virtual-project.eu

MEG WOLITZER

PUTEREA FEMEILOR

MEG WOLITZER

PUTEREA FEMEILOR

Original: *Female Persuasion* (2018)

Traducere din engleză și note de:
MIHAELA APETREI

virtual-project.eu

3
TREI
2020

PARTEA ÎNTÂI

CELE PUTERNICE

UNU

Greer Kadetsky a întâlnit-o pe Faith Frank în octombrie 2006, la Ryland College, unde Faith venise pentru discursul ținut în amintirea lui Edmund și a Wilhelminei Ryland; și cu toate că în seara aceea capela era plină de elevi, unii dintre ei făcând tot felul de comentarii în gura mare, a fost uluitor, dar adevărat, faptul că dintre toți cei adunați acolo, Faith s-a arătat interesată tocmai de Greer. Pe atunci abia în anul întâi la un colegiu absolut banal din sudul statului Connecticut, Greer era rezervată și îngrozitor de timidă. Putea să formuleze răspunsuri cu ușurință, dar rareori dădea glas propriilor opinii.

— Ceea ce nu are niciun sens, pentru că eu gem de opinii. Sunt o *piñata* de opinii, îi spusese ea lui Cory, în timpul uneia dintre întâlnirile lor nocturne pe Skype, de când facultatea îi separase.

Întotdeauna fusese o studentă neobosită și o cititoare constantă, dar i se păruse imposibil să vorbească în felul acela nonșalant și liber în care o făceau ceilalți. Până acum nici nu prea contase, dar acum era altfel.

Așadar, ce anume văzuse în ea Faith Frank și-i plăcuse? Poate că, își spunea Greer, a crezut că e îndrăzneață, posibilitate vag sugerată de șuvița de un albastru-electric care-i străfulgera părul, altminteri de un castaniu banal, cum e mobila. Dar o mulțime din fetele de la facultate aveau părul parțial vopsit în culorile tari și întrepătrunse ale acadelelor de iarmaroc. Sau poate că lui Faith, o persoană de șaizeci și trei de ani, cu influență și cu o anumită celebritate, care călătorise prin țară zeci de ani, vorbind cu pasiune despre viețile femeilor, i se făcuse milă de acea Greer de optsprezece ani, roșie la față și complet nearticulată în seara aceea. Sau poate că Faith era din start generoasă și atentă cu tinerele care nu se simțeau în largul

lor în lume.

De fapt, Greer nu știa ce anume îi stârnise interesul lui Faith. Dar ceea ce a știut cu siguranță, în cele din urmă, a fost că întâlnirea cu Faith Frank a însemnat începutul începuturilor. Va trece foarte mult timp până la acel final greu de imaginat.

∴

Era deja de șapte săptămâni la facultate, înainte să apară Faith. Petrecuse cea mai mare parte din acest timp, din această chinuitoare adaptare, absorbită de propria nefericire, practic cultivând-o. În prima vineri seara petrecută de Greer la Ryland, pe culoarul căminelor și-a făcut simțită prezența murmurul ambiental al unei vieți sociale în formare, ca și când un generator al acesteia ar fi existat undeva, adânc îngropat în clădire. Promoția 2010 începea facultatea într-o perioadă a presupusei siguranțe generate de educația mixtă – era vremea starurilor din echipele feminine de fotbal și a prezervativelor îndesate încrezător în buzunarele poșetelor, cu forma lor inelară presată pe ambalaj ca o inscripție pe o piatră de mormânt. Pe când toți locatarii etajului trei din Wooley Hall se pregăteau să iasă în oraș, Greer, care nu plănuise să meargă undeva, ci să rămână acasă și să-l citească pe Kafka pentru colocviul de literatură al anului întâi, își observa colegii. Se uita la felul în care fetele își înclinau capul, trăgeau coatele în afară și-și înfigeau cerceii în urechi, iar băieții se parfumau cu un spray deodorant denumit Sadium, care mirosea pe jumătate a rășină de pin, pe jumătate a sos de friptură. Apoi, teribil de agitați, părăseau cu toții dormitoarele și se împrăștiau încolo și încoace prin campus, îndreptându-se către diferite petreceri misterioase care vibrau în același sunet nimicitor de bas.

Fiind una dintre clădirile originale, Woolley era vechi și decrepit, iar pereții din camera lui Greer, așa cum i-a descris lui Cory atunci când a ajuns, aveau culoarea deconcertantă a aparatelor auditive. Singurele persoane care rămăseseră aici după exodul din noaptea aceea compuneau o varietate de suflete pierdute și nedorite de nimeni. Printre acestea era un băiat din Iran care părea foarte trist, cu genele grupate mănunchi, în mici steluțe umede. Stătea pe un scaun într-un colț din sala comună de la primul etaj, cu laptopul în poală, holbându-se în el cu jale. Când Greer a intrat în sală – camera ei, printre puținele individuale, era prea deprimantă ca să-și

petreacă acolo întreaga seară și-i era imposibil să se concentreze la cartea pe care o citea – a fost uimită să constate că băiatul privea la imaginea de pe ecranul laptopului, anume o poză cu părinții și sora lui, zâmbindu-i cu toții de la mare depărtare. Imaginea familiei a măturat ecranul și a dispărut discret într-o margine, iar apoi a reapărut cu încetinitorul.

De cât timp își privea familia tot dispărând de pe ecran? s-a întrebat Greer și, cu toate că nu-i lipseau deloc ai ei – încă era furioasă pe ei pentru ce-i făcuseră, consecința fiind faptul că sfârșise la Ryland –, i-a părut rău pentru băiat. Era plecat de acasă departe de tot, pe un alt continent, într-un loc în care probabil cineva îl informase greșit că este o facultate americană de prima mână, un centru de învățare și descoperire, practic o școală ateniană cuibărită pe Coasta de Est a Statelor Unite. După ce se străduise să aranjeze totul ca să ajungă aici, acum era singur și-și dăduse seama destul de repede că locul nu era, de fapt, atât de grozav. Și, în afară de asta, tânjea și după familia lui. Știa și ea cum este să-ți fie dor de cineva, pentru că-i lipsea Cory atât de mult și atât de acut, încât avea impresia că propriul ei bas năucitor îi vibrează în trup, cu toate că el nu se afla decât la 180 de kilometri distanță, la Princeton, nicidecum în capătul celălalt al lumii.

Simpatia lui Greer față de băiat se coagula și se amplifica tot mai mult, când în pragul salonului s-a ivit o fată foarte palidă, ținându-se de burtă și întrebând:

— Are vreunul dintre voi ceva pentru diaree?

— Îmi pare rău, nu, a spus Greer, iar băiatul doar a scuturat din cap.

Fata le-a acceptat răspunsurile cu o sfârșeală îngrozitoare și apoi, neavând altceva mai bun de făcut, s-a așezat lângă ei. Prin pereții poroși se strecura un miros de unt și de terț-butin-hidrochinonă[1], ademenitoare, însă insuficientă pentru a înveseli pe cineva. Câteva clipe mai târziu, mirosul a fost urmat de sursa lui, un castron enorm de plastic plin cu pop-corn, adus de o fată în halat și papuci.

— Am luat din alea cu unt de cinema, le-a spus ea ca un soi de îndemn suplimentar, întinzându-le castronul cu floricele.

Se pare, și-a spus Greer, că ăștia sunt oamenii mei în seara

[1] Compus chimic sintetic folosit pentru a da aromă alimentelor precum biscuiții, pop-cornul, untul, puiul. (N.t.)

asta și poate în fiecare seară de weekend. N-avea niciun sens; nu era de-ai lor și totuși se afla printre ei, era una dintre ei. Așa că a luat un pumn întreg de floricele care erau atât de umede, încât a avut impresia că și-a trecut degetele prin supă. Greer era gata să se așeze și să înceapă o conversație; puteau să-și povestească unii altora despre ei înșiși, despre cât de abătuți se simțeau. Va rămâne în acest salon, deși Cory o încurajase, ceva mai devreme, să nu stea acasă în seara asta, să iasă la o petrecere sau la vreun eveniment organizat prin campus.

— Trebuie să se întâmple ceva pe acolo, spusese el. Vreun spectacol de improvizație. Mereu există improvizații.

Era primul ei weekend la facultate și Cory credea că ar trebui să depună și ea un minim efort.

Dar ea refuzase, nu prea voia să încerce ceva, prefera să gestioneze perioada aceasta în felul ei. Pe parcursul săptămânii va fi un student excelent, lucrând la un pupitru din bibliotecă, cu capul aplecat deasupra vreunei cărți ca un bijutier cu lupa sa. Cărțile erau ca niște antidepresive, un medicament puternic. Fusese mereu una dintre fetele acelea care-și strângeau sub fund picioarele încălțate în șosete, cu gura ușor căscată de concentrare, aproape hipnotizate. Cuvintele scrise dansau toate înlănțuite în fața ei, creând imagini adecvate, la fel de clare ca imaginea plutitoare cu familia băiatului din Iran. Învățase să citească înainte de a merge la grădiniță, de când bănuise pentru prima dată că părinții ei nu erau atât de preocupați de ea. Continuase, săpând prin cărțile pentru copii cu antropomorfismul lor previzibil, îndreptându-se în cele din urmă spre formalismul straniu și minunat al secolului al nouăsprezecelea și stăruind în povești despre războaie sângeroase și în discuții despre Dumnezeu și despre inexistența lui. Dar cel mai bine reacționa, câteodată chiar fizic, la romane. Odată, Greer a citit *Anna Karenina* neîntrerupt, până la capăt, încât la final s-a trezit cu ochii obosiți și roșii și a trebuit să zacă în pat, cu pleoapele acoperite cu o batistă, de parcă ar fi fost ea însăși acea eroină literară din trecut. Romanele o însoțiseră din copilărie, acea perioadă de izolare prelungită, și probabil că urmau s-o facă în continuare, indiferent ce avea să se întâmple în viața ei de adult. Oricât de rău ar fi fost la Ryland, știa că măcar aici putea să citească, pentru că se afla la facultate și cititul era misiunea ei de bază.

Însă în seara aceasta cărțile n-o atrăgeau, așa că au rămas neatinse, ignorate. În seara aceasta, la facultate era vorba numai și numai despre a merge la petrecere sau despre a rămâne în sala nesărată a căminului studențesc, lipsită de cărți, autopedepsindu-se. Știa că amărăciunea îți poate oferi un avantaj. Spre deosebire de nefericirea pură, amărăciunea avea un *gust.* Această trăire a amărăciunii urma să fie numai pentru ea, nu pentru altcineva. Părinții ei nu aveau s-o vadă; și nici măcar Cory Pinto, la Princeton-ul lui. Ea și Cory crescuseră împreună, se îndrăgostiseră și viețile lor se împletiseră până în urmă cu un an; și cu toate că juraseră ca pe parcursul celor patru ani de facultate să păstreze neîncetat legătura pe Skype – noile caracteristici video ale aplicației le permiteau chiar și să se vadă – și să închirieze o mașină ca să se poată vizita măcar o dată pe lună, în această seară urmau să fie cu totul separați. El se îmbrăcase într-un pulover de bună calitate, ca să iasă să petreacă. Ceva mai devreme, ea văzuse cum Cory cel de pe Skype se apropiase de camera web, cu toți porii, cu nările lui și cu fruntea ca o margine de prăpastie.

— Încearcă să te distrezi, îi spusese el ușor neclar, din cauza unei erori în configurarea sistemului.

Apoi se răsucise și ridicase un deget spre John Steers, colegul lui de cameră, în semn de „Mai lasă-mă un minut. Trebuie să rezolv chestia asta”.

Greer încheiase repede convorbirea, fiindcă nu voia să fie tratată drept „chestia asta” – o problemă care trebuie rezolvată, partea solicitantă dintr-o relație. Acum stătea în sala comună de la Woolley, mâncând floricele, privind în jur la afișele lipite pe pereți care înfățișau manevra Heimlich și reprezentațiile unei trupe independente de la picnicul studențesc organizat de Crăciun în West Quad, fie ploaie, fie soare. În cameră a intrat o fată, apoi s-a oprit; ceva mai târziu a admis că a făcut asta mai degrabă din politețe decât din interes. Semăna cu un băiat blond, subțire și sexy, croit perfect, o apariție à la Ioana d’Arc ce putea fi imediat interpretată drept semn de homosexualitate. A aruncat o privire în luminoasa încăpere a sufletelor pierdute, s-a încruntat ca și când ar fi luat o decizie și apoi a anunțat:

— Eu mă duc să văd cum e pe la petreceri – vrea cineva să vină cu mine?

Băiatul a clătinat din cap și s-a întors la imaginea de pe ecran.

Fata cu pop-cornul a continuat să mănânce, iar cea bolnavă avea cu cineva o dispută la telefon, dacă să meargă sau nu la doctor.

— Știu că un avantaj ar fi că m-ar putea ajuta, spunea ea. Dar dezavantajul este că habar n-am unde să-l găsesc.

Pauză.

— Nu, nu pot să chem paza ca *să mă ducă acolo.*

O altă pauză.

— Oricum, cred că ar putea să fie pe sistem nervos. Greer s-a uitat la fata cea băiețoasă și a dat din cap, iar fata a dat și ea, ridicându-și gulerul jachetei. Ajunse în holul întunecat, s-au împins cu putere în ușile grele antiincendiu. Abia când a ieșit afară, în vânt, Greer a simțit cum suflul îi încrețește materialul subțire al bluzei și și-a amintit că a plecat fără nimic pe deasupra. Dar a simțit totodată, cu certitudine, că nu trebuie să strice momentul întorcându-se repede la etajul trei, să-și ia puloverul.

— M-am gândit că putem încerca în câteva locuri diferite, a spus fata, care se prezentase drept Zee Eisenstat, din Scarsdale, New York. Ar fi ca un fel de degustare, doar că a vieții de facultate.

— Exact, a răspuns Greer, ca și când ăsta ar fi fost și planul ei.

Zee a apucat-o spre Casa Spaniolă, o clădire de sine stătătoare, acoperită cu șindrilă, aflată la capătul campusului. Când să intre, un băiat care stătea la intrare le-a întâmpinat:

— *Buenas noches, señoritas.*

Apoi le-a întins pahare în care se afla ceea ce el a numit sangria-la-mișto, deși Greer a avut apoi o scurtă conversație cu un alt locatar al casei, care i-a spus că acea sangria-la-mișto nu era, de fapt, deloc la mișto.

— *Licor secreto?* a întrebat repede Greer, iar fata i-a aruncat o privire și a spus:

— *Inteligente.*

Inteligente. Ani întregi îi ajunsese să fie cea deșteaptă. La început, asta însemna doar că putea răspunde la tipul de întrebări puse de profesori. Întreaga lume părea să se bazeze pe concret, iar asta era o ușurare pentru Greer care tria faptele cu mare ușurință, ca un magician ce scoate monede de după fiecare ureche întâlnită în cale. Faptele îi apăreau pur și simplu în fața ochilor, iar ea le articula apoi cu mare ușurință și în felul

acesta devenise cea mai isteață din clasă.

Mai târziu, când faptele n-au mai fost suficiente, lucrurile au devenit mai dificile. A trebuit să se pună pe ea însăși în context – opiniile ei, esența, acea consistență personală pe care o conține fiecare dintre noi și care ne face ceea ce suntem –, Greer cea extenuată și speriată deopotrivă. Cu aceste gânduri în minte s-a îndreptat, alături de Zee, spre următoarea lor destinație socială, Lamb Art Studio. Era neclar cum de Zee, boboacă și ea, știa de aceste petreceri; nu scria despre ele în Ryland Weekly Blast.

Aerul din studio era înțepător și îmbibat în terebentină, ceea ce funcționa mai degrabă ca accelerator sexual, căci studenții de la Arte, cu toții în ani superiori, păreau foarte atrași unii de ceilalți. Erau cuplați câte doi sau câte trei, cu trupurile lor slăbănoage și cu pantaloni stropiți cu vopsele, cu mâinile mâzgălite, cu inele în urechi și cu ochi neobișnuit de strălucitori. În mijlocul podelei albe din lemn, o fată cocoțată pe umerii unui băiat striga: *„BENNETT, ÎNCETEAZĂ, O SĂ CAD ȘI O SĂ MOR, IAR DUPĂ AIA PĂRINȚII MEI O SĂ TE DEA ÎN JUDECATĂ CU CURUL TĂU DE LA ARTE VIZUALE CU TOT!”* El – Bennett – o purta în cercuri împleticite, căci era încă destul de tânăr, de puternic, un fel de Atlas care o putea duce în felul acesta, iar ea era încă destul de ușoară ca să poată fi cărată astfel.

Studenții de la Arte existau numai și numai unii pentru alții. Era ca și când Greer și Zee nimeriseră într-o subcultură, într-un luminiș din pădure. „Căutătura masculină” se auzea peste tot, deși la început lui Greer i se păruse că aude „Cocota masculină”, însă în cele din urmă înțelesese corect. La scurt timp s-a strecurat afară alături de Zee și s-au pricopsit imediat cu o altă boboacă ce li s-a alăturat plină de încredere și fără să-și ceară scuze în vreun fel. A spus că o cheamă Chloe Shanahan și părea obsedată de mărcile din mall, cu tocurile ei cui, jeanșii Hollister și grămada de brățări subțiri din argint înșiruite pe braț. Le-a spus că nimerise din greșeală în studioul artiștilor; de fapt, căuta frăția Theta Gamma Psi.

— O frăție? a întrebat Zee. De ce? Sunt atât de dezgustătoare.

Chloe a ridicat din umeri.

— Se pare că au bere și muzică la maximum. E tot ce-mi trebuie în seara asta.

Zee s-a uitat spre Greer. Voia să meargă la o petrecere de frăție? Greer își dorea acest lucru mai puțin decât orice altceva; dar nu voia nici să rămână singură, așa că poate voia să meargă, totuși. S-a gândit la Cory sprijinind un perete la vreo petrecere, exact în acest minut, și râzând din vreun motiv oarecare. Și-a imaginat un grup de oameni cu privirea ridicată spre el – era cel mai înalt din orice cameră – și râzând și ei.

Cele trei formau un trio ciudat, dar Greer auzise că acest lucru era tipic pentru viața socială a primelor săptămâni de facultate. Oameni care nu au nimic în comun se întovărășeau pentru scurt timp și se conectau emoțional, precum membrii unui juriu sau supraviețuitorii unui accident aviatic. Chloe le-a condus prin West Quad, apoi au făcut un ocol prin spatele fortăreței Bibliotecii Metzger, încă luminată din plin și deprimant de goală, ca un supermarket deschis non-stop, în mijlocul nopții.

Website-ul Ryland prezenta câteva fotografii cu studenți purtând ochelari de protecție și manevrând o lanternă într-un laborator sau holbându-se la o tablă gemând de calcule, dar restul pozelor erau banale, despre viața socială: o după-amiază la patinaj pe un iaz înghețat, o poză cu studenți într-o mașină clasică cu transmisie manuală, pălăvrăgind sub coroana unui stejar. De fapt, campusul avea numai un astfel de copac, suprafotografiat, până la epuizare. Ziua, studenții tândăleau spre sălile de clasă pe potecile campusului lipsit de eleganță, îmbrăcați uneori chiar în pijamale, precum membrii unei familii de urși umanizați din cărțile pentru copii.

Totuși, la căderea serii, facultatea se trezea la viață. Destinația din noaptea asta era casa uriașă, decrepită, a unei frății; locul bubuia de zgomote. În catalogul facultății purta numele de *Greek life.* Greer își imagina conversația de mai târziu cu Cory: „Viață grecească, pe dracu'? Unde este Aristotel? Unde este baclavaua?" Însă, dintr-odată, comentariile șmechere pe care le schimbau și care-i distrau pe amândoi deveniseră irelevante, fiindcă el nu era aici, nu era nici măcar prin apropiere, iar ea tocmai pășea acum pragul unei uși largi alături de alte două fete alese la întâmplare, îndreptându-se spre mirosurile otrăvitoare dinăuntru, spre invitați și, indirect și în cele din urmă, spre Faith Frank.

Băutura pe care o serveau cei din frăție în seara aceea se numea Ryland Fling, o zeamă rozalie de proastă calitate, ce i-a

moleșit instantaneu mușchii lui Greer, care cântărea cam 50 de kilograme și care mâncase la cină numai câțiva dumicați minusculi de la barul de salate. De obicei îi plăcea vigoarea agreabilă a unei minți limpezi, dar acum știa că această claritate ar aduce-o înapoi spre nefericire. Așa că a dat pe gât prima doză foarte dulce de băutură servită într-un pahar de plastic, cu o esență puternică lăsată pe fund, și apoi s-a așezat la coadă pentru încă una. Cele două băuturi (plus ce băuse deja la Casa Spaniolă) și-au făcut treaba.

Curând, atât ea, cât și celelalte două dansau în cerc, ca pentru plăcerea vreunui șeic. Zee era o dansatoare excelentă, cu soldurile ei unduitoare și umerii mlădioși, dar cu restul mișcărilor reduse la minimum. Alături de ea, Chloe desena contururi cu mâinile, făcând să-i zăngăne numeroasele brățări. Greer era dezlânată și neobișnuit de liberă. Când au obosit, s-au prăvălit pe o canapea mătăhăloasă din piele neagră, care mirosea vag a calcan prăjit. Greer a închis ochii, în timp ce din difuzoare a început să curgă o piesă hip-hop enervantă a lui Pugnayshus:

Tell me why you wanna rag on me
When I'm a state o perpetual agony[2]...

— Mor după piesa asta, a spus Chloe, chiar când Greer deschisese gura să spună „Urăsc piesa asta".

S-a oprit la timp, căci nu voia să comenteze gusturile lui Chloe. Apoi fata a început să cânte: *„o continuă a-go-ni-e...*" – silabisea ea, la fel de dulce și încrezătoare ca un cântăreț din corul de heruvimi.

Undeva, mai sus de ele, Darren Tinzler cobora pe scara largă, impunătoare. Încă nu se știa că este Darren Tinzler, numele lui încă nu-și căpătase semnificația, ci era doar un membru oarecare al frăției stând în fața geamului de culoarea ametistului aflat în dreptul platformei scării. Avea pieptul lat, o chică bogată și ochii depărtați strălucind sub șapca de baseball așezată invers. A măsurat încăperea din priviri și apoi s-a hotărât să se îndrepte spre ele și spre feminitatea pe care o

[2] Spune-mi de ce vrei să mă calci pe nervi / Când mă aflu într-o continuă agonie. (N.red.)

emanau. Pentru a fi la înălțimea situației, Chloe a încercat să se ridice precum o micuță sirenă ieșind din adâncul oceanului, dar n-a reușit să stea în picioare ca lumea. Atunci când l-a văzut întorcând neîncrezător privirea spre ea, Zee a închis ochii și a ridicat o mână, de parcă i-ar fi trântit ușa în față.

Așa că a rămas Greer, dar sigur că nici ea nu era disponibilă. Ea și Cory erau legați indestructibil și, chiar dacă n-ar fi fost, se simțea prea moale și cuminte pentru un tip ca ăsta, cu toate că Greer era atrăgătoare în felul ei, așa mică, îndesată și sigură pe ea, precum o veveriță zburătoare. Avea părul drept, închis la culoare, strălucitor; plusul de culoare și-l adăugase prin clasa a unsprezecea, acasă, cu o trusă luată din farmacie. Stătuse aplecată deasupra chiuvetei din baia de la etaj, împrăștiind vopsea albastră peste tot în vas, pe covoraș și pe perdeaua de la duș, până când întreaga încăpere începuse să arate ca un film de groază cu hăcuitori psihopați de pe altă planetă.

Își imaginase că șuvița colorată din părul ei va fi doar o noutate temporară. Dar atunci când ea și Cory se treziseră într-o relație, în ultimul an de liceu, a observat că lui îi plăcea să atingă acea surprinzătoare șuviță colorată, așa că o păstrase. La începutul relației lor, atunci când Cory o privea mai mult timp, își pleca reflex capul și-și ferea privirea. În cele din urmă, el spunea: „Nu-ți feri ochii, întoarce-te la mine. Întoarce-te”.

Acum, Darren Tinzler și-a scos șapca și i-a pus-o pe vârful capului, ca pe un joben. Și din cauza acelei băuturi foarte puternice, care o amețise zdravăn, Greer s-a ridicat și a întins mâinile în lateral, ca și când și-ar fi apucat poalele fustei într-o reverență, plecându-și totodată capul.

— Ce ocazie deosebită, a murmurat, ca pentru sine.

— Ce naiba e asta? a spus Darren. Șuviță albastră, te-ai făcut muci.

— E, nici chiar așa. M-am făcut doar varză.

El a privit-o curios, apoi a condus-o într-un colț unde și-au lăsat băuturile în vârful unui maldăr neglijent de cutii scorojite cu jocuri ignorate multă vreme, Risk, *Star Wars* Trivial Pursuit, *Full House* Trivial Pursuit.

— Astea au fost salvate din Marea Casă a Frățiilor, la inundațiile din 1987? a întrebat ea.

Darren a privit-o.

— Ce? a spus într-un final, de parcă ar fi fost plictisit.

— Nimic.

I-a spus că locuiește în Woolley și băiatul a răspuns:

— Ai toată compasiunea mea. E așa deprimant acolo.

— Chiar este, a spus Greer. Și pereții au culoarea aparatelor auditive, nu-i așa?

Și-a amintit cum a râs Cory când a auzit-o spunând asta și cum i-a zis: „Te iubesc”.

Însă Darren doar a privit-o iar în felul acela enervant. I s-a părut că vede de-a dreptul dezgust în privirea lui. Însă după aceea băiatul a zâmbit din nou, așa că poate i se păruse. Fețele oamenilor au prea multe expresii și acestea se arată încontinuu, într-o defilare rapidă, una după alta.

— Nu prea e grozav, a mărturisit ea. De fapt, nici nu trebuia să fiu aici, la Ryland. A fost o mare greșeală, dar așa s-a întâmplat și nu se poate îndrepta.

— Serios? a întrebat-o el. Trebuia să fii la altă facultate?

— Da. La una mult mai bună.

— Oh, da? La care?

— Yale.

El a râs:

— Hai că asta-i bună.

— *Acolo* trebuia să fiu, a spus ea.

Apoi, mai indignată, a completat:

— Acolo intrasem.

— Sigur că da.

— *Intrasem.* Dar nu s-au legat lucrurile și era prea complicat să mă duc acolo. Așa că iată-mă aici.

— Iată-te aici, a spus Darren Tinzler.

A întins mâna într-un fel familiar și i-a atins ușor gulerul bluzei. Greer a tresărit și n-a știut cum să reacționeze, pentru că gestul fusese nepotrivit. Cealaltă mână a lui Darren i-a alunecat experimentată pe bluză, iar Greer a rămas câteva clipe șocată când băiatul i-a dibuit rotunjimea sânului și a cuprins-o, privind-o neîncetat în ochi, fără să clipească, doar *privind-o.*

S-a tras înapoi de lângă el, spunând:

— Ce faci?

Dar el n-a cedat, strângând-o tare și dureros de sâni, răsucindu-i carnea. Când s-a dat de-a binelea în spate, el a prins-o de încheietură și a tras-o spre el, spunând:

— Cum adică, ce fac? Stai aici și îmi spui rahaturile alea,

despre cum ai intrat tu la Yale.

— Lasă-mă în pace, a spus ea, însă Darren nu a cedat.

— Nu e nimeni aici care să ți-o tragă, Șuviță albastră, a continuat. O să fie o cordeală de milă. Ar trebui să fii recunoscătoare că te-am înghesuit două secunde. Revino-ți. Nu ești atât de sexy.

Apoi i-a dat drumul și a împins-o la o parte, de parcă ea l-ar fi agresat pe el. În tot acest timp, Greer a simțit cum i se înfierbântă fața și cum i se usucă gura, ca un petic de cârpă. Se simțea, încă o dată, pradă sentimentului deja cunoscut că nu este în stare să spună ce are de spus. Încăperea aceasta o mâncase de vie – încăperea, petrecerea, facultatea și seara asta.

Nimeni nu părea să fi observat ce se întâmplase, sau cel puțin nimeni nu fusese surprins. Scena asta avusese loc în văzul tuturor: un băiat care pipăise o fată, o luase în brațe cu forța și apoi o împinsese cât colo. Era la fel de neobservabilă ca acel Icar înecându-se în colțul picturii lui Bruegel pe care o studiase în prima zi de școală. Așa era facultatea și așa era o petrecere studențească. Ceilalți jucau „Leagă coada măgarului”, în timp ce câțiva fredonau monoton „Hai, Kyla, hai, Kyla”, spre o fată legată la ochi care avea o coală de hârtie și mergea cu pași mici, șovăitori. În altă parte, un băiat vomita într-o pălărie porkpie[3]. Lui Greer i-a trecut prin cap să meargă la cabinetul medical, unde putea să se întindă pe un pat îngust așezat lângă un alt pat îngust în care, poate, se afla acum fata de la Woolley suferind de diaree, căci amândouă începuseră facultatea atât de prost.

Dar Greer nu avea nevoie să meargă la cabinet; nu trebuia decât să plece de aici. În timp ce se strecura repede prin mulțime a auzit în spatele ei râsul ușor batjocoritor al lui Darren, apoi a ieșit pe verandă, unde un cuplu stătea îmbrățișat în leagănul scârțâitor. În cele din urmă s-a îndreptat spre peluza facultății care, așa cum simțea cu tocurile ghetelor, era încă spongioasă din timpul verii, dar pământul deja se întărea pe la margini.

Nu mai fusese niciodată atinsă astfel, s-a gândit în timp ce străbătea campusul cu mers rapid și tremurat. În noaptea neagră și adâncă, singură în acest loc nou, încerca să-și dea

[3] Pălărie de paie sau pâslă cu boruri înguste și calotă plată. (N. t.)

seama ce i se întâmplase. Sigur că băieții și bărbații făcuseră adeseori comentarii necioplite sau libidinoase la adresa ei, în felul în care o fac ei despre toată lumea, tot timpul. La unsprezece ani fusese fluierată de motocicliștii care pierdeau vremea pe lângă benzinăria KwikStop din Macopee. Odată, într-o zi de vară, când ieșise să-și cumpere înghețata preferată, Klondike Choco Taco, un bărbat cu o barbă ca cei din ZZ Top[4] se apropiase de ea, o măsurase de sus până jos, cum era îmbrăcată în pantaloni scurți și bluziță fără mâneci și-și anunțase sentința: „Drăguțo, n-ai deloc țâțe”.

Greer nu putuse să se apere de acest ZZ Top, nu putuse să spună ceva tăios sau să facă ceva ca să-l oprească sau chiar să-l înfrunte. Rămăsese mută în fața lui, lipsită de *tupeu* și de apărare. Nu fusese una dintre acele fete care apăreau peste tot cu mâinile în șolduri, acele fete descrise în anumite cărți și filme drept „scuipând flăcări” sau, mai târziu, „scorpii afurisite”.

Chiar și aici, la facultate, erau fete din astea, pe deplin încrezătoare, fete care-și câștigau locul lor în această lume. De câte ori întâmpinau vreo rezistență, sub forma unui gest sexist absolut sau chiar a unor neplăceri mai mari, fie o înfruntau, fie își dădeau ochii peste cap și se purtau de parcă era o tâmpenie prea mare ca să fie luată în seamă. Nu se gândeau nici măcar o clipă la unul ca Darren Tinzler.

Prin parcul campusului treceau grupuri în aerul răcoros, părăsind petrecerile care începeau să se cam fâsâie sau îndreptându-se spre altele, mai mici, care abia începeau. Era miezul nopții; temperatura scăzuse și lui Greer îi era rece fără pulover. Când s-a întors la Woolley, fata cu pop-cornul adormise în salon, cu castronul de plastic în brațe. În acesta se afla acum, pe fund, numai o mână de boabe de porumb care nu înfloriseră, semănând cu o adunare de buburuze.

— Cineva mi-a făcut ceva rău, a șoptit Greer către fata adormită.

În următoarele câteva zile avea să repete o variantă a acestei propoziții și către alți oameni, treji, la început pentru că era încă foarte supărată, iar apoi pentru că s-a simțit atât de insultată.

— Parcă s-ar fi simțit îndreptățit să facă orice ar vrea, i-a spus Greer lui Cory, la telefon, cu un fel de uimire nestăpânită. Nu i-a păsat de felul în care m-am simțit. Pur și simplu a considerat că

[4] Trupă americană fondată în 1969 în Houston, Texas. (N.t.)

are acest drept.

— Aș vrea să fiu acum acolo, cu tine, a spus Cory.

Zee îi spusese să-l reclame.

— Administrația ar trebui să știe despre asta. Este agresiune, să știi.

— Băusem, a replicat Greer. Aia e.

— Și ce dacă? Cu atât mai mult nu trebuia să se ia de tine.

Când a văzut că Greer nu răspunde, Zee a adăugat:

— Alo, Greer, asta nu e ceva de tolerat. De fapt, este destul de jignitor.

— Poate că e o chestie specifică pentru Ryland. Asta nu s-ar putea întâmpla la Princeton, nu cred așa ceva.

— Iisuse, tu faci mișto de mine? Sigur că nu e cum zici tu.

Zee era o militantă înnăscută. Începuse cu drepturile animalelor, când era mică; curând după aceea devenise vegetariană și de-a lungul timpului profunzimea sentimentelor ei față de animale se extinsese și asupra oamenilor, așa că adăugase pe listă drepturile femeilor, drepturile LGBT, războiul și inevitabila invazie de refugiați, apoi schimbările climatice care te făceau să-ți imaginezi oamenii și animalele viitorului, cu toții în primejdie, sufocându-se, rămași fără scăpare.

Dar Greer nu-și dezvoltase prea mult latura de militant. Doar se simțea dezgustată și reticentă când își imagina cum va trebui să completeze o reclamație, de una singură, în biroul decanului Harkavy din Masterson Hall, cu un dosar în poală, scriind o declarație despre Darren Tinzler, cu scrisul ei ordonat, de fată cuminte. Literele ei erau încă bulbucate, grăsuțe și copilărești, generând o discordantă între ideile scrise și felul în care o făcea. Cine ar fi luat-o vreodată în serios?

Greer s-a gândit la felul în care numele victimelor erau șterse din toate plângerile pentru hărțuiri sexuale. Ideea că *ți se făcuse ceva rău* te implica oarecum și pe tine, chiar dacă nimeni nu spunea asta, iar corpul tău – care trăia de obicei în întuneric, sub haine – părea că iese dintr-odată la lumină. De atunci înainte, pentru totdeauna, dacă afla cineva despre asta, urma să fii persoana cu acel corp violat, pângărit. De asemenea, vei rămâne pentru totdeauna persoana cu un corp expus și ușor de imaginat. În comparație cu așa ceva, ceea ce se întâmplase părea o nimica toată. Și atunci, o dată în plus, Greer s-a gândit din nou la sânii ei care fuseseră descriși în felul acesta. O nimica

toată. Asta era imaginea ei însumată.

— Nu știu ce să zic, i-a spus Greer lui Zee, conștientă că se cufunda într-o anumită neclaritate bine cunoscută.

Spunea câteodată „nu știu ce să zic” chiar dacă știa. Voia să spună, de fapt, că se simte mai confortabil dacă rămâne în situația aceea imprecisă, decât dacă iese din ea.

Pe măsură ce se îndepărta în timp, momentul cu Darren Tinzler devenea din ce în ce mai ireal. În cele din urmă, s-a transformat într-o simplă anecdotă pe care Greer a analizat-o de mai multe ori cu câteva fete de la ea din cămin, strânse toate în baia comună, ținând în brațe găletușele de plastic pentru duș pe care mamele lor le dăduseră să le ia cu ele la facultate, astfel încât păreau o adunare de copii în jurul lădiței cu nisip. Toate știau acum că trebuie să stea departe de odiosul Darren Tinzler și, în cele din urmă, chestiunea s-a stins de la sine, după ce subiectul s-a epuizat în mintea tuturor. Nu fusese viol, a subliniat Greer; nici pe departe. Deja părea mult mai puțin important decât ceea ce li se întâmpla, se pare, altor colege; jucătorii de rugby care le drogau, plângerile la poliție, agresiunile.

Dar în următoarele două săptămâni, șase-șapte studente de la Ryland au simțit întâlnirile cu Darren Tinzler pe pielea lor. Nici măcar nu era nevoie să i se știe numele din prima: fusese descris drept un tip purtând o șapcă de baseball, cu „ochii ca de crap”, cum spusese cineva. Într-o seară, în sala de mese, Darren stătea împreună cu prietenii lui, studiind îndelung și pe îndelete o studentă din anul al doilea; se holba la ea de-a lungul sălii aglomerate, în timp ce fata ducea la gură o lingură cu mâncare dietetică sau ceva de genul ăsta. Într-o altă seară, Darren se afla în sala de lectură a bibliotecii, trântit pe una dintre mesele de culoarea caramelului; se holba la o studentă absorbită în *Principiile Microeconomiei* ale lui Mankiw.

Și apoi, atunci când ea se ridicase să discute cu o prietenă sau să-și ducă farfuria sau să-și ia niște suc de merișoare despre care se presupune că vindecă infecțiile urinare, ori când voise doar să se întindă puțin, cu articulațiile trosnind *poc-poc-poc,* se ridicase și el și se îndreptase spre ea cu hotărâre, asigurându-se că vor trece unul pe lângă celălalt.

Când se afla alături de o fată într-un separeu, în spatele unui perete sau ascunși în vreun fel de ochii celorlalți, începea o

conversație. Și i se părea că observă la ea o anume politețe sau amabilitate, ba poate chiar o vagă reacție pozitivă la interesul arătat de el, și uneori poate că așa și era. Dar apoi transforma totul în contact fizic, o mână pe bluză sau pe părțile intime, sau chiar, odată, un deget trecut cu rapiditate peste buze. Iar atunci când fata se ferea, lui Darren îi sărea mustarul, o brusca și fata țipa. Apoi o trăgea spre el și spunea ceva de genul: „Oh, ce te prefaci așa șocată? Ia mai lasă-mă dracului. Curvuliță ce ești”.

De fiecare dată, fata sărea ca arsă, respingându-l cu un: „Pleacă de-aici”. Sau pur și simplu dispărea furioasă, spunând: „Pervers dement ce ești”, sau nu spunea nimic pe loc, dar le povestea mai târziu colegelor de cameră toată tărășenia, sau poate nu spunea nimănui, sau poate se punea la îndoială, cu îngrijorare, printre prietene, în seara respectivă, întrebându-le: „Nu arăt ca o târfă, nu?”, iar ele se adunau de jur-împrejurul ei și spuneau: „Nu, Emily, arăți foarte bine. Ne place mult cum arăți, ești atât de independentă”.

Însă în cele din urmă, într-o noapte, în Havermeyer, cunoscut încă drept un cămin „nou”, deși fusese construit în 1980 în stil sovietic, printre toate celelalte compoziții arhitecturale eclectice ce defineau campusul Ryland, o studentă din anul al doilea, pe nume Arielok Diski, s-a întors într-o noapte foarte târziu și a dat peste un băiat așteptând în cabina telefonică părăsită din holul de la etajul al patrulea. În cabină nu mai era de mult un telefon funcțional, ci doar niște gume de mestecat înfipte în găurile de unde fusese smuls aparatul, plus un scaun de lemn pentru cine voia să stea în această cămăruță inutilă. Băiatul a deschis ușa cu un scârțâit, s-a îndreptat spre fată, a oprit-o, i-a vorbit, ba chiar a spus ceva ce a amuzat-o. Dar curând după aceea a atins-o indecent și a împins-o spre ușa camerei ei; fata a reușit să se elibereze, moment în care el și-a ieșit din minți și a prins-o de găicile de la curea.

Numai că Ariei Diski învățase Krav Maga în liceu, cu un antrenor israelian, așa că l-a izbit pe Darren direct în piept, cu o lovitură de cot perfect executată. El a urlat de durere, ușile s-au deschis și pe culoar au apărut și ceilalți, mai mult sau mai puțin îmbrăcați, cu părul zburlit. În cele din urmă au dat buzna în clădire și oamenii de la pază, cu stațiile lor bâzâitoare de emisie-recepție. Și, cu toate că Darren Tinzler reușise să fugă, a fost identificat cu ușurință și reținut din casa Theta Gamma Psi, unde

se prefăcea că joacă de unul singur *Star Wars.*

Curând, și celelalte fete s-au aliat și au ieșit în față; cu toate că, inițial, facultatea a încercat să evite orice fel de expunere publică a scandalului, oficialii au acceptat în cele din urmă, sub presiune, să deruleze o audiere disciplinară. Aceasta a avut loc în laboratorul de biologie, în lumina palidă și fluidă a unei după-amiezi de vineri, când toată lumea se gândea deja la weekendul pe cale să înceapă. Atunci când i-a venit rândul să vorbească, Greer s-a dus în fața tablei negre, lucioase, unde se aflau aliniate arzătoarele Bunsen, și a povestit aproape în șoaptă, cu voce pierită, ce-i spusese și făcuse Darren Tinzler în seara cu petrecerea. Era sigură că din cauza mărturiei a făcut și febră, o febră sălbatică și violentă. Poate chiar *scarlatină.*

Darren era fără obișnuita lui șapcă; părul lui turtit și subțire arăta ca o bucată rotundă de peluză de lângă piscina copiilor, călcată în picioare și lăsată să moară. În cele din urmă, a citit o declarație pregătită: „Nu vreau să spun decât că eu, Darren Scott Tinzler, promoția 2007, student la Comunicare, din Kissimmee, Florida, se pare că interpretez greșit semnalele primite de la sexul opus. Sunt rușinat de ce am făcut și-mi cer scuze pentru repetatele neînțelegeri din cadrul interacțiunilor sociale”.

Decizia a fost luată într-o oră. Șefa comisiei disciplinare, o tânără asistentă a decanului, a anunțat că lui Darren i se va permite să rămână în campus dacă acceptă să urmeze trei ședințe de consiliere cu un terapeut comportamental local, Melanie Stapp, licențiată în Științe Sociale, al cărei website spunea că este specializată în controlul impulsivității. O ilustrație de pe site înfățișa un bărbat trăgând cu disperare dintr-o țigară și o femeie nefericită mâncând o gogoașă.

În campus s-a stârnit o rumoare difuză.

— Ăsta este misoginism în toată regula, a spus o studentă din ultimul an, în timp ce stăteau toate în sala comună de la Woolley, noaptea târziu.

— Și e uimitor că șefa comisiei pare să nu aibă niciun fel de înțelegere față de victime, a adăugat o studentă din anul al doilea.

— Este probabil una din femeile alea care urăsc femeile, a spus Zee. O pizdă proastă.

Apoi a început să cânte propria versiune a unui cântec dintr-

un muzical preferat al părinților ei: *„Femeile... femeile care urăsc femei... sunt cele mai proaste pizde... din lume...”*

Greer a sărit:

— Ești groaznică! Nu trebuie să zici *pizdă.*

Zee i-a replicat:

— Pizdă.

Și toată lumea a început să râdă.

— Ei, haide, a continuat Zee. Pot să zic ce vreau. Asta înseamnă să ai coaie.

— Nici *coaie* n-ar trebui să zici, a spus Greer. E și mai rău.

Greer și Zee au luat parte, împreună cu alții, la discuții interminabile despre Darren, desfășurate în sala de mese; stăteau până când le dădea afară personalul de la cantină. Era greu să-și păstreze furia și, în ciuda acestor discuții și a unui editorial de opinie bine argumentat, publicat în *Ryland Clarion* de o studentă din ultimul an, două dintre fetele implicate au spus că nu vor ca acest caz să mai treneze multă vreme.

Numai Greer a continuat să se gândească la el. Nu confruntarea în sine era cea care-i stăruia în minte – aceasta aproape se șterse, rămăsese din ea doar o vagă amintire –, ci, în schimb, era obsedată de cât de nedrept era ca Darren să fie tolerat în continuare în campus. *Nedrept:* cuvântul suna precum reprosul unui copil certat aspru de părinți.

— Scuze, dar eu nici nu mă mai gândesc la el, îi spusese Ariel Diski într-o dimineață, la o reuniune studențească, după ce Greer încercase s-o abordeze. Sunt foarte ocupată, completase Ariel, iar el e un puțoi prost.

— Știu că așa e, insistase Greer. Dar cred că putem face mai mult. Prietena mea Zee așa crede.

— Uite, știu că ești încă implicată în asta, a spus Ariel, dar nu te supăra, sunt înainte de admiterea la Drept și evit stresul suplimentar. Îmi pare rău, Greer, nu mai vreau să am de-a face cu povestea asta.

În seara aceea, în camera lui Zee, cele trei fete, Zee, Greer și Chloe, își vopseau unghiile de la picioare cu acea nuanță verde-maronie a hainelor militare. Camera mirosea a chimicale fermentate care le făceau să se simtă un pic rău și un pic amețite.

— Ai putea să te duci la Alianța Femeilor, a sugerat Zee. Ele ar putea să-ți dea un sfat.

— Sau nu. Colega mea de cameră s-a dus la una din întâlnirile lor, a spus Chloe. Mi-a povestit că acolo nu fac altceva decât să coacă niște brioșe pentru lupta împotriva mutilării genitale.

Ryland nu era un loc prea marcat de militantism, așa că te mulțumeai cu ce puteai obține. Din când în când se mai ridica un val neașteptat de proteste. La câțiva ani de la intrarea în răsunătorul război din Irak, Zee și două studente din anul al doilea au fost văzute din când în când pe treptele de la Metzger, cu un megafon și cu pancarte. Apoi mai existau protestele micuței, dar foarte bine organizatei Asociații a Studenților de Culoare. Grupul pentru schimbare climatică devenise o prezență insistentă și serioasă, iar Zee făcea parte și din acesta. Cade cerul pe noi, spuneau ei tuturor, iar și iar, cerul fierbinte și clocotitor.

— Știi, a spus Zee, în copilăria mea din Scarsdale am făcut și am vândut niște tricouri, ca să strâng bani pentru oprirea cruzimii împotriva animalelor. Cred că am putea face și acum niște tricouri imprimate cu fața lui Darren Tinzler, pe care să le împărțim la lume. Și să scriem dedesubt: „Unwanted” – adică nedorit.

Au strâns bani și au cumpărat repede cincizeci de tricouri ieftine de pe un site de vânzări angro care avea lichidare de stoc. Apoi au stat toate trei până noaptea târziu în subsolul de la Woolley, printre biciclete depozitate acolo, mașini de spălat pufăitoare și țevile de scurgere, imprimând cu fierul de călcat chipul lui Darren Tinzler pe materialul acela sintetic, pentru că era mai ieftin decât să le scoată la tipar. Pe la patru dimineața, brațul lui Greer era în continuare hotărât, după ce plimbase încoace și încolo fierul peste paloarea fadă a lui Darren – cu șapca lui de baseball purtată pe ceafă, cu ochii lui neobișnuit de depărtați. Avea o față de-a dreptul stupidă, s-a gândit ea, însă îngropat sub ea se afla un instinct de brută șireată.

Curând după aceea, Chloe a cedat, ridicându-se și întinzându-și brațele:

— Trebuie. Să Dorm.

Prin urmare, câteva ore mai târziu rămăseseră numai Greer și Zee care, căscând fără-ncetare în holul scăldat în lumină de la intrarea în sala de mese, încercau să convingă oamenii să primească tricourile.

— Tricouri gratis! spuneau ele oricui trecea, dar până la urmă

au reușit să dea numai cinci.

Era o mare dezamăgire, un eșec lamentabil. Totuși, Greer și Zee și-au purtat propriile tricouri ori de câte ori au avut ocazia, cu toate că materialul a intrat un pic la apă și fața lui Darren Tinzler s-a strâns și ea și s-a distorsionat ușor, ca și când și-ar fi băgat capul în copiator.

Purtau amândouă tricourile în seara în care Faith Frank a venit să le vorbească.

Zee văzuse în *Weekly Blast* anunțul privitor la discurs și era foarte entuziasmată.

— Întotdeauna mi-a plăcut mult de ea, i-a mărturisit lui Greer.

Deveniseră extrem de repede prietene, datorită nopții pe care o petrecuseră meșterind tricourile, punând la cale strategia, stând de vorbă, făcând tot felul de asocieri libere.

— Știu că reprezintă ideea aia depășită de feminism, a spus Zee, care se concentrează asupra problemelor ce le afectează mai degrabă pe femeile favorizate. Îmi dau seama perfect de asta. Dar știi ceva? A făcut o grămadă de lucruri bune și mi se pare senzațională. De asemenea, treaba cu Faith Frank, a continuat ea, este că, deși se bucură de atâta faimă și este un simbol, pare totodată atât de abordabilă. Greer, trebuie să mergi s-o vezi. Trebuie să vorbești cu ea, să-i spui ce s-a întâmplat. Spune-i. Ea o să știe ce e de făcut.

Spre rușinea ei, Greer știa prea puține despre Faith Frank, deși cu o noapte înainte de lectura publică se documentase căutând intens pe Google. Căutarea online după fapte concrete o liniștea; poate că lumea scăpa de sub control, dar erau încă răspunsuri ce puteau fi găsite cu ușurință. Însă, cu toate că Google îi oferea cu exactitate momentul și contextul, n-o făcea deloc să înțeleagă felul în care o persoană precum Faith devenise ceea ce era acum.

Așa cum a putut vedea, la începutul anilor 1970 Faith Frank fusese una dintre fondatoarele revistei *Bloomer,* denumită după Amelia Bloomer, feministă și reformatoare socială care publicase primul ziar pentru femei. *Bloomer* era cunoscută drept sora mai mică, mai arțăgoasă și mai puțin faimoasă a revistei *Ms.* Publicația fusese foarte bună la început, nu la fel de cizelată sau sofisticată precum Ms. Nu avusese vreodată un design prea reușit, dar adeseori era înțesată cu articole și editoriale absolut captivante și controversate. De-a lungul timpului, numărul

cititorilor a scăzut și, în cele din urmă, revista, odinioară văzută ca un jurnal de front, devenise subțire ca un manual cu aplicabilitate restrânsă.

Însă Faith, care fusese descrisă drept „câteva trepte mai jos față de faima Gloriei Sternem", rămăsese vizibilă în continuare. La finalul anilor 1970 începuse să scrie cărți pentru publicul general, bine vândute, conținând mesajele ei încurajatoare și mobilizatoare pentru emancipare. Apoi, în 1984, dăduse o lovitură excepțională cu manifestul care, în esența sa, implora femeile să înțeleagă că a fi femeie înseamnă mult mai mult decât niște umeri falși și o atitudine șmecheră. America corporatistă încercase să le facă pe femei să se poarte la fel de urât ca bărbații, spunea Faith Frank, dar femeile nu trebuiau să capituleze. Puteau să fie puternice și rezistente și, în același timp, să-și păstreze integritatea și decența.

Se pare că oamenii aveau nevoie să audă acest mesaj, inclusiv toate acele femei care intraseră pe Wall Street și sfârșiseră prost. Femeile se puteau elibera, spunea Faith; puteau iniția colaborări sau cel puțin puteau schimba cultura dominantă în firmele unde lucrau. Iar bărbații, adăugase ea, își puteau folosi un pic puterea de convingere pentru a echilibra asprimea lor bine înrădăcinată cu un soi nou de gentilețe. Echilibrul, spunea ea, era totul. Cartea nu încetase să fie reeditată, cu toate că fiecare nouă ediție avea nevoie de actualizări radicale.

Pentru că Faith era echilibrată, coerentă și eficientă în interviurile acordate, i se încredințase propriul spațiu, relativ redus, în show-ul de televiziune de tip magazin al programului de noapte *Recap* de la PBS, unde discuta cu diverse persoane; câteodată alegea drept interlocutori bărbați sexiști care, în vanitatea lor, păreau că habar n-au de ce au fost selectați. Apăreau pe ecran, uneori dichisiți și autori ai unor observații discutabile, iar ea îi corecta calmă și plină de duh – câteodată îi ridiculiza de-a binelea.

Însă, cu toate că interviurile lui Faith erau urmărite, întregul show a fost anulat pe la mijlocul anilor '90. Faith încă scria cărți pe atunci, dar vânzările au scăzut. De-a lungul anilor a publicat continuări modeste ale *Puterii femeilor.* (Cea mai recentă, publicată la finalul anilor '90, despre femei și tehnologie, era *prin intermediul e-mailului.)* în cele din urmă, a încetat complet

să scrie.

În fotografiile de odinioară pe care le găsise, Greer a zărit o Faith Frank înaltă, zveltă, cu părul lung și buclat, arătând înduioșător de tânără și deschisă. Într-una dintre fotografii era înfățișată la un protest în capitală. Într-o alta, gesticula amplu la o adunare din acele talk-show-uri culturale derulate de obicei spre miezul nopții, în care invitații cu pantaloni evazați erau așezați în scaune albe, rotitoare, sudau țigările și strigau unul la celălalt. Faith intrase într-o celebră dispută, transmisă în direct, cu Holt Rayburn, un romancier orgolios și șovin. În seara respectivă, acesta încercase s-o umilească, dar Faith continuase să vorbească în felul ei calm și logic și, în cele din urmă, câștigase. Evenimentul ținuse prima pagină a ziarelor și fusese, în final, motivul pentru care i se oferise segmentul de interviuri din *Recap.* O altă fotografie o înfățișa purtându-și băiatul de un an într-o eșarfă port-bebe, în timp ce studia layoutul unei reviste peste capul răvășit și strâmb al copilului. Fotografiile mergeau mai departe, în timp, cu Faith Frank păstrându-se încă elegantă și strălucitoare și la patruzeci, cincizeci și șaizeci de ani.

În cele mai multe poze purta o pereche de ghete înalte și sexy, din piele întoarsă, semnătura ei inconfundabilă. Erau tot felul de interviuri și profiluri; într-unul dintre ele se pomenea despre „nerăbdarea ei surprinzătoare”. Se părea că Faith se înfuria repede, și nu doar în cazul romancierilor șovini. Era descrisă drept blândă, dar câteodată dificilă, mereu generoasă și minunată. Dar la momentul în care a ajuns să vorbească la Ryland College era văzută drept o personalitate din trecut despre care se vorbea adeseori cu admirație și cu un ton al vocii rezervat anumitor oameni. Era ca o lumină călăuzitoare care rămăsese aprinsă mereu, liniștitor.

În seara aceea, când au ajuns Greer și Zee, capela era plină cam două treimi. Vremea se înrăutățise foarte tare pentru o zi de toamnă, rafalele de vânt băteau sălbatic și locul avea mirosul și atmosfera unui vestiar de puști, cu podele alunecoase și pline de băltoace și cu oameni care încercau să găsească un loc unde să-și atârne hainele ude, dar sfârșeau prin a le mototoli și a le înghesui stângaci în poală. Mulți studenți veniseră obligați de profesori.

— A fost o persoană foarte importantă pentru multă lume, inclusiv pentru mine. Să fiți acolo, spusese o profesoară de

sociologie, pe un ton oarecum amenințător.

Evenimentul trebuia să înceapă la șapte, dar se pare că Faith se rătăcise. Semnul de la intrarea în Ryland era atât de modest, încât ar fi putut semnaliza, la fel de bine, un cabinet de pediatrie dintr-un orășel de provincie. La 7:25, un val de rumoare s-a iscat dinspre cealaltă parte a capelei, apoi ușile duble s-au deschis și, odată cu un val proaspăt din aerul umed al nopții, înăuntru au năvălit și câteva persoane. Prima a intrat decana facultății, urmată de alți câțiva, cu toții agitați, înfofoliți în paltoane și cu pălării urâte îndesate pe cap. Apoi, cu capul descoperit și incredibil de ușor de recunoscut, a intrat Faith Frank, însoțită de câteva persoane, inclusiv rectorul, și s-a așezat, desfăcându-și de la gât eșarfa de un roșu sângeriu.

Greer s-a uitat cum eșarfa se desface ca un ghem, o eșarfă înșelătoare, lungă ca un râu. Obrajii lui Faith erau atât de aprinși de parcă tocmai o pălmuise cineva. Părul avea aceeași consistență buclată, de un castaniu-închis, pe care o văzuse în fotografii, și atunci când și l-a scuturat din ei au zburat, cu delicatețea dispersiei atomice, câțiva fulgi de zăpadă.

La fel ca în pozele făcute de-a lungul timpului, Faith avea același chip frapant și empatic, cu un nas puternic și elegant. Efectul, atunci când a privit oamenii nu prea numeroși din jur, a fost de strălucire, importanță, gravitate și curiozitate amicală, iar Greer a presupus că Faith a perceput capela fie pe jumătate goală, fie pe jumătate plină, în funcție de perspectiva ei.

Noii-veniți și-au ocupat repede locurile în fața noastră și decana, îndesată peste măsură într-o rochie înflorată, ca o tapițerie, a urcat pe podium și a rostit, cu mâna pe inimă, o introducere plină de venerație. În cele din urmă s-a ridicat și Faith Frank. Avea șaizeci și trei de ani și era o prezență plină de forță în rochia ei neagră de lână care i se mula pe mijlocul lung și zvelt; purta, desigur, ghetele de piele întoarsă. Cele din seara aceasta erau gri-fumuriu, deși avea o întreagă colecție de culori, ceea ce spunea despre ea că fusese, cândva, o sursă de putere sexuală gata să te spulbere. Și poate era încă. Purta mai multe inele pe degetele ambelor mâini; explozii artistice ale unor aglomerări de pietre prețioase și argint. Arăta extrem de calmă, deloc agitată, cu toate că întârziase la propriul său discurs.

Primul lucru pe care l-a făcut a fost să zâmbească spre auditoriu și să spună:

— Vă mulțumesc că ați înfruntat ninsoarea. Câteva puncte în plus la notă pentru asta.

Avea în voce un timbru anume, un pic gutural. Apoi a tăcut pentru câteva secunde, părând că abia atunci se gândea la ce urma să le spună. Nu avea notițe. Aparent, urma să *improvizeze,* lucru inimaginabil pentru Greer, a cărei viață academică de până atunci se desfășurase cu ajutorul unor fișe complete, care-i consolidau încrederea, cu separatoare codate pe culori și marcate cu cariocă fluorescentă ce împrumuta materialelor citite nuanțele a doua soiuri diferite de limonadă – galben-spălăcit sau roz.

Greer nu cunoscuse vreodată în Macopee pe cineva care măcar să semene cu Faith Frank. În mod sigur, nu așa erau părinții ei neglijenți și inutili. Cory, chiar și în scurtul timp petrecut până acum la Princeton, era înconjurat de oameni care călătoriseră mult și trăiseră adeseori în prezența unor personalități formidabile, valoroase. Dar Greer nu fusese expusă până acum la ceva de felul acesta. De fapt, nici măcar nu-și imaginase că așa ceva ar fi posibil.

— Parcă mi-a deschis cineva ochii, i-a spus ea lui Cory, a doua zi.

Aflată pe podium, Faith spusese:

— Ori de câte ori sunt invitată să vorbesc într-o facultate, întâlnesc tinere care spun: „Eu *nu* sunt feministă, dar…” Ceea ce înseamnă: „Nu mă consider feministă, dar vreau salariu egal, vreau să am cu bărbații relații bazate pe egalitate și, bineînțeles, vreau drepturi egale la plăcerea sexuală. Vreau să am o viață bună și să fiu tratată corect. Nu vreau să fiu trasă înapoi de faptul că sunt femeie”.

Mai târziu, Greer a înțeles că Faith prezentase în discursul ei numai o parte din efecte; în realitate, în cuvintele ei era mai mult de-atât. Ceea ce conta, totodată, era că *ea* era cea care le rostea, care le lua în serios, care le trimitea, cu atâta emoție, către fiecare persoană din sală.

— Și mereu aș vrea să le răspund, a spus Faith, „Ce crezi tu că este feminismul, în afară de asta? Cum crezi că vei obține toate aceste lucruri dacă negi mișcarea politică ce se ocupă exact cu garantarea acelei vieți pe care ți-o dorești?”

S-a oprit pentru o clipă și cei din sală au meditat la tot ce le spusese, unele dintre fete gândindu-se, cu siguranță, la propriile

persoane. Au văzut-o cum ia încet o gură de apă, intenționat, ceea ce lui Greer i s-a părut foarte interesant, într-un anume fel.

— Pentru mine, a continuat Faith, există două aspecte ale feminismului. Primul este individualismul, anume faptul că eu sunt cea care-mi definesc propria viață. Faptul că nu trebuie să mă încadrez în niciun stereotip, să mă conformez ideii pe care o are altcineva despre ce este o femeie. Dar există și un al doilea aspect, iar aici o să folosesc expresia învechită „frăția femeilor”, care s-ar putea să vă facă să bombăniți și să ieșiți de aici ca din pușcă, dar o să-mi asum acest risc.

În sală s-au auzit râsete; ascultau cu toții, erau toți aici, lângă ea și voiau ca ea să știe lucrul acesta.

— Frăția femeilor, a spus Faith, înseamnă să fii alături de alte femei într-o anumită cauză care le permite tuturor să facă acele alegeri individuale pe care și le doresc. Fiindcă, atât timp cât femeile sunt separate unele de altele, organizate pe principiul competiției – ca într-un joc de copii unde numai o persoană ajunge să fie prințesă – atunci aceea va fi femeia rar întâlnită care, în cele din urmă, nu este constrânsă și limitată de ideea societății noastre despre cum ar trebui să fie o femeie. Mă aflu aici ca să vă spun, a adăugat Faith, că în timp ce facultatea este cea mai formatoare experiență pe care o veți avea ca indivizi – un moment în care puteți citi, explora, vă puteți face prieteni și puteți greși – este, totodată, și un moment în care vă puteți gândi la felul în care ați putea juca un rol social și politic pentru cauza măreață a egalității sexelor. Sigur, când veți absolvi, probabil că nu veți dori să faceți ce am făcut eu, adică să mergeți în Las Vegas și să vă faceți ospătăriță, ca să scăpați de părinți, în cazul meu Sylvia și Martin Frank. Nu v-ar plăcea uniforma aia mototolită. Sau poate v-ar plăcea.

S-au auzit iar râsete indulgente, aprobatoare.

— Eu în Las Vegas – este o poveste adevărată. Eram disperată să scap de ai mei pentru că nu mă lăsaseră să plec de-acasă pe timpul facultății. Voiau să se asigure că rămân virgină. Dumnezeule, a fost așa amuzant.

Alte râsete.

— Și sunt bucuroasă să văd că lucrurile s-au schimbat de atunci. Este minunat că voi aveți atât de multă libertate, mult mai multă decât am avut eu. Dar la pachet cu asta vine câteodată și impresia că nu ai nevoie de celelalte femei. Iar asta

nu-i adevărat.

S-a oprit iar și a privit întreaga încăpere.

— Așa că data viitoare când o să spuneți „Eu nu sunt feministă”, amintiți-vă de toate aceste lucruri. Și faceți tot ce puteți ca să vă alăturați acestei lupte aflate în plină desfășurare.

A făcut o pauză.

— Oh, și un ultim gând. În drumul vostru, atunci când luptați pentru lucrurile care contează, veți întâmpina în mod sigur rezistență, iar asta s-ar putea să vă supere uneori sau chiar să vă scoată din cursă. Adevărul este că nu toată lumea va fi de acord cu voi. Nu toată lumea o să vă placă. Sau o să vă iubească. Este adevărat, unii se vor enerva cumplit pe voi, poate chiar o să vă *urască,* iar asta o să fie greu de acceptat. Dar am sentimentul că, dacă o să faceți ceea ce contează – și dacă asta este o consolare, *eu* o să vă iubesc.

Le-a zâmbit scurt, încurajator, și asta a fost tot; Greer capitulase, fusese complet absorbită, prinsă total, voia să asculte tot mai mult, încontinuu. Faith făcuse acea glumă în legătură cu faptul că le iubește, dar, ascultând-o, Greer se simțea ca și cum s-ar îndrăgosti. Greer știa totul despre ce-nseamnă să te îndrăgostești – felul în care-l descoperise pe Cory o cutremurase, o dăduse peste cap. Așa era și acum, mai puțin dorința fizică. Senzația nu era sexuală, dar cuvântul *iubire* părea relevant în context; iubirea care poleniza aerul din jurul lui Faith Frank.

În mod sigur, și ceilalți de aici simțeau la fel, nu? Și, chiar dacă erau încă prinși de ani întregi în amețeala adolescenței, holbându-se la propria imagine reflectată în orice suprafață lucioasă, încruntându-se la chipul lor atunci când își pocneau vreun coș din care împroșcau pe oglindă un strop de zeamă verzui-lăptoasă, plângându-se pe la prieteni de părinții lor tâmpiți sau fiind obligați să vină la capelă în seara aceasta în ciuda faptului că erau tipul de oameni descris de Faith, care-și văd veseli de ale lor, spunând că nu sunt feminiști, acum trebuie să fi avut o revelație. O revelație care continua la infinit, căci o aveau în fața ochilor pe această persoană formidabilă, nou-venită, care vorbea într-o manieră atât de interesantă despre locul lor în lumea crudă, tulburătoare. Făcându-i să-și dorească să fie mai mult decât erau.

Faith a spus:

— În regulă, cred că am cam epuizat lucrurile despre care voiam să vă vorbesc. Acum eu o să tac și o să vă dau vouă cuvântul. Vă mulțumesc mult că m-ați ascultat.

În încăpere au răsunat aplauze furtunoase. Greer a început și ea să aplaude „ca o maniacă”, așa cum avea să-i povestească lui Cory. Voia să aplaude la fel de tare ca toți cei prezenți în sală.

Cineva din spate a strigat: „FAITH, EȘTI TARE!”, iar altcineva a strigat: „GHETELE SUNT BETON!”, ceea ce a făcut-o pe Faith Frank să râdă. Sigur că avea un râs minunat. Cu capul dat pe spate și cu gura deschisă, cu gâtlejul expus ca o focă, întins și elegant, gata să înghită un pește.

Capela se încălzise cu câteva grade de la fierbințeala trupurilor și de la entuziasmul general, și mirosul de oameni și de haine ude se intensificase. Atmosfera era de-a dreptul încinsă. Faith a privit peste capetele lor și s-au ridicat câteva mâini.

Apoi a venit o întrebare banală, convențională: „Aveți un mesaj pentru tinerii din ziua de azi?”, apoi cineva i-a cerut lui Faith să organizeze petrecerea de vis, din punctul ei de vedere: „Poți să inviți pe oricine”, a spus cel cu întrebarea. „Nu contează țara sau secolul. Pe cine ai chema?” Mai târziu, Greer și-a amintit că Faith o alesese pe Amelia Bloomer, cea care dăduse numele revistei sale; și pe tânăra cântăreață sexy Opus, care cântase recent la jumătatea show-ului Super Bowl; de asemenea, pe pictorița barocă Artemisia Gentileschi; pe aviatoarea Bessie Coleman, prima femeie afro-americană ce obținuse licența de pilot; pe Dorothy Parker; ambele Hepburn, Andrey și Katharine, „pentru că-mi place stilul lor”, spusese ea; și pe toți cei patru Beatles. Și, în cele din urmă, „ca să dinamizăm un pic atmosfera, hai să aruncăm înăuntru și vreo două antifeministe înfocate”, a spus Faith, „deși s-ar putea să fiu tentată să le scuip în mâncare”.

Atunci s-a rupt instantaneu filmul, pentru că Greer s-a gândit că, dacă ar organiza ea o petrecere, prima pe care ar invita-o ar fi Faith Frank. Și-a imaginat-o brusc pe Faith stând confortabil în salonul de la primul etaj din Woolley, încălțată cu ghetele ei mișto, înalte, mâncând dintr-un bol cu ramen la plic pe care Greer și Zee i l-ar fi preparat în cuptorul cu microunde.

Un profesor decrepit de la catedra de istorie, cu pielea ca un

pergament mototolit, a pus o întrebare atât de limitativă („Doamnă Frank, îmi amintesc de o lege atât de puțin cunoscută din vremuri vechi și mai rele...”) care nu părea să-l intereseze decât pe el. Publicul a început să se agite de plictiseală; oamenii s-au aplecat asupra telefoanelor mobile, au început să-și dea coate și să vorbească în șoaptă, ba chiar să pălăvrăgească fără rețineri.

Decana i-a tăiat scurt întrebarea, spunând:

— Puteți vorbi cu doamna Frank mai târziu despre acest lucru. Cred că ar fi bine să mergem mai departe, din cauza orei înaintate. Haideți să mai luăm o întrebare și vă rog să fie una bună.

Mâna lui Greer a țâșnit în sus, cu brațul tremurând, dar ea l-a menținut în aer, riscant. Nu voia chiar să pună o întrebare – ci doar ceva ce semăna a întrebare. Simțea că trebuie să stabilească o legătură cu Faith Frank înainte de a fi prea târziu. Se gândise că era suficient să vină aici și să asculte discursul acestei femei admirate și hotărâte. Se simțea inspirată de ea după experiența oribilă cu Darren Tinzler, dar nu putea lăsa încă seara să se sfârșească, nu putea s-o lase pe Faith Frank să se reîntoarcă în mașina ei și să fie condusă afară, pe poarta facultății, nu putea s-o lase să plece.

Apoi Zee, aflată lângă ea în strană, a ridicat și ea mâna. Sigur că avea o întrebare adevărată, una politică; probabil că avea și altele. Faith a dat din cap în direcția lor. La început a fost neclar la care dintre ele se referă. Greer a încercat să citească privirea lui Faith – privirea aceea profund feminină, s-a gândit ea, înfiorată. Dar apoi a văzut-o pe Faith că-și îndreaptă atenția asupra *ei,* Greer; și s-a uitat bulversată spre Zee, ca să se asigure că nu se înșală. Zee a înclinat rapid din cap, de parcă i-ar fi spus: „Da. Este pentru tine”. Ba chiar a zâmbit, dorindu-și ca Greer să pună ea întrebarea.

Așa că s-a ridicat în picioare. Era îngrozitor să fie singura aflată în picioare, dar ce putea face?

— Doamnă Frank? a spus ea, cu vocea răsunând în acest spațiu sacru ca un behăit de miel.

— Bună seara.

— Bună seara.

— Aș vrea să vă întreb ceva.

— *Mno,* a auzit-o pe una dintre fetele din apropiere

bombănind încet. De aia ai ridicat mâna.

Greer a tras aer în piept, ignorând-o.

— Ce ar trebui să facem? a întrebat ea.

Apoi s-a oprit brusc, nesigură de ceea ce ar trebui să spună mai departe. Faith Frank a așteptat răbdătoare.

Când a înțeles că Greer nu avea să mai spună nimic, Faith a zis, cu blândețe:

— Să faceți în legătură cu ce anume, mai exact?

— În legătură cu felul în care stau lucrurile, a îndrăznit Greer. Cu felul în care sunt ele percepute. Lucruri ca *misoginismul,* care pare să fie peste tot, de parcă ar acoperi întreaga lume, înțelegeți? Încă este acceptabil în secolul douăzeci și unu, dar de ce oare?

— Îmi pare rău. Poți fi mai clară? a întrebat-o Faith, iar această cerere suplimentară a rănit-o pe Greer, care nu putea vorbi mai clar nici măcar acum.

S-a gândit că e posibil să leșine; Zee a privit-o, îngrijorată.

Greer s-a sprijinit de marginea de lemn, curbată, a stranei din fața ei.

— *Misoginismul?* a spus ea un pic mai tare, dar a crescut nesigur intonația cuvântului pe ultima silabă, ceea ce i-a displăcut profund.

Citise recent despre moda în care fetele cresc tonul pe finalul propozițiilor, ca și când nu și-ar da seama prea bine dacă fac o afirmație sau pun o întrebare. I se spunea „cântat”. „Nu vreau să fiu o cântătoare!”, s-a gândit ea. „Felul ăsta de a vorbi mă face să par o proastă”. Dar e mult mai ușor să transforme o afirmație într-o întrebare, pentru că, la final, poți să dai înapoi și să spui că doar *ai întrebat* și nu ești nevoit să înduri rușinea de a fi greșit. Greer și-a amintit felul în care ridicase marginile unei fuste imaginare, ca să-i facă o reverență lui Darren Tinzler pentru că acesta se uitase la ea, îi pusese șapca lui pe cap, iar ea nu știuse ce altceva să facă. Dacă ești femeie și ești nesigură pe tine, se pare că uneori ridici intonația spre sfârșitul cuvintelor de la final de propoziție și chiar poalele unor haine imaginare.

Acum avea mare grijă, știind că, dacă lungește prea mult vorba despre misoginism, oamenilor le va cădea capul în piept și cu toții vor merge la nani. Atunci când vorbești despre astfel de probleme ar trebui să fii mai vioi; trebuie să fii dinamic, să transmiți lucrurile cu însuflețire, așa cum o făcea Faith Frank.

Pentru că, își dădea bine seama, nimic nu rămăsese fără speranță. Era adevărat că mișcarea feministă de pe timpul lui Faith Frank nu înlăturase, odată pentru totdeauna, desconsiderarea față de femei sau injustiția, ca mâna unei mame care pune pe capul încins al lumii o batistă răcoroasă. Dar, în ciuda agitației generate de violuri și sexism; în ciuda molestării suferite din partea lui Darren Tinzler; în ciuda salarizării inegale, chiar și în zilele noastre, și a numărului redus de femei aflate la conducere, într-o companie sau într-o țară; și în ciuda multitudinii de sloganuri ale solidarității și furiei masculine – „Frații înaintea femeilor!” suna chemarea mușchetarilor, împreună cu descrierile delirante făcute de instigatori, despre cum ar ciopârți trupurile jurnalistelor sau pe ale celebrităților de sex feminin – în multe feluri, lumea era mult mai ospitalieră pentru femei astăzi.

Opus, acea minunată cântăreață cu voce uluitoare – cea din cina de vis a lui Faith – dăduse recent lovitura cu un imn numit „The Strong Ones”, adeseori auzit în campus în boxele așezate în dreptul ferestrelor deschise.

Și acea piesă de teatru amuzantă, tristă, afectuoasă, uneori tulburătoare, *Ragtimes Sincope,* pe fond o serie de scheciuri despre menstruație sau absența ei, ale căror personaje aveau vârste începând cu 12 ani și până la adolescență, apoi în viața adultă, trecând prin sarcini atât dorite, cât și nedorite, și sfârșind în tocana de hormoni și bufeuri ale maturității târzii, avusese o stagiune plină în afara Broadway-ului și acum era jucată în cadrul unor producții ieftine de-a lungul țării, pe scene locale sau în teatre comunitare. Nu era nevoie decât de patru scaune pliante și patru actrițe. Celebrităților le plăcea să joace în producții la New York și L.A.; devenise un simbol al statutului personal să joci în acest spectacol, ceea ce însemna mulți bani în buzunarele celor două femei dramaturg care erau cele mai bune prietene încă din clasa a șasea. „Lui Sharon i-a venit prima ciclul”, se menționa într-un portret al lor din *New York Times.* „Lui Maddy i-a venit o săptămână mai târziu”.

Apoi apăruseră blogurile feministe, dintre care *Fem Fatale* era cel mai bun și cel mai cunoscut, de departe; apărut în Seattle, era ca un eseu personal sofisticat, adeseori sarcastic, vorbind deschis despre sex și funcțiile corpului, „cu atitudine pozitivă, prietenos-batjocoritoare și caterincoasă față de sex, pur și

simplu dat dracului de real”, după cum se autodescria. Blogul părea lipsit de orice spaimă și capabil să abordeze orice subiect, indiferent de consecințe.

Greer urmărise *Fem Fatale* întreaga toamnă – chiar și pe femeile care scriau pentru el – o culturistă, o starletă porno și diverși critici culturali, tineri amuzanți și caustici – care o intimidaseră cu atitudinea lor încrezătoare și îndrăzneață. Nu erau cu mult mai în vârstă decât ea și aveau deja o voce distinctă. Se întreba cum și-o câștigaseră.

Greer a tras speriată aer în piept și i-a spus lui Faith:

— Oare se vede tricoul pe care-l port? Și pe care-l poartă și prietena mea, a adăugat ea cu generozitate. Le purtăm pentru că în această toamnă în campus a avut loc un caz de atac și hărțuire.

A pronunțat straniu, *hîrț*-ire. Dumnezeule, de ce? Oricum era nasol că păruse o cântătoare, acum se transformase într-o cântătoare pretențioasă. Nimic nu era mai natural și mai încrezător decât felul lui Faith de a vorbi.

— N-au făcut decât să organizeze un simulacru de audiere, a adăugat Greer. Decizia pe care au luat-o a fost un circ ridicol.

Auzea cum cei prezenți se vânzolesc în strane ca reacție la spusele ei – cineva a bătut șovăitor din palme, iar altcineva a spus „Asta e părerea ta”, replică urmată de o ușoară fluierătură venită din celălalt capăt al capelei.

— Persoanei în cauză i s-a spus să meargă la terapie, a spus Greer, iar acum i se permite să stea aici, în ciuda faptului că a hărțuit multe femei, inclusiv pe mine. Așa că i-am pus poza pe tricouri. Nici asta nu a funcționat. Nu le-a dorit nimeni. Așa că întreb, probabil, ce ar trebui să facem în continuare. Cum să procedăm.

Greer s-a așezat repede, iar Zee a îmbrățișat-o scurt. A fost un moment tensionat, de reculegere, pe parcursul căruia toți cei din capelă păreau că încearcă să-și dea seama dacă merită să se întoarcă iar și iar la acest subiect asupra căruia se luase deja o decizie și era oficial închis. Mulți dintre cei prezenți au decis rapid că nu merită; era o seară ploioasă, vântoasă, de tot rahatul, pe care o petreceau la școală, și deja se făcuse târziu. Eseul de trei-cinci pagini despre *Prințul* lui Machiavelli încă aștepta să fie scris pentru colocviul celor din anul întâi. Mamele și tații încă așteptau să fie sunați. „Îmi mai trebuie niște bani”,

urmau să anunțe plat în receptor fiii și fiicele, în loc de „bună seara”.

Dintr-odată, Faith Frank a părut să se înalțe în spatele podiumului, apoi s-a sprijinit pe pupitru și a spus încet:

— Îți mulțumesc pentru întrebare, îmi dau seama că e venită din inimă.

Greer nu mișca și nu respira; lângă ea, și Zee stătea neclintită.

— Ceea ce mă alarmează permanent este modul în care sunt tratate legile în campusuri, a spus Faith. Ce ar trebui să faci? Nu știu care sunt circumstanțele acestui caz, dar știu că tu și prietenele tale ar trebui categoric să mențineți subiectul în atenția publică.

A ridicat capul, voind parcă să adauge ceva, dar atunci rectorul s-a ridicat și a spus:

— Mă tem că timpul s-a terminat. Să-i mulțumim invitatei noastre pentru această seară minunată.

A mai urmat o rundă de aplauze, Faith Frank s-a retras și asta a fost tot. Greer a văzut cum oamenii o înconjoară pe Faith, pentru a purta o conversație personală. Chiar și cei care nu păruseră impresionați până atunci păreau să-și fi schimbat opinia. Studenți, profesori, personal administrativ și localnici o înconjuraseră precum corul dintr-o reprezentație la operă, s-a gândit Greer șovăind, cu Zee alături de ea. Greer beneficiase deja de interacțiunea directă cu Faith Frank, iar situația se dovedise mai întâi copleșitoare, nefinalizată și dezamăgitoare. Dar acum nu mai era nimic de făcut în această privință; rândurile mulțimii se îngroșaseră repede în jurul lui Faith.

— Dumnezeule, mi-ar fi plăcut s-o cunosc personal, măcar pentru o secundă, a spus Zee. Adică na, e chiar aici. Dar este atât de mult popor, încât n-ar fi fost ceva mai mult decât un alt moment cu una dintre adoratoare. Și nu vreau asta.

— Nici eu nu vreau.

— Te întorci la Woolley?

— Da. Am de lucru, a spus Greer.

— Tu mereu ai de lucru.

— Asta așa e.

— Cel puțin am ascultat-o vorbind și tu ai putut dialoga cu ea, a spus Zee. Vrei să comandăm pizza? Graziano livrează până târziu.

— Oh, sigur, a răspuns Greer.

Pizza era premiul lor de consolare: două fete singure, seara târziu, cu consolarea blândă a aluatului cald.

Și-au băgat mâinile pe mânecile paltoanelor, iar Zee și-a îndesat căciula pe cap și s-a chinuit să-și pună o pereche bej de mănuși mari cu un deget. Putea să poarte haine de băiat sau haine de fată și pe ea toate păreau o alegere potrivită pentru ținuta ei obișnuită. S-au îndreptat împreună către ieșire. Cei care o înconjuraseră pe Faith se împărțiseră acum în grupulețe sau plecau, unul câte unul. Greer se simțea ciudat de secătuită și chiar un pic tristă. De parcă urcase pentru o clipă pe umerii lui Faith, chiuind, iar apoi căzuse pe pământul tare și rece.

Acum, aflată în vestibul, a zărit strălucirea unui obiect sângeriu. O eșarfă, și-a spus, eșarfa lui *Faith,* plutind ușor de parcă ar fi fost purtată în zbor de stăpâna ei spre toaleta femeilor; purtată de Faith Frank însăși. Ironia lucrurilor, s-a gândit Greer: Faith Frank să aibă nevoie la toaletă, supunându-se cuvântului *femei* chiar și acum, în secolul douăzeci și unu.

— Ia uite, a spus Greer încet.

— Haide, a răspuns Zee. Poți să termini ce-ai început. Și putem avea parte de un moment cu ea.

În căldura din toaleta femeilor, cu gresia ei gri-lăptos și cu ecoul ei specific, nu era ocupată decât o cabină. Zee și Greer le-au ocupat pe celelalte două, de-o parte și de alta, încercând să pară două persoane obișnuite care merg la o toaletă publică. Greer s-a așezat și a înclinat capul, cât să vadă lângă peretele separator marginea unor ghete gri de piele întoarsă. A rămas nemișcată, fără să scoată un sunet.

De cealaltă parte a peretelui desenat cu graffiti, pe care era scrijelit cu un scris foarte mic un mesaj tulburător – *vă rog, poate să mă ajute cineva, îmi place să mă automutilez* – s-a simțit o pauză, apoi ușurarea mult-așteptată. Firicelul subțire, linia dreaptă dintre deschizătura trupului și apa aflată în așteptare, banalitatea acelei Faith Frank, celebra feministă, făcând pipi.

Vulnerabilitatea și concretețea femeilor erau etalate chiar aici, iar Faith a tras apa și a ieșit. Greer s-a ridicat în picioare. Prin spațiul dintre ușă și toc a văzut-o pe Faith îndreptându-se către oglindă. Zee nu ieșise încă din cabina ei. În mod cert aștepta, lăsând-o cu amabilitate pe Greer s-o abordeze prima.

Dar atunci Greer a observat că Faith s-a aplecat preț de o clipă deasupra chiuvetei, închizând ochii; și apoi a oftat. Greer știa că Faith își acordă ei înșeși un moment de care avea probabil nevoie. În seara aceasta, toată lumea trăsese de ea și se adunaseră mai multe. Nimeni nu avea rezerve nesfârșite; nici măcar Faith Frank. Greer fusese decisă să se năpustească și să încerce să termine conversația cu Faith, dar acum șovăia. Nu voia să fie o povară în plus. Însă nici nu putea să rămână înăuntru pentru vecie, așa că a deblocat ușa și s-a îndreptat spre chiuvetă, zâmbindu-i timid lui Faith și încercând s-o abordeze relaxat.

Faith a văzut-o în oglindă și a spus:

— Oh, bună. Mai devreme mi-ai pus o întrebare, nu-i așa? Și apoi evenimentul s-a încheiat brusc. Îmi pare rău că s-a întâmplat așa.

Greer a privit-o fără să spună nimic. Faith își cerea scuze pentru că nu încheiase dialogul de la capelă cu Greer, o necunoscută. „Cum poți fi *așa!”,* s-a întrebat Greer, ea, care abia dacă putea să-și gestioneze propriile nevoi și câteva de-ale lui Cory. Dar la Faith era ceva natural; făcea asta de multă vreme.

— Este foarte drăguț din partea dumneavoastră, a spus Greer. Doar că… atunci când mi-ați spus să fiu mai clară, a fost dificil pentru mine? Ia ascultați cum vorbesc. Tonul vocii tocmai mi-a *urcat* la final de propoziție. Nu știu cum ar trebui să mă port, a recunoscut ea, apoi a tăcut.

Faith a privit-o atent.

— Spune-mi cum te cheamă.

— Greer Kadetsky.

— În regulă, Greer. Nimeni nu zice că trebuie să te porți într-un anumit fel. Felul ăla nu există.

— Dar ar fi drăguț să pot spune ce gândesc, ce cred, fără să am impresia c-o să fac un atac de apoplexie.

— Ei, asta așa-i, categoric.

— Am avut un profesor care obișnuia să le spună băieților să-și folosească vocea interioară. Mă gândesc că poate eu ar trebui să-mi folosesc vocea exterioară.

— Poate. Dar nu fi prea dură cu tine, nu te autopedepsi. Doar încearcă să realizezi ce poți realiza, lucruri de care îți pasă, fiind totodată tu însăți.

Greer și-a umezit iute buzele uscate. Zee era încă în cabină, lăsându-i lui Greer mai mult timp alături de Faith. Trebuia să iasă din moment în moment, iar Greer trebuia să-i cedeze locul.

— Îmi pasă de ceea ce s-a întâmplat aici, a spus Greer. Asta incluzându-l pe tipul care ne-a spus anumite lucruri și ne-a agresat. Am depus toate mărturie, dar asta n-a dus nicăieri. Mă simt de parcă n-aș aparține acestei școli, a adăugat ea. Nu este un loc potrivit pentru mine. Știam că nu va fi potrivit.

— Atunci cum ai ajuns aici?

— Părinții mei au dat-o-n bară când a venit vorba despre ajutorul financiar pentru mine, a spus Greer încinsă. S-au purtat foarte nasol.

Faith o privea în continuare.

— Înțeleg. Așa că ești tăcută, dar și furioasă, a spus ea. Se pare că-ți vine greu să spui ce simți. Dar o faci oricum, pentru că vrei să găsești un sens, nu-i așa?

Greer nu-și pusese problema chiar în acest fel. Dar îndată ce a spus-o Faith, a înțeles că așa este. Voia să găsească un sens. Asta putea să însemne o piesă lipsă, sau, cel puțin, una dintre ele.

— Admir lucrul ăsta. Și pe tine te admir.

Înainte ca Greer să se poată gândi măcar la ce-i spusese, Faith s-a întins și a prins-o de mâini, ca și când s-ar fi pregătit să fredoneze împreună un cântecel pentru copii. Greer simțea în palmă inelele lui Faith, care se grupaseră ca niște boxuri metalice. Faith o ținea în continuare de mâini, studiind-o atent, observând-o.

— Nu vreau să par nerecunoscătoare, a spus Greer. Am o bursă completă, iar asta înseamnă foarte mult, știu.

Începuse să se îngrijoreze – cât aveau să se mai țină de mâini? Oare ea era cea care trebuia să-i dea drumul?

Faith a spus:

— Uite, este în regulă să fii furioasă dacă ți se pare că nu ești tratată corect. Știu asta, crede-mă. Dar da, o bursă completă e mare lucru. Cele mai multe femei termină facultatea pline de datorii și din moment ce femeile câștigă mai puțin decât bărbații, sfârșesc prin a plăti mai multă vreme rate, iar asta e copleșitor. Tu nu vei avea problema asta. Să nu uiți, Greer.

— N-o să uit, a răspuns Greer și, ca și când acesta ar fi fost răspunsul corect, Faith i-a dat drumul la mâini. Dar locul acesta,

a adăugat Greer, și felul în care este el administrat, sunt atât de incorecte. După audiere, administrația a zis ceva de genul „OK, familia Tinzler din Kissimmee, Florida, să știți că ne bucurăm să vă încasăm în continuare taxele de școlarizare. Și suntem fericiți să-i dăm fiului vostru o diplomă la final, exact așa cum vă așteptați să se întâmple. Nu vă faceți griji!”

— Deci nedreptatea este problema ta? a întrebat Faith.

— Nu este și a dumneavoastră?

Faith a părut să se gândească la asta și era gata să răspundă, când s-a deschis ușa celeilalte cabine. Zee a ieșit zâmbind și a venit spre chiuvetă, unde s-a spălat pe mâini cu meticulozitatea unui chirurg. Greer s-a simțit dezamăgită că timpul ei alături de Faith expirase, dar s-a retras cu gentilețe în timp ce Zee și-a uscat mâinile și s-a postat apoi în mijlocul încăperii.

— Doamnă Frank, a spus ea. Ați fost minunată astă-seară.

— Oh, mulțumesc. Ești foarte amabilă.

Probabil că Faith Frank trebuia să meargă la vreo recepție organizată de facultate. Poate că oamenii din conducere se adunau chiar în acest moment în livingul decanei Beckerling, învârtindu-se în cerc ca niște ciudați, în timp ce așteptau oaspetele de onoare. Dar Faith nu părea să se grăbească. S-a întors spre propria imagine din oglindă, s-a studiat rapid, fără acea ură de sine feminină despre care avertizase cândva în editorialul din *New York Times,* publicat în timpul săptămânii Modei.

— Nu, *eu* vă mulțumesc, insistase Zee. Mi-ați dat atât de mult de gândit. O să fiu mereu superadmiratoarea dumneavoastră. Știu că sună pe jumătate ca o hărțuire, dar nu o spun în sensul ăsta. În copilărie am avut un proiect la școală, intitulat „Femei care au schimbat lumea”. Chiar mi-am dorit să vorbesc despre dumneavoastră. Dar Rachel Cardozo v-a ales înaintea mea și gata, asta a fost.

— Ah. Îmi pare rău. Și pe cine ai ales, până la urmă? a întrebat Faith.

— Trupa Spice Girls, a spus Zee. Și ele au fost grozave, în felul lor.

— În mod sigur au fost, a replicat Faith, amuzată.

— Mereu m-am simțit legată cumva de dumneavoastră, a continuat Zee cu degajare, pentru că eu cred că activismul este parte din mine. Sunt gay, ceea ce este din nou parte din mine, și

auzindu-vă discursul din această seară despre câte ați făcut pentru femei și cât de mult le-ați inspirat, a spus ea, mi-a venit încă o idee, anume că nu-i nicio mirare că-mi plac femeile. Sunt minunate.

A întins mâna, iar Faith i-a strâns-o.

— Îți urez mult noroc, a spus Faith.

Apoi s-a uitat la Greer.

— De fapt, nu am doar o problemă, i-a spus, întorcându-se exact la momentul în care-și întrerupseseră conversația. Și nici tu n-ar trebui să ai, a continuat ea. Ceea ce s-a întâmplat cu părinții tăi – orice ar fi fost, Greer, nu ți-a fost fatal. Trebuie să folosești experiența aceea și să găsești o modalitate de a o depăși. Iar ceea ce s-a întâmplat aici, cazul de hărțuire sexuală…

— Credeți că ar trebui să-l depășesc și pe acesta? a întrebat Greer, surprinsă.

Se gândea la ce spusese Faith în capelă despre rolul lor în cauza extraordinară a egalității sexelor. Din această cauză se așteptase ca Faith să-i spună: mergi înainte, Greer Kadetsky. Nu te opri niciodată. Croiește-ți drum prin toate astea. Poți s-o faci.

— Nu, a spus Faith. Dar pare că ai făcut deja tot ce depindea de tine. Ți-ai spus articulat punctul de vedere. Dacă vei da senzația că-l vânezi pe omul ăsta, simpatia celorlalți se va îndrepta spre el. Este un risc prea mare ca să ți-l asumi.

A tăcut pentru o secundă.

— Și apoi, ce se întâmplă cu celelalte fete implicate? Ele vor redeschiderea acestui caz?

— Două dintre ele au spus că în niciun caz nu vor, a recunoscut Greer.

Nu se gândise prea mult la asta, dar acum își amintea ce-i spusese Ariel Diski.

— Vor să uite ce s-a întâmplat și să-și vadă de drum.

— Ei, au zis-o bine, nu-i așa? Uite, te așteaptă lumea întreagă. O grămadă de lucruri de văzut, o mulțime de lucruri care să te înfurie și pentru care să plângi, dincolo de granițele acestui campus. Alte orașe și alte comunități. Du-te și aruncă o privire.

Părea că Faith ar mai vrea să spună ceva, dar a intrat cineva în baie – rectorul, care le-a întrerupt brutal pentru a doua oară, strigând:

— Oricând sunteți gata, să știți că suntem așteptate la

recepție.

— O secundă, Suki, a spus Faith și rectorul s-a retras.

Greer și-a amintit cum oftase Faith în fața oglinzii.

Acum, fără să se gândească prea mult, fata i-a spus:

— Fac pariu că acum ați vrea să vă întoarceți la hotel, în loc să mergeți la recepția dată de facultate.

Faith i-a replicat:

— Este atât de evident?

Iar Greer și-a spus în gând: „Nu, nu este evident, dar eu am observat”.

— Atunci când ții un discurs, a continuat Faith, recepția vine la pachet cu el. Știi câte minisandviciuri cu curcan am mâncat în ultimii ani?

— Câte? a întrebat Greer și imediat după aceea s-a simțit ca o tâmpită.

Fusese o întrebare retorică.

— Prea multe, a răspuns Faith. Prea multe sandviciuri din alea mici și umede, aproape descompuse, și prea mult sherry servit în pahărele din sticlă fațetată, ca la un festival renascentist. Dar când ești într-un turneu de susținere a unor discursuri academice, lucrurile astea vin la pachet. Oricum, a adăugat ea, o să fie în regulă. Rectorul vostru îmi este prietenă de multă vreme. Așa c-o să fie bine să mai vorbim și noi.

— Sunteți prietene? Oh, înțeleg. Mă întrebam cum de ați venit la Ryland, a spus Greer, dar începea să simtă că Faith venise aici numai ca s-o întâlnească ea.

— Și pentru *acest* tânăr, a spus Faith.

Preț de o secundă îngrozitoare, Greer a crezut că se referea la Zee, ca și cum în tot acest timp, în această seară, Faith ar fi crezut că androgina Zee este *băiat,* un intrus în baia femeilor. Dar Faith nu se referea la Zee. Degetul ei arăta spre chipul lui Darren Tinzler, de pe tricoul lui Greer; apoi a spus:

— Uită de el. Sunt multe alte lucruri pe care le ai de făcut.

— Sunt de acord, a intervenit Zee.

— Zboară spre noi experiențe, a continuat Faith. De ce să *nu*-ți folosești „vocea exterioară”? Știi, câteodată cred că cei mai eficienți oameni din lume sunt introvertiții care învață cum să fie extravertiți.

Apoi, ca și când și-ar fi amintit de ceva, Faith a băgat mâna în geanta ei de umăr, uriașă și elegantă, și a scos un portofel cât o

cărămidă din care a extras o carte de vizită. Pe cartonul gros, crem, scria cu litere în relief:

Faith Frank

Dedesubt era titlul „Editor” și apoi informațiile ei de contact de la *Bloomer.* Greer a luat cartea de vizită și a strâns-o de parcă ar fi fost biletul câștigător la loterie. Pentru ce era această compensație? Probabil că pentru nimic. Dar numai faptul că primise această carte de vizită era o răsplată în sine și un fel de șoc mai mic. Faith se arătase interesată de ea. Ba chiar îi spusese că o *admiră.* Iar acum Faith îi deschidea o ușă. Dar pentru ce? Răspunsul nu era deloc limpede.

Doisprezece ani mai târziu, când Greer Kadetsky a devenit ea însăși celebră, a descris în primul capitol al cărții scrise de ea această scenă prelungită din toaleta femeilor. S-a autoironizat pentru că, în tinerețe, a fost atât de entuziasmată de momentul petrecut alături de Faith Frank și pentru că s-a bucurat atât de mult atunci când Faith i-a dat cartea ei de vizită.

Acest obiect, în sine, era un fel de premiu abstract, un semn al faptului că nu trebuie să fie rușinată și mută. Faith, care ținuse un pic mai devreme mâinile lui Greer în mâinile ei, nu-i oferise nimic altceva decât aprobare, amabilitate, un sfat și o carte de vizită scumpă. Nu-i spusese: „Hai să păstrăm legătura, Greer”, dar a simțit gestul ei ca fiind mai mult decât îi oferise vreodată cineva, în afară de Cory.

Probabil, și-a spus Greer, Faith o să-i dea o carte de vizită și lui Zee, ceea ce ar fi avut sens, fiindcă Zee era o militantă adevărată, care protesta, împărțea fluturași și era fanul ei de multă vreme, moment în care cele două prietene ar fi fost la egalitate. Puteau să se întoarcă împreună la Woolley, să mănânce pizza comandată de la Graziano și să vorbească despre seara aceea, admirându-și cărțile de vizită primite.

Însă, în loc să-i dea și lui Zee o carte de vizită, Faith își închisese portofelul și-l băgase la loc în geantă. Greer își dorise, brusc, să poată trage cu ochiul înăuntrul genții. Un fel de instinct copilăresc a făcut-o să se întrebe oare ce se găsea acolo. Fulgere și trăsnete? O foiță de aur? Scorțișoară? Lacrimile a o mie de femei, strânse într-o sticluță albastră?

Faith a spus:

— Ei, mă așteaptă rectorul. Și știți cum se zice: „Nu trebuie să-l faci niciodată pe comandant să aștepte”.

— Lao-Tzu, a spus Zee.

Faith Frank nici n-a părut s-o audă. A deschis ușa și a gesticulat spre literele ștanțate pe ea.

— Noapte bună, doamnelor, a spus ea.

DOI

Mașina familiei Eisenstat era un Volvo simandicos și pătrățos, mirosind vag a ulei de motor. Ca și cum ar fi voit să întărească faptul că aparținea părinților cuiva, pe scaunul din spate stătea căscat un exemplar ondulat, vechi și sfărâmicios din *Scientific American,* precum și o umbrelă groasă, violet, îndesată în husa ei. Se pare că mama și tatăl lui Zee, ambii judecători în Districtul Judiciar 9 din Westchester County, New York, îi spuseseră fiicei lor că mașina nu trebuie în niciun caz să fie condusă de prietenii ei.

— Nu mai e trecut nimeni altcineva pe asigurare, ziseseră ei. Numai tu poți s-o conduci.

Și totuși Zee ignorase acest avertisment, împrumutându-i mașina lui Greer, care devenise cea mai bună prietenă a ei din facultate și care se îndrepta acum spre sud, într-o după-amiază de vineri din februarie, așa cum mai făcuse de două ori până atunci, ca să-l viziteze pe Cory la Princeton.

Curând, Greer traversa hotărâtă campusul curat ca-n palmă. Căra un rucsac cu manuale și notițe și, în consecință, semăna cu cineva care învață la Princeton, un gând care a frapat-o cu încărcătura lui greoaie. Câteva momente mai târziu, Cory se apleca peste fereastră și-i făcea semn cu mâna, ca un prinț captiv. S-a repezit tropotind pe scări și a deschis ușa de la intrare, iar Greer s-a lipit de mijlocul trupului său, înalt și subțire ca un trunchi de copac.

În camera lui era o dezordine chiar mai extravagantă decât haosul obișnuit. Haine, cărți, DVD-uri, sticle goale de bere, crose de hochei, echipamente audio, toate îngrămădite absolut nejustificat.

— Băieți, ați fost călcați de hoți? a întrebat Greer.

— Dacă am fost, atunci hoțul a ratat o grămadă din rahaturile alea scumpe ale lui Steers.

Cory a gesticulat spre boxele Klipsch, dintre care una slujea drept măsuță pentru câteva sticle de bere. Alături zăcea însingurat un pantof Air Jordan 4 Thunder, prea mic ca să fie al lui Cory. S-au întins împreună în patul lui, peste niște rufe neîmpachetate din tura spălată în dimineața aceea, care mai păstrau încă, în mod straniu, ceva din căldura rămasă de la uscătorul industrial în care se aflaseră cu ore în urmă.

— Steers îmi împrumută mereu lucruri de-ale lui să le port la petreceri, a spus Cory. Bineînțeles că nu mi se potrivește nimic. Sunt prea înalt pentru orice.

— Încă te simți jenat? l-a întrebat Greer.

— Pentru că sunt înalt?

— Nu. Pentru că ești la Princeton.

— Ei bine, o să fiu mereu puștiul cu mamă femeie de serviciu și tată tapițer.

— Cred că sunt și alții ca tine pe aici, a spus ea.

— Da. Mai este o fată din Harlem care a trăit într-un adăpost. Încă un tip care a crescut într-o casă plutitoare, în China, iar acum este asistentul profesorului pentru calcule multivariabile. Dar tot e ciudat câteodată. Moș Crăciunul meu surpriză a fost Clove Wilberson, îți vine să crezi?

— Pe cine poate să cheme așa?

— Ei bine, pe fata asta. Nu i-a venit să creadă că n-am purtat niciodată frac. Asta e periculos aici. Toată lumea este drăguță, dar poți părea oricând un ignorant din punct de vedere social. În privința asta ești norocoasă că înveți la Ryland.

Greer s-a uitat la el.

— Chiar vorbești serios?

Era încă un subiect sensibil, el fiind la Princeton și ea la Ryland. Și era încă furioasă pe ai ei, care provocasem toată situația asta. Dar în cele din urmă atmosfera se schimbase – atât în școală, cât și în interiorul ei, acel teritoriu micuț pe care-l porți peste tot cu tine în viață și pe care este imposibil să-l abandonezi, așa că iei din el ce e mai bun. Greer observase, atunci când era micuță, că dacă privești drept în față, poți întotdeauna să-ți vezi nasul. Odată ce conștientizase treaba asta, începuse s-o deranjeze. Nu era nimic în neregulă cu nasul ei, dar știa că va face mereu parte din perspectiva ei asupra

lumii. Greer înțelesese că era greu să evadeze din ea însăși, să scape de sentimentul de a fi *ea.*

La începutul facultății se simțise singură, furioasă și lipsită de scop. Dar, în cele din urmă, campusul de la Ryland a devenit mai luminos și mult mai primitor. Uneori conversațiile, evenimentele și orele, ba chiar plimbările prin oraș alături de o prietenă o entuziasmau. Greer se întreba ce rata venind aici, la Princeton, în acest weekend; era sigură că rata ceva important. Nu mai pufnea și trosnea. Nu mai stătea cuprinsă de disperare în sala comună din Woolley. Chiar și băiatul din Iran își găsise drumul lui, alăturându-se Clubului de aeromodelism; ceilalți membri, un grup eclectic și vesel, treceau adeseori pe la Woolley cu motoarele și fuselajele lor și-l scoteau din cameră. Petrecea mai puțin timp jelind după familia lui aflată departe și mai mult timp în această lume permanent dinamică.

Greer știa că trebuie să găsești o cale de a-ți dinamiza propria lume. Câteodată nu poți s-o faci de unul singur. Cineva trebuie să vadă o lumină în tine și să-ți vorbească așa cum n-a făcut-o vreodată altă persoană.

Faith Frank năvălise în viața lui Greer și avusese acest efect asupra fetei, deși, bineînțeles, Faith habar n-avea de ceea ce făcuse. Acum părea nedrept că nu știa. Nu i se părea corect să nu-i spună.

Greer se gândea adeseori la felul în care-i dăduse Faith atenție în seara aceea, cât de răbdătoare fusese cu ea, cât de amabilă, atentă și inspirațională. Avea o fantezie grandioasă care-i venea frecvent în minte, anume să-i scrie lui Faith și să-i spună:

Aș vrea să știți că, după vizita dumneavoastră aici, lucrurile s-au schimbat pentru mine. Nu prea pot să explic, dar este adevărat. Sunt diferită acum. Sunt implicată. Sunt mai deschisă, mai puțin revoltată. De fapt, sunt (ca să folosesc termenul tehnic) fericită.

— De ce nu-i scrii? o întrebase de curând Zee. Ți-a dat cartea ei de vizită. Are o adresă de e-mail trecută acolo. Trimite-i un scurt mesaj și spune-i ceva.

— Oh, da, de parcă asta își dorește Faith Frank și de asta are ea nevoie. Să poarte o corespondență cu o studentă din anul întâi de la o facultate de rahat pe care nici nu-și mai amintește că a vizitat-o.

— S-ar putea să-i facă plăcere să afle că-ți merge bine.

— Nu, nu pot să-i scriu, a spus Greer. Nici n-o să-și aducă aminte de mine și, oricum, ar însemna că abuzez de privilegiul de a avea adresa ei de e-mail.

— „Privilegiul de a avea adresa ei de e-mail”, a îngânat-o Zee. Ascultă ce zici. Nu e un privilegiu, Greer. Ea ți-a dat cartea de vizită și cred că e un lucru grozav. Ar trebui s-o folosești.

Dar Greer nu i-a scris niciodată. Profesorii îi dădeau atenție ocazional, dar nu era același lucru. Unul dintre ei, Donald Malick, care preda la colocviul de engleză din anul întâi, i-a lăsat o notiță de genul „Vino în birou” pe ultima pagină a lucrării scrise de ea despre Becky Sharp, din *Bâlciul deșertăciunilor* al lui Thackeray, ca antieroină. Programa îi purtase prin diferite tipuri de romane, dar lui Greer acesta îi plăcuse în mod special. Becky Sharp era teribilă în cruzimea și ambiția ei, și totuși trebuia să recunoști că e extrem de hotărâtă. Atât de mulți oameni par pierduți și confuzi printre dorințele lor. Nu știu ce vor. Becky Sharp știa. După ce a primit lucrarea înapoi, Greer s-a dus în biroul profesorului Malick, care nu era altceva decât o mare de cărți.

— Ai făcut treabă bună cu lucrarea asta, i-a spus el. Conceptul de antierou sau, în cazul acesta, de antieroină nu este un lucru pe care-l înțelege toată lumea în mod intuitiv.

— Cred că e interesant faptul că ne place să citim despre ea. În ciuda faptului că ea în sine este dezagreabilă, a spus Greer. În ultima vreme femeile cred că e foarte important să fii agreabilă, a adăugat ea. Citise pe tema asta un articol în *Bloomer,* la care era acum abonată. Și-ar fi dorit ca revista să fie mai interesantă. Voia să-i placă, de dragul lui Faith.

— Știi, am scris o carte întreagă despre antieroi, i-a explicat profesorul Malik, și mi-ar plăcea să ți-o împrumut.

S-a întors și a trecut un deget peste cotoarele cărților; acestea au scos un clinchet precum un xilofon abia auzit.

— Unde ești, antieroule? a întrebat el. Ieși afară și arată-ți fața antieroică. Ah! Aici erai.

Apoi a scos cartea din raft și i-a îndesat-o lui Greer în brațe, spunând:

— După cum văd din lucrările tale, pe care se pare că le-ai scris chiar tu – și asta chiar e uluitor – ai o minte sclipitoare. Așa că m-am gândit că s-ar putea să vrei să citești ceva în plus.

Însă profesorul era un om acru, duhnind a ceapă verde, și felul său de a preda și de a scrie era greoi și autosuficient, așa că nu, nu prea avea cum să-ți placă. Și deși câteodată, în clasă, se lăsa purtată de fragmentele de romane, se întâmpla să ajungă dincolo de orice operă literară, către ceva care nu avea nicio legătură cu scrierea în sine. În pat cu Cory sau făcând te miri ce prin campus, alături de Chloe și Zee.

Ceva mai târziu, Greer a citit cartea profesorului, pentru că simțea că ar trebui s-o citească fiindcă-i fusese oferită. Din păcate, era extrem de academică și, răsfoind-o până la pagina de mulțumiri, a remarcat oarecum iritată că profesorul îi mulțumise soției sale, Melanie, „pentru bunăvoința de a fi transcris acest lung manuscris în locul neîndemânaticului și incorigibilului ei soț, fără a se plânge vreodată”. Ba chiar adăugase: „Melanie, ești o sfântă, iar eu vin smerit în fața darului iubirii tale”. Greer a trecut prin carte, așa cum promisese, plictisită de textul agonizant care refuza să se încheie. Nu știa ce să-i spună despre carte, așa că nu i-a spus nimic, ceea ce n-a fost oricum o problemă, fiindcă profesorul nu i-a mai cerut-o niciodată înapoi.

În ultima vreme, Greer petrecuse mult timp alături de Zee și Chloe, dar și alături de Kelvin Yang, un tânăr american de origine coreeană, toboșar, care locuia la etaj împreună cu colegul lui de cameră, Dog – un alint din familie, pentru că *dog*[5] fusese primul cuvânt rostit de acesta. Dog era un tip mare, arătos și expansiv, care umbla îmbrăcat în canadiană, spunea adeseori „vă iubesc așa de mult, fraților” și-și îmbrățișa colegele cu o emoție spontană. Mergeau împreună la petreceri, dar nu s-au mai dus niciodată la sediul vreunei frății. Mergeau peste tot în grup, ca niște copii îngrămădiți într-un costum de cămilă. Făceau drumeții prin zăpadă și luau autobuzul spre Chinatown pentru o scurtă schimbare de aer în capitală, își trimiteau unul altuia linkuri ale unor articole despre mediu, despre implicarea Statelor Unite în războaie nesfârșite, despre violența împotriva femeilor ori despre interzicerea drepturilor reproductive.

În semestrul acela, Greer și Zee făcuseră un stagiu de voluntariat la linia de urgență pentru femei a organizației Talk 2 Us din centrul orașului Ryland. Petrecuseră seri întregi în

[5] Câine. (N.t.)

birourile de la stradă, jucând Boggle[6] și așteptând să sune telefonul. Atunci când suna, din când în când, auzeau povești de o tristețe sumbră și pline de ură de sine sau, uneori, de o disperare crâncenă. Vorbeau blând, așa cum fuseseră învățate, și rămâneau pe linie atât cât era necesar, transferând în cele din urmă apelanta spre cea mai potrivită agenție de asistență socială. Odată, Zee a trebuit să sune la 112, pentru că fata de la telefon i-a spus că înghițise o cutie întreagă de Tylenol, după ce se despărțise de iubitul ei.

Greer a devenit vegetariană, ca Zee. Era un lucru ușor de făcut în facultate, căci preparate din tofu și tempeh[7] se găseau practic peste tot. Ea și Zee se regăseau în sala de mese având în față farfuriile lor cu proteine de culoare bej. Seara târziu erau tot împreună, într-una din camere, purtând conversații lungi și interogative ce păreau, în acele momente, remarcabile prin candoarea și emoția lor, iar mult mai târziu urmau să-și dea seama că fuseseră atât de necoapte, neexperimentate și inocente.

— Spune-mi ce ți se pare interesant la sexualitatea bărbaților, îi spusese Zee odată, după miezul nopții, pe când se aflau în camera ei.

Colega ei de cameră ieșise undeva cu prietenul ei, jucător de hochei, așa că erau singure și puteau discuta în voie. Jumătatea de cameră aparținând colegei lui Zee era acoperită cu afișe cu jucători de hochei, dezlănțuiți și puternici, cu gurile umplute cu apărătoarele lor de cauciuc. Jumătatea lui Zee era o odă închinată egalității și dreptății și, în particular, oricărui lucru care avea legătură cu animalele sau cu femeile.

Cuvintele *bărbați* și *femei,* aruncate întâmplător în conversații, reprezentau prezențe recente în vocabularul lor. După câteva rostiri deveniseră mai puțin stranii, deși pe parcursul vieții lor cuvântul *fată* avea să joace mereu un rol important și să rămână util și durabil, semnalând o încredere de sine la care n-ai vrea să renunți definitiv.

— Fiindcă nu pricep de ce sunt oamenii atât de diferiți, a continuat Zee. De ce-și doresc lucruri complet diferite.

---

[6] Joc cu mici cuburi de plastic inscripționate cu litere și încadrate într-o ramă, astfel încât jucătorii să poată forma cuvinte pe orizontală sau verticală doar mișcând cuburile, fără să le poată scoate din rama lor. (N.t.)

[7] Produs tradițional din soia, originar din Indonezia. (N.t.)

— Păi e o chestiune de genetică, nu?

— Nu mă refer la motivul pentru care sunt eu gay. Mă refer la componenta emoțională. Este doar o chestie vizuală, ceea ce ne place sau nu la ceilalți?

— Nu e doar vizuală. Este și emoțională. Este în acord cu ceea ce a spus Faulkner, despre faptul că nu ne place *pentru că.* Ne place *în ciuda.*

— Da, îmi place replica aia. Glumeam! Habar n-aveam de ea, normal. Nu l-am citit deloc pe Faulkner și nici n-o să-l citesc, probabil. Dar sentimentul, ce anume îl face să devină sexual? a întrebat Zee. Adică îți place penisul, ca obiect? „Penisul". Sună atât de oficial. De parcă ar fi un singur penis în lume. Pot să te întreb asta sau e prea intim și te-am speriat de moarte?

— Îmi place Cory, a replicat Greer, iar răspunsul a părut un pic prea facil, prea regulamentar și concis.

Cum naiba poți să-i explici cuiva de ce îți place ceea ce îți place? Era foarte ciudat. Gustul sexual. Chiar și gustul *obișnuit* – îți place caramelul, îți displace menta. A fi femeie heterosexuală nu însemna că ești atrasă de Cory Pinto, cu atât mai puțin îndrăgostită de el, dar Greer era. Așa că poate acesta era un răspuns destul de bun. Toți cei din campus se combinau în fiecare weekend; era o activitate neobosită, ca și cum și-ar fi scris mesaje, dar Greer nu știa cum este să te culci cu cineva pe care abia dacă-l cunoști, cineva alături de care să nu fi crescut.

Și acum era împreună cu el, în patul lui de la facultate, care arăta exact ca al ei. Ambele aveau cearceafuri foarte mari, un amănunt ciudat al vieții de la facultate. După aceea, așternuturile se scurtau imediat, revenind la dimensiunea lor normală.

Începuseră cu un sărut lung și Cory apucase să-i ridice bluza și s-o atingă, când s-a auzit o cheie scrâșnind în broască și amândoi s-au tras repede înapoi. În cameră a intrat Steers, colegul lui Cory, iar din căștile îndesate în ureche răzbătea un urlet ritmic, subțire și difuz. A dat din cap spre Greer fără să-și scoată căștile, apoi s-a așezat la birou sub lumina venită din veioza lui cu gât ca de lebădă, permanent aprinsă („N-o stinge niciodată", îi spusese Cory. „Cred că este de la KGB și încearcă să mă termine.") și a început să învețe unul dintre capitolele din manualul său de inginerie. Drept urmare, Greer și Cory și-au scos din rucsac propriile manuale și în curând încăperea a

început să arate ca o sală de studiu. Cory citea dintr-o carte groasă, pentru cursul de econometrie[8]; Greer citea *Tess D'Urbervilles,* subliniind atât de des, încât unele pagini erau marcate în întregime.

— Ce însemnezi acolo? a întrebat-o el, curios.

— Lucruri care mă intrigă, a răspuns Greer cu naturalețe.

Mai târziu, când Steers a plecat din cameră, a știut că se vor întoarce la sărutul rămas în aer și la alte lucruri care te pot intriga la fel de mult sau poate la ceva asemănător. Dragostea se regăsea în toate lecturile lui Greer – iubirea pentru limbaj, iubirea pentru personaje, iubirea pentru actul lecturii în sine – așa cum se regăsea tot ce avea de-a face cu Cory. Cărțile o salvaseră în copilărie și apoi Cory o salvase din nou, mai târziu. Sigur că lectura și Cory aveau ceva important în comun.

După plecarea lui Steers, jeanșii Abercrombie ai lui Greer au zburat cât colo, iar bluza și sutienul au dispărut și ele. Cory, care nu se plictisea niciodată s-o dezbrace, făcuse toate astea. Scosese totul de pe ea, apoi oftase și se lăsase pe spate, în coate, în patul strâmt, admirând-o, iar ei îi plăcuse atât de mult faza asta, încât nu putea scoate un cuvânt.

Nu era în stare să-i explice lui Zee nimic din toate astea. Oamenii în general, bărbați sau femei, nu erau capabili să-și explice în amănunt propriile trupuri. Penisul lui Cory se încovoia câteodată spre stânga.

— Dacă ar fi un obiect pe care să-l poți cumpăra de la magazin, îi spusese el odată, probabil că l-ai returna. Le-ai spune: „E strâmb. Arată ca o bâtă noduroasă, ciobănească. Vreau unul mai bun".

— Ba nu l-aș returna, replicase Greer.

Și chiar nu l-ar fi returnat, pentru că era al lui. Pentru că era vorba de el. Era impresionată că vorbeau de un lucru despre care, fără îndoială, Cory ar fi preferat să moară decât să-l discute cu altcineva. Ceea ce însemna că ea nu era o altă persoană; ei doi erau legați cu fire invizibile.

Înainte de a deveni atât de intimi, pe parcursul ultimului an de liceu, Greer trăise într-un soi de izolare. Pe când era copil căra cu ea un penar turcoaz-deschis, din vinilin, având imprimată pe el poza unui Ștrumf, ca pentru a dovedi că era ca oricare alt

[8] Disciplină care se ocupă cu măsurători de natură economică și combină noțiuni din economie, matematică și statistică. (N.t.)

elev din școală. Asta cu toate că, dacă i-ar fi cerut cineva să spună un singur lucru despre ștrumfi, ar fi trebuit să recunoască sincer – habar n-avea. Ștrumfii n-o interesau decât ca monedă socială de schimb, lucru despre care înțelegea că-i lipsește oarecum.

Părinților ei nu le păsase prea mult să se integreze în comunitatea din orășelul lor din vestul statului Massachusetts. Vindeau batoane proteice ComSell Nutricle, întinzându-și prin sufrageriile oamenilor sărăcăcioasa gamă de mărfuri. Tatăl lui Greer, Rob, se ocupa și cu zugrăvitul caselor din zona Pioneer Valley, dar era neglijent și îngălat și adeseori lăsa bidoanele cu vopsea pe verandele oamenilor; și după luni de zile puteai găsi, aruncat în răsadul cu azalee, un trafalet cu vopseaua coșcovită pe el. Mama lui Greer, Laurel, lucra drept „clovn de bibliotecă”, făcându-și numărul în sălile pentru copii deschise în bibliotecile publice din întreaga vale, deși pe Greer n-o luase niciodată să-i vadă spectacolul, și nici Greer nu insistase. Era chiar mai bine că n-o văzuse jucând, și-a spus ea când a mai crescut, fiindcă ar fi suferit s-o vadă pe maică-sa chinuindu-se în halul ăla, cu machiaj de clovn și perucă roșie.

Părinții ei se întâlniseră în anii ’80, când se alăturaseră amândoi unei comunități care trăia într-un autobuz școlar recondiționat, pe Coasta de Nord-Vest a Pacificului. Fiecare om din acel autobuz voia să trăiască altfel decât crezuse dintotdeauna că va trăi. Niciunul dintre ei nu suporta măcar ideea de a se desprinde de grup ca să trăiască o viață convențională, înregimentată. Rob Kadetsky „urcase la bord”, așa cum spuneau cu toții, după ce absolvise Rochester Institute of Technology și primise diploma de inginer, și după ce avusese ghinion cu câteva invenții bazate pe energie solară care păruseră inițial atât de promițătoare. Laurel Blanken urcase la bord după ce-și abandonase studiile de la Barnard și se temuse să le mărturisească părinților ei, cărora le trimitea cu sfințenie, săptămânal, cărți poștale false, sperând că nu vor observa ștampila poștei:

„Dragă mamă și tată,

Cursurile sunt extraordinare. Colega mea de cameră și-a luat o salamandră!

Pupici.

Laurel”.

Rob și Laurel se îndrăgostiseră la prima vedere în autobuzul ce le servea drept casă. Au rămas la bord cât de mult au putut, luându-și scurte joburi ocazionale, făcând duș pe la Asociațiile Tinerilor Creștini aflate în zonă și uneori mâncând hrană rece, la conservă. La început viețile lor păreau cât de poate de libere, dar după un timp n-au mai putut ignora limitările unei existențe trăite în autobuz. Au început să urască diminețile în care se trezeau cu semn pe obraz de la mânerul de siguranță al ferestrei pe care se sprijiniseră în somn sau cu iritația de pe picior provocată de contactul nocturn cu scaunul de vinilin. Voiau intimitate, iubire și sex, dar și o baie în toată regula.

Viața în autobuz devenise insuportabilă, însă și viața obișnuită s-a dovedit a fi la fel. Prinși între o existentă convențională și una alternativă, Rob și Laurel veniseră în est și aduseseră cele două stiluri de viață la un numitor comun. Casa din orășelul de clasă muncitoare Macopee, Massachusetts, cumpărată cu o mică sumă de bani de familia lui Laurel, a devenit nu foarte diferită de un autobuz școlar. A rămas nedecorată și oarecum lipsită de confort și aproape că părea mereu într-o rână, nefiind niciodată complet consolidată. Avea totuși băi și apă curentă, iar în ferestre nu erau îndesate tichete de parcare.

Rob a încercat fără succes să câștige din nou interesul companiilor față de invențiile sale, așa că a continuat cu zugrăvitul, iar el și Laurel vindeau batoane proteice; apoi au avut-o pe Greer, iar Laurel a jucat, ocazional, rolul clovnului de bibliotecă. De-a lungul anilor au avut multe probleme financiare și de alte genuri, fără să înțeleagă vreodată cum merge lumea, fumând mult prea multă iarbă și lăsând fumul greu mirositor să pătrundă în toată casa, până când Greer a început să bănuiască vag cam ce se întâmplă, exact în felul în care copiii percep și nu prea viața sexuală a părinților lor.

Dar era mai mult de-atât. Avea sentimentul, el însuși firav ca o dâră de fum, că viața pe care o avea alături de părinții ei nu era normală, nu era firească. Dar dacă spunea cuiva despre asta, dacă ar fi aflat cineva, ar fi fost și mai rău. Nu c-ar fi fost luată de Serviciul de Protecție a Copilului; nu despre asta era vorba. Dar se presupune că familiile iau masa împreună, nu-i așa? Se presupune că părinții îți pun mâncare în farfurie și te

întreabă: „Cum ți-a mers azi?”

Familia Kadetsky avea o masă în bucătărie, dar pe ea stăteau adeseori împrăștiate batoane proteice și grămezi de alte porcării. Părinții ei spuneau că nu sunt „animale sociale”, atunci când îi întreba de ce nu stau și ei împreună la masă mai des, ca orice familie.

— În plus, ție îți place să citești când mănânci, îi spunea maică-sa.

Greer și-o amintea limpede spunându-i asta, dar nu era sigură ce venise mai întâi: comentariul ei sau gestul în sine. În orice caz, de atunci s-a gândit că i-ar plăcea să citească în timp ce mănâncă. Cele două acțiuni deveniseră inseparabile. De obicei, Greer prepara masa pentru toți: nimic complicat, în special chili, supă sau bucăți de pui tăvălite prin fulgi de porumb. La un moment dat, părinții ei năvăleau în bucătărie. Înșfăcau farfuriile cu mâncare și mergeau la etaj. Uneori îi auzea chicotind. Ea rămânea afectată în fața cuptorului, cu fața încinsă de la flacără. În cele din urmă pregătea și pentru ea o porție și stătea singură la masă sau se așeza turcește în patul ei de la etaj, cu o carte proptită sub farfurie.

Cititul i-a devenit esențial, necesar. Atunci când se pierdea într-un roman însemna că nu mai rătăcea prin propria viață, în casa-autobuz hodorogită, neterminată și dezordonată, lângă părinții ei nepăsători.

Seara stătea în pat, citind la lumina unei lanterne a cărei rază pălea cu rapiditate. Dar chiar și când lumina devenea șovăitoare, Greer citea până în ultima secundă, devorând poveștile și ideile ce o linișteau și o însoțeau în singurătatea ei care continua an după an.

Cam pe la jumătatea clasei a patra, în școală a apărut un băiat nou. Greer și-a dat seama că-l văzuse pe strada ei, în weekend. Cory Pinto, un puști înalt, slăbănog, cu pielea ușor măslinie, se mutase într-o casă aflată peste drum de a ei, în diagonală. La câteva zile după ce l-a văzut la școală, Greer a înțeles că era deștept ca ea, deși nu la fel de temător în a-și susține clar ideile. Ei doi avansau mai repede decât colegii lor de clasă, care păreau zilnic ametiți și trimiși apoi să-și găsească drumul prin programa școlară.

Înainte, ori de câte ori elevii erau împărțiți în grupuri de lectură, domnișoara Berger nu putea face mare lucru pentru

Greer, în afară de a o lăsa să se desfășoare de una singură în cel mai valoros grup, Pumele. Sau, mai exact, *Puma.* Dar, dintr-odată, Cory i s-a alăturat și de atunci au fost două Pume, o pereche de pume. La câțiva metri depărtare, o auzeau pe Kristin Vells, membră a grupului inferior de Koala – un animal ciudat, cu blană deasă și picioare scurte –, șoväind asupra unui rând din textul de pe e-readerul ei roșu, *Paths of Wonder.*

— Billy vo-ia să meargă la ro… la ro… încerca ea.

— La *rodeo,* a izbucnit în cele din urmă, nerăbdător, Nick Fuchs. Iisuse, nu poți să citești mai repede?

Greer stătea în colțul ei alături de băiatul cel nou, puternic și foarte înalt, ținând amândoi deschise în poală e-readerele aurii, denumite *Paths of Imagination.* „Volumul 5”, scria sus de tot, cu font discret, Garamond. Acțiunea din povestirile cuprinse în *Paths of Imagination* era extraordinar de plicticoasă, iar Greer se folosise de banalitatea ei, antrenându-se așa cum se pregătește un soldat pentru perioadele de foamete, știind că într-o zi acest lucru îi va folosi. Se pare că și Cory Pinto gândea la fel, fiindcă a tolerat și el povestea adevărată a lui Taryn, fata cu reciclarea din Toledo, care colectase începând cu clasa a treia mai multe sticle decât oricare alt copil, intrând în *The Guinness Book of World Records* și probabil salvând astfel lumea.

Fiind venit de curând, Cory Pinto încă reprezenta o noutate, dar era mai mult de-atât. Avea glasul puternic și totuși nu înspăimântător, distinct între vocile celorlalți băieți, unii dintre ei deopotrivă puternici și înspăimântători, care o făceau pe domnișoara Berger să se ridice de câteva ori în picioare în fața clasei și să-i fixeze cu privirea, părând să le amintească: „Folosiți-vă vocea interioară!”

Greer avea numai voce interioară. În pauze stătea pe jos dedesubtul tablei, mâncând Pringles dintr-o cutie împreună cu Elise Bostwick, cealaltă fată din clasă incredibil de tăcută, care avea o personalitate misterioasă, ușor problematică.

— Te-ai gândit vreodată s-o otrăvești pe învățătoare? a întrebat-o într-o zi Elise, cu un aer firesc.

— Nu, a răspuns Greer.

— Mda, nici eu, a replicat Elise.

Dar Cory, zvelt ca naiba, vorbea cu ușurință și era popular și plin de încredere în sine. Înrăutățea lucrurile prin faptul că nu părea să dea atenție vreodată acestui detaliu, având,

dimpotrivă, o nepăsare visătoare față de propria persoană, nepăsare pe care Greer o vedea în acțiune în fiecare dimineață, atunci când băiatul aștepta autobuzul, la Woburn Road. La nouă ani părea o sperietoare de ciori slăbănoagă, relaxată, într-un fel arătoasă. Îl vedea bând de la țâșnitoare, felul în care, înainte de a apăsa pe buton, închidea ochii și-și rotunjea gura în așteptarea șuvoiului de apă.

În bluzița ei de acrii, bine călcată, și cu penarul ei cu ștrumfi, Greer se simțea copleșită de prezența lui. Nu doar că era isteț, dar era totodată vesel și independent. Iar și iar, datorită inteligenței lor și a notelor bune de la teste, nimereau unul lângă celălalt, dar nu vorbeau niciodată nimic, decât dacă erau nevoiți. Greer nu voia să-l cunoască mai bine și nu voia nici ca el s-o cunoască pe ea. Sau pe ai ei. Era îngrozitor de rușinată de părinții ei, precum și de casa în care locuia. În schimb, casa familiei Pinto era îngrijită și curată, iar ușa frigiderului se transformase într-un avizier unde se aflau înșirate carnetele de note ale lui Cory, certificatele și diplomele cu stele aurii. Greer le văzuse pentru că, odată, în luna în care se mutase aici, fusese desemnată că lucreze împreună cu el după ore la un proiect despre obiceiurile indienilor Navajo.

Intrase pentru prima dată la ei în casă și observase ordinea care domnea aici și, ceea ce o făcuse și mai nefericită, frigiderul-altar închinat lui Cory.

— Ești un fel de Dumnezeu pe aici, îi spusese ea.

— Nu mai spune asta. O să se enerveze mama. Este foarte credincioasă.

Acesta era alt detaliu care le diferența familiile. Soții Kadetsky erau atei – „cu «a» mic”, cum spunea mereu taică-său, speriat că exaltarea ar putea aluneca într-o nuanță tipografică.

Benedita, mama lui Cory, o făptură foarte scundă și activă, a venit în bucătărie, unde se așezaseră să lucreze în seara aceea la proiect, și le-a servit în niște castroane albăstrii *aletria,* un desert portughez cald care, în mod straniu, avea și tăiețel în el. Imaginea unei mame în fața cuptorului, agitându-se pe lângă mâncarea pe care o pregătea pentru copilul ei și colega lui de clasă – zăbovind acolo suficient încât s-o pregătească, ba chiar să se uite la ei cum mănâncă – a durut-o pe Greer. Câteodată, de vizavi, îi observa pe cei din familia Pinto pregătindu-se pentru cină. Apoi, când se așezau la masă, le vedea creștetele

capetelor ivindu-se și dispărând din raza ei vizuală, după cum se aplecau să mănânce, și toate astea o supărau foarte mult. Discrepanța. Diferența. Normalitatea acestei familii de peste drum, comparată cu bizareria incomodă a propriei familii. Dincolo de asta, acum, gustul acelor *aletria* o șoca prin cât era de delicios, demonstrându-i că, atunci când gătește, o mamă poate face minuni. Doamna Pinto i-a privit aprobator cum își mănâncă desertul, mândră de priceperea ei și bucurându-se că le-a făcut o plăcere. Sau cel puțin lui Cory.

Era ușor de observat cât de mult își iubește fiul. La nouă ani, văzând iubirea nedisimulată a mamei lui Cory, Greer a rămas complet descoperită în fața propriei lipse de iubire. Descoperită și, în mod sigur, jalnică. Probabil că doamna Pinto o privea cu tristețe și milă: fetița de vizavi căreia nu-i poartă nimeni de grijă. Poate că de aceea îi oferise farfuria aceea cu desert; măcar atâta lucru putea face. Îndată ce s-a gândit la asta, Greer a împins farfuria cât colo. Mai rămăseseră câteva linguriște întregi, dar nu voia să le mănânce. Proiectul Navajo a fost terminat repede și Greer a plecat acasă, prefăcându-se indiferentă față de acest băiat și familia lui. Dar se întâmplase deja ceva nou. Văzuse cât de iubit era Cory; văzuse că este posibil să fii iubit în felul acela și în viața reală, nu doar în romane.

Au trecut opt ani până să revină în casa familiei Pinto, iar atunci nu mai era deloc *aletria;* n-o mai dorea și nici măcar nu mai voia, în mod conștient, să beneficieze de „grija părintească”, așa cum se spune în ziua de azi. Pentru că, în sfârșit, era o adolescentă călită și faptul că se simțea desprinsă de părinți era, așa cum i-a spus lui Cory, parte din misiunea ei. Adeseori, pentru ea nu conta că fusese ignorată și lăsată să crească mai mult singură în casă. Trecuse multă vreme de când se obișnuise cu asta și de când începuse să accepte că asta era viața ei. Dar acum, în casa Pinto era însuși Cory – un Cory diferit, atractiv emoțional și sexual, care nu numai că era inteligent ca ea, dar era deopotrivă interesant, cu fața lui serioasă, mâinile lungi și pieptul neted, purtându-se cu ea diferit de oricine altcineva până atunci.

Până atunci, la șaptesprezece ani, amândoi fuseseră foarte absorbiți de definirea propriei imagini. El juca baschet la Macopee Magpies, unde antrenorul nu voia să fie musai bun, ci

înalt. Când nu era pe terenul de baschet sau tocind pentru cursuri, Greer îl vedea stând la un vechi aparat de jocuri mecanice, cu Doamna Pac-Man, la Pie Land Pizza. Monedele alunecau una după una în fanta aparatului, iar ecranul murdar și convex revenea la viață. Cory devenea stăpânul lumii, cu numele scris în capul listei jucătorilor afișate pe perete. Oamenii își scriseseră propriile scoruri și la finalul săptămânii era desemnat un campion. Numele PINTO fusese scris cu marker verde.

Părea nedrept ca tot el să domine și acest teritoriu, Doamna Pac-Man fiind, la urma urmelor, de gen feminin. Într-adevăr, deși Doamna Pac-Man avea drept cap o sferă perfectă și botine roșii în picioare, nu prea avea acele părți care s-o separe de genul masculin. Nu avea sâni și nu exista un pântece care să conțină misterele erotice gata să-l excite pe Pac-Man însuși, cel care nu mai trebuia numit „domn”.

În liceu, Greer mai venea câteodată la Pie Land în weekend, împreună cu două sau trei prietene; toate erau fete ascultătoare, dar ieșeau în evidență pe latura estetică, pentru a compensa cuminția. Șuvița albastră pe care Greer și-o făcuse în păr era ca o reclamă de neon, luminând trăsăturile delicate ale chipului fetei. Cory Pinto o observase, poate; sau poate nu. Dar Greer și celelalte fete îl observaseră pe el și, mai mult decât atât, îl urmăreau dintr-o parte sau din spate, în timp ce se juca. Omoplații i se mișcau și strângea maxilarele; era complet concentrat.

— Ce l-o fascina atât la jocul ăla? a întrebat odată Marisa Claypool.

— Poate îl ajută să se concentreze, a spus Greer, deși întrebarea ar fi trebuit să fie, de fapt: ce e atât de fascinant la Cory Pinto?

Se uita insistent cum Doamna Pac-Man cea rotunjoară continua să înghită tot ce-i venea la îndemână. Conta oare că personajul era femeie? Greer încerca să nu dea prea multă atenție propriei sale feminități; lumea avea să se ocupe de asta în locul ei. Acum avea și sâni – nu mai era fără țâțe, așa cum i se spusese în fața magazinului KwikStop – și mai avea și un mijloc subțirel și un vagin care sângera în fiecare lună în felul lui tainic și miraculos, numai de ea știut. Nimeni altcineva nu știe ce se întâmplă înăuntrul tău; nimănui altcuiva nu-i pasă.

Într-una din zile, la începutul iernii din ultimul lor an de liceu, Greer Kadetsky, Cory Pinto și Kristin Vells au coborât din autobuz către Woburn Road unul după altul, ca de obicei. Însă de data aceasta, după ce Kristin s-a despărțit de ei, Cory și-a săltat rucsacul enorm, s-a întors spre Greer și a întrebat-o, privind-o drept în ochi:

— Crezi că testul ăla de la ora lui Vandenburg a fost corect?

Ea a văzut de aproape mustața abia ivită care-i umbrea ușor buza de sus și cicatricea mică, în formă de semilună, rămasă după vreo rană care-i crestase obrazul. Și-a amintit că nu de mult îl văzuse cu un plasture lipit acolo, probabil în urma vreunei prosteli între băieți.

— În ce sens corect? l-a întrebat ea, încurcată că-i vorbește dintr-odată, pe un ton atât de hotărât.

— Tot materialul ăla despre potențialul electric etc. Nimic din toate alea n-a picat la test.

— Deci ai învățat în plus.

— Nu vreau să învăț în plus, a spus Cory, iar ea și-a dat seama că informațiile inutile îl oboseau din cale-afară.

Era ca atunci când înotătorii își rad trupurile, ca să nu le stea nimic în cale în turele lor din bazin.

Fără să-i ceară permisiunea, a urmat-o pe aleea spre casă:

— Vrei să intri, a spus ea plat, fără să-i adreseze o întrebare, chiar dacă nu prea știa exact de ce-l invitase sau ce urma să găsească înăuntru.

Dar imediat ce a deschis ușa a simțit că-i întâmpină o aromă îndepărtată, ce urca de la subsol.

— Pfiu, a spus Cory, apoi a râs.

— Ce? a făcut ea inexpresiv.

— Superiarba, rețetă părintească, a spus el, iar Greer a ridicat din umeri, ca și când nu i-ar fi păsat.

Canabisul părinților ei era mai puternic decât ce fumau de obicei drogații din Macopee High. Rob și Laurel Kadetsky își procurau drogurile din Vermont, de la un prieten fermier și soția lui, o marijuana de-a dreptul amețitoare. Câteodată, în copilărie, o luau și pe Greer cu ei când mergeau acolo. Ba chiar odată stătuse pe canapea în timp ce fermierul John zdrăngănise chinuit la un banjo „Stairway to Heaven”, fredonând încetișor *„Ooh, it makes me wonder...”.* Alături de el, nevastă-sa, Claudette, le arăta lui Greer și maică-sii colecția ei de păpuși de

cârpă, făcute din ciorapi trași peste diverse țesături și resturi de material; numise păpușile Noobies și încerca să le vândă. Chipurile acestora aveau expresia ștearsă și perplexă a oamenilor amețiți cu produsele de calitate superioară de la ferma lui John.

În ziua aceea când Cory venise la ea acasă, marijuana a fost subiectul care a spart gheața. Trecuse ceva timp de când Greer nu mai detectase niciun damf suspect în timpul zilei și a necăjit-o că tocmai acum, în acea după-amiază din viața ei când venise acasă cu vechiul și secretul ei rival, Cory Pinto, dăduseră fix peste asta.

— Scuze, dar e amuzant, a spus Cory, adulmecând în aer. O să mă fac muci doar stând aici. O să am nevoie repede de Cheetos și M&M, așa că ține-le la îndemână.

— Ia mai taci. Și de ce e atât de amuzant?

— Hai, lasă-mă. Părinții tăi sunt niște drogați, iar tu ești o fată așa de ambițioasă. Cred că e destul de caraghios.

— Sunt onorată de descrierea pe care mi-ai făcut-o.

— Nu voiam să te jignesc. Te văd mereu cu broșuri de facultăți în mână. Încerci și tu să intri la una de top, nu?

Greer a dat din cap.

— Cred că suntem singurii care pot ajunge acolo, a spus el. Cred că doar noi suntem capabili.

— Da, a spus ea, înduplecată. Așa cred și eu.

Împărtășeau aceeași mentalitate pe care n-o poți învăța de la nimeni; cine o are, o are ca parte a sistemului său nervos. Nimeni nu știe cum tipul acesta de ambiție fermă își face loc înăuntrul cuiva; este ca o muscă ce se strecoară în casă și exact asta devine: musca ta de casă.

Când mama lui Greer și-a făcut apariția, îmbrăcată în costumul de clovn, dar fără guler sau perucă, părea destul de afectată.

— Oh, a spus Laurel. Nu știam că ai venit cu cineva. Bună, Cory. Ei, trebuie să plec, am un spectacol.

Apoi a deschis ușa.

— Tata e jos, la masa lui de lucru.

Câteodată, Rob Kadetsky pierdea vremea pe la subsol, ascultând la un walkman vechi casete cu muzica trupelor din anii ’80 și lucrând la niște chestii care aveau legătură cu radiotransmisia. Greer și Cory au privit-o pe Laurel îndreptându-

se spre mașină, îmbrăcată în acea versiune modificată a costumului de clovn pe care îl purta la reprezentațiile ei ocazionale.

— Mai spune-mi o dată, cu ce se ocupă maică-ta, mai exact? a întrebat Cory.

— Ai dreptul la trei încercări.

— E contabilă.

— Ha-ha, ești caraghios.

— Adică i-am văzut costumul, a spus el. Evident că știu conceptul de bază, dar doar nu dă spectacole sub marea cupolă, nu? Cu elefant, prezentator în manej și un număr de familie la trapez?

— Este clovn de *bibliotecă,* a spus Greer.

— Ah.

Cory a făcut o pauză.

— Nu știam că a fi clovn de bibliotecă este o meserie.

— Nici nu este, de fapt, dar a făcut-o ea să fie. A fost ideea ei.

— Ei, înseamnă că are resurse. Și ce face, mai exact, clovnul de bibliotecă?

— Face turul bibliotecilor îmbrăcată în clovn și cred că le spune glume copiilor și le citește câte ceva, sau pe-aici.

— E amuzantă?

— Nu știu. Nu cred.

— Dar este *clovn,* a spus Cory, gânditor. Cred că a fi amuzant este o cerință esențială.

Cât timp Cory și Greer au stat împreună în casă, în după-amiaza aceea, tatăl ei nu a ieșit de la subsol. Cei doi s-au așezat încordați pe canapeaua veche de stofă ecosez, iar Cory s-a jucat cu o brichetă pe care unul dintre părinții ei o lăsase acolo, aprinzând-o cu degetul mare și lipind-o de fitilul uneia dintre lumânărelele așezate în păhărele de sticlă, pe pervazul plin de praf. Apoi a ridicat lumânarea și a așteptat până când o picătură limpede de ceară s-a prelins și i-a aterizat pe dosul palmei, unde s-a întărit imediat.

— Uimitor, a spus el.

— *Ești* dus. Ce e uimitor?

— Felul în care poți suporta ceara fierbinte pe piele, fie și numai o secundă. De ce o suporți? Dacă ți-ar trece o mașină peste picior, chiar și pentru o clipă, ai suporta-o și pe asta?

— Nu știu, dar să nu încerci asta acasă.

— Și dacă altcineva îți toarnă ceară pe mână, te doare? Știi vreo modalitate prin care te poți gâdila singur? a spus Cory. Cam așa stă treaba?

— Habar n-am, a spus Greer. Nu m-am gândit niciodată până acum la lucrurile astea.

Cu o singură mișcare, Cory și-a ridicat bluza și și-a lăsat la vedere tot trunchiul lui zvelt. Cory și Greer erau cele două creiere sclipitoare din clasă, dar de data asta el era mai mult un trup, un *trunchi* – ce cuvânt ciudat. Era unul dintre acele cuvinte pe care, dacă-l spui tare de câteva ori, se dezintegrează și își pierde semnificația. *Trunchi trunchi trunchi.*

Cory s-a culcat pe spate pe măsuța scundă din lemn, care a scârțâit sub greutatea picioarelor lui lungi atârnate peste margine.

— OK, fă-o, a spus el. Ceara.

— O să rupi masa alor mei.

— Haide, fă-o, a repetat el.

— Nu ești zdravăn. N-o să-ți torn ceară topită pe burtă, Cory. Nu sunt vreo dominatoare sado-maso de pe net.

— De unde știi că pe net sunt dominatoare sado-maso? Tocmai te-ai dat de gol.

— De unde știai că pluralul este tot *dominatoare*?

— *Touché,* a spus el, rânjind.

— Mai taci, a replicat Greer pentru a doua oară în ziua aceea.

Mai taci, așa le spun fetele băieților, iar băieții mor de plăcere.

— Haide, vreau să văd care e senzația, a continuat Cory. N-o să mă omori, Greer.

Așa că s-a trezit înclinând lumânarea peste burta lui Cory Pinto, până când flacăra a topit ceara, care a format o perlă transparentă și lichidă, apoi aceasta a atins pielea cu un sunet moale de *bâldâbâc.* Băiatul și-a încordat mușchii de pe abdomen, și-a dezvelit dinții și a spus:

— Rahat!

— Ești bine? l-a întrebat ea.

El a dat din cap. Ceara se întărise într-un bob oval deasupra micii adâncituri a buricului. S-a gândit că terminaseră cu asta, dar el nu s-a ridicat și i-a cerut să repete gestul. De data asta, Greer nu s-a gândit că i-ar putea face vreun rău; evident că-i făcea, dar nu era ceva de speriat. În schimb, s-a gândit că

sentimentul de a-l domina pe Cory Pinto era ceva nou, sentimentul de a fi responsabilă pentru soarta lui, de a fi peste el, toate astea erau, cumva, grozave.

În sâmbăta următoare, părinții ei au plecat spre ferma din Vermont, iar Cory a venit pe la ea pe după-amiază, fără să se prefacă măcar că vine să învețe sau să vorbească despre școală. Nu și-a adus vreo carte, vreun caiet, nici hârtie milimetrică sau laptop. Mai târziu, Greer abia dacă și-a putut aminti cum au trecut de la discuțiile despre școală la ce a urmat. Dar după ce au stat o vreme la masa din bucătărie, ea l-a invitat la etaj, să-i arate camera ei. După vreo treizeci de secunde în care a privit de jur-împrejur la toate catrafusele – colecția de globuri, trofeul de la concursul de ortografie, multe, multe cărți, de la *Anne of Green Gables* la *Anne of Avonlea* și *Noaptea* lui Elie Wiesel – Cory a spus:

— Greer.

Iar ea a replicat:

— Ce.

Iar el a răspuns:

— Știi tu ce.

Apoi i-a zâmbit într-un fel nou, complice, ceea ce a șocat-o și nu prea, i-a cuprins fața în mâini și a sărutat-o atât de brusc, încât li s-au ciocnit dinții. Imediat ce i-a simțit vârful limbii l-a și auzit mârâind, iar sunetul ăsta a făcut-o să se simtă de parcă organele îi erau amestecate cu o lingură uriașă. Apoi Cory a prins-o de umeri și a trântit-o pe spate, cu el răsturnat deasupra ei și cu inimile bătându-le una mai tare ca alta. Greer era atât de excitată, încât nu știa ce trebuie să facă.

— Ești OK? a întrebat el, iar ea nici nu s-a putut gândi la un răspuns.

Cum ar fi putut fi OK? Nici nu exista un cuvânt pentru asta. I-a atins sânii pe sub sutien și amândoi au rămas înmărmuriți și amuțiți de forța acestei senzații. Când i-a desfăcut sutienul și i-a sărutat sânii, a crezut c-o să leșine. Poți să leșini când stai culcat? s-a întrebat în gând. N-a mai trecut mult și, după o pipăială prelungită, i-a desfăcut jeanșii cu mult zgomot, asemănător celui făcut de un buștean pocnind în șemineu.

Apoi degetele i-au plutit cu o pricepere tantrică în nanospațiul dintre pantaloni și chiloți și a devenit inexplicabil și ciudat de vorbăreț.

— O să te fac să termini, i-a spus cu o voce de nerecunoscut. O să te fac să-ți dorești asta, a continuat.

Apoi a întrebat-o, un pic nesigur:

— Vrei?

— De ce vorbești așa? a spus ea, confuză.

— Îți spun ce simt, atâta tot, i-a răspuns el.

Și deși, atunci când se aflau în pat, el îi vorbea uneori în felul acela ciudat, ea putea să-l aducă repede la normal. Și când erau ei înșiși, atmosfera era la fel de derutantă. Libertatea aceasta, ideea că poți avea preferințe, că ești pe cont propriu și că de voi depinde să știți cine sunteți – tu și celălalt – o înspăimânta.

A doua oară când au ajuns în pat, el a șoptit plin de îndrăzneală:

— Deci, unde ți-e clitorisul?

Cuvântul a sunat aproape îngrijorător rostit de Cory și referindu-se la o parte din trupul lui Greer.

— *Poftim?* a spus ea, pentru că numai la asta s-a putut gândi.

Era blocată.

— Unde este, mai exact. Arată-mi.

După acest moment de bravadă, vocea i se înmuiase.

— Aici e, a spus ea, gesticulând vag și lamentabil.

De fapt, nici ea nu știa. Avea șaptesprezece ani și până acum fusese prea stânjenită ca să-și înțeleagă propria anatomie. Avusese sute de orgasme singură în pat, dar nu știa să cartografieze locul de unde veneau acestea.

În noaptea aceea, după ce Cory a plecat acasă, peste drum, iar Greer a rămas în uimirea tăcută a celor întâmplate între ei, a intrat pe net și a căutat pe Google cuvintele *clitoris* și *diagramă,* ca să știe de acum înainte și data viitoare să afle și el. Dacă vrei vreodată să obții o imagine corectă a ta, s-a gândit Greer ani mai târziu, tot ce trebuie să faci este să te uiți la ce ai căutat pe Google în ultimele douăzeci și patru de ore. Mulți ar fi îngroziți să se perceapă cu atâta claritate.

Acum ea și Cory se întâlneau constant. Îi povestise despre părinții lui, cum îi era rușine, când era mai mic, de faptul că aveau accent și slujbe inferioare. Ea îi spusese despre condiția de copil unic ai cărui părinți erau mai mereu indiferenți.

— Eu n-o să fiu niciodată indiferent față de tine, a spus el, iar Greer și-a dat seama că băiatul ăsta era de partea ei și că nu mai era singură.

S-au atașat serios unul de celălalt și activitatea lor sexuală era un amestec de gâfâieli extaziate și rateuri sfâșietoare. Câteodată o rănea accidental și câteodată mâinile și gura ei deveneau niște păsări colibri rătăcite. Au încercat iar și iar. Aveau dispute aprinse în legătură cu potrivirea dintre ei.

— Poate că nu ești potrivită pentru mine, a spus el într-o zi, testând terenul.

— Bine. Poate ar trebui să ieși cu Kristin Vells, i-a răspuns ea. Poți s-o ajuți și la citit. Fac pariu că ar aprecia treaba asta.

— Crede-mă, nu ne-am ocupa deloc de citit.

Greer se întorsese cu spatele, supărată, și se cuprinsese singură în brațe, apoi își dăduse seama că a văzut acest tip de comportament în serialele TV și în filme: fete fragile emoțional înconjurându-se protector cu brațele, poate chiar trăgându-și mânecile puloverului. Nu înțelegea de ce este atât de ușor tentată să preia acest rol feminin prestabilit. Dar apoi și-a dat seama că într-un fel chiar îi place, pentru că o plasa într-un lung șir de femei care făcuseră exact la fel.

Uneori nu era nevoie decât de un simplu gest pentru a se întoarce la ei înșiși. Jucau timp de o oră-două unul dintre jocurile video ale lui Alby, fratele de trei ani și jumătate al lui Cory, sau își trimiteau mesaje pline cu glume de-ale lor – era uimitor cât de repede apar glumele de cuplu – și-și reaminteau amândoi că sunt compatibili.

— Încă nu știu dacă te iubesc, l-a avertizat Greer pe Cory într-o după-amiază, când zăceau fără rușine în patul ei, în timp ce Laurel și Ron se tot foiau la parter.

Dar i-o spusese doar pentru că, de fapt, știa.

— Este în regulă – a fost tot ce a spus Cory.

Însă știau amândoi că la mijloc era iubire și că era și dorință, cele două forte formând laolaltă un curent consistent și circular.

Apoi, o săptămână mai târziu, Greer a spus:

— Îți amintești ce ți-am zis despre iubire? E prea târziu să modific?

— Nu este un răspuns la test.

— Atunci e bine. Te iubesc, a spus ea încet, încercându-și puterile. Chiar te iubesc.

— Și eu te iubesc, a răspuns el. Suntem chit.

În acea după-amiază, la ea acasă, în mod oficial îndrăgostiți și chit, au făcut și ceea ce se cheamă cu adevărat sex. A fost un

pic stânjenitor și în mod sigur imperfect – Cory a foșnit îndelung și stresant ambalajul prezervativului –, totuși în timp, din când în când, era perfect. Casa ei era folosită pentru această activitate de explorare; în casa Pinto nu li se dădea voie nici măcar în camera lui, așa că stăteau în living, pe canapeaua cu huse de plastic, în miros persistent de mâncare, și câteodată se pricopseau și cu o mătușă care se tot foia ba înăuntru, ba afară.

Ceea ce-i plăcea foarte mult acasă la Cory era că adeseori stătea și Alby cu ei, trântindu-se peste ei pe canapea. Alby era o apariție târzie în familia Pinto, fiind născut când Cory avea paisprezece ani. Cutiile de suc ale lui Alby, goale și turtite, împestrițau bancheta din spate a mașinii familiei, alături de figurinele de supereroi uitate cu fața în sus sau în jos, cu brațele îndoite sau drepte, încremenite la jumătatea unei lovituri de picior sau a unei mișcări de karate, așteptându-l să se întoarcă în mașină și să le readucă la viață. Alby părea un Cory micuț, amuzant, nerăbdător și precoce, foarte probabil extrem de deștept; îl iubea pe fratele lui mai mare și părea s-o iubească și pe Greer.

Alby căra adeseori cu el o țestoasă, ținând-o la fel de tandru cum ar fi dus un mielușel abia născut. Într-o zi, cu câteva luni în urmă, țestoasa se strecurase pe neobservate în curtea familiei Pinto și stătuse multă vreme în iarba aspră, în soare, cu aspectul unei pietre sau al unei cărți vechi de drept, prăfuită, maronie, aurie, verzuie. Dar Alby o reperase și-și dăduse seama ce era, apoi spusese:

— Este țestoasa mea, revendicând-o imediat și numind-o Slowy.

Pentru că sunt încete, le explicase el celor din familie.

Alby își dăduse seama cu ușurință că Slowy era mascul.

— Băieții țestoasă au ochii roșii, a spus el, pentru că așa citise într-o carte de știință pentru copii – știa să citească de la doi ani și jumătate.

Alby punea țestoasa de un kilogram pe canapea și apoi își lăsa și cele șaptesprezece kilograme ale sale peste frate-său mai mare, care îl așeza la locul lui. Alby îi cerea lui Greer să se joace cu el un joc video; era expert, cu o coordonare avansată între mână și ochi. Adeseori voia să răsfoiască împreună cu ea diverse cărți – erau amândoi obsedați de cărți – și Greer își dăduse seama că în curând vor citi împreună seri întregi,

lecturând pe rând cu voce tare. Lui îi plăcea cel mai mult seria *Encyclopedia Brown,* cărți pe care le iubise și ea cândva.

— De ce soții Meany și-au numit copilul Bugs[9]? întreba Alby îngrijorat.

— Asta-i o întrebare foarte bună.

— Sau poate că autorul a făcut-o, Donald J. Sobol. Bugs Meany[10] avea deja un nume de familie nasol. Acum are și un prenume nasol. Nu prea e corect.

— Ție chiar îți este simpatic bătăușul, a spus ea.

Alby se cuibărise bine, lipit de ea.

Ce oameni plini de resurse, se gândea Greer acum, amintindu-și de acest moment în timp ce stătea în pat cu Cory, la el în cămin. Frățiorul lui Cory i se băgase pe sub piele, asigurându-se că și dacă ei s-ar fi despărțit, ea și-l va aminti și-l va iubi. Iar ea continua să i se bage lui Cory pe sub piele, și totodată, de la distanță și metaforic, și spectralei figuri a lui Faith Frank, care făcuse ordine în noua viață de adult a lui Greer și o determinase să-și dorească foarte mult un anumit lucru. Ne strecurăm tot timpul, căutând o cale ascunsă. Suntem prudenți în această căutare, și-a spus Greer, deși nu vrem niciodată s-o recunoaștem. În cealaltă jumătate a camerei de cămin, Steers lăsase lumina aprinsă peste noapte.

∴

A existat un moment, pe la mijlocul facultății, neperceput atunci ca o clipă de răscruce, când discuțiile s-au mutat din zona cursurilor, specializărilor, petrecerilor sau a simbolisticii literare în zona joburilor. Odată ce s-a întâmplat lucrul ăsta, joburile au câștigat bătălia, iar cursurile, specializările, romanele și dezbaterile academice au prins un iz dulce, aparte, de trecut. Joburile te determinau să-ți faci planuri, încercând să te gândești la orice conexiune pe care ai realizat-o vreodată și pe care ai putea s-o folosești acum. Toți se gândeau și-și făceau un pic griji pentru cursa pe termen lung, acel drum abstract care ar fi trebuit să te conducă spre fericire, înainte de a te conduce spre moarte.

Absolvenții de la Științe fie se înscriau la facultăți de Medicină[11], fie își propuneau să lucreze într-un laborator, în timp ce studenții de la Arte liberale visau la cariere în vânzări sau în

[9] În traducere, „gângănii”. (N.t.)

[10] În traducere, „gângănii rele”. (N.t.)

sistemul educațional pentru copii foarte mici. Sau poate, precum câțiva proaspeți absolvenți pe care-i cunoșteau, se imaginau lucrând în edituri sau redacții, răspunzând la telefon de zeci de ori pe zi, cu voce sprințară și cu veșnica replică: „Biroul Magdei Stromberg, Becca la telefon!”, când de fapt și-ar fi dorit să fie Magda Stromberg însăși, nicidecum Becca. Unii dintre ei își luau slujbe în domenii care sunau impresionant doar când le rosteai: Marketing. Business. Finanțe.

Niciunul dintre ei nu voia să fie ca acei puțini absolvenți de la Ryland care rămăseseră prin zonă și bântuiau campusul. Unul dintre aceștia, care absolvise în urmă cu trei ani, se angajase ca barista în restaurantul Main Bean din centru. Făcea un întreg spectacol din a-și lăsa cartea pe care se întâmpla s-o citească atunci aruncată cu titlul la vedere, undeva la îndemână, pe lângă dozatoarele de sirop și cănile pentru spumă de lapte, încercând totodată să atragă privirile vreunuia dintre studenții veniți să-și ia o cafea. Studentul își lua paharul și vărsa în el zahăr brun, pachețel după pachețel, alimentându-se pentru vreo lucrare pe care o avea de scris în seara aceea, în timp ce barista nu mai avea pentru ce să tureze motoarele, în afara unei alte zile petrecute îndărătul tejghelei. Era năucitor felul cum un loc care te ținuse în brațe atât de strâns, timp de patru ani, îți dădea drumul, la final, descotorosindu-se de orice responsabilitate.

Greer începuse să-și imagineze că ar putea deveni scriitoare; se vedea scriind eseuri și articole și, în cele din urmă, poate chiar cărți tratând teme puternice ale feminismului, deși probabil că acesta era tipul de muncă pe care ar fi trebuit, cel puțin la început, s-o facă doar noaptea, târziu. Trebuia să înceapă prin a câștiga un salariu care să-i susțină scrisul. Nu voia o viață ca a părinților ei. Dar dacă-și lua un job adevărat ca să nu ajungă săracă, atunci trebuia să scrie ori de câte ori apuca și să spere că va avea noroc.

Deși Zee era mult mai chitită să lucreze la un ONG, iar Greer se vedea și ea muncind pentru o vreme în comunicare, în vreun loc *benign.* De asemenea, se gândea c-ar putea să-i scrie lui Faith Frank și să-i dea vești despre ea: „Am încercat să-mi dau seama ce vreau să fac cu viața mea și acum am un job de

[11] În SUA, admiterea la Facultatea de Medicină este condiționată de absolvirea unor studii universitare în domenii conexe. (N.t.)

redactor pentru newsletterul intern de la Planet Concerns. Iar asta, probabil, se datorează tot conversației pe care am avut-o în toaleta femeilor. Încerc să găsesc un sens, așa cum mi-ați sugerat”.

Curând, Greer i-a spus lui Cory, fără să fie întrebată:

— La un ONG. Unde aș putea lucra pentru început, ca să pot scrie noaptea, ce zici?

— Sigur, a spus el lejer, deși nu prea știa despre ce vorbește Greer; niciunul dintre ei nu știa.

— Prietena lui Chloe Shanahan lucrează pentru o organizație care promovează arta printre persoanele cu dizabilități. Fratele ei este orb, a adăugat Greer, apoi a simțit că ar trebui să adauge: nu că altminteri n-ar fi lucrat acolo.

— Dar probabil că nici n-ar fi făcut-o, a spus Cory.

— Așa e.

Se părea că poți ajunge pe mai multe căi la ceea ce urmează să faci în viață și la ceea ce urmează să devii. A fi scriitor vine la pachet cu o visătoare imposibilitate, dar ei îi plăcea oricum să și-o imagineze. Se vedea tot mai des scriind în paralel cu slujba într-un loc decent și onorabil.

— N-o să fie marketing, i-a spus lui Cory. N-o să fie modă. N-o să fie, adăugase inutil, nici clovn de bibliotecă.

Cory se împrietenise cu doi tipi pe care-i întâlnise la orele de dezvoltare economică de la Princeton, și după ce discutaseră aprins despre sărăcie, în timpul seminarului, și continuaseră apoi discuția și după cursuri, vorbiseră toți trei ca, după terminarea facultății, să dezvolte o aplicație de microfinanțare. Și Lionel, și Will proveneau din familii bogate care erau dispuse să investească în aplicația fiilor lor. Acum erau toți trei incitați de idee, doldora de planuri.

— Cred că are șanse bune să se concretizeze, i-a spus Cory lui Greer. Este atât de interesant, dar trebuie să fie bine gestionat totul. Sunt unii care tot aruncă încolo și încoace cu termenii ăștia, *microfinanțare, microîmprumut,* dar de fapt îi exploatează pe oameni. Când va exista, aplicația noastră va aduce un serviciu uriaș patronilor de firme mici. Dar dobânda ar putea fi extrem de mare. Așa că trebuie să facem cumva ca dobânda să fie mică. Nu trebuie să exploatăm pe nimeni. Astfel de credite sunt foarte solicitate și de femei, a adăugat el și, cu toate că această mențiune avea o nuanță feministă, n-a deranjat-o.

Greer și-l imagina pe Cory în cămașă cu mânecă scurtă, într-un birouaș undeva în Brooklyn. Din telefon i se auzea la infinit ding-dongul asemănător casei de marcat, pe măsură ce curgeau creditele. Dar cel mai mult, în imaginea aceasta, vedea fericirea lui Cory. La finalul unei zile foarte productive, el s-ar fi întors acasă de la firma lui de microfinanțare, iar ea s-ar fi întors de la organizația ei nonprofit. Ar fi vorbit despre politică și despre problemele pe care le avea Greer cu scrisul, ar fi băut câte o bere pe scara de incendiu. Din când în când, de pe aceeași scară, s-ar fi uitat la artificiile care luminează periodic cerul din New York, fără niciun alt motiv decât entuziasmul general al orașului – să trăiești aici și să fii tânăr, să vrei să privești dungile acelea colorate desenate în văzduh. Târziu în noapte, după ce Cory ar fi adormit, ea ar fi rămas trează în pat, lângă el, cu laptopul în brațe, scriind ficțiune, eseuri și note pentru articolele pe care spera să le publice într-o zi. Începuse deja să-și scrie ideile într-un carnețel.

După facultate urmau să locuiască împreună în Brooklyn și sperau că vor găsi o modalitate ca să-și permită acest lucru; cel puțin așa plănuiau acum. Urmau să aibă un apartament mic, cu strictul necesar. Greer îl vedea cu un covor de iută acoperind dușumeaua și-și imagina textura lui inconfundabilă, apoi simțea podeaua rece câțiva centimetri mai încolo, când mergea în vârful picioarelor spre baie, după partida de sex de seară, sau înainte de a pleca la serviciu, dimineața.

— Niciunul dintre noi nu știe să gătească, a punctat Greer. Când vom locui împreună nu vom putea pregăti totul la microunde.

— O să învățăm să gătim, a replicat el. Dar o să mă suporți gătind carne și transformând locul într-un palat al carnivorilor?

— Oale separate și o aerisire bună, a spus ea. O să ne fie de ajutor.

Vegetarianismul devenise o stare permanentă pentru ea și nu voia să se întoarcă de unde plecase.

Acum, când Greer nu putea dormi uneori, se gândea la viitorul ei alături de Cory, la fiecare amănunt discret și șlefuit. Își imagina tălpile numărul 47 ale lui Cory ivindu-se la capătul patului, ei doi dormind împreună în fiecare noapte, în sfârșit, și nu într-un pat destinat unui copil sau unui student. Ci într-un pat care i-ar putea adăposti pe amândoi cu ușurință, firesc.

Ori de câte ori vezi doi tineri mutați de curând împreună, știi că li se întâmplă ceva important. Toată iubirea aceea și toate partidele de sex, cataloagele răsfoite în căutare de chilipiruri pentru lenjerii, mobilă și mici nimicuri concepute parcă special pentru ei. Chiar dacă prețurile depășesc bugetul, totuși, după o mică socoteală, nu mai sunt chiar așa! Putem s-o facem, își spun cei doi. O să reușim. Prețurile vorbesc despre cât de mare va fi acest pas, cumpărarea acestei mese, a acestui scaun sau a acestui blender; dar, spre deosebire de trecut, când bărbații lăsau decorarea casei și a bucătăriei în întregime în grija femeii, asamblarea unei vieți împreună a devenit în prezent o activitate comună. Se poate desfășura chiar și în pat, unde cei doi se uită împreună pe un website sau pe un catalog – noua și captivanta literatură e primul semn al maturității –, două trupuri calde, unul lângă celălalt, într-un festival al imaginației. Angajamentul de a achiziționa niște lucruri reale, fabricate din lemn, metal și stofă însemna să transformi în realitate imprecizia și abstracțiunea iubirii.

Deocamdată toleraseră bine separarea din timpul facultății. Avuseseră mult de învățat pentru cursuri și trecuseră prin niște alegeri palpitante, în urma cărora fusese desemnat un nou președinte; călătoreau în weekend ca să se poată întâlni, deși Greer prindea câteodată crâmpeie scurte și incomplete din viața pe care Cory o ducea complet separat de ea, iar acestea o cam speriau. Să zicem că el spunea:

— Steers, Mackey și Clove Wilberson mă obligă să intru în echipa de frisbee.

— Te obligă fizic?

— Da. Au zis că trebuie să mă predau.

A început să-și pună întrebări în legătură cu Clove Wilberson, al cărei nume revenea prea des în discuție. Greer a căutat-o pe Google și a găsit online un întreg dosar despre Clove Wilberson, în cea mai mare parte despre hochei pe iarbă, căci Clove fusese în echipa de la St. Paul’s School, iar acum în cea de la Princeton. O fotografie a ei, în alergare, arăta niște pomeți bine conturați sub pielea chipului oval, și evidentul efort care-i punea sângele în mișcare. Coada de cal rămăsese încremenită într-o jumătate de zbor. Avea niște antebrațe de invidiat. Arăta evident mai bine decât Greer care, studiind fotografia, s-a întrebat încetișor: Clove Wilberson, oare te-ai culcat cu iubitul meu?

Dar aceasta era o întrebare la care nu voia neapărat un răspuns. Greer și Cory se purtaseră încă de la început ca și cum separarea din timpul facultății era o urmare naturală, deși toate cuplurile pe care le știau – chiar și cele din școala lor – se despărțiseră după o vreme, dispărând pe rând ca într-un lung șir de crime din cărțile Agathei Christie.

Poate că, se gândea Greer, dorul îi ținuse împreună pe ea și pe Cory. Ea însăși avusese momente când aproape se desprinsese de el. Odată, în toamna anului trei, când a rămas până noaptea târziu la o petrecere din afara campusului, a simțit mâna amicului ei, Kelvin Yang mângâind-o pe păr. Cântau cu toții „Aleluia”, cu cele trei milioane de versuri ale sale, în timp ce Dog îi acompania la ukulele. Stăteau pe un covor în camera pe jumătate întunecată, jelind în ritmul acestui minunat cântec trist care le amintea de iubirile de demult și de lucrurile pe care le poți pierde cu ușurință, iar tobosarul Kevin, mare și bine legat, stătea chiar lângă ea. L-a lăsat s-o mângâie pe păr și chiar s-a sprijinit ușor de el, analizându-i mirosul nefamiliar cu o detașare aproape clinică, apoi hotărând că-i place și aproape culcându-i-se în poală. El s-a aplecat și a sărutat-o, chiar de mai multe ori, ici și colo, într-un fel oarecum părintesc, dar nu chiar. Greer s-a gândit că tatăl ei o săruta foarte rar când s-a făcut mare și s-a întrebat dacă, din această cauză, nu devenise cumva una dintre acele femei care, în mod dezastruos, vor avea mereu nevoie în primul rând de un bărbat în centrul vieții lor, fiindcă nu s-ar putea descurca fără el.

Era oare în regulă că avea nevoie de Cory în felul acela? Ce ar spune Faith Frank despre asta? Se părea că toată lumea are nevoie de iubire, indiferent dacă recunoștea sau nu. Greer știa asta atunci când se lăsase sărutată de Kevin, chiar și numai un pic. Nu-i plăcea deloc atunci când prietenii remarcau longevitatea relației ei cu Cory, de parcă ar fi fost un lucru nefiresc.

— Fraților, voi sunteți ceva incredibil, spunea Zee. În viața mea n-am avut o relație care să dureze măcar două luni.

Cory era singura persoană pe care voia s-o vadă dimineața, nu o gașcă împiedicată de colege de cameră din vreun apartament minuscul gen vagon. Cultura colegilor de cameră era în plină expansiune. Prin intermediul website-urilor și al avizierelor, oamenii găseau alți oameni alături de care să

trăiască mai ușor, se mutau împreună și-și însemnau sticla cu lapte din frigider, lăsându-și unul altuia bilete atunci când aveau de făcut ceva ce nu le convenea. Un prieten care absolvise cu un an în urmă povestise cum a rămas uimit când a găsit un bilet pe care scria: „Te rog frumos să arunci cutia cu sushi ÎN SEARA în care o cumperi. A doua zi pute ca o pescărie, BĂGA-MI-AȘ SĂ-MI BAG”.

Acel *te rog frumos* era mortal. Greer și Cory n-ar fi scris niciodată *te rog frumos.* Propriile lor cutii cu sushi, a lui cu ton și țipar, a ei cu rulouri cu avocado, ar fi fost aruncate sau nu, și dacă micuțul lor apartament imaginar ar fi mirosit ca o pescărie, atunci n-ar fi fost nicio tragedie. Dragostea însăși era o pescărie – dragostea, cu bubele și miasmele ei. Chiar trebuia să iubești pe cineva cu adevărat ca să poți locui împreună cu ea sau el într-un spațiu restrâns.

— Curând, spunea Cory, curând, dorindu-și ca timpul să treacă așa cum se întâmpla când erau copii.

Mai târziu, atunci când au ajuns să locuiască împreună și să considere de la sine înțelese micile detalii ale unei vieți petrecute în intimitatea supei de ADN amestecat, a foșnetului așternuturilor răsucite, a zilelor și nopților care treceau în viteză, Greer a priceput și și-a spus „mai încet, mai încet”. Dar acum, cât încă erau la facultate și se îndreptau spre drumul lor împreună, amândoi spuneau „grăbește-te”.

TREI

Cory fusese botezat Duarte Jr. Dar pentru că numele lui era străin și părinții lui erau imigranți cu accent, i-a anunțat că-l va schimba cu alt nume, chiar înainte de mutarea din Fall River, pe când avea nouă ani. Noul nume ales era cât se poate de american. Cory era personajul principal din *Boy Meets World,* pe care Duarte Jr. Îl urmărise obsesiv ani de zile. *Cory* era un nume atât de popular, sursă de încredere și de normalitate. A trebuit să se roage de ai lui să-l strige așa, dar taică-său refuzase categoric.

— Duarte este și numele meu, îi spusese el.

La început și maică-sa rezistase rugăminților, dar în cele din

urmă cedase, din iubire.

— Este așa de important pentru tine? îl întrebase ea, iar el dăduse din cap, așa că ea zisese: OK.

La scurt timp după ce numele se lipise complet de el, Cory realizase că era jenant să te cheme ca pe un personaj dintr-o comedie TV. Dar Duarte Jr. devenise de-acum și pentru totdeauna Cory, un băiat american ca toți ceilalți băieți americani de la școală. Iar el se adaptase foarte bine în Macopee – un băiat sociabil, iute la minte, incredibil de înalt. În Fall River exista o importantă populație de origine portugheză. Aici era diferit. Când Duarte Sr. și Benedita au ajuns la târgul de științe din Macopee, maică-sa s-a așezat în primele rânduri ca să asiste la un experiment despre condensare și a întrebat în gura mare, fără să se jeneze câtuși de puțin:

— Ce face chestia asta?

În ziua următoare, Cory l-a auzit pe puștiul cu condensarea spunând altcuiva, cu același accent: „Ce face chestia asta?” și apoi râzând în hohote.

Cory s-a consumat din cauza asta; s-a chinuit și s-a necăjit, dar a ignorat-o cu vitejie, mutând atenția de la ai săi cu ajutorul calităților sale: era isteț, puternic, amuzant, capabil și sociabil. Cumva aceste trăsături, demonstrate cu îndârjire, au fost antidotul față de percepția generală că era diferit. Doar când venea acasă, la final de zi, desfăcându-și chingile rucsacului și lăsându-l să cadă pe podea, în holul de la intrare, simțea că nu mai trebuie să demonstreze nimic. Știa că acasă poate fi el însuși și că merita acest lucru.

Maică-sa îl iubise de când se născuse, cu o venerație plină de mândrie, și nu-l ținuse niciodată la distanță, așa cum o făcuse tatăl lui; în schimb, îl acoperea cu sărutări peste tot, de parcă l-ar fi nins petale de trandafir. Așa că băiatul ajunsese să creadă că merită acest tratament și în timp și-a imaginat că, într-o zi, o fată îl va iubi exact la fel. A avut încredere în el toată copilăria și apoi chiar și în timpul îngrozitoarei perioade în care a slăbit teribil și s-a lungit, arătând ca una dintre marionetele acelea de lemn, realizate manual în arta populară. A avut încredere în el chiar și atunci când pe buza de sus a început să-i răsară, ca o cultură de mucegai, o mustăcioară subțire, în timp ce restul înfățișării sale a rămas ca a unui băiețel cu pieptul concav. Apoi n-a mai arătat deloc ca o marionetă, ci ca una dintre acele

creaturi mitice, care sunt pe jumătate animal. În loc să fie pe jumătate om și pe jumătate cal, Cory era pe jumătate bărbat și pe jumătate băiat, captiv pentru totdeauna într-o chinuitoare stare *de mijloc.*

Totuși, cumva, a rămas în continuare cu încrederea neștirbită, fiindcă își petrecuse întreaga viață alături de părinții lui, care-l prețuiau și-l numeau Geniul numărul 1 sau *Gênio Um.* Fratele lui, Alby, era Geniul numărul 2 sau *Gênio Dois.* Ambii băieți erau la fel de dotați și nu trebuiau decât să-și păstreze sclipirea și productivitatea. Nu li se ceruse niciodată să ajute la treburile casei; era treabă de femei. Nu trebuiau decât să învețe bine, iar în curând au venit și rezultatele așteptate.

Într-o zi din clasa a șaptea, pe când se aflau în vizită la niște rude din Fall River pentru cina de Crăciun, vărul lui Cory, Sabio Pereira, zis și Sab, care îi fusese prieten apropiat în copilăria timpurie, i-a făcut semn să urce la etaj. Acolo, Sab a extras cu mândrie din adâncurile dulapului său un exemplar al revistei numite *Beaverama.*

— De unde ai asta? a întrebat Cory, șocat, dar Sab n-a făcut decât să ridice din umeri și să privească cu nesaț la acest portal secret către pornografia extremă.

Femeile din poze erau flexibile, deschise la propriu și la figurat.

— O s-o regulez pe-asta până o să-i sară ochii, a spus cu voioșie vărul Sab, în timp ce stăteau amândoi turcește pe pat, cu revista între ei, ca un mic foc de tabără încălzindu-i. O să-mi dau drumul din greu pe fața ei. Și o să vrea încă o dată, și încă o dată. O să aibă *nevoie* să i-o trag.

— Ai treisprezece ani, a simțit Cory nevoia să sublinieze.

Băieții se uitau la revistele porno ale lui Sab ori de câte ori familia lui Cory venea în vizită și, în timp, imaginile s-au învechit și n-au mai fost la fel de șocante. Se holbau la poze, studiindu-le din greu pentru o viitoare aplicare a informațiilor în viața reală. A existat un pictorial denumit „Prea fierbinte pentru tine – *sfrrrr*!”, în care o fată vărsa la greu ceară topită pe trunchiul unui tip dezbrăcat. Cu alte ocazii, Cory și Sab stăteau și citeau efectiv textul din *Beaverama,* strecurat cu greu printre poze. Editorialistul consultant al revistei, Hard Harry, scria:

Învățați cum să-i găsiți rapid clitorisul. Întrebați-o unde

este – o să-i placă la nebunie! Băieți, dacă puteți să-i provocați un orgasm o să fie atât de recunoscătoare, încât o să facă orice pentru voi! Chiar orice. Serios, nu exagerez!!

— Ce anume crezi că înseamnă „orice”? l-a întrebat Cory pe Sab.

Vărul lui a ridicat din umeri. Niciunul nu-și putea imagina măcar ce ar putea face o fată, ce puteri are, cum ai vrea să se dezlănțuie peste trupul tău gol. Dar în cele din urmă, căutând online pentru a-și rezolva necesitățile pornografice zilnice, au aflat. Bărbații din scenele acelea le strigau femeilor tot felul de lucruri, iar femeile strigau și ele, la rândul lor.

— O să te fac să termini! strigau bărbații.

— Da, da! țipau femeile. O vreau chiar acum!

Fetele pe care Cory le știa de la școală nu aveau astfel de calități. Totuși, puteau merge pe bârnă și-și puteau trimite mesaje una alteia cu viteza luminii. În timp a ieșit cu câteva dintre ele, le-a sărutat și le-a pipăit cu furie, iar mai târziu a mers chiar mai departe cu vreo două dintre ele, încercând limbajul pe care și-l însușise în lungile ore petrecute în compania pornografiei.

În ultimul an de liceu, băieții de seama lui jucau un joc denumit „Zi cât face”. Cory, deja arătos în puterea cuvântului și, în sfârșit, locuindu-și corpul ca un bun proprietar, mergea odată pe culoar, când Justin Kotlin l-a prins de braț și a spus:

— Pinto, te bagi? Începe „Zi cât face”.

Cory s-a întors și a văzut băieții așezați în rând, sprijiniți de perete. De fiecare dată când se apropia o fată, băieții se strângeau grămadă și fiecare dădea o notă. Apoi Brandon Monahan băga cifrele în calculatorul lui marca Texas Instruments și spunea media finală, care era scrisă repede pe o bucată de hârtie și ridicată apoi în văzul tuturor. Kristin Vells a primit un 8 (a pierdut puncte fiindcă era cam târfuliță), iar Jessica Robbins, o fată foarte credincioasă, cu tricouri pe gât și pantofi negri cu catarame, ca pelerinii, a primit nota 2.

— Sigur, bine, a spus el.

Atunci a observat-o în depărtare pe Greer Kadetsky, care-și vedea de ale ei. Cu toate că erau amândoi în aceeași grupă de elită, nu prea vorbise cu ea de-a lungul timpului. O zărise din

când în când; după școală își luase un job, câteva zile pe săptămână, în mall la Skatefest, unde angajații purtau uniforme oribile și pălării asortate, dar nu se uitase niciodată la ea cu ochi critic. Acum a făcut-o. Avea o față interesantă, dar imperfectă, o șuviță albastru-electric în părul șaten, jeanși negri și un tricou Aeropostale mulat pe sânii mici. Dar acum observa cu adevărat, pentru prima dată în toți acești ani, că tăcuta și încrâncenat-sârguincioasa Greer era totodată strictă, promptă, serioasă, specială și poate, de fapt, chiar un pic frumușică. Această revelație venită după atâta timp a fost aproape înspăimântătoare.

Lângă el, băieții se îngrămădiseră în jurul calculatorului ca angajații de la H&R Block[12] în perioada impozitelor, și când a apărut, în sfârșit, o cifră, aceasta a fost mâzgălită cu o înfloritură pe o bucată de hârtie.

Greer Kadetsky a primit un 6. Nu, nu, este total greșit, și-a spus Cory; nu era de 6, era mult prea puțin, și chiar dacă ar fi fost, cifra aceea ar fi făcut-o să se simtă prost. Nici măcar n-a stat să se gândească înainte de a smuci hârtia din mâna lui Nick Fuchs, care era numit din obișnuință Nick Fucks, atunci când nu i se spunea Nick Pukes[13].

— Ce naiba faci, Pinto? a spus Fuchs văzându-l pe Cory cum întoarce invers foaia, transformându-l pe 6 în 9.

Cory o salvase pe Greer de un moment de umilință publică, dar ea nici măcar nu se uita. Întoarce-te, Greer Kadetsky, ar fi voit să spună. Întoarce-te să vezi ce am făcut pentru tine.

Dar Greer le întorsese băieților spatele ei micuț, apoi clopoțelul a sunat și s-au împrăștiat cu toții. Cory a mototolit hârtia în pumn și a plecat, dar Nick a întins lejer piciorul și i-a pus piedică.

— Rahat ce ești, i-a șoptit el, în timp ce Cory se întindea pe jos cât era de lung, zgâriindu-se pe obraz de muchia ascuțită a dulapului, acolo unde metalul era desprins.

O fâșiuță de piele i s-a desprins de pe obraz și și-a dat seama c-ar trebui să meargă la cabinetul medical, ca să fie tratat imediat cu antibiotic. Dar nu-l durea prea tare și nu putea să se

[12] Companie americană ce se ocupă cu asistarea cetățenilor în calcularea impozitelor anuale datorate statului. (N.t.)

[13] Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe asemănarea dintre cuvinte cu sens licențios sau vulgar și numele real al personajului: Fuchs, alias Fucks (Curvarul) și Pukes (Vomitătorul). (N.t.)

gândească decât că o salvase și o descoperise pe Greer, dar și că se rănise de dragul ei, iar fata habar n-avea de toate astea. În aceeași după-amiază, în autobuz, s-a așezat exact în spatele ei, cu bandajul de pe obraz ușor zvâcnind în timp ce-i privea insistent ceafa. După cum a constatat, avea un cap foarte frumos conturat. Clar nu era un cap de nota 6.

Greer nu avea nimic în comun cu femeile din *Beaverama* și de pe toate website-urile acelea, în afara faptului că, pe sub hainele care respectau codul de ținută al liceului, se afla un trup frumos, probabil plin de orificii, ca toate trupurile de fete. Ai putea face o psihoză gândindu-te la ideea că fetele au orificii pe sub hainele care le acoperă. Orificii care sugerează, prin absența pe care o marchează, că ar trebui să fie umplute și că tu ești cel care ar putea să le umple. Transformase un 6 în 9; alăturate, aceste cifre formau un 69, care-l stânjenea dacă se gândea la el, dar chiar în acel moment a văzut două capete ivindu-se și dispărând într-un pat, precum două geamanduri în unduirea oceanului.

Această sexualizare deliberată și fabricată a lui Greer Kadetsky se intensifica de la zi la zi. După numai trei săptămâni de la joc, după ce lui Cory i se pusese piedică intenționat și-și tăiase obrazul în muchia dulapului, s-a decis că era momentul să stabilească un contact cu fata asta pe care o studia profund și neîncetat. Într-o după-amiază, după ce au coborât din autobuz, s-a întors spre ea și i-a spus o tâmpenie, cum testul de la fizică dat de Vandenburg fusese „incorect”. Apoi a mers cu ea ușurel pe drumul ce ducea la casa familiei Kadetsky și de acolo a început totul.

Vărul lui, Sab, a simțit aproape imediat schimbarea prin care trecea, fiindcă în ultima vreme, ori de câte ori familia Pinto venea în Fall River, Cory îi refuza invitația de a se uita împreună la pornografie.

— Hai, frate, parcă ai avea păsărică. Mai bine hai să ne *uităm* la niște păsărici, spunea Sab.

Dar lui Cory nu-i mai trebuia asta, iar Sab l-a făcut poponar. Și Sab se schimbase, devenise mai răutăcios și mai furios și făcea cine știe ce tâmpenii împreună cu prietenii lui. Droguri tari. Chestii întunecate. Când se întâlneau, între ei erau tăceri lungi și distante. Iar Cory se afla acum la mare distanță de Sab; îl părăsise și-și părăsise toată familia.

— Când o să fiți amândoi la facultate o să vă vizitez, le spusese Alby, care avea acum patru ani, într-o după-amiază în care Greer venise pe la familia Pinto și stăteau cu toții în living. O să-mi aduc sacul de dormit de supererou și o să-l pun pe jos, la voi în cameră.

— Stai, pe care dintre noi o să-l vizitezi, Alby? a întrebat Cory, cu mâna în părul lui Greer, masându-i ușor capul. Asta în cazul în care Greer și cu mine n-o să fim la aceeași facultate, ceea ce sperăm să se întâmple. Preferabil la una dintre cele mai bune, a adăugat el, cu încrederea obișnuită în sine.

— Mai întâi o să merg la Greer, apoi la tine, a spus Alby. Și într-o zi o să veniți și voi să mă vedeți la facultate.

— Și atunci o să dorm eu în sacul *meu* de supererou, a completat Cory.

— Nu, a replicat Alby serios. N-are niciun sens. Când o să merg eu la facultate tu o să ai… treizeci și doi de ani. N-o să vrei să dormi într-un sac de dormit. Tu și soția ta o să vreți să dormiți în pat.

— Da, Cory, a spus Greer. Tu și soția ta o să vreți să dormiți în pat.

— Greer ar putea fi soția ta, a spus Alby. Dar ar trebui să se convertească la catolicism, ca noi.

— De unde știi despre convertire? l-a întrebat Cory.

— Am citit.

— Unde, în *Cărticica de aur a convertirii?* Mă sperii, Alby. Ia-o ușor, frățioare. Nu trebuie să știi deja totul.

— Ba da, trebuie. Întreabă-mă ceva și o să-ți răspund.

— Okay, a spus Cory. Când au dispărut dinozaurii?

Alby s-a plesnit peste frunte.

— E prea ușor, a răspuns el. Acum șaizeci și cinci de milioane de ani.

— O să fie bun de tot când o să meargă la *Paths of Imagination,* a spus Greer, adăugând: o să treacă prin testele alea ca prin brânză.

— Da, o s-o facă șah-mat pe Taryn, fata cu reciclarea.

— Când o să ajungă el la școală, a spus Greer, Taryn cea cu reciclarea o să stea pe verandă gândindu-se la acea perioadă minunată a vieții ei, când era copil și a intrat în *Guinness Book of World Records.*

— De fapt, probabil că va muri până atunci, a spus Cory. Va

face cancer din cauza chimicalelor toxice din sticlele pe care le-a colectat și va muri.

— Cine o să moară? Dă-mi altă întrebare, a răspuns Alby, plin de entuziasm arogant.

Cory s-a gândit bine.

— OK, a spus el și i-a zâmbit lui Greer. Ia-o pe-asta. Definește iubirea.

Alby s-a ridicat în picioare pe canapeaua învelită în plastic, care s-a mototolit sub tălpile lui. Purta un hanorac cu Power Rangers roșu, vechi și subțire, moștenit de la Cory și deja rămas prea mic, cu literele pe jumătate scorojite și aproape neinteligibile.

— Iubirea este când simți ceva de genul au, au, mă doare inima, a spus Alby. Sau ca atunci când vezi un câine și simți nevoia să-l mângâi pe cap.

S-a uitat la Greer.

— Este felul în care Cory te mângâie acum pe cap.

Cory s-a oprit în mișcare, cu mâna parcă înghețată în părul ei.

— Uau, a spus el încet, îndepărtând mâna. Ești ca Dalai Lama, omule. Mi-e și frică să te las pe afară. S-ar putea să vină unii să te ducă înapoi la ei în țară și să te pună să trăiești consemnat într-un palat.

— Ar fi bine, a replicat Alby. N-au decât s-o facă, dacă vor.

Greer s-a întins brusc și a mângâiat căpșorul neted al lui Alby. Cory și-a privit prietena drăgălindu-l pe fratele lui, ca și când Alby ar fi fost un cocker Spaniei cu blana moale și ochi mari.

Cory și Greer au încercat să meargă împreună la aceeași facultate; așa se înțeleseseră și erau optimiști că așa se va și întâmpla. În ziua aceea de primăvară, când cele mai multe dintre opțiunile lor de intrare la facultate urmau să fie vizibile online după ora cinci după-amiază, s-au întors de la școală abia scoțând câteva vorbe. Ușile hidraulice ale autobuzului școlar din cartier s-au deschis sec și ei au coborât la intersecția cu Woburn Road. În spatele lor, la distanță, era Kristin Vells. Kristin nu urma o cale academică, așa că nu vorbiseră niciodată cu ea în toți acești ani; o considerau cam proastă, iar ea îi considera pe ei cam proști, fiecare într-un alt fel. Kristin se ducea spre casă, probabil ca să fumeze și să tragă un pui de somn, iar Cory și Greer mergeau pe Woburn spre locuința familiei Kadetsky. Era abia trei și jumătate. Au tândălit o vreme în camera lui Greer,

fără să-i deranjeze nimeni.

— Indiferent ce se întâmplă azi, noi rămânem pe poziții, da? a întrebat-o el. Și o să rămânem așa și anul următor.

— Normal.

Apoi Greer a făcut o pauză.

— De ce, ce te-ai aștepta să se întâmple?

El a ridicat din umeri.

— Nu știu. Doar că ăștia din comisiile de admitere nu ne cunosc, pur și simplu. Nu știu cum suntem noi, de fapt. Sau că suntem cei mai buni atunci când suntem împreună.

Se hotărâseră să afle împreună dacă intraseră, mai întâi la ea acasă, apoi la el. La ora cinci după-amiaza, Greer a intrat prima online, stând la masa din bucătărie și accesând unul după altul, în ordine alfabetică, website-urile relevante. A introdus parola cu mâna un pic tremurând, apoi a așteptat.

— S-au înscris un număr record de candidați... a căzut peste ea avalanșa de cuvinte.

Șocul refuzului a fost puternic: nu Harvard. Nici Princeton.

— Oh, fir-ar oh, fir-ar a spus Greer, iar Cory a strâns-o de mână.

— Este un mediu oribil de competitiv, a murmurat el. Dar, pe bune, dă-i naibii, Greer. Pur și simplu se înșală.

— Asta voiai să spui cu „rămânem pe poziții, nu”? a replicat Greer, pe un ton tot mai ridicat. Te-ai gândit că eu n-o să intru și încercai să mă pregătești pentru asta.

— Nu, normal că nu.

Răspunsul de la Yale stătea încă acolo, atârnat la coada alfabetului, dar în momentul acela lui Cory îi era milă de ea, își făcea griji și pentru el însuși și nu-și punea speranțe prea mari nici în intrarea ei la Yale, din moment ce celelalte universități n-o acceptaseră. Greer a dat clic indiferentă pe linkul de la Yale și a introdus parola, iar când muzica a dat năvală brusc peste ei, sub forma cântecului de luptă de la Yale – *„Bulldog! Bulldog! Bow wow wow!*” – au început amândoi să chiuie, apoi Greer a țipat și el a luat-o în brațe, atât de ușurat, și a spus:

— Bună treabă ai făcut, Space Kadetsky[14].

Atunci au intrat și părinții ei, taică-său căutând ceva de mâncare și maică-sa ținând cu grijă în palmă telefonul cu

[14] Joc de cuvinte, de la *space cadet,* care poate însemna „visătoare” sau „boboacă la facultate”. (N.red.)

clapetă și vorbind cu cineva despre o nouă livrare de batoane ComSell Nutricle, „pe care”, spunea ea, „acum le avem în varianta Banana Blast”.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Rob.

Greer le-a spus, iar el a replicat:

— Oh, fir-ar al dracului, s-a făcut deja cinci? Am pierdut noțiunea timpului.

Cory ar fi voit să le spună părinților lui Greer: ați pierdut noțiunea timpului? Voi vă bateți joc de mine? Vă dați seama ce aveți aici, în fața asta? Înțelegeți cât de mult a muncit și cât de mult i-a plăcut să muncească? De ce naiba nu puteți fi mândri de ea? De ce nu puteți s-o apreciați? E atât de ușor de făcut lucrul ăsta.

— Mamă, tată, am intrat la Yale, a spus Greer. Puteți citi scrisoarea. Am descărcat-o în calculator.

După aceea, el și Greer au trecut pe cealaltă parte a străzii urcând panta și chiar în acel moment Cory a simțit că la el în casă se petrecea ceva ciudat. Părinții lui știau amândoi că astăzi veneau răspunsurile de la facultăți. Fuseseră atât de implicați în întregul proces și, totuși, unde erau? Se purtau cel puțin la fel de indiferent ca soții Kadetsky. Se gândea c-ar fi trebuit să-l aștepte în ușă. Dar apoi maică-sa a răsărit de niciunde, aruncându-se asupra lui și cuprinzându-l în brațe.

— De picioare, a precizat el mai târziu, exagerând.

Era de-a dreptul de înțeles cum de reușise o femeie atât de micuță să dea naștere acestui găligan subțire, din moment ce tatăl lui Cory era solid și de înălțime medie. Primul său fiu îl depășise în toate privințele.

— Ce se întâmplă? a spus Cory și undeva, în casă, s-au auzit și alte voci.

Apoi l-a auzit pe fratele lui strigând:

— A veniiit!

Strigătul a fost urmat de tropăitul încălțărilor lui Alby în timp ce alerga la etaj, deasupra capetelor lor, apoi repezindu-se pe scări cu Slowy în brațe, ajungând în același timp cu mătușa Maria, care a năvălit din bucătărie, ducând o tavă mare de aluminiu, plină cu pandișpan. Tatăl lui Cory se afla chiar în spatele lor, cu o altă prăjitură în mâini. Cory era confuz. Prima prăjitură se lățea groasă în tava ei, acoperită cu glazură alb-albastră și o pădure aprinsă de lumânări înfipte deasupra.

Atmosfera era îmbibată cu mirosul specific al aniversărilor.

— Uitați-vă la poza asta, a spus mătușa, fără ca Greer sau Cory să priceapă, la început, de ce prăjitura fusese decorată cu imaginea unui animal.

— O vacă? a întrebat Cory. Dar de ce?

Arăta ca o vacă din desene animate, cu o față pistruiată și o expresie furioasă. Nu i-a răspuns nimeni, iar Cory a spus:

— Ascultați, oameni buni. Știți că răspunsurile sunt online chiar acum, nu? Prăjiturile astea sunt minunate, dar chiar trebuie să verific.

— Cory, a spus Alby, gesticulând în aer cu mâna în care-și ținea țestoasa, iar aceasta a fluturat protestând moale. Nu te-ai prins?

— Nu.

— Este un buldog.

Imediat ce Cory a spus, ezitant: „Yale?”, tatăl lui i-a întins a doua prăjitură. Aceasta fusese glazurată cu portocaliu și avea în centru un animal mare, cărămiziu. Și acesta semăna cu un animal domestic, dar Cory și Greer au înțeles amândoi că ar fi trebuit să fie tigrul de la Princeton.

— Ai intrat la amândouă. Cu bursă completă! a spus Alby, de parcă ar fi înțeles cu adevărat semnificația acestor lucruri.

Cory s-a holbat le ai lui.

— Dar de unde știți? Nici măcar n-am intrat în cont.

— Iartă-mă, a spus Benedita. Am băgat datele tale de acces și parola. Le știu.

— Greer123, a spus Alby și Cory a zărit, într-o parte, expresia de încântare a lui Greer.

Ar fi trebuit să fie furios pe maică-sa că-i furase acest moment glorios, dar nu era. Și era și atât de fericită; amândoi părinții lui erau. În seara aceasta, vestea avea să ajungă la toți cei din Fall River și apoi în toată Portugalia.

— Harvard te-a refuzat, a continuat Alby, neobosit. Dar cine are nevoie de ei, nu?

Prăjitura cărămizie, făcută și ea acolo, să fie, era încă în bucătărie și mai târziu avea să fie aruncată la gunoi. Benedita petrecuse întreaga zi să le coacă alături de mătușa Maria, al cărei fiu, Sab, nu avea să se ducă la facultate. Dintre toți verii, Cory și Alby fuseseră considerați cei mai înclinați spre învățătură. Cory se dovedise deja ca fiind astfel, iar Alby avea

să-l urmeze cu siguranță și cel mai probabil urma să-și întreacă fratele mai mare. Ziua în care descoperiseră că Alby știa să citească a fost aceea când, la doar câțiva anișori, se holba la o cutie de Fruity Pebbles de pe masa cu micul dejun și, în zarva dimineții, a început să-și șoptească încetișor: „Roșu 40, Galben 6, BHA[15] pentru a păstra aroma”.

Acum Cory trebuia să aleagă între Yale și Princeton. Un buldog sau un tigru: grea decizie. Dacă ar fi mers la Yale, ar fi fost alături de Greer. Așa că, de fapt, decizia nu era foarte grea. Yale era locul unde trebuia să meargă. Greer și Cory s-au așezat la masa din bucătărie mâncând felii din prăjiturile diferit colorate, amândouă având însă același gust. Nimeni în lumea asta n-a mâncat vreodată pandișpan pentru gustul lui, ci doar pentru a sărbători ceva.

— Greer a intrat și ea la Yale, le-a spus Cory celor din familie, iar ei au ovaționat politicoși, în semn de bucurie față de succesul ei.

— Cu bursă completă? a întrebat Alby.

— Nu m-am uitat încă, eram prea entuziasmată.

Greer s-a ridicat de la masă.

— Trebuie să mă duc acasă, să văd.

— Vin și eu, a spus Cory.

Odată întorși în casa Kadetsky, i-au găsit pe părinții lui Greer holbându-se la computer.

— Rahat, a spus tatăl ei, când i-a văzut apropiindu-se. N-o să meargă.

— Despre ce vorbești? a întrebat Greer.

— Împrumutul de studii, a oftat el din greu și a dat din cap.

Brusc, Cory a înțeles toată treaba; i s-a arătat ca o revelație dezgustătoare.

— Ce? a întrebat Greer, fără să înțeleagă încă.

— Nu putem să-l schimbăm, a spus Rob. Sunt foarte zgârciți cu noi, Greer.

— Dar cum se poate? a spus ea.

A cercetat îndeaproape, alături de Cory, paragraful despre „suma alocată”. Următorul paragraf era ceva de genul „Dat fiind că ați ales să nu ne furnizați informațiile și documentația necesare…”, și apoi continua cu scuzele că Yale poate oferi doar atât și nimic mai mult. Suma oferită era simbolică. Se pare că

[15] Acid betahidroxic. (N.t.)

Rob, care se oferise să se ocupe de formularele pentru sprijin financiar, nici nu le completase, de fapt. Lăsase deoparte acele părți care îi păruseră prea complicate sau intruzive. Acum, Rob îi explica toate astea calm, dar șovăielnic.

— Îmi pare așa de rău, Greer, a spus el. N-am știut c-o să aibă efectul ăsta.

— N-ai știut?

— M-am gândit că o să revină ei la noi – cei care avem nevoie de sprijin financiar – și o să ne întrebe, dacă le trebuie mai multe informații. Am completat ce am putut și a fost și așa prea mult, apoi m-am enervat că voiau prea multe de la mine, răspunsuri pe care nu le știam și pentru care trebuia să sap o grămadă și cred că am făcut treaba cam pe jumătate.

S-a oprit, dând din cap.

— Așa am făcut, a spus el. Așa fac mereu.

Laurel a ridicat o scrisoare care zăcea pe masă.

— Totuși, mai este ceva. Încă un loc. Tocmai am ridicat corespondența. Ryland, a spus ea.

— Ce?

— Ai intrat! Ți-au oferit un pachet cu adevărat excepțional. Cazare, masă, ba chiar și niște bani de buzunar. Eram îngrijorată c-o să fii supărată după treaba cu Yale, așa că am deschis-o. Asta rezolvă problema.

— Corect, *Ryland,* a spus Greer, sarcastică. Soluția mea de siguranță. Acolo unde m-a pus consilierul meu să candidez. O școală pentru tâmpiți.

— Nu e adevărat. Și nu vrei să vezi scrisoarea? Ai câștigat Bursa Ryland pentru Excelență Academică. Nu are nimic de-a face cu situația financiară, este acordată numai pentru rezultate la învățătură.

— Nu prea îmi pasă.

— Știu că ești supărată, a spus Laurel. Taică-tu a scrântit-o rău, a adăugat ea, aruncându-i lui Rob o privire ascuțită, furioasă; apoi s-a tras la față și a început să plângă.

— Laurel, am crezut c-o să revină ei și o să ne ceară mai încolo informații, a repetat Rob.

A venit lângă nevastă-sa și a început și el să plângă. Ambii părinți ai lui Greer, acești nenorociți nesiguri pe ei, plângeau împreună și se țineau în brațe, în timp ce Greer stătea alături de Cory la masă, cu pumnii strânși. Cory se gândea la cum te aduc

părinții pe lume și cum se presupune că după aceea trebuie să stai aproape de ei sau cel puțin pe lângă ei, până în momentul în care trebuie să virezi în altă direcție. Acum, aici, era virajul decisiv al lui Greer. Și el îl vedea ducându-se naibii. S-a întins peste masă, i-a prins mâna și i-a deschis-o. Ea s-a înmuiat și și-a trecut degetele printre ale lui. Părinții lui Cory completaseră perfect, intimidant de-a dreptul, formularul pentru sprijin financiar, sub îndrumarea lui Cory. Îi dirijase puțin cam autoritar pe ai lui, spunându-le ce să scrie pe fiecare rând. Părinții lui erau ignoranți, dar făcuseră ceea ce trebuia, în timp ai lui Greer, care ar fi trebuit să se priceapă mai bine, n-o făcuseră.

— Dar uite, a continuat Laurel. Acum trebuie să depășim momentul ăsta. Iar bursa asta de la Ryland este grozavă. O să fii bine. Tu și Cory, amândoi o să fiți bine. Sunteți așa de deștepți. Știi cum vă văd eu? Cum îmi imaginez că sunteți? Ca două rachete gemene.

Greer nici măcar nu i-a răspuns. S-a uitat la Cory și a spus:

— Poate că ar trebui să sun la Yale.

Așa că au urcat amândoi în camera ei, ca să dea telefon. Mai întâi, Greer a fost pusă în așteptare și în cele din urmă i-a răspuns o femeie stresată rău. În grabă mare, Greer a început să-i spună necazul ei, în timp ce Cory stătea lângă ea, pe pat. Vocea lui Greer era moale și neclară, chiar și în acest moment crucial. Niciodată nu înțelesese asta la ea. Și el era imperfect, în mod sigur – defensiv, câteodată condescendent –, dar cel puțin putea să vorbească limpede, fără teamă, cu ușurință.

— Eu… formularele nu au fost chiar… și tata a spus… a auzit-o pe Greer spunând.

Voia să-i strige: „Spune clar ce vrei! Vorbește limpede, fată!”

— Îmi pare rău, a întrerupt-o femeia, la un moment dat. Deciziile pentru sprijin financiar au fost deja luate.

— OK, înțeleg, a spus Greer repede, apoi a închis. Poate ar putea să sune ai mei, a zis ea spre Cory.

— Du-te și cere-le să sune, a răspuns el. Spune-le că e important pentru tine. Spune-le pe un ton serios, ca să priceapă că nu glumești.

Așa că s-au dus iar la parter, iar Greer s-a apropiat de ai ei și a spus:

— Vrea vreunul dintre voi să sune la administrația Yale în locul meu?

Maică-sa a privit-o cu teamă:

— Ăsta e domeniul lui taică-tu, a spus ea. Eu nu aș ști ce să spun.

— Dar n-ai sunat tu adineauri? Ce ți-au zis? a întrebat Rob.

— Au zis că deciziile au fost deja luate. Dar ai putea să încerci, a replicat Greer. Tu ești părinte. Poate c-o să fie altceva.

— Nu pot, a răspuns el. Birocrația, mai presus de orice, nu e pentru mine.

A privit-o neajutorat pe Greer.

— Nu sunt în stare s-o fac, a adăugat el.

Apoi, pentru a sublinia, a spus iar:

— Nu pot.

Cory vedea uluit că nu aveau de gând s-o ajute. Era martorul unui tablou înfățișând toată copilăria lui Greer readusă în fața ochilor lui, iar asta i-a stârnit o furie cumplită, precum și dorința de a o proteja pe Greer și de a o iubi și mai mult.

Greer a acceptat bursa completă de la Ryland, iar Cory a ales Princeton; dacă s-ar fi dus la Yale, pentru Greer ar fi fost o reamintire continuă și dureroasă. Cărările lor se despărțeau acum cu repeziciune – cotitura îi afecta nu doar pe ea și pe părinții ei, ci și pe el –, așa că era nevoie să facă eforturi pentru a rămâne cât mai apropiați cu putință.

În ultima lor noapte împreună, la sfârșitul verii, stând în dormitorul ei, cu ploaia răpăind în geam, Greer s-a cuibărit în brațele lui Cory și a plâns. Până acum nu mai plânsese pentru facultate, pentru că plânseseră ai ei în ziua aceea, în bucătărie, și voise să-și diferențieze reacția de a lor; totodată, voise să fie mai bună decât erau ei, mai puternică. Dar a plâns atunci, în pat, alături de Cory.

— Nu vreau să fiu o ratată, a spus Greer cu voce înecată și cu fața ascunsă, ca el să n-o vadă.

— Nu ești. Ești absolut în regulă.

— Așa zici? Sunt atât de tăcută. Întotdeauna eu sunt cea tăcută.

— M-am îndrăgostit de tăcerea ta, a rostit el în șuvița albastră din părul fetei. Dar nu ești doar așa.

— Ești tu sigur?

— Bineînțeles că sunt. Și ceilalți vor începe să vadă; chiar vor începe.

Ploaia cădea și ei abia dacă se clinteau din loc; apoi, într-un

final, când s-a făcut târziu, s-au ridicat oftând ușor și s-au despărțit, pentru că aveau de terminat împachetarea obiectelor din camerele copilăriei, aveau de trecut prin sarcina de a selecta lucrurile la care țineau – pe principiul că făceau încă parte din ei – și lucrurile pe care trebuiau să le lase în urmă pentru totdeauna. Greer a cotrobăit după colecția ei de globuri cu zăpadă artificială și după romanele lui Jane Austen, chiar și după *Mansfield Park,* care nu-i plăcuse vreodată în mod special. Aceste cărți erau parcă un șir de animale de pluș ce-i înveseliseră camera în toți acești ani; atât de mult o linișteau. Cory, care urma să plece la Princeton în zori, lăsase în urmă, pe un raft, figurinele NBA cu capul mare, pe care le moștenea Alby. Însă, după o ezitare, luase cutia cu volumele *Stăpânul inelelor.* Nu era neapărat înclinat spre literatură, dar aceste cărți îi plăceau și nu vor înceta să-i placă vreodată. În curând, Alby va voi și el să le citească, știa asta, și când se va întâmpla, va fi fericit să i le împrumute.

În ziua următoare, după un rămas-bun atât de fierbinte și prelung, care avea pentru ei intensitatea și greutatea celui de-al Doilea Război Mondial, Cory a plecat în mașina familiei pentru o călătorie spre New Jersey; Greer urma să plece către Ryland două zile mai târziu. La Princeton, Cory a primit un job în Biblioteca Firestone, anume să supravegheze cărțile din sala enormă; își lua prânzul într-o altă sală enormă.

El și Greer vorbeau noaptea pe Skype și se străduiau să se viziteze reciproc des. El i-a povestit despre cât de intimidant este Princeton, dar că-i place să fie acolo, și despre cum este să joace Ultimate Frisbee pe cel mai verde gazon din lume. Nu i-a spus despre cât de îngrijorat este pentru promisiunea de a-i rămâne fidel și despre îngrijorarea și mai mare că promisiunile lor erau dificil de menținut. La Princeton, fetele flirtau necontenit cu el – blondele crescute în familii bogate, negresa mișto din L.A. care cânta la flaut și Chia, un geniu boho care trăia în Olanda, deși era americancă.

Apoi într-o bună zi, în sala de mese, a auzit cum o fată îi spunea alteia:

— Uite ceva ce nu știai despre mine. Am reușit să intru în *Guinness Book of World Records.*

Iar cealaltă a replicat:

— Serios? Pentru ce?

— Oh, am adunat mai multe sticle pentru reciclare decât oricare alt copil, vreodată. Era specialitatea mea. Eram faimoasă în Toledo. O ciudată.

Cory s-a răsucit împrejur, practic înecându-se cu mâncarea:

— Tu ești Taryn, fata cu reciclarea? a întrebat el, șocat. Am citit despre tine în lecturile mele din clasa a patra!

Iar fata, care era superbă, cu un păr des și negru și ochi negri, a dat din cap și a râs. În seara aceea, pe Skype, Cory a pus-o pe Greer să ghicească pe cine cunoscuse în ziua aceea.

— Hai, *ghicește,* a spus el, dar ea n-avea cum să ghicească, așa că i-a spus.

A lăsat deoparte amănuntul că Taryn, fata cu reciclarea din Toledo, era chiar mișto de tot și că-l întrebase dacă vrea să iasă într-o zi cu ea, să bea ceva.

— Din sticlă, nu din plastic, spusese Taryn, dând cuvintelor o anumită expresivitate à la James Bond.

Și apoi a fost acel Secret Santa al lui Cory, Clove Wilberson, care crescuse în Tuxedo Park din New York, într-o casă denumită Marbridge.

— Afurisit să fii, Cory Pinto, ești cel mai drăguț și mai deștept, i-a spus Clove într-o zi, pe nepusă masă.

— Amândouă deodată? a zis el, moale.

Nu-i spusese lui Greer nici că, într-o noapte, Clove Wilberson a venit la el după o petrecere și i-a spus:

— Cory Pinto, ești cu câțiva kilometri întregi mai înalt decât mine, așa că abia dacă pot să fac ce vreau să fac.

— Și ce-ar fi aia?

Îl trăsese spre ea și-l sărutase. Buzele li se atinseseră într-o reunire de contururi moi.

— Ți-a plăcut, Cory Pinto? l-a întrebat ea când s-au desprins unul de celălalt; dintr-un motiv sau altul, îi plăcea să-l strige pe numele complet.

Apoi a adăugat repede:

— Nu răspunde. Știu că ai o iubită. Te-am văzut cu ea. Dar e OK; nu trebuie să pari așa speriat.

— Nu sunt speriat, a spus el, însă imediat după aceea a simțit nevoia să-și ducă mâna la gură.

Câteodată vedea de jos camera lui Clove, iar când era lumina aprinsă își imagina cum s-ar duce acolo fără să spună nimic, doar s-o tragă în pat în același fel în care o trăgea pe Greer când

venea să-l vadă la Princeton sau când se ducea el la Ryland. Tot ce-i spunea Clove Wilberson era un fel de tatonare pe după perdea.

Și ori de câte ori o vedea pe Taryn, fata cu reciclarea, ea îi spunea:

— Deci, când ieșim să bem un pahar, de sticlă, nu de plastic?

Cum putea să treacă prin cei patru ani de facultate fără să facă sex cu altcineva decât cu Greer? În tot acest timp, când nu mai era cu Greer în fiecare zi, îi trezeau interesul tot felul de fete. Ar fi voit să-i poată spune: hai să avem o zi pe săptămână când ne putem cupla cu cineva de la noi din campus. Cineva care nu înseamnă nimic pentru noi, dar care domolește o nevoie hormonală superficială. Poți să te combini și tu cu toboșarul ăla cu care te-ai împrietenit; îmi dau seama că e mort după tine. Dar Greer ar fi fost șocată și nu putea s-o rănească.

Odată, în Macopee, în vacanța de primăvară din clasa a noua, pe când învățau împreună la Pie Land, Greer s-a întins peste masă și l-a atins absentă pe Cory pe obraz. Mâna ei l-a mângâiat pe față, poposind o clipă pe mica cicatrice albicioasă care avea de-acum un an. El și-a imaginat cum, atunci când vor fi mai bătrâni sau într-o altă etapă a vieții lor și vor locui împreună într-un apartament din Greenpoint sau Red Hook sau se numeau oare Redpoint și Green Hook? –, va găsi momentul potrivit ca să-i mărturisească povestea lui modestă, dar plină de bravură, în care cândva o salvase de la umilința pusă la cale de un grup de băieți din liceu care voiau să-i acorde nota 6, plătind cu o rană pe față.

— Am știut dintotdeauna că ești de fapt de nota nouă, plănuia el să-i spună.

Dar acum era un pic mai mare și în plin proces de schimbare; iar mai încolo, Greer a început să-i vorbească, cu un fel de elocință șovăitoare, despre felul în care sunt tratate femeile în lume. În cele din urmă a înțeles cât de arogantă ar fi fost mărturisirea lui. Micuța cicatrice, care între timp se subțiase și se albise, devenind aproape invizibilă, reprezenta o medalie de onoare căpătată într-o împrejurare despre care abia aștepta să-i povestească. Acum știa că n-ar mai face-o.

∴

Spre finalul facultății, Cory s-a gândit că ar trebui să existe o carte intitulată *Vorbe și fapte la beție,* în care oamenii să descrie

toate lucrurile pe care le-au făcut beți fiind. Problema era că nu-și mai aminteau nimic atunci când venea vorba să le povestească. Princeton era plin de decizii luate la bețe. Cory se combinase cu Clove Wilberson de două ori în anul al doilea și apoi încă o dată, în anul al treilea. Știa că trebuia să fi fost vina alcoolului și de fiecare dată când se întâmplase se umpluse de regret și remușcări. Nici măcar nu putea să dea vina pe Clove, dar a existat o noapte când practic i-a dansat în poală. Cory avea picioare atât de lungi, încât adeseori trebuia să stea cocoșat ca să aibă loc pe scaun. Câțiva ani mai târziu, într-un metrou din New York, a văzut că femeile îl privesc iritate și nu a înțeles de ce, până când, odată, la o oră de vârf, una dintre ele l-a fixat cu privirea și i-a spus: „Destul cu crăceala asta de mascul”. A fost înspăimântat și și-a tras mecanic picioarele înapoi, ca un robot.

Dar într-un scaun pliant dintr-un apartament supradecorat din Princeton, pe când era în anul al doilea, după o degustare de vodcă oferită de un student din anul terminal, Valentin Semenov, fiul unui oligarh cu acte în regulă, Cory s-a lăsat pe spate și i-a permis lui Clove să se reverse peste el ca un sirop.

— Oh, Dumnezeule, a spus el atunci când s-au stins luminile și ea i-a deschis șlițul.

Un fermoar deschis era ca un mic soc, mai ales că mâna care îl deschidea nu era a lui Greer. Greer, a cărei absență se dovedea acum la fel de puternică precum prezența și a cărei iubire era de o valoare nemăsurată, făcând din Cory un om poate mai bogat decât cel mai bogat oligarh.

Îmi pare rău, și-a spus el, chiar îmi pare, dar în timp ce el se gândea la asta, alcoolul nu gândea, ci doar *vorbea –,* și iubita, neprețuita Greer, cu șuvița ei albastră și trupul ei mic și sexy, cu dorința ei necontenită de a fi mai sociabilă și de a face lucruri semnificative în viață, a căzut printr-un abis, îndepărtându-se de el. Între timp, Clove Wilberson a pășit încrezătoare prin spațiul acela deschis, încolțindu-l pe Cory în scaunul pliant și, în cele din urmă, în patul ei. În final i-a văzut camera, nu doar de jos, ci din interior. Grămezi de panglici și de trofee de la hochei pe iarbă. O mulțime de obiecte de fată bogată. Pe când se aflau în pat, părinții ei au sunat-o de două ori și le-a răspuns de fiecare dată. I-a spus că are un cal pe care-l cheamă Boyfriend Material și care va alerga în Saratoga în vara aceea.

— Pariază pe el; sunt sigură c-o să câștige, a spus ea dulce în urechea lui Cory.

A doua zi, el i-a spus:

— Uite, Clove. Nu mai pot face asta.

— Știu că nu poți.

Nu părea supărată, iar el s-a întrebat: oare n-am fost bun? Dar știa că fusese. Era în formă bună, puternic și energic. Datorită în cea mai mare parte lui Greer, se pricepea la sex. Clove i-a zâmbit și a spus:

— Nu-ți face griji, Cory Pinto.

Așa că nu și-a făcut, dar de încă două ori pe parcursul facultății s-a întors la ea, declanșând mecanismul rușinii și al pocăinței și traversându-l nefericit. Însă de fiecare dată alcoolul a fost cel care a hotărât. Distanța de Greer a făcut să se întâmple aceste lucruri. Mai erau și alte schimbări. În toamna cu alegerile prezidențiale, el și Greer au sărit peste weekendurile în care era planificat să se întâlnească și au mers separat în campanie. Greer a plecat în Pennsylvania cu un autobuz de la Ryland; Cory s-a dus în Michigan, cu un autobuz de la Princeton. Clove a nimerit, cumva, în același autobuz, dar Cory a stat în față cu Lionel și vizavi de Will, cei doi viitori parteneri în afacerea cu microfinanțarea. Erau cu toții foarte entuziasmați de campanie și erau capabili să stea treji zi și noapte, în felul acela în care numai tinerețea te poate face să rămâi treaz fără consecințe negative.

Săptămâni întregi după campanie, Cory a fost de-a dreptul euforic: euforic, ușurat și fără griji pentru viitor.

— Hei, Cory, Will și cu mine vrem să stăm de vorbă cu tine, i-a spus Lionel într-o seară, în timp ce se plimbau împreună prin campus. Ne-am gândit la ce urmează să facem și nu putem să pornim afacerea chiar după facultate. Avem nevoie de un an sau doi. Până atunci o să strângem și banii.

— Chestia e, a spus Will, că din cauza condițiilor economice, tații noștri nu mai sunt așa de generoși cu investiția.

— Așa că ar trebui să facem cu toții un pact să ne angajăm după absolvire, să câștigăm mai întâi noi înșine niște bani pe care să-i investim mai încolo, a completat Lionel. Adică să punem deoparte pentru zile negre. Will și cu mine o să încercăm să ne găsim joburi în finanțe sau consultanță. Și tu ar trebui să faci la fel.

La început, vestea l-a deprimat pe Cory și a refuzat să le ia în considerare sugestia. Dar mai încolo, când s-a apropiat absolvirea, s-a acomodat cu ideea de a intra în consultanță pentru un an sau doi, deși nu era chiar ceea ce plănuise. Mulți din jurul lui deveniseră consultanți; pe lângă sectorul bancar și școlile de afaceri, aceasta era una dintre căile cel mai ușor de accesat. Companiile de top roiau prin campusurile facultăților de top și mulți dintre studenți se lăsau racolați bucuroși.

În timpul perioadei stabilite din ultimul an, responsabilii cu recrutarea din firmele de consultanță, de capital de risc, precum și din bănci au descins la Princeton, îmbrăcați în costumele lor bine croite. Se deosebeau limpede de studenții cu rucsac în spate, îmbrăcați în haine șleampete; se deosebeau și de bărbații angajați la facultate, care purtau haine uzate din tweed sau catifea reiată bej, care le arătau fundurile turtite de profesori titulari; se deosebeau și de femeile angajate la facultate, care purtau rochii mototolite, pământii, academice și demodate, resemnându-se în felul acesta pentru tot restul vieții lor, lungi și deloc reușite (așa cum subliniase Greer).

După un prim interviu, un bărbat și o femeie de la Armitage & Rist l-au scos pe Cory la o cină în centru, la unul dintre acele restaurante Ye Olde unde își duc părinții fiii și fiicele atunci când vizitează orașe îndepărtate. Consultanții l-au pus să-și ia mai întâi ceva de mâncare; oare se gândeau că e flămând? s-a întrebat Cory. Îl priveau ca pe Bursierul Mascul Oarecum Minoritar, Proba A?

— Ia ce vrei tu, i-a spus bărbatul care părea cam cu zece ani mai mare decât Cory; purta un costum elegant croit și ghete cu vârf ascuțit.

Colega lui, cu un păr și o piele aproape impecabile, purta o fustă roșie de piele și o jachetă strânsă de corp, în stil futurist.

— Știi, o să fie amuzant să vedem încotro o s-o apuci, i-a spus femeia lui Cory, în timp ce el mânca iar cei doi îl priveau.

Ei nu prea au mâncat, căci a comanda nu-i totuna cu a mânca ce ai comandat.

— Chiar dacă știi deja că nu vrei să ni te alături, a adăugat bărbatul. Chiar dacă evaluezi oferte, Cory, dar înclini într-o altă direcție.

— Nu e cazul, a spus Cory, însă, din cauza faptului că avea gura plină, a ieșit ceva de genul: *nhuhecaajhuhl.*

— Lumea îți este complet deschisă acum, a continuat bărbatul. Se schimbă în fața ochilor tăi. Dacă o să te uiți la profilul companiei noastre – al tuturor companiilor, de fapt – o să vezi că e un moment excelent pentru tine. Te invidiez sincer, Cory. Sunt bucuros pentru tine și pentru opțiunile tale.

Dar ce voiau să spună prin *tu?* Se refereau la faptul că era un „millennial”[16]? Sau pentru că fusese băgat din nou la grămadă în categoria minoritară, din cauza numelui de familie? Odată, în anul întâi, cineva îi strecurase pe sub ușă un pliant prin care era invitat la întâlnirea uneia dintre organizațiile latinilor din campus. „Vom servi *chalupas*[17]”, scria în pliant.

În lumina lumânărilor, la acea masă aflată într-un colț de restaurant, bărbatul și femeia de la Armitage & Rist l-au curtat pe Cory Pinto ca doi îndrăgostiți care-i propuneau o partidă de sex în trei. Așa încât Cory a mâncat niște somon afumat pe rotocoale crocante de pâine neagră și o mulțime de coaste, cam ca în *Familia Flintstone,* urmate de un castronel de crème brûlée cu crustă tare, caramelizată, care, atunci când o spărgeai cu linguriță, te făcea să te simți de parcă ai fi dat prima lopată în locul unde urma să-ți construiești casa de vis. Tipii cu recrutarea îl acoperiseră de laude în timpul cinei, cu toate că lăsaseră deoparte o mulțime de amănunte. Compania avea birouri în New York, Londra, Frankfurt și Manila, i-au spus ei, dar Cory a subliniat că el trebuie neapărat să lucreze în sediul din New York.

— Am înțeles ce spui, l-a asigurat femeia.

Întors în cameră după cină, râgâind ușor mici bule de pește spumos și de muștar, Cory a vorbit cu Greer pe Skype.

— Ei, ia ghicește, m-au angajat, a spus el.

— Pe bune?

— Pe bune. Mi-au aruncat o grămadă de carne roșie și aia a fost. Ți s-ar face scârbă dacă ți-aș spune ce am mâncat. De fapt, ai fi dezgustată de întreaga seară. Dar trebuie să recunosc că mi s-a părut interesant. Adică era așa caraghios ca străinii ăia de la o „companie” – chiar și cuvântul este așa de ciudat – să mă perie de parcă eram vreo mare sculă și să mă facă să cred că am într-adevăr ceva de oferit! Este doar pentru un an – hai, doi, maximum –, dar îți spun, Greer, dacă tu ești OK cu asta, chiar

[16] Cei născuți aproximativ între 1990 și 2000. (N.t.)

[17] Fel de mâncare mexican. (N.t.)

m-aș băga.

— Vorbești de parcă ar fi vreo chestie periculoasă.

— Toate au un risc.

— Și care crezi că ar fi riscul în cazul ăsta?

— Oh, doar că aș putea deveni un consultant obișnuit, în timp ce tu vei deveni o persoană mai bună.

— Habar n-am de ce zici asta, i-a replicat Greer. Eu nici măcar n-am un job, încă.

— O să ai.

— De fapt, am o idee despre un job interesant la care aș putea să candidez, a spus ea, cu o surprinzătoare timiditate.

— Ia spune.

— Nu. Încă nu. Probabil că n-o să fie nimic și trebuie să mă interesez mai întâi. Dar, oricum, a spus ea, privind drept în cameră, chiar dacă tu o să devii un corporatist nemernic, și chiar dacă eu o să devin vreo sfântă, o s-o facem unul de față cu celălalt, unul pentru celălalt. În cele din urmă. Și asta contează, nu?

El nu răspunsese chiar imediat. Ea îl privea insistent și putea să jure că Greer părea să știe totul despre tot ce făcuse, toate lucrurile bune și toate lucrurile rușinoase. Pentru o secundă, aproape că și-a dorit ca legătura prin Skype să se întrerupă un moment, la fel cum se întâmplă uneori în mijlocul unei discuții importante. Dar conexiunea a rezistat și Greer a zâmbit și a pus degetul pe ecran, cel mai probabil acolo unde erau buzele lui.

PARTEA A DOUA

RACHETELE GEMENE

PATRU

Greer venise cu autobuzul, stând trează și țeapănă în fund tot drumul, ca nu cumva să adoarmă și să-și mototolească hainele sau să-și strice machiajul. Nu voia să devină așa cum își imagina că arătau părinții ei în acel autobuz școlar, înainte de nașterea ei. Acum trebuia să arate îngrijit și responsabil, ca o persoană care vrea să se angajeze la o modestă revistă feministă ce supraviețuise mult timp după epoca ei de glorie. Ca o persoană care voia să fie angajată în subordinea lui Faith Frank.

Greer spusese doar câtorva persoane despre acest interviu, dar și mai puțini știau că ei, de fapt, nu-i prea plăcea *Bloomer.* Cu toate că pornise ca o revistuță interesantă și dură, după aproape patruzeci de ani se înmuiase cumva și trecea prin vremuri grele în competiția cu diverse bloguri ca *Fem Fatale,* care trecuse de la eseuri cu tentă personală spre abordări radicale și critice despre rasism, sexism, capitalism și homofobie. Recent, *Fem Fatale* făcuse o caricatură a Ameliei Bloomer purtând budigăii asociați numelui[18] ei pe care scria: „Revista *Bloomer”,* și într-o bulă de deasupra fusese scris: „A venit momentul pentru o nouă discuție încurajatoare cu femeile albe și heterosexuale ale clasei mijlocii”.

Echipa de la *Fem Fatale* era tânără; din redacția lor, amenajată într-o fostă fabrică de dulciuri din Seattle, editorii scriau despre probleme precum drepturile homosexualilor, drepturile transgenderilor și drepturile reproductive. *Bloomer* încerca și ea lucrurile astea, dar, cu toate că echipa editorială era destul de diversă și diversitatea se afla printre subiectele bine acoperite, revista era formală și ușor nesigură, și nu reușise

[18] *Bloomer în* engleză desemnează și un obiect de îmbrăcăminte, lenjeria intimă pe care o purtau cândva femeile pe sub rochii, pantalonași sau spielhosen pentru copii. (N.t.)

încă să facă saltul salvator înainte. Chiar și website-ul era ușor granulat și plictisitor.

Redacția *Bloomer* se afla acum într-o mică clădire comercială din îndepărtatul West Thirties. Mergând pe holul îngust, Greer a auzit zgomotul unei freze venind din cabinetul Doctorului L. Ragni, licențiat în medicină dentară. A sunat la ușa de vizavi, unde era *Bloomer*; dar nu a răspuns nimeni, așa că a rămas așteptând. A tușit ușor, de parcă asta ar fi putut s-o ajute cumva, și s-a uitat cum cineva s-a apropiat de ușa doctorului L. Ragni, fiind imediat primit înăuntru. Era o zi luminoasă de primăvară în New York, o zi de lucru, însă dintr-un motiv sau altul, la ușa revistei *Bloomer* nu răspundea nimeni.

Greer a apăsat pe clanță, însă era încuiat. Apoi a bătut la ușă, dar n-a apărut nimeni. Era nedumerită, dar mai mult decât atât, lipsa unui răspuns a făcut-o să-și dea seama cât de mult își dorea un job aici; dacă nu l-ar fi primit, ar fi fost foarte dezamăgită. Acum trei ani și jumătate, în lumina cenușie a toaletei femeilor, Faith Frank păruse că poate oferi ceva ieșit din comun, așa că acum Greer zăbovea la o ușă de pe acest coridor cu cabinete dentare, notariate și mici afaceri. Știa că în spatele ușii de la *Bloomer* era cineva; auzea mișcare și vorbă. Era ca atunci când auzi șoarecii din spatele unui zid, dar nu reușești să-i prinzi.

Miercurea trecută, Greer formase emoționată numărul de pe cartea de vizită a lui Faith Frank, păstrată toată facultatea într-o despărțitură a portofelului. În timpul ocazionalelor curățenii făcute în portofel în momente de mare plictiseală, cartea de vizită reușise mereu să scape nevătămată. Ori de câte ori o vedea își amintea seara în care o primise și devenea emoționată și foarte agitată.

În ultimele săptămâni, Greer își trimisese CV-ul către diferite ONG-uri, dar antamase un singur interviu, la o organizație care distribuia către țările în dezvoltare din Africa suplimente nutriționale esențiale. Interviul acela, care avusese loc pe Skype, nu mersese prea bine. Nu avea nicio experiență pentru acest tip de activitate, iar pediatrul care o intervieva tot era chemat în altă parte, lăsând-o ca o caraghioasă în fața unui ecran gol, holbându-se la un afiș de pe perete care înfățișa un copil muribund în brațele mamei sale.

În cele din urmă, după toate conversațiile din camera de

cămin despre alegerea unui anumit domeniu profesional, Greer s-a gândit să candideze pentru un job la revista lui Faith Frank. Munca aceasta ar fi avut o semnificație pentru ea și i-ar fi fost utilă în antrenarea abilității de a scrie. Zee a fost de acord că merită să încerce.

— Ți s-ar potrivi. Eu sunt atât de slabă în tot ce are legătură cu scrisul, a adăugat ea. Și e păcat, pentru că ar fi grozav să lucrez pentru Faith Frank.

Greer îi explicase persoanei care a răspuns la telefonul de la *Bloomer* unde și când o întâlnise pe Faith. A doua zi primise un apel, iar secretara îi spusese:

— Faith și-a amintit de tine.

Cuvintele astea au emoționat-o puternic. Greer nu-și dădea seama cum era posibil ca Faith Frank să-și amintească de ea după trei ani și jumătate, dar iată că o făcuse.

Acum, când la ușă nu răspundea nimeni, totul părea ca o farsă elaborată și tristă. În cele din urmă, după o așteptare prelungită, ușa s-a dat de perete și a apărut o femeie tânără, care a privit-o pe Greer și a întrebat-o brutal:

— Da?

— Am un interviu pentru job cu Faith Frank.

— Ei, atunci nasol.

— Poftim?

Femeia pur și simplu s-a întors pe călcâie și s-a îndreptat spre niște birouri îngrămădite, trecând pe lângă o recepție goală. Ceva mai departe, câteva femei stăteau adunate pe culoar. Greer s-a uitat după Faith, dar nu a văzut-o. În aer se simțea că e ceva în neregulă. Persoana neprietenoasă de la ușă, bisericuțele de angajați, atmosfera de jale, îngrijorare și șoc. Apoi grupul de femei s-a separat în două, ca o cortină, și între cele două jumătăți Greer a zărit imaginea scurtă și clară a unui birou mic, cu ușa deschisă, aflat la capătul unui hol de dimensiuni reduse. Înăuntru se vedeau două femei îmbrățișate. Una dintre ele o bătea ușor pe spate pe cealaltă. Apoi a văzut că femeia care încerca s-o consoleze pe cealaltă era chiar Faith Frank. Ea era cea spre care priveau toate în acest moment de supărare.

— A murit cineva? a întrebat-o Greer pe femeia de vârstă mijlocie care se afla lângă ea.

Femeia a privit-o alb.

— Da. Amelia Bloomer, a spus ea.

Când Greer a privit-o nedumerită, femeia a explicat:

— Ne *strângem catrafusele.* Cormer Publishing ne scoate din priză pentru totdeauna. Moarte fericită tuturor.

— Îmi pare rău, a fost tot ce-a reușit Greer să spună.

Primul gând, spre rușinea ei de mai târziu, nu a fost despre ce însemna asta pentru misiunea revistei sau pentru echipa ei, ci despre ce însemna pentru ea.

Faith, care era cea mai veche în echipa *Bloomer,* avea acum spre șaizeci și cinci de ani și Greer știa că iubirea pe care i-o purtau oamenii avea de-a face cu trecutul mai mult decât cu orice altceva. *Fem Fatale* ar fi fost un loc mult mai bun în care să lucreze decât *Bloomer,* deși la blog nu se câștigau bani.

Acum nu mai putea lucra pentru Faith Frank. Dar în timp ce asimila știrea din propria perspectivă, și-a dat seama că redacția devenea tot mai tăcută.

Ceva era pe cale să se întâmple. Faith stătea dreaptă în fața lor și-i privea, pregătindu-se să vorbească.

— Ascultați, prieteni, a început ea.

Nu „Ascultați, oameni buni!”, ca un profesor oficial și obosit și nici ca în ultima modă de a le vorbi oamenilor, „Ascultați, frații lor”, mai ales că în acest grup erau în special femei.

— Ah, astăzi am inima zdrobită, a continuat Faith. Știu că avem cu toții inimile zdrobite. Am făcut o mulțime de lucruri. Am protestat împreună. Am sărbătorit împreună. Am luptat pentru ERA[19], pentru drepturile reproductive și împotriva violențelor. Și chiar aici, în această redacție, am scris despre toate astea. Și am stat adeseori acasă la unul sau la altul, vorbind despre tot ce trăiește sub soare, și am mâncat împreună grâu încolțit. O grămadă de grâu încolțit. Cred că noi am pus grâul încolțit pe harta lumii.

S-au auzit râsete nostalgice.

— Uitați, cu unele dintre ele am reușit, cu altele am avut eșecuri spectaculoase – ERA, cu tine vorbesc –, dar ce știu și știți și voi este că toate acestea au contat. Și contează încă. Suntem parte din istorie, istoria femeilor și lupta lor pentru egalitate, deși bineînțeles că nu-i nevoie să vă spun eu asta. Așa am făcut dintotdeauna și așa o să facem în continuare.

A privit spre tavan.

[19] *Equal Rights Amendment:* Amendamentul pentru egalitatea în drepturi. (.N.t.)

— Oh, te rog, nu plânge, pentru că atunci o să plângem cu toții și o să sfârșim dizolvați într-o baltă de lacrimi, ca femeile din secolul al optsprezecelea.

Unii au râs printre lacrimi, ceea ce a înveselit un pic atmosfera. Apoi Faith a spus:

— Știți ceva, retrag ce-am zis. Haideți să plângem cu toții! O să ne descărcăm sufletele o dată pentru totdeauna și apoi o să ne întoarcem la luptă.

Faith era la fel ca atunci când vorbise la Ryland: bună, inteligentă, înțelegătoare cu sentimentele celorlalți. Adevărul este că nici măcar nu era o gânditoare unică sau în mod special originală. Dar era o persoană care-și folosea chemarea și abilitățile ca să le inspire și câteodată să le consoleze pe celelalte femei. Greer nu avea să capete un job la *Bloomer,* pentru că *Bloomer* nu mai exista, iar ea nu avusese nici măcar șansa de a lua loc în fața lui Faith Frank pentru un interviu, ceea ce ar fi fost interesant, indiferent de rezultat.

— Partea aceasta s-a încheiat și acum trebuie să ne risipim prin lume, le-a spus Faith tuturor.

Apoi a gesticulat larg în jurul ei.

— Dar *asta,* a adăugat ea, nu s-a încheiat și știm cu toții că nici nu se va încheia vreodată. Nu plecăm. Ne întâlnim acolo, în lumea largă.

Femeile au aplaudat, unele au plâns și câteva au început să vorbească unele peste altele și să-și facă poze de grup. Cineva a deschis o sticlă de șampanie și a pus muzică: ceva potrivit, vechiul hit Opus, *Cele puternice.* Greer a ales acel moment ca să plece și în timp ce ieșea a auzit versurile care deschideau cântecul:

Să nu-ți imaginezi vreodată că sunt ușor de învins
Doar pentru că port Louboutins în picioarele-mi delicate
Noi suntem cele puternice
Noi suntem cele mlădioase
Noi suntem cele subtile
Noi suntem cele înțelepte...

Greer s-a crispat de dezamăgire din cauza unei senzații mai consistente și total diferite. S-a îndreptat spre culoar unde, din spatele altor uși, se auzeau sunetele vieții de zi cu zi: chițăitul

frezei dentare, bubuitul basilor dintr-o piesă de muzică electronică, pălăvrăgeala și murmurul celor care-și finalizau treburile. Lumea continua să se învârtă chiar în timp ce o modestă, dar importantă revistă feministă își ducea ultima bătălie, înainte de a-și da sfârșitul.

Cory se afla într-o cafenea din colțul străzii, așteptând-o, așa cum se înțeleseseră. Nu fusese în stare să-i spună la ce oră se va termina interviul, așa că el i-a replicat:

— Nu-ți face griji, o să fiu acolo.

Acum stătea la ultima masă îmbrăcat într-un hanorac portocaliu de la Princeton, cu o carte de economie deschisă în față. Un petic de barbă și o mustață subțire îi încadrau buzele. Fără un cuvânt, Greer a alunecat pe banchetă lângă el și Cory și-a deschis brațele, ca ea să poată veni mai aproape.

— Nu a mers bine? a întrebat-o.

— Revista se închide.

— Oh, nu. Ce ghinion. Vino încoace, hai, a spus el, iar Greer s-a întors cu fața spre el, ca s-o poată săruta pe gură, pe obraji, pe nas.

Își dorea mult ca visele ei să se împlinească. El nici măcar n-o întâlnise pe Faith Frank, dar o auzise pe Greer vorbind la nesfârșit despre ea după acel discurs din anul întâi, și Greer îi dăduse o lecție de feminism pe viu, așa cum primise și ea, la rândul ei. Era cam cum învățase și Greer despre microfinanțare de la Cory, sau cel puțin liniile generale ale acesteia. Și acum se afla aici, așteptând-o și suferind cot la cot cu ea.

— O să găsești ceva de lucru, a spus el. Și ei vor fi norocoși să te angajeze.

— Care ei?

— Care-or fi.

— Nu-i vorba numai despre job, a spus ea după un moment. Este vorba și despre Faith și ce reprezintă ea. Și despre cum s-a purtat când am întâlnit-o. Faith Frank.

— Da, știu. Concurența mea.

Cory a întins mâna și s-a jucat cu vârful pletelor ei, răsucindu-l ușor între degete. Făcea așa câteodată, a observat Greer, când nu știa prea bine cum s-o împace. Și-a amintit felul în care Darren Tinzler se jucase cu gulerul bluzei ei, nu ca s-o liniștească, ci pentru propria plăcere și propriul interes. Pe Cory îl necăjea s-o vadă nefericită și știa că voia să intervină și să

acționeze cumva. Desigur, era adevărat și faptul că-i plăcea s-o atingă. S-a aplecat mai aproape de el, iar Cory i-a cuprins tot capul în palma lui mare. O mângâia pe creștet și pe față; apoi mâna i-a coborât spre gât, cu degetul mare mângâind scobitura rotunjită de deasupra claviculei, iar ea l-a sărutat pe obraz. Erau amândoi cam pleoștiți, fiindcă în ziua aceea veniseră fiecare de la facultatea lui, cu autobuzul sau cu trenul. Greer și-ar fi dorit să fie în cadă cu el și atunci și-a dat seama că nici măcar o dată nu făcuseră baie împreună. O vor face când vor locui împreună, când toate aceste lucruri își vor găsi o rezolvare. Și-a imaginat picioarele lui lungi făcând valuri în apa din cadă.

— Azi mi-am dat seama – a fost destul de clar pentru mine – că voiam s-o cunosc, a spus Greer. Și cred că voiam să mă cunoască și ea pe mine. Știu că e un soi de hybris[20]. Un cuvânt care i-ar plăcea mult profesorului Malick.

A făcut o pauză.

— Poate o să-i scriu un mesaj lui Faith Frank, un soi de scrisoare de condoleanțe. Crezi că ar fi OK?

— Cred că tu știi mai bine dacă e OK sau nu.

— Zee mi-a spus odată că ar trebui să-i scriu lui Faith Frank, dar era ridicol. Cel puțin acum am ceva să-i spun.

În seara aceea, Greer i-a trimis lui Faith un e-mail:

> „Dragă doamnă Frank,
> Am venit la un interviu pentru job cu dumneavoastră, în această după-amiază, și am fost prezentă când v-ați luat la revedere de la toată lumea. Ascultându-vă vorbind am simțit că parcă vă cunosc. Cred că multă lume simte la fel. Vă mulțumesc pentru tot ce ați făcut de zeci de ani pentru femei. Suntem atât de norocoase să vă avem.
> Cu sinceritate,
> Greer Kadetsky”.

Greer a început să-și trimită CV-ul în mai multe locuri. Planul fusese ca, după festivitatea de absolvire care urma să aibă loc peste câteva săptămâni, ea și Cory să petreacă o lună în Macopee, înainte de a încerca să-și găsească un apartament în Brooklyn. Dar Greer tot nu avea serviciu. Începuse să se

[20] Mândrie excesivă. (N.red.)

îngrijoreze în legătură cu viitorul ei, ba chiar era un pic înspăimântată de această incertitudine. Apoi, într-o zi, Cory a primit și el vești dezamăgitoare. Armitage & Rist își modificaseră oferta și voiau ca el să vină să lucreze în biroul din Manila. Adăugaseră la ofertă o sumă de bani, dar vestea a fost șocantă și-i fusese teamă să-i spună lui Greer.

— Oare o să fim vreodată împreună? a întrebat ea.

— Da.

— Dar dacă le-ai spune că nu te duci?

— Atunci n-aș mai avea job. Toate pozițiile inferioare pentru consultanți au fost ocupate deja până acum și trebuie să câștig bani serioși. Așa am convenit cu Lionel și cu Will. Uite, mă simt ca naiba, a spus el. Aș vrea să ne găsim locul nostru. Mi-am imaginat toată treaba. Chestii înrămate pe pereți. Polonice în bucătărie.

— Polonice? s-a mirat ea. N-am vorbit niciodată despre așa ceva. Ți-ai imaginat polonice?

— Mda, a răspuns el, un pic rușinat.

Facultatea s-a terminat abrupt, haotic, exact așa cum începuse. Greer și Zee au început să-și facă bagajul ca să elibereze camerele de cămin și niciuna dintre ele nu era mulțumită de viitorul apropiat. Zee urma să se mute înapoi în casa părinților ei din Scarsdale și să devină asistenta unui avocat, la presiunea familiei ei – mă „semiforțează” să fac asta, spunea Zee – pentru că nu avea niciun alt plan și niciun talent anume. I-ar fi plăcut să caute un job plătit ca activist, să pună bazele unei comunități militante, cum sugerase timid, dar ei respinseseră propunerea. „Fii serioasă și gândește pe termen lung”, îi spusese maică-sa. „În joburile astea nu ajungi să câștigi bani”.

În ultima noapte, întregul an terminal de la Ryland a luat autobuzul spre o plajă nămoloasă aflată la o oră depărtare de campus, unde au făcut un foc de tabără; Dog și-a adus iar ukulelele și au fost cântate multe cântece triste și nostalgice. Greer și grupul ei de prieteni au stat împreună, la grămadă. Zee mergea în cercuri pe nisip spunând:

— Serios? Chiar s-a terminat? Este chiar deprimant. E ca o ultimă excursie în libertate a nebunilor de la azil.

Greer s-a întors în casa din Macopee, încercând să-și dea seama ce are de făcut mai departe. Cory a zburat la business

class spre Manila, cu Cathay Pacific, cuibărindu-se într-o pătură pufoasă și sorbind dintr-un pahar cu Shingleback McLaren Vale Shiraz[21], în timp ce în cabină luminile se estompau.

— Tot ce trebuie să știi despre noua mea viață, i-a scris el lui Greer într-un mesaj, când a aterizat, este că mi-au dat pijamale în avion.

În Macopee, Greer a găsit un job cu normă întreagă la Skatefest, același loc unde lucrase și în liceu, cu jumătate de normă. Acum își petrecea zilele împărțind patine și serile trimițându-și CV-ul și luându-și cătrănită cina, adeseori de una singură, cu un roman în față. Și-a dat seama că până la urmă i-a mai trecut furia față de ai ei – erau atât de neimportanți și atât de slabi –, dar legătura cu ei părea nedeslușită, ca și când ar fi trebuit să-și amintească cine erau, mai exact, oamenii ăștia. Șederea ei aici era temporară, așa se gândea. Era doar frunza pe care plutește nufărul. Este ceea ce se întâmplă când termini facultatea. O să fiu în stare să evadez de aici într-o bună zi.

Cory o suna câteodată din Manila când Greer era îndărătul tejghelei de închiriat patine, în miezul zilei. Era cu douăsprezece ore mai târziu decât la el; viețile lor erau opuse în toate sensurile.

— Sunt singur și plictisit și mi-e dor de ține de mor, spunea el.

— Și mie mi-e dor de tine. Oarecum la fel, a adăugat. Îmi place chestia asta.

— Aș vrea să fiu în pat cu tine chiar în clipa asta, Space Kadetsky, a adăugat Cory. De ce nu sunt în stare să mă fac mic de tot și să mă târăsc prin găurile de la telefon?

— Poate că ești.

S-a oprit și a oftat; a oftat și el.

— Am avut noaptea trecută un vis, i-a spus Greer, în care căzuserăm de acord să ne întâlnim „la jumătate”. Ceea ce însemna o plută pe ocean.

— A fost frumos? a întrebat-o el.

— Foarte. Dar apoi, cumva, era acolo și mama, îmbrăcată în clovn. S-a dus dracului toată atmosfera.

— Îmi dau seama. Știi, a spus el după o secundă, poate că putem face ceva sexy la telefon.

În timpul facultății mai făcuseră din când în când sex la telefon și pe Skype; Greer se simțea mereu un pic agitată,

[21] Vin de calitate superioară, produs în Australia. (N.t.)

speriată că ar putea fi cumva interceptați.

— Celor de la NSA[22] nu le pasă de orgasmele noastre, îi spusese Cory. Crede-mă.

Dar, din nou, ea tindea să fie tăcută chiar și atunci când făceau sex fizic.

— O călugăriță și un șoarece au făcut un copil, asta sunt eu, îi spusese ea odată, după ce dormiseră împreună în patul de acasă.

Acum i-a zis:

— Să facem ceva sexy la telefon? Nu pot, Cory, sunt la serviciu. Sunt oameni aici.

La gândul ăsta, a simțit o înțepătură în ceafă. Ceva mai departe, câțiva adolescenți și părinți cu copii mici dădeau ture de patinoar. Sunetul era ca al unui ocean venind spre ea în valuri copleșitoare, pe măsură ce patinatorii se apropiau, și se îndepărtau din nou. S-a gândit la Cory deasupra ei, cu mâinile pipăindu-i tot trupul, posesiv, plin de dorință. Fantezia a dus-o departe de mirosul de picioare omenești și de cutia de sticlă rotitoare cu hotdogi care semănau cu niște acadele.

— Ai ceva mai important de făcut, Kadetsky? a întrebat-o el.

— Da.

— Ce?

— Să le închiriez patine tăntălăilor.

— Aha.

— Totuși, aș vrea s-o pot face, a spus ea, tristă. Chiar aș vrea.

— Știu.

Tristețe, excitare, apoi iar tristețe; toate creșteau și scădeau precum sunetul patinelor râcâind gheața patinoarului. Ține-te tare! s-a gândit Greer, referindu-se prin asta atât la ea, cât și la Cory, gândindu-se la ei doi în pat, împreună, și la eforturile reunite pe care trebuie să le facă doi oameni pentru a fi și pentru a rămâne un cuplu. Dacă unul renunța, atunci asta era, căzeau amândoi. Țineți-vă tare! s-a gândit imaginându-și trupul lui și pe al ei, mult mai mic, sprijinindu-se de el.

— Ar trebui să te duci la culcare, a spus Greer într-un final. La tine e târziu.

— Trebuie să trec prin declarațiile de care trebuie să mă ocup eu.

— Mă tem că nu știu ce înseamnă asta.

[22] National Security Agency: Agenția de Securitate Națională. (N.t.)

— Mă tem că nici eu nu știu, dar mă prefac că știu. Mâine-dimineață zburăm la Bangkok pentru o întâlnire. Mi-e dor de tine, a spus el din nou. Imaginează-ți cum o să fiu în cămașa mea incomodă, albă, și cu cravată.

— Pun pariu că arăți mortal, a răspuns ea. Imaginează-ți cum sunt eu cu tunica portocalie de la Skatefest și cu pălăriuță.

Și a ținut-o tot așa, în convorbiri cu Cory pe un alt continent, în timp ce se apleca peste tejgheaua lipicioasă și jerpelită a chioșcului de închiriat patine. După serviciu, seara, se întorcea pe autostradă cu Toyota cea veche a părinților ei. Câteodată, pe Woburn Road, în timpul verii încremenite, parca mașina și se ducea să discute cu fratele lui Cory, Alby, care avea acum opt ani și era un băiat arătos și arogant pe care-l găsea adesea afară, jucându-se pe alee, pe trotineta lui marca Razor.

— Cronometrează-mă, Greer, în cât timp dau ocol străzii, a spus el într-o seară, când se întorcea de la serviciu în mașina părinților ei.

Și-a dat seama că Alby o așteptase, alergând în cercuri până când mașina intrase pe stradă. Așa că a fost de acord.

— Vreau să-mi bat recordul personal, a spus Alby. Știi ce înseamnă asta, nu? Este cel mai bun timp pe care l-a scos o persoană pân’atunci.

— Nu-mi vine să cred că ai zis „pân’atunci”. De fapt, îmi vine.

— Miles Leggett mi-a zis că taică-său îmi spune savantul idiot.

— Ei, atunci taică-său habar n-are despre ce vorbește.

— Într-o zi o să aibă. Adică atunci când o să câștig Premiul Nobel.

Ea a râs.

— Ții sus. În ce domeniu o să-l câștigi?

— Oh, a spus Alby. Nu știam că-ți trebuie un domeniu. Trebuie să mă hotărăsc acum?

Chiar în momentul în care l-a auzit vorbind, Greer a știut că o să-i repete lui Cory conversația a doua zi, pe Skype.

— Nu, i-a răspuns ea. În mod sigur nu trebuie să te hotărăști acum. OK, dă-i drumul, te cronometrez.

— Fii atentă și la Slowy, a spus Alby, și atunci Greer i-a observat țestoasa zăcând în iarbă, lângă alee.

— Gata? a întrebat Greer, iar Alby a dat din cap.

— Pe locuri, a spus ea.

A făcut o pauză și l-a văzut înclinându-se în față.

— *Gata!*

Greer a ridicat butonul de start, în timp ce Alby se îndrepta spre alee; curând a dispărut din raza ei vizuală. Ușa din față a locuinței Pinto s-a deschis și, întorcându-se, Greer a văzut-o pe Benedita pe prima treaptă, uitându-se după băiatul ei. Între ele două existase dintotdeauna un soi de răceală.

— Îl cronometrez, doamnă Pinto, a explicat Greer. Dă o tură pe stradă cu trotineta.

— În regulă, a spus mama lui Cory, venind spre ea, iar cele două femei au rămas în tăcere, fără să se miște, amândouă scunde și la fel de neclintite ca țestoasa de la picioarele lor.

Îl așteptau pe Alby în felul în care nevestele de marinari așteaptă să-și vadă soții întorcându-se de pe mare. Tăcerea părea să devină prea apăsătoare când, de parcă bariera sunetului ar fi fost brusc spartă, au auzit un scrâșnet de roată pe asfalt, au ridicat amândouă capul în același timp și l-au văzut pe Alby întorcându-se pe Woburn și îndreptându-se spre ele. Văzându-l cum se apropie, ambele și-au schimbat starea într-o fericire nemăsurată și împărtășită.

Alby și-a croit drum înapoi în pantă și a virat chiar în fața lui Greer și a maică-sii. Gâfâia, avea fața roșie și umerii înguști îi tremurau.

— Greer, ce timp am scos? Ce timp am scos? a întrebat-o el.

Moment în care ea și-a dat seama că uitase să oprească micul cronometru argintiu care încă îi mergea în palmă.

∴

Într-o seară de vară târzie, pe când Greer stătea în pat cu computerul în brațe, în Inbox i-a intrat un e-mail venit de la o adresă necunoscută: FF@scvc.com. L-a deschis absentă, presupunând că este spam. Mai târziu, avea să-i spună lui Cory: „Cum ar fi fost dacă l-aș fi șters și nu aș fi răspuns niciodată? Mi se face rău numai când mă gândesc”.

> „Dragă Greer Kadetsky,
> Mi-ai scris câteva rânduri foarte amabile acum câteva luni, într-un moment dificil pentru mine. Îmi pare rău că nu ți-am răspuns, îmi cer scuze. Îți dai seama câte mesaje am primit. Apelez personal la câțiva oameni pentru a pune pe picioare o echipă pentru o nouă mare inițiativă și, pentru că ai fost interesată de un post la

Bloomer, mă întreb dacă nu ai vrea să vii la un interviu pentru acest job. Va fi ceva complet diferit, dar mă tem că deocamdată trebuie să păstrez misterul.
Salutări călduroase,
Faith Frank”.

Călduroase! Asta era ceva nou pentru Greer. Nu văzuse vreodată pe cineva care să semneze astfel un mesaj și i se părea că, într-un fel, arată maturitate, dar și ceva în plus: era o persoană complexă, sofisticată, informată. Voia să-și semneze și ea în același fel răspunsul către Faith, dar simțea că s-ar pune în ipostaza unei fetițe încercând rochia de bal a mamei. Greer a compus repede un răspuns, tremurând de emoție:

„Dragă Faith Frank,
Tocmai îmi verificam e-mailul, când ai apărut dintr-odată. Adrese de e-mail diferite, aceeași persoană. Sigur că sunt FOARTE interesată de noua voastră inițiativă, în ciuda misterului ce-o înconjoară – sau poate chiar de aceea. Te rog să-mi spui cum organizăm interviul. Îți mulțumesc mult că te-ai gândit la mine.
Cu stimă,
Greer Kadetsky”.

Apoi a fost și mai șocant când Faith i-a răspuns imediat.

„Dragă Greer,
Este minunat! Asistenta mea, Iffat Khan, o să te contacteze mâine-dimineață.
Salutări călduroase,
Faith

PS. De ce suntem amândouă treze la ora asta? Așa cum obișnuia să spună mama, ar trebui să ne dăm singure una în cap cu tigaia ca să mergem la culcare!”

La care Greer a răspuns:

„Dragă Faith,
Mi-am notat: trebuie neapărat să cumpăr o tigaie.

Nicio șansă să mai dorm acum. Sunt prea entuziasmată în legătură cu planurile voastre. Noapte bună! Greer”.

Trei zile mai târziu era în autobuz, întorcându-se la New York. De data asta, se îndrepta spre un zgârie-nori cu pereți de sticlă, oarecum central, denumit Strode Building. Greer a fost legitimată la recepție și i s-a făcut o poză oribilă, în care părea să aibă rât. Și mai rău era că trebuia să poarte poza drept ecuson; apoi a fost pusă să treacă printr-un turnichet care s-a deschis ca să-i permită accesul; în cele din urmă a ajuns la etajul 26, unde ușile liftului s-au deschis către un spațiu atât de gol și alb și larg, încât nu-și dădea seama dacă era încă în curs de amenajare sau dacă așa trebuia să arate. Părea o stație spațială imponderabilă, un teren gol cu o geometrie complicată de cuburi ghicite undeva în depărtare. Totul era alb, fără niciun nume de companie scris cu litere îngroșate atârnând deasupra recepției – așa încât tot nu știa încă unde se află.

— Am o întâlnire cu Faith Frank, i-a spus recepționistei cu un aer superior temperat.

Tânăra a dat din cap și a vorbit într-o cască; a apărut imediat o altă tânără – elegantă, reținută, cu un cercel cât o sămânță în nas.

— Sunt Iffat Khan, a spus cea de-a doua femeie. Asistenta lui Faith. Mă bucur să te cunosc. Vino în spate. Faith e acolo, cu cineva.

Greer a urmat-o pe holul cel alb care le-a condus până într-o încăpere mare și albă. La un birou mare, alb, meșterit dintr-o ușă refolosită – rămășiță a unei clădiri unde, acum multă vreme, se desfășuraseră întâlnirile secrete ale sufragetelor, așa cum a aflat în prima zi de lucru –, birou la care stătea Faith Frank și, în jurul camerei, în picioare sau așezați, erau câteva femei de vârste diferite și doi bărbați.

Faith s-a ridicat s-o salute. Bineînțeles că avea câțiva ani mai mult decât în noaptea aceea, în capela de la Ryland, și de aproape schimbarea era minoră, dar notabilă; se ținea bine. Faith încă era solemnă și strălucitoare, inteligentă, dăruită cu pomeți regali, caldă, uluitoare, toate acestea făcând lucrurile și mai interesante. Faith a prezentat-o tuturor, dar Greer abia dacă a putut reține numele celorlalți, și curând aceștia s-au ridicat și

au plecat, așa că nu prea conta cine erau. Dacă ar fi fost angajată, le-ar fi învățat imediat numele.

— Ai apucat să dormi vreun pic de când ți-am scris? a întrebat-o Faith.

— Da, dar tu?

— Pe naiba, absolut insuficient.

— Ei, atunci este bine că am adus asta, a spus Greer.

A căutat în geantă și a scos de-acolo, teatral, o tigaie micuță pe care o cumpărase de la magazinul Target, aflat aproape de casa părinților ei, și pe care o adusese până aici, în oraș. Voia să găsească ocazia potrivită pentru a i-o da lui Faith, ceea ce, își imaginase ea, probabil că nu se va ivi. Dar acum își asumase riscul. Faith a părut surprinsă, dar apoi a zâmbit. Brusc aveau glumele lor, știute doar de ele.

— Oh, asta a fost chiar bună, a spus Faith. Foarte amuzant. În mod sigur o să-mi trag una în cap cu ea, atunci când n-o să pot dormi. Și oricând se va întâmpla asta, Greer, o să mă gândesc la tine.

A pus tigaia într-o parte, pe birou, și a spus:

— Hai să trecem la treabă înainte să apară cineva cu vreo urgență.

S-au așezat amândouă pe o canapea albă îndreptată spre peisajul urban, într-o nouă zi de lucru. Era imposibil să privești orașul de aici, de sus, fără să te gândești măcar pentru o secundă la 9/11, chiar și nouă ani mai târziu. Orice perspectivă panoramică asupra orașului părea să te îndemne la un scurt și respectuos moment de reculegere. Coșurile fumegau; luminile pâlpâiau; în păienjenișul de străzi era forfotă mare. Momentul de tăcere de acum nu era stânjenitor. Era doar un moment de sobrietate născut dintr-un eveniment îngrozitor, însă acum îndepărtat.

Faith a luat o înghițitură din cana de ceai aflată în fața ei. Alături se aflau cutiuțe mici de ceaiuri colong, Earl Grey și de iasomie. O sită căzuse într-o rână, cu mugurii frunzelor deja folosite ițindu-se prin găuri precum părul din nările unui bătrân.

— După ce s-a închis *Bloomer,* a început Faith, am fost în stare de șoc, poate chiar într-o semidepresie. Am plecat la casa mea de vacanță, să mă adun. Și într-o zi am primit un telefon de la un vechi prieten. Ne știm de câteva zeci de ani și cărările noastre au fost foarte diferite, ca să mă exprim cu indulgență.

Este vorba despre Emmett Shrader, cel care se ocupă de capitaluri de risc.

A făcut o pauză.

— Știi despre cine vorbesc, nu?

Greer a dat din cap, cu toate că nu era chiar sigură; știa în mare cine este Emmett Shrader, exact așa cum știuse odată și cine este Faith Frank. De aceea și-ar fi dorit mult să poată căuta chiar acum pe Google „capitaluri de risc” și „miliardar”, așa cum făcuse odinioară și cu Faith, ca să poată fi în cunoștință de cauză la interviu.

— Mi-a spus că are să-mi facă o ofertă, a spus Faith. M-am gândit c-o să vrea să cumpere *Bloomer,* care ar fi primit o altă *șansă la viață.* Dar el mi-a spus că nu, îi părea rău, dar nu la asta se referea; *Bloomer* nu mai era viabilă în lumea de azi.

— Nici măcar website-ul? a întrebat Greer. Adică dacă-l modernizezi, normal. Fără supărare, a adăugat ea repede. Dar m-am întrebat de ce n-o faceți.

Faith a scuturat din cap.

— Nu. A spus că ne-a admirat misiunea în toți acești ani, că ne-a admirat hotărârea, dar el are planuri mai mari. Mi-a spus că vrea să aducă unele dintre idealurile feminismului în lume, dar într-un fel cu totul nou. Deci, iată ce se întâmplă, a continuat Faith. Firma lui va susține o fundație pentru femei. Ce vom face noi, în principal, este să conectăm vorbitorii cu publicul. Vrem să rezolvăm cele mai urgente probleme privind femeile din ziua de azi. Avem reuniuni la vârf, convorbiri, conferințe. Ne oferă o finanțare semnificativă.

A făcut o pauză.

— Știu că o să fim criticați, Shrader fiind Shrader.

— Poftim?

— Oh, a spus Faith, el este cine este. Nu și-a folosit mereu banii în scopuri corecte. A fondat unele inițiative destul de îndoielnice. Poți citi despre el. Eu am făcut-o. Nu mi-a plăcut ce am văzut, dar adeseori a făcut și fapte brave cu banii lui și pare sincer în dorința de a ajuta proiectul nostru să funcționeze. Este un risc. Dar mi-a promis să meargă în profunzimea lucrurilor. Sigur că astea nu sunt singurele critici pe care le vom primi. Mai e vorba și despre mine.

Greer voia să spună: „Cine să te critice *pe tine*?”, dar știa cine ar putea s-o facă; îi văzuse pe bloguri și, bineînțeles, în

secțiunea de comentarii de la *Fem Fatale.*

— Fac tot ce pot, a spus Faith. O fac pentru femei. Nu toată lumea este de acord cu felul în care o fac. Femeile aflate în poziții puternice nu sunt niciodată scutite de critici. Tipul de feminism pe care-l practic este unul dintre drumurile pe care se poate merge. Mai sunt multe altele, iar asta e minunat. Există pe lume tinere pasionate și radicale cu o mulțime de povești. Le aplaud. Avem nevoie de ele. Avem nevoie de cât mai multe femei luptătoare. Am învățat devreme de la minunata Gloria Steinem că este loc sub soare pentru feministele de toate felurile, pentru oamenii care vor să sublinieze diferite aspecte ale luptei pentru egalitate. Dumnezeu știe că nedreptățile sunt nesfârșite și o să folosesc orice resursă am la dispoziție ca să lupt cum știu eu.

— Cât timp îți porți în continuare ghetele, a intervenit Greer vioaie.

Apoi și-a amintit cum se gândise că ar fi mai interesant să lucreze pentru *Fem Fatale* decât pentru Faith Frank și a priceput brusc că se înșelase.

Apoi Faith a spus:

— Mai este un aspect al proiectului despre care aș vrea să-ți vorbesc, Greer. Iar acesta a fost și motivul pentru care am acceptat postul până la urmă, după ce-l refuzasem pe Emmett.

S-a aplecat puțin spre ea.

— Uite care e treaba: destul de curând o să putem iniția un proiect special de urgență, care să aducă o îmbunătățire imediată în viața unor femei.

— Sună excelent, a spus Greer, cu toate că nu-și dădea seama ce înseamnă de fapt toate aceste lucruri, în afara unei imagini neclare în care apărea un șir de femei puternice stând sub o cascadă de bani veniți din finanțări.

Voia și ea să se afle în șirul acela. Deși era adesea atât de tăcută și stingheră, voia să pară o alegere potrivită și categorică: Greer Kadetsky, tânăra îmbujorată care muncește atât de înverșunat pe cât o sugerează obrajii ei roșii.

O să muncesc al dracului de mult pentru tine, Faith Frank, ar fi voit să spună.

— Am început deja să facem treaba asta. Recent, i-am cerut lui Emmett să aloce fonduri pentru o organizație care se ocupă de îmbunătățirea condițiilor sanitare ale femeilor de culoare din

sudul rural. Apropo, ne numim Loci, a spus Faith.

— Poftim? a replicat Greer.

— Știu. Și eu am avut aceeași reacție. Dar o să te obișnuiești. Loci, pluralul lui locus. Pentru că sunt atât de multe probleme privind femeile, probleme asupra cărora trebuie să ne concentrăm, și atât de multe locuri în care să ne punem energia. Nu este cel mai grozav nume de pe pământ, dar ne atingem scopul și nu avem altceva mai bun. Oamenii vor vedea cuvântul pe pagină, vor spune pe litere, LOCI, și apoi se vor gândi: oh, Doamne, și cum ar trebui să pronunț chestia asta? Este Lochi? Lochie? Losi? Dicționarul dă toate aceste trei opțiuni. Eu, cu siguranță, sunt în tabăra celor cu *si.*

— Atunci acolo sunt și eu! a spus Greer.

— Emmett vrea să completez repede echipa. Am adus deja câțiva oameni și au început să lucreze. A închiriat pentru noi spațiul ăsta enorm. Dumnezeule, este așa de diferit de locurile cu care sunt obișnuită. Ai văzut redacția de la *Bloomer.* Sunt obișnuită cu locuri unde trei oameni împart un birou și unde se defectează mereu liftul. Asta înseamnă pentru mine frăția femeilor. Dar acum am dat lovitura. ShraderCapital ne vrea aproape și ei sunt chiar deasupra, la etajul douăzeci și șapte.

Pentru ilustrare a privit în sus, apoi și-a împletit degetele și a privit-o pe Greer în ochi, întrebând-o:

— Deci, ce crezi?

— Cred că sună extraordinar.

— Nu-i așa? Se potrivește cu planul tău de viitor? a continuat Faith.

— Nu sunt sigură că am așa ceva.

— Serios? M-am gândit că la vârsta ta toată lumea are unul. Al meu era să plec cât mai departe de ai mei.

Greer s-a simțit stânjenită.

— Mi-ar plăcea să lucrez aici. Ăsta mi-e planul. Și noaptea mi-ar plăcea să scriu câte ceva. Poate că într-o zi aș putea deveni scriitoare, dar acum îmi doresc un job care mi-ar arăta lumea, cred, și care m-ar ajuta… să-mi găsesc un sens. Asta este ceea ce mi-ați spus atunci când ne-am întâlnit. Oricum, cred că jobul ăsta ar putea fi sensul pe care-l caut.

Faith a dat din cap cu seriozitate.

— OK. O să las menajamentele deoparte, Greer. Nu te intervievez pentru inteligența ta sclipitoare. Știu că ești

deșteaptă – notele tale sunt grozave și, sinceră să fiu, ai instincte bune de scriitoare și cred c-o să ai succes. Dar ai, câți ani, douăzeci și doi? Când aveam douăzeci și doi de ani nu știam nimic despre nimic și am plecat în lume.

— Ca să fii ospătăriță care servea cocktailuri în Las Vegas, a spus Greer, amintindu-și.

— Da, exact. Nu, te intervievez în primul rând pentru că te consider promițătoare. Și, hei, mi-ai mai adus azi și o tigaie, ceea ce a fost o manevră isteață. Așa că, dacă vrei, mi-ar plăcea să ni te alături.

— Oh, Faith, îți mulțumesc, a spus Greer, roșind. Categoric vreau.

— Jobul va fi, desigur, unul de junior. În mare parte va fi, probabil, plicticos și repetitiv.

— Mă îndoiesc.

— Nu, așa e, ascultă-mă cu atenție. O să fii una dintre persoanele de contact pentru invitați și rezervări. La un moment dat o să te implici în mai multe treburi de aici. Depinde de tine cât de repede se va întâmpla asta.

Greer abia dacă mai putea sta pe scaun în timp ce Faith descria cerințele postului ei. Voia să se ghemuiască la podea, așa cum fac halterofilii, și să ridice în aer canapeaua cea lungă și albă, cu tot cu Faith Frank, doar ca să-i arate că poate.

∴

Două săptămâni mai târziu, Zee a ajutat-o pe Greer să se mute într-un studio din Prospect Heights, Brooklyn. N-ar fi ajuns niciodată să locuiască într-un asemenea loc pe cont propriu, dacă Emmett Shrader nu s-ar fi dovedit neobișnuit de generos cu toate salariile de la Loci. Apartamentul era o cutiuță simplă și murdară, într-o clădire mică, și avea nevoie de o curățenie temeinică pe care nici Greer și nici Zee nu erau dispuse s-o facă, dar cel puțin mai păstra încă stucaturile originale și grinzile de pe tavan și măcar era al ei. A găsit pe la prieteni un pat pe care l-a așezat într-o parte a studioului în formă de L; a mai cumpărat și o canapea mică și compactă, puțin folosită, care se transforma în pat dacă rămânea vreun prieten peste noapte, și pe asta a îndesat-o într-un colț, în celălalt capăt al camerei. Pereții erau decorați, deocamdată, doar cu câteva tablouri banale. O floare-bară-vagin, pictată de Georgia O'Keeffe. „Nu-i originalul, în caz că te întrebi", i-a spus ea lui Cory atunci când i-

a făcut pe Skype turul casei, plimbând laptopul de jur-împrejurul camerei.

În timp ce Zee asambla în locul ei un scaun IKEA, Greer a continuat turul pentru Cory și afară, singură la telefon, descriindu-i piața din apropiere, Grand Army Piaza, parcul și Biblioteca Publică din Brooklyn, cu ușile ei mari și aurite. Alături, a spus ea, se aflau Brooklyn Museum și Grădina Botanică, iar lângă Washington și Franklin era târgul de chiftele din vită de Caraibe – „Nu că aș pune vreodată piciorul aici, dar tu îl vei pune, curând” – precum și magazinele unde puteai plăti cu cecuri și stațiile de taxi.

Târziu în acea primă după-amiază, după ce au despachetat și au aranjat suficient încât mansarda să devină locuibilă, Greer și Zee s-au așezat pe treptele de la intrare.

— Îmi place la nebunie strada ta, spunea Zee întruna, în timp ce afară se lăsa răcoarea.

— Și mie, a răspuns Greer. Dar sentimentul e așa de ciudat.

S-a uitat spre Zee.

— Tu ești OK acolo, în Scarsdale? Nu ești prea singură?

— Mă descurc. Un lucru drăguț este frigiderul care face gheață. Și scaunul de toaletă încălzit și toate alea.

— Să vii să stai la mine cât vrei tu, a spus Greer. Serios. Poți să vii pur și simplu. O să-ți dau o cheie.

— Mulțumesc.

— Chiar apreciez tot ce-ai făcut, a spus Greer. Astăzi mi-ar fi fost foarte greu. Să aranjez pe aici. Adică ești cea mai tare, Zee. Mereu ești așa. Voiam să-ți spun asta, ca să știi.

A simțit că-i vine să plângă, din motive amestecate: prietenie; teamă.

— Pentru nimic, a spus Zee.

Au mai stat împreună o vreme, fiindcă niciuna nu voia ca ziua să se termine.

— Ei bine, ar trebui să prind metroul înapoi, a spus Zee în cele din urmă. Judecătoarea Wendy zice că face o lasagna specială în seara asta și că prezența mea la masă este absolut necesară. Oricum, sunt convinsă că vrei să rămâi și tu singură.

Greer ar fi voit să-i spună „mai stai”. Nu-și dorise să locuiască singură. Se tot gândea că ar fi trebuit să fie aici și Cory, că ei doi ar fi trebuit să-și aranjeze casa în stilul dulce de la douăzeci de ani, atât de promițător. Zee a plecat și, în seara aceea târziu,

singură, dar și foarte entuziasmată, Greer a venit acasă cu o cină la cutie cumpărată de la Yum Cottage Thai, un loc aflat la câteva străzi depărtare. Ăsta o să fie localul meu preferat din cartier, s-a gândit ea, și apoi și-a dat seama: am un local preferat în cartier. A stat deasupra chiuvetei mici din bucătărie, mâncând legume pad thai cu un automatism eficient, dezlănțuit. A plescăit tare din buze, doar pentru că era singură și pentru că putea, și și-a șters cu mâneca de pe față urma de ulei portocaliu și praful de alune.

Mai târziu, când se pregătea de culcare, din apartamentul de deasupra s-au auzit bufnituri și pocnete, dar și un zgomot de obiect târât. N-avea nicio idee ce era cu sunetele acelea, dar și-a imaginat cum ar fi dezbătut situația cu Cory, dacă ar fi fost împreună.

— Parcă ar juca bowling, i-ar spune ea și ar dezvolta amândoi, în pat, un scenariu despre vecinii de deasupra și pista de bowling din casa lor. În ce ligă joacă?

Cory ar inventa repede ceva, de pildă Restauratorii. Și apoi, desigur, Greer și Cory ar scoate propriile zgomote.

Peste trei zile urma să înceapă serviciul. Atunci când îi spusese prima dată că a primit un job la Loci, el o întrebase:

— Te-ai uitat la tot ce-a apărut despre ShraderCapital și Shrader însuși?

— Oarecum, a spus ea.

— Ar trebui să te uiți. Asta ar face oricine.

Greer a observat că despre Emmett Shrader se publicaseră multe lucruri; unele dintre acestea vorbeau despre companiile cu probleme de moralitate din care făcuse și el parte, iar altele erau concentrate pe acțiunile sale filantropice. Fiindcă Greer nu știa nimic despre capitalul de risc – „CR”, cum i se spunea uneori – sau despre contractele unui miliardar, nu a priceput prea mult din el, în afara faptului că omul era controversat, ceea ce părea cam ciudat. Dar Faith îl plăcea pe Shrader și-l descrisese drept „un prieten vechi”, iar asta era categoric important.

Într-o seară, înainte să înceapă serviciul, Greer s-a întâlnit cu Zee în Brooklyn, ca să bea ceva. Și Zee avusese o dimineață grea, fiindcă începuse să lucreze ca asistentă pentru firma de avocatură Schenck, DeVillers. În lumina ștearsă și mierie, fetele stăteau pe niște scaune instabile și beau bere, ronțăind alune cu

wasabi.

— Deci așa începe viitorul tău, a spus Zee. Să ții minte momentul ăsta. Să nu-l uiți niciodată.

— La ce moment te referi?

— Momentul de dinainte de-a începe totul. Momentul de dinainte de a-ți începe, știi tu, viața.

— Nu știu dacă asta o să fie viața mea. Poate că nici măcar n-o să mă pricep la ce am de făcut.

— O să înveți. Te pricepi la o mulțime de lucruri, Greer. Scrii. Citești literatură. Iubești.

— Nu prea poți spune că astea sunt abilități.

— Ești incredibil de competentă, a spus Zee. Ai fost angajată la fundația lui Faith Frank, ce mama naibii. Te-ai descurcat perfect. Mă înclin în fața ta.

— Iar eu mă înclin în fața ta, a spus Greer. Tu m-ai dus la Faith Frank. Tu m-ai făcut să merg la discursul ăla. Probabil că aș fi rămas la mine în cameră cu cursurile mele. Și atunci nu s-ar mai fi petrecut nimic din toate astea.

A făcut o pauză.

— Mi-ai oferit multe. Sau măcar ideea de a gândi lucrurile diferit.

— Vaaaai.

— Oricum, trebuie să-i mulțumim facultății Ryland pentru prietenia noastră. O să-i lăsăm toată averea noastră.

— De la mine n-o să vadă niciun cent, a spus Zee. Când am văzut revista absolvenților am fost ceva de genul – serios? De ce aș vrea să citesc așa ceva. Prostul proștilor, din generația ’81, lucrează acum în planificare strategică.

— Alături de nevastă-sa, Proasta de Sally, a spus Greer.

— Dar ar putea scrie despre tine, a replicat Zee. Greer Kadetsky, promoția 2010, lucrează acum pentru Faith Frank.

— Sună bine, a spus Greer. Apoi, dându-și seama că întreaga discuție era numai despre ea, a spus: o să se așeze lucrurile și pentru tine, Zee. Sunt sigură că așa va fi.

— Ascultă, a replicat Zee, de data asta mai încet. Am ceva aici.

A băgat mâna în buzunarul jachetei și Greer și-a imaginat c-o să scoată de acolo un dar micuț, sentimental, superb împachetat. Poate o amuletă pe care Greer s-o poarte la gât în prima zi la noul job.

Dar Zee nu avea niciun cadou în mâna ei, nici vreun lănțișor cu talisman. Avea, în schimb, un plic. Oare în el se afla o scrisoare plină de emoție despre cât de mult însemna pentru ea prietenia lor? Ar fi fost extrem de emoționant. Femeilor le era permis să-și spună una alteia cum se simt, fără rețineri. Astăzi, femeile puteau spune „te iubesc” fără nicio ezitare, disconfort sau bănuiala că ar fi fost o nuanță sexuală acolo, chiar și atunci când una dintre ele era gay.

— Oh, a spus Greer, întinzându-se să ia plicul. Mulțumesc, Zee.

— De fapt, este pentru Faith.

Acum, scrisoarea devenise un obiect nesigur, ceva ce Greer nu era convinsă că-și dorea. I se părea că a fost păcălită, că i se înmânase cu istețime o citație, fără ca măcar să-și dea seama.

— Cum adică?

— Ei bine, a spus Zee, azi-noapte, când stăteam în camera mea, la ai mei acasă, n-am reușit să adorm până târziu și mi-am făcut în minte liste cu ce-ar trebui să faci ca să știi ce ai de făcut în viață.

— Asta e aici? O listă?

— Nu, nu, așteaptă. În orice caz, pentru lista asta trebuie să te gândești mai întâi la lucrurile pe care în niciun caz nu le vrei în viața ta. Și mi-am dat seama că nu-mi doresc deloc să fiu asistenta unui avocat – nu mă încântă câtuși de puțin – și știu că nu-mi doresc să fiu avocat, cel puțin nu într-o corporație. Îi văd pe asociații aceia tineri care muncesc până noaptea târziu și fac regulamente corporatiste, care sunt chemați la datorie ca doctorii, cu excepția faptului că ei nu lucrează în slujba oamenilor, în afara cazurilor pro bono de care li se permite din când în când să se ocupe. Adică sunt fix opusul Doctorilor Fără Frontiere. Eu le spun Avocați Fără Suflete. Dar companiile le dau salarii excelente și, la început, îi entuziasmează și cumva îi vrăjesc ducându-i la meciuri de baseball și scoțându-i la cină sau oferindu-le bilete la Cirque du Soleil – ceea ce, după mine, e mai degrabă o pedeapsă, nu un cadou –, cu toți oamenii ăia îmbrăcați în chestii mulate și cu romburi desenate pe piept. Este ceva mai rău pe lume decât să fii arlechin? Dar toate astea îți răpesc prea multe chestii și nu te fac deloc mai puternic. Nici măcar nu te fac să te simți bine. Nici nu-ți dau impresia că faci într-adevăr ceva semnificativ în scurtul timp pe care-l petreci pe

Pământ. Și știi ceva? Nu vreau asta.

— Și ce vrei în schimb?

— Păi, de fapt, aș vrea să lucrez și eu pentru fundația lui Faith Frank, a spus Zee cu blândețe. Dacă mă angajează.

Greer nu știa ce să spună, dar era șocată.

Zee desena cu degetul pe bar mici spirale, semn de îngrijorare.

— Știu că ești surprinsă să mă auzi dintr-odată spunând asta. Pentru că n-am mai spus-o până acum. Părinții mei chiar m-au forțat să fac ceva în care aș putea urma o carieră. Dar ce faci tu – asta chiar ar putea fi cu adevărat o carieră. Și m-am gândit că aș putea să-i fiu de folos lui Faith. Am fost activistă, oarecum. M-am gândit mereu că, în visurile mele, aș putea lucra într-un loc nou și mai radical. La voi nu e chiar așa. Dar Faith a fost o figură importantă în mișcarea feministă și cred că aș putea învăța o mulțime de lucruri de la ea. Oricum, era doar o idee.

— Înțeleg, a spus Greer neutru.

— Aș vrea să fiu în stare să mă alătur și să fac ceva cu adevărat, orice aș lucra. Ceva care să mă însuflețească cu adevărat.

Vocea lui Zee se subțiase și părea un pic gâtuită.

— Părinților mei le-a plăcut mult să fie judecători. Se trezeau dimineața și erau ceva de genul „Haha, soarele strălucește, hai să ne luăm instanțele în primire, iubito”. Și uită-te cât de entuziasmată ești *tu* la începerea jobului. Vreau să simt și eu asta, a spus Zee. Îmi imaginez că sunt o grămadă de lucruri de făcut la fundație și părinții mei ar fi și ei de acord, pentru că ar fi, de fapt, un job normal, plătit. Aș putea efectiv să stau pe-acolo și să fac orice are nevoie Faith Frank. Aș putea să-i râșnesc frunzele de ceai sau ceva; nu-i așa că ar fi o chestie? Sau poate că, din când în când, ar putea să împărtășească o mostră de înțelepciune ca o femeie matură ce e și să spună istorii din trecut, iar eu să mă nimeresc prin preajmă și să le aud. Și, totodată, n-ar fi păcat ca noi două să nu lucrăm în același loc? Pentru că știi și tu cum se strică prieteniile după facultate. Viețile oamenilor devin atât de diferite, încât nu mai au subiecte de conversație. Am putea evita ca asta să ni se întâmple și nouă.

Greer a luat o înghițitură din bere și a încercat să vorbească pe ton liniștit și calm:

— Deci ce i-ai scris în scrisoarea aia?

— Oh, știi tu, i-am explicat cine sunt și de ce vreau să fac parte din proiectul ei. Cum am putut eu mai bine. Am avertizat-o că nu prea mă pricep la scris. I-am amintit că m-a cunoscut în aceeași noapte în care te-a cunoscut și pe tine. În toaleta femeilor de la facultatea noastră. Și apoi i-am înșirat povestea vieții lui Zee Eisenstat. Versiunea prescurtată, nu-ți face griji.

— Nu-mi fac griji, a spus Greer.

Atmosfera din seara aceea se schimbase radical și se părea că Zee nici măcar nu pricepea de ce. Stătea acolo ca de obicei, privind-o stăruitor pe Greer și așteptând încurajările ei. Greer, în schimb, voia ca scrisoarea lui Zee să dispară, ceea ce bineînțeles că nu s-a întâmplat, și ea știa că i-o va da cuminte lui Faith. Se juca cu ea și la un moment dat a sprijinit-o de sticlă. Plicul era mat, așa că nu putea vedea ce scrisese Zee.

— Este cea mai bună prietenă a ta, Greer, îi va spune Faith după ce o va citi. Ce crezi, s-o aduc la bord?

— Categoric, va răspunde Greer.

Scrisoarea, înclinată spre sticla maronie, părea să emită propria lumină. Greer a ridicat sticla și scrisoarea a căzut brusc pe bar.

— Deci, a spus Zee, la ce oră trebuie să fii mâine la serviciu?

CINCI

Instalația de iluminat a Fundației Loci fusese dotată cu niște bobine speciale pentru economisirea curentului, aflate încă în faza de testare, și locul nu era încă suficient luminat pentru sarcinile urgente. Astfel, toți cei de aici se cam chinuiau, de parcă ar fi mijit ochii asupra unui manuscris medieval. Pe Greer n-o deranja. Lumina palidă, de culoare alburie, de deasupra cutiuței ei situate la etajul douăzeci și șase, ardea slab, într-o nuanță neobișnuită, în timp ce Greer stătea la birou până târziu, luându-i prea mult să-și dea seama că zelul și efortul ei par un pic exagerate. Lucra plină de entuziasm, dar aproape imediat a înțeles coordonatele jobului ei și a priceput că misiunea ei la Loci nu avea cum să fie prea interesantă. Faith o avertizase asupra acestui lucru în timpul interviului, dar i se păruse

imposibil. Iar munca nu era de fapt plictisitoare – asta fusese o descriere prea aspră –, pentru că Greer era încă îndrăgostită de *ideea* de muncă. Termenul de „câmpul muncii” părea corect, întregul sediu fiind o planetă de sine stătătoare, formată din săli de conferință, distribuitoare de apă de izvor și cutii pentru reciclarea hârtiei. Dar sarcinile jobului său erau ușoare, repetitive și păreau rupte de contextul larg al sprijinirii femeilor. Ar fi putut la fel de bine să lucreze și la o firmă organizatoare de petreceri, s-a gândit la un moment dat, în prima ei dimineață acolo.

În postul ei, Greer lucra deopotrivă la telefon sau pe computer, primind răspunsuri de „da” sau „nu” din partea potențialilor vorbitori sau a asistenților și reprezentanților lor, organizând planurile de călătorie, învățând abrevierile aeroporturilor din toată lumea, dintre care unele nu aveau vreun sens. De ce Newark era EWR în loc să fie, de exemplu, NWR sau chiar NWK? Și de ce Roma trebuia să aibă combinația imposibil de reținut FCO? Alby, fratele lui Cory, ar fi știut probabil; era tipul de informație pe care-i plăcea s-o țină minte.

În timpul pauzei de prânz de luni, cineva a pus în circulație un meniu de unde puteau comanda și fiecare a încercuit ce-a dorit și au strâns banii. Comanda din ziua aceea venea dintr-un loc cu specific oriental, așa că Greer s-a uitat spre final, la coloana cu mâncare vegetariană, și a comandat lipie cu falafel. S-a gândit că poate se vor așeza cu toții să mănânce împreună, vorbind despre fundație, dorințe proprii și aspirații, dar în loc de asta fiecare și-a luat pur și simplu comanda în propria cutiuță-birou. Așa că și Greer a făcut la fel, mâncând într-o singurătate stânjenitoare în spațiul acela pe care și-l amenajase ca pe o cameră studențească de cămin, cu fotografii ale lui Cory și Zee și o rezervă zdravănă de batoane proteice ComSell Nutricle – aproape-rezonabila Explozie de Zmeură și nisipoasa Vanilie Dublă – trimise de părinții ei. Cory îi scrisese lui Greer în acea primă zi, cerându-i poze. Îi trimisese fotografii ale liftului și micuței bucătării, precum și o lungă serie de poze cu întregul etaj, inclusiv cu cefele diverselor persoane.

— Mai trimite-mi și bancuri de la serviciu, a spus el. Îți amintești, lucrez în consultanță, așa că sunt un pic cam plictisit.

Dar până acum ea nu simțea deloc că face ceva cât de cât important. Avea acest sentiment cam curând, mult prea curând,

ar fi voit să facă mai multe aici. Era clar că alții de la Loci făceau deja treburi mai importante. În timp ce ea și celălalt responsabil cu rezervările, un tip gay ras în cap, pe nume Tad Lamonica, nu erau invitați la întâlnirile zilnice din sala de conferințe cu pereții de sticlă, spre care trăgea adeseori cu ochiul. O vedea pe Faith stând în capul mesei. În sală se mai aflau cei trei de la cercetare, Marcella Boxman, o poliglotă sexy în vârstă de 23 de ani; Helen Brand, stilată, 35 de ani, fostă lideră de sindicat și singura afro-americană din echipa lui Faith; și Ben Prochnauer, un tip arătos, cu maxilarele proeminente, ieșit de cinci ani de la Stanford și proaspăt partener într-o inițiativă de combatere a foametei; de asemenea, erau acolo Bonnie Dempster și Evelyn Pangborn, din vechea gardă a celui de-al doilea val[23], amândouă cam la 60 de ani. Bonnie era lesbiană și purta încă ceea ce se chema, nepoliticos, „permanent afro”, și niște cercei-candelabru făcuți chiar de ea din șpanuri metalice. Evelyn era aristocrată și sarcastică și purta un costum de lână de bună calitate. Ambele fuseseră alături de Faith încă de la începutul revistei *Bloomer.*

În a treia zi, în mijlocul ședinței, Greer a auzit cum în sala de întâlnire se vorbește pe un ton ridicat. A privit într-acolo și a văzut prin geam un braț gesticulând agitat.

Era al lui Faith, ușor de recunoscut chiar și din partea cealaltă a încăperii. Și era și vocea lui Faith, cu toate că n-avea nicio încordare în ton. Greer a auzit-o spunând:

— Nu, de fapt *nu* e deloc ceea ce voiam. Să o luăm de la capăt. Marcella, *dă-i drumul.*

A urmat Marcella Boxman, vorbind cu grijă, ca pentru a-și masca teama. Apoi a venit o altă replică de la Faith, încă iritată, apoi altcineva a apărat-o precaut pe Marcella, până când, în fine, întâlnirea a luat-o în direcția dorită de Faith. Iar ea, calmându-se, a spus la final:

— „Hai, că i-am dat de cap!” și toată lumea a râs un pic cam tare, în semn de ușurare.

Când, în sfârșit, ușa verde de sticlă s-a deschis cu un fâsâit, păreau cu toții veseli și mulțumiți, inclusiv Marcella. De fapt, Faith o ținea pe după umeri, ca pentru a o asigura că totul este OK, că momentul neplăcut a trecut și nu mai contează.

Așa cum fusese descrisă, Faith își pierdea răbdarea și se

[23] Perioadă a istoriei mișcării feministe, cuprinsă între finalul anilor 1960 și începutul anilor 1980. (N.t.)

înfuria repede, dar în cea mai mare parte a timpului era plăcută și generoasă, mai ales cu asistenta ei, Iffat, și cu restul personalului administrativ. Greer o văzuse deja vorbind cu amabilitate bătrânului îngrijitor care-i golea coșul cu gunoi, chiar și când acesta a aruncat din greșeală o diplomă de la una din facultățile din Minnesota, pe care Faith o primise în semn de apreciere.

După cum începea Greer să-și dea seama, Faith era una dintre acele persoane seducătoare pentru aproape oricine. Seducția era una dintre puterile ei, poate chiar exercitată compulsiv, dar părea să se întâmple fără efort și era pusă în serviciul binelui tuturor. Nu era o instigatoare sau o vizionară; talentul ei era diferit. Putea să cearnă și să distileze ideile și să le prezinte într-o manieră care-i făcea pe ceilalți să-și dorească să le audă. Era specială. Și totuși se pare că nimeni nu știa mare lucru despre viața ei personală. Nici măcar despre trecutul ei. Existau o mulțime de interviuri, dar ea rămăsese o combinație de căldură și mister – și poate că așa îi plăcea să rămână. Să ții oamenii departe de intimitățile vieții tale înseamnă să te ferești de a fi văzut într-un anume fel, și astfel era posibil să fii văzut ca orice sau uneori ca tot.

Cu toții voiau s-o cunoască; Greer simțea că asta este dorința secretă, tăcută și permanentă a tuturor celor de la birou. Știa că Faith rămăsese văduvă în urmă cu mult timp și că avea un băiat mare, dar asta era tot. Oare era combinată, avea vreun iubit? Ce cuvânt ridicol pentru a o descrie. Era dincolo de povestea cu iubiții; i-ar fi dominat de departe, i-ar fi eclipsat. Și spusese cândva că avea o casă de weekend; cum arăta oare? Era mansardată? Și ce anume *se afla* în mansardă? Și cum era apartamentul ei de pe Riverside Drive? Numai asistenta ei, Iffat, fusese acolo, și știind că Faith nu voia să spună nimic despre asta, Iffat nu-l descrisese nimănui, niciodată.

Când a văzut-o pe Faith apropiindu-se de biroul ei în acea după-amiază, după întâlnirea tensionată, și spunându-i: „Hei, treci un pic pe la mine azi, OK?”, Greer începuse să se teamă, făcându-și griji că a greșit cu ceva și c-o să fie trasă la răspundere. Era groaznic s-o supere pe Faith și era minunat să-i facă pe plac; ecuația era perfectă, așa cum ar fi spus profesorul Malick. Nimeni nu uitase vreodată cum este să suporți consecințele în cazul în care Faith era mulțumită sau dimpotrivă.

Dar acum Faith zâmbea. Când a intrat în biroul ei, Greer avea la ea și scrisoarea lui Zee, îndesată într-un dosar. O adusese cuminte la serviciu încă de luni, așteptând un moment prielnic să i-o dea. La început, totuși, i s-a părut un gest pripit. Era prea stresant să presupună că ar putea interveni pentru angajarea unei prietene. Dar Zee aștepta un răspuns, așa că poate acesta era un moment bun să încerce.

În biroul enorm al lui Faith s-au așezat de un capăt și de altul al uriașei canapele albe. Lumina cădea pieziș, aterizând pe obrazul lui Faith și dezvăluind ușoară, aproape invizibila umbră de puf vizibilă numai din acest unghi. Nu că Greer ar fi spus cuiva că a văzut-o. Faith s-a aplecat în față cu mirosul ei plăcut, specific – numele parfumului era „Cherchez”. Așa auzise Greer dintr-o discuție a lui Faith cu Marcella, care era atât de stilată încât, fără îndoială, urma să fie în curând murată în acest „Cherchez”.

— Spune-mi ce crezi despre munca ta aici, a spus Faith. Fii sinceră. Nu te teme de orgoliul meu. Sunt curioasă cum ți se pare până acum. Noua și importanta inițiativă. Chiar este măreață?

— În momentul ăsta, poate e un pui de măreție.

Faith i-a zâmbit și nici măcar nu fusese prea amuzantă! Greer a continuat imediat, oferind mai multe sugestii, toate foarte diferite, astfel încât lui Faith să nu-i displacă toate. Avea o idee despre schimbarea ordinii celor două evenimente propuse pentru primul summit care urma să fie în martie, pe tema puterii.

Fără să-și schimbe tonul vocii, Greer a trecut ușor spre altă idee.

— Și mă gândeam – poate am putea să ne uităm pe câteva bloguri feministe actuale, să vedem ce subiecte le preocupă.

Imediat ce a spus-o, s-a gândit la felul în care scriitorii de acolo o luau peste picior pe Faith: „Autoarea cărții despre puterea femeilor încearcă să ne persuadeze că este absolut în regulă să te arunci în pat cu ShraderCapital. Un fel de feminism corporatist, Faith Frank?”

Faith s-a limitat să dea din cap.

— Sigur, putem să ne uităm, a spus ea. Totuși, să știi că am fost adusă aici ca să fac lucrurile pe care știu să le fac.

Greer, la fel ca toți oamenii angajați de Faith, știa că este o

diferență între a lucra pentru Faith și a lucra pentru o organizație radicală. Dar tuturor le plăcea să fie conduși de această feministă în vârstă, puternică, atrăgătoare, demnă; și le plăcea obiectivul pentru care lupta ea.

Când conversația era aproape pe sfârșite, lucrurile merseseră atât de bine încât Greer nu a voit să strice atmosfera cu intruziunea pe care ar fi provocat-o scrisoarea lui Zee. Așa că a preferat să nu aducă vorba despre ea. O va aduce în discuție cât de curând, și-a spus ea; cât de curând. Dar întorcându-se pe coridor și simțindu-se aproape vioaie – cucerise un teritoriu uriaș – Greer a înțeles că de fapt nu voia să-i dea lui Faith scrisoarea de la Zee. Nu voia s-o împartă pe Faith cu Zee. Încă se străduia să-și găsească locul aici, la Loci – unde se potrivește și unde nu. Sigur că-i va da scrisoarea mâine, dar numai din obligație.

Până vineri după-amiaza, Greer nu găsise încă momentul potrivit pentru asta. Acum și-a dat seama că n-o să înmâneze vreodată acea scrisoare. Pe la cinci și jumătate, aflată încă la biroul ei, Greer a fost surprinsă să audă voci în depărtare.

— Ia-ți haina, Boxman, a strigat cineva.

Era Ben. Se pare că bărbații le strigă adeseori pe femei pe numele de familie atunci când flirtează cu ele.

— Pentru tine e Boxwoman[24], Prochnauer, a spus Marcella, intrând în rol.

— A rezervat cineva o masă? a întrebat o voce familiară, dar nu chiar ușor de identificat, despre care Greer și-a dat seama până la urmă că este a lui Kim Russo, asistenta Directorului de operațiuni de la etajul 27; se întâlniseră pentru câteva momente când Greer făcuse turul ShraderCapital, la începutul săptămânii.

— Am făcut eu, a spus Bonnie Dempster, cu voce limpede. Cea din spate, în caz c-o să fim prea gălăgioși.

— Oh, sigur o să fim, a spus altcineva.

Poate Evelyn.

— Au cele mai bune *dirty martini.* Cu suc de măsline, să tot bei.

— Ce-ai zis de evrei? a întrebat Ben. Toți evreii sunt... circumciși?

— Nu, de fapt nu sunt, a răspuns Tad. Și chiar știu treaba asta.

[24] Joc de cuvinte intraductibil, generat de una dintre părțile componente ale numelui: „man” înseamnă „bărbat”, iar „woman”, femeie. (N.t.)

— Am spus „să tot bei”, a repetat Marcella, iar apoi grupul a râs în hohote, a sosit liftul cu acel *ping* ascuțit și vocile s-au potolit încet, pe măsură ce grupul cobora.

Mergeau cu toții la bar, însă Greer nu fusese invitată. Brusc, și-a pierdut plăcerea completă de a rămâne să lucreze până târziu. Se obișnuise deja cu ideea că n-o să fie invitată la anumite întâlniri, dar nici Tad nu era, iar Faith le spusese limpede că nu era ceva personal. Și totuși, Tad era acum împreună cu ceilalți, însă nimeni n-o invitase și pe Greer.

În birou se lăsase o liniște deplină. Greer a avut revelația că era singură, un lucru pe care nu-l observase până atunci. Acum părea atât de evident. În partea cealaltă a spațiului acesta enorm, seara începea să coloreze ferestrele. Greer a rămas nemișcată și dintr-odată vulnerabilă și în scurt timp a auzit un sunet departe. Zgomot de pași; poate că era vreun întârziat îndreptându-se spre bar, să se alăture celorlalți. Pașii erau grei, masculini. Apoi s-a auzit un fluierat. Greer a stat nemișcată și a ascultat. „Strangers in the Night[25]”, a conchis ea după câteva clipe. Pașii s-au apropiat, apoi s-au oprit. Greer și-a ridicat privirea și a fost surprinsă să-l vadă pe Emmett Shrader uitându-se în jos, spre ea. Nu-l văzuse decât o singură dată, în dimineața de marți când el coborâse la etajul 26 pentru o întâlnire ciudată în care a salutat echipa Loci. Intrase în cea mai mare dintre cele două săli de ședință, cu tinerii săi asistenți dansând în jurul lui ca niște spiriduși, alături de un asistent mai în vârstă, mai liniștit și probabil condamnat de mult timp, chiar în spatele lui.

Shrader avea șaptezeci de ani și o coamă leonină argintie, iar în dimineața aceea purta un costum închis la culoare, lucios, și o cravată scumpă.

— Salut, salut! le spusese el cu o amiciție forțată, iar ei se prezentaseră unul câte unul, inclusiv personalul administrativ.

Dar când abia ajunseseră la jumătate și-au dat seama că-și pierduse răbdarea și era disperat să evadeze. În consecință, începuseră cu toții să-și spună numele tot mai scurt, mai repede și mai nervos, și imediat ce au terminat acest exercițiu, el a și plecat. În această seară era în cămașă cu mânecă scurtă, eliberat de costum și cravată. Dar tot era ceva ușor alarmant în a vedea un om atât de important într-un moment de respiro. Se

[25] Numele unei melodii cântate de Frank Sinatra, care se traduce prin „Străini în noapte”. (N.red.)

putea întâmpla orice.

— Tu cine ești? a întrebat el, intrând practic în separeul lui Greer.

— Greer Kadetsky, a spus ea.

S-a uitat disperată în jur, la toate catrafusele din micul ei spațiu de lucru. Peria ieftină de plastic era pe birou; o folosise mai devreme și acum vedea în ea câteva fire de păr zburătăcite. A inspirat parfumul acestui om foarte bogat și și-a dat seama că era fără îndoială descumpănitor sau cel puțin exotic, pentru că nu avea nimic de-a face cu bărbații de vârsta ei, acei hipsteri sau băieței care miroseau cu toții a fum sau cartofi prăjiți, a Starbursts și macchiato. Cory însuși mirosea adeseori a batoane proteice din cele pe care i le dădea ea și a șampon ieftin luat la repezeală din drogherie și care ar fi trebuit să conțină balsam, dar căruia îi acorda foarte puțină atenție, astfel că îl confunda cu șamponul din lemn balsa. Ea îi replicase: „Crezi că-ți speli părul cu lemn balsa? Ca ăla din care sunt făcute zmeiele?” El ridicase din umeri și spusese că nu s-a gândit niciodată la asta.

Dar felul în care mirosea, se îmbrăca și se prezenta Emmett Shrader te punea de-a dreptul pe gânduri. Avea înfățișarea și mirosul unui consorțiu întreg, al afacerilor imobiliare și al siguranței absolute. Aflată atât de aproape de el, Greer a simțit nevoia disperată de a-și ascunde mizeria aceea de perie de păr.

— Păi și ce faci aici? a întrebat-o Emmett Shrader, părând chiar curios.

— Rezervări.

— Ce înseamnă asta, că alegi vorbitorii care să-și spună poveștile lor triste?

— Nu, eu doar încerc să-i fac să vină. Alții îi aleg.

— Sună fascinant. De ce ești aici așa de târziu?

— Și dumneavoastră sunteți, a subliniat ea.

— Eu am o scuză, a replicat el. Ies cu șefa voastră. Din când în când avem o serată în doi. Dacă n-aș avea șansa să stau și să vorbesc cu ea după program, nu știu ce m-aș face. Am nevoie de asta.

— Este minunată, a spus Greer spontan și vocea i-a sunat atât de reverențios, încât Shrader a râs.

— Așa e, a căzut el de acord.

Apoi a privit-o cu o expresie nouă, gânditoare.

— Ești o susținătoare înfocată a lui Faith Frank, nu-i așa? a

întrebat el.

Greer a ezitat, stânjenită.

— Păi nu știu dacă sunt. Admir ceea ce face.

— Oh, haide, spune-mi. O admiri și-ți este model, nu? Crezi că nu poate greși cu nimic. Vrei s-o mulțumești și așa mai departe.

— OK, sigur. Dar chiar admir ceea ce face.

— Păi și eu, a spus Shrader.

Pentru un moment au rămas tăcuți, ca doi camarazi de drum. El s-a întins spre biroul lui Greer și a răsucit peria de păr, probabil doar fiindcă trebuia să facă ceva cu mâinile. Greer citise că fondatorul ShraderCapital era neliniștit, adeseori plictisit, cu o rezervă de atenție extrem de limitată. Mulți ani mai târziu, după ce Greer a ajuns cunoscută, a fost întrebată la o cină din LA dacă poate numi o calitate comună tuturor femeilor de succes; s-a gândit o secundă, apoi a spus: „Cred că majoritatea dintre ele știu cum să vorbească unui bărbat cu ADD[26]”. Toți cei de la masă au considerat că răspunsul e foarte amuzant, dar poate chiar era adevărat.

— Deci, a spus Shrader. Ție nu-ți place să ieși împreună cu ceilalți la sfârșit de săptămână? Pentru niște cartofi umpluți și ceapă prăjită, sau ce naiba or mânca ei ca să tolereze alcoolul?

— Nu m-a invitat nimeni.

A simțit în cuvintele ei autocompătimirea.

— Nu te-a invitat nimeni, a spus Emmett. Ia hai cu mine.

I-a făcut semn să-l urmeze și ea l-a urmat, buimacă și precaută, mergând în spatele lui pe culoar, spre bucătăria comună de la Loci. Acolo, deasupra cafetierei, era un afiș scris de mână, cu litere mari: „VINERI E BĂUTĂ!” scria pe el, alături de locul și ora întâlnirii. Cumva, luându-se cu treburile ei, nu-l văzuse.

— După-amiezile de vineri sunt bătute-n cuie, a spus Emmett. Toată lumea iese. Și cei de la etajul meu, și cei de la al tău.

Greer a înțeles că făcea totul greșit, mai puțin munca în sine.

— Încă poți să-i prinzi din urmă, a spus Shrader.

Așa că Greer s-a întors la biroul ei și și-a luat haina din cuier. Apoi s-a grăbit în stradă spre fațada maronie a clădirii Woodshed, cu ferestrele ei zăbrelite, și i-a găsit în spate, cea mai mare parte a echipei de la etajul 26, precum și unii dintre asociații tineri și administratorii de la 27. Când Greer a reușit să

[26] Attention Deficit Disorder: tulburare de deficit de atenție. (N.t.)

străbată barul plin și încins, ajungând la mesele trase împreună, Helen Brand a ridicat mâna în semn de salut și a spus: „Hai, faceți loc”. S-au strâns cu toții lăsându-i și ei un spațiu unde să se strecoare, între Ben și Kim Russo, de la etaj.

— Salutare, a spus Kim.

A ridicat paharul spre Greer: un Cosmo.

— Așa de demodat, știu, a spus ea, dar aveam nevoie de ceva pentru finalul unei alte săptămâni de căcat – și a dat paharul peste cap, apoi a adăugat: hai să-ți luăm și ție ceva tare.

— Sigur, doar că nu sunt sigură că am nevoie de ceva tare-tare. Jobul meu nu e așa de stresant. De fapt, chiar mi-aș dori să fie.

— Ai auzit chestia asta? a spus Kim spre ceilalți. Jobul ei „nu e așa de stresant”, dar ea și-ar dori să fie.

— O să ajungi și acolo, Greer, a replicat Helen, din capătul celălalt. Eu am venit doar cu două săptămâni înaintea ta. Evoluția e rapidă.

— Ei, jobul tău este diferit. Ai mai multe de făcut.

— Dacă vrei mai multe de făcut, a spus Kim, atunci fă mai multe. Asta este regula nescrisă la orice loc de muncă.

— E bine de știut, a răspuns Greer.

— Fă-te de neînlocuit. Eu l-am făcut cumva pe directorul de operațiuni să creadă că sunt mai bună decât oricine altcineva și a halit-o. Acum mă cheamă și în weekend pentru ore suplimentare și nu pot să zic: „Nu, mulțumesc, Doug, n-aș prea veni”. Oricum, anul ăsta am luat un bonus.

— La fundațiile pentru femei nu există bonusuri, a spus Helen. Dar știam când m-am angajat.

— Bonusul, a spus Ben, vine atunci când îți zâmbește Faith. Parcă ți-ar zâmbi Dumnezeu.

Greer a luat o înghițitură din băutura rece care-i apăruse în față și a spus:

— Mi-ar plăcea să-mi zâmbească Dumnezeu.

— Dacă Dumnezeu chiar este bărbat, atunci cred că ți-ar face cu ochiul, a adăugat Kim.

— Sau te-ar ucide, a spus Marcella. Serios acum, de ce urăsc bărbații femeile? În engleză sunt atât de multe cuvinte folosite de bărbați ca să descrie ura lor față de femei. *Javră. Târfă.* Cuvântul cu „P”. E ca treaba aia superobosită despre eschimoși și zăpadă. Dar despre asta nu discutăm niciodată – despre

motive. Ben și Tad, la voi mă uit.

— Haide, Marcella, eu nu urăsc femeile, a spus Ben, ridicând mâinile. Nu te uita la mine.

— Și nici la mine, a spus Tad. În cea mai mare parte a timpului sunt ceva de genul „de ce trebuie să împart cu tine exemplarele unui sex, tembelo?”. E ca și când ai avea o rudă nasoală cu același nume de familie.

— Faith spune că bărbații sunt speriați de femei, a spus Bonnie. Și că aici e cheia.

— Corect, a întărit Evelyn. Și i-a spus-o odată și la TV unui porc de romancier. Undeva, prin anii ’70, sau cam așa ceva.

— Evelyn și cu mine eram amândouă în studio, în public, a spus Bonnie. Și după aceea am ieșit toate la un fondue. Cei mai mulți dintre voi habar n-au despre ce vorbesc, dar era la modă acest fondue.

— Peste tot unde te uitai lumea folosea frigărui, a spus Evelyn. Nu-mi amintesc exact de ce anume a spus că sunt speriați bărbații.

— Indiferent ce-ar fi fost, a replicat Ben, sunt sigur că avea dreptate. Bărbații știu că femeile s-au prins care e treaba cu ei. De parcă ar vedea prin noi…

— Da, la prânz ai mâncat un hamburger, a spus Bonnie, spre amuzamentul tuturor.

— … și-și dau seama dacă avem în cap numai tâmpenii. Dar lumea ne tot ia partea și femeile știu asta, iar noi știm că voi știți, așa că poate de aia vă urâm, fiindcă ne aveți cu ceva la mână. Practic, sunteți martore la o crimă.

Ascultând, Greer s-a gândit la cât de mult își dorea Zee să participe la toate astea. Apoi și-a amintit și de ce nu participa și a simțit un ghimpe de rușine, nou și straniu. S-a gândit și că Ben era visul unei tinere feministe, atât de arătos și ținând partea femeilor, fără să se simtă deloc amenințat de ele. Și Cory putea fi descris în acest fel. Unul dintre picioarele lui Ben era acum lipit de al ei, poate că inconștient. Celălalt picior al lui Ben era probabil lipit de al Marcellei. Marcella, în fusta ei scurtă și strâmtă și încălțată în pantofi cu toc. Marcella Boxman arăta de parcă n-ar lucra pentru Loci sau pentru ShraderCapital, ci pentru *Vogue.* Undeva la distanță, Greer și-a recunoscut propria invidie față de felul în care trecea Marcella prin lume. Ben era interesat de Marcella, care supraviețuise criticilor lui Faith, așa că

probabil va ajunge o personalitate. Era bine că prima reuniune la vârf avea ca temă puterea; Marcella putea să învețe câteva trucuri ca să grăbească progresul inevitabil din existența ei.

Grupul a râs și atmosfera s-a încins tot mai mult. Greer era super-încântată să se afle aici, iar vocile au răsunat din ce în ce mai zgomotos, au atins un punct maxim și apoi au căzut toți pe gânduri, cu o oarecare îngrijorare.

Băuturile au încetat să vină și seara se cam sfârșea. Ben și Marcella vor începe partea a doua a petrecerii, și-a spus Greer: vor merge acasă la unul dintre ei. Iar ceilalți din grup – aveau cumva parteneri care-i așteptau? Oare ea era singura care nu avea pe nimeni?

— E timpul să ne cărăm, a spus Helen.

Au început cu toții să-și scoată portofelele ca să plătească, dar chiar atunci cineva a spus iute *„Faith*", ceea ce nu însemna nimic în sine, fiindcă numele lui Faith apărea mereu în discuție, ca acel *blurp* constant, bubuitor, ca o bătaie de inimă, din distribuitorul de apă. Însă după aceea Greer a ridicat privirea și a văzut-o pe Faith venind spre ei. Portofelele s-au întors în genți și în buzunare, fiindcă seara era departe de a se sfârși.

— Faith, aici suntem! a strigat Bonnie.

În partea din spate a încăperii, câțiva dintre cei așezați pe la mese au ridicat privirea și au schimbat în șoaptă câteva cuvinte. Au zâmbit și cineva a spus, aprobator: „Faith FRANK!", apoi s-au întors cu toții la conversațiile întrerupte. Acesta era New York-ul, unde celebritățile se adăpau din același jgheab cu tine și unde, în ordinea firească a lucrurilor, Faith nu era deloc așa de faimoasă. Mesele lungi, lipite una de alta, erau pline ochi, dar s-au strâns cu toții și mai mult, iar Greer s-a trezit și mai înghesuită în Ben; simțea brelocul de chei pe care-l avea în buzunar. Faith s-a așezat vizavi de ea și aproape imediat în față i-a apărut un martini într-un pahar perfect decorat, cu mai multe măsline așezate în piramidă.

— Sunt foarte recunoscătoare pentru asta, a spus Faith. Lumea este atât de mare, dar dacă voi aveți deja locuri unde oamenii știu ce vă place să beți, atunci totul merge bine.

Au vorbit cu toții cu ea, firesc, fără s-o monopolizeze nimeni. Greer a sesizat felul în care Faith își croiește drum de jur-împrejurul mesei fără ca de fapt să se miște din loc, precum în acele portrete pictate, ai căror ochi par să te urmărească prin

încăpere. A spus câte ceva fiecăruia dintre ei, împărtășind o expresie de înțelegere sau amuzament.

Greer vorbea cu Kim atunci când Faith a ajuns la ele. Kim îi spunea că, în mediul corporatist, femeile nu sunt mereu amabile una cu alta.

— Avem la etajul nostru o femeie căreia n-o să-i spun numele, a spus Kim. E tare de tot în capitaluri de risc, dar se poartă oribil cu celelalte femei. Aud tot timpul tot felul de istorii. Odată m-am nimerit cu ea în lift și a stat acolo, privind țintă ușa, fără să spună nimic, nici măcar un „bună”; voiam să-i zic „știu că nu sunt decât o asistentă, dar tu nu știi că ar trebui să fim politicoase una cu alta? M-am prins că te simți amenințată, pentru că ai fost făcută să te simți așa”. Ierarhia în rândul femeilor este extrem de fragilă, așa că fiecare se simte de parcă a fost singura acceptată la un anumit nivel și nu-și poate permite să fie amabilă cu celelalte femei.

Pizde, s-a gândit Greer. Așa le spunea Zee femeilor care urăsc femeile. Și-a amintit cântecul și versurile acele-a pe care le fredonase Zee cândva.

Dintr-odată, Faith a spus:

— Deci, Greer, ți-ai făcut prieteni aici? Ți-ai găsit locul?

Parțial trebuie să fi fost vina băuturii; așa și-a spus mai târziu. Era vina băuturii și a orei târzii, dar și a coincidentei că Greer se gândise la Zee exact cu un moment înainte: desigur, se gândise la Zee o grămadă, toată săptămâna, din cauza scrisorii ei. Kim s-a întors să vorbească cu Iffat și Evelyn, oferindu-i lui Greer un moment cu Faith; Ben, de cealaltă parte, vorbea cu cineva de la masa alăturată. Nimeni nu le asculta conversația.

— Am o prietenă care ar vrea să lucreze aici, i-a spus Greer brusc lui Faith, aproape în șoaptă. M-a rugat să-ți dau o scrisoare pe care ți-a scris-o, este despre ea. Era cu mine în seara aceea, la facultate.

— Ah, a spus Faith.

— Dar dacă sunt complet cinstită cu mine însămi, știu că este un motiv pentru care nu ți-am dat-o încă.

— OK.

— Cred că nu prea vreau să lucreze și ea aici.

— N-ar face treabă bună?

— Sunt sigură că ar face treabă foarte bună. A fost activistă. S-ar da peste cap aici. În plus, ea e cea care mi-a spus prima

dată despre tine. Este extraordinară. Doar că nu vreau să împart cu nimeni experiența asta. Cred c-o vreau doar pentru mine.

Greer aștepta ca Faith s-o judece sau s-o ierte. Poșeta ei cu scrisoarea dinăuntru, lăsată la picioare, sub masă, părea la fel de periculoasă ca o valiză cu o bombă nucleară înăuntru.

— Înțeleg, a spus Faith. Și ai idee de ce simți așa?

— Am o idee, a răspuns Greer. Dar dacă o spun cu voce tare, nu știu cum o să sune.

— Încearcă.

— Părinții mei n-au știut niciodată cum să se poarte ca niște părinți adevărați, a spus Greer, iar Faith a dat din cap. Casa era aproape întotdeauna un dezastru și mi se părea că suntem încontinuu internați într-un cămin de elevi. Nu mâncam decât rareori împreună. Nu prea s-au implicat în niciun aspect din viața mea: activitatea școlară, prietenii. Nimic din toate astea nu era destul de interesant pentru ei. Aveau ideea asta cu a fi „altfel”, dar cred că, de fapt, erau mai degrabă paraleli. Mai mereu luați de la droguri. Așa sunt și acum.

— Îmi pare foarte rău, a spus Faith, grav. Mi-ar fi plăcut să-și dea cineva seama ce se întâmplă și să încerce să-i ajute pe ai tăi să fiți o familie. Trebuie să fi fost bulversant. Un copil trebuie să-și iubească părinții și să fie iubit de ei, și pare că e un lucru ușor de făcut, dar se dovedește că uneori nu-i deloc așa.

Auzind aceste cuvinte la timpul trecut, Greer a avut o revelație. Trebuie să fi *fost* bulversant, spusese Faith, dar acum nu mai era la fel de relevant.

— Cred că erau dezamăgiți de mine, a spus Greer. Eram atât de diferită de ei. Dar eu voiam mai mult.

Și-a dat seama cât de ușor îi este să vorbească despre asta cu Faith. Era la fel ca în seara aceea, în toaleta femeilor.

— Eram foarte ambițioasă. Învățam ca nebuna, a spus ea. Și citeam zi și noapte romane. Aveam o misiune.

— Și anume?

Faith a vânat o măslină din pahar, strecurând-o printre dinți.

— Să absorb tot din lume. Dar și să evadez.

— Are sens.

— Nu spun că asta e o scuză pentru dorința ca prietena mea să nu lucreze aici, a spus Greer. Pur și simplu, cred că ăsta este adevărul. Ar fi șocată dacă m-ar auzi spunând că n-o vreau aici.

A făcut o pauză.

— O să mă întrebe ce s-a întâmplat, oricare ar fi răspunsul, și trebuie să-i spun ceva.

Greer s-a gândit un pic.

— Aș putea să-i zic că ți-am dat scrisoarea, dar nu sunt locuri disponibile. Dacă fac așa, înseamnă că sunt de-a dreptul îngrozitoare?

Faith nu i-a răspuns imediat, s-a mulțumit s-o privească lung.

— Greer, n-ar trebui să citesc eu scrisoarea și să iau o decizie în legătură cu prietena ta, să vină sau nu la interviu? a întrebat ea cu blândețe, dar Greer n-a putut răspunde. Sau vrei pur și simplu s-o ignori?

— Nu știu.

— Ei bine, oferta mea de a o citi rămâne în picioare, a spus Faith. Poți să mi-o lași luni pe birou. Sau nu.

— Mulțumesc, a fost tot ce-a putut Greer să spună, nefericită.

Între ele s-a lăsat tăcerea și Greer s-a gândit că Faith o să-i întoarcă spatele, poate în semn de dezaprobare, vorbind cu altcineva. Însă ea i-a spus, în schimb:

— Îmi place felul în care încerci să înțelegi lucrurile, Greer. Ești sinceră și profundă, chiar și în legătură cu acele aspecte ale vieții tale de care nu ești mândră. Vrei să scrii ceva pentru mine?

— *Bineînțeles*, a spus Greer. Mi-ar plăcea la nebunie.

— Bine. O să avem mici evenimente prin oraș în lunile de dinaintea primei reuniuni la vârf, câteva prânzuri și cine cu presa. Vom avea maximum douăzeci și cinci de invitați, poate. Ceva foarte intim. Vorbitorii pe care-i am în minte sunt niște femei care au experimentat direct nedreptatea, încercând să facă ceva în privința asta. Niciuna dintre ele nu este versată. Niciuna dintre ele nu este obișnuită să vorbească în public. Nu vor veni la summituri, dar le vrem la toate aceste mici evenimente, ca un fel de indicii pentru ce urmează. Este important ca ele să știe bine ce să spună. Și mă gândesc, pentru că am văzut cât de bine scrii și te-am ascultat în seara asta, că ai putea să le ajuți să-și aranjeze cuvintele într-un mesaj cuprinzător.

— Sună extraordinar, a spus Greer. Mulțumesc, Faith.

— Cu plăcere. Așa rămâne.

Și asta a fost. Greer va începe să scrie mici discursuri pentru Loci. În felul ăsta, se va putea face indispensabilă. Toată treaba

asta era uluitoare, chiar și partea dificilă în care se confesase în legătură cu scrisoarea lui Zee. Greer știa că seara aceea îi va rămâne pentru multă vreme în minte, că-și va aminti cum a stat la masa aceea lungă, bând ceva și pălăvrăgind din ce în ce mai natural cu alți oameni care voiau să facă fapte bune. Și unul dintre aceștia fusese Faith. Faith, care o aprobase. Aprobarea era moale ca o catifea, iar dorința de a căpăta această aprobare era, asemeni catifelei, ușor vulgară. Nici măcar nu conta, s-a gândit Greer, că în seara asta nu se întâmplase de fapt nimic care s-o facă pe Faith să spună: ce seară specială a fost!

Faith nu avea să se gândească: mi-a plăcut mult să stau de vorbă cu tânăra Greer Kadetsky. Știu că Greer a avut de făcut o alegere morală în legătură cu scrisoarea pe care prietena ei a rugat-o să mi-o dea și am văzut cum se tortura în privința asta. Tânăra Greer și-a găsit drumul și mă bucur că am fost acolo s-o văd și s-o ajut, dacă pot. A fost o seară minunată, o seară reconfortantă, o seară memorabilă.

Nu, Faith nu se va gândi deloc că a fost o seară neobișnuită. Dar Greer, da.

Și chiar atunci, Bonnie Dempster a spus:

— Faith! Cum era chestia aia șmecheră pe care o cântam la marșul ERA, îți amintești?

Faith s-a întors spre Bonnie și a spus:

— Nu era „Unu, doi, trei, patru”?

Iar Bonnie i-a răspuns:

— Ba da, așa era! Și ce urma după aia?

La care Faith a zis:

— Oh, Bonnie, habar n-am ce mai urma.

Apoi către toți, provocând hohote de râs:

— Ăsta e un moment de maturitate târzie.

Scrisoarea de la Zee, încă pe fundul poșetei lui Greer, a devenit brusc mai puțin importantă. Întoarsă la serviciu luni, Greer a uitat de ea; pur și simplu nu s-a mai gândit la asta nici măcar o dată, iar Faith n-a mai amintit-o. Avea mereu tot felul de solicitări, o mulțime de oameni îi puneau tot felul de întrebări, îi cereau sfatul, o strigau, îi trimiteau mesaje la tot felul de ore.

Câteva zile mai târziu, când și-a adus aminte iar de scrisoare, s-a gândit că era deja prea târziu. Trecuse prea mult timp. Probabil că Faith uitase complet de asta și Greer trebuia să

depășească și ea momentul. Așa și-a spus ei însăși.

Cu toate acestea, în seara aceea a sunat-o Zee, chiar din casa părintească din Scarsdale; era în camera ei, sub posterele vechi cu Spice Girls, Kim Gordon de la Sonic Youth și cu diverși pui de animale aflați în pericol, ghemuiți pe undeva prin tundră, în păduri sau pe câmpuri.

— Deci, ai reușit să-i dai scrisoarea lui Faith? a întrebat ea.

Greer a făcut o pauză, dezgustată, gândind nebunește.

— Îmi pare rău să-ți zic, Zee, a spus ea, dar nu sunt joburi disponibile.

— Oh, a spus Zee. Păcat. Știu că era o încercare cam îndrăzneață. A zis ceva despre ce i-am scris?

— Nu, îmi pare rău.

— Nicio grijă, a parat Zee cu una din glumele lor.

Apoi a adăugat: apreciez că ai încercat.

— O să plec eu cumva din firma asta de avocatură.

O mărturisire către Faith, apoi o lipsă de acțiune, apoi o minciună. Aceasta fusese secvența și o executase cu grație. După aceea, Greer s-a întrebat dacă nu cumva orice om are în el o anumită doză de monstruozitate. Erau momente când te uiți în dorul lelii în toaletă sau într-un șervețel, după ce le-ai folosit și apoi îți amintești, brusc, că *asta* este ceea ce cari cu tine tot timpul. Asta este ceea ce aștepți mereu să deversezi. Când a terminat conversația de la telefon, scrisoarea a aterizat pe fundul unui sertar din dulap. Se întreba ce scria acolo mai exact, deși n-ar fi citit-o niciodată și n-ar fi spus nimănui vreodată ce făcuse. Faith era singura care știa.

În următoarea zi când a ajuns la serviciu, Greer a găsit pe birou un dosar de la Iffat, în care erau strânse informații despre femeile care veneau să vorbească la acele prânzuri și cine restrânse cu presa. În următoarele două luni, aceste femei au venit la birou, una după alta, ca să fie intervievate de Greer. I-au spus povești despre cum fuseseră hărțuite, cum li se refuzase salarizarea egală sau șansa de a practica anumite sporturi și cum încercaseră să facă ceva în legătură cu asta. Odată ce începeau să vorbească, își dădeau seama cât de atent le ascultă Greer și vorbeau mai deschis.

Toate aceste povești aveau în comun un sentiment profund și chinuitor de nedreptate. Cuvântul *nedreptate* putea să te ardă din temelii. Câteodată femeile erau complet epuizate în clipa în

care începeau să vorbească, dar cu alte ocazii păreau doar învinse și stăteau alături de Greer în sala de ședință, plângându-și în pumni. Chipurile li se congestionau și erau atât de vulnerabile, încât ar fi voit să le protejeze, știind că erau înconjurate de pereți de sticlă și silueta lor verzuie, încețoșată, putea fi văzută de oricine trecea pe acolo. Când plângeau ele, plângea și ea câteodată, dar nu se oprea din luat notițe sau din înregistrat mărturiile. Înțelesese că nu era nevoie să spună prea multe; era mai bine așa. Mai târziu, după ce plecau femeile, Greer se așeza și transcria discursul de parcă i l-ar fi dictat chiar ele la ureche.

Primul discurs pe care l-a scris a fost pentru Beverly Cox, muncitoare într-o fabrică de pantofi din nordul statului, unde bărbații erau plătiți mai bine și unde, mai mult de-atât, femeile erau hărțuite și tratate degradant. Toate erau nevoite să lucreze îngrămădite într-o cămăruță fierbinte, plină cu fum. Fabricau acolo pantofi scumpi și exclusiviști pentru femei bogate, din cei cu vârf ascuțit și toc cui. Greer stătea la biroul ei ascultând în căști înregistrarea în care Beverly se descria poticnit stând într-un șir de femei ce meșthereau tocuri, în timp ce peste drum un grup de bărbați făceau pingele, fiind mai bine plătiți. După ce descoperise diferența și i se plânsese managerului, fusese hărțuită și amenințată de colegii bărbați. I-au schimbat broasca de la dulap, ca să nu-l mai poată descuia; i-au tăiat cauciucurile; i-au lăsat la bancul de lucru mesaje amenințătoare și pornografice. Mirosul de piele și lipici a devenit un simbol al degradării; era tot timpul în mintea și pe hainele ei. Avocata pe care o chemase în ajutor o pusese în legătură cu fundația.

— În fiecare dimineață mă dădeam jos din mașină, în parcare, și intram în fabrică de parcă m-aș fi dus la tăiere, spusese Beverly și apoi izbucnise în lacrimi.

— Nu te grăbi, așteaptă să te liniștești, i-a spus Greer. Pe înregistrare, timp de multă vreme, nu s-a auzit decât respirația speriată și sacadată a lui Beverly, și din când în când vocea lui Greer spunând:

— Este în regulă. Mi se pare grozav că vorbești despre asta. Chiar te admir…

Apoi Beverly spusese:

— Mulțumesc, și-și suflase nasul tare.

Apoi se lăsase iar liniștea. Greer nu încercase s-o grăbească.

Oricine are nevoie să-și tragă sufletul atunci când vorbește despre încercările grele prin care a trecut. Greer stătea la biroul ei, ascultând răsuflarea aceea și apoi, din nou, conversația.

Când Beverly și-a rostit discursul cu ocazia unui prânz organizat într-un restaurant italian semicentral, în fața unui mic grup de jurnaliști, toată lumea a căzut pe gânduri, îngrozită. Pe Greer o entuziasma faptul că fusese cea care dăduse formă finală discursului și că știa că Faith, care se afla în încăpere, știa și ea lucrul acesta. La final, Faith a venit spre Greer și i-a șoptit încet:

— Hai, că i-ai dat de cap.

Dar ceea ce o încânta și mai tare pe Greer acum nu era doar prețuirea din partea lui Faith. Întotdeauna era un sentiment extraordinar să știe că are admirația lui Faith Frank, dar în același timp o bucura faptul că discursul pe care-l scrisese ar fi putut să-i dea femeii care-l rostise șansa de a deveni ambițioasă; la fel de ambițioasă ca ea.

∴

Iarna era pe sfârșite și biroul zumzăia și mai tare, iar becurile străluceau mai mult și poate mai verzui ca de obicei, căci activitatea se întindea adesea până târziu în noapte. Comandau pizza la ore târzii, dând muncii lor aerul unei nopți nedormite de student. Vânzările de bilete trebuie să mai crească, le spusese odată Faith tuturor, cam pe la două dimineața, cu o felie de pizza în mână. Mult-doritul guvernator cu dizabilități care era așteptat să stârnească mult interes și entuziasm în rândul celor prezenți la primul summit despre abuzul sexual în comunitățile persoanelor cu handicap tocmai își anulase prezența.

— Aici e o nebunie, îi spusese Greer lui Cory pe Skype în noaptea aceea, la o oră și mai târzie. Nimeni nu poate să doarmă sau să aibă o viață în afara serviciului. Practic, facem numai asta.

Dar era entuziasmată și el simțea acest lucru în tonul vocii ei.

— Ce noroc pe tine, i-a spus din fața biroului său din Manila; acolo era după-amiază și Cory frunzărea niște acte întocmite pentru companii de care nu-i prea păsa.

Celorlalți din birou le păsa, dar lui nu, sau cel puțin nu suficient.

— Cred că ar trebui să-mi placă mai mult ceea ce fac, îi spusese el odată. Așa cum îți place ție.

Faith le spusese că totul depindea de succesul primei reuniuni. Dacă dădea greș, era posibil ca ShraderCapital să se retragă. Cu toate că vânzarea de bilete era o problemă, aparițiile preliminare în presă fuseseră impresionante, cu echipe de filmare ivindu-se la sediu și jurnaliști dispărând în biroul lui Faith pentru lungi interviuri în exclusivitate.

Într-o luni din martie, cu o săptămână și un pic înainte de summit, după lăsarea serii, când toți rămăseseră la birou cât era necesar, Faith le-a spus că are de făcut un anunț.

S-a ridicat în picioare și, stând în fața lor, a zis:

— Știu că sunteți cu toții obosiți. Știu că sunteți surmenați până în măduva oaselor. Și știu că n-aveți nicio idee despre cum o să meargă, de fapt, acest eveniment. Nici eu nu știu. Dar vreau să vă spun că sunteți cei mai grozavi oameni pe care-i cunosc. Și că ați stat pe scaunele astea până vi s-au tocit cururile, și că în curând cineva va avea o cădere nervoasă – râsete. Probabil că eu sunt acel „cineva”. Așa că am hotărât că trebuie să ieșim naibii de aici.

— Chiar acum? a strigat cineva. Taxi!

— Oh, aș vrea eu. De fapt, voiam să spun că mi-ar plăcea să vă invit pe toți în weekendul ăsta în casa mea din nord. O să fie mâncare, vin și cred că o să ne distrăm. Ce ziceți?

Era un anunț foarte din scurt și, fără să fie ceva obligatoriu, bineînțeles că vor merge cu toții. Se asemăna cu intrarea într-o fortăreață, ca să-i vezi măruntaiele misterioase. Urmau să afle mai multe despre Faith, care dăduse puține indicii în legătură cu ea însăși. Sâmbătă, grupul a urcat în tren și apoi s-a împărțit în mai multe taxiuri, îndreptându-se spre casa lui Faith. Se pare că rețeaua de telefonie mobilă avea o acoperire relativă în pădurile acelea.

— Spuneți-le celor dragi că n-o să fiți disponibili, îi avertizase Faith.

Taxiul lui Greer s-a înfundat în afara drumului principal, pe un drumeag înțesat cu buruieni care i-a purtat pe lângă un desiș încâlcit și a continuat să se afunde în el. Apoi, brusc, frunzișul s-a rărit și s-a separat în două lăsând la vedere, la mică depărtare, o casă frumoasă, cu șindrilă maronie și tocărie roșcată, de pe veranda căreia Faith le făcea cu mâna. Purta un sort și avea în mână un făcăleț pentru aluat, iar părul îi flutura în vânt. Arăta ca o minunată și curajoasă femeie misionar.

Odată intrați, Greer nici n-a putut măcar să fie pe deplin atentă la toate particularitățile casei de weekend a lui Faith Frank. Obiectele radiau diferite grade de importanță, unele dintre ele probabil doar închipuite. Un scaun de piele de culoarea castanei așezat lângă o lampă de citit avea pielea roasă și culoarea cojită acolo unde se sprijinise capul lui Faith timp de zeci de ani. Repede, atunci când nu se uita nimeni, Greer s-a așezat în el, lăsându-și capul pe spate și apoi, cu toate că nu făcuse mare lucru, a sărit repede de acolo, ca un cățel care n-avea voie să se urce pe obiectele de mobilier.

Camera ei, la prima vedere o simplă încăpere de oaspeți, s-a dovedit a fi ceva mai mult. Față în față cu patul îngust, din fier forjat alb, se afla o comodă veche cu tot felul de nimicuri pe ea, printre care și un trofeu micuț și prăfuit, pe care era gravat:

Campionatul de fotbal pentru pitici – vara lui 1984
Lincoln Frank-Landau
Cel mai bun colaborator

Fiul lui Faith își petrecuse verile în camera aceasta. Acum se materializa ca un duh din trofeele placate cu auriu. Chiar și sub formă de fantomă era o amenințare blândă, dându-i lui Greer, copil unic, o idee despre cum trebuie să fie să ai un frate. Sau cel puțin cum ar trebui să fie să ai un frate, dacă erai copilul lui Faith Frank. Amândoi ar fi fost foarte norocoși, exceptând faptul că trebuiau să-și împartă o mamă extraordinară. Dar poate că Lincoln simțise dintotdeauna că trebuie s-o împartă. Faith se lupta pentru femei și fete – „Când lumea nu are grijă de ele, trebuie să avem noi”, spunea ea – și poate că Lincoln se aflase mereu în competiție cu ele.

Și poate că Lincoln mai simțea și că trebuie să-și împartă mama cu cei de la serviciu. Deoarece chiar și acum Faith era intens implicată alături de echipă, la Loci. Se străduia s-o cheme pe Greer la ea în birou, din când în când, sau să stea uneori cu ea și cu alți câțiva ca să ia prânzul împreună, ținând în poală farfuriile de hârtie. O întreba pe Greer despre viața ei și Greer i-a povestit timidă despre Cory, care locuia în cealaltă parte a lumii. Faith continua s-o prețuiască pe Greer pentru discursurile pe care le scria. Câteodată, femeile care-i spuseseră lui Greer istoriile lor rămâneau în legătură cu ele, povestindu-le despre

viețile lor – un serviciu nou sau un pas înapoi.

— Chiar ajuți vocile acestor femei să se facă auzite, îi spusese Faith de curând. Știu că am vorbit despre cât de greu îți este câteodată să vorbești clar și răspicat. Dar poate că ai compensat, pentru că, trebuie să-ți spun, ești un ascultător excepțional. Iar a asculta este cel puțin la fel de important ca a vorbi. Continuă să asculți, Greer. Fii precum... un seismolog cu un stetoscop lipit de pământ. Fii atentă la vibrații.

Aici, în casă, vocea lui Faith se auzea de la distanță; striga ceva și altcineva râdea și răspundea la fel. Imediat s-au auzit bătăi în ușă, apoi a răsunat sunetul un pic domolit al bătăilor în alte uși, de-a lungul coridorului. Marcella striga:

— Faith vrea să coborâm pentru ora de cocktailuri și ca să pregătim mâncarea.

Într-un minut sau două au apărut cu toții la parter; nu s-a sustras nimeni.

Faith era în bucătărie, cu un cuțit în mână.

— Cine vrea să fie ajutorul meu de bucătar?

S-au oferit cu toții, ridicând repede mâinile. Dar Greer a fost cea mai iute.

— OK, domnișoara Kadetsky, jobul este al dumneavoastră, a spus Faith. Poți să pregătești mai întâi ceapa?

— Bineînțeles.

Greer putea să pregătească ceapa; avea să iasă curățată din mâinile ei. Dacă Faith ar fi spus: „Poți să rezolvi Marea Teoremă a lui Fermat?”, Greer ar fi răspuns: „Da, pot”, s-ar fi așezat la tablă, cu creta în mână, și ar fi rezolvat-o.

Faith i-a înmânat o plasă doldora cu cepe. Greer s-a așezat la blatul de lucru, sperând că va arăta ca o persoană ce aparține acestui loc. A fost scoasă o sticlă de pinot noir, împreună cu pahare suflate manual. Al lui Greer era din sticlă verde-ocean, cu mici bule de imperfecțiune prinse înăuntru precum cele de acid, și a primit cu plăcere pișcătura vinului, simțind cum i se urcă la cap și i se lasă în picioare în același timp.

— Astăzi e seara de friptură, a anunțat Faith în bucătărie și în jur s-au auzit strigăte de aprobare.

Greer era gata să spună „Eu o să mănânc garnitura”, dar a fost schimbat subiectul, așa că avea să-i amintească mai târziu lui Faith că e vegetariană. Acum toată lumea vorbea despre summitul care avea să înceapă marți.

— Tot îmi doresc s-o fi avut pe senatoarea McCauley, a spus Helen. Nu pot să trec peste asta.

S-a lăsat o liniște plină de îngrijorare. Ori de câte ori venea în discuție numele senatoarei, toată lumea se simțea un pic deprimată, aproape demoralizată. Senatoarea Anne McCauley din Indiana reprezenta o adevărată forță, o militantă antiavort, o personalitate îngrijorătoare care făcuse tot ce se putea ca să pună bețe în roate drepturilor reproductive ale femeilor și, în particular, ale femeilor care trăiesc în sărăcie. În ciuda faptului că mergea pe șaptezeci de ani, Anne McCauley nu dădea vreun semn că are de gând să se potolească.

— Am încercat, a spus Tad. Am trimis la ea la birou o scrisoare slugarnică și elocventă. Am folosit toate floricelele mele retorice, dar n-a funcționat.

— Ar fi fost ciudat să accepte să vină, a spus Iffat. Nu este prietena femeilor.

— Nu, n-ar fi fost atât de ciudat, a replicat Helen. Vorbește la o grămadă de evenimente. Îi plac dezbaterile argumentate.

— Jur, încearcă să intre în cursa pentru prezidențiale, a completat Evelyn. Știu că i-ar trebui ani să ajungă acolo, dar…

— Mă sperie de moarte, a zis Bonnie, iar Marcella a adăugat:

— Eu am crescut în Indianapolis și îmi amintesc că ea candida pentru realegere. Avusese o întreagă campanie împotriva oponentului său pro avort. Îmi amintesc trei poze cu fetuși.

Au vorbit despre dreptul la avort și despre compoziția Senatului, apoi despre traficul de carne vie, un subiect la care Faith era foarte sensibilă, căci i se ascuțea vocea când venea vorba despre asta. Apoi, cumva, a existat o mică deviere către o discuție despre un show TV din Marea Britanie, despre delicte și infracțiuni, cu un personaj femeie formidabil, pe nume Gemma Braithwaite, care lupta împotriva sexismului din departamentul ei și a violenței din cartier. Mulți dintre cei prezenți o iubeau pe Gemma Braithwaite și întregul grup, inclusiv Faith, a citat o replică dintr-un episod recent, care devenise un fel de slogan: „N-o să accept nicio tâmpenie din partea nimănui. *Domnule*”. Apoi au râs cu toții și au mai băut ceva.

Helen a început să vorbească despre femei ca fiind parte a unei structuri economice atât de nedrepte, încât putea fi reparată numai prin refacere de la zero.

— Bucată cu bucată, fir-ar a dracului de treabă, a spus ea, iar

Ben a ridicat paharul.

Faith nu a fost de acord.

— Chiar dacă lucrul ăsta s-ar întâmpla aici, a spus ea, femeile ar fi în continuare păcălite. Uitați-vă la Cuba sau Venezuela. Femeile de acolo încă nu au dreptul la egalitate.

— Care este perspectiva ta în legătură cu asta? s-a auzit Greer întrebând.

Privirile tuturor s-au îndreptat către ea. Marcella ținea buzele strânse, de parcă și-ar fi spus: tu, tâmpito; cine ar pune o întrebare atât de stupidă? Dar nimeni altcineva nu o privea astfel; în mod sigur, nu Faith, care era bucuroasă să încerce un răspuns.

— Cred că ideile despre ce sunt bărbații și ce sunt femeile, cum *sunt ei* în esență, merg foarte în profunzime, a spus ea. Că femeile sunt subordonate. Că femeile vor dezamăgi mereu. Acestea sunt idei care au pus stăpânire peste întreaga lume. Sigur că este și o componentă economică, dar nu-i numai asta. Există și o componentă psihologică și nu trebuie să uităm de ea.

Câțiva au dat din cap, deși mai auziseră de la ea și înainte diverse versiuni ale acestui răspuns. În special Bonnie și Evelyn, care în mod sigur știau mai multe variante, păreau bucuroase să mai asculte o dată.

— Am observat, a spus Faith, că atunci când vorbesc despre feminism, oamenii o apucă într-o direcție sau alta. Fundația noastră abordează întregul. Trebuie să ne gândim în continuare la rolul pe care-l joacă economia. Pentru că, indiferent cât de corectă ar fi o societate, femeile sunt cele care vor naște copii. Iar asta le predispune la activitate casnică sau la dublarea orelor de muncă.

S-a întins spre un raft înalt și a tras de acolo un vas vechi pentru amestecat salata. A clătit foile de lăptucă și le-a îndesat înăuntru, apoi a tras cu putere de șnur, iar și iar, de parcă ar fi vrut să pornească un motor de barcă. A continuat să vorbească peste tot vuietul acela.

— Chiar și în locuri foarte evoluate, precum Suedia sau Norvegia, femeile sfârșesc prin a face cea mai mare parte a treburilor neplăcute. Deși probabil că le dau niște nume agreabile – cam în felul în care își numește IKEA toate mobilele, ca să sune frumos. Am acasă un scaun care se numește „Leifarne”. Dar tot trebuie să vedem lucrurile așa cum sunt ele

în realitate.

A lăsat deoparte vasul pentru amestecat salata, apoi i-a privit pe toți; o ascultau cu toții și nimeni nu avea tendința de a se sustrage sau de a-și pierde concentrarea, așa cum se poate întâmpla atunci când oamenii se adună laolaltă și beau un pahar.

— Bonnie, Evelyn și cu mine suntem atât de bătrâne, a spus Faith, încât ne amintim anii șaizeci ca și când ar fi fost ieri…

— … sau chiar azi-dimineață, a spus Evelyn.

— Așa că povestea asta să fie de luat-aminte. Pe atunci, mișcarea feministă trebuia să se separe de stânga dominată de bărbați pentru că, știți ceva, stânga nu era deloc interesată de noi. Presimțirea mea este c-o să vedem iar același lucru. O să ne îndreptăm împotriva progresiștilor care vor spune că problemele femeilor nu pot fi rezolvate în sistemul actual, dar că totul se va schimba pentru ele, mai mult sau mai puțin automat, atunci când se va schimba și sistemul. De asemenea, trebuie să arătăm că susținem lupta antirasism. Știți că l-am convins pe Emmett să aloce niște fonduri pentru un proiect special, un grup de justiție reproductivă, și într-o organizație care susține tinerele scriitoare de culoare. Dar bineînțeles că nu-i de ajuns. Oricum, sper ca prima noastră reuniune la vârf să facă niște valuri. Sper să aducem o diferență substanțială.

Se lăsase tăcerea. Când Faith a terminat de vorbit, Tad a spus:

— Îți mulțumim că ne-ai invitat aici, Faith. Este o adevărată onoare.

— Oh, nu e cazul să vă simțiți așa. Vreau să vă simțiți în largul vostru alături de mine.

Faith a zâmbit straniu, amuzată ca pentru sine, și a adăugat:

— De aia v-am pus tuturor ceva în băutură.

— Faith Frank implicată într-un scandal cu droguri, a spus Ben. *Asta* chiar ar fi o știre.

— Și ar atrage mai mult atenția asupra Loci, a spus Greer.

— Asta îmi amintește de ceva, a continuat Faith. Să-mi spuneți ce cântăreți avem pe listă. Fiindcă, dacă mi-ați lăsa-o mie în grijă, probabil că aș aduce-o pe folkista aceea feministă pe care am întâlnit-o cu ani în urmă, Lilith Fair. Iar asta ar fi… ei bine, departe de *sunetul arginților!*

Au râs cu toții, iar Helen a spus:

— Oh, Faith, știi ceva? Pur și simplu te iubesc.

— Și eu te iubesc pe tine, a răspuns Faith.

— Apropo, o să vină Li'l Nuzzle, a spus Marcella.

— Pe bune? a întrebat-o Tad.

— Cum e, L apostrof IL? Sau LI apostrof L? a întrebat Ben. Nici măcar nu pot ține minte.

— Nu știu, a spus Greer.

El i-a zâmbit și i-a zâmbit și ea, apoi și-au întors amândoi privirea, timizi.

— Mă tem că nici măcar nu știu cine este, a adăugat Faith.

— O artistă hip-hop, i-a răspuns Iffat. E foarte mișto. O să-ți placă la nebunie, Faith.

— Presupun că *Marele* Nuzzle[27] nu a fost disponibil, a spus Greer.

S-a uitat în jos și a văzut cum pe tocător se adunase, într-un fel sau altul, o piramidă de ceapă tăiată peștișor; când tocase atât de multă? De asemenea, a observat cu uimire că se terminase și vinul din paharul cel verde, cu bule.

— Cum ziceam, avem o listă extraordinară, a spus Faith. Comandanta noastră de navă. Călugărița noastră activistă.

— Ce-mi place cum nici măcar nu ne amintim numele lor, a replicat Marcella.

— *Eu* mi le amintesc, și așa ar trebui să faceți și voi, a spus Faith. Dar nu în seara asta. În seara asta bem vin și mâncăm friptură și ne relaxăm.

Greer și-a umplut din nou paharul și i-a privit pe toți, gândindu-se cât de norocoasă era să se afle aici, cu acest grup reprezentativ de tineri și bătrâni, masivi și subțiratici, negri, galbeni și albi, homosexuali și heterosexuali, posibil și bisexuali. Deși Zee ar fi spus că acesta este un mod cu totul restrictiv de a vedea oamenii, și poate că așa și era. Însă în seara aceasta Greer s-a bucurat de camaraderia tuturor. A celor faimoși și a celor necunoscuți, a celor cu personalități amărui, sărate sau dulci. Și chiar a celor umami. Într-un fel, Faith era umami, și-a spus Greer – gustul special și aparte din care, odată ce l-ai încercat, vrei tot mai mult.

Pe când vorbeau, râdeau și beau, Greer își imagina cum îi va povesti lui Cory fiecare amănunt, după acest weekend. Îi

[27] Joc de cuvinte intraductibil: numele *Li'l Nuzzle* a fost interpretat de personaj drept „Micul Botic" (în traducere liberă), generând astfel analogia cu „Marele Botic". (N.t.)

plăceau mult poveștile vieții ei din New York, așa cum și lui Greer îi plăceau poveștile din Manila, unde el trăia o viață în oglindă – total opusă față de a ei. Avea deja atâtea să-i povestească din acest weekend.

„Am stat în camera fiului lui Faith, îi va spune ea, și mi-am imaginat cum ar fi fost ca Faith să fie mama mea”.

„Complicat, fac pariu”, ar replica Cory.

„Da, categoric complicat”.

Acum, Greer se vedea pe sine din perspectiva lui Cory; se imagina văzută de el din prag, aureolată de lumină. Și după aceea mâna ei, care tăia ceapa cu o încredere nou-dobândită, cam nechibzuită, a alunecat și lama cuțitului lui Faith Frank i-a crestat adânc degetul mare.

— Oh, băga-mi-aș, băga-mi-aș, a țipat Greer și s-a tras înapoi de parcă ar fi putut scăpa de rana de la mână.

S-au repezit cu toții spre ea și, undeva la distanță, a auzit-o pe Evelyn murmurând:

— Uite cât sânge. Oh, mi se face rău când văd sânge.

Se agitau toți, dar nimeni nu știa ce să facă, mai puțin Faith, care a preluat calmă controlul, găsind în fundul unui sertar de lângă frigider o trusă foarte veche de prim ajutor, mică și îngălbenită.

— Nimeni nu și-a lăsat vreodată degetele pe aici, a asigurat-o Faith pe Greer, care era atât de înspăimântată și furioasă pe ea însăși că stricase momentul, încât i-au dat lacrimile, lacrimi adevărate, nu cele provocate de tăiatul cepei.

— Serios? Nu mai ține nimeni minte? a întrebat Tad.

Comentariul lui a fost urmat de un moment de tăcere și Tad a spus repede:

— Îmi pare rău. Fac glume proaste când sunt agitat.

Faith s-a întors spre ei și a spus calmă:

— Luați-vă băuturile și mergeți în camera de alături. Greer o să fie absolut în regulă. Am eu grijă de ea.

— Ești sigură? a întrebat-o Iffat, intrând în rolul de asistentă. Pot să te ajut cu ceva?

— Stăpânesc situația. Mulțumesc, Iffat.

Faith s-a postat lângă Greer, deasupra chiuvetei adânci din inox; a dat drumul unui jet vijelios de apă rece peste degetul însângerat, apoi l-a uscat, apăsând totodată pe rană, a pus pe el niște unguent antibacterian și l-a înfășurat într-un bandaj de

tifon și leucoplast. Atingerea ușoară a acestei femei puternice era incredibil de profundă. Așa era și alegerea ei de a-și folosi puterea în acest mod plin de grijă. Poate că asta este ceea ce vrem de la femei, s-a gândit Greer în timp ce degetul mare îi pulsa și se umplea de sânge. Poate că asta ne imaginăm că ar trebui să se întâmple dacă liderii noștri ar fi femei. Când ajung în poziții de putere, femeile își calibrează și recalibrează delicatețea și forța, modulându-le și ajustându-le. Puterea și iubirea nu trăiesc mereu una lângă cealaltă. Dacă una vine în față, cealaltă trebuie să treacă în spate.

Faith tocmai spunea:

— Hai să-l lăsăm așa o vreme și să vedem dacă se oprește. Ține-l în sus; să fie deasupra nivelului inimii. Nu cred c-o să ai nevoie de copci.

— Nu-mi vine să cred că am plâns în halul ăla.

— Ce e greșit în a plânge? Cred că e subestimat, a spus Faith.

— Dar acum mă simt ca o fetiță căreia mama îi oblojește buba. Este atât de stânjenitor.

— Nu și pentru mamă. Îmi amintesc că făceam așa și când băiatul meu era mic.

Faith și-a dat părul la o parte de pe față și a spus:

— Din experiența mea, recompensele în ceea ce privește copiii nu vin neapărat atunci când te aștepți. Iar câteodată vin foarte, foarte rar.

Greer s-a gândit din nou la trofeul pentru pitici aflat în dormitor și la băiatul extrem de cooperant care-l câștigase, ajuns acum cam pe la vârsta de treizeci de ani și plecat cine știe pe unde.

— Păi atunci, când vin?

— Oh, hai să vedem, a spus Faith. Când copiii sunt fericiți, nu asta spune toată lumea? Sau când dorm. Câteodată mi-era rușine de cât de mult îmi plăcea să-l știu adormit. A fost un copil bun, dar aveam atât de multă treabă. Cel puțin când dormea știam exact unde este și ce i se întâmplă.

— Dar acum? a întrebat Greer încetișor. Cum este acum?

— Acum? Acum nu mai știu prea multe. Are viața lui. Este avocat specializat în taxe și impozite și suntem foarte diferiți. Nu cred că mai are prea multă nevoie de mine. Și nu-l mai văd deloc dormind. Am decis că o dată pe an ar trebui să existe o sărbătoare națională în care copiii adulți să-i lase pe părinții lor

să-i mai învelească o dată seara, la culcare.

Era tăcută și Greer nu s-a grăbit să vorbească. Faith se dezvăluia, se deschidea, devenea încetul cu încetul mai abordabilă. Exista o licărire de reciprocitate și Greer nu voia să facă nimic care s-o descurajeze. Stăteau alături lângă chiuvetă, în tăcere, în fața ferestrei care dădea spre grădina întunecată, luminată de un singur proiector sub care exact atunci apăruse o căprioară. S-a oprit în conul de lumină, privind în jur.

— Ah. Musafira mea ocazională, a spus Faith.

Căprioara ridicase un picior ca și când își vedea de drum prin iarbă și ar fi căzut brusc pe gânduri, poate cu mintea la mure sau la frunze, sau la cele două chipuri stranii, al unei bătrâne și al unei tinere, înrămate în cadrul ferestruicii. Faith s-a mișcat ușor, căprioara a tresărit și apoi a fugit.

∴

Ceva mai târziu, după ce Greer și-a revenit și a fost tratată de toată lumea ca o mică eroină, au aprins și grătarul, iar chestiunea cărnii a revenit din nou în discuție.

— Presupun că n-are nimeni nicio problemă cu carnea? a întrebat Faith. Dacă da, să vorbească acum sau să tacă pentru totdeauna.

— Te referi la bucata ta de tempeh, a spus Iffat.

Greer a fost pe cale să spună că e vegetariană, ceea ce știau de altfel cu toții, după toate zilele acelea în care comandaseră prânzul împreună, dar nu s-a uitat nimeni spre ea, pentru confirmare. Se pare că oamenii nu-ți acordă atenție, de fapt, așa cum crezi tu că ar trebui s-o facă. Pentru că avusese recent acel moment de confesiune alături de Faith, lângă chiuvetă, s-a gândit la fiul ei care se pare c-o dezamăgise puțin, și într-un fel a fost sigură că dacă ar fi refuzat friptura pe care le-o prepara ar fi dezamăgit-o și ea. Greer își dorea cu tărie să n-o dezamăgească, așa că n-a zis nimic.

— În regulă, a spus Faith. Chiar dacă a fost un pic de agitație pe aici, încă am chef să aprind focul în grătar. Sper că toată lumea vrea friptura în sânge, nu?

— Da! a declamat corul, inclusiv Greer, care s-a surprins pe sine.

Îi vedea pe fereastră pe Ben și Marcella mimând cu ustensilele de la grătar o luptă scurtă cu săbiile, un flirt. Probabil că în noaptea asta vor dormi împreună sau poate că-i va auzi

chiar prin pereți cum fac dragoste, spre stânjeneala și oroarea tuturor. Grătarul scotea fum și sfârâia, iar apoi a început să scoată mirosurile meselor pregătite cândva și evocate acum pe jumătate.

La masă, Faith însăși a înfipt o furculiță lungă într-o bucată de friptură și a lăsat-o să cadă cu o bufnitură în farfuria lui Greer.

— *Voilà,* a spus ea. Astea au ieșit bine, așa cred. Sper că nu-i prea crudă.

— Crudă-i bună, a completat Tad.

Greer s-a uitat cu un zâmbet înțepenit la bucata de friptură cât un pietroi, plutind deja în sânge de parcă ar fi fost capul cuiva care tocmai sărise de pe acoperiș. Faith îi mai pusese deasupra și un gogoloi de unt cu ierburi, iar acesta s-a împrăștiat imediat peste suprafața uriașă de carne, cât o pisică de mare.

— Bagă mare, Greer, chiar și cu rănile tale de război, a spus Faith.

— Da, ciotul meu, a replicat Greer.

— Și vă rog, nu așteptați după mine.

Faith a trecut mai departe, să-l servească pe următorul.

Greer a ridicat furculița cu mâna rănită, ținând-o de-a dreptul neîndemânatic; stătea cu furculița și cuțitul la îndemână, întrebându-se cum ar putea să mănânce această friptură. În interior era un roșu-închis, spre albăstriu, absolut nenatural, chiar pervers. *Cool,* auzise că așa îi ziceau.

Peste tot în jurul ei, oamenii mâncau, exclamând încântați.

— Oh, Doamne, a oftat Marcella încet, iar Greer și-a imaginat-o în pat cu Ben. Este grozavă, Faith.

— Cea mai bună friptură pe care am mâncat-o vreodată, a spus Tad.

— Știi, Faith, dacă fundația n-o să meargă, a spus Helen, ai putea deschide un restaurant numit „Steakhouse-ul feminist al lui Faith Frank”. Fiecare friptură să vină cu niște cartofi copți, piure de spanac și promisiunea egalității.

Greer era singura care nu lăudase friptura lui Faith; a devenit curând conștientă de tăcerea ei și a simțit că ar trebui să spună și ea ceva.

— Și fiecare friptură de la steakhouse-ul feminist să vină și cu acces liber la barul de salate! a adăugat ea.

Faith i-a zâmbit, dându-și seama că replica se voise

amuzantă.

Greer s-a prefăcut ocupată să taie un cub perfect și să înfigă furculița în el. Privindu-l în lumină, îi reamintea de una dintre acele desene înfățișând o secțiune printr-o bucată de țesut uman. Să mănânci carne atunci când o detești și când nu ai mai mâncat așa ceva de patru ani era o aberație, aproape o formă de canibalism. Dar totodată, și-a spus ea, era un act de iubire. Mâncând friptura, ar fi devenit o persoană în care Faith ar fi continuat să aibă încredere, pe care ar fi continuat s-o asculte și să se bazeze; cineva pentru care ar fi dorit să gătească. Greer a pus bucata de carne pe limbă, sperând că se va dizolva cumva, ca un cub de zahăr, dar a descoperit în schimb că-și păstra cu încăpățânare forma și consistența, fără să cedeze deloc. Interiorul gurii ei era ca un abator miniatural, cu un damf de dulap de cedru. Era dezgustător.

Să nu ți se facă rău, și-a spus ea sever. *Să nu ți se facă rău.*

Greer încerca să accepte ideea de a mânca friptura; era oare diferit de să zicem, ceea se întâmplă în timpul sexului? La începutul relației cu Cory, Greer fusese deopotrivă excitată și speriată. Însă curând a devenit mai puțin speriată. Ceilalți oameni, după cum aflase, nu erau atât de răi. Cory era pur și simplu o altă persoană, un suflet conținut într-o membrană lungă. Era un animal pe care-l iubea mult. Așa cum, acum, acest cub de carne de vacă ucisă și jelită nu era nici el atât de rău.

La revedere, vacă, și-a zis ea, închipuindu-și ca în ceață o îndepărtată pajiște verde. Sper că scurta ta viață a fost măcar frumoasă. A înghițit cu greu și s-a forțat să nu se înece. Friptura a intrat și a rămas acolo.

— Îmmm, delicios, a spus Greer.

∴

Duminică dimineața, așteptând pe peron trenul de la 10:04 care urma să-i aducă înapoi în oraș și la pregătirile ultimelor zile înainte de reuniune, și-au deschis cu toții telefoanele mobile și le-au așteptat să intre din nou în rețea. Telefoanele s-au aprins, iar cei din echipa de la Loci s-au afundat cu mare interes în tot ce rataseră în weekend. S-au îndepărtat unii de alții și au luat în stăpânire peronul, ascultând mesajele vocale și citindu-le pe cele scrise.

Greer a văzut bulversată că primise treizeci și patru de mesaje vocale și optsprezece mesaje scrise în intervalul în care

se aflase acasă la Faith Frank. Nu avea niciun sens, dar așa era, o cascadă extravagantă de urgențe, aproape toate venind dinspre Manila.

ȘASE

În zori, la intrarea în Aeroportul Internațional Ninoy Aquino era o coadă îngrozitor de lungă începând de la detectoarele de metal prin care trebuia să treacă toată lumea, nu doar cei care plecau cu avionul. Cory Pinto, care plânsese în ultimele câteva ore în valuri spasmodice, se amestecase cu toți ceilalți oameni, cu ochii arzând ca niște tăciuni aprinși. Încerca să-și păstreze cumpătul, așa cum se spune, dar nu-i ieșea prea bine.

Odată ce a trecut de detectoare, o voce a rostit ceva în megafoane despre zborul cu numărul 102, iar Cory a știut că trebuie să se miște repede. S-a repezit printre cei care stăteau în grupuri în fața lor, spunând încontinuu: „Scuze! *Makikiraan po!*”, dar nimeni nu se dădea la o parte. Oamenii stăteau în șiruri de câte șapte sau doisprezece, strângând în brațe bagaje sau rucsacuri ori, în unele cazuri, un rând întreg de valize, lipite unele de altele cu scotch.

Cory nu avea bagaj; uitase să ia ceva cu el. Toată planificarea rațională se evaporase după veștile primite în miez de noapte. Primise telefonul, apoi rămăsese în mijlocul livingului și-i spusese lui McBride, colegul lui de apartament: „Trebuie să plec”.

McBride, pe care-l cunoscuse prea puțin la Princeton, fiindcă făceau parte din grupuri sociale diferite și nu fuseseră niciodată prieteni, a ridicat privirea spre el de unde se afla, pe jumătate prăvălit pe canapeaua de piele, cu brațele ei rotunjite și suprafața alunecoasă și rece, reluând iar și iar vechile misiuni ale jocului Red Dead Redemption de pe Xboxul pe care și-l trimisese prin poștă din casa părintească atunci când fusese angajat la Armitage & Rist.

— Ce-i? a spus McBride. Este trei dimineața, ce mama dracului. Un’ să te duci, frate?

Muzica bubuia din boxele lui urâte ca naiba, care-i aminteau mereu lui Cory de ochii unei muște scârboase, căci fiecare avea

în centru un cerc negru, convex. Pugnayshus cânta niște versuri rap tembele:

Te-am văzut la un masaj de tălpi coreean
Te-am văzut acolo cu tupeul tău cât un ocean

Al treilea coleg de apartament, Loffler, care tocmai terminase o specializare în finanțe la Wharton School, adormise în camera lui care putea mai mereu a iarbă ieftină, cumpărată într-o excursie în Sagada și adusă aici cu mari riscuri, ca s-o împartă cu toții. Câștigau cu toții mulți bani și, cu toate că nu voiau să arunce cu ei în stânga și-n dreapta și să se expună la pericole, nici nu voiau să se calicească. Trăiau într-un bloc-turn confortabil din districtul Makati, departe de străzile aglomerate, care le permitea să se odihnească în zona retrasă și confortabilă unde expații trăiau, munceau, se jucau și își cheltuiau banii.

— S-a întâmplat ceva, a spus Cory fără intonație.

— Este cam cel mai vag lucru pe care-l poți spune, a spus McBride. Ai vrea să ghicesc?

Cory a început din nou să plângă, cu fața descompusă de suferință, iar McBride bineînțeles că nu știa ce să facă.

— Ajută-mă și tu puțin, a spus McBride. Ți-a murit cineva acasă?

Cory a dat din cap, nefericit.

— De exemplu bunica, sau ceva de genul ăsta?

El a dat din cap, în semn că nu.

Când i-a sunat telefonul în noaptea aceea, Cory s-a ridicat în capul oaselor în pat și a văzut numărul părinților lui. Îl irita faptul că nu-și aminteau diferența de fus orar dintre Coasta de Est a Statelor Unite și Manila. Acum i se dusese naibii tot somnul de noapte, din cauza țârâitului telefonului. A răspuns cu voce arțăgoasă și repezită, ca să le transmită alor lui că e *adult* de-acum, că are responsabilități și trebuie să doarmă. Dar tatăl lui plângea și spunea în portugheză cel mai absurd lucru posibil: „*Sua mãe matou seu irmão!*”

— Ce?

Trebuie să fi tradus el greșit.

— Despre ce vorbești?

— Maică-ta l-a omorât pe frate-tău.

În vocea tatălui se deslușea un chin înspăimântător, pe

măsură ce-i povestea lui Cory cum maică-sa, mergând în marșarier pe aleea de lângă casă, a trecut din greșeală peste Alby care se juca acolo, fiindcă nu-l văzuse. Lui Alby i se fracturase coloana și un os rupt îi perforase artera pulmonară. A rezistat o vreme, dar a murit în sala de urgențe a spitalului din Springfield.

— Ce? Ești sigur? a întrebat Cory cu disperare, trecându-și mâna prin păr în întuneric, apoi frecându-și fața și încercând să găsească ceva de făcut cu mâna pe care tot o ridica și o cobora la loc.

— Da. Ea a făcut-o, a spus taică-său. Nici nu pot să mă uit la ea.

— Unde este acum?

— Au sedat-o. I-au făcut o injecție.

— În regulă. În regulă, a spus Cory, încercând să gândească limpede. Poate că trebuie să te sedeze și pe tine. Plec acum la aeroport. Încerc să prind un zbor de dimineață. Aici este noapte. O să-mi ia o zi întreagă să ajung.

Chiar când a spus asta, și-a dat seama că nu știa cum se va mai putea uita vreodată la maică-sa. Cory a strâns telefonul între palme și apoi a sunat la linia aeriană, stând pe linie și ascultând în buclă o variantă hârjâită, interpretată la trombon, a piesei „Cele puternice”. După ce a făcut rezervare a sunat-o pe Greer, de care avea nevoie acum într-un fel nou, matur. De parcă ar fi crezut că ea ar putea face într-adevăr ceva. Dar apelul a fost direcționat către căsuța vocală. „Unde ești?”, a spus el la telefon. „Am nevoie de tine”. Nu-i spusese niciodată aceste cuvinte. *Iubire,* tot timpul, dar *nevoie,* niciodată.

A continuat să sune ca un turbat, iar și iar, vorbind pe un ton tot mai ridicat către căsuța ei vocală, apoi închizând. I-a trimis nenumărate mesaje, spunând: „Sună-mă”, dar nu a primit niciun răspuns. Nu avea cum să-i lase vestea despre Alby într-un mesaj înregistrat, nu avea cum să rostească cuvintele acelea în gol. Avea nevoie ca Greer să-l asculte în timp ce el povestea, astfel ca, în timp ce el expira vorbele, ea să le inspire ca într-un soi de resuscitare gură-la-gură. „Sună-mă, te rog”, a șoptit Cory, de parcă această modulație a vocii ar fi putut, cumva, să-i câștige atenția. „Nu contează ora. S-a întâmplat ceva nasol, nasol de tot”.

Când a văzut că tot nu primește răspuns, și-a amintit că-i

spusese că în weekend va merge acasă la Faith Frank și că s-ar putea să fie în afara ariei de acoperire. Faith Frank, care era pentru ea ca o supereroină. Te-ai fi așteptat ca cineva atât de șmecher ca Faith Frank să aibă semnal acasă. S-a plimbat încolo și încoace prin camera lui micuță ce arăta ca o tocană de obiecte personale, cu coșul de gunoi dând pe-afară de hârtii, cu biroul plin de sticle goale de San Mig Strong Ice. Întreaga încăpere era copleșită de senzația de dezordine și duhoare ce urmau să fie înlăturate de Jae Matapang, menajera care curăța după trei tineri americani extrem de bine plătiți, incapabili să-și poarte de grijă. *„Băieți”,* spunea ea câteodată, dând din cap abia ajunsă, privind roată prin apartament. „Mereu faceți așa o mizerie”. Și totuși nu părea niciodată scârbită.

În întuneric, cu crampe la stomac, Cory și-a scos pantalonii de pijama cumpărați de la Greenbelt Mall și a scormonit într-un sertar după niște boxeri. Jae le ducea rufăria într-o încăpere din subsol pe care niciunul dintre ei n-o văzuse vreodată. „Hei, Jae”, spuneau de fiecare dată cei trei băieți, punându-i hainele în brațe, iar ea le lua pe toate în tăcere. Le spăla lenjeria pătată de pipi și de spermă și le călca cămășile, astfel încât să poată arăta curați și încrezători în birourile Armitage & Rist din Rufino Pacific Tower, cea mai înaltă clădire cu structură exterioară de oțel din Filipine.

Cory s-a gândit că era perfect posibil să înnebunească la douăzeci și trei de ani și să bântuie ca un dement pe străzile din Manila. Jae l-ar vedea și i-ar părea rău pentru el, gândindu-se: unul dintre băieții ăia dezordonați s-a țăcănit. Cel înalt!

Pentru că nu avea timp să caute altceva, Cory a tras pe el o pereche de pantaloni negri de costum care erau aruncați pe spătarul scaunului de la birou, apoi și-a îndesat pașaportul în buzunarul din față și s-a îndreptat spre ușă. Mergând spre aeroport pe bancheta din spate a unui taxi cu centura de siguranță defectă, atârnând inutilă la el în poală, peste un braț lăsat în voia sorții, se uita cum zgomotul ușor și luminile din Makati se sting.

Nu se obișnuise încă cu viața de aici. Fusese stingher chiar de la început. Când călătorise spre Filipine cu o cursă Cathay Pacific, la scurt timp după absolvirea facultății, însoțitorii de bord îl primiseră de parcă ar fi fost un prieten vechi pierdut și regăsit. Se întinsese în scaun și descoperise că nu simțea că n-

ar aparține acelui loc sau c-ar fi vreun impostor. Mai mult decât atât, fizicul lui longilin nu păruse exagerat pentru acel pat aerian, asemănător unui coșuleț care l-a legănat cât timp au traversat oceanul.

Așadar, Cory Pinto, din Macopee, Massachusetts, a mâncat tot felul de *dim sum,* precum și o friptură la minut; a mâncat fără să-și facă griji pentru cât mănâncă. Viața la Princeton îl pregătise pentru noua sa existență, care începuse deja să arate productivă, deși în alte momente știa că nu câștigase încă niciun ban. Mult în spate se auzeau mormăielile și nemulțumirile de la clasa economică.

În Manila fusese găsit deja un apartament pentru el și ceilalți. Clădirea avea un nume absurd, the Continental Arches. Makati era o zonă bogată, luxoasă, dar odată ce pășea în afara cartierului nimerea direct în Manila cea cu ritm alert, cu propria sa viață. Cei mai mulți dintre cei întâlniți de Cory aici vorbeau excelent engleza, însă el a încercat să învețe tagalog, pentru că mulți localnici nu vorbeau prea bine engleză și nu voia să fie un snob când ieșea din mica lui bulă; voia să facă un efort. Din când în când ieșea în oraș împreună cu colegii lui de apartament, ca să bea într-un bar local și să mănânce ieftin, aventurându-se exact în acele locuri despre care materialele de informare de la Armitage & Rist îi avertizau în mod particular să le evite.

Călătoreau în *jeepneys,* acele jumătate-autobuz-jumătate-jeep, vopsite în culori sălbatice și aprinse și desenate cu graffiti; câteodată înfățișau demoni sau vulturi însoțiți de cuvinte sau expresii precum AUTOMOBILUL-MONSTRU sau IISUS MĂ IUBEȘTE ATÂT DE MULT sau DOMNIȘOARA ROSA ȘI FRAȚII EI. Înăuntru, pasagerii stăteau pe două banchete lungi, față în față, genunchi în genunchi, și erau purtați într-o călătorie fără smucituri, legănată, oriunde voiau să meargă în oraș. „*Bayad po*[28]", spusese Cory emoționat prima dată, trecând banii din mână în mână. Mai târziu, totul devenise ușor și aproape natural.

Manila însăși îl impresionase pe Cory în feluri mai simple și mai complicate; bogăția era concentrată în Makati; echipajele canine adulmecând mașinile care intrau pe aleile de acces ale hotelurilor luxoase; portbagajele desfăcute, astfel încât personalul de la securitate să se poată uita înăuntru cu lanterna;

[28] „Munca se plătește". (în limba tagalog). (N.red.)

exotica și schimbătoarea extravaganță a frunzișului; tarabele cu pește și cu fructe; mâncare aromată existentă chiar și la cea mai mică intersecție; copii frumoși alergând peste tot; sărăcia frapantă; și mallurile, Dumnezeule, mallurile, unde era atât de multă activitate, fiindcă aveau aer condiționat și atmosfera de afară era opusul aerului condiționat. Manila putea fi un cuptor, iar ei toți erau copți înăuntru.

Dar acum, după câteva luni de stat aici, de făcut bani, de mâncat *adobo* și *pata* crocantă, de stat târziu la petreceri cu clienții, departe de Greer, care-l aștepta în timp ce-și trăia propria viață într-un alt oraș, acum se afla într-o stare de suferință incontrolabilă, urlând într-un taxi cu centura de siguranță defectă, în timp ce se îndrepta spre aeroport ca să prindă un zbor spre casă, să fie alături de familia lui, pentru că îi murise fratele. Se bucura că nu exista centura; nici nu voia s-o aibă.

— Poți să faci accident dacă vrei, i-a spus șoferului. Mă doare în cur.

— Ce zici? a răspuns șoferul privindu-l în oglinda retrovizoare, ca să evalueze situația.

— Poți să ieși în viteză de pe drum. Aș vrea să fiu mort. Aș vrea să mor.

— Dar eu nu vreau să mor, a replicat șoferul. Cred că ești cam nebun, a adăugat el, râzând forțat.

Dar curiozitatea l-a învins și, cu o voce mai blândă, a întrebat:

— De ce vrei să mori?

— Fratele meu a fost lovit de o mașină și a murit. La volan era mama.

— Îmi pare rău, a spus șoferul, gânditor. *Fratele* tău. Un băiețel sau un bărbat în toată firea?

— Un băiețel.

Cory și-a amintit chipul inteligent și haios al fratelui lui, știind că în timp își va pierde expresia și va dispărea. Așa se va întâmpla.

— Oh, este îngrozitor.

Apoi, fără o vorbă, șoferul a tras pe dreapta, pe banda de urgență a autostrăzii. Cerul păstra o urmă din lumina de început a răsăritului. Au stat amândoi în mașina nemișcată și șoferul a scos un pachet de Jackpot mentolate și a extras una pentru Cory, care a luat-o din deschizătura făcută în folia separatoare

din plastic a mașinii. Șoferul i-a strecurat și o brichetă, apoi a luat-o înapoi și și-a aprins și el una. Au fumat într-o tăcere plină de nefericire.

Noaptea se transforma în dimineață însoțită de gustul unei țigări mentolate Jackpot oferite de un oarecare, gust care i-a rămas pe limbă și când a străbătut terminalul din aeroport, pentru călătoria spre casă. De data asta nu era disponibil niciun loc la clasa business, iar firma oricum nu i-ar fi plătit biletul. Nu va avea niciun pat care să-i legene trupul înalt și dintr-odată fragil. Cory a stat pe singurul loc pe care l-a putut găsi, chiar în ultimul rând, lângă toaletă, un loc la mijloc unde s-a trezit strivit între un bărbat masiv și cărnos și o femeie la fel de masivă și cărnoasă. Era înghesuit acolo, plângea și se uita la un film filipinez fără subtitrare, pentru că-și imaginase că-i va umple capul cu vorbe pe care nu le poate înțelege și ochii cu imagini colorate strident, în mișcare, și cu fragmente fugare de carne.

În film nu mureau copii, erau doar dramele generate de iubire, căsătorie, infidelitate și sex, mereu sex, interesant pentru oricine, de pe orice continent. Apoi filmul s-a terminat și el s-a întors la ale lui, zăcând nefericit în spațiul îngust dintre colegii lui de scaun. Unul dintre ei trei – nu era sigur care – mirosea a condimente, drojdie și ceva un pic deranjant și imposibil de descifrat. Dar Cory plânsese atât de mult și eliminase chimicale atât de toxice și de îngrijorătoare încât, din câte își dădea seama, mirosul venea chiar de la el.

Când a ajuns el, Greer aștepta deja în Macopee. Zburase la L.A. și apoi spre New York, apoi luase un autobuz spre Springfield și un taxi spre orașul nins și rece, amintindu-i că nu-și luase palton. Cory nu se spălase pe dinți și nu făcuse duș o zi întreagă; putea de-a dreptul, o făptură transpirată cu fața nebărbierită. În timpul zborului plânsese în valuri, se simțise rău și bănuia că răul ăsta o să rămână în el pe vecie, în formă acută sau cronică, în funcție de zi. Ideea că nu-l va mai vedea niciodată pe Alby, că ei doi nu vor mai avea niciodată vreuna dintre conversațiile acelea care zburau în diferite direcții, precum un foc de tabără nestatornic, era un lucru de necrezut.

Taxiul a tras în fața casei familiei Pinto. Erau parcate acolo diverse mașini care blocau aleea; a recunoscut Pontiacul verde al mătușii Maria și al unchiului Joe. Cory a intrat în casă pe ușa neîncuiată și rudele au venit spre el, unele plângând, apoi s-au

dat în lături, lăsând-o la vedere pe Greer, care stătea de una singură. Înfruntase în absența lui drama de familie din casa Pinto; n-ar fi putut să se ascundă pur și simplu în casa părinților ei până la venirea lui. Rudele i-au lăsat singuri în living.

— Oh, Cory, a spus ea, rostind exact cuvintele potrivite. Oh, Cory, vino încoace. Te iubesc. OK, scumpule, te iubesc.

Ea îi spunea rareori „scumpule”, așa că s-a gândit: e ciudat rău. *Scumpule* era pentru o situație extremă. Greer părăsise vocabularul lor obișnuit în favoarea unor cuvinte ce aparțineau unei alte generații; cuvintele pe care le foloseau de obicei n-ar fi fost suficiente. *Scumpule* era ciudat, dar reprezenta o punte peste înfricoșătorul spațiu căscat între ce fuseseră odinioară și ce erau acum. O punte poleită cu miere care-i va ajuta să treacă peste acest moment. Au stat alături, Cory puțind atât de dezgustător, chiar și pentru el însuși, și Greer atât de dulce și de speriată, cu ochii înspăimântător de roșii.

Când se născuse fratele lui, Cory era proaspăt adolescent, iar nașterea asta reprezentase un lucru complet lipsit de demnitate: un bebeluș în casă, făcând *uac, uac, uac,* în timp ce tu încerci să dormi sau să-ți faci lecțiile sau să te gândești la sex. Mult timp, Cory îl ignorase pe bebelușul plictisitor și mereu balonat până la refuz, dar acesta începuse, în fine, să meargă de-a bușilea și asta era interesant, apoi a început să vorbească, iar asta a fost superinteresant. Și ce lucruri zicea! Și ce întrebări punea! La doi ani, către Duarte: „Povestește-mi despre îngrășământ”. La patru ani, către Benedita, despre una dintre spiralele de macaroane din farfurie: „Crezi că se simte încordată? Este toată încârligată. Așa spune și Cory când se simte încordat. «Sunt tot numai cârcei»”.

— Nu-mi vine să cred, i-a spus acum Cory lui Greer, cu capul în mâini. Ce pot să fac? a întrebat, privind spre ea.

— Cum adică?

— Să fac să nu fie adevărat.

— Înțeleg.

A dat din cap serioasă.

— O să te ajut.

— Cum o să faci asta?

Greer a făcut o pauză, gândindu-se.

— Nu știu, a spus ea. Dar o să-mi dau eu seama.

Stăteau amândoi pe canapeaua cu învelitoare de plastic; Cory

și-a pus capul la ea în poală, rămași amândoi fără vorbe și plângând atât de mult, încât după o vreme s-au trezit că aud *clic-clic,* semn că a fost pornit aragazul. Se pare că cineva se gândise că ar fi bine să mănânce ceva.

— Ai plecat de la serviciu ca să vii încoace? i-a venit în minte s-o întrebe.

— Oh, nu-i mare chestie. Nu te mai gândi.

— Dar stai așa, a spus el.

Încerca să se concentreze, era o misiune teribilă, apoi și-a amintit ceva.

— Nu e acum chestia aia a voastră? Acțiunea cu Loci? Cu oamenii ăia toți care vin să vorbească la centrul de conferințe? Am încurcat cumva datele?

Greer a ridicat din umeri, ceea ce a scos adevărul la iveală. Prima reuniune – „Femeile și puterea”, îi explicase ea odată, ușor stânjenită și entuziasmată de cum suna denumirea –, la care muncise încă de când începuse lucrul la Loci, urma să înceapă mâine-dimineață și era nevoie de ea acolo. Doar că n-o să fie prezentă; o să rateze tot.

— Ești sigură că e OK să nu fii acolo? a insistat el.

— Sigur că este.

A făcut o pauză.

— Când o să te duci sus, la maică-ta?

— Nu știu.

— Cory, trebuie să te duci. O să mă duc și eu s-o văd la un moment dat, dacă tu crezi c-o să vrea. Dar tu în mod sigur trebuie să mergi la ea acum.

Cumva a găsit puterea de a urca la ea. Tatăl lui era plecat la bar cu unul dintre unchi și așa fusese aproape toată ziua. Dormitorul părinților lui era întunecat, cu storurile trase, și Cory a pășit înăuntru fără să bată, postându-se acolo lângă pat, cu mâinile la spate, ca un străjer. Maică-sa zăcea pe partea ei, sub așternuturile cu găitane pe care Cory și Alby obișnuiau să stea și să le pigulească, cu toate gogoloaiele și nodurile acelea care le dădeau mereu de lucru mâinilor.

Femeia era distrusă, bineînțeles, și n-a fost în stare decât să ridice puțin capul.

— De ce n-ai fost în stare să vezi că era pe alee? a izbucnit el în cele din urmă, cu cruzime.

Ea s-a forțat să-și înalțe capul spre băiat.

— Cory, ești aici.

— Da, sunt aici.

— Nu se vedea în oglinda retrovizoare, a spus ea.

— Dar chiar *te-ai uitat*?

— Da, îți jur! Nu știu ce s-a întâmplat, a continuat, apoi și-a întors iar capul.

Cory s-a simțit rușinat de ușurința cruzimii sale, și a spus, mai calm:

— Ei bine, OK. OK. Oricum, sunt aici.

Apoi a ieșit repede din cameră.

Tatăl lui nu s-a întors toată ziua, iar mătușile au avut grijă de Benedita, așa încât Cory s-a dus să stea cu Greer peste drum, în casa familiei Kadetsky. Amândoi părinții lui Greer l-au îmbrățișat și i-au vorbit cu blândețe, iar apoi i-au lăsat singuri. El a făcut un duș prelungit în baia de la etaj, apoi s-a întins în pat alături de Greer și au făcut sex cam chinuit, dar aprig. Trecuseră luni întregi de când n-o mai atinsese și a fost mai receptiv ca niciodată, aproape ca și când, prin sex, ar fi rezolvat problema insurmontabilă a morții. S-a repezit cu șoldurile în ea într-un fel familiar, deși a observat că trupul ei îi părea acum mai zvelt. Era varianta New York a lui Greer. O versiune care trăia și respira o viață care nu era și a lui.

Chiar ți-ar fi plăcut sexul, frățioare, s-a gândit el în timp ce Greer îi mângâia penisul. L-ai fi iubit. O fată care să te atingă acolo jos, și tu s-o atingi pe ea! Să faci asta deschis, unul pentru altul. *Intenționat,* frățioare. Alby fusese interesat de orice; îi plăcea să exploreze. Într-o zi s-ar fi trezit și el răsturnat peste o fată, una sclipitor de inteligentă, egala lui.

A urmat priveghiul lângă sicriul descoperit – a fost ceva de nedescris să petreacă ziua în prezența trupușorului neînsuflețit al fratelui său –, apoi slujba de înmormântare din biserica catolică. Mama lui a leșinat la groapă și tatăl a ajutat-o să se ridice, deși împotriva voinței lui. Abia dacă își vorbeau, așa că probabil nu a fost surprinzător când, la două zile după înmormântare, tatăl lui Cory a apărut în pragul ușii, în casa Kadetsky și a cerut politicos să stea de vorbă cu fiul lui care-și stabilise tabăra acolo. Apoi, singur cu el în bucătărie, i-a spus lui Cory că se întorcea în Lisabona pentru o vreme.

— *Acum?*

— Da. Trebuie să plec pentru un timp.

Așa că plecase și n-au auzit nimic de el timp de câteva zile, ceea ce l-a surprins pe Cory, care presupusese că vor păstra legătura zilnic. Mama lui, în toată suferința și durerea ei, adăugase acum un refren nou:

— Unde este Duarte? întreba ea, din patul de suferință.

— A plecat la Lisabona, pentru o scurtă vizită, i-au spus de câteva ori mătușile, unchii și Cory.

Dar n-au primit nicio veste despre când va reveni, așa că folosind cartela de telefon dintr-un sertar de la bucătărie, Cory l-a sunat pe taică-său ca să-l ia la întrebări.

— Care-i treaba? a spus el.

— O să stau aici pentru o vreme, mai mult.

— Ce înseamnă mai mult?

— Nu știu.

— OK, zi-mi-o pe-aia dreaptă. Nu te mai întorci, nu? a spus Cory și a simțit o evitare, apoi un oftat, apoi recunoașterea faptului că nu, urma să locuiască acolo în viitorul apropiat.

— Dar mama nu face față, a replicat Cory. Nu face altceva decât să zacă în pat.

— Le are pe surorile ei. Și o să-i trimit bani. În plus, i-am lăsat și mașina. Acum poate să-și facă veacul pe acolo și să omoare pe cine vrea ea.

— Dar este o situație de criză.

— O să-mi fie dor de tine, dar nu mai pot trăi cu ea. Vărul meu mi-a oferit un job aici. Ești un fiu minunat, a adăugat Duarte, întrerupând legătura.

Când i-a spus lui Greer, ea a zis:

— Cum naiba poate *să facă* așa ceva?

— Va trebui să-l întrebi personal, dacă o să-l mai întâlnești vreodată.

— Poți sta aici cât vrei, să știi, a spus ea. Părinții mei abia dacă te observă prin casă. Sau pe mine.

— Nu trebuie să te întorci cât mai repede la New York, la treabă? a întrebat-o Cory.

— O să mă întorc.

— Greer, ai ratat deja întâlnirea. Nu pot să cred că ai făcut asta. Că ai făcut asta din cauza mea.

— Nu tu m-ai forțat. A fost decizia mea.

— Dar au nevoie de tine acolo, nu?

Greer n-a răspuns.

— Ce-au zis, a ieșit bine?

— Da, a răspuns ea. A ieșit foarte bine.

— Faith Frank e supărată pe tine? a insistat el.

— Cory, sunt aici fiindcă așa vreau eu, OK? Nu-ți face griji

După o zi și jumătate, întors la el acasă, Cory s-a uitat pe YouTube la filmări din timpul sesiunilor și discursurilor de la eveniment și a urmărit diverse hașt aguri și comentarii despre Loci, dintre care unele erau răutăcioase, acuzând fundația că a luat de la ShraderCapital „bani mânjiți cu sânge”; cele mai multe erau însă entuziaste. „Ce energie extraordinară la Centauri Center!”, a scris cineva. „Un eveniment uluitor”, a scris altcineva, dând mai multe detalii despre cât de dinamici au fost vorbitorii și cât de implicat a fost publicul.

S-a uitat și la discursul principal, susținut de Faith Frank. La cei 66 de ani ai ei, era sexy, fără doar și poate, îi plăceau ghetele; aveau o nuanță de depravare. Discursul ei era intens, serios și pătrunzător, primit cu frenezie, iar Cory a înțeles de ce era Greer atât de captivată de ea. Femeilor le place câteodată să fie fascinate de alte femei; s-a gândit că, dacă ar fi fost femeie, probabil ar fi fost și el captivat de Faith Frank.

Apoi le-a privit și pe celelalte, toate femei: astronaut, comandant de navă, artist hip-hop, poetă a cărei antologie despre sărăcia din America tocmai câștigase un premiu important. Unele vorbitoare erau conștiincioase și bine-intenționate; altele, precum poeta, erau emoționante. Mai mult, exista o componentă multimedia impresionantă: ecrane enorme îmbrăcând sala care le arătau pe vorbitoare în ipostaze din viața de zi cu zi, și un fundal muzical excelent în recitalul unui cor de fete din partea de sud a orașului Chicago. Emmett Shrader cheltuise o grămadă de bani pentru toate astea și Greer le ratase. Se simțea oribil, în ciuda faptului că ea încerca să-l liniștească, spunându-i că totul e în regulă.

Într-o dimineață, maică-sa s-a ridicat din pat și a venit în bucătărie, unde Greer și Cory stăteau împreună cu mătușa Maria.

— Ce este, mamă? a întrebat el, precaut. Ai nevoie de ceva?

— Simt spiritul lui Alby, a spus ea. *Gênio Dois.* Este aici. Vrea să-mi lepăd pielea.

A întins brațele și le-a arătat semnele unde își jupuise și râcâise pielea. Ceva mai târziu, Cory a citit online despre

episoadele de psihoză din perioada de doliu. Dar acum doar se uita la maică-sa și nu știa ce să spună.

Femeia avea nevoie de supraveghere; așa au decis unchii și mătușile. Au făcut ce au putut, sunându-i pe șefii ei ca să le spună că nu putea veni la muncă. Dar aveau propriile familii și vieți, și niciunul nu mai putea sta în Macopee. Chiar și Greer a simțit că într-un final trebuie să se întoarcă la serviciu, iar Cory i-a spus, firește, că trebuie s-o facă.

— Dar tu? l-a întrebat ea când au rămas iar singuri.

— Mă gândesc să mai rămân pe-aici.

— Serios? Poți face asta?

— Cum adică? Asta trebuie să fac.

— OK, a spus ea nesigură.

— Ce e? a spus el în cele din urmă. Care-i problema?

— Sunt doar îngrijorată pentru tine, Cory. N-ar trebui să cadă toate pe tine în felul ăsta.

— Dar au căzut, Greer.

— Cred că ești un fiu minunat, a spus ea, însă lui nu i s-a părut deloc un compliment.

— Da, sunt minunat, a spus scurt. Sunt incredibil de minunat. Și trebuie să rămân aici.

* * *

Camera lui Alby îl atrăgea cu strania ferocitate a undelor sonore venite din interiorul întunecat al unei peșteri. O ignorase până acum, dar odată cu plecarea rudelor și cu mutarea lui oficială înapoi în casă, după ce sunase la Armitage & Rist ca să-și dea demisia, șocându-și șefii (supervizorul lui direct spusese: „Chiar renunți la toate astea? Nimeni n-ar face așa ceva.”), s-a simțit atras spre camera în care locuise fratele lui.

Și atunci, odată intrat, Cory nu s-a mai putut da dus de acolo. A stat multă vreme pe covorul albastru, având pe un raft, deasupra lui, vechile sale figurine cu capul mare înfățișând jucători de baschet, care dădeau viguros din cap la cea mai ușoară mișcare, și păpușelele lui Alby, înfățișând eroi din filmele de acțiune, împrăștiate peste tot pe jos. Una avea brațul ridicat; una lovea spre nu se știe ce; una avea trunchiul răsucit complet, într-o postură imposibilă; toate încremeniseră în ultima și definitiva lor ipostază.

Cory luase la mână și lucrările de la școală ale lui Alby, desenele și notițele, și citea totul obsesiv, de parcă acolo ar fi

existat niște indicii care trebuiau decodate, care să dovedească, într-un fel sau altul, că frățiorul lui era de fapt încă în viață în vreun loc – deocamdată – nedescoperit, undeva în lume. Aceasta era fantezia construită de Cory; îl alina să zăbovească în ea.

Scrisul lui Alby era mare și dezordonat, iar profesoara îi încercuia constant cuvintele cu pix roșu, admonestându-l: „Încearcă să fii mai ordonat, Alberte”. Dar conținutul lucrărilor lui Alby era sofisticat, uneori cu multe meandre. În eseurile de la clasă vorbea despre dinozauri, incași și Big Bang, folosind statisticile ca să-și argumenteze teoriile, dar făcând totuși digresiuni. „Rămâi pe subiect, Alberte”, scria aceeași profesoară, iar lui Cory îi venea să-i tragă un pumn în nas.

Apoi veneau la rând carnețelele. La început n-a înțeles ce erau sau ce scop aveau. A găsit trei într-un teanc, cu un model obișnuit pentru caietele de școală de pretutindeni. Când l-a deschis pe primul, i s-a părut a fi un fel de tabel făcut de mână. Scrisul enorm, copilăresc, dar foarte bine controlat al lui Alby nota date și statistici încriptate:

6 AUG.
10 AM
TEMPERATURA: 24 DE GRADE
OBSERVARE: 15 MIN.
MIȘCARE: OARECUM
DISTANȚĂ: 4 CENTIMETRI
VITEZĂ: (4 CM ÎMPĂRȚIT LA 15 = 0.27)

7 AUG.
PLOAIE!! FĂRĂ OBSERVARE
STAT ÎN CASĂ LA PLAYSTATION

8 AUG.
10 AM
TEMPERATURA: 28 DE GRADE
OBSERVARE: 15 MIN.
MIȘCARE: DELOC
DISTANȚĂ: DELOC
VITEZĂ: DELOC
NOTE: TEMPERATURA AFECTEAZĂ OARE DISTANȚA ȘI

VITEZA? PE CANALUL 22 DE ȘTIRI AU ZIS CĂ ÎN ACEST WEEKEND O SĂ VINĂ UN VAL DE CĂLDURĂ, PROBABIL! DE OBICEI GREȘESC 100%. O SĂ VEDEM CE SE ÎNTÂMPLĂ.

Iar apoi, în weekend, urmau alte statistici, cu nota: „PICIORUL STÂNG DIN FAȚĂ ESTE ÎNCREȚIT. DURERE? NU-MI DAU SEAMA”.

Piciorul stâng din față. Cory nu știa ce înseamnă asta.

Apoi și-a dat seama. A fost copleșit de acest fapt ca o persoană care a condus ore întregi depărtare de casă și și-a adus aminte dintr-odată că a uitat o oală pe foc. Cory a sărit în picioare. S-a uitat disperat prin cameră. Nu mai fusese nimeni aici de la moartea lui Alby, cu excepția uneia dintre mătuși, care strânsese puțin pe acolo. Într-un colț, lângă fereastră, era o cutie. Cory s-a lăsat pe vine și a deschis-o; înăuntru erau un vas gol și câteva bucăți de carne veche, deja uscată. Asta era casa țestoasei lui Alby – Slowy, acum dispărută, de care uitaseră complet.

Acum Cory știa ce făcea Alby în dimineața aceea pe alee, de ce era atât de culcat la pământ și de ce nu-l văzuse maică-sa.

— Oh, Dumnezeule, a spus el, aruncând carnetul și repezindu-se pe scări, apoi ieșind pe ușa din față fără să-și mai pună haina și chinuindu-se să vadă ceva în peticele de iarbă maronie așternute de-o parte și de alta a aleii.

Țestoasa era acolo, în iarbă, bine camuflată. Fusese acolo tot timpul, dar nimeni nu se gândise s-o caute. Nimeni nu-și amintise măcar de existența ei în afară de Cory, care a ridicat-o și a lipit-o de obraz, spunând: „Slowy. Slowy”.

Cochilia era uscată și rece; s-a gândit că țestoasa e moartă și așa și era normal, așa era firesc. Slowy și Alby erau ca Romeo și Julieta și ar fi trebuit să fie îngropați în același sicriu. Un băiat și țestoasa lui, trimiși împreună spre eternitate.

În timp ce stătea cu partea turtită a cochiliei lipită de obraz, Cory a simțit un huruit înăuntru, ca vibrația pe care o simți sub picioare la apropierea metroului. Țestoasa se trezea din hibernare sau poate dintr-un doliu adânc. A întins un picior palid, cu textură mozaicată, și a râcâit ușor cu el în obrazul lui Cory, ca pentru a-l trezi din propriul somn lung și sincopat.

În următoarea zi, Cory l-a contactat pe tatăl lui, în Lisabona, la magazinul de covoare al vărului său, ca să-i spună tare și

răspicat că Alby nu murise, de fapt, din vina Beneditei.

— Vezi tu, stătea întins pe jos ca să-l studieze pe Slowy, a spus Cory și, cu toate că a fost sigur că tatăl lui va spune: „Mă bucur să aud. Iau primul avion spre casă”, Duarte a zis simplu că simte nevoia să mai rămână deocamdată în Portugalia și c-o să ia legătura cu ei când o să se simtă-n stare.

În săptămânile care au urmat, tatăl lui i-a sunat doar când și când. Cory a avut grijă cu sfințenie de Slowy, asigurându-se că are cutia curată și suficientă apă și hrană; îl scotea pe covorul din camera lui Alby, lângă patul unde dormea acum chiar el, fiindcă găsea un fel de consolare să se întindă pe așternuturile cu supereroi, într-un pat pe care trupul lui de adult îl umplea dintr-un capăt până în celălalt. Dimineața pregătea micul dejun pentru el și maică-sa; bănuia că dacă nu s-ar fi îngrijit el ca ea să mănânce, mama n-ar fi mâncat deloc. Se asigura că-și lua medicamentele care-i fuseseră prescrise; îi verifica brațele de zgârieturi; făcea piața la Big Y; o ducea să se întâlnească cu Lisa Henry, asistenta socială căreia îi fusese repartizat cazul ei; îi ținea companie; jucau la masa din bucătărie un joc portughez de cărți, denumit Bisca, și de obicei o lăsa să câștige.

Într-o seară în care jucau cărți a sunat telefonul și s-a auzit o voce spunând:

— Alo, sunt Elaine Newman. Pot vorbi cu Benedita?

— Îmi pare rău, nu poate veni la telefon, a spus Cory, fiindcă maică-sa nu mai voia deloc să vorbească la telefon.

— Ești soțul ei?

— Sunt fiul ei.

— Ah. Ai o voce foarte gravă. Mama ta îmi făcea curățenie, a explicat femeia. Sunt profesoară la facultatea Amherst. Am fost cu familia în Antwerp în timpul anului meu sabatic și acum ne-am întors. I-am spus mamei tale c-o s-o contactez la venire. Sper, a spus ea cu un râs un pic îngrijorat, că mi-a păstrat dimineții de joi, așa cum a spus. Trebuie totuși s-o avertizez: aici e *un dezastru.*

Și chiar așa era. Cory a ajuns la casa clientei în joia aceea, la nouă dimineața. Aveau totuși nevoie de bani. Jae, menajera filipineză, ar fi fost de-a dreptul șocată să-l vadă pe domnul Cory cu mănuși roz de cauciuc frecând o toaletă, tocmai el, care nu învățase niciodată cum să curețe după sine. A petrecut o grămadă de timp muncind ca un sclav la toaletă familiei

Newman și la îndepărtarea pietrei din cadă sau la norul de praf din spatele patului enorm cu baldachin, pe ale cărui noptiere se odihneau cărți din două categorii diferite. Cea a profesoarei Newman avea o copertă groasă, cartonată, și se numea *Van Eyck și estetica olandeză.* Cea a soțului ei era o carte broșată, cu mistere, având pe copertă un cuțit însângerat, precum și titlul scris cu litere în relief *Șoarecii joacă pe masă.* Căsătoriile oamenilor erau imposibil de înțeles, ca niște secte formate din două persoane. Când a terminat de curățat toată casa și a încasat banii lăsați pentru el pe blatul de compozit, lângă frigiderul Subzero, a cărui suprafață fusese ștearsă cu grijă cu lichid de curățare pentru inox, marca Weiman, Cory s-a simțit copleșit de sârguință.

— Îi calci mamei tale pe urme, a spus profesoara Newman cu admirație, când l-a sunat în seara aceea.

Jobul era al lui pentru fiecare dimineață de joi și a simțit o surprinzătoare mândrie în simplul act de a face curat, ceva ce nu s-ar fi gândit până atunci că va face, fiindcă toată viața maică-sa făcuse curat după el, iar apoi, pentru scurtă vreme, Jae. Uneori, când Greer venea pe la el în timpul liceului sau în timpul vacanțelor de la facultate, culegea automat șosetele folosite la sală pe care Cory le lăsa peste tot în jur sau sticlele goale de energizant. O viață întreagă fusese hrănit și primenit de femei, dar abia acum își dădea seama de asta.

Câteodată, când aspira covoarele persane din casa profesoarei Newman sau rupea în fâșii un tricou vechi și uzat de la Princeton, ca să șteargă praful cu el, se gândea la Jae Matapang și simțea o enormă părere de rău la gândul că abia îi vorbise pe când era în Manila, tocmai ei, care-i atinsese rufăria intimă, care se luptase cu îngălarea lui. Odată încercase să aibă o conversație un pic mai lungă cu ea, dar fusese extrem de ciudat. În timp ce femeia era aplecată peste toaleta din baia comună, frecând cearcănul roz-cafeniu lăsat de urina și rahatul lor, plus voma ce țâșnise din McBride într-o noapte, după ce petrecuseră până târziu alături de clienții lor dând pe gât shoturi nenumărate, în Long Bar din Raff les Makati, Cory se apropiase și spusese:

— Auzi, Jae?

Ea ridicase privirea, tresărind și ridicând capătul picurător al periei de toaletă.

— Da, domnule Cory, ce este?

Jae era micuță și cu oase ca de pasăre, în geaca gri antivânt pe care o purta mereu, cu părul prins la spate cu o plasă, ca oamenii care lucrează la friteuza de la fast-food.

Cory roșise.

— Oh, nu voiam decât văd dacă e totul bine.

Ea îl privise și în cele din urmă spusese:

— Nu. Unele lucruri nu sunt bune. Unele lucruri sunt rele de tot. Unii oameni. Teroriștii din Mindanao.

Luase întrebarea în sensul ei propriu, fiindcă nu auzise niciodată întrebarea colocvială dacă e totul „bine”. El s-a mulțumit să dea din cap, cu un fel de înțelegere stranie, apoi ea și-a reîntors atenția spre treaba pe care o avea, scufundând din nou peria în toaleta acelui apartament pe care Cory, Loffler și McBride îl păstrau în halul ăla pe de-o parte pentru că erau atât de ocupați și pe de altă parte pentru că-și permiteau.

Stând acum în fiecare zi în casa unde crescuse, Cory a învățat să facă curățenie la fel cum făcea și pentru Elaine Newman. De asemenea, în fiecare seară pregătea cina pentru maică-sa. Nu doar că până atunci nu curățase niciodată după el; dar nici nu gătise vreodată o cină adevărată, de la cap la coadă, în afara cazului în care era vorba despre o cutie de spaghetti Ronzoni și un borcan de sos Ragú. A început să se uite zilnic pe rețetele maică-sii, scrise în portugheză, care au fost la început la fel de greu de înțeles ca notițele „științifice” ale lui Alby. Curând a spart însă și acest cod. „OL” era *óleo,* „ulei”; „UP” era *um pouco,* „puțin”; și tot așa. Cory era încântat de priceperea lui de a descifra coduri, iar mâncarea a devenit surprinzător de gustoasă. Acum era om de serviciu, însoțitor și bucătar. Aducea în casă și un mic salariu, locuința era în stare bună și aveau o masă decentă. Poate că maică-sa nu avea să se mai recupereze vreodată, dar mânca și trăia.

Câteodată, mătușa și unchiul lui Cory veneau în vizită din Fall River și din când în când îl cărau după ei și pe vărul lui, Sab. Cei doi veri se displăceau reciproc încă din adolescență, de la ruptura cauzată de pornografie. În continuare, Sab era cunoscut în familie ca un caz fără speranță, dar și ca o influență proastă. Copiii mici erau ținuți departe de el. Situația devenise delicată; ori de câte ori se organizau întâlniri acasă la mătușa Maria și unchiul Joe, Sab era de obicei prin preajmă, iar ceilalți părinți

intrau în alertă. „Lasă-l în pace pe vărul Sab”, era refrenul repetat celor mici. Sau „Vărul Sab este obosit” sau „Nu ai voie în cameră la vărul Sab”. La nouăsprezece ani, Sab și prietenii lui erau cunoscuți că foloseau și vindeau cocaină și Xanax. Părinții lui, speriați, l-au dat afară din casă, apoi l-au primit iar și el zăcea pe-acolo, nefăcând mare lucru.

Venit acasă în vacanța de iarnă de la Princeton, în fiecare an, Cory îl văzuse pe Sab din ce în ce mai distrus; singurul fapt îmbucurător era că nu mai părea rău, ci doar terminat, cu gâtul subțire în gulerele deja prea largi ale cămășilor, cu capul legănându-se înainte și înapoi într-un ritm auzit doar de el, cu un zâmbet vag mereu afișat pe jumătate.

— Hei, vere Cory, spunea Sab ori de câte ori se reuneau familiile. Îmbrățișează-mă, studentule.

— Care-i treaba, Sab, spunea Cory prudent, punându-și brațele în jurul vărului său, cu înfățișare de Ichabod Crane[29].

— Nu prea bună, nu prea bună. Intrăm în spiritul Crăciunului, înțelegi ce zic?

Dar acum, întors încă o dată în casa familiei Pereira din Fall River, pentru o cină de duminică, la două luni după moartea lui Alby, sperând că această vizită o va însufleți puțin pe deprimata și zguduita lui mamă, Cory a depozitat-o pe aceasta într-un fotoliu moale, alături de niște mătuși și veri micuți alergând prin preajmă. Apoi a urcat scările la etaj și a bătut la ușa de care nu se mai apropiase de ani întregi.

— ’i deschis! a strigat Sab și Cory a intrat în încăperea fetidă unde văru-său stătea răscrăcărat pe un pat greu, din lemn de tec, fumând dintr-un bong verde.

Sab a ridicat un deget, a lăsat fumul să-i iasă rotocoale în gură și apoi a spus:

— Sunt de-a dreptul surprins să te văd aici. Trebuie să fii disperat după prieteni, fiindcă stai acasă și tot restul.

— Ceva de genul ăsta.

— Tot timpul ăla cât ai fost plecat la facultatea ta șmecheră, te-ai simțit mai bine decât noi, toți ceilalți din familie? Fii cinstit.

— Decât voi toți? Nu, doar mai bine decât tine.

Sab s-a bătut cu degetul în tâmplă și a râs; era neobișnuit de prietenos, ca răspuns la faptul că vărul Cory venise la el în cameră.

[29] Ichabod Crane este un personaj de ficțiune din opera lui Washington Irving. (N.t.)

— M-ai ars, o merit. Hai, stai și tu jos.

Cory s-a așezat într-un fotoliu și a tras un fum din bong; coloana de apă stătută a bolborosit ca o fântână romană. Destul de repede, camera nu i s-a mai părut așa de mizerabilă și nici vărul lui atât de îngrozitor. Cory se simțea destul de relaxat, când Sab a scos din sertarul comodei un pliculeț din pergament și a spus:

— Și acum, atracția principală. Mai bună decât *Beaverama.*

Era heroină – *„să tragi pe nas* heroină, știi, ca și când *ai bea* ciocolată”, explica Sab. „Făcută să fie trasă pe nas și niciodată injectată. Un gust dulceag”, a continuat el, ca un adevărat somelier.

— Ce zici? Vrei un guguloi?

Împietrit, Cory a răspuns:

— OK.

— Ei bine, asta e o zi mare în Fall River.

Sab a mărunțit pe o sticlă biluța de pudră maronie.

— Cory cel Mare trage pe nas H împreună cu vărul lui distrus și ratat.

— Cory cel Mare, asta a fost bună.

— Ei, o să te simți și mai bine într-un minut, a spus Sab, întinzându-i cubul din sticlă și un pai scurt de plastic.

Cory și-a amintit cum bea Strawberry Quik[30] cu Sab, cu același tip de pai. Paie Circus, era numele scris pe cutie; nu-și dădea seama de ce și-a amintit asta, dar amintirea a venit și cu o imagine teribil de tristă: o cutie cu paie având pe ea poza unui elefant captiv în vagonul unui tren de circ și doi băieți stând alături, cu mustăți roz de lapte.

Acum pudra i-a intrat pe o nară la fel de ușor ca și când ar fi fost cocaină, prezentă uneori la petrecerile din Princeton, unde oamenii aveau bani pentru asta. De la heroină, Cory a simțit în gât un gust de glutamat de monosodiu[31] – o parte pește, o parte saramură, chimic și contrafăcut, dar interesant. Totuși, aproape imediat creierul lui a primit șocul unei rafale viguroase și chinuitoare de sare otrăvită, care părea să curgă prin găurile unui ciur nevăzut. S-a aplecat în față și a vomitat un jet drept de

[30] Băutură pe bază de lapte, în care se dizolvă un praf roz. O vreme au circulat informații potrivit cărora dealerii de droguri ar fi vândut copiilor un drog colorat în roz, denumit după această băutură. (N.t.)

[31] Aditiv alimentar care dă gustul irezistibil „umami” și ne determină să mâncăm tot mai mult dintr-un anumit aliment. (N.t.)

culoarea chihlimbarului, direct pe covorul vărului său.

— Oh, Doamne, îmi pare rău, Sab, a spus Cory, punându-și o mână pe gură, dar apoi a vomitat și mai tare, printre degete.

La început n-a simțit decât starea asta de rău, nimic mai mult, și părea că drogul nu l-a atins. În suferința pe care o simțea trebuie să fi fost imun la droguri, ca una dintre acele forme noi de bacterii apărute în urma folosirii în exces a dezinfectantului de mâini. Dar apoi s-a gândit că era ciudat să-i vină în minte asta chiar acum, așa că poate heroina începuse să lucreze, în cele din urmă. A ridicat un pic capul și camera s-a strâns și s-a scufundat de parcă toată casa ar fi fost construită într-o groapă de nisip. Cory s-a scufundat și el, căzând într-o parte pe covorul împuțit și îmbrățișându-se cu o mână.

A stat acolo mult timp, cu ochii închiși, până când a auzit în depărtare vocea pierdută a lui Sab, care-i spunea:

— Acum poți să-i deschizi.

Și-a lins buzele și i-a luat un moment să-și aducă aminte ce însemnau aceste cuvinte. Ce trebuia să deschidă? Cadouri?

Nu, nu cadouri, ochii.

Deschide ochii, Cory. Așa că i-a deschis.

Incredibil, dar lumea fusese curățată, limpezită, devenise mai blândă și inefabil mai bună. Sab îi zâmbea drăgălaș dintr-un loc ce părea o pată de lumină așternută pe pat de razele soarelui, iar Cory i-a zâmbit și el, doi veri cumsecade reuniți în sfârșit în iubirea pe care o simțeau cândva unul față de celălalt, pe când băteau mingea pe stradă și se uitau la pornache cu erecțiile lor minuscule, ca niște bețigașe de urechi, imaginându-și felul în care lumea va prinde contur pentru ei doi, într-o bună zi.

În momentul ăsta ar fi trebuit să bea din nou împreună niște Strawberry Quik, s-a gândit el. Ar trebui să călătorească prin țară într-un vagon de circ, cu brațele încolăcite în jurul gâtului vreunui elefant greoi și simpatic care i-ar privi printre zăbrele. Cory își amintea că Alby era mort, dar mai știa și că nu trebuie să se tortureze cu gândul ăsta în fiecare ceas al fiecărei zile.

Acum era unul dintre acele momente în care moartea lui Alby pur și simplu nu mai era relevantă. Îngâna ca pentru sine, în timp ce senzațiile lichide se rostogoleau spre el într-un flux chimic. Voia să-i spună lui Sab cât de ușurat se simțea, dar își pierduse complet capacitatea de a vorbi iar și-și simțea limba inertă, ca pe un pește ținut în gură. Așa că, în loc să vorbească,

Cory a închis iar ochii și s-a bucurat de liniștea și de amorțeala imobilă în care se afla.

Cei doi veri au stat așa ore întregi, baricadându-se în dormitor și ignorând bătăile în ușă ale celor din familie, care îi tot anunțau: „Am pus mielul pe masă! Mielul de duminică!” iar apoi „Se răcește mielul!” și apoi, în final, „Cory, maică-ta vrea să plece acasă imediat”.

Când a reușit să coboare la parter se întunecase deja, verii mai mici adormiseră și erau cărați pe brațe la mașini de tații lor, iar maică-sa moțăia în același fotoliu în care o lăsase dimineață. Mătușa Maria a răzuit oasele de miel și le-a aruncat în gunoi, apoi a pus rufele în mașina de spălat; unchiul Joe era deja în pat, la culcare.

— Ce-ați făcut voi, băieți, acolo sus? Ați ratat masa, a spus mătușa Maria, privindu-i bănuitoare. *Ați băut*, cumva?

— Îmi pare rău, mami, a spus Sab, cu toate că, firește, niciunul nu mirosea a alcool.

— Băutura n-o să vă ducă nicăieri. O să ajungeți niște vagabonzi.

— Știu. N-o să mai facem.

Ajuns afară, sub un felinar, Cory a ajutat-o pe maică-sa să intre în mașină. Printr-un miracol, mergând cu treizeci de kilometri pe oră pe banda de urgență și forțându-se să stea treaz și atent, a reușit să ajungă acasă în siguranță, cu toate că i-a luat destul de mult.

În după-amiaza următoare, după ce dormise treisprezece ore, Cory s-a trezit cu o durere de cap îngrozitoare, de parcă ar fi făcut hemoragie cerebrală, și apoi și-a amintit praful murdar pe care i-l dăduse vărul lui, pisat pe o bucată de sticlă. Durerea de cap era cel mai slab efect la care se așteptase, având în vedere că până atunci nu mai trăsese pe nas heroină. Avea și în telefon un mesaj de la Sab, care spunea: „Vrei să ne vedem mai încolo? Mai am niște marfă”. De parcă acum ar fi fost prieteni și se puteau întoarce la vremurile de altă dată din Fall River, ignorând fisura din ultimii ani. Cory n-a luat în seamă mesajul. Dar când l-a sunat Greer, a făcut greșeala să răspundă.

Era într-una dintre acele stări deosebit de elocvente pe care le avea câteodată când îl suna din New York. De obicei, începea conversația întrebându-l ce mai face, cu o voce discretă și neutră pe care o au oamenii atunci când vorbesc cu cei care au

suferit o pierdere îngrozitoare. Dar nu mai voia să discute cu ea despre subiectul ăsta; momentan avea alte preocupări: adică să aibă grijă de maică-sa și de casă și să se ocupe de curățenie în casa lui Elaine Newman. Să trateze toate aceste lucruri cu seriozitatea cu care trata prezentările în fața clienților, în scurta sa carieră de la Armitage & Rist.

De obicei, când Cory era monosilabic, Greer începea să-i povestească despre ea și despre viața ei, și asta făcea și acum, la telefon, ca și când lucrurile ar fi decurs normal între ei.

— Faith a ținut o predică specială la All Souls. Știi tu, Biserica Unitariană din Upper East Side, înșira ea necontenit. În viața de zi cu zi, totul este despre sexism. Poate să vorbească despre orice, cu oricine. A venit o reporteră de la *New York Times;* îi face un profil. Spune că e un moment excelent pentru tipul ăsta de expunere. Cu *Fem Fatale,* cu toate website-urile alea mai noi, cu Opus – atât de vizibile, și acum, în mod uimitor, cu noi. Loci. „Locul unde femeile se adună ca să vorbească despre ceea ce contează”, așa a poziționat organizația. Nu știu dacă e corect, dar cred că acum ar fi bine să îndreptăm situația.

— Îhî.

— Asta-i tot?

— Nu știu ce vrei să spun, Greer.

— Sună ciudat ce-mi zici; ești OK?

— Sunt obosit.

— Așa sunt și eu. Foarte obosită. Muncesc o grămadă, a continuat ea. Chiar dacă s-a terminat prima reuniune, acum o luăm de la capăt pentru cea de-a doua. Ascultă, a spus după o clipă. Am niște noutăți.

Pentru că el n-a răspuns, l-a întrebat:

— Măcar vrei să le auzi?

— Sigur că da, a spus el, însă acum, că fusese întrebat, s-a gândit: oare *vreau* să le aud?

Și-a dat seama că era epuizat de perspectiva de a le auzi. Era deja epuizat în avans de orice urma să-i spună ea.

— Știi de evenimentul multimedia pe care urmează să-l organizăm?

— Nu.

— Cel despre siguranța fetelor în școli, peste tot în lume.

— Da.

Nu-și amintea nimic despre un astfel de eveniment, dar dintr-

odată a văzut fete în burka, sari, kilturi și zdrențe, legănându-și gențile, călare pe biciclete șubrede, mergând pe drumuri murdare, sub un soare torid, spre școli îndepărtate cu acoperișuri joase. Imaginea era atât de vie, încât s-a întrebat dacă nu cumva era produsul ultimilor câțiva neuroni zăpăciți de opiacee.

— Urmează să angajăm un consultant, spunea Greer. Știu că asta e aria ta de expertiză și pot să-ți spun mai multe dacă te interesează.

Tăceau amândoi, în timp ce el se gândea la propunere, iar ea îl lăsa să se gândească în liniște. Cory n-a spus nimic, așa că ea l-a întrebat încet:

— Ce crezi?

— Nu. Mulțumesc, dar nu.

— Ești sigur? Ai răspuns așa repede.

— Îmi pare rău. Nu pot în niciun caz să fac asta.

— De ce nu? Ești deja acasă de câteva luni, Cory. Poate că e timpul să te gândești iar la viața ta. Măcar un pic. Ar fi ăsta un lucru rău? Nu te-ar răpi de lângă mama ta.

— Asta e viața mea.

— Ei, da, o versiune temporară.

— Eu nu fac diferența, a spus Cory scurt. Totul este temporar, evident. Totul e așa. Fratele meu *a murit,* Greer, tata a plecat și mama a cedat nervos. Asta e ordinea lucrurilor. Lumea nu are nevoie de abilitățile mele de consultant, crede-mă.

— N-ai de unde să știi.

— Sunt mulți oameni care ar putea lua slujba mea de la Armitage și s-ar descurca la fel sau poate chiar mai bine. Sunt sigur că deja au făcut-o. Eram un impostor în costum și cravată, parașutat în Asia, asta-i tot. E ușor să iei un proaspăt absolvent de facultate și să spui „OK, vino să fii consultant” și sunt sigur că există și un câștig real în asta. Dar la un moment dat acel proaspăt absolvent de facultate va avea nevoie să înțeleagă puțin lumea, dincolo de consultanță. Partea necorporatistă. Partea umană. Părțile ascunse, înțelegi?

— Deci asta faci acum, când stai acasă la maică-ta, gătind ziua întreagă și stând în camera lui Alby? Încerci să înțelegi lumea cu părțile ei ascunse?

— Da, a spus el. Exact.

— Păi eu credeam că ar trebui să înțelegem lumea împreună,

a spus ea, cu vocea tremurând puțin.

— Așa ar fi trebuit, a spus el. Și așa o să faci. Și eu o s-o fac alături de tine, a adăugat repede.

Convorbirea s-a terminat cu o senzație penibilă, de ambele părți, iar Cory s-a dus împleticit să-i dea mamei sale de mâncare, apoi lui Slowy. A lăsat țestoasa să stea pentru o vreme pe covorul lui Alby, până când, în final, aceasta a deschis ochii și a clipit de două ori, ca un pacient în comă încercând să transmită mesajul: *Sunt încă aici.*

∴

Cum se întâmpla, se tot gândea Cory, că atunci când murea cineva nu mai era de găsit absolut nicăieri? Puteai căuta în lumea întreagă și nu-l mai găseai. Una era când trupul se oprea din funcționare și era ascuns sub un cearceaf; cu totul altceva era sentimentul că persoana aceea s-a evaporat. Sentimentul palpabil și incontestabil, la fel de puternic, dar și la fel de dificil de evidențiat, ca un abur. Cory a deschis unul dintre carnetele fratelui său și a trecut la o pagină curată, apoi a început să scrie:

DATA: LUNI, 23 MAI

CONDIȚII: TRISTEȚE INSUPORTABILĂ, EXACERBATĂ DE NEBUNIA CONSUMULUI DE HEROINĂ. [HEROINĂ AMESTECATĂ, NU AGITATĂ[32], CU ALTE CUVINTE INHALATĂ, NU INJECTATĂ, PENTRU CĂ NU SUNT CHIAR ÎN FAZA DE BOU AUTODISTRUCTIV, ÎN CIUDA TRISTEȚII PERMANENTE ÎN CARE MĂ SCALD.]

OBSERVAȚIE: ALBY E DE NEGĂSIT. NICĂIERI. NICI AICI, NICI ÎN ALTĂ PARTE. NU EȘTI AICI, NU-I AȘA, FRĂȚIOARE? ÎN HANORACUL TĂU VECHI CU POWER RANGERS? NU, NU EȘTI. ASTA NU ESTE CUMVA VREO FARSĂ ELABORATĂ, CHIAR DACĂ SIMT PE DEPLIN CĂ AR FI.

TIMPUL PETRECUT AZI GÂNDINDU-MĂ LA ASTA: 45 DE MINUTE. CANTITATEA DE TRISTEȚE INSUPORTABILĂ REDUSĂ DE GÂNDUL LA ALBY: 0.0.000%.

[32] În original „SHAKEN NOT STIRRED”, aluzie la replica lui James Bond despre Martini (amestecat în shaker, nu cu linguriță). (N.t.)

În fiecare zi, timp de cinci zile, Cory și-a scris observațiile în jurnal, dar curând și-a dat seama că în starea lui nu se schimba nimic, că nu erau semne de îmbunătățire. Așa că la început de weekend a lăsat jurnalul pe birou, s-a așezat pe pat și a pornit Playstationul. Toate jocurile care-i plăceau lui Alby erau într-o cutie de pantofi de lângă pat, așa că le-a trecut în revistă.

Dacă nu putea fi cu Alby, atunci cel puțin putea simți ce însemna *să fii* Alby. S-a așezat turcește pe patul mic, rulând joc după joc dintre cele preferate de fratele lui. S-a jucat Peep, Growth Spun și Mixedup Kids, și toate celelalte; cele mai multe erau gălăgioase și caraghioase și te absorbeau atât de mult încât simțeai că părăsești lumea asta și pătrundeai în alta, diferit luminată. Unele dintre ele erau lumi mistice, relaxante, precum Calyx, un joc pentru adulți care-i plăcea mult lui Alby.

În timp ce Benedita dormea sau bântuia de colo-colo, bodogănind sau pigulindu-se, Cory se juca.

— Dă-i, dă-i, dă-i! îndemna el pe tăcute spre ecran, în timp ce mașinuța mugea furioasă pe banda albă a unei curse animate, și se simțea el însuși incitat de culori și de muzică; apoi, când se sătura, se liniștea jucându-se o oră Calyx.

Mai trăsese pe nas heroină încă o dată, cu Sab, dar a înțeles repede, după leșinul total și din zilele de recuperare de după, mai multe decât prima dată, că era suficient și că, mai mult de-atât, se afla în pericol să se lase subjugat; să fie luat în stăpânire. În schimb, s-a lăsat absorbit de jocurile video ale lui Alby și de carnețelele lui, de această lume compactă și abandonată.

Greer a mai venit o dată în Macopee, înainte de un eveniment Loci organizat în Cambridge. Deși distanța dintre New York și Macopee nu era cu mult mai mare decât distanța dintre Ryland și Princeton, călătoriile au fost mai rare și numai Greer îl vizita pe Cory, niciodată el pe ea. Ori de câte ori venea să-l vadă, atmosfera din casă era dată peste cap. Maică-sa părea agitată cu Greer prin preajmă, poate chiar jenată să se arate vulnerabilă în fața ei. Se retrăgea în camera ei și nu mânca nimic.

Și cu toate că Greer încerca în continuare să-l aducă la New York – îi promisese că va veni – Cory nu voia s-o lase pe maică-sa peste weekend nici măcar cu una dintre mătuși, care nu știau tot ce au de făcut. Astfel încât venea Greer la el și nu era deloc grozav. În weekendul acesta, Loci cosponsoriza o minireuniune

despre sexualitate și legislație, organizată la Kennedy School of Government de la Harvard. Greer a venit cu o mașină închiriată cu o zi mai devreme, a intrat în casă la Cory și a privit împrejur. Locuința Pinto era din nou curată și ordonată – începuse să se priceapă la asta –, dar Greer nici măcar n-a remarcat, iar chestia asta chiar îl jignise puțin.

Maică-sa picotea în fotoliul ei; câteva ouă se ciocneau ușor într-un vas cu apă aflat pe foc, scoțând acel miros specific de fiert bine de tot. Totul era aici sub control, dar Greer n-a făcut decât să spună încetișor:

— Cory, ce se întâmplă?

Părea gata să izbucnească în plâns și el s-a simțit un pic insultat. Ce era atât de îngrozitor încât aproape s-o facă să plângă? Ce văzuse? El încercase din greu să gestioneze fiecare aspect din viața maică-sii, iar Greer venise și practic îi pusese în față o oglindă, ceea ce nu i se ceruse să facă. Cum ar fi putut să nu aibă grijă de maică-sa? Cum ar fi putut să se întoarcă în Manila și să devină din nou consultant când, de fapt, cea care avea nevoie de sprijinul lui era chiar aici, într-un capot cu imprimeu repetitiv cu ananași, agitată, confuză și vulnerabilă?

Cum ar fi putut să devină din nou interesat de „relația” lui cu Greer? Relațiile erau un lux destinat oamenilor a căror viață nu trecea prin situații de criză.

Dintr-un motiv sau altul, Greer nu înțelegea nimic din toate astea; era atât de diferit de felul în care înțelesese mereu totul despre Cory, încă de când erau adolescenți și se culcau împreună în camera ei de la etaj, cu trupurile dezvăluindu-se unul altuia pentru prima dată, ca monumentele acelea de pe care se trage pânza, în timpul ceremoniilor publice. I se dezvăluise lui Greer, cu penisul lui ușor încovoiat și cu inima arzându-i de dorință și apoi, indiscutabil, de iubirea pe care i-o purta. Cu degetele lui de la picioare lungi cât degetele de la mâini. Cu dorința lui de a face ceva util, într-o bună zi, de a cheltui bani în toată lumea, pentru că el nu avusese prea mulți bani în copilărie și pentru că învățase la orele de economie despre cum lucrurile erau conectate între ele, într-un fel foarte încurcat. Iar Greer îi dezvăluise și ea tot ce avea: trupul mic și cald, dar și sinele ei tăcut, care fusese înlocuit în prezent cu o atitudine mai relaxată. Era mai puțin timidă; Faith Frank o scosese la lumină mai mult decât reușise el vreodată.

Dar avea sentimentul limpede că ea nu-l mai înțelegea ca altă dată, ceea ce era un lucru nou, pentru că ani întregi se bazaseră neîndoielnic pe faptul că se înțelegeau unul pe celălalt.

— Cum adică „ce se întâmplă”? a întrebat-o el.

— Aveam o viață, a spus ea. Nu locuiam împreună, știu asta, dar ne împărtășeam unul altuia tot felul de lucruri și eram alături. Serios, de ce trebuie să-ți spun toate astea? Știi despre ce vorbesc. Pur și simplu te-ai îndepărtat de mine.

El s-a mulțumit s-o privească lung.

— Treaba asta nu merge într-un singur sens, Greer.

— Crezi că și eu am fost distantă? a răspuns ea. Mereu te-am sunat și ți-am dat mesaje. Voiam să aflu totul.

— Da, ești foarte responsabilă.

— Ce vrei de fapt, Cory? Ar trebui să mă mut și eu aici, cu tine? Poate așa ar trebui, a spus ea, haotică. Poate că asta e singura cale să-ți arăt ce simt.

— Nu. Asta nu este o obligație, Greer.

— Dar tu nu mai vii la mine pentru consolare. Nu mai vii pentru nimic. Nici măcar pentru distracție. Viețile noastre sunt complet separate. Nici măcar nu încerci! Știu că ești supărat, știu că te simți terminat. Dar când am încercat să te aduc la New York ca să mă vezi și să fim doar noi doi într-un loc unde chiar puteam să vorbim și să fim împreună, ai spus că nu poți.

— Corect. Pentru că nu pot.

— Acum am un apartament, Cory. Am și polonice. Numai pe tine nu te am.

El n-a spus nimic și așa că ea a continuat să vorbească, înrăutățind lucrurile.

— Știu că mama ta are nevoie de protecție și de grijă, sigur că are, trebuie să te asiguri că le primește. Dar știu și că poți apela la alții să te ajute cu asta, cel puțin din când în când. Nu aici se limitează viața ta. Nu te-am auzit vorbind despre nimic altceva de atât timp. Pari complet neinteresat de lumea exterioară.

— De lumea ta, vrei să zici, a spus el; era puțin răutăcios și știa.

Dar era adevărat. Lumea ei devenise abstractă pentru el; ea stătea bine înrădăcinată acolo, plantată în acel sol. Nu, nu credea că Greer ar trebui să se mute aici. N-ar trebui să-și dea demisia de la Loci, de lângă Faith Frank, și să vină aici, să trăiască alături de el. Deși totuși, s-a gândit Cory pentru o

secundă, dacă ea ar face asta, ar fi în sfârșit împreună. Ar putea să stea în dormitorul lui Greer; părinții ei i-ar lăsa în pace. Ar putea locui aici și maică-sa s-ar putea vindeca, și el, iar ei doi ar avea un fel de viață împreună. Dar Greer nu putea face așa ceva și el nu i-ar fi cerut-o niciodată, absolut niciodată, pentru c-ar fi trebuit să renunțe la atât de multe. În această etapă din viață trebuia să adaugi detalii valoroase propriei persoane, nu să ieși la pensie. Totul regresa acum, și nu știa cum să oprească această involuție, uneori accelerată.

— În regulă, bine, lumea mea, a spus Greer. Dar și lumea ta. Cea pe care ai avut-o.

— N-o mai am acum.

— Ai putea recupera un strop din ea, l-a presat ea. Măcar din când în când. O meriți. Ești o persoană și trebuie să-ți trăiești viața. Dac-ai veni la New York în weekend? Nu mi-ai văzut nici măcar o dată apartamentul din Brooklyn. Par o răsfățată spunându-ți asta și mă simt îngrozitor. Îmi pare rău, dar m-am tot gândit la asta. O să ne cumpărăm mâncare thailandeză din locul de unde îmi iau eu. O să stăm la mine-n pat. O să ne plimbăm în Prospect Park. Spui c-o s-o lași pe mama ta cu mătușa Maria pentru o noapte. O noapte. Și apoi anulezi mereu.

— E complicat cu logistica.

— Știu că e, dar simt că relația pe care o ai cu mine este povara gigantică pe care ți se pare c-o ai de dus. Mai mult decât povara de a o îngriji pe mama ta. Trebuie *să vrei* s-o faci. Eu nu pot să te oblig. Asta-i treaba într-o relație. Cel care este mai distant ajunge întotdeauna să stabilească termenii.

— Deci acum sunt distant.

— Păi da, într-un fel ești.

Cory n-a spus nimic, stătea acolo, rumegând situația.

— Cory, a încercat Greer, este OK să ai grijă în continuare de toate. Dar nu pari să crezi asta. Cât ai de gând să rămâi în starea asta, complet rupt de lume? Câte luni ai de gând s-o duci așa?

— Paisprezece.

— Poftim?

— Am inventat un număr. Încerc să-ți arăt cât de ridicol poate fi felul ăsta de a gândi. Cum aș putea să-mi fixez o limită, Greer? Este nevoie de mine aici.

— Și nu este nevoie de tine și-n altă parte?

— În altă parte nu sunt de neînlocuit.

— Aveai un plan care avea sens. Să lucrezi în consultanță o vreme, să pui de-o parte niște bani, apoi să-ți faci aplicația. Erai atât de entuziasmat de chestia asta.

— A trebuit să mă adaptez. Încep să mă gândesc că tu ești cea care nu se poate adapta.

— Te rog, putem merge undeva să discutăm despre asta? a întrebat Greer, agitată.

Așa că au lăsat-o pe mama lui singură pentru o oră și au mers la Pie Land, restaurantul de pizza unde cândva, înainte de a se îndrăgosti unul de altul, el obișnuia să se joace la Doamna Pac-Man, în timp ce Greer stătea nemișcată, privindu-l. O zărea cu coada ochiului și juca mai bine, mai tare și mai mult, de parcă ar fi jucat ca să-i demonstreze ceva ei, rivala lui de la școală.

Acum, într-o noapte de vară, în weekend, versiunile lor adulte au intrat în același loc; restaurantul era gol, probabil mergea mai bine mâncarea la pachet decât comanda la masă. Exista chiar și o aplicație Pie Land pentru telefon.

— Vă ajut cu ceva? a întrebat persoana de la tejghea.

— Kristin, hei, a spus Greer.

Era Kristin Vells, cea care locuia pe strada lor și cu care merseseră în autobuzul școlar ani la rând. Kristin, care fusese în cel mai slab grup de lectură, numit Koala. Acum purta uniforma roșie de la Pie Land și, indiferentă ca întotdeauna, le-a adus feliile de pizza și sucurile.

— Locuiești cu ai tăi? a întrebat-o Greer.

— Da. Nu e așa de rău.

Kristin i-a măsurat din priviri și i-a spus lui Cory:

— Și tu locuiești tot la ai tăi, nu? Te-am văzut.

De parcă voia să-l avertizeze: să nu-ți treacă prin cap că ești cu mult mai bun decât mine, așa cum ți-ai imaginat mereu că ai fi, băi, deșteptule.

— Da, a spus el.

Nu era cu nimic mai bun sau mai rău decât Kristin Vells. Acum Cory a observat că Doamna Pac-Man dispăruse. Aveau cu toții acasă propriile jocuri și nu mai era nevoie să te joci în public. În ultimii ani, de când începuse retragerea pe scară largă a omului în sine însuși, Cory ajunsese să înțeleagă acest sentiment și, de fapt, acum ar fi voit și el să fie acasă, să joace unul dintre jocurile video ale lui Alby.

Stătea împreună cu Greer la o masă, iar ea ținea la distanță felia din care mușcase, spunând:

— Nu pot să mă pătez pe haine. Mi-am luat foarte puține cu mine.

— Greer, a spus el. Uită-te la mine.

Ochii ei au trecut cu îngrijorare de la farfurie spre chipul lui.

— Nu știu cum vor fi viețile noastre, a spus Cory, improvizând. Cine se aștepta că se va întâmpla așa ceva cu Alby?

— Nimeni, a spus ea, cu voce abia auzită.

— Dar s-a întâmplat, s-a întâmplat, apoi i s-a întâmplat și treaba asta mamei, iar acum mi s-a întâmplat și mie chestia asta.

— Care chestie?

— Să stric relația cu tine.

În voce i se simțea o tensiune dureroasă.

— Acum situația s-a schimbat pentru mine.

— Știu.

— S-a schimbat în multe alte feluri.

— Ca de exemplu?

— Nu știu. Feluri care nu par să-mi fie caracteristice. De exemplu, am tras pe nas heroină, a spus el.

Timpul a rămas suspendat într-o secundă îngrozitoare în care a văzut pe fața lui Greer o expresie pe care n-o mai zărise deloc până atunci; apoi ea a spus:

— Cred că-ți bați joc de mine.

— Știi, dacă pari așa șocată n-o să ne-ajute pe niciunul dintre noi.

— Ei bine, îmi pare rău. Ai vrea să mă prefac?

— Prefăcătoria ar fi bună. De fapt, prefăcătoria ar fi excelentă. Ce încerc să-ți zic este că pe fond mă aflu într-o stare care nu seamănă cu niciuna în care am fost vreodată. Și tu poți să-mi zici că ar trebui să-mi iau un job de *consultant* pentru nu știu ce eveniment simandicos din San Francisco, dar asta ar însemna că nu pricepi cum sunt eu acum. Unde m-au purtat gândurile de când s-a întâmplat toată treaba asta.

— Și eu l-am iubit pe Alby, Cory. Mă gândesc tot timpul la el și simt că mă rup în bucăți.

Îi pierea vocea, i se stingea încet.

— Mi-l imaginez stând cu mine, citind *Encyclopedia Brown.* Mi-l imaginez acolo și mă necăjesc atât de tare, că nu știu ce să

fac.

— Înțeleg asta, dar nu e ceea ce încerc să-ți spun. Mi-am permis să fiu consultant începător o vreme, așa cum am convenit că voi face, iar acum s-a terminat, mai devreme decât ar fi trebuit, și sunt aici. Iar tu, tu ești acolo lucrând în locul ăla frumos, pentru cineva care este steaua ta călăuzitoare. Scrii discursuri emoționante și importante și o faci foarte bine. Rămâi cu asta, Greer. Mergi până la capăt.

— Deci tu ce-o să faci mai departe? a întrebat ea într-un final, iar vocea i-a sunat formal și străin.

— Oh, cred c-o să fac ce fac și-acum. O să trăiesc aici, o să am grijă de mama și o să fac menajul în casa profesoarei – și într-o altă casă unde lucra mama – și o să pierd vremea cu țestoasa și o să fiu prezent unde e nevoie de mine.

— Cory, tu te auzi ce spui? Parcă nici n-ai fi tu.

Pentru ea era prea mult acest *altcineva* pe care el îl scotea la suprafață. Nu putea să-l tolereze și n-ar fi recunoscut-o niciodată. Nu i-ar fi spus niciodată: „Destul, Cory, încetează cu povestea asta”, ci și-ar fi bătut în continuare capul cu el, de parcă ar fi fost un proiect de școală extrem de complicat. Chiar în momentul acela el și-a adus aminte de proiectul cu condensarea de la expoziția științifică, de acum câțiva ani, cu toate acele cuburi de gheață, pâlnii și baloane de apă, și de maică-sa stând în fața acestuia și vorbind în engleza ei stricată. Nu voia să fie proiectul lui Greer, ținta nefericită a eforturilor ei susținute. Înainte nu fusese niciodată vorba despre efort.

Din spatele tejghelei, ascultând toată conversația, Kristin a strecurat în cuptor o întreagă plăcintă necoaptă pentru o comandă la domiciliu, împingând în față paleta de lemn, ca și când ar fi servit agresiv în vreun sport obscur. Ploaia bătea ușor în geamul ferestrei și cerul se întunecase peste acest oraș în care Cory trăise atât de mult și în care nu-și imaginase vreodată că va ajunge din nou să trăiască.

— Nu mai pot să vorbesc despre asta, a spus Greer. Te las acasă și-mi iau la revedere de la ai mei, iar apoi trebuie să plec spre Boston. Faith ne așteaptă pentru un brainstorming în Cambridge, la barul lui Charles, și mâine este evenimentul.

— Atunci chiar trebuie să pleci. Ploaia.

S-au uitat amândoi serioși la ploaia care se întețea rapid. Și-a imaginat-o în micuța mașină roșie închiriată, strângând din dinți

în timp ce conducea cu ștergătoarele pornite, îndreptându-se spre Boston și spre un hotel bun, spre drepturile femeilor și un viitor durabil, spre Faith Frank, care aștepta acolo în ipostaza celei care poate oferi consolare, ceea ce el nu mai putea face.

Au aruncat amândoi niște bani pe masă pentru Kristin și niciunul n-a voit să cedeze celuilalt plata bacșișului. Din cauza asta, suma lăsată era exagerată, ceea ce era deopotrivă o insultă sau o mărinimie, depinde de unde priveai lucrurile.

ȘAPTE

În fiecare dimineață, foarte devreme, în casa acoperită cu iederă din suburbia orașului Scarsdale, New York, Zee auzea vuietul turbo-blenderului Vitamix 4500. Mama ei, Onorabila Wendy Eisenstat, făcea smoothie-uri vag colorate, din afine, kiwi, pudră proteică, ștevia și gheață.

— Dick, cu semințe de in sau fără? auzea Zee, iar apoi Onorabilul Richard Eisenstat striga ce anume preferă în ziua aceea.

Apoi ambii judecători plecau să alerge prin împrejurimile acestui oraș luxos, umăr la umăr ca doi cai de rasă gemeni, înainte de a pleca spre serviciu, la Curtea Supremă a districtului Westchester. Cu toate că Zee avea invitație permanentă să alerge împreună cu ei, numai gândul i se părea teribil: să alerge cu părinții în orașul în care crescuse, să locuiască la ei încă o dată, ca un copil supradimensionat, în timp ce era angajată într-un loc pe care-l ura. Să alerge, și totuși să nu ajungă nicăieri.

Câteodată, lui Zee și celorlalți asistenți de avocați de la Schenck, DeVillers, o firmă de avocatură enormă din districtul financiar al New York-ului, li se cerea să rămână până târziu la serviciu. De-a lungul și de-a latul coridorului, avocații stăteau în birourile lor separate, aplecați peste laptopuri, telefoane sau cutii negre de plastic, cu mâncare, însă într-o zonă improvizată de la capătul îndepărtat al holului era o mică șatră unde asistenții, recunoscându-se unii pe alții ca parte a aceluiași trib dezlânat și bine delimitat, erau în același timp răzleți, obosiți și precauți, posesori ai unor bârfe complicate care o absorbeau întrucâtva pe Zee și reprezentau unul dintre mijloacele prin care

reușea să rămână oarecum interesată de această slujbă.

Vizavi de ea, în zona asistenților, era o femeie masivă care lucra la morgă și care le spunea în pauze povești despre munca ei; se strângeau cu toții în jurul ei s-o asculte. De asemenea, printre ei era și un bărbat cu degete și cu articulații lungi; recent, Zee căutase discret pe Google „degete anormal de lungi” și prima informație primită a fost termenul medical *arachnodactilie.* Degete asemănătoare picioarelor de păianjen. Sigur asta avea.

În mod sigur și ceilalți asistenți o priveau pe Zee ca pe un alt personaj unic de la serviciu – în cazul ei androginismul, o lesbiană atrăgătoare sexual. În biroul prost încălzit de la Schenck, DeVillers, în această seară foarte rece de iarnă, ea purta palton și căciulă, ceea ce-i dădea înfățișarea unui membru al unei trupe de băieți care încerca să treacă nerecunoscut.

— Mă întreb cine a luat decizia să oprească așa căldura, i-a spus Zee tânărului poet bărbos cu care împărțea colțul ei de pe hol. Schenck sau DeVillers?

— DeVillers, în mod sigur, a spus el.

— Eu cred că Schenck. Este un fel de frig *schenckian* aici. El a râs; se amuzau adeseori împreună în felul ăsta, pentru că așa trecea timpul mai repede. Apoi a intervenit o tăcere lungă, în timp ce asistenții băteau cu degetele înghețate în tastele reci. Dacă ai fi ținut ochii închiși și ai fi auzit dintr-odată sunetul acelor bătăi în taste, poate nu ți-ai fi dat seama ce era. Aveau o sonoritate rustică, de ropot de apă, așa cum au atât de multe elemente ale tehnologiei, de parcă ar vrea să păcălească oamenii și să-i facă să creadă că nu au renunțat de fapt la tot ce au iubit vreodată în natură, în schimbul strălucirii palide a unui ecran luminat din interior.

Deși lui Zee îi displăcea să lucreze aici, cel puțin era o ușurare faptul că nu avea un job unde trebuia să se îmbrace ca o maimuță-robot, ci putea să poarte o versiune un pic mai disciplinată a ținutelor ei obișnuite. De-a lungul vieții ei, cu intermitente temeri pentru moartea iminentă a părinților ei, găsise ca singur aspect pozitiv al acestui eveniment inevitabil faptul că, în cele din urmă, nu va mai exista nimeni pe pământ care s-o întrebe: „Crăpai dacă-ți puneai și tu o fustă?”

În fustele pe care le purtase de-a lungul timpului de gura lor, kiltul ca o pătură, bumbacul cu imprimeu indian, crăpătura pe-o

parte, pe cea care-i lăsa genunchii dezgoliți, scandaloasa fustă mini până la fund și cumintea fustă lungă și neagră, căreia îi spunea Prima Violonistă a Orchestrei Simfonice din Boston, se simțise aproape deranjată de falsitate, de parcă hainele ar fi putut să-i cadă în orice moment, într-un act de năpârlire sexuală, lăsând-o dezgolită și expusă.

Odată, aflată acasă la ai ei, în timpul lungii vacanțe de iarnă de la facultate, Zee îi trimisese lui Greer, în Massachusetts, o serie de cărți poștale cu citatul „Crăpai dacă-ți puneai și tu o fustă?” (lui Greer, desigur, chiar îi plăcea să poarte fuste și chiar le purta tot timpul, chiar și atunci când nu era nevoie. De asemenea, Cory zicea că e foarte sexy cu fustă).

Pe prima carte poștală, Zee a desenat o femeie purtând fustă care s-a împiedicat în tiv și a căzut din vârful unei stânci.

A doua înfățișa o femeie zăcând într-o baltă de sânge, îmbrăcată într-o fustă cu un imprimeu cu bricege ascuțite.

Și ultima ilustrată arăta o altă femeie purtând fustă și căzând ca secerată în mijlocul unei mulțimi. Deasupra săgeții care arăta spre fustă scria: „Cea mai nepopulară creație Stella McCartney, fusta mini tivită cu otravă”.

Nu era vorba despre faptul că Zee se imagina bărbat; pur și simplu îi displăceau unele dintre capcanele feminității. La propriul bat mitzvah, sub amenințări, purtase o rochie foarte scurtă, verde, cu un imprimeu cu flori sălbatice enorme, albe, și o pereche de ciorapi sufocanți, și tot ce-și dorise să facă întreaga zi fusese să arunce rochia și să îmbrace niște jeanși, sau măcar să-și scoată ciorapii și să alerge pe-acolo în picioarele goale. Îi încorsetau picioarele în asemenea hal, încât a știut că nu va putea să poarte toată viața ciorapi, așa cum făcea maică-sa; deși, în cazul mamei ei, chiar ar fi fost *posibilă* partea cu picioarele goale, având în vedere că purta roba aceea. Nimeni n-ar fi observat vreodată.

La firma de avocatură, Zee nu trecuse neobservată; una dintre persoanele care o remarcaseră a fost o proaspătă asociată, o femeie în formă, cu buze subțiri, recent absolventă la Georgetown Law, care n-o interesa în mod special pe Zee, deși mirosea de-a dreptul fascinant, a iarbă proaspăt cosită. Dar Zee nu voia să se combine cu nimeni acum. Ar fi fost prea complicat s-o facă în timp ce trăia în Scarsdale.

— Nu că mă feresc de cineva, i-a explicat ea lui Greer când s-

au întâlnit prima dată la Ryland, dar pur și simplu nu se simțea confortabil să prezinte pe cineva părinților ei.

Și oricum, nu era sigură că ar vrea ca persoana aceea să-i vadă posterele cu Spice Girls și cu puii de chinchilla aflați în pericol.

Treaba cu drepturile animalelor și trecerea la vegetarianism începuseră într-o excursie cu clasa la grădina zoologică. Zee stătuse ghemuită printre puii de găină care păreau că plutesc în aer în jurul ei, ca polenul. Piuiturile lor erau moi și totuși insistente și păreau mai degrabă niște insecte. Dar când a luat în palme un buchețel tremurător de puișori, Zee s-a îndrăgostit la nebunie.

A doua zi a împrumutat de la Biblioteca Publică din Scarsdale o carte uriașă cu poze de animale și în aceeași seară, târziu, s-a urcat în pat, cu atlasul deschis în poală, și a început să se uite la pozele colorate cu pui, vidre și căprioare. Acolo, printre cele mai îndrăgite poze din lume, apărea una care era nepotrivită, înspăimântătoare și absolut teribilă: fotografia unui pui de focă prins într-o capcană, cu gura deschisă într-o expresie pură de suferință. Ochii făpturii i-au mers direct la suflet lui Zee Eisenstat, care inițial a fost șocată și a început să plângă, apoi s-a revoltat din cauza acestei nedreptăți. Animalele astea aveau *viață,* s-a gândit ea, strângându-și buzele; aveau viață și, mai mult decât atât, aveau *suflet* și, din acest motiv, trebuia să facă ceva.

Mai târziu, când părinții ei au ieșit să joace tenis cu alte două cupluri de judecători, Zee a rămas în fața computerului ei, comentând pe un forum despre drepturile animalelor sub jenantul pseudonim Me&myanimalpals. A primit repede câteva răspunsuri. DANNYSGRANDMA i-a scris lui Me&myanimalpals un sfat despre cum să facă primii pași „în lumea drepturilor animalelor”. Vikingfan22 i-a scris ca s-o întrebe dacă nu cumva locuia în Twin Cities, fiindcă, dacă era așa, puteau să se întâlnească la „câteva berici reci”. Nimeni nu știa că este doar o fată de 11 ani, iar anonimatul i-a dat curaj. Era un pui de găină, dar nu chiar. Ca oricine altcineva din aceste forumuri de discuții, era și ea revoltată de ideea distrugerii unor ființe atât de plăpânde.

Mai târziu, contul MySpace al lui Zee s-a umplut de declarații ferme privind drepturile animalelor și de fotografii șocante

ilustrând cruzimea față de necuvântătoare, precum și de niște imagini ale unor cățeluși și pisoi hârjonindu-se (cățeii și pisoii *altora;* maică-sa era alergică), cu scopul de a echilibra lucrurile. Posta fotografii constant și, în liceu, petrecuse câteva sâmbete într-o parcare pichetând un magazin local cu blănuri. Intrase deja în lumea oamenilor mari și văzuse felul în care se trag în jos unii pe alții.

Era însuflețită de tot felul de mișcări pentru justiție socială și s-a trezit că devine un fel de ambasador online peste tot în lume. La facultate, împărțind fluturași împotriva războiului din Irak, a încercat din răsputeri să se imagineze în Karbala, și nu în apatica facultate Ryland. Urmărea doar materiile care o interesau și, în consecință, rezultatele la învățătură erau slabe, la fel ca în liceu. Nota de la examenul de matematică[33] fusese atât de mică, iar eseul pe care-l scrisese imposibil de citit, căci consilierul ei pentru îndrumare profesională privise îndelung foile primite de la Educațional Testing Service, bătând cu degetele în pix și încruntându-se înainte de a găsi un sfat potrivit pe care să i-l dea în privința alegerii facultății.

Cu toate că Zee știa că va rămâne mereu o militantă și că va deveni, în cele din urmă, una dintre bătrânele acelea hotărâte, acele *fixiste* care susțineau orice cauză îndepărtată care ar fi avut nevoie de vocea lor – poluarea provocată de rucsacul autopropulsor sau egalitate pentru populația de roboți –, câteodată nu mai ești o ființă militantă, ci mai degrabă una sexuală. Din această perspectivă a evaluat-o pe tânăra asociată sexy de la Schenck, DeVillers și a decis să n-o curteze și să nu se lase curtată de ea. Zee se afla într-un moment de incertitudine, așa credea. Aceasta era acum viața ei, era și nu prea. Trebuia să existe ceva în viitorul ei, ceva mai bun și mai promițător, așa cum avea Greer care lucra la Loci, trăia pe cont propriu în Brooklyn și avea o relație cu Cory.

Programul haotic după care lucra Zee îi permitea uneori să doarmă mai mult și se trezea uneori singură în casa aceea imensă. Câteodată, dacă nu era nevoie de ea la Schenck, DeVillers decât mai târziu, avea timp chiar să se uite la talk-show-urile de după-amiază, dar acestea o deprimau.

— Cred, îi spusese ea recent lui Greer la telefon, că talk-show-

[33] În original „SAT”, examenul standard pentru admiterea la facultate în Statele Unite. (N.t.)

urile diurne au un scenariu special făcut ca să le țină pe femei proaste și inerte. Ori de câte ori mă uit la unul de-ăsta simt că mi se dezintegrează creierul. Subiectul de azi a fost „Fiul meu a intrat într-o bandă”.

— Atunci nu te uita.

— Dar sunt atât de interesante!

— Ei, poftim!

— Trebuie să-mi ocup vremea cu ceva. Ceva necesar, a spus Zee. Toată copilăria și adolescența mea, pe când tu citeai toate cărțile alea de Jane Eyre…

— Jane Austen!

— Da, asta voiam să zic. În timp ce tu citeai, eu protestam.

— Poți să mergi și acum la proteste, i-a spus Greer.

— Mi-ar plăcea, să știi. Doar că sunt atât de obosită când mă întorc acasă. Lucrez la niște ore foarte ciudate, a oftat Zee. Aș vrea să fi lucrat cu tine la fundație. Aș fi mers la serviciu și aș fi fost și militantă totodată. Îmi place și cum sună: fundația.

— Ei, nu e totul așa minunat, a replicat Greer. Știi că sunt de fapt o simplă asistentă.

— Mă îndoiesc. Oricum, este de o mie de ori mai bine decât ce fac eu.

Greer încercase inițial să-i găsească un job la Loci; îi dăduse lui Faith scrisoarea de la ea, dar nu folosise la nimic. „Nicio grijă”, spusese Zee, o expresie pe care o urau amândouă, așa c-o rostise ironic. Tinere slabe și neinteresante ca aspect stăteau îndărătul tejghelelor de la butic, repetând mecanic această expresie, ca răspuns la orice: „Exterminare nucleară?” „*Nicio grijă!”* Expresia era absurdă, pentru că se știa bine că toată lumea are griji legitime, tot timpul. Cum ai putea să nu-ți faci griji, mai ales dacă ești un proaspăt absolvent de facultate care iese în lume într-un moment atât de delicat? Economia Statelor Unite fusese salvată din iad, dar la final de 2010 era încă fragilă.

Zee mai voia și să se facă utilă. Utilă sau iubită; una dintre ele sau ambele. Preferabil ambele! Nu erau același lucru, dar ocupau teritorii apropiate. Era posibil să întâlnească și ea iubirea, sau poate că nu. Poate că viața ei nu-și va găsi niciodată cursul, nu se va coagula niciodată, nici profesional, nici sentimental. Totuși: *nicio grijă!*

Scrisoarea pe care Zee i-o scrisese lui Faith Frank și i-o dăduse lui Greer într-un bar din Brooklyn începea așa:

„Dragă doamnă Frank,
Vă trimit această scrisoare prin amabilitatea domnișoarei Greer Kadetsky, cea mai bună prietenă a mea din facultate. În Greer veți găsi cea mai bună, deșteaptă, discretă și conștiincioasă persoană pusă în slujba dumneavoastră. Este foarte concentrată asupra obiectivelor, organizată și educată. Eu, ei bine, eu sunt diferită”.

Apoi Zee continuase spunând ceva despre ea însăși, trecând repede prin cele mai importante momente ale implicării ei activiste, și vorbise despre câtă energie punea în diferite probleme ale feminismului și ale drepturilor homosexualilor, inclusiv egalitatea dreptului la căsătorie, care urma să fie viitorul *Roe v. Wade*[34]*.* Scrisoarea era scurtă și se termina cu precizarea că, fiind fiica a doi judecători – „nu glumesc!”, scrisese ea –, crescuse văzându-i pe părinții ei cum interpretează legea, în timp ce ea însăși fusese reținută de poliție în clasa a șasea, după o demonstrație pentru drepturile animalelor, în fața magazinului Van Metre Furs.

Destul de devreme Zee se lămurise că părinții ei, fiind judecători, aveau tendința de a judeca totul în felul lor. Asta i-ar fi putut include pe toți copiii din familie, dar băieții fuseseră scutiți de o supraveghere încrâncenată, pentru că mama lor înțelesese repede că băieții nu pot fi domesticiți, așa că n-avea niciun sens să încerce. Onorabila Wendy Eisenstat și Onorabilul Richard Eisenstat îi lăsau pe Alex și Harry să hălăduiască prin vecini mult după ora la care cei mai mulți copii mergeau la meditații la matematică, studiau Torah sau luau lecții de fagot sau lacrosse[35].

Alex și Harry, între care era o diferență de vârsta de un an și jumătate, nu fuseseră elevi prea buni și nici nu excelaseră la alfabetul evreiesc sau în mod special la muzică sau sport; le plăcea să se dea cu skateboardul în sus și-n jos pe Heather Lane, unde familia Eisenstat trăia într-o vilă stil Tudor în valoare de 3,5 milioane de dolari, cu piscină și seră și cu o peluză care

[34] Decizie de referință luată în anul 1973 de către Curtea Supremă a Statelor Unite cu privire la problema constituționalității legilor care incriminau sau restricționau accesul la avorturi. (N.t.)

[35] Joc de echipă în care mingea este prinsă și purtată pe teren într-o plasă fixată la capătul unui băț. (N.t.)

se unea cu cea a vecinilor.

Criticile părinților – în special ale judecătoarei Wendy – au căzut în capul lui Zee, cu toate că pe vremea aceea nu era încă Zee. Pe atunci era încă Franny, Franny Eisenstat, pentru că atunci când s-au îndrăgostit părinții ei aflați în New Haven, unde amândoi erau studenți la Drept la Yale, Richard Eisenstat îi spusese lui Wendy Niederman, care stătea lângă el la cursul de Procedură: „Un lucru pe care trebuie să-l știi despre mine este că sunt un fanatic J.D. Salinger”.

— J.D., adică „Juris Doctor”[36]? întrebase ea.

— Ești amuzantă.

— Încerc.

— Întreabă-mă orice nimic despre Salinger, îi spusese el. Orice despre familia Glass, chiar și despre cel mai obscur dintre membrii ei, unul despre care n-a auzit nimeni, de exemplu despre Walt și Waker.

Moment în care Wendy chițăise:

— Walt și Waker Glass! Nu pot crede că știi cine sunt. Și mie îmi place mult Salinger.

La scurt timp după asta, când începuseră să-și petreacă împreună zilele și nopțile, ajungând să trăiască împreună, dar fără să recunoască, Richard a intrat într-un anticariat din New Haven și i-a cumpărat lui Wendy, cu extravaganță, un exemplar cu supracopertă, un pic îngălbenit, al primei ediții din *Franny și Zooey.* Așa că n-a fost mare mirare atunci când, după nașterea a doi băieți care n-au primit numele cuiva anume, părinții ei și-au adus aminte de romantismul acelei întâlniri de început – momentul în care Richard îi pusese lui Wendy în brațe cartea împachetată în chip de cadou, iar ea smulsese ambalajul de hârtie, văzuse coperta albă cu literele acelea atât de ușor de recunoscut și apoi o dusese emoționată la piept, pentru că acest bărbat știa ce-i place. Și-au amintit de acest moment după nașterea fiicei lor, așa că au numit-o Franny. Pentru o vreme a fost un nume bun pentru ea, un nume perfect.

Dar când a crescut, Franny Eisenstat a simțit că numele ei este sofisticat și inconsistent și că nu are nicio legătură cu ea. Micuța Franny nu mai exista. Acum se transformase într-o persoană care voia control total asupra propriei imagini – și voia

[36] Joc de echipă în care mingea este prinsă și purtată pe teren într-o plasă fixată la capătul unui băț. (N.t.)

să fie văzută ca un puzzle uman substanțial, captivant și interesant. La ceremonia ei de bat mitzvah s-a simțit rușinată de rochia verde și strâmtă, pentru care maică-sa o luase cu forța la cumpărături, la Saks. Toate celelalte femei de la bat mitzvah păreau să se simtă bine în hainele lor elegante, de femei obișnuite. Femei precum Linda Mariani, jurista blondă și țâțoasă a judecătoarei Wendy, care venise adeseori în casa Eisenstat legănându-se pe tocurile ei înalte, sub greutatea teancurilor de dosare pe care le căra în brațe și care erau atât de înalte, încât nu i se mai vedea capul din spatele lor. La sinagogă, Linda a purtat o rochie galben-canar și elastică, mulată peste piept.

— Felicitări, Franny, i-a spus Linda în ziua aceea și fata a simțit, în momentul îmbrățișării obligatorii, cum Linda aproape că emană un parfum extrem de feminin, așa cum, atunci când te așezi pe o canapea, din aceasta iese aerul.

După ceremonie, adulții s-au așezat de o parte a lungii săli de bal, iar copiii de cealaltă parte și între cele două secțiuni a fost tras un perete mobil. În partea copiilor era un echipament pentru karaoke și fiecare a dorit să vină la microfon. Pentru că aveau treisprezece ani și pentru că era anul 2001, glumele despre gay erau foarte apreciate și fiecare a încercat să transforme cântecele de la karaoke în jocuri de cuvinte sau cu dublu sens despre condiția homosexualilor. Acolo, pe mocheta portocaliu-aurie, imprimată cu trompete zburătoare, două fete au început să cânte melodia unui duet de demult, din 1970, format dintr-un frate și o soră pe nume Donny și Marie, improvizând versuri noi la microfoanele rămase în stativ de la vreun eveniment din weekendul trecut.

Una dintre fete cânta:

— *Sunt un pic homo...*

Iar cealaltă cânta:

— Și *eu sunt un pic les-bi-a-nă.*

Apoi simulaseră un sărut franțuzesc, una dintre ele lăsând-o pe cealaltă pe spate. Trebuia să fie deopotrivă dezgustător și caraghios. Dar mai târziu, întoarsă în casa din Heather Lane, pe când familia Eisenstat stătea în living, deschizând ultimele cadouri – toate acele rame de fotografii din plastic și cardurile-cadou de la Barnes & Noble și de la Candles N'Things care aveau să fie curând rătăcite și să rămână nevalorificate și toate acele cupoane de aproximativ optsprezece dolari, pentru că

optsprezece corespundea numărului norocos *chai,* echivalentul evreiesc pentru „viață” –, Franny s-a ridicat dintre ambalajelor de hârtie mototolită, și-a croit drum printre ele, fiindcă îi veneau până la glezne, și a urcat la ea în cameră, unde s-a întins în pat și s-a gândit la cele două fete din clasa ei care cântaseră melodia aceea veche, îngrozitoare.

Dar ceea ce reținuse, ceea ce-i rămăsese atât de precis în minte, încât putea fi așezat într-una dintre acele rame de fotografii pe care le primise, era imaginea celor două fete sărutându-se. În afară de asta, întreaga zi fusese un festival al prefăcătoriei, de la recitarea bucății care-i revenise din Torah, lucru pe care-l făcuse îngrozitor de prost, fiindcă nu fusese niciodată o elevă bună, până la jocul Adevăr sau Provocare pe care-l jucase în cele din urmă alături de toți prietenii ei, într-una dintre celelalte săli de bal. În timpul jocului, Franny se sărutase cu limba cu Lyle Hapner, care era oarecum faimos pentru că-l imita pe președintele SUA căruia i se administrase gaz ilariant la dentist. Gura lui Lyle era ciudată și i se părea că este în pericol s-o înghită, așa cum un șarpe ar putea înghiți un șoricel. S-a simțit mică în prezența lui și goală pe dinăuntru.

Asta era: de ce trebuia să treacă prin viață doar pe jumătate împlinită sufletește? Se întreba dacă există oameni care ajung să se simtă *pe de-a-ntregul* împliniți sau toți erau meniți să se simtă ca și cum soarta era un fel de aliment delicios, care fusese deja mâncat pe jumătate.

Dar zăcând în întuneric, în splendoarea casei părintești, mult-iubita mezină a unui cuplu de judecători împliniți profesional a început propria misiune spre succes. Spre lumea reală. Din nou, nu existau deocamdată cuvinte pentru așa ceva. Cuvintele urmau să vină mai târziu, foarte multe cuvinte. Cuvinte adresate altor femei, în pat sau sprijinită de un zid, pe o alee, cu o voce nouă care o șoca – o șoca faptul că acele sentimente puternice pe care le avusese dintotdeauna însemnau *asta.* Că acele sentimente însemnau a fi gay. Cine s-ar fi gândit? Se pare că oricine, în afară de ea.

Misiunea a început la treisprezece ani, apoi a fost reevaluată la șaisprezece, când Franny a ajuns în oraș, în East Village, în barul unei femei, numit Ben-Her. Părinții ei credeau că în ziua aceea a ieșit cu două prietene de la școală să vadă *Wicked.* Franny se căznise să găsească un lucru convingător de spus

despre show-ul de pe Broadway. Dacă ar fi întrebat-o cineva, ar fi spus: „Cel mai mult mi-a plăcut melodia *Pentru totdeauna.* Chiar te obsedează”.

Dar în timp ce prietenele ei mergeau în grup la Gershwin Theatre, ea se îndrepta spre barul despre care citise în *Fem Fatale,* într-un articol intitulat „Unde sunt fetele: un tur al celor mai bune adăpătoare pentru lesbiene, în Statele Unite”. Cuvintele în sine erau bulversante – „adăpătoare pentru lesbiene[37]”, sugestive pentru anatomia feminină. Exact ca atunci când prietenele ei cântaseră melodia aceea după bat mitzvah, s-a simțit chemată la datorie, tânjind, ca un extraterestru care a primit un mesaj de la planeta-mamă.

Așa că a ajuns la Ben-Her, prea tânără și prea nepregătită pentru ce avea să găsească acolo. În căldura serii de primăvară, îngrămădite într-o cămăruță îngustă la stradă ce fusese în trecut o bombă cu piroști poloneze, câteva femei în maiouri și alte haine sumare stăteau de vorbă față în față, piept în piept, toate pe cât de apropiate și intime puteau fi fără să se sărute. Franny purta un tricou cu buzunar, jeanși tăiați și bocanci Doc Martens; arăta ca o lesbiană sexy, masculinizată, de la Cercetașe, sau ca un băiat sexy, feminizat, de la Cercetași, fiecare ce voia să vadă. Părul ei blond era tuns drept, mediu spre scurt, într-un fel care-i părea temperat, dar diferențiat sexual, subconștient aranjat în așa fel încât să atragă femeile care arătau așa, dar și pe altele, care arătau mai feminin. I-au plăcut și aceste femei, era excitată de feminitatea lor, dar și de dorința lor și mai secretă, încriptată, pentru femei. Barul mirosea deopotrivă a lemn și condimente. Zee a scos un buletin falsificat care-i aparținea surorii mai mari a unei prietene și l-a arătat barmaniței îmbrăcate într-o cămașă retro de bowling, având pe gât un mic tatuaj cu Betty și Veronica[38].

— Ce-ți dau, drăguțo? a întrebat-o barmanița, iar Franny a tresărit de bucurie că i se vorbise astfel.

— O bere, a spus ea, fără să știe c-ar trebui să ceară o anumită marcă.

Dar barmanița i-a găsit ea una, cimentând iubirea de o viață a

[37] În original, *watering holes* – care înseamnă atât „adăpătoare”, cât și, colocvial, „bodegă”. (N.red.)

[38] Personaje de benzi desenate din Archie Comics, prietene foarte bune, apoi rivale. (N.red.)

lui Franny Eisenstat pentru bere și în special pentru Heineken. Franny s-a cocoțat pe un scaun șubred din colț și și-a băut berea în timp ce privea scenariul antropologic care se desfășura în fața ochilor ei. Muzica era de când aveau ai ei 20 de ani, vechiul și clasicul „Sweet Dreams” al lui Eurythmics, dat tare în acel mic spațiu plin de femei, iar ea s-a sprijinit de perete și s-a mulțumit doar să privească. Curând și-a dat seama că este studiată și a roșit de rușine, s-a retras și apoi a privit în urmă. Stânjeneala s-a transformat în confuzie atunci când persoana s-a dovedit a fi jurista blondă și masivă a maică-sii, Linda Mariani, care continua s-o privească țintă și care în cele din urmă a venit spre ea, croindu-și drum prin mulțimea de femei.

— Franny? a strigat ea. Franny Eisenstat? Tu *aici*?

Linda a luat-o pe Franny de braț și a scos-o afară, pe scările de lângă clădirea barului. Amândouă erau asudate; Linda era leoarcă pe sub bluza de mătase, iar fața avea glazură de machiaj topit. Avea 40 de ani și era lesbiană, așa că a întrebat-o pe Franny:

— Ai mai fost vreodată aici?

— Nu.

— Mă gândeam eu. Nu te-am văzut pe aici. Mama ta știe?

— Nu, a spus Franny tensionată. Tu ai mai fost aici?

Linda a râs.

— Oh, sigur. Ascultă, a spus ea, n-ar trebui să fii într-un bar. Ești prea tânără.

— Pot să hotărăsc și singură.

Chiar dacă vorbea cu atâta aroganță, Franny se simțea rușinată. Aici încerca să fie o persoană cu totul nouă și experiența devenea stranie.

— Nu fi obraznică. O să ai de suferit.

Linda s-a șters pe față cu un șervețel și Franny a văzut cum acesta a căpătat culoarea fondului de ten. Brusc i-a venit în minte imaginea stânjenitoare a Lindei Mariani făcând sex, cu machiajul împrăștiindu-i-se pe o pernă.

Într-o altă seară, vizita la Ben-Her i-a adus lui Franny prima sa aventură sexuală cu o femeie a cărei forță stătea pur și simplu în clipa pe care o trăia, nu în lumea din afară. Avea putere pentru că Franny era atrasă de ea. Alana avea 18 ani, maxilarul proeminent și tipul acela de păr care fusese de prea multe ori îndreptat cu placa. Lucra în comerț, i-a spus lui Franny, și cu

toate că arăta destul de banal și nu era chiar foarte coerentă, când a dus-o pe Franny în apartamentul surorii ei mai mari, într-un bloc de după colț, aproape de bar, simplul fapt că Alana era femeie și o dorea a fost suficient ca acea întâlnire să devină monumentală. Apartamentul, aflat la etajul șase al unui bloc fără lift, era decorat cu tot felul de nimicuri și mobilă de bambus. Pe rafturi nu se afla nicio carte, doar animale de pluș purtând tricouri micuțe imprimate cu diverse sloganuri. Un raton purta unul pe care scria „sunt cu proasta”, iar micuța zebră de lângă el purta un tricou pe care era scris „proasta”. Franny, crescută într-o casă mare decorată cu gust, cu obiecte de artă originale și cu cărți – și, de fapt, purtând numele unui personaj dintr-o carte – s-a simțit puțin snoabă.

Însă când Alana a spus: „Întinde-te”, cu o voce despre care Franny va înțelege mai târziu că era aproape sufocată de dorință sexuală, s-a supus imediat. Deasupra ei, Alana și-a încrucișat brațele și și-a ridicat tricoul, lăsând la vedere sânii mici, cam șterși. Apoi i-a scos și lui Franny tricoul și jeanșii schinny, spunându-i cu o urmă de delicatețe:

— Este prima dată?

— Da, a spus Franny, încercând să fie veselă și jucăușă, dar reușind să pară surprinzător de neîndemânatică.

— OK. Atunci trebuie să-ți spun ceva. Ideea este să ne simțim bine, nu? Nu există altceva. Nu trebuie să încerci să-ți închipui ce înseamnă asta sau dacă o să avem sau nu o relație, pentru că îți spun eu, nu avem.

— M-am prins, a spus Franny și, înainte să-și dea seama ce se întâmplă, Alana s-a lăsat în jos pe trupul ei și i-a pus gura între picioare – *ieiii,* gura unei femei între picioarele ei, lingând-o cu pricepere, răbdare și dorință.

Senzația a fost puternică și instantanee, ca atunci când ți se aplică pe față o mască de anestezie sau, în acest caz, o mască pentru trezirea din anestezie, ca să simți mai mult, nu mai puțin. S-a pierdut cu firea ușor, de plăcere.

Franny n-a mai văzut-o niciodată pe Alana, dar s-a întors de încă trei ori la Ben-Her, înainte că ai ei să descopere unde fusese de fapt când ieșise în oraș. Într-o seară din ultimul an de liceu a luat metroul spre casă, ca de obicei, și s-a îndreptat spre locuința lor de pe Heather Lane; a găsit-o pe maică-sa așteptând-o în bucătărie, într-un halat de culoarea piersicii, deși

ar fi putut fi la fel de bine îmbrăcată în roba ei neagră. Judecătoarea Wendy Eisenstat s-a uitat la ea cu o încredere senină și a spus:

— N-ai fost să vezi show-urile alea de pe Broadway. Ai mințit că ai plâns la finalul reprezentației *Phantom of the Opera.* Să spunem lucrurilor pe nume. Știu că ai fost la un bar cu femei, folosind un buletin fals, ceea ce este ilegal.

— Cum ai aflat? a întrebat Franny, lamentându-se ușor.

— Linda Mariani a furat niște rechizite din biroul meu. Nimic important, mai multe cartușe de imprimantă Hewlett-Packard, dar a trebuit s-o concediem pentru că nu fusese prima oară. Și când o escorta agentul afară, s-a întors spre mine în fața tuturor, reține, în fața *tuturor,* și a spus: „Apropo, doamnă judecător, fata dumneavoastră este gay. Întrebați-o unde se duce în toate excursiile alea în oraș”.

Așa că totul e ieșit la iveală, și Franny și judecătoarea au început să plângă cot la cot.

— Aș fi dorit să nu aflu de la jurista mea, a spus maică-sa. În cele din urmă s-a decis că Franny trebuie să meargă la terapeut ca să „se clarifice totul”. După ce au terminat conversația, tatăl lui Franny, care stătuse ascuns în salon, a abordat-o cu blândețe:

— Felul de a fi al mamei tale este cam radical, a spus el. Dacă e vreo consolare, a adăugat el cu un surâs, să știi că așa e și în sala de judecată. Dar vreau să știi că amândoi avem încredere în tine și te iubim mult. Totul va fi bine.

Și a îmbrățișat-o.

Câteva zile mai târziu, Franny a fost de acord să meargă la dr. Marjorie Albrecht, care avea un cabinet de terapie în apropiere, în subsolul casei ei din Larchmont. Dr. Albrecht era fostă membră a unei trupe de dans modern și lucra acum ca psihoterapeut. Era o femeie zveltă și mlădioasă, bronzată, care purta tot timpul body-uri și care, chiar și atunci când te asculta cu atenție, își ducea brațul pe după cap, cu lejeritate. Mulți dintre clienți erau adolescente – fete care aveau tulburări de alimentație; fete care se tăiau superficial, ca să se simtă mai bine; fete care-și urau mamele și tații; fete care dispăreau în mlaștina disprețului de sine și a părului de pe față; fete cu vești neplăcute primite de la iubiții lor. Dr. Albrecht avea și un număr important de pacienți cu probleme de identitate sexuală.

Franny a fost la început reținută la ideea de-a o întâlni, dar curând au început să-i placă sesiunile de după-amiază târziu. Maică-sa o lăsa la colț și mergea la Starbucks să citească vreun dosar, în timp ce Franny intra și vorbea cu terapeuta, care a sugerat la un moment dat că ar putea „să facă un pic de mișcare” discutând orice îi trecea lui Franny prin cap.

— Detest de-a dreptul să mi se spună Franny, s-a confesat ea într-o zi, în timp ce se plimbau dansând prin studioul cu podele lucioase de lemn, oglinzi și bare de metal fixate în pereți.

De undeva de deasupra capetelor lor se auzeau pașii membrilor familiei Albrecht.

— Atunci schimbă-ți numele, a spus terapeuta, sărind în diagonală prin încăpere și aterizând ca o pisică.

— Nu pot. Am fost numită după *Franny și Zooey,* o carte iubită de părinții mei. I-aș răni prea tare.

— Oh, vor supraviețui.

— Poate aș putea fi Zooey, a spus ea timidă, iar dr. Albrecht a prins-o de mână și s-au învârtit.

Așa că Zooey a fost, pentru o săptămână. Numele s-a dovedit prea… *zooey,* prea animalier și în cele din urmă prea urât. A descoperit alături de dr. Albrecht că nu-i displăcea să fie femeie, îi displăcea ca metonimia acestui nume femeiesc ușurel să fie reprezentativ pentru toată suflarea femeiască. Dacă auzi că pe cineva o cheamă Franny, s-a gândit ea, s-ar putea să presupui niște lucruri despre acea persoană – de pildă că este foarte feminină și poate predispusă să roșească – și s-ar putea să te înșeli. Așa că data următoare când a dansat prin camera aceea a decis să-l prescurteze pe *Zooey* în *Zee.*

Era uimitor că ideea acelui nume îi venise în acele ședințe cu dr. Albrecht, dar și mai uimitor a fost că tot de acolo a venit și trădarea. I-au trebuit ani ca s-o descopere. Plecată la facultate la Ryland, unde ajunsese din cauza rezultatelor mediocre din liceu, se afla la un moment dat în bibliotecă, să-și ia o carte pentru cursul de psihologie, când a dat din întâmplare peste un volum cu numele autorului tipărit cu litere mari, aurite, pe cotor. Marjorie Albrecht, PhD, a citit ea, șocată.

— Uaaa, a spus Zee tare, printre stivele de cărți. Volumul avea un titlu lung, plictisitor, psihologic.

A deschis cartea și a început să citească. Fiecare capitol reprezenta câte un studiu de caz. Capitolul 3 se chema „O fată

pe nume Kew: Lesbianismul ca mască și oglindă”.

— *Uaaa,* a spus ea din nou.

> *„Kew” fusese crescută de o mamă obsedată de muncă, care a pus profesia înaintea meseriei de părinte și care se lupta probabil cu propriile ei probleme de identitate de gen, și de un tată distant, de felul lui blând și pasiv, reușind cu greu să furnizeze cadrul pentru viitoarele pasiuni și fantezii ale unei tinere fete, dar rămânând în schimb, cu insistență, slab și detașat.*
> *Este oare de mirare că această tânără a venit în cabinetul meu de consultații atât de confuză în legătură cu propria sexualitate, atât de rezervată în a-și accepta feminitatea, încât a mers până într-acolo încât să vrea să-și schimbe numele cu unul care, precum hainele pe care a ales să le poarte, din păcate nu păstrează nicio urmă de feminitate? Mi s-a strâns inima pentru această pacientă foarte tânără care nu și-a dat voie ei însăși să se bucure de minunățiile propriului eu feminin sau să primească iubirea bărbaților. Părerea mea este că a venit prea târziu la terapie și că nu va avea încotro decât să ducă o viață „gay”, negându-și inconștient ceea ce-i fusese refuzat și ceea ce-și dorea cu o disperare pe care s-ar putea să n-o mai simtă niciodată. Am făcut multă mișcare împreună, „Kew” și cu mine, și în mișcările ei furioase am putut vedea câteodată adevărata sa fațadă heterosexuală, care voia să se facă observată, dar din păcate nu știa cum.*

Când a terminat de citit, Zee plângea deja din cauza nedreptății și a insultei suferite. Și când lumina de pe culoarul îngust dintre rafturile de metal s-a stins brusc, cu un clic subtil, ca o respirație, Zee s-a simțit ușurată. S-a gândit că ar putea să ațipească în întunericul leneș. Niciodată nu se simțise atât de prost înțeleasă și totuși nu putea să se desprindă de povestea asta și să nu se întrebe dacă, în vreun fel sau altul, ceva din ceea ce scrisese Marjorie Albrecht era adevărat. Dacă nevoia lui Zee de a ocupa locul pe care și-l crease – un spațiu în care o persoană putea avea un nume precum „Zee” sau „Kew” și

putea purta o cămașă pentru frac fără să se considere travestită în hainele celuilalt sex sau, în vreun fel sau altul, o slabă imitatoare a bărbaților, ci mai curând să găsească cel mai natural și elegant mod de a exista pe lume – nu era, de fapt, rezultatul că ceva mersese rău, din punct de vedere psihologic. Așa că n-a spus nimănui despre carte, cu excepția lui Greer, și nici n-a mai adus-o înapoi, la raft. În schimb a împrumutat-o degajată de la bibliotecă și a adus-o în camera de cămin unde, în fața lui Greer, în ciuda regulilor împotriva incendiilor, a luat o brichetă și a ars-o, cu foarte mult calm.

— Obișnuiam să dansăm împreună, a spus Zee încet, amintindu-și sentimentul minunat de plutire. De aia sunt o dansatoare așa de bună. Dar nu pot crede că a scris așa ceva.

— Nici eu. Nu meritai așa ceva, Zee. Nimeni nu merită.

La un moment dat, când flacăra a cuprins coperta, s-a auzit chiar un sunet mic, precum o voce omenească plângând undeva, în depărtare, însă curând a fost acoperit de sunetul alarmei de incendiu țârâind pe holurile de la Woolley. Dr. Albrecht nu intenționase să fie crudă; crezuse ceea ce scrisese. Și poate că Zee, spre marea ei oroare, credea și ea puțin.

Fusese obișnuită să creadă că în zilele noastre poți fi oricât de excentric dorești dacă trăiești în locul potrivit. Dar cu toate că acea carte fusese arsă și devenise de nerecunoscut, ceea ce a făcut-o pe Zee să plătească Bibliotecii Metzger o amendă de 65 de dolari, și cu toate că se cuplase cu câteva tipe de la facultate, Zee a simțit că ia parte, câteodată, la o luptă imposibil de dus. Fusese deja trădată în viață de două femei: Linda Mariani, *pizda* aia; și bineînțeles dr. Albrecht, care-i păruse atât de caldă și de încredere în timp ce dansaseră prin studio.

Zee reușise să-și abată atenția de la incidentul cu cartea alăturându-se teribilei trupe de teatru de la școală și culcându-se cu una dintre membrele acesteia, Heidi Klausen, o europeană blondă și rafinată. Ea îi povestise lui Zee despre prăjiturelele elvețiene numite *Schwabenbrötli,* pe care obișnuia să le prepare în copilărie, la Zürich, și a mai spus că ea și Zee ar putea să le coacă împreună la un moment dat. Așa că, într-o zi, Zee s-a înființat în apartamentul lui Heidi din afara campusului și a spus:

— Învață-mă să fac prăjiturelele alea *Schwaben*-cum-le-o-zice, iar Heidi fusese de acord.

Se hrăniseră reciproc cu prăjiturele calde, stând pe salteaua

japoneză a lui Heidi. Zee n-a înțeles ce a făcut-o, câteva zile mai târziu, să se combine cu fosta ei asistentă rezidentă, strălucitoarea Shelly Bray. Bineînțeles că Heidi a aflat, pentru că Shelly Bray n-a putut să-și țină gura, iar Heidi s-a enervat îngrozitor și a țipat la Zee în mijlocul trupei:

— *Tă*-te dracu', Eisenstat, am lăsat garda jos în fața ta în toate felurile posibile. Ți-am arătat chiar și cum să faci *Schwabenbrötli*!

În replică, Zee a spus, cu tupeu:

— Corect, prăjiturile tale *naziste,* dar Heidi era elvețiană, nu nemțoaică, și oricum nu greșise cu nimic.

Zee se dădea la femei sau femeile se dădeau la ea.

— Sunt o parașută, i-a spus odată lui Greer cu lejeritate, când se îndrepta prin campus spre o întâlnire la miezul nopții cu o fată pe care o cunoscuse la seminarul de antropologie.

Nu se îndrăgostise niciodată, ci doar avusese minții sucite din când în când. Erau puseuri de plăcere fizică, stele căzătoare efemere.

Bunul ei prieten, Dog, o privea prelung când o vedea prin facultate, agățând femei. El privea toate femeile cu dorință, după cum remarcase Zee, dar avea o slăbiciune pentru ea. Pierdea vremea prin camera ei, trântit în pat. Obiectiv vorbind, arăta foarte bine, cu toate că avea o barbă care i-ar fi făcut de rușine pe bărbații Amish. De ce nu le spune nimeni bărbaților că femeilor nu le place înfățișarea aia? Ar putea să le lase niște bilete anonime pe care să scrie „Prietenii nu-și lasă prietenii să poarte barbă fără mustață".

Dog era una dintre cele mai bune persoane întâlnite de Zee; asculta toate poveștile ei despre combinații erotice, dând din cap, fiind foarte înțelegător și contemplativ – el însuși avea multe combinații cu femei, de când era la Ryland, dar nu-i plăcuse niciodată să vorbească despre sine, lăsându-i mereu loc lui Zee –, dar apoi, la finalul haiduciilor ei, spunea:

— Deci mi-o tragi și mie o dată?

— Să ți-o trag? Nu.

— Pentru că sunt roșcat? întreba el cu un zâmbet strengăresc.

— Dog, serios? Stăm aici și vorbim despre faptul că sunt gay și tu vrei să ți-o trag?

— Am putea doar să facem *unele* chestii, spunea el timid, bătând din gene și coborându-și privirea.

— Nu, a spus ea. Îmi pare rău.

Dar apoi, într-o vineri seara, după ce avusese loc dezastrul cu Heidi și Zee era cam dărâmată, Greer era plecată să-l viziteze pe Cory la Princeton, iar Chloe era la o petrecere. Se făcuse destul de târziu și Dog stătea în vârful patului ei, pe jumătate adormit. Așa că Zee, simțindu-se deopotrivă afectuoasă și plictisită, se întinsese lângă el. El a pus un braț peste ea, încântat.

— Vezi, nu-i chiar așa de rău, a spus el.

Ea s-a gândit că poate doar vor dormi împreună, dacă era posibil să adoarmă în condițiile astea, dar el i-a spus:

— Te superi? și i-a luat mâna și i-a ținut-o pentru o secundă în mâna lui mult mai mare; iar apoi, când ea nu s-a opus, a luat-o și și-a pus-o pe piept, în locul unde mărăcinișul de păr se ivea pe deasupra tricoului.

Ea i-a simțit inima bătând și nu s-a retras. Iar apoi, la final, el i-a dus mâna pe propriile vintre înfierbântate. Un bolovan mare și încins. Practic a făcut-o să sară înapoi.

— Iartă-mă, a spus el. Mă doare sufletul pentru tine. Merg prin campus în felul ăsta toată ziua. Este aproape o dizabilitate. Ar trebui să primesc timp suplimentar la teste.

Ea și-a adus din nou mâna acolo din prietenie, dar nu s-a uitat, imaginându-și că dincolo de pantaloni are un cuib de păr la fel de roșu și sârmos cum era și barba. Era cel mai drăguț tip din lume, iar ea se gândea la asta în timp ce-și mișca mâna nepriceput și jenant, ca acele gheare metalice care culeg obiecte din cutii transparente de plastic. El era deja mult prea excitat, iar ea deloc. Fusese o greșeală să se cupleze cu el și a știut-o imediat.

— Nu poți dormi aici, să știi, i-a spus ea după ce Dog a avut un orgasm masiv și au rămas amândoi întinși în pat, în timp ce el respira greu, ca să-și revină.

— De ce? Putem vorbi toată noaptea. Poți să-mi mai povestești chestii, îmi place.

— Nu vreau să vorbesc toată noaptea, Dog. Ești cel mai grozav, serios. Dar eu nu sunt atrasă decât de fete. Așa m-a lăsat Dumnezeu, a adăugat ea nesigură, deși de la bat mitzvah încoace cam uitase de divinitate.

În cele din urmă, Dog s-a dus în camera pe care o împărțea cu Kelvin, în timp ce Zee zăcea în pat, confuză și chiar un pic

rușinată. În timp, Dog s-a combinat cu tot felul de fete din campus, iar prietenia lui cu Zee a rămas la fel de puternică și niciunul dintre ei n-a mai pomenit vreodată vreo vorbă despre ce se întâmplase. Din când în când, Zee se întreba dacă nu cumva visase totul. Îi plăceau doar femeile, dar, chiar și așa, știa că are probleme cu ele; se întâmpla mereu ceva dificil de depășit, dar nu știa ce anume sau din ce motive.

După facultate se gândise că ar fi minunat să lucreze cu Greer la fundația lui Faith Frank, dar se pare că n-a fost posibil. La Schenck, DeVillers, primul ei job după absolvire, se simțea dezrădăcinată și pierdută. Până la venirea iernii a știut că trebuie să găsească un loc unde să simtă că era nevoie de ea. Apoi, într-o seară târzie, pe când se afla la firma de avocatură, Ronnie, tipul cu arahnodactilie, i-a spus lui Zee că sora lui lucrează pentru „Teach and Reach”, o organizație nonprofit care pregătește proaspeți absolvenți de facultate și apoi le găsește slujbe în licee publice sau finanțate de stat din întreaga țară. Sesiunea de pregătire pentru promoția curentă de profesori urma să aibă loc în vară – curs intensiv de șase săptămâni –, cu toate că acum era mijlocul anului școlar și toată lumea era deja la post. Însă, așa cum i-a explicat Ronnie, câțiva renunțaseră de curând, iar șefii organizației își făceau griji, nu știau ce să facă și începuseră să se impacienteze. Voia cumva Zee adresa de e-mail a surorii lui?

Era uimitor de-a dreptul cât de repede puteai fi angajat la „Teach and Reach”. „O să fiu sinceră. Căutăm pe cineva cu entuziasm mai mult decât orice altceva”, îi spusese femeia de la telefon. Așa s-a întâmplat că Zee s-a mutat la Chicago spre sfârșitul iernii. „Urăsc să nu trăiesc în același oraș cu tine”, îi spusese ea lui Greer, deși cele două prietene nu se mai vedeau, de fapt, atât de des pe cât și-ar fi dorit. Zee mai venise în Brooklyn din când în când, dar programul lor nu se prea potrivea. Zee nu s-a gândit prea mult la motivul pentru care se eliberaseră tocmai acum posturi de profesori și de ce a fost primită atât de ușor în organizație. Era prea disperată să scape de slujba de asistent de avocat. În schimb, s-a simțit flatată de această ofertă profesională, chiar dacă, privind retrospectiv, nu exista niciun motiv să se simtă astfel.

Pregătirea a fost accelerată față de cele șase săptămâni obișnuite și s-a redus la două și jumătate.

— Considerăm că înveți repede, i-a spus un tip pe nume Tim, care se ocupa de cei din programul de pregătire.

— Vrei să scrii treaba asta într-un bilet și să-l trimiți și părinților mei? a spus Zee. S-ar amuza foarte tare.

În Chicago locuia într-un apartament de la etajul șase pentru care ai ei plătiseră chiria cam fără tragere de inimă, pentru că salariile de la „Teach and Reach” erau de râsul curcilor.

— Ar trebui să trăiești pe un șlep în China ca să-ți permiți să lucrezi la ei, a spus judecătoarea Wendy.

— Și totuși naveta ar fi imposibilă, doamnă judecător.

— Franny, poți să glumești cât vrei.

— Zee.

— Bine, *Zee.* Dar trebuie să-ți spun drept c-aș fi voit să nu-ți iei slujba asta, a spus maică-sa, care îi dezaprobase ferm mutarea, în ciuda faptului că înțelesese valoarea și chiar noblețea acestei ocupații.

Zee a început prin a preda istoria într-una dintre școlile finanțate de stat din Learning Octagon™, după o rundă de pregătire contra-cronometru, de doar două săptămâni și jumătate, în centrul de instruire al organizației. Profesorul „Teach and Reach” pe care-l înlocuia Zee își dăduse demisia de-a dreptul dramatic, în mijlocul unei zile la școală, după o criză de nervi. Pentru o vreme i-au găsit un înlocuitor, dar acesta nu fusese instruit potrivit metodologiei și toate cele șapte școli din rețeaua Learning Octagon™ (era ciudat că nu existau decât șapte, și nu opt, dar una dintre clădiri avusese o problemă cu vopseaua care conținea plumb și fusese închisă pe termen nedeterminat) aveau contract acum cu „Teach and Reach”. Așa că Zee a început în clădirea din partea de sud, înarmată cu un plan de predare foarte formal.

A mers la prima ei oră la clasa a noua, despre care și-a imaginat că va fi scena unui haos, dar i-a găsit în schimb pe elevi letargici; la 8:20 dimineața erau pe jumătate prăvăliți prin băncile din sala de clasă de la etajul al treilea, prin care bătea vântul. Cei mai mulți dintre ei erau afro-americani, câțiva erau hispanici și vreo doi, albi. Niciunul nu părea fericit s-o vadă sau să se afle acolo și nici măcar să se fi trezit din somn; nu putea să-i învinovățească. Își amintea că și ea se simțise la fel în liceu și i-a înțeles pe loc. Așa că vor avea cel puțin o profesoară înțelegătoare.

— Bună dimineața, a spus ea în timp ce și-a aranjat pe catedră cele câteva lucruri personale și s-a așezat pe scaunul verde, care scârțâia necontenit.

Nu i-a răspuns nimeni.

— Ei, poate că nu-i o dimineață chiar așa de bună, a spus ea. Poate că dimineața asta este de tot rahatul.

— Hai, pe bune, a spus un băiat.

Câțiva au râs și unii au fost surprinși să vadă că Zee râde și ea, cu toate că nu găsise comentariul amuzant. Când ești la Roma, s-a gândit ea, continuând: habar n-am ce naiba fac aici.

— Câteodată o să te simți nesigură în clasă, poate chiar adeseori, pentru început, îi spusese Tim. Este absolut normal.

La asta s-a gândit acum, privind spre elevii din clasă.

— Sunt domnișoara Eisenstat și în seara asta o să fiu profesoara voastră, a spus ea impulsiv. Pot să vă povestesc câte ceva despre specialitățile noastre?

Au privit-o total neimpresionați.

— Cum adică în seara asta? a întrebat o fată.

— Și cum adică *specialități*? a întrebat o altă fată, din spate.

Zee s-a simțit jenată de propria glumă; la ce naiba se gândise – ei nu mergeau la restaurante de fițe, probabil că nu mergeau deloc la restaurante. Cei mai mulți dintre ei primeau o masă gratuită. Și-a dat seama că legătura pe care ar trebui s-o stabilească cu ei nu avea cum să fie vreo încercare jalnică de a-i amuza sau de a fi complet diferită de fostul lor profesor, care-i abandonase. Voia ca elevii să aibă nevoie de ea sau cel puțin s-o tolereze. Nu voia să se simtă intimidată de ei și să simtă și ea că ar trebui să-și abandoneze slujba în mijlocul anului școlar.

Să fii adult înseamnă să nu abandonezi, pur și simplu. Nu trebuie să faci lucrurile de mântuială. În al doilea an la Ryland, Zee avusese inițial o colegă de cameră, Claudia, care mirosea a transpirație și alte alea și n-avea nicio idee despre ce înseamnă igiena elementară. Judecătorul Richard Eisenstat îl sunase pe decan după ce secretara acestuia îi spusese scurt lui Zee că aia e, n-are decât să suporte; era absolut imposibil să facă schimb de camere. Totuși, într-un fel sau altul, după telefonul dat de judecător, se găsise o cameră nouă: pentru o singură persoană. Puteai să ieși din multe situații. Dar nu voia să se sustragă de la aceasta. Acești elevi, a decis Zee, aveau nevoie de ea. Și-a plimbat privirea peste chipurile lor lipsite de expresie și a

început cu lecția pregătitoare a zilei, despre al Doilea Război Mondial. Aproape imediat clasa a devenit un spațiu al indiferenței, cu izbucniri ocazionale de anarhie. În unele zile n-o asculta nimeni. Se trezea implorându-i s-o asculte, încercând să-i mituiască. Câțiva dintre puști au devenit de-a dreptul amenințători, inclusiv o fată masivă care i-a spus, cu voce nepotrivit de copilăroasă, „O să ți-o trag de n-o să te vezi”, ca răspuns la cererea ei de a lăsa jos pixul la finalul examenului, apoi a început imediat să plângă și să-și ceară scuze. Ajungeau mereu în biroul directorului și câteodată primeau vizitele paznicului, care înrăutățeau tot ce se petrecea în gălăgioasa sală de clasă.

Greer a sunat-o și i-a spus: „Demisionează! Demisionează!”, dar Zee, aproape în lacrimi, i-a răspuns: „Nu le pot face așa ceva. Nu demisionez”. În cele mai multe zile nu era vorba despre frică, ci despre o frustrare, ba chiar o furie incredibilă – din partea ei. Dar, totodată, simțea pentru acești copii o simpatie aproape bolnăvicioasă, pe care puștii n-o cunoscuseră și nici n-ar fi avut cum. Unui băiat îi mirosea îngrozitor gura și, într-un final, a mărturisit rușinat că nu are periuță de dinți și nici pastă, și nu are nici bani pentru așa ceva; așa că i le-a cumpărat ea. La cererea lui Zee, Greer a trimis niște cutii cu batoane proteice de la părinții ei, iar Zee s-a dus și a cumpărat pachete cu șosete groase și mănuși, mereu mănuși. Avea impresia că se agita degeaba, că era o altă persoană fără perspectivă, înarmată cu provizii pe care le aruncă într-un vulcan.

Și apoi, într-o dimineață din primăvara aceea, pe când se afla pe peron, așteptând trenul, a primit un mesaj de la Greer, în care scria: „Poți vorbi? Este o urgență”. Au vorbit imediat la telefon și Greer, cu o explozie guturală în voce, i-a dat cele mai îngrozitoare vești: fratele lui Cory fusese călcat cu mașina chiar de mama lor și murise. Nu trebuie să te fi întâlnit cu un copil ca să-ți dai seama că moartea lui e cel mai rău lucru despre care ai auzit vreodată. La douăzeci și doi de ani, Zee își imagina moartea din punctul de vedere al copilului, al părintelui și al fratelui băiețelului. Greer suspina și Zee își dorea să fi putut să-i spună ceva care s-o consoleze. Dar acum ele două se aflau în orașe diferite și aveau vieți diferite, așa că în următoarele săptămâni Zee n-a putut decât să-i dea mesaje frecvente în care o întreba ce face, cu toate că știa deja răspunsul.

În fiecare zi, la prânz, după o dimineață grea sau de-a dreptul dementă, Zee stătea singură în cancelarie, de cele mai multe ori ascultând povești din experiența altora la clasă – mici tragedii sau conflicte evitate la mustață, ori pilde despre birocrație și povești fără nicio legătură despre activitățile de weekend, precum bowling sau întâlniri amoroase online.

Era atentă în special la consiliera profesională, Noelle Williams, fiindcă aceasta fusese foarte neprietenoasă, încă din prima zi. Nu vorbea niciodată cu Zee în pauza de prânz, ci stătea într-un grup mic cu administratorii și, ciudat de țeapănă, mânca prețios un iaurt, ciocnind linguriță de plastic de pereții recipientului. Când termina de mâncat punea gunoiul într-un teanc mic și ordonat, compactându-l practic cu mâinile. Nu lăsa niciodată resturi după ea. Noelle Williams avea 29 de ani și era tunsă scurt, lăsând la vedere craniul de formă perfectă, agreabilă. Urechile delicate erau străpunse de mulți cercei micuți și ținutele îi erau mereu impecabile, fără nicio cută. Zee se considerase mereu îmbrăcată cu gust, dar perfecțiunea lui Noelle o atingea ca un reproș.

Într-o zi pe la prânz, Zee s-a plantat îndrăzneață pe canapeaua desfundată alături de consilieră, a cărei lipsă de interes față de Zee era evidentă, deși chiar acest lucru, în sine, o făcea pe Zee să-și dorească să-l obțină. Ce făcuse oare de-o supărase așa de tare pe Noelle Williams?

— De cât timp lucrezi în Chicago? a întrebat-o ea.

Femeia a privit-o direct, cu atenție:

— De trei ani, a răspuns ea. Am fost aici când s-a inaugurat școala.

— Oh, grozav.

— Și înainte de asta mi-am terminat masterul. Iar după aceea am lucrat într-o școală din suburbii.

— Trebuie să fi fost foarte diferit față de locul ăsta.

— Da, a spus Noelle, fără să zâmbească amar-ironic și fără să adauge vreun detaliu care să arate că, deși lucrul aici era inimaginabil, acum erau amândouă aici și singurul mod de a face față situației era să fii ironic.

Ea nu era ironică și nici prea amabilă.

— Eu abia încep să mă prind cum stă treaba, a continuat Zee. Ai vreun truc pentru predare? Este greu să reziști aici.

— Dacă am vreun truc despre cum să-ți ții tu orele? a întrebat

Noelle. În primul rând, eu nu sunt profesoară. Și, de asemenea, îmi imaginez că ți s-au oferit toate trucurile de care ai nevoie, sau nu?

Sau nu? Zee aproape că a maimuțărit-o pe la spate. Ce pizdă, și-a spus ea.

— Păi am urmat un curs intensiv pentru predarea istoriei, a spus ea, însă a preda elevilor de liceu din ziua de azi este cu totul altceva. Și să-i înveți carte pe copiii ăștia – abia dacă mișcă ceva. Prea multe crize și prea multă lipsă de reacție. Încep să fiu cam descurajată.

— Înțeleg, a spus Noelle, fără să mai adauge ceva.

A urmat un moment de tăcere rece, în care Zee și-a mâncat sandviciul neglijent pe care și-l făcuse de dimineață, în chicineta ei. Umplutura îi cădea din chestia aceea moale și dezlânată, o adunătură de ingrediente nepotrivite care n-ar fi trebuit alăturate niciodată: felii de măr și câțiva morcovei întregi, precum și o frunză ciufulită de kale, toate vag lipite laolaltă cu un smac de miso și un spârc de maioneză light dintr-o sticlă stâlcită, cumpărată de la o băcănie de după colț chiar în prima noapte a venirii ei aici, când nu cunoștea pe nimeni.

Noelle s-a uitat la legumele răsturnate la Zee în poală și atunci s-a ivit, stai, *un zâmbet*? Un zâmbet ușor dezgustat la vederea lui Zee mânjită cu propriul prânz? Zee s-a șters pe cămașă cu un șervețel maroniu, aspru, luat din suportul din cancelarie, lăsând în urmă o dâră de ulei; când a ridicat privirea ca să-i mai spună ceva lui Noelle, a zărit ușa cancelariei închizându-se cu zgomotul ei pneumatic, fiindcă Noelle pornise deja să mai rezolve vreo nouă problemă.

Lucrurile ar mai fi putut continua așa pentru mult timp. Consiliera să fie în continuare nepoliticoasă și neprietenoasă, iar Zee să încerce să-i intre în voie și poate într-o zi Noelle ar fi spus: „Zee, ce faci? De ce nu încetezi? Nu vezi și tu că nu te plac?”

Dar, în schimb, într-o după-amiază, cam la o lună după ce se angajase, una dintre elevele lui Zee, Shara Pick, a spus:

— Domnișoară Eisenstat?

Zee era la tablă, ilustrând intervalul de timp cuprins între 1939 și 1945. Câțiva păreau foarte interesați; un elev mai ales, Derek Johnson, deja știa totul despre război și avea o contribuție importantă la discuții.

— Da? a spus Zee.

— Pot să mă duc la toaletă? a întrebat Shara, s-a ridicat și s-a împleticit spre catedra ei.

Trebuia să meargă, și încă urgent. Era o fată albă, rotundă ca un bondar; orice ar fi purtat, o însoțea un nor de haos. Foi de hârtie mototolite, stilouri care curgeau, mărgeluțe minuscule de plastic cu sursă necunoscută. În general era ignorată în clasă, văzută ca murdărică și demnă de milă, și nu părea să-și găsească locul nicăieri. La prânz stătea singură, cu privirea pierdută, și mânca o pungă de Doritos despre care credea că e hrană adevărată. Zee fusese informată de asistenta directorului că Shara se afla într-o situație considerată „riscantă”. Părinții ei erau dependenți de metamfetamină, intrau și ieșeau de la recuperare, iar ea și soră-sa se mutaseră recent cu bunica lor, o femeie foarte de treabă, dar pe jumătate oarbă.

Cu un an înainte, ambii părinți veniseră la ședința de informare cu mințile rătăcite de droguri. „E un dezastru”, i se spusese lui Zee și ea stătea cu ochii pe Shara, care purta mereu în clasă un hanorac cu o glugă din aceea de eschimos care-i amintea lui Zee de coperta vechiului album Paul Simon pe care părinții ei îl ascultau când era ea mică. Shara ațipea frecvent, ceea ce o îngrijora pe Zee, atentă la semnele care ar fi putut arăta abuz de droguri în cazul acestei fete vulnerabile. Dar ori de câte ori venea vorba despre un eseu la clasă, Shara se sprijinea cu coatele pe bancă și scotea limba într-o ipostază copilăroasă de profundă concentrare, scriind lucruri surprinzător de creative. Poate că era aici o pasiune, o posibilitate ascunsă.

— Sigur, du-te, a spus Zee și a rămas la tablă, scriind o listă de factori care au dus la izbucnirea războiului.

A scris mult cu scrisul ei mic care părea că acoperă tabla cu o plasă, deși numai câțiva elevi își notau în caiete. Alții se uitau la ea înțelegând, neînțelegând sau visând, iar un băiat din față, pe nume Anthony, mâzgălea niște schițe extravagante în caiet, cranii și diavoli cu multe detalii, dovadă a unui interes extrem față de satanism care ar fi trebuit probabil raportat administrației.

O fată din ultima bancă își punea unghii false deasupra caietului, iar mirosul specific s-a împrăștiat rapid spre partea din față a sălii de clasă. Izul s-a răspândit, markerul lui Zee scrijelea strident pe tablă, iar adolescenții din sală se suceau, se ridicau

și se așezau la loc. Cineva a urlat prelung ca un lup, ca să stârnească râsete. După-amiezile erau extrem de apatice și rămăseseră numai treisprezece minute până la terminarea orei. Zee avea să scrie la tablă preț de încă vreo câteva minute și poate l-ar fi lăsat pe unul dintre ei să pună o melodie la telefon, ceea ce părea interesant pentru toată lumea. Dar apoi și-a dat seama că Shara nu s-a întors de la baie. A trimis-o pe Taylor Clayton să verifice și, cu toate că Taylor protesta de obicei, câteva clipe mai târziu fata a năvălit în clasă lovindu-se de tocul ușii și a strigat:

— E ceva nasol cu Shara!

Shara era încolăcită pe podeaua unei cabine din toaletă; cumva Zee și Anthony, care fusese obligat s-o ajute, au reușit s-o ducă la cabinetul medical.

— Mă doare rău, plângea Shara ținându-se de burtă și legănându-se înainte și înapoi.

Când s-a întâmplat totul, asistenta proiecta un film despre droguri în altă clasă, iar în micuțul cabinet medical se afla numai ajutoarea ei, care stătea la birou și punea într-un borcan spatulele pentru verificat gâtul, una câte una, *tac, tac, tac.* S-a speriat la vederea Sharei, pe jumătate cărată și pe jumătate târâtă și, în cele din urmă, întinsă pe pat.

— Mă duc după Jean, a spus ajutoarea asistentei și a luat-o la fugă, scăpând spatulele din mână.

— Spune-i și lui să iasă, a zis Shara, gesticulând spre Anthony.

Băiatul a ieșit, ușurat, apoi Zee s-a așezat lângă Shara, frecându-i mâinile și spunând ce-i trecea prin cap.

— Probabil că e apendicul, a spus ea, vorbind repede și fără noimă. A avut și fratele meu. A țipat toată noaptea. Dar când i l-au scos s-a simțit mai bine și așa o să te simți și tu. Știi că apendicul nu are absolut niciun rol? a adăugat ea, pentru că nu știa ce altceva să spună și voia s-o distragă pe Shara de la durerea ei.

— Nu, a scâncit fata.

— Ei bine, așa e.

Apoi și-a dat seama de prezența cuiva și s-a trezit cu Noelle Williams lângă ele.

— Ce se întâmplă, Shara? a întrebat consiliera cu vocea ei calmă.

— Mi-e *rău.*

— Cred că e apendicită, s-a băgat Zee.

— Și de unde știi asta, din pregătirea ta de la Facultatea de Medicină de la Harvard? a replicat Noelle.

— Păi…

— Sau a fost un modul de predare la „Teach and Reach”?

Zee clocotea, dar n-a spus nimic. Nu se cuvenea; fata suferea. Noelle s-a lăsat pe vine și a deschis haina Sharei, lucru pe care Zee nu se gândise să-l facă. Consiliera a desfăcut încet fermoarul și a dat la o parte pulpanele hainei, lăsând la vedere abdomenul umflat al Sharei Pick, uluitor de rotund sub pulover. Era imposibil să nu-ți dai seama.

— Pot să-ți ridic puloverul? a întrebat Noelle, iar Shara a dat din cap.

Pielea de pe burtă era întinsă și lucioasă, cu buricul ițindu-se ca o gumă de creion. Dedesubt se vedea o porțiune întunecată de piele tăind abdomenul pe jumătate, ceva numit *linea nigra,* așa cum avea să afle Zee mai târziu, când s-a așezat la computer căutând fiecare amănunt, adâncită în studiu în felul în care ar fi fost Greer, dacă s-ar fi aflat aici.

Dar neavând încă aceste informații, ci acționând numai din instinct, în momentul acela din cabinetul medical Zee și consiliera s-au uitat una la alta, alarmate, la trupul Sharei Pick, iar apoi Noelle a întrebat-o pe Shara cu voce blândă:

— Drăguța mea, știi că azi o să naști un copilaș?

— Cred, da, probabil c-o să nasc.

— Ei bine, o să naști, iar domnișoara Eisenhower și cu mine o să te ajutăm.

Zee nu a corectat-o. Din momentul acela, totul s-a întâmplat atât de repede; au sunat la 911; Shara scotea niște sunete guturale, își îmbrățișa picioarele și-și arcuia spatele.

— Mă uit să vedem ce avem de făcut, a spus Noelle și, în timp ce Zee o îndemna pe Shara să nu împingă și să țină picioarele strânse, Noelle s-a așezat pe scaunul asistentei – chiar, asistenta, Jean, de ce nu se întorsese încă? Noelle a introdus o parolă pe ecranul vechi, cu margini decolorate, al computerului Dell, apoi a apăsat. *Succes. A* căutat pe Google cea mai restrânsă colecție de cuvinte la care s-a putut gândi. Așa cum s-a dovedit, se pricepea de minune la căutări pe Google.

A găsit apoi cu rapiditate un ghid vizual online pentru asistență la nașterea unui copil în situație de urgență, fără

pregătire și fără echipament medical.

— OK, am aici instrucțiunile, a spus ea.

Cu voce liniștită și controlată, a citit: „Ce trebuie să fac pentru a ajuta pe o femeie în travaliu?”

Într-un fel sau altul au reușit s-o oprească pe Shara din a naște bebelușul în mâinile lor neșcolite. În cele din urmă s-a întors și Jean, urmată imediat de echipa de prim ajutor, un bărbat și o femeie, amândoi tineri și pregătiți, care au dat buzna înăuntru și au preluat problema.

— Împinge, Shara, i-au spus ei după ce au evaluat situația. Și apoi s-a ivit capul, s-a ivit *fața;* și odată ce a apărut acel sens explicit al umanității, orice altceva a încetat. Imediat ce a apărut fețișoara, toată lumea s-a minunat. La fel ca în cazul morții. Toată lumea știa că moartea există, s-a gândit Zee; cei mai mulți dintre noi știu asta din copilărie. Ziarele sunt pline cu acele minuscule anunțuri mortuare plătite și cu necrologuri reale. Uneori unul dintre părinții lui Zee se uita în ziar în timp ce-și beau amândoi smoothie-ul de la micul dejun, înainte de a se îndrepta spre serviciu, și spunea încet ceva de genul: „Oh, ai văzut că a murit acel Carl Sagan?”

Zee s-a gândit la frățiorul lui Cory Pinto – se dusese. S-a gândit la chipurile tuturor celor pe care-i cunoștea, tremurând în gelatina propriei efemerități. Zee știa că suntem copleșiți de chipuri, cele care pleacă și cele care vin, și acum era și ea copleșită de acesta.

Dintr-odată, Zee și-a dat seama că în jurul gâtului copilului era înfășurat ceva gros. Era cordonul ombilical, arătând ca un cablu de bicicletă cu care Zee își lega biela ei Schwinn peste tot prin campusul de la Ryland. S-a uitat cum paramedicii îl îndepărtează cu grijă, ca și când ar fi dezlegat bicicleta pe ploaie, lucrând la chestia aceea alunecoasă, cu intimitățile sale complexe de dincolo de suprafață, ieșit dintre spițe. Capul copilului ieșise.

— Hai că merge, Shara, a spus cu blândețe bărbatul paramedic.

— Încă o dată, Shara, s-a auzit ca un ecou Jean, asistenta.

— Hai că poți, a spus Zee.

Apoi Noelle a zis și ea:

— Te descurci excelent!

Shara împingea eroic și în cele din urmă s-a auzit un sunet ca

o gheată călcând tare în noroi, iar umerii bebelușului au țâșnit afară, întârziați la o întâlnire importantă. Chipul omenesc s-a dovedit a fi atașat unui trup omenesc, cu organele genitale tumefiate, pline și declarative: *fetiță.*

∴

Cu toate că nu se plăceau reciproc, erau amândouă într-o nevoie disperată și cutremurătoare de a se relaxa. Așa că Noelle Williams și Zee Eisenstat s-au trezit luând împreună o cină foarte timpurie într-un restaurant din apropiere, la finalul zilei de lucru, care se sfârșise pentru amândouă imediat după sosirea bunicii Sharei și după ce totul se dovedise stabil, cel puțin din punct de vedere medical. Zee a încercat să meargă la spital cu eleva înspăimântată, dar asistenta Jean nu aprobase, avea să meargă chiar ea. Zee și Noelle nu mai aveau nimic de făcut.

Noelle a ales un mic restaurant soul-food[39] numit Miss Marie's, cu lambriuri de lemn și cu o muzică excelentă, Smokey Robinson și The Miracles. Le-a fost adus un bol micuț cu gogonele și Zee a tăiat una tare, simțind rezistența cojii, dar știind că și dacă lama cuțitului ar fi fost boantă, ea tot ar fi putut s-o taie. Până la urmă, astăzi aproape că adusese pe lume un copil. Copilul unui copil.

Biata Shara Pick, s-a gândit ea. Biata bebelușă Pick. Nu putea face pentru elevii ei nimic altceva decât să le cumpere periuțe de dinți și șosete și să asiste la nașteri. Și să simtă încontinuu tristețe, furie sau frică.

— Ce-o să se întâmple acum? a întrebat ea. Familia ei e un dezastru total.

— Oh, știu. E exact așa de trist cum pare, a spus Noelle. Părinții ei au venit o dată la școală și abia se puteau ține pe picioare. Nu știu cum mai sunt acum. Asistentul social merge la spital în seara asta și o să aflăm mai multe mâine, dar totul este foarte sumbru.

— O să i se permită să se întoarcă la școală?

— Sigur, există mai multe opțiuni. Însă n-am nicio idee ce va face. Avem un program pentru mame, dar sinceră să fiu, toate astea mă omoară. De ce n-a văzut nimeni că fata aia era însărcinată? Oh, asta era o întrebare retorică. Este o întrebare care va fi pusă întregului personal, profesori sau suport administrativ, cu prima ocazie când ne vom întâlni. Și o să

[39] Mâncare afro-americană. (N.t.)

sugerez să avem o întâlnire cât mai repede, pentru că niciunul dintre noi nu a observat. Nu putem să zicem doar că „a avut burta mică”, deși e clar că așa a fost. Bebelușul ăla era cât o marionetă de tras pe mână. Și totuși, cei de la primul ajutor de urgență au spus că era sănătoasă. Mică, dar sănătoasă. Plămânii îi sunau cum trebuie.

— Mă simt îngrozitor că n-am observat. Dar nu aveam cum. Shara purta haina aia în fiecare zi, a spus Zee.

— Asta în sine era un semnal de alarmă.

— N-am știut.

— Normal că n-ai știut.

În acest punct, Zee s-a întrebat cam cât mai urma s-o persecute consiliera. Oare de ce o displăcea Noelle cu atâta îndârjire, chiar și după ce făcuseră împreună astăzi și după toată drama reală a situației?

— Ce ți-am făcut eu, Noelle? a întrebat ea.

Atunci a apărut chelnerița, întrerupând confruntarea, așa că au comandat la nimereală din meniu. Pui pentru Noelle și un amestec vegetarian pentru Zee. Când ești vegetarian, mesele tale la restaurant abundă în amestecuri de legume.

Apoi Noelle a ridicat privirea cu o expresie care, surprinzător, nu era ostilă.

— Zee, a spus ea, nu-i vorba despre tine. De fapt, despre tine e vorba. Este natura ta încrezătoare. Idealismul tău.

— Nu m-aș fi gândit că astea sunt defecte.

Zee a rotit berea din pahar și a simțit brusc dorința de a bea o bere cu Greer, în locul acestei femei neprietenoase. Toată lumea spunea că Chicago este un oraș minunat. „Institutul de Artă”, se minunează ei. „Viața de noapte. Muzica. *Lacul”.*

Dar Zee văzuse și făcuse foarte puține lucruri, pentru că este dificil să iubești un oraș atunci când ești complet singur în el. Sau cel puțin pentru Zee era dificil. Poate că ar fi trebuit să-ncerce s-o convingă pe Greer să vină câteodată în vizită, în weekend. Puteau să se plimbe împreună pe marginea lacului sclipitor, să arunce cu pietre și să vorbească despre ce era dureros în viețile lor, dar și despre lucrurile la care puteau să spere. Dar femeia cea neprietenoasă de aici deținea controlul asupra lui Zee. N-o merita, dar așa era. Noelle, a observat ea, avea un gât sexy.

— Nu sunt defecte în sinea lor, a cedat Noelle. Dar când copiii

mei se obișnuiesc cu ele, consider aceste calități mai mult decât inutile.

— Copiii tăi? a spus Zee. Nu sunt și copiii mei acum?

— Te gândești la elevi ca la copiii tăi?

— De ce n-aș face-o? Știi ceva, nu merit porcăriile astea din partea ta, i-a spus Zee. Sunt nouă, mă zbat să mă adaptez și tocmai am trecut azi printr-o *chestie importantă.* M-am alăturat celor de la „Teach and Reach" ca să fac ceva bun. Chiar asta mi-am dorit. Și dacă nu iese, ei bine, nu știu ce altceva să fac. Dar chiar de când am venit în școala asta m-ai urât.

— Crezi că e vorba despre tine? a spus Noelle. Nu ești decât o rotiță în angrenajul „Teach and Reach", așa că nu te mai împăuna cu rolul tău. Știu că am avut o zi grea, și că am avut-o împreună, dar dacă te-aș urî nu aș sta cu tine aici, acum. Aș fi foarte departe de tine.

— Oh, deci zici că mă placi? Asta chiar e derutant. Sigur mie nu mi se pare deloc așa.

— Trebuie să muncești mai mult de-atât dacă vrei să te plac. Dar sună un pic mai rezonabil decât celălalt obiectiv al tău, a spus Noelle. Să salvezi elevii din rețeaua Learning Octagon.

— Au nevoie de tot ajutorul pe care-l pot primi.

— Nu de la tine, drăguța mea.

Ultima parte a fost aproape murmurată, același alint pe care-l folosise și pentru Shara în timpul nașterii. Atunci voise să sune blând, dar acum sunase tăios și lipsit de afecțiune.

— Atunci de la cine? Cine altcineva poate ajuta un program octogonal format din șapte școli, unde fiecare pornește de la nimic? Știu ce privilegiată am fost. Am crescut în Scarsdale, New York. Dar de ce ar trebui să mă descalifice istoria asta de clasă? Experiența mea ar trebui neapărat să fie aceeași cu a elevilor mei?

— Mama este o membră de bază a clasei de mijloc, administratorul cabinetului unui alergolog de aici, din Chicago, a spus Noelle. Ne-a crescut singură pe mine și pe sora mea – tata a murit de atac de cord când aveam eu cinci ani –, dar am avut tot ce ne-a trebuit, exact ca tine. Lecții de muzică, ortodont, o grămadă de cărți în bibliotecă și o viață cu substanță. Ăsta este costumul de eroină al mamei. Nu spun că experiența cuiva trebuie să fie la fel cu a elevilor.

— Atunci ce spui?

Noelle s-a aplecat mai aproape de ea, peste masă; din această apropiere bruscă, Zee a căpătat o nouă perspectivă. Pur și simplu, nu trebuia să fie intimidată de ea sau s-o admire fizic. În ceea ce privește posibilitatea de a fi trădată, aceasta nu avea nimic de-a face cu femeile mai în vârstă din trecutul lui Zee, Linda Mariani și Dr. Marjorie Albrecht, care o trădaseră în mod absolut șocant, sau chiar Faith Frank, care n-o trădase, ci pur și simplu nu se arătase absolut deloc interesată de ea, în ciuda scrisorii inimoase pe care i-o scrisese. Noelle Williams nu-i crease nicio așteptare. Zee nu avea cum să fie rănită de ea. Putea să-i reziste dacă așa voia.

— Ni s-a spus, a zis Noelle, că o echipă dedicată de profesori va da buzna pe-aici călare pe cai albi și că ne va salva școlile. Dar de fapt în școlile noastre au venit echipe complet nepregătite, oamenii înșiși abia fiind ieșiți din facultate și fără nicio experiență reală, cu excepția unui curs intensiv mai scurt decât cursul pentru reparatori de aer condiționat, de exemplu. Și ni se spune că ar trebui să fim recunoscători. Ni se spune că lucrul ăsta este suficient de bun și că ar trebui să avem respect față de faptul că oameni ca tine sunt dispuși să accepte o slujbă plătită prost ca să facă ceva bun și valoros. Când, de fapt, nu este deloc destul, cel puțin nu pentru mine. Unii dintre colegii mei nu simt așa, ci aprobă practicile „Teach and Reach” și consideră că este o întreprindere admirabilă, care merită toată susținerea lor. Dar de când a venit „Teach and Reach” este esențial să spunem că lucrurile nu s-au schimbat.

Noelle a făcut o pauză, apoi a continuat:

— Acum sunt încântată de președintele nostru. Un bărbat de culoare. O minte sclipitoare și un suflet bun. Pur și simplu mor după el. Dar nimic n-o să schimbe prea repede lucrurile deja învechite și negative. Și, în diferite feluri, „Teach and Reach” face totul mai rău. Nu poate să suporte nicio critică și de aceea nu se va schimba niciodată. Și forțează școlile noastre să se încadreze într-un soi de formă de management corporatist. Profesorii veterani au fost concediați, dar „Teach and Reach” merge mai departe. Degradează meseria de profesor. Și bineînțeles că acest program țintește comunitățile de culoare, hispanicii și asiaticii. Nu s-ar duce niciodată într-o școală a albilor. Și știi ce se va întâmpla? Afară sunt forțe care pândesc în tăcere, nu se grăbesc, știind că le va veni momentul. Tu și alți

câțiva nu sunteți oameni răi, știu asta, dar nu aveți abilitățile necesare și nu sunteți pregătiți, și veți păstra slujbele astea doar pentru o perioadă. Nu veți rămâne aici; și nici nu-și imaginează cineva asta. Ați venit aici la terminarea facultății ca să încercați să faceți un bine, și odată ce ați trăit această experiență, o să vă răsuciți pe călcâie și o să vă vedeți de treabă. Probabil una mai puțin implicată, dar mai mulțumitoare financiar. Nu te învinovățesc, Zee. Așa aș face și eu, dacă aș fi în locul tău. Dar avem nevoie de oameni care să stea aici pe termen lung. Pentru că lucrurile vor merge din ce în ce mai rău și atunci ce-o să se întâmple?

— Deci spui că ar trebui să demisionez acum?

Noelle a privit-o ferm.

— Adică asta crezi tu? Nu, sigur că nu asta zic. N-ar trebui să le faci așa ceva acestor copii, în mijlocul anului, așa cum au făcut alții. Tânjesc după stabilitate. Rămâi și termină anul, fă ce poți tu mai bine și decide-te după aceea. Uite, sunt sigură că ești un om bun și sunt sigură că te străduiești din greu să… cum îți spui ție însăți, „să te implici”? Cunosc sentimentul acela; l-am avut și eu. Dar câteodată felul în care te poți implica este să-ți trăiești pur și simplu viața și să fii tu însăți, cu toate valorile intacte. Și fiind tu însăți, se va concretiza. Poate nu în lucruri măreațe, dar se va concretiza.

— Eu văd lucrurile diferit, a spus Zee încetișor.

Noelle a dat din cap.

— În orice caz, totul s-a întâmplat foarte repede. Locuiam cu părinții mei și lucram ca asistent într-un cabinet de avocatură, lucru pe care-l uram. Cea mai bună prietenă a mea lucrează pentru Faith Frank, care are o fundație pentru femei; m-am gândit că poate aș putea și eu să lucrez acolo, dar n-a fost să fie. Trebuia să scap neapărat de firma de avocatură, ca să nu mai vorbesc de casa părinților mei. Dar judecătoarea Wendy Eisenstat mi-a spus clar și răspicat că, orice aș face, trebuie să-mi câștig traiul.

— Cine-a zis?

— Mama.

— Îi zici judecătoarea Wendy Eisenstat?

— Da. Sau judecătoarea Wendy. O înnebunește chestia asta. Preferă apelativul „mamă”. Dar serios, a avut o prezență atât de judiciară toată viața mea. Câteodată, când o visez, poartă robă.

Și tata la fel. El este celălalt judecător Eisenstat, dar este mult mai discret.

Noelle a zâmbit; era primul ei zâmbet, oare? Cel puțin era unul fără echivoc.

— Așadar, bănuiesc că nu te cheamă Eisenhower.

— Nu.

— Și totuși nu m-ai corectat.

— N-aveam cum să fac asta. Poate că te-ai fi simțit stânjenită.

— Îți corectezi elevii când fac vreo greșeală? a întrebat Noelle.

— Da. La „Teach and Reach” ne-au spus că așa ar trebui să facem.

— Mereu faci ce-ți spun alții?

— Dacă mă roagă frumos.

— Păi atunci poate ar trebui să învăț și eu să te rog frumos, a spus Noelle. Să țin minte.

Zee a făcut pauză, încercând să-și dea seama ce ar putea spune.

— Ar fi o idee bună. Ai putea chiar să vezi niște rezultate, a zis ea în cele din urmă. Mai bune decât rezultatele la teste. *„Nicio femeie* lăsată în urmă”.

Acum, între ele era o atmosferă jucăușă; trecuseră de la arțag la nașterea unui copil și de la monologuri furioase la această nouă și incertă etapă. Sunt atât de confuză! s-a gândit Zee, privind urechea mică și împodobită a lui Noelle.

— Mama ta a fost o persoană caldă? a dorit Zee să știe dintr-odată.

— Așa și-așa. Este mai mult ca stewardul de pe o navă aeriană. O navă frumoasă, totuși. A ta?

— S-a priceput la ce avea de făcut. Nu pot să mă plâng. Văzând-o azi pe Shara, mă gândeam că a făcut tot circul posibil, nu-i așa?

— Ce circ?

— Oh, o mamă care procreează o potențială mamă în miniatură. Nici măcar nu știa sigur c-o să aibă un copil, a spus Zee.

A zdrăngănit cu furculița în farfurie.

— Nici nu-mi pot imagina măcar, a adăugat apoi.

— Ce, să ai un copil?

— Exact, da. Corpul meu, tot echipamentul ăsta cu care sunt dotată; n-am stat niciodată să mă gândesc prea mult că are

funcții reproducătoare. În adolescență am avut un terapeut care considera, se pare, că-mi neg feminitatea. Dar nu o negam! N-am negat-o niciodată. Îmi place să fiu fată. Doar c-aș vrea să fiu cea care stabilește ce înseamnă asta. Ideea mea despre iad este să dai brusc naștere unui copil, fără să știi ce se întâmplă.

— Asta e ideea despre iad a tuturor.

Dintr-odată, Zee a simțit nevoia să întrebe:

— O să aflăm și noi ce se întâmplă cu Shara și bebelușul ei, nu? Putem s-o vedem? Și dacă nu se întoarce la școală, n-o să mai auzim de ea?

— O să mă asigur c-o să auzim și c-o să găsim o cale s-o ajutăm, dacă putem. O să fac tot posibilul să nu uite lumea de ea.

— E un dezastru, dar îi place istoria. E bună la reținut date, a spus Zee.

Poate că era o exagerare, dar voia s-o spună. Cineva trebuia să-i ia partea Sharei Pick, să spună că poate mai mult decât să poarte un copil care ar putea să fie în curând pus în brațele altcuiva, că e mai mult decât o colecție de componente scăpate de sub control.

— Trebuie să fi fost atât de speriată, a spus Zee. Corpul nu face întotdeauna ce-i cerem să facă. Are propriile idei, propria traiectorie.

Și acum se gândea că propriul corp era un diapazon care răspundea la chemarea foarte specială a lui Noelle.

— *Tu* pari speriată.

Zee a ridicat privirea.

— Am fost foarte speriată. Foarte șocată.

— Nu atunci. Acum, a spus Noelle cu voce rece, aproape formală. Din cauza mea.

— OK, a recunoscut Zee. Poți fi puțin înspăimântătoare.

— Asta-i tot ce însemn pentru tine? O persoană înspăimântătoare?

Zee nu s-a grăbit, încercând să se asigure că înțelegea ce se întâmplă, noua voce folosită de Noelle și ce însemna ea. Exista aici un sentiment cunoscut; probabil că și Noelle îl recunoscuse. Gândește, gândește, și-a spus Zee, întrebându-se dacă nu cumva îi scapă sensul corect. Nu i-a venit nimic altceva în minte. De obicei, criza trecea și lăsa în locul ei calmul, dar aceasta aducea o altă criză, de un alt tip.

— Nu, a spus Zee. Nu doar asta.

— Atunci ce altceva?

Întrebarea fusese aruncată ca o provocare directă. Zee n-a spus decât:

— E chiar ciudat.

— Nu-ți place?

— Nu știu ce este.

— Ești sigură că nu știi?

— OK, cred că știu, a spus Zee.

— Atunci e OK? a întrebat-o Noelle, iar Zee a dat din cap.

Niciuna dintre ele n-a știut ce să spună mai departe.

S-au întors la ceea ce făceau, și-au mâncat cina, au băut bere și au împărțit la desert o budincă de banane, săpând amândouă cu linguriţele în aceeași compoziție bejulie, lucru care i-a amintit lui Zee de imaginea lui Noelle din cancelarie, când își mânca iaurtul, făcând acel *poc poc,* ca un sunet de copite galopând pe plasticul cutiei. Era sunetul făcut de o femeie independentă mâncând simbolul internațional al hranei pentru femei: iaurtul. Femeile, cu nevoia lor de calciu. Dacă mergeai într-o mulțime de locuri din lume, găseai peste tot femei mâncând iaurt.

— Vrei să cerem nota? a întrebat Noelle.

A fluturat cu mâna spre chelneriță. Era un pic ametită, după cum și-a dat seama Zee, îngrijorată că poate ușoara pileală a lui Noelle a făcut-o să-i arate acel interes. Poate că Noelle fusese păcălită să flirteze numai din cauza berii și mai târziu va fi oripilată de ea însăși, pentru că, până la urmă, era consilier profesional la o școală finanțată de stat și heterosexuală toată ziua.

— Ești cherchelită, a spus Zee. De aia te-ai purtat așa? Din cauza celor trei beri?

— Nu, a spus Noelle. Intenționat mi-am luat trei beri, pentru că începeam să mă port în felul ăla.

— „În felul ăla”.

— Atrasă de tine.

— Oh.

Noelle a coborât cu degetul în lungul paharului de bere, secționând condensul. De ce oare cuvintele *„atrasă de tine”* erau ca un trăsnet? Pe Zee o *ucidea* faptul că Noelle Williams, autoritara consilieră, o femeie afro-americană mai în vârstă decât ea, cu un comportament teribil de elegant, era atrasă de

ea.

— Atunci e în regulă, a spus Zee și au râs amândouă.

Și, de asemenea, cât de ciudat era ca râsul acela să caracterizeze atât de mult din ce au făcut începând cu noaptea aceea, chiar dacă o parte a fost râsul neputinței confruntate cu lucruri imposibil de îndreptat. La școală s-au mai întâmplat și alte lucruri rele: un băiat a fost bătut atât de rău pe drum spre casă, încât i-a fost scos ochiul din orbită; un alt membru al corpului profesoral „Teach and Reach” a părăsit corabia; un boiler defect a făcut școala nefrecventabilă timp de două zile.

Dar într-o seară, după nașterea bebelușului Sharei, au plecat de la restaurant pe o stradă liniștită, prin ninsoarea care începuse dintr-odată – ninsoare de primăvară, pentru că așa era în Chicago –, au luat trenul și acesta le-a dus în liniște și în lumina neoanelor spre apartamentul lui Zee de la etajul al șaselea, pentru că era mai apropiat decât locuința lui Noelle, aflată la o distanță de 40 de minute bune. Iar în 40 de minute vraja s-ar fi putut destrăma. Slavă cerului că e curat în casă, s-a gândit Zee când a aprins luminile.

— Studențește, a stabilit Noelle, iar Zee a văzut camera prin ochii ei: canapeaua era acoperită cu un material cu imprimeu tipic indian; micul pliant înrămat de pe perete făcea reclamă unui discurs din capela facultății, din urmă cu câțiva ani, prezentat de Faith Frank.

Clementine într-un castron albastru. Fotografia lui Zee împreună cu o altă femeie, în mod clar buna ei prietenă, în robele de la absolvire. Noua viață pe care Zee Eisenstat încerca să și-o aranjeze aici, în Chicago.

— Da, nu m-am putut abține, a spus Zee. Am fost studentă atât de mult timp, încât numai așa știu să trăiesc.

— Îmi amintesc și eu toate astea, a replicat Noelle, apoi a prins-o cu hotărâre pe Zee de umeri și a tras-o spre ea, ceea ce a fost atât o ușurare, cât și o supremă încântare.

S-au sărutat îndelung, pe îndelete. Când s-au întins pe salteaua îngustă pe care Zee o cumpărase de la talcioc, după mutarea aici, și pe care o cărase în cârcă șapte străzi, ca un șerpaș, nu s-a putut abține să nu se gândească puțin la putere: cine o deținea acum, femeia mai tânără sau cea mai în vârstă. Uneori, puterea era greu de înțeles. Nu puteai s-o cuantifici sau s-o calibrezi. Abia dacă puteai s-o vezi, chiar și atunci când te

uitai țintă la ea.

— Despre asta a vorbit toată lumea la prima reuniune Loci, îi spusese Greer recent la telefon, când venise vorba despre asta. Semnificația și folosirea puterii.

— Reuniunea pe care ai ratat-o din cauza fratelui lui Cory.

— Da. Dar toți cei care au fost aici – restul echipei – au spus că s-a văzut limpede că trebuie să ne întoarcem la subiect, pentru că toată lumea ar mai fi dorit să discute despre asta. Îi incită pe toți. Puterea! Chiar și cuvântul în sine este plin de putere.

— Așa e, a spus Zee. Îl are în el pe „put”. Ca într-o cărticică comică.

Pentru Zee părea un vis mult-dorit să trăiască într-o lume a puterii feminine – putere reciprocă. Să ai putere însemna că lumea era ca o pășune uitată cu porțile deschise și nu era nimic care să te oprească, puteai alerga, alerga și iar alerga.

Noelle arăta formidabil și cu, și fără haine, deși, firește, fără haine era mai vulnerabilă la impresiile lui Zee despre ea. Se luaseră în stăpânire una pe alta cu mâinile – Zee, cu aspectul ei băiețos, și Noelle, cu înfățișarea ei feminină și îngrijită, ușor temperată de țeasta aproape rasă, de șoldurile proeminente și de comportamentul reținut, care-i dădeau aerul unui model pentru artiști. Brațele și picioarele puteau fi rearanjate așa cum doreai, încheietură cu încheietură, și tot așa era și sexul, când puterea devenea fluidă. Puteai să-l rearanjezi pe celălalt și el te putea rearanja pe tine.

Acum ningea liniștit și după o lungă și semnificativă partidă de sex cu o persoană nouă, cele două femei s-au pregătit, într-un final, de culcare. Puterea fusese acolo cu un moment în urmă, dar acum dispăruse. Cât de ciudat era că Zee se gândise la asta și brusc devenise irelevantă. Ziua fusese imposibil de lungă și de dificilă și singurul lucru de care aveau nevoie acum era să se prăbușească în somn.

— Drăguța mea, i-a spus Noelle înainte să adoarmă, pe un al treilea și complet diferit ton al acestui alint.

PARTEA A TREIA

EU SUNT CEA CARE DECIDE

OPT

Pe copertina roșie a magazinului scria „Masaj de neuitat qigong tui-na, pentru relaxare și înviorare”, cuvinte care nu păreau să-i intereseze pe newyorkezii ce treceau pe lângă acest colț al străzii West 90s, într-o seară blândă din toamna lui 2014. Dar Faith Frank le știa semnificația și o dată pe săptămână, după serviciu, îl punea pe șofer s-o aducă aici, fiindcă îi plăcea nespus masajul chinezesc bine făcut. Simțea, pur și simplu, că aceste masaje revigorante, aproape deconcertant de viguroase, o ajutau să-și cearnă gândurile, să ia deciziile corecte, să-și păstreze calmul și să le ofere sfaturi tuturor celor care veneau la ea pentru asta.

Descoperise locul ăsta cu doi ani în urmă, într-o zi când i se înțepenise rău gâtul și, în disperare de cauză, pe drumul de la serviciu spre casă îi ceruse șoferului ei, Morris – contractul ei de la Loci includea și mașină cu șofer – să oprească acolo. În timp ce stătea întinsă pe o masă din acest stabiliment întunecat, cu fața îndesată într-un cadru capitonat și cu o femeie micuță lucrând cu cotul la baza coloanei ei vertebrale, Faith a simțit cum ideile încep să-i răsară în minte ca și cum ar fi scăpat din captivitate. Așa că acum se afla din nou aici, în această seară, tot cu gâtul înțepenit. Se dusese și la un consult medical și se afla într-o stare bună de sănătate, dar la vârsta ei corpul avea nevoie de fine ajustări. Când s-a apropiat de scări, ca să intre în salon, telefonul i-a zbârnâit ușor lângă piept, ca o inimă suplimentară; a băgat mâna în buzunarul pardesiului.

Pe ecran scria „Lincoln”.

— Oh, hei, scumpule, a spus ea, înviorată în felul acela în care se simțea mereu, atunci când o suna el.

— Bună, mamă.

Vocea fiului ei, Lincoln Frank-Landau, fusese reținută încă din

copilărie, de parcă i-ar fi fost teamă să aștepte prea mult de la viață.

— Poți să vorbești? a întrebat el.

Răspunsul era mereu „da”, dar ea nu-i spunea asta.

— Ei, un pic. Într-un minut o să intru la masaj chinezesc.

— Iar ți-a înțepenit gâtul? a întrebat el. Mamă, ar trebui s-o iei mai încet. Toate călătoriile alea îți fac rău.

— Oh, n-am un program chiar atât de încărcat.

— Nu prea te cred, să știi. Ți-am văzut calendarul pe site și urmează evenimentul ăla de la Hollywood. Și am văzut cine urmează să vină. Iisuse!

— Nu, Iisus n-o să vină, Lincoln. Nu ni-l permitem.

— Păi e totuși mare distanță față de invitații pe care îi aveați la Loci la început. Femei comandant de navă.

Faith a râs.

— Ei bine, ShraderCapital ne-a spus că trebuie să ridicăm standardul. E vorba despre branding, spun ei, ceea ce, desigur, este un lucru demn de dispreț, pentru că, într-adevăr, înseamnă că totul se rezumă la corporații. Dar asta e, aici suntem, în America zilelor noastre. Așa că acum, da, avem protagonista din *Gravitus 2: The Awakening.* Și ai citit despre mediumul-femeie (și feministă) angajată să întrețină atmosfera între discursuri?

— Nu.

— Oh, e o porcărie imensă, a spus Faith. Mi-o imaginez stând în fața unui grup uriaș de femei, închizând ochii și spunând cu vocea aia de-a dreptul înfricoșătoare: *Într-o... zi... n-o... să... mai... ai... menstruație.*

Lincoln a râs ușor.

— Plus manichiură din partea casei, așa-i? Și toate felurile alea de mâncare simandicoasă. Am văzut recent o poză pe Instagram. Ce-ați servit acolo? Era exotic rău. Poate untură de pelican?

Faith a râs la rândul ei și a spus:

— Ceva de genul ăsta.

De fapt, subiectul exceselor fundației o deprima de patru ani încoace. Mai ales în ultimii doi ani fundația fusese împinsă inevitabil în această direcție de o prezență tot mai vocală a conducerii ShraderCapital.

— Îi tot spun lui Emmett că toate conferințele alea cu femei bogate care participă pentru masaje și mâncarea excelentă nu

vor duce nicăieri, i-a spus ea lui Lincoln. Asta nu are nici în clin, nici în mânecă cu problemele esențiale cum ar fi concediul parental, îngrijirea copiilor, salarizarea egală. Nu pune degetul pe rană. Și totuși, așa cum mi-a amintit el cu amabilitate, trebuie să creștem. Și au fost generoși.

În timp ce vorbeau, a început să urce scările de pe coridorul îngust și întunecat. Undeva la distanță se auzea o versiune chinezească, stridentă, a lui Muzak[40].

— Au fost de acord cu unele lucruri neinteresante pentru ei, a continuat Faith. Dar din ce în mai puține, pe măsură ce trece timpul. Însă cred că ți-am spus despre misiunea de salvare pe care am finanțat-o recent. Unul dintre proiectele speciale pe care le realizăm câteodată. Pentru ăsta chiar a trebuit să mă lupt, devin atât de rare.

— Ecuador, corect?

— Da. Femei tinere salvate de la traficul uman. O sută. Și apoi au fost cuplate cu mentori femei.

— Nu mai spune „cuplate”, mamă. Sună de parcă ai vrea să zici altceva.

— Corect, a spus Faith. Dar ai prins ideea. Le-am pus în legătură cu femei care le-au învățat o meserie. Așa că sigur, poate că avem un medium, mani-pedi și prânzuri de fițe cu untură de pelican, dar mai avem și misiuni ca asta. Astfel încât poate reușim să compensăm.

— Poate, a spus el.

— De fapt, a continuat Faith, una dintre tinerele salvate vine în L.A. pentru eveniment. Și trebuie s-o prezint.

— E neapărat necesar s-o faci tu? Cum e cu gâtul tău? Cu epuizarea?

— Lincoln, te iubesc din toată inima, dar te rog să nu-mi spui ce să fac. Eu încerc să nu-ți spun ție ce să faci.

A urmat o tăcere morocănoasă pe care Faith a dorit s-o încheie repede, așa că a întrebat:

— Deci ce mai e nou cu codul fiscal?

— Încă există.

— Și este în continuare șocant de nedrept?

— Depinde în care tabără te afli, a răspuns el.

Această ultimă parte era un fel de rutină de vodevil cu care se amuzau împreună de când Lincoln devenise avocat pentru

[40] Muzică de fundal destinată spațiilor comerciale. (N.t.)

impozite și taxe. Acum avea 38 de ani și locuia în Denver. Necăsătorit, dedicat meseriei, îi semăna tatălui lui, Gerry Landau, avocat pentru emigrare, cu care Faith fusese căsătorită doar câțiva ani, până la moartea lui neașteptată, exact la vârsta pe care o avea acum Lincoln. Gerry fusese un om blând și palid care arăta cam ca un șoricel atunci când își scotea ochelarii stil aviator. Când îi avea la ochi, părea mai mult el însuși: gânditor, deștept, distrat. Faith îl plăcuse la prima vedere. Prima dată când a dus-o pe Faith undeva cu mașina, un Dodge Dart vechi, galben, a trebuit să curețe de pe scaun, ca să se poată așeza și ea, atât de multe hârtii, cărți, ba chiar și o pungă cu covrigi, încât a fost de-a dreptul caraghios.

— Când mergi la mitingurile împotriva războiului, l-a întrebat ea pe Gerry, vorbești mult?

— Glumești? a răspuns el. Tipii ăia nu m-ar lăsa să spun un cuvânt. Și când am vorbit, m-au întrerupt.

— La fel și la mine, a completat Faith.

Acum, Lincoln arăta ca Gerry de atunci, dar mult mai masiv și cu mai puțin păr. Părul fiului său părăsise capul, forțat parcă de complexitatea Codului fiscal. Faith spera încă să-l vadă îndrăgostit pe fiul ei cel rezervat și blând. În copilărie, Lincoln fusese mereu descurcăreț și independent. Însă după atacul de cord și moartea subită a lui Gerry, Lincoln s-a retras în el și n-a voit să vorbească despre asta, preferând să se poarte de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Faith a suferit pentru Lincoln mai mult decât pentru ea însăși. Știa că nu se va mai căsători niciodată, că nu-i va aduce un alt tată. Era o mamă iubitoare și ocupată, distrasă de munca solicitantă de la *Bloomer,* de activitatea ei politică, de toate interviurile care i se solicitau pe atunci. Rar gătea ceva în afara ocazionalelor fripturi.

Odată, pe când avea zece ani, Lincoln țipase la ea:

— De ce nu ești și tu ca celelalte mame?

— Ce vrei să spui? l-a întrebat ea.

— De ce trebuie s-o am pe doamna Smith?

— Îmi pare rău, dar nu înțeleg ce…

— De ce trebuie s-o am pe Sara Lee[41]? întrebase el, deja un pic isteric.

Atunci ea replicase:

— Ce? Cine *sunt* femeile astea?

[41] Mrs. Smith și Sara Lee sunt mărci de produse congelate. (N.t.)

Dar apoi, imediat, își dăduse seama.

— Oh, Lincoln, sunt cine sunt, a spus ea. Cu mine te-ai căpătuit și încerc să fac tot ce pot.

— Încearcă mai mult! a strigat el.

Și ea a încercat. Dar când băiatul a crescut, s-a dovedit că erau atât de diferiți. Lincoln era serios, constant, metodic și-i plăcea ca lucrurile să fie într-un anumit fel și numai așa. Faptul că a avut o mamă feministă celebră nu l-a făcut să devină nici militant convins, nici misogin. Odată, pe când era adolescent, un reporter l-a întrebat dacă este feminist și el a răspuns: „Păi, evident”, ofensat de întrebare. Dar asta a fost tot. El era de fapt convențional, retras, stabil, câteodată distrat, niciodată șovăitor.

Lui Faith îi lipsea varianta lui tânără, vulnerabilă, dependentă. Nu știi niciodată când îți ridici pentru ultima dată copilul în brațe; atunci când se întâmplă pare la fel cu celelalte momente când ai făcut-o, dar mai târziu, uitându-te în urmă, se dovedește că a fost ultimul. Faptul că Lincoln avea tot mai puțină nevoie de ea era uneori greu de suportat pentru Faith, dar reprezenta, deopotrivă, și o ușurare, la gândul că băiatul se descurca bine pe cont propriu. În privința asta semănau mult.

— Acum spune-mi ce mai e nou la tine, i-a spus ea.

— Altă dată. Du-te la masaj, mamă.

A privit cum ecranul telefonului se stinge, apoi l-a mai ținut câteva secunde în mână. În prezent, aceasta era modalitatea în care se putea apropia cel mai mult de Lincoln, de a-l aduce lângă ea.

Faith a împins ușa de sticlă a salonului de masaj și a intrat într-o sală de așteptare de unde câteva chinezoaice tinere își preluau clientele, cu programare sau nu. Una dintre femei s-a ridicat și a dat din cap, iar Faith a încuviințat, la rândul ei.

— Doriți 30, 60 sau 90 de minute? a întrebat femeia, iar Faith a răspuns:

— 60.

Apoi, fără vorbă multă, a fost condusă pe un coridor lung, neluminat; din separeurile izolate cu draperii venea zgomotul cărnii bătute cu palmele.

Maseuza, pe care o chema Sue, a început s-o maseze prin prosop, lucrând de-a lungul coloanei vertebrale, spre umeri și gât, oh, gâtul, toate cele erau disperate după atenție. Atingerile pe toată lungimea coloanei, punctate din când în când cu

lovituri scurte, au aruncat-o pe Faith într-un adevărat abis, de parcă spațiul în care își fixase fața era deschiderea spre un tunel și ea se adâncea tot mai mult acolo, spre întâmplările din trecut.

* * *

Erau gemeni, împărțiseră același uter și apoi, mai târziu, aceeași cameră. Acea cameră, aflată pe strada West Eighth Street din Bensonhurst, Brooklyn, nu era cu mult mai mare decât fusese uterul, în raport cu trupurile lor aflate în creștere, așa că o draperie roșie, cadrilată, atârnată de o vergea, separa spațiul pe jumătate, un surogat al intimității în acel cămin. Noaptea, totuși, întinși în compartimentele lor separate de o draperie, niciunul dintre ei nu-și dorea cu adevărat intimitate. Voiau mai degrabă să stea de vorbă. Se născuseră la șase minute distanță, în iarna lui 1943, pe timp de război, mai întâi Faith și apoi Philip, iar diferențele dintre ei erau evidente pentru oricine. Ea era eleva cea serioasă, frumoasă, dar distantă; el era mai popular, mai senin și mai abordabil. Ea muncea mai mult, el se strecura în virtutea farmecelor superficiale și a staturii atletice.

Noaptea, prin draperie, Faith și Philip își cereau unul altuia sfaturi despre întâlniri.

— Păi, primul lucru pe care ți l-aș zice este să nu ieși cumva cu Owen Lansky, spunea Philip. Sigur o să vrea să meargă până la capăt.

Era emoționată de dorința lui de a o proteja și în cazul lui Owen Lansky s-a dovedit că avea dreptate, fiindcă era extrem de insistent și avea un păr atât de gras încât, dacă te îmbrățișai mai strâns cu el, rămâneai cu fața umedă.

Adeseori stăteau până atât de târziu ca să vorbească, încât mama lor apărea câteodată în ușă, îmbrăcată în capot, și spunea:

— Voi doi! Culcați-vă!

— Stăm de vorbă, mamă, spunea Philip. Avem multe de vorbit.

— Ce trebuie să fac să dormiți odată? întreba ea. Trebuie să vă dau una în cap cu tigaia?

— Păstrează tigaia pentru micul dejun, îi răspundea Faith. Noapte bună, mamă!

Imediat ce pleca mama, Faith și Philip se întorceau la conversația lor încinsă și intimă.

Nu doar fratele și sora erau atât de apropiați. Întreaga familie Frank forma un fel de echipă de patru persoane. Aveau cine gălăgioase și jucau mima; toți patru erau jucători excelenți. Seara, când aveau musafiri, îi întrebau: „Vreți să jucăm mima?” și, dacă răspunsul era „nu”, rareori îi mai invitau pe la ei.

În timpul copilăriei lor, au fost încurajați amândoi de ambii părinți: de Sylvia, mama casnică și muncită, și croitorul Martin, tatăl tolerant și foarte vesel. Au fost învățați să simtă că tot ceea ce fac, calea pe care se află, întregul lor drum prin lume erau suficient de bune. Au avut o copilărie fericită și tranziția spre viața de adult era și ea menită să fie fericită. Dar, într-o seară, părinții le-au spus că trebuie să aibă „o discuție în familie”.

— Hai să stăm în sufragerie, a spus Martin.

Sylvia s-a așezat lângă el. Era neobișnuit s-o vadă stând așa, fără să se foiască de colo-colo sau să scoată ceva din cuptor.

Philip a arătat spre Faith.

— Ea a comis-o, nu eu. E doar vina ei. Eu n-am avut de-a face cu asta.

Faith și-a dat ochii peste cap.

— Uite care e treaba, a spus Martin. Să știți că nu sunteți singurii din casă care stau până târziu de vorbă. Și noi facem la fel. Și una dintre discuțiile pe care le avem noaptea târziu este despre educația voastră. Suntem foarte mândri de voi. Dar, ca părinți, ne facem griji.

— Unde vreți să ajungeți? a întrebat Faith.

Simțise aproape imediat că era vorba despre ea.

— În fiecare zi în ziare apar știri îngrozitoare, a spus Sylvia.

— Odinioară locuiam într-o țară sigură, a continuat Martin. Dar am citit săptămâna trecută în ziar despre un bărbat care a atacat o fată dintr-un campus studențesc. Se întorcea seara târziu la cămin. Nu vrem să ajungi într-o astfel de situație, Faith. Nu cred că aș putea face față.

— O să merg peste tot cu prietenele mele de la facultate, a spus Faith. În grupuri de două sau trei, vă promit.

— Nu-i numai asta, a spus Sylvia.

Apoi s-a uitat la Martin; erau amândoi incredibil de stânjeniți.

— E vorba despre sex, a spus Martin în cele din urmă, plecându-și privirea. La asta trebuie să ne gândim, scumpo.

Oh, nu-ți face griji, s-a gândit Faith. *Asta* în mod sigur o s-o

fac în doi.

— Vor fi presiuni asupra ta, i-a spus taică-său. Până acum ai fost foarte protejată și mi-e teamă că nu-ți dai seama ce dorințe și așteptări ar putea avea un coleg de facultate.

Timp de mai mult de un an, Faith se gândise să plece la facultate și să studieze ceva precum sociologie, științe politice sau antropologie. Din când în când mai pomenea despre facultate și niciunul dintre părinți nu-i lăsase impresia că nu i-ar permite să plece de acasă și să se ducă la școală. Cu toate că fuseseră surprinzător de evazivi în legătură cu acest subiect, Faith era cumva încredințată că atunci când va veni vremea, totul va merge bine.

— Vă rog, nu-mi faceți asta, le spusese ea.

Fiindcă voia exact lucrul de care se temeau părinții ei. Voia să meargă la studii și apoi să-și găsească un bărbat.

— Învăț bine, a încercat ea, cu glas întretăiat.

— Da, așa e, iar noi vrem să te protejăm. Vrem să rămâi acasă, a spus tatăl. Sunt școli foarte bune în oraș.

— Dar Philip? a întrebat Faith.

— Philip va pleca la facultate, a spus tatăl cu lejeritate.

Faith s-a uitat la fratele ei, care și-a ferit privirea.

— Lui o să-i prindă bine. Uite, a continuat el, sunteți două persoane diferite, aveți nevoie de lucruri diferite.

Faith s-a ridicat în picioare, ca și cum ar fi ajutat-o să-i privească de sus.

— Nu vreau să rămân acasă, a spus ea.

S-a întors spre frate-său.

— Spune-le că ești de acord cu mine.

— Nu știu ce să zic, Faith, a spus el. Cred că n-ar trebui să mă bag.

În noaptea aceea, Faith a plâns atât de tare în patul ei, încât Philip a dat deoparte draperia, zăngănind-o pe vergeaua ei, și a pătruns în jumătatea ei de cameră, luminat de felinarul de pe stradă. Acum nu mai era doar fratele ei; era un bărbat care urma să plece în lume.

— Uite, părinții noștri sunt minunați, a spus el. Nu ne puteam dori o familie mai fericită. Sunt cumva demodați, dar poate că nu greșesc întru totul. Ai primit o educație bună. Amândoi am primit.

După momentul acela, relația dintre ei s-a răcit. După ce a

plecat la Universitatea din Minnesota, Philip a început să trimită scrisori în care descria diferitele cluburi în care se înscrisese și, de-abia ca o completare, cursurile la care mergea. „Sydelle, fata cu care mă întâlnesc, mă ajută să învăț, a spus el. Este cea mai deșteaptă. Dar nu la fel de deșteaptă ca tine”, a simțit el nevoia să adauge.

Mai târziu, la vârsta mijlocie și după aceea, încă vorbeau în fiecare an de ziua lor, deși Philip era cel care suna întotdeauna, niciodată invers. Faith pur și simplu nu simțea nevoia să ia telefonul și să vorbească cu el. Plecase la facultate, dar nu ajunsese deloc vreun intelectual. Odată îi spusese foarte mândru că ultima carte citită se numea *Chicken Soup for the Realtor's Soul*[42]*.* Nu mai aveau nimic în comun, cu excepția unei zile de naștere.

Faith, obligată să rămână acasă în timpul facultății, s-a specializat în sociologie la Brooklyn College și a fost încântată de cursuri, mai ales de acelea în care toată lumea putea vorbi liber. S-a trezit că acceptă să iasă la întâlnire cu băieții pe care-i cunoștea la școală, cu toate că părinții ei nu se culcau până când nu se asigurau că ajunge acasă potrivit restricțiilor ei de Cenușăreasă. Era înnebunitor să-l vadă pe câte unul dintre ei așteptând-o în sufragerie, căscând ca apucatul și măsurând-o din priviri, de parcă ar fi căutat semne externe ale unei virginități intacte. Și odată, când a uitat să se întoarcă de la o petrecere, tatăl ei a apărut la casa cu pricina, în Flatbush. A așteptat-o afară, sub un felinar, în pardesiul lui, cu gulerul pijamalei în dungi scos pe dinafară. A fost îngrozită să-l vadă și a mers acasă alături de el, fără să scoată o vorbă.

De fapt, Faith ținea la virginitatea ei, fiindcă nu voia să și-o piardă pe furiș și într-un fel mizerabil la vreo petrecere sau pe bancheta din spate a unui Chevrolet. Câteodată, Faith și Annie Silvestri, o colegă de la cursul de logică a cercetării, ieșeau să bea ceva la un bar de lângă facultate unde fumau Lucky Strikes, șmechere și aranjate. În câteva minute atrăgeau deja atenția unei mese pline cu băieți și în asta găseau o anumită putere, precum și capacitatea de a-i ignora.

Dar totodată, întreaga idee de a face sex – de a-l dori, de a

[42] În traducere liberă, „Supă de pui pentru sufletul agentului imobiliar”, însă sintagma „supă de pui pentru suflet” se folosește în engleză cu sensul de leac, panaceu, prin extrapolare de la clasicul „tratament” american pentru răceală, supa de pui. (N.t.)

dori acea intimitate, de a dori experiențe trăite departe de părinții ei – s-a schimbat curând. Lumea se schimba, spuseseră ai ei, și era în continuă transformare. În ziua în care a fost asasinat președintele Kennedy, Faith și prietena ei, Annie, s-au îmbrățișat și au plâns una pe umărul scăldat în lacrimi al celeilalte. Luni de zile nu s-au mai putut gândi și n-au mai vorbit despre altceva și, în acea perioadă, Faith a vorbit mai mult la cursuri și a scris la examene cu un condei mai dur și mai furios. Voia un lucru anume: sexul era parte din ce-și dorea, dar nu, nu era vorba numai despre asta. În cele din urmă, a absolvit și, cu toate că ai ei au presupus că-și va lua un job și va continua să locuiască alături de ei până la măritiș, în primăvara lui 1965 i-a rugat să ia loc în sufragerie – era reconfortant ca de această dată să fie ea cea care dădea veștile – și i-a anunțat că ea și Annie plecau împreună în Las Vegas. Aleseseră această destinație aproape la întâmplare – amândouă voiau să capete experiență, iar Vegas părea atât de diferit de Brooklyn.

— În niciun caz, a spus taica-său. Îți interzicem. Îți tăiem toate fondurile. Vorbesc serios, Faith.

— În regulă, dacă simțiți nevoia să faceți asta, a spus Faith înțepată.

Până la urmă, părinții ei n-au dat curs amenințării, dar Faith nu le-a mai cerut vreodată bani. În vara aceea, cu economiile strânse de-a lungul anilor din diferite joburi cu jumătate de normă, Faith și Annie au călătorit până la Chicago cu un tren 20th Century Limited și de acolo au luat un autobuz Greyhound până în Las Vegas. Acolo au fost amândouă angajate imediat la *Swann Hotel and Casino,* pe post de chelnerițe care servesc cocktailuri. În fiecare seară, chelnerița trecea pe la toate mesele cu brațele încărcate, încercând să echilibreze tăvile, cu părul răsucit într-un coc ca un stup, în stil Nefertiti, zâmbind vag spre toată lumea și spre nimeni în mod special.

La 22 de ani, Faith Frank era înaltă și cu un trunchi zvelt, dar cu toate astea avea oase mici. Și chipul ei avea propriile contradicții: fruntea înaltă și nasul neobișnuit de puternic, aproape coroiat, dar una peste alta, era o mare frumusețe, o inteligență care nu avea cum să-ți scape și o persoană extrem de simpatică. Avea ochii mari, cenușii, și o cascadă de păr negru, cârlionțat, cu toate că moda anilor 1965 cerea ca femeile să-și poarte părul tapat în vârful capului. Iar asta însemna să fie

dat din belșug cu fixativ, ca să poată sta așa.

— Ar trebui să cumpărăm acțiuni la Aqua Net[43], îi spusese Annie odată, în timp ce se pregătea pentru tura de seară în camera pe care o împărțeau în baraca chelneriților pentru cocktailuri, pe o străduță laterală, dincolo de bulevardul Strip.

De parcă ar fi voit să recupereze timpul pierdut, Faith s-a combinat cu un dealer de blackjack de la Monty. Când, în fine, a ajuns cu el în pat, a fost dezamăgită, fiindcă bărbatul s-a întins deasupra ei cu o asemenea lentoare și lipsă de energie, încât s-a întrebat: ăsta e sexul? Ăsta?, în timp ce zăcea sub el ca prinsă sub o mașină răsturnată. La serviciu, lucrurile stăteau exact pe dos. Faith s-a trezit pălmuind bărbații; nu o deranjau atât de mult pe cât o dezgustau. Oare cum puteau bărbații care se purtau în halul ăsta să creadă că femeile îi vor plăcea vreodată? Cum puteau bărbații care se purtau în felul acesta să țină fruntea sus? Și totuși o făceau.

Într-o seară la cazinou, în timp ce traversa sala prin obișnuitul clinchet de pahare și prin fumul des ca o perdea, Faith a văzut un bărbat și o femeie tare dichisiți și arătoși, care păreau un cuplu, la una dintre mesele de blackjack. Erau mai în vârstă decât Faith, dar mai tineri decât aproape oricine din cei care veneau aici. Femeia stătea foarte aproape de el, șoptindu-i în ureche. El era un bărbat zvelt, cu părul tuns scurt și ochii negri. Ea continua să-i șoptească, iar el dădea din cap, deși părea absent. În cele din urmă, femeia s-a dus la toaletă și bărbatul s-a folosit de acea oportunitate ca să-i arunce o privire lui Faith.

— Probabil c-ar trebui să mă opresc chiar acum, a spus el. Am pierdut mulți bani. Dar este dificil să te desprinzi de la masă, pur și simplu.

— Ar trebui. Sorții sunt împotriva ta, i-a răspuns ea.

Îi era complet interzis să facă acest tip de comentariu, iar el a privit-o surprins.

— Vreau să spun că sunt aici în fiecare seară, a continuat Faith. De fapt, ar trebui să fie aici un panou pe care să scrie: „Lăsați orice speranță, voi, cei ce intrați aici.”[44]

Dealerul, un bărbat înțepenit cu pălărie Stetson, a privit-o suspicios pe Faith.

— Ce-ți spune? l-a întrebat pe bărbat.

---

[43] Marcă de fixativ. (N.t.)

[44] Citat din „Infernul” lui Dante Alighieri. (N.t.)

— Citează pasaje literare, a răspuns acesta, apoi s-a întors spre Faith. Deci ce crezi că ar trebui să fac? a întrebat.

— Ți-am spus deja.

El a zâmbit.

— Îmi imaginez că ai numeroase păreri despre o grămadă de subiecte.

— Deci nu crezi că sunt o fată oarecare, care-ți aduce un pahar de whisky?

— Nu, a spus el. Și nici tu nu crezi că sunt un angajat oarecare din domeniul fursecurilor și saleurilor, venit în Vegas pentru un strop de relaxare?

— Fursecurile și saleurile sunt importante, a spus Faith. Mai ales dacă ești flămând.

El a zâmbit.

— Ei, dacă *o să fii* vreodată flămândă, vino la mine și o să te hrănesc.

În acel moment a apărut și femeia cu care era. El i-a zâmbit lui Faith cu regret și apoi i-a întors spatele, cu mâna pe șalele femeii. Oare de ce le zice șale? s-a întrebat brusc Faith. Ce cuvânt ciudat.

Faith a petrecut șase luni în Las Vegas, timp în care a avut o relație și cu un trompetist de la Sands, pe nume Harry Bell, care a invitat-o să vină la spectacol ori de câte ori voia. Când încerca s-o cucerească a invitat-o în principalul club de la Sands, când nu era nimeni acolo; în sala enormă, răcoroasă, el a urcat-o pe scenă, iar ea a întrebat: „N-o să avem probleme?”, dar el a răspuns: „Neeeh”. Faith stătea pe scena întunecată în locul unde stătuseră toți actorii de frunte și se uita țintă în întuneric, imaginându-și cum ar fi ca pe scaune să se afle oameni care să te privească cu nesaț, sorbindu-ți fiecare cuvânt. Dar ea nu era talentată, nu putea cânta sau interpreta ceva, de orice fel, așa că lucrul ăsta n-avea să se întâmple.

— Arăți bine acolo, sus, a spus Harry, privind-o, dar Faith a coborât repede de pe scenă.

În zilele care au urmat s-a așezat la o masă din clubul aglomerat și l-a așteptat, apoi au plecat împreună spre apartamentul lui ca să facă sex, în timp ce văzduhul se lumina roz grație mulțimii de reclame fluorescente. Într-o dimineață, când era în pat cu Harry în camera lui de hotel, bărbatul a bătut-o ușor cu degetul pe nas și a spus:

— Ai un nănău măricel, să știi. Dar ești așa de sexy, că-ți stă bine cu el.

N-a spus nimic. A durut-o, dar nu pentru că nu era adevărat – chiar avea un nas impozant și-i stătea destul de bine cu el. A durut-o pentru că se întinsese relaxată alături de el, în același fel în care câinele ei din copilărie, Lucky, cădea uneori într-un somn adânc pe spatele ei, cu labele ridicate și îndoite din încheietură. Câinele ei, întins în felul ăsta, era fericit în relaxarea lui câinească. Ceea ce, s-a gândit Faith, era tot ce-și dorea și ea, de fapt, atunci când făcea sex cu cineva. Să se lase expusă, liberă și nestânjenită.

Și totuși nasul ei era prea mare, iar un bărbat subliniase asta. În pat, nici mai mult, nici mai puțin. Nu avea să uite asta vreodată.

Dar ceea ce nu avea să uite în mod special din acele șase luni în Las Vegas era ce i se întâmplase prietenei și colegei ei de cameră, Annie Silvestri. Annie se întâlnea cu Hokey Briggs, un comedian care deschidea spectacolul lui Bobby Darin, și într-o noapte când erau amândouă acasă, în baracă, și tocmai stinseseră lumina ca să meargă la culcare, Faith a auzit plânsete din patul alăturat.

— Annie, ce este?

Annie a aprins veioza mică și s-a ridicat în capul oaselor. I s-a confesat sumbru:

— Luna asta nu mi-a venit ciclul, Faith. Nu știu ce-o să mă fac.

A doua zi, Hokey Briggs s-a dus plin de stres cu cele două femei din doctor în doctor, în căutarea unuia care să accepte să provoace un avort. Dar era greu de găsit așa ceva, iar singurul care a acceptat a cerut prea mulți bani. În cele din urmă, Annie a făcut rost de un nume de la prietena unei prietene. A implorat-o pe Faith să meargă cu ea și, cu toate că-i era frică, Faith a acceptat. La ora stabilită, cele două femei au urcat într-un Ford Galaxie albastru, nespălat, care aștepta în fața barăcilor.

Odată ce au intrat în mașină, o femeie mai în vârstă, cu batic pe cap și ochelari de soare, le-a spus: „Lăsați capul în jos”, iar apoi le-a legat la ochi pe amândouă.

— Nimeni nu ne-a spus c-o să ni se întâmple așa ceva, a protestat Annie, în timp ce pânza îi era înfășurată în jurul capului.

— Vrei sau nu să mergi la doctor? Stai liniștită.

Au mers o vreme cu mașina și, în cele din urmă, au fost scoase brusc din automobil și băgate pe ușa din spate a unei clădiri, unde legăturile de la ochi le-au fost scoase. Lui Annie i s-a spus să meargă cu asistenta – sau cu cineva care se dădea drept asistentă – spre camera de tratament.

— Poate să vină și prietena mea cu mine? a întrebat Annie.

— Îmi pare rău, scumpo, i-a răspuns asistenta.

De fapt, Faith era ușurată, pentru că se temea de ce ar putea vedea înăuntru. A stat în sala de așteptare multă vreme; la un moment dat s-a auzit un țipăt de departe, din cabinet. În cele din urmă a ieșit asistenta și a spus:

— Du-o acasă și pune-o în pat. Ai grijă, draga mea, a adăugat ea către Annie.

Hemoragia serioasă a început spre miezul nopții, însoțită de dureri puternice, spasmodice. În baracă, chelnerițele se adunaseră în jurul lui Annie (restul credeau că nu-i decât o menstruație dificilă), dar niciuna nu știa, de fapt, ce să facă. În cele din urmă, când toată lumea se dusese la culcare, Faith a hotărât că Annie trebuie să meargă la spital. Spre zori a cărat-o pe Annie până la mașina închiriată de la gazdă și au pornit într-acolo. La spital au dat peste o asistentă care a tratat-o pe Annie ca pe o leproasă.

— O să-mi distrugi frumusețe de podea, *domnișoară* Silvestri, a spus ea, sarcastică.

— Ați putea să-mi dați ceva pentru dureri? a întrebat Annie, gemând.

— Trebuie să-l întreb pe doctor, a răspuns asistenta. Nu e meseria mea.

Și apoi, aplecându-se aproape de ea, a adăugat:

— Aș putea să te arunc în închisoare, știi? Aș putea să sun la poliție chiar în secunda asta, târfuliță ce ești.

Apoi în încăpere a intrat o colegă de-a ei și asistenta s-a îndreptat de spate și a început să frunzărească nevinovată niște hârtii.

Două zile mai târziu, după ce i se făcuseră transfuzii de trei ori, Annie a fost trimisă acasă cu o cutie de tampoane de marcă necunoscută – „Fotex” – și o avertizare din partea unui ginecolog extrem de tânăr despre cum „să nu se lase așa ușor”. „Deși, desigur, a adăugat el, acum este prea târziu, nu crezi?”

În noaptea aceea, întoarse la baracă, Annie i-a spus lui Faith:

— Cred că are dreptate.
— Cine?
— Doctorul. E prea târziu. Prea târziu ca să rămân aici.
— Ce tot spui? Nu înțeleg nimic.
— Hai să mergem acasă, Faith, a spus Annie. Te rog. E timpul.

∴

Ce anume te-a făcut să devii persoana care ești astăzi? vor să știe, de-a lungul anilor, unii intervievatori, punând această întrebare de parcă ei ar fi primele persoane care s-au gândit la asta. „A fost un singur lucru? A fost un moment de trezire?”

— Păi, nu, nu a fost ceva anume, spunea Faith întotdeauna.

Dar se gândea că poate a fost o serie de momente și că așa se întâmpla pentru cei mai mulți oameni: micile revelații te conduc la început spre o înțelegere importantă a lucrurilor și apoi spre acțiune. De asemenea, pe drum vor fi oameni pe care-i vei întâlni și care te vor influența și te vor călăuzi, chiar și puțin, într-o altă direcție. Dintr-odată știi pentru ce muncești și simți că n-ai irosit vremea.

În 1966, Faith locuia în Manhattan, împărțind cu Annie cel mai mic dintre apartamentele de pe Morton Street, din Greenwich Village. Ea și Annie erau ca doi spectatori care au ajuns la mijlocul spectacolului; se petrecuseră deja atât de multe lucruri. Protestele politice erau zgomotoase și presante, cu toate că ele fuseseră izolate de toate astea, prinse într-un tunel al timpului pe vremea când lucrau la cazinou, iar acum trebuiau să recupereze. Cele două femei au rămas colege de apartament pe parcursul mai multor slujbe și au trecut prin recensământul persoanelor cu drept de vot din Harlem și slujbe de voluntariat la o organizație împotriva războiului care opera într-un spațiu la stradă, pe Sullivan Street, și unde Faith dactilografia buletinul informativ săptămânal tras la șapirograf, *A Piece of Our Mind.* Participa la întâlniri, discursuri și instruiri. Războiul domina toată conversația și totul era punctat de cea mai bună muzică pe care o auzise vreodată. În weekenduri, în apartament se înghesuiau tot felul de prieteni, iar locul era plin de fum de marijuana.

— Mary Jane, te iubesc așa de mult, cânta un băiat lăbărțat pe covorul aspru din living.

Faith se amețea deseori cu iarbă în weekenduri, dar niciodată în timpul săptămânii, pentru că interfera cu strategia ei politică, așa cum îi spuneau ea și Annie atunci când stăteau împreună la

masa mică din bucătărie și discutau cum să se organizeze mai bine. Faith nu devenise militantă după vreo epifanie; mai degrabă lumea se schimba și trebuia să se schimbe și ea.

În timp ce se întâmplau toate astea, coafurile înalte ale primei jumătăți de deceniu începeau să decadă. Faith a aruncat intenționat în găleata de gunoi de la baie un tub întreg de Aqua Net[45], iar acesta a început să fâsâie și să răsufle conținutul presurizat. Ani la rând părul îi fusese umflat și plutitor. În 1968, ea și Annie Silvestri, încă împărțind același apartament, purtau deja jeanși și cămăși cu imprimeu indian, în locul rochiilor de stewardesă modificate pe care le purtaseră atât de mult timp.

La întâlnirile antirăzboi la care participa, Faith a stat mai întâi și a ascultat. Unii dintre bărbații care vorbeau erau incredibil de nearticulați. Atunci când vorbea, Faith era percepută drept isteață și elocventă, dar bărbații nu aveau nicio problemă să-i taie vorba și s-o întrerupă.

A încercat să vorbească despre reforma avortului, dar ei nu erau interesați.

— Nu poți compara asta cu Vietnamul, unde oamenii chiar mor, i-a spus cineva într-o seară, tăindu-i elanul.

— Și aici mor femeile, a spus Faith, iar oamenii au început să ridice tonul la ea.

În apărarea lui Faith a intervenit o femeie, care a strigat și ea:

— Lăsați-o să vorbească! dar Faith fusese oricum redusă la tăcere, așa că-n cele din urmă a renunțat și ea.

În timp ce pleca de la întâlnire, femeia care-i luase apărarea s-a apropiat și a spus:

— Nu-i așa că treaba asta te enervează rău câteodată?

— Mă înfurie! Eu sunt Faith.

— Atunci, bună, Faith, eu sunt Evelyn. Ascultă, în weekendul ăsta mă întâlnesc cu niște femei, bem de rupem și vorbim câte-n lună și-n stele, așa că în mod sigur o să poți spune ce ai de spus. Ar trebui să vii.

Așa că Faith a mers cu Evelyn Pangborn într-un apartament întunecat, stil vagon, în nordul Manhattanului, unde se strânsese un grup de femei care beau și fumau și, când nu erau extrem de serioase și vehemente, erau foarte amuzante. Se certau și puneau țara la cale; unele dintre ele spuneau că fac parte dintr-un grup care plănuia să perturbe concursul Miss

[45] Marcă de fixativ. (N.red.)

America din toamnă. Câteva dintre ele fuseseră deja arestate pentru acte de insubordonare civică. Unele făceau parte din grupări radicale constituite ad-hoc, desprinse din grupări împotriva războiului. O femeie de culoare a spus:

— Nici nu pot să vă spun de câte ori merg la un miting și sunt tratată cu ostilitate și condescendentă.

Mai era acolo și o tânără mamă din suburbii care se plângea că soțul ei era indiferent față de epuizarea ei fizică.

— Simt pur și simplu că maternitatea face ce vrea din mine, a spus femeia. Și mă urăsc pentru că sunt atât de rece, furioasă și lipsită de instinct matern.

— Oh, eu mă urăsc într-o mie de feluri diferite, a spus altcineva. Sunt un templu al urii de sine.

— De ce suntem atât de severe cu noi înșine? a întrebat o femeie, pe un ton plângăreț.

Faith s-a gândit că nu era de fapt aspră cu ea însăși, ci doar se obișnuise să adopte părerile bărbaților de parcă ar fi fost ale sale. Când trompetistul Harry din Vegas îi spusese că are nasul mare, o luase ca pe propria părere. Când bărbații umpluseră încăperea cu vocile lor și insistaseră că situația avorturilor era o problemă de importanță secundară, pentru clasa mijlocie, încercase să-și apere punctul de vedere, dar fusese pusă la punct.

Faith a început să le povestească celorlalte despre cum își însoțise prietena să facă avort, în Las Vegas.

— A trebuit să ne lăsăm legate la ochi și am fost purtate aiurea pe străzi. Iar când a sângerat până când era să moară, una dintre asistente a tratat-o ca pe o criminală. Cred că atât timp cât acceptăm să rămânem legate la ochi, știți voi, la propriu și la figurat, atunci chiar suntem – ca să folosesc un termen relevant aici – în pericol.

— Nu putem să-i lăsăm pe bărbați să mai decidă în locul nostru, a spus cineva. Ce fac eu cu trupul meu, cum aleg să-mi petrec timpul – toate astea sunt deciziile mele. Eu sunt cea care decide.

— Asta sună ca niște versuri de cântec, a spus gazda. *„Eu... sunt... cea... care... decide”.*

„Eu... sunt... cea... care... decide”, s-au alăturat în joacă și celelalte, un grup de femei cu părul cârlionțat și ciufulit, în tricouri inscripționate cu sloganuri sau în costume de secretară,

sau în haine comode de casnică, sau în țoale scumpe de designer. Faith s-a gândit că nu trebuie să le placă pe toate, dar și-a dat seama că se aflau împreună în povestea asta – în direcția în care mergeau lucrurile pentru ele. Pentru femei. Felul în care merseseră de secole întregi. Capcana în care erau captive. A fredonat alături de ele, cu voce din ce în ce mai puternică. Dar nu conta cât de tare cântai; conta numai dacă reușeai să te faci auzită.

După aceea, în timp ce se îndreptau spre tren, tânăra mamă i-a spus lui Faith:

— Ești o vorbitoare foarte bună! Extrem de pasionată, dar într-un fel calm, atrăgător. Tuturor ne-a plăcut să te ascultăm. Parcă ne hipnotizezi. Ți-a mai spus cineva asta?

— Nu, a spus Faith, râzând ușor. Îți spun sincer, nimeni nu mi-a mai zis-o. Și nici n-o s-o facă vreodată.

A fost un compliment care a încântat-o și a afectat-o deopotrivă, și dintr-odată a fost fulgerată de propria imagine stând pe scena aceea din clubul de noapte de la Sands. Stând în continuare pe scena întunecată, imaginându-și că apare în fața unui public numeros.

Femeia se numea Shirley Pepper și i-a spus că, înainte de a se naște copilul, lucra la revista *Life* și că spera să se întoarcă la serviciu imediat ce găsea o soluție convenabilă pentru îngrijirea copilului.

— Asta e o altă problemă critică în nenorocita asta de țară, a spus Shirley. N-ai acces la o îngrijire de calitate și rezonabilă ca preț.

Mai târziu, Shirley Pepper, revenită deja în jurnalism, a avut ideea revistei *Bloomer.*

— Putem face lucruri de care *Ms.*[46] nu este interesată, a spus ea. Putem fi un pic mai directe.

De ceva timp intraseră în circulație mici publicații pentru femei; se simțea o dorință de a face mai mult. Mișcarea feministă își luase deja elan și Faith se implicase. În august 1970 mărșăluise într-o mulțime enormă, pe Fifth Avenue. Cele trei cerințe ale zilei fuseseră avort liber, la cerere, servicii de îngrijire a copilului 24 de ore și șanse egale la angajare și la educație. Mai târziu nu și-a mai putut aminti ce scria pe pancarta pe care a purtat-o. Unul dintre aceste trei lucruri?

[46] Revistă feministă din cel de-al doilea val al mișcării de emancipare a femeii. (N.t.)

Toate? Simțise revolta, dramatismul situației. În ziua aceea se simțeau în aer și erau, firește, peste tot. Se vorbea despre misoginism. Despre patriarhat. Despre mitul orgasmului vaginal.

Shirley cunoscuse multe activiste de-a lungul timpului și le cooptase pe unele dintre ele pentru a o ajuta să lanseze revista. Aborda neobosită investitorii – o sarcină laborioasă și chinuitoare – cu bunăvoința soțului ei, angajat la IBM. Faith a fost adusă ca membru al redacției datorită felului ei plăcut și calm de a vorbi, dar și pentru capacitatea ei de a asculta și de a munci. Dar, probabil, și pentru acel lucru imposibil de descris pe care-l avea Faith – deși n-o cunoșteai prea bine, îți doreai să fii în preajma ei.

Primele zile la *Bloomer* au presupus nopți întregi de nesomn, în birourile de pe Houston Street, unde se ajungea cu un lift sinistru de lent și mai mereu defect, inspectat iar și iar, în repetate rânduri, de un anume Milton Santiago, care semnase de multe ori pentru punerea lui în funcțiune, cu același scris familiar, înclinat.

— Milton Santiago, ești o rușine pentru industria ascensoarelor, îi spuneau femeile. Milton Santiago, dacă te-ar fi chemat *Millie* Santiago, rahatul ăsta ar fi fost de mult rezolvat!

Râdeau și lucrau într-un spațiu comun cu ferestre înalte și prăfuite, sigure de misiunea lor, precum și de inevitabilitatea planurilor și ideilor lor. Frustrarea și furia față de nedreptatea cu care se luptau femeile din întreaga Americă și din întreaga lume mergeau umăr la umăr cu entuziasmul strângerii de fonduri, pentru a face tot ce se putea pentru ca aceste sentimente să dispară.

— O să fiu șerpașul vostru, a spus Faith odată unui grup de jurnaliste și tinere asistente în timp ce le conducea cinci etaje pe scări, în întuneric, după o seară în care lucraseră până târziu, iar liftul era din nou, în mod previzibil, defect. Haideți, toată lumea! a strigat ea, aprinzând o brichetă Zippo.

În seara aceea, flacăra le-a dat chipurilor acelor femei înghesuite prin cotloanele clădirii înfățișarea pâlpâitoare în umbre de lumină și întuneric a personajelor din picturile flamande. Toate sclipirile ochilor, umbrele de contrapunct, pometii obrajilor și rotunjimile mâinilor – dacă, cumva, artiștii flamanzi au pictat vreodată grupuri doar de femei, fără bărbați.

Au urmat-o, râzând și împleticindu-se un pic, sprijinindu-se

una de alta pe scările înguste, cu mâna cuiva pe umărul sau șoldul altcuiva, toate acele protuberanțe rotunde, femeiești, conținute într-un singur coridor subțire și pieziș. În timp ce coborau scările își făceau planuri, convinse că această inițiativă va dura cât pământul însuși. Erau inundate de fericire, sporită și de faptul că era o fericire comună, a tuturor. La capătul drumului s-au îmbrățișat ca între prietene în felul acela relaxat în care o fac femeile și în care bărbații n-o vor face pentru cel puțin încă douăzeci și cinci de ani.

Curând au început să trimită petiții, să meargă la Washington și să participe la sesiuni de dezbateri și evenimente sonore, atrăgând atenția asupra lor. „Arderea sutienului”, scriau jurnaliștii despre mișcarea feministă, deși nu era vorba despre sutiene puse pe rug. Privind retrospectiv, Faith și-a spus că o parte din cele întâmplate în perioada aceea păreau un pic absurde, dar activistele mai vechi îi reaminteau că avangarda trebuie să fie extremistă, astfel încât cei moderați să poată îmbrățișa cauza și aceasta să fie acceptată. În anii aceia, Faith s-a simțit de multe ori epuizată, adormind în brațele cuiva pe holurile vreunei clădiri municipale. Avea o geantă de umăr moale, făcută din diferite petice de material, geantă pe care o lua cu ea peste tot. La început a pus în ea pliante, țigări, ciocolată, documente despre diverse politici și practici, numere de telefon. Mai târziu au început să se găsească înăuntru și biberoane sau ace de siguranță rătăcite pentru scutece.

Dar înainte de a se întâmpla toate acestea – înainte de *Bloomer,* înainte ca Faith Frank să devină Faith Frank –, încă din prima noapte, după seara din apartamentul aflat în nordul Manhattanului, plin cu femei care aveau ceva de spus, Faith s-a întors entuziasmată în apartamentul ei din Village. Annie Silvestri, care rămăsese colega ei de cameră în toți acești ani, își ondula părul pe cutii de suc de portocale și se pregătea de culcare, dar Faith era surescitată și voia să vorbească despre ce se întâmplase.

— Le-am spus despre avort, a spus ea.

Annie s-a întors s-o privească.

— Poftim? Le-ai spus?

— Ei, sigur că n-am folosit nume și nici nu le-am spus despre cine e vorba. Dar le-am povestit ca să subliniez un punct de vedere. Trebuie să avem un punct de vedere. Multe puncte de

vedere.

— Oh, pentru Dumnezeu, Faith, eu nu *vreau* să subliniez un punct de vedere, a spus Annie.

— Înțeleg, dar sunt și alte femei care au trecut prin aceeași experiență. Trebuie ca noi să vorbim despre asta.

— „Noi”?

— Da, noi. Femeile fac deja asta. Vreau să le ajut. Toată lumea luptă pentru drepturi civile și încetarea războiului. De ani întregi, oamenii luptă pentru asta. Trebuie să luptăm la fel și pentru legalizarea avortului. De ce nu vrei să participi astfel încât alte femei să nu mai fie nevoite să treacă prin ce ai trecut tu? Nu înțeleg.

— Asta este diferența dintre noi, a spus Annie. Mie mi-a ajuns prin câte am trecut și nu simt nevoia să-mi mai aduc aminte sau să vorbesc despre asta. Mie mi s-a întâmplat, Faith, nu ție. Și a fost oribil, și am pierdut mult timp încercând să uit noaptea în care am sângerat și am fost tratată ca un gunoi. N-ai decât să susții că avem nevoie de reforma avortului, bravo ție, dar nu vreau să mai vorbesc vreodată despre experiența aceea și nu glumesc. Așa că, dacă vrei să mai fi colega mea de apartament, dacă mai vrei să locuim aici împreună, asta este una dintre regulile de bază.

Au mai împărțit apartamentul încă vreo câteva luni, dar prietenia lor s-a schimbat. Niciuna dintre ele nu a vorbit despre această schimbare și când erau amândouă acasă luau masa împreună, adeseori o cină rapidă în fața televizorului, dar conversația avea noi limite. Faith era motivată aproape exclusiv de munca ei de activistă, în timp ce Annie, care începuse să se întâlnească cu un student la Drept, citea în liniște tot ce învăța el. La început ca să aibă despre ce vorbi, apoi pentru că i se părea interesant. S-a trezit că are o abilitate naturală de a citi și a înțelege limbajul juridic.

Annie s-a căsătorit cu studentul la Drept care a primit un post academic, să predea studenților de la Purdue.

— O să ne mutăm în Midwest[47], îți vine să crezi? spunea Annie.

La început au schimbat câteva cărți poștale, apoi a urmat o perioadă de tăcere și n-a mai auzit de ea pentru multă vreme.

[47] Regiune din Statele Unite care cuprinde zona Marilor Lacuri și partea superioară a cursului fluviului Mississippi. (N.t.)

Faith a continuat să meargă la mitinguri antirăzboi, dar în cele din urmă a început să se implice tot mai mult în reforma avortului, participând la mici întâlniri – numai femei, vorbind toate, dar nu în același timp. Alături de celelalte, Faith s-a lăsat purtată de cel mai suav și mai puternic curent; se întreba dacă era propria conștiință sau ceva complet diferit. Orice ar fi fost, a purtat-o cu el.

∴

În primele luni la *Bloomer,* după ce au asigurat cât de cât prin vânzarea de publicitate apariția a câteva numere modeste, după valul de anunțuri inițiale din presă despre lansarea revistei, Faith și alte două femei au început să caute amatori de publicitate pentru numerele următoare.

— Dacă nu vindem mai mult spațiu de reclamă, spunea Shirley, o să ieșim imediat de pe piața de periodice. Suntem slab cotate. Cred că aici trebuie să facem într-adevăr ceva.

Într-o dimineață, în vara lui 1973, în timpul unei întâlniri la Nabisco, Faith, Shirley Pepper și Evelyn Pangborn se aflau într-o sală de conferințe împreună cu trei bărbați, încercând să le vândă spațiu publicitar cu discursul lor obișnuit. Nu mersese prea bine – de altfel, rareori mergea bine – fiindcă era dificil să explici de ce o companie atât de mare ar trebui să cumpere publicitate într-o revistă dedicată emancipării femeilor și aflată abia la al doilea număr, cu mari șanse să dispară în curând definitiv și să rămână doar o bizarerie, o notă de subsol în tăvălugul istoriei.

Bărbații de la Nabisco au spus că vor „mai vedea” și că se vor „gândi la asta”. În cele din urmă, unul dintre ei s-a ridicat și a spus:

— Vă mulțumim, doamnelor, o să ne gândim și o să luăm o hotărâre.

Erau mai politicoși decât alții – de fapt, mai curtenitori decât cei mai mulți.

Pe drum spre ieșirea din sală, unul dintre ei a abordat-o pe Faith și i-a spus:

— Stai așa. Te știu.

— Poftim?

A tras-o deoparte și Faith l-a privit; în tot acest timp stătuse ghemuit în scaunul lui, un om de afaceri la treizeci și ceva de ani, uscățiv, bine croit, cu perciuni, brunet și atrăgător. Îi

revenea în minte ceva despre el, dar era încă neclar ce anume.

— Nu ne-am întâlnit cumva mai demult? a întrebat-o el, încet. În Las Vegas? La Swann?

S-a uitat țintă le el, șocată, apoi și-a dat seama. Era bărbatul care venise într-o noapte la cazinou împreună cu o femeie, bărbatul care flirtase cu Faith și-i spusese că lucra în domeniul… fursecurilor și al saleurilor, așa îi zisese.

— Cum se poate să-ți amintești de mine? l-a întrebat Faith. Au trecut, câți ani?, șapte sau opt. E o nebunie că-ți amintești.

— Sunt bun la asta. M-ai avertizat că va câștiga mereu casa. Cred că m-ai salvat de la faliment, așa că mulțumesc.

— Cu plăcere. Dar acum arăt total diferit. N-am uniformă. Și… părul.

— Corect, era mai pe verticală atunci, așa cred. Dar eu îți par diferit?

L-a privit un moment prelung și agreabil. Era mult mai stilat decât colegii lui, mai puțin corporatisto-agresiv, mai zvelt și mai tânăr. Părul lui negru era mai lung, firește, decât în 1965. Acum purta un costum scump care fusese bine croit și, așa cum a observat Faith, nu avea verighetă. Mirosea interesant, puțin acid.

S-a dovedit că avea dreptate, era bun la asta; își amintea totul, din fiecare moment în parte. Dar șmecheria era că-și amintea numai dacă era atent, ceea ce nu făcea mereu.

— Mai putem explora puțin chestiunea publicității? a întrebat el. Nu sunt sigur că vreunul dintre colegii mei a fost convins de expunerea voastră. Ca să-ți spun drept, sunt aproape sigur că nu.

— Adică, doar cu mine? Sau cu mine și cu celelalte?

— Doar cu tine. Unu-la-unu putem obține mai mult.

Desigur, flirta din greu și acum, așa cum o făcuse și în cazinou; nu era vreun secret, dar era în văzul lumii, precum parfumul lui acid, și nu mințea cu nimic. Faith, Shirley și Evelyn nu avuseseră prea mare succes până acum cu vânzarea de publicitate; de aici mergeau să le vorbească celor de la Clairol, dar era evident că discursul lor standard nu mergea prea bine.

— Cred că este nevoie de o conversație mai lungă, a spus el. Cinezi cu mine în seara asta? Cât îl avem încă proaspăt în minte?

— Proaspăt în minte, a repetat ea fără niciun sens.

Voia să se culce cu ea și ar fi fost ridicol de prostuță dacă nu și-ar fi dat seama de asta.

Nu avea de gând să se culce cu directorul de la Nabisco, cu toate că, dintr-un motiv sau altul, fața lui merita studiată cu atenție și putea să-și imagineze prezența trupului său sub haine. Nu doar putea să și-l imagineze; imediat ce a făcut-o, și-a dat seama că important era că și-l imaginase. Dar nu putea să se culce cu el. Putea în schimb să-l lase să creadă asta. Era o tranzacție de afaceri. I-a studiat chipul și într-un final a spus:

— Sigur.

— De ce vrea să discute mai multe cu tine? a întrebat Shirley iritată, în timp ce stăteau atârnate de curelele de cauciuc din autobuz, la întoarcerea în centru.

— O să-ți fac un desen, Shirley, a bombănit Evelyn.

— N-o să mă culc cu el, pentru Dumnezeu, a spus Faith.

Nu le-a spus că se întâlniseră acum multă vreme și că, straniu de tot, el își amintise lucrul ăsta; și că, poate la fel de ciudat, și-l reamintise și ea.

— Dar bine, sigur, o să ies cu el la cină, de ce nu? O să-i prezint obiectivele revistei.

— Poate că este un apărător sub acoperire al femeilor, a spus Shirley, și vrea să ne ajute să ne facem strategia. Și dacă Faith poate să-l vrăjească și să facă afacerea, atunci cu atât mai bine.

— Oh, da. Sunt plină de vrajă, a spus Faith neutru.

— De fapt, chiar ești, i-a replicat Evelyn. Ești una dintre persoanele alea pe care alții le simpatizează. Este un talent.

Când Faith a ajuns la Cookery în seara aceea, la ora șapte, el o aștepta deja la o masă din spatele restaurantului. Pentru că acest club din Greenwich Village era luminat de lumânări, și nu de becuri fluorescente, bărbatul i s-a părut mai puțin aspru decât în sala aceea de ședințe de la Nabisco. Acum era îmbrăcat într-o jachetă Nehru[48] și părul lui negru părea mătăsos.

— Mă bucur că ai venit, i-a spus lui Faith în timp ce amândoi sorbeau din sangria roșie pe care o comandase înainte de venirea ei.

Cu toate că Faith a văzut în acest gest o ușoară nuanță șovină, probabil că lui nu i se părea așa. Au ciocnit paharele – fiecare avea în el o umbrelută de hârtie. Ea l-a dat repede peste

[48] Haină bărbătească până la șolduri, cu guler rotund în jurul gâtului, care și-a primit denumirea de la numele prim-ministrului indian Jawaharlal Nehru (1947-1964). (N.t.)

cap pe al ei, chiar dacă băuturile alcoolice dulci o făceau în general să-și simtă creierul greu și un pic încetinit. În seara aceasta, totuși, vinul funcționa exact ca un factor eliberator.

Emmett Shrader a scos umbrela din băutură, a scuturat-o un pic și, fără niciun cuvânt, i-a dat drumul în buzunarul de la haină. Faith era pe cale să-l întrebe: „Ai acasă o colecție de umbreluțe de hârtie?”

Însă n-a întrebat, pentru că ar fi părut un flirt și voia să fie serioasă. Când el i-a cerut să-i spună „întreaga poveste” a vieții ei, s-a conformat și i-a vorbit despre Brooklyn și despre părinții ei superprotectori, despre nevoia ei de a scăpa de acolo, iar el a ascultat-o într-un fel în care niciun bărbat n-o mai ascultase până atunci.

— Continuă, îi tot spunea.

Susținea că este interesat de tot și ea l-a crezut pe cuvânt, povestindu-i și cum a ajuns pasionată de drepturile femeilor. Era pregătită și pentru un soi de meci de box, pentru că așa mergeau adeseori lucrurile cu bărbații. Dar Emmett a spus ceva de genul:

— Cred că ce faceți tu și celelalte femei are o importanță crucială.

Cuvintele astea au dat-o pe spate.

— Dar pot să adaug, a continuat el, și te rog să mă oprești dacă este deplasat – aș vrea să fiți un pic mai dominatoare. *Faceți-ne* să cumpărăm spațiu în revistă. Obligați-ne.

— Nu ar merge așa, a spus Faith.

— De ce nu?

— Pentru că atunci când un bărbat vorbește în felul ăsta, oamenii spun că este autoritar. Dar când vorbește așa o femeie, cu toții se indignează și o compară cu mamele lor. Sau cu o nevastă cicălitoare.

— Ah. Înțeleg ce vrei să spui. OK, atunci fiți pur și simplu imperative. Lucrez în publicitate, așa că știu cât de cât despre ce vorbesc. Și, de asemenea, mai pot să-ți spun ceva? Tu ar trebui să fii vioara întâi; tu ar trebui să vorbești mai mult decât celelalte. Ai ceva în plus.

— Ei, îți mulțumesc, a spus ea stingherită, dar încântată. Dar tu? Care este povestea ta?

— Oh. Povestea mea. Să vedem, a spus Emmett. M-am resemnat să lucrez la Nabisco și ar putea fi ceva excelent. Dar

acolo nu prea sunt surprize, în general, și e păcat, fiindcă mie îmi plac surprizele. Tu ești o surpriză, a adăugat.

Apoi i-a luat mâna, ceea ce a fost șocant, dar nu atât de mult; se așteptase la acest moment și iată că venise. A mângâiat-o o dată, apoi încă o dată, cu degetul mare. Era o cină de afaceri în cea mai mare parte, dar nu complet. Își făcuse planuri pentru momentul propunerii indecente și acum iată că venise, dar nu mai era hotărâtă să-l refuze. Dorința sexuală n-a vulnerabilizat-o și n-a făcut-o să gândească prin prisma trupului ei. Nu o vulnerabilizase deloc, dar îi schimbase gândurile. Simțea un val ciudat trecând peste ea, o dorință efervescentă. Sentimentul era întotdeauna un pic grețos, până se stabiliza.

— Culcă-te cu mine, i-a spus el. Mi-ar plăcea mai mult decât orice.

— Mai mult decât să cumperi spațiu publicitar.

— Da.

Continua s-o mângâie pe mână, iar ea nu s-a clintit.

— Putem să mergem la tine acasă, a spus el. Știu că locuiești în preajmă. Te-am căutat în cartea de telefon.

Ea a privit în jos, spre lumina lumânării, simțind cum i se aprinde fața, ea însăși transformată în lumânare.

— Cred că asta e vocea ta imperativă, i-a spus Faith. Și eu ar trebui să mă conformez?

— Faith, nu-ți ordon nimic. Vreau să-ți dorești și tu.

Așa că au ajuns în apartamentul ei, o cutiuță-studio pe West Thirteenth Street, în care locuia singură de când Annie Silvestri își luase tălpășița spre Midwest. În timp ce Emmett își împăturea hainele pe un scaun, Faith se gândea că el era primul om de afaceri cu care se culcase vreodată.

Emmett purta pantofi superbi, formali, cu găurele mici, și l-a văzut dezlegându-i la șireturi și așezându-i lângă perete, alături de ghetele ei roz de piele întoarsă.

— Arată ca un biscuit Nabisco, a spus ea.

— Ce?

— Pantofii tăi. Cu modelul ăla cu găurele.

S-a uitat și el.

— Ai dreptate.

Apoi a zâmbit.

— Biscuitul Social Tea. Unul dintre produsele noastre clasice. Apropo, îmi plac ghetele tale.

Și-a așezat pantofii unul lângă altul, ordonat; pantofii lui strălucitori și negri lângă ghetele ei ușoare, în culori pastel, într-un asemenea contrast oarecum excitant în sine. Faith a văzut că avea lenjeria șifonată ca o pânză de corabie. Avea trupul superb, aproape reptilian, dar nu chiar. Avea în întregime sânge cald, dar deocamdată lui Faith nu-i păsa de asta. Era absurd de atrăgător, cu părul negru și lung și cu aroma aceea citrică ce-l făcea cumva mai masculin decât oricine altcineva din viața ei, în afară de taică-său. Desigur că nu semăna însă deloc cu taică-său.

În pat, Emmett zâmbea leneș, desfăcându-și brațele ca s-o cuprindă.

— Vino aici, a spus el, de parcă Faith n-ar fi fost deja acolo.

Dar o voia și mai aproape, voia să pătrundă dintr-odată în ea, o idee pe care Faith a crezut c-o înțelege în acel moment, pentru că nu doar că-l voia și ea, ci voia să intre și ea în el, cumva. Poate chiar să *fie* el. Voia să deprindă încrederea lui, stilul lui, felul în care trecea prin viață, toate atât de diferite de modul în care le făcea ea.

Fă asta, fă ailaltă, își spuneau unul altuia în felul acela imperativ în care vorbesc oamenii când fac sex, uitându-și manierele. A înălțat-o deasupra lui și a privit-o cu o expresie începătoșată de excitare, dar învăluită în admirație.

— Oh, Dumnezeule, a spus el, văzând-o deasupra lui ca pe un înger plutind în aer.

Faith și-a dat seama că, de fapt, n-o deranja să fie văzută astfel: ca o viziune. Au rămas nemișcați într-un moment de înțelegere reciprocă și lui Emmett aproape că i s-au scufundat ochii în orbite, apoi și-a revenit și s-a înfipt în ea atât de puternic, încât Faith s-a simțit sfâșiată în două. Totuși, n-a rănit-o nicicum.

Când a terminat, bărbatul a gemut fără opreliști și apoi a spus: „Oh, Faith”, pierzându-și orice scorțoșenie, orice limite înainte atât de bine stabilite. După aceea s-a liniștit încetul cu încetul și a luat-o de la capăt, ocupându-se cu devotament numai și numai de ea. Orgasmele ei, trei la rând, ca într-o rafală de armă automată, i-au uluit pe amândoi, iar el i-a spus, încet:

— Partea asta mi-a plăcut cel mai tare.

Au zăcut întinși în pat, revenindu-și din exaltare. Apoi, într-un final, el s-a întins spre noptieră și și-a tras ceasul, pocnind

clapeta argintie pe încheietura prelungă.

— Ei. E timpul să plec.

— Unde? Trebuie să fie două dimineața.

Faith s-a uitat după ecranul rumen, luminat, al ceasului ei Timex.

— Acasă.

A urmat o tăcere prelungă, îngrozitoare, apoi ea a spus:

— Ești căsătorit.

O altă tăcere, la fel de îngrozitoare; Faith se pregătea să rostească niște cuvinte pline de furie. Dar nu era furioasă, ci doar tristă, într-un fel sumbru, fiindcă înțelesese că, în ciuda absenței verighetei, intuise deja că era căsătorit și intenționat nu-l întrebase nimic despre asta înainte de a se culca cu el. Dacă ar fi știut exact răspunsul, n-ar mai fi făcut-o.

Și-a dat seama că era posibil chiar s-o fi întâlnit pe soția lui, cu ani în urmă, la cazinou. Și-a amintit felul în care-i pusese palma pe șale. Felul posesiv în care se purtau unul cu celălalt. Dar, mai mult decât atât, știa și că este tatăl unui copil – cel puțin unul. Asta înregistrase în subconștient în seara asta, la Cookery, când Emmett scosese umbreluța de hârtie din băutură, scuturase picăturile și o aruncase în buzunarul hainei.

Cine altcineva face asta în afară de un tată care se gândește să i-o ducă acasă, în dar, copilului lui – probabil o fetiță? Faith nu putea fi furioasă pe Emmett, pentru că știuse totul și ignorase cu bună știință ceea ce știa.

S-a ridicat în pat în capul oaselor și l-a privit îmbrăcându-se, strecurând cu precizie, chiar și în întuneric, fiecare nasture în butoniera potrivită. La un moment dat a ridicat privirea de la nasturi.

— Știi, nu te-am mințit, a subliniat el. Dacă ai fi întrebat, ți-aș fi spus.

— Probabil.

— Nevastă-mea și cu mine nu mai suntem apropiați în felul acela. Nu cum am fost noi. Tu și cu mine am putea avea ceva complet diferit. Ceva spectaculos, începând din noaptea asta. Ce am făcut împreună, felul în care ne-am simțit – nu a fost prefăcătorie. Putem avea mai mult de-atât. Putem *fi* așa.

— Eu nu fac asta, a răspuns Faith rece. Cel puțin nu cu bună știință. Nu surorilor mele.

— Surori? a întrebat el, confuz. Despre ce vorbești? Oh. Vrei

să spui că toate femeile sunt surori; chestia aia cu eliberarea femeilor. Crede-mă, nevastă-mea nu-i soră cu tine.

— Dar ai înțeles ce vreau să zic. Nu trădez alte femei.

— Vrei să spui că ești morală.

— Ceva de genul ăsta.

— Am reținut. Te sun mâine.

— Te rog să nu mă suni.

— Doar în legătură cu publicitatea, a spus Emmett. Lasă-mă să vorbesc la birou și cred că putem să cumpărăm niște spațiu în revista voastră, cu un strop de muncă de convingere.

— Sigur, a spus ea indiferentă.

Chiar a sunat-o în dimineața următoare; era încă acasă când a sunat telefonul.

— Fii atentă, trebuie să-ți zic ceva, a spus Emmett cu voce calmă, dar încordată, diferită. Soția mea a aflat de tine.

Faith a ascultat șocată, fără să spună nimic.

— M-a confruntat azi-noapte, când am venit acasă, și mi-a spus: „Să nu mă minți”. Și chiar n-am putut s-o fac. Mi-a cerut să-i spun numele tău, să-i spun tot, și asta am și făcut.

— Dumnezeule, Emmett, de ce ai făcut una ca asta? a întrebat Faith.

— Este chiar aici și vrea să-ți vorbească, a continuat el. Pot să ți-o dau la telefon?

— Ești nebun?

— Nu, a spus el și ei i s-a părut trist, sau poate a fost doar distorsiunea de pe fir, cert este că, dintr-un motiv sau altul, Faith a rămas la telefon și a auzit sunetul receptorului dat mai departe, apoi vocea unei femei.

— Faith Frank, sunt Madeline Shrader, a spus ea, cu glas blând și mieros.

Faith n-a spus nimic.

— Voiam să-ți spun că soțul meu nu e de dat și nu-i al tău. Poate crezi că este, fiindcă așa se poartă. Dar trebuie să-ți aduci aminte că a stat alături de mine la nuntă și a promis să mă iubească și să mă cinstească până ce moartea ne va despărți. Și știi ceva, Faith Frank? Încă n-am murit.

Faith nu mai putea suporta nicio secundă această situație, așa c-a închis, fără să scoată o vorbă. Și l-a imaginat pe Emmett alături de soția lui. A văzut trioul soț, soție și copil – fetița care avea probabil cinci ani, care stătea stângace, ținând ceva în

mână: o umbreluță de hârtie din băutura tatălui ei.

Faith se urâse cumplit și apoi își amintise felul în care femeile vorbiseră una cu alta la prima lor întâlnire. De ce suntem atât de dure cu noi însene? De ce suntem atât de dure cu noi? se întrebaseră una pe alta.

Acum se gândea că uneori să fii dur cu tine era foarte nimerit.

— N-o să primim niciun ban de publicitate de la Nabisco, i-a spus lui Shirley Pepper luni, la serviciu, după ce a urcat pe scări, pentru că liftul era iarăși defect.

Rămăsese fără aer și s-a sprijinit de zid.

— Oh, nu? De ce? a întrebat Shirley.

Și-a ridicat privirea din locul în care stătea, tăcănind în continuare la o mașină de scris IBM, grea ca un tractor.

— Este complicat, a zis Faith.

— În regulă, a răspuns Shirley în cele din urmă. Lasă, nu-i o tragedie, Faith. Oricum, cred că avem o șansă cu Dr. Scholl. Vom supraviețui și vom lupta în continuare.

Revista a atras oarecum atenția și a rezistat, într-o versiune mai mult sau mai puțin modestă, timp de mai mult de treizeci de ani. În primii ani de *Bloomer,* cele trei membre fondatoare ale echipei editoriale au mers uneori la talk-show-uri și au vorbit cu vervă și pasiune, făcând ceea ce trebuiau să facă. Gazdele talk-show-urilor erau adeseori dobitoci cu cravate late, argintii, care făceau pe seama femeilor glume cu feministe păroase și furioase cu care n-ar fi voit să iasă în oraș nimeni, niciodată. Shirley, Faith și Evelyn nu le țineau niciodată isonul, dar continuau să apară în emisiuni TV ca să spună ceea ce considerau ele că era important, chiar dacă erau ridiculizate.

La un moment dat, Faith s-a desprins de restul. Era mult mai bună în discurs decât celelalte. Nu pentru c-ar fi fost o persoană cu idei – ceea ce nu fusese cazul niciodată, de fapt – și nici măcar pentru c-ar fi fost mult mai coerentă, ci pentru că era diferită. Lumea trebuie să vrea să te asculte. Trebuie să vrea să fie în jurul tău chiar și atunci când spui lucruri pe care oamenii nu prea vor să le audă. Această calitate a apărut în văzul tuturor în 1975, când Faith a fost invitată la o emisiune TV, noaptea târziu, având-l ca oponent pe scriitorul Holt Rayburn, care devenise faimos cu un roman despre Vietnam, intitulat *Plafonul de nori.* Rayburn, într-o haină cu revere late și o cravată cu arabescuri, cu favoriții lui mari, ca niște cotlete de berbec,

încrucișându-se pe o față belicoasă, fuma neîncetat, așa încât studioul emisiunii avea propriul plafon de nori, foarte jos.

— Faza cu femeile, a început el în timp ce gazda, Benedict Loring, s-a aplecat în față.

— Da, da? a spus Loring. Faza cu femeile? Oh, îmi plac de nu mai pot propozițiile care încep așa, vouă nu?

A luat o expresie lascivă și audiența a început să râdă și să bată din palme.

— Chestia despre femei, a repetat Holt Rayburn, este că vor să faci tot felul de lucruri pentru ele – „Deschide-mi borcanul ăsta, sunt neajutorată. Culcă-te cu mine, sunt excitată rău. Plătește cina, eu economisesc pentru zile negre” – și apoi vin la televizor și se transformă dintr-odată în suporteri furioși ai drepturilor femeilor, care spun: „Vrem să facem lucrurile de unele singure”. Mai slăbiți-mă cu asta. Nu le puteți avea pe toate, doamnelor. Ori sunteți niște fetițe care au nevoie de noi ca să le poarte de grijă, ori sunteți niște furii scoțând flăcări pe nas, care se descurcă pe cont propriu. Și dacă asta e situația și suntem în al doilea scenariu, atunci e în regulă, culcă-te cu una ca tine, așa cum fac unele dintre voi deja, pentru că în mod sigur nu aveți nevoie de bărbați. Și dacă tot faceți scandal, încercați să faceți copii fără noi. Și să plătiți chiria. Să-mi spuneți cum vă descurcați.

Reacția publicului a fost *uriașă.* Și mai multe râsete, și mai multe aplauze; apoi s-au liniștit cu toții, înțelegând imediat că trebuie să-și îndrepte atenția către Faith. Faith, care stătea față în față cu romancierul. Oare cum va reacționa la asta? Era o luptătoare pentru emanciparea femeilor și fusese chemată în emisiune doar ca să joace acest rol. Ce va spune sau va face? Faith stătea liniștită, cu mâinile în poală. Și-a dat seama că arăta ca o profesoară tristă, iar asta o irita. Dar nu aveai cum să arăți altfel când bărbații din jurul tău vorbesc în felul ăsta despre femei. Poți să fii cochetă sau poți să pari furioasă sau poți să râzi cot la cot cu ei, ceea ce era cel mai rău lucru dintre toate.

S-a hotărât să-l ignore cu totul pe Holt Rayburn. Era un nemernic, un nemernic bine plătit dintr-o întreagă pletoră literară. Bărbații ca el zburdau prin lume și nu era chip să-i demoleze sentimentul de libertate și siguranță. L-a ignorat și a privit direct în cameră, ceea ce l-a deconcertat atât pe el, cât și

pe gazdă. Unul dintre cameramani i-a făcut semn cu mâna, spunându-i pe mutește: *„Uită-te spre bărbați, uită-te spre bărbați”,* dar l-a ignorat și pe el.

— Cred că bărbații sunt înspăimântați de ideea că, dacă femeile pot fi medici, avocați sau desfăcători de borcane, a spus Faith, atunci ei trebuie să facă așa-numitele „treburi femeiești” și Dumnezeu știe că asta îi sperie de moarte. Nu există nimic ce nu putem face, dar sunt o grămadă de lucruri pe care ei se tem să le facă.

Acum avea publicul de partea ei. Aceiași oameni care îl aplaudaseră pe Holt Rayburn acum o aplaudau pe ea.

— De exemplu, cum să organizezi o zi de naștere pentru copii, a spus ea. Oh, sau cum să nești un copil.

S-au auzit urale.

— Am reușit mereu să ducem lucrurile la bun sfârșit și când nu erau bărbați care să ne ajute. Suntem inventive, hotărâte și răbdătoare.

Abia acum s-a întors spre Holt Rayburn, care lăsase să ardă țigara pe care o avea între degete până când aceasta se transformase într-un turnuleț de scrum, fragil și uitat.

— Hoit, totuși tu ai ridicat o problemă legitimă. Dar cred că știu cum s-o rezolv.

Faith a zâmbit superb, liniștit și senin, apoi și-a încrucișat picioarele lungi, încălțate în ghete bleu de piele întoarsă și a spus:

— M-am hotărât ca, de azi înainte, să nu mai cumpăr niciodată mâncare la borcan.

Acel citat memorabil a fost redat zeci de ani, până când, într-un final, n-a mai fost auzit decât rar. La câțiva ani după acea emisiune, Hoit Rayburn, beat după o petrecere de lansare de carte din Hamptons și cu câteva pete la dosar pentru condus sub influența alcoolului, a lovit o femeie pe un drum întunecat, iar acesteia a trebuit să-i fie amputat un picior. A fost închis câțiva ani și când a ieșit avea deja scris un roman despre asta, *Noul pește,* care a devenit bestseller, deși era mult mai slab decât *Plafonul de nori.* Dar la momentul acela omul era deja trecut, cu fața pământie. A murit în același an din cauza unui accident vascular cerebral, un omuleț mic și transpirat, care părea bulversat că lucrurile se schimbaseră atât de mult în lume, atât pentru femei, cât și pentru el însuși.

Faptul că vorbea bine și captivant a propulsat-o pe Faith Frank și a făcut-o nu doar să vorbească mai mult, ci și să facă mai multe. Faith a participat la marșurile pentru Amendamentul pentru Egalitatea în Drepturi. A stat până târziu în noapte, după întâlniri, ca să se adreseze cât mai multor femei. Când erau țintite diverse clinici unde se făceau avorturi, ea era una dintre cei care încercau să lucreze alături de judecători, pentru a se asigura că oamenii erau în siguranță. În parte, făcea toate astea din cauza lui Holt Rayburn și a imaginii borcanului-greu-de-deschis.

Faith se simțea bine în preajma femeilor de toate felurile, inclusiv a lesbienelor, pe unele dintre ele ajungând să le cunoască destul de bine. Una dintre cele mai vocale, Suki Brock, o sărutase pe Faith odată, în timpul unui miting, iar Faith zâmbise, o atinsese pe braț și-i spusese că e flatată.

— Ascultă, dacă schimbi vreodată macazul, Faith, i-a spus Suki, schimbă-l întâi către mine, OK?

Faith spusese: „Bineînțeles”, ceea ce însemna „nu”. Nu-și dorise acel sărut cu Suki sau cu o altă femeie, nici măcar cu acelea care-și spuneau cu mândrie separatiste. Faith văzuse o poză cu două femei-fermier arătând ca un fel de cuplu de același sex de tipul *American Gothic,* în care una dintre ele purta salopetă, fără cămașă pe dedesubt. Sânii i se iveau ca două paranteze de-o parte și de alta a bretelelor salopetei. Femeile acelor zile începuseră să se mute pe la ferme, prin sate și prin colectivități rurale. Era oare o utopie? Să trăiești alături de oricine presupunea niște obstacole, după cum știa și Faith. Nu exista modelul perfect de conviețuire.

Faith naviga cu ușurință printre femeile radicale, printre casnice, printre studente, doritoare să învețe, așa cum mărturisise.

— Pentru ce lupți? o întrebase odată o reporteriță foarte tânără, de la un ziar studențesc.

— Lupt pentru femei, răspunsese Faith, dar cu toate că la început acesta fusese un răspuns destul de bun, mai târziu n-a mai fost de fiecare dată suficient.

Atunci, în trecut, cu felul ei de-a fi, această Faith Frank care stârnea în mulți oameni sentimente puternice și poate nu pe deplin explicabile, a devenit ceea ce era menită să devină. După apariția în emisiunea cu adversarul ei, Hoit Rayburn, Faith s-a

lansat, devenind mai cunoscută decât revista unde se număra printre editori. Cărțile ei au ajuns bestseller; aparițiile ei la televizor atrăgeau mulți privitori. De-a lungul timpului se abținuse în mod deliberat să se gândească prea des la Emmett Shrader, cu toate că, desigur, urmărea povestea ascensiunii sale: cum începuse de pe o poziție inferioară de conducere, dar apoi, folosindu-se de banii soției sale, Madeline Shrader, născută Tratt, moștenitoarea averii Tratt făcută din exploatarea metalelor, pusese bazele propriei firme de capital de risc, ShraderCapital. Toată lumea știa cum mersese *asta,* ce fenomen fusese și ce miliardar devenise Emmett.

Dar toată lumea vorbea și despre lipsa lui de scrupule, poate că nu mai gravă decât a oricui aflat la acest nivel, dar mai deranjantă din cauza vederilor sale liberale; vorbeau despre niște conexiuni surprinzătoare pe care le făcuse și despre câteva proiecte tulburi în care investise, unul implicând chiar o companie de curățare de armament promovată de NRA[49], un altul ocupându-se cu producția de mâncare pentru bebeluși, alimente vândute în țări în curs de dezvoltare, la prețuri ridicate. Dar toate acestea păreau contrabalansate de lucruri bune. Afacerile conduse la acel nivel erau ceva ce Faith n-ar fi putut vreodată nici măcar să încerce să înțeleagă.

Decizia *Roe v. Wade* din 1973 dăduse semnalul antiavort la care trebuia să se răspundă și să se riposteze, iar Faith era hotărâtă s-o facă. Trei ani mai târziu, Anne McCauley din Indiana, răsărită parcă de nicăieri, a câștigat un loc în Senat pe baza opiniilor sale răspicate împotriva avortului.

— Vom lupta în fiecare zi împotriva deciziei *Roe.* O vom demonta bucată cu bucată, în timp, spunea ea în microfoane, cu vocea egală și rezonabilă, cu o postură neobișnuit de agreabilă.

Ori de câte ori o vedea la televizor pe senatoarea McCauley, Faith se gândea la cât de ușor i-ar fi să spună public adevărul despre aceasta, să dea pur și simplu o declarație către presă în care să spună că în urmă cu unsprezece ani, înainte de a deveni o oponentă atât de puternică și vocală a legalizării avortului, suferise de fapt ea însăși un avort ilegal, în Las Vegas. Asta ar fi frânat probabil brutal influența ei împotriva dreptului la avort și elanul ei politic. Faith erau furioasă pe Annie, pentru ceea ce făcuse deja, ceea ce în termeni practici afecta, mai mult decât

[49] National Rifle Association: Asociația Națională a Armelor. (N.t)

orice, viețile celor mai sărace femei, negându-le dreptul de a fi ajutate. Nu știa ce anume provocase această schimbare, mai ales că te-ai fi putut lesne gândi că experiența lui Annie cu avortul ilegal ar fi putut-o determina să vadă nevoia urgentă de legalizare a acestei practici. Însă nu știi niciodată ce se întâmplă în mintea celuilalt; cum, în timp, un gând poate deveni o obsesie și o nouă cochilie se poate forma și coagula în jurul ei. Faith citise că Annie era religioasă. Descoperise oare religia ca o modalitate de a-și gestiona ideile despre avort? Sau poate că era ceva complet diferit. Dacă ar fi putut-o întâlni acum, Faith i-ar fi spus: „Annie, *vorbești serios*?”

Zeci de ani mai târziu, echipa de la Loci a încercat în repetate rânduri s-o aducă pe senatoarea McCauley să vorbească la una dintre reuniunile lor. Prima dată când au încercat, Faith n-a spus nimic, așteptând încordată să vadă ce se întâmplă, ce va face Annie. Cabinetul senatoarei răspunsese, previzibil, că aceasta nu poate veni. Probabil că așa era cel mai bine. Fiindcă chiar și dacă Faith ar fi fost singură într-o încăpere cu Annie și i-ar fi spus: „Annie, *tu vorbești serios*?”, Annie i-ar fi replicat cu siguranță: „Da, Faith, *serios*”.

Amândouă credeau în ceea ce credeau; convingerile le erau depline. Dar așa cum Annie n-avea să-și dezvăluie niciodată public propria istorie, nici Faith n-avea s-o facă. Nu era informația ei, n-avea dreptul s-o dea mai departe. Era privată. *Eu sunt cea care decide,* cântaseră femeile la acea adunare, demult. În ciuda tuturor impulsurilor, Faith n-a spus nimic nimănui.

Destul de devreme, Faith a devenit conștientă de abilitatea ei de a aduce la lumină anumite calități ale celorlalte femei. Voiau toate să fie în preajma ei și și-o doreau mai mult pentru ele. Și-a dat seama că fetele și femeile tinere chiar o iubeau în feluri asemănătoare iubirii lui Lincoln. Păreau un pic pierdute, sau poate aveau nevoie de inspirație. Poate că acesta era cel mai important lucru pe care li-l oferea, și-a dat ea seama, îngăduința.

— Spune-mi ce vrei să faci în viață, Olive, îi spusese ea unei fete timide, aflată la *Bloomer* în practica de liceu.

Olive Mitchell a privit-o recunoscătoare, de parcă timp de șaisprezece ani așteptase să i se pună această întrebare.

— Inginerie aerospațială, răspunsese ea cu respirația tăiată.

— Excelent. Ei, atunci urmărește obiectivul ăsta cu toată ființa ta. Bănuiesc că e dificil să intri în domeniul acela, nu?

Fata dăduse din cap.

— Deci trebuie să fii foarte tenace și fără reproș, cum eu știu deja că ești. Cred că poți s-o faci, a adăugat ea.

Trecuseră ani buni de când Faith se gândise la Olive, dar știa că se dusese să studieze ingineria aerospațială, fiindcă îi scrisese lui Faith o scrisoare cu mulțumiri profunde, aproape poetice, și cu o poză a ei din laboratorul de cercetare, zâmbind cu fericire nereținută. Asta se întâmplase cu multă vreme în urmă. Era greu să țină socoteala femeilor pe care le întâlnise, atât de multe dintre ele strălucitoare și pline de potențial.

Tinerele veneau și plecau de lângă Faith oriunde ar fi trăit și orice ar fi făcut. Inevitabil unele dintre acestea erau foarte aproape de ea, așa că Faith nu era niciodată cu adevărat singură. Câteodată, de-a lungul anilor, experimenta dorința foarte particulară a companiei unui bărbat și, când s-a întâmplat asta, Faith a aranjat o întâlnire cu Will Kelly, un strateg democrat pe care-l întâlnise la o ceremonie oficială, spre sfârșitul anilor 1980. Arătos, ușor vinovat, cu mustață stufoasă, niciodată căsătorit, era o combinație între tocilar și curățător de plaje, pe care ea o găsea seducătoare. Cu toate că locuia în Austin, Texas, Will a luat un avion către Faith; au cinat și s-au simțit bine, au făcut sex acrobatic și au purtat o conversație de calitate. Apoi nu s-a mai întâmplat nimic timp de luni întregi și a fost în regulă. Starea de singurătate era un lucru pe care Faith îl perfectase de-a lungul anilor. Când ești singur nu trebuie să-ți faci griji pentru fiecare detaliu al trupului tău, dacă ai picioarele țepoase ca fructele de cactus sau dacă după o petrecere-cocktail respirația îți miroase a brânză Brie. Spre deosebire de mulți cunoscuți, ea se simțea foarte bine cu sine.

Când s-a închis *Bloomer,* în 2010, a fost o lovitură pe mai multe fronturi. Luni întregi, Faith s-a simțit doborâtă, nedorită, iar apoi, dintr-odată, a telefonat Emmett Shrader, acea fantomă miliardară din trecut sau, mă rog, asistenta lui, și Faith a fost de acord să treacă pe la el la birou pentru un prânz de afaceri. Când a sosit, masa fusese pusă în biroul lui enorm cu aspect de club britanic masculin și cu o priveliște uluitoare.

Când a văzut-o intrând, Emmett s-a ridicat și a întâmpinat-o. Văzuse, de-a lungul timpului, diferite poze de-ale lui, asistase la

schimbarea culorii părului lui, din negru în argintiu. De câteva ori, îl căutase pe Google. Din pragul ușii a văzut că nu s-a îngrășat, însă rămăsese uscățiv, ca un miliardar cu antrenor de sport, valet și bucătar atent să gătească sănătos. Când bărbatul s-a apropiat, Faith a devenit conștientă de un alt sentiment. Nostalgia pentru pierderea tânărului Emmett, alăturată nostalgiei pentru pierderea propriei tinereți, împreună, aceste două nostalgii combinate au creat o senzație care a devenit imediat emoțională și cumva sexuală. Stând acolo, lângă el, a avut senzația generică a dorinței, cu toate că nu și-a putut da seama pe loc ce anume își dorește.

Oare îl dorea pe el, sau pe cel tânăr și, implicit, și pe ea mai tânără? Voia pur și simplu să mai fie tânără, și gata? Și-a amintit noaptea pe care o petrecuseră împreună și apoi postludiul ei nefericit, distructiv. Avea chipul aspru, puternic și în minte i-a venit un cuvânt asociat cu puterea, *colțuros,* cu toate că era complet interzis ca o figură publică feminină să devină colțuroasă. Pe ea o luaseră peste picior pe Twitter, spunând că ar trebui să-și dea demisia și să-și pună o pungă pe cap. Emmett avea trupul încă legat și impresionant, învelit în hainele minunate ale unui mascul bogat, cu cravata atârnându-i ca un țurțure. Atracția sexuală nu era o insulă; era parte dintr-un arhipelag care conținea diverse capcane și contexte. El se afla în contextul biroului lui ridicol de masiv și al anilor trăiți fără ca ei doi să se mai vadă, în care își etalase trofeele precum un vânător de talie mondială.

— Faith, a spus el cu voce moale și ochi aproape umezi.

I-a luat mâna, apoi i-a dat drumul și a cuprins-o cu ambele brațe. Îmbrățișarea era surprinzătoare, atât de diferită de bezelele sau sărutările duble în aer atât de prezente în insula Manhattan. Îmbrățișarea lui era sinceră și asta era o adevărată ușurare.

— Mă bucur atât de mult să te văd, a spus Emmett când s-au desprins unul de altul, s-au tras în spate și s-au privit.

Apoi a pus-o să se așeze pe o canapea de piele maronie de dimensiunea unui bizon, iar el s-a așezat în fața ei. Faith l-a ascultat depănând povestea fundației pentru femei pe care voia s-o înființeze firma lui și s-o conducă ea.

— O să organizăm summituri, discursuri, adunări uriașe în jurul unui subiect ales, o să invităm publicul. N-o să avem

nevoie de finanțare externă. O să vindem bilete, dar dincolo de asta toate costurile vor fi ale noastre.

— Ia-o ușor, a replicat Faith la final, după ce el vorbise neîntrerupt câteva minute.

Undeva în fundal, niște bărbați și femei îmbrăcați în alb pregăteau masa pentru prânz.

— Mai întâi, aș vrea să-ți spun că sunt foarte flatată.

— Nu spune asta, a răspuns el. Oamenii zic așa când sunt gata să refuze ceva.

— Ei bine, înainte de a veni astăzi aici, am mai întrebat și eu în stânga și-n dreapta, ca să înțeleg un pic contextul, i-a spus Faith. Ai fost extraordinar în atât de multe feluri, Emmett, și totuși ești cunoscut și pentru scurtăturile morale pe care le-ai apucat.

— Uite, Faith, firma mea este implicată în multe proiecte. N-am fost vreun sfânt, asta e adevărat. Am încercat o mulțime de lucruri și nu toate au funcționat. Dar ne descurcăm foarte bine și, dacă te uiți la istoricul donațiilor noastre, cred că te vei liniști. Donăm o mulțime de bani pentru cauzele femeilor.

S-au privit în tăcere înspăimântător de mult timp. Faith voia să-l descurajeze, chiar dacă rămânea în continuare acolo.

— Îți pasă de viața femeilor? l-a întrebat într-un final.

— Cred că știi răspunsul.

— Îți amintești de John Hinckley? l-a întrebat ea. Tipul care l-a împușcat pe Ronald Reagan? A zis că a făcut-o ca s-o impresioneze pe Jodie Foster.

— Crezi că-ți fac oferta asta ca să te impresionez?

— Poate.

— Chiar dacă așa ar fi stat situația, ceea ce nu este cazul, dă-mi voie să te asigur că această fundație va fi scutită de prezența președinților, a spus Emmett.

S-a frecat la ochi, ca și când ea l-ar fi epuizat, și poate că așa și era. Poate că-și dorea să n-o fi căutat deloc, fiindcă era o pacoste. Dar Faith avea nevoie să vadă limpede lucrurile.

— Uite, a spus el. Vreau doar să fac un bine.

— Care să implice femeile.

— Păi da.

Apoi, cu voce scăzută, ea a adăugat:

— Care să mă implice și pe mine.

Faith era superentuziasmată la gândul că ar putea avea acces

la banii și resursele pe care le oferea Emmett. Nu mai avusese parte de așa ceva până acum și nu se gândise că ar putea să-și dorească asta. Cu greu își putea imagina cum ar fi. Pe când era la *Bloomer,* trebuia să se lupte cu cei de la Cormer Publishing ca să le plătească autorilor fie și cea mai mică sumă de bani sau să cumpere hârtie igienică în două straturi pentru toaletă.

Se întreba dacă, acceptând oferta, ar însemna că se vinde. Shirley Pepper murise de mult de o boală arterială coronariană; nu mai putea s-o întrebe. De când se închisese *Bloomer,* Bonnie Dempster își găsise de lucru ceva absolut surprinzător, într-o companie formată numai din femei, care se ocupa cu degajarea spațiului din locuințe și se numea, absolut penibil, „Sufragetele". După întâlnirea din biroul lui Emmett – îi spusese că trebuie să se gândească –, Faith a sunat-o pe Bonnie ca să-i ceară părerea și Bonnie a fost cea care i-a spus: „Ei, tu ai tendința să fii un pic naivă, Faith. Este minunat că-ți lipsește cinismul, dar ar trebui să ai grijă. De asemenea, treaba asta este ceva ce ți-ar plăcea să faci? Adică e ceva suficient de bun pentru tine?"

Faith îl sunase pe Emmett a doua zi, la prima oră, și-i spusese:

— Știi ceva, nu sunt convinsă că o să reușim cu adevărat să facem o diferență. O să fie un fel de forum de discuții la nivel înalt și nu am experiență în așa ceva. Nici nu vreau să am.

El nu a spus nimic.

— Cum o să ne conectăm cu femeile? l-a întrebat ea. Cum vom schimba viețile oamenilor?

— Îți promit c-o s-o facem. *Tu* o s-o faci.

— Mulțumesc, a spus Faith după o pauză lungă. Dar va trebui să te refuz.

Emmett a părut șocat și convorbirea s-a terminat rapid. Faith a plecat într-o lungă plimbare în Riverside Park, tândălind alene, gândindu-se la ceea ce tocmai refuzase. Pentru ea, oferta lui Emmett era o fundătură găunoasă. Ce-și putea dori mai mult? Ce ar fi fost destul de bun pentru ea? O oră mai târziu s-a urcat într-un taxi și s-a dus iar la el la birou, fără programare. Era acolo și când a intrat în birou i-a spus:

— Trebuie să mai existe o componentă.

— Spune-mi, a zis Emmett.

— Aud în fiecare zi povești despre situația disperată a femeilor de peste tot din lume. Mi-ar plăcea să ne gândim și la

asta în plus față de aducerea unor vorbitori, ca să putem merge pe teren și să facem efectiv ceva. Dacă dăm peste o situație de urgență unde simțim că ar fi nevoie de ajutor imediat, aș vrea să avem fonduri disponibile ca să trecem la acțiune, așa încât femeile să simtă ajutorul imediat.

L-a privit intens.

— Ai respins deja propunerea?

— Sigur că nu.

— Am putea aloca, să zicem, optzeci la sută pentru vorbitori și reuniuni și douăzeci la sută pentru ceea ce am putea numi, habar n-am, „proiecte speciale”.

— S-a făcut, a spus el.

De-a lungul timpului, ambele compartimente de la Loci, acele compartimente atât de inegale, fuseseră extrem de productive. Femeile se reuneau permanent, cățărându-se neobosit cu frânghii înfășurate în jurul taliei, mânuind pioleți. Reuniunile la vârf aveau subiecte ambițioase precum, recent, leadership – leadershipul fiind râvnit acum de toată lumea, ca și cum lumea ar fi putut fi formată numai din lideri, nu și din cei care-i urmează, în felul în care copiii năzuiesc cu toții să devină pompieri sau balerine. Existase și un număr important de proiecte speciale. Loci plătise salariul unui cadru medical angajat pentru o comunitate dintr-un sat din Namibia, plătise și pentru apărarea unei femei într-un proces în care era acuzată că-și ucisese soțul care o abuzase și o terorizase timp de zece ani.

Însă în 2014, deja după patru ani de la lansare, devenise extrem de dificil să mai găsească idei de proiecte speciale de tipul celor prezentate de Loci până atunci celor din conducere. Îți puteai da seama cu ușurință că pentru ei acestea reprezentau o bătaie de cap, bani aruncați. Nu doar că ShraderCapital devenise mai zgârcit fața de momentul lansării Loci; devenise, dar mai exista în plus și o rezistentă a celor din afară față de aceste activități. „Africa nu are nevoie de ajutorul nostru”, scrisese cineva într-o revistă online destul de influentă, și această afirmație era reluată încontinuu, peste tot, reprodusă la nesfârșit.

Faith se obișnuise să fie criticată, ba chiar detestată. Mereu existaseră astfel de situații în anii de glorie de la *Bloomer*. Însă la începuturile Loci, oamenii scriseseră pe Twitter

#banimânjițicusânge și #Franknecredincioasa[50]. Curând, lucrurile nu au mai fost îngrijorătoare în privința colaborării dintre Faith și Emmett Shrader, ci în privința existenței fundației în sine.

Însă până acum era clar că Loci nu doar că nu ținuse pasul cu schimbările galopante din mișcarea feministă, ci și felul în care se prezenta era un motiv pentru discreditarea sa. Loci era o afacere bună și firește că oamenii scriau pe Twitter lucruri precum #feminismulfemeiloralbe și #femeibogate, iar hashtagul care, dintr-un motiv sau altul, o irita cel mai mult pe Faith, era #feminismulcusandviciuridefițe.

Le înțelegea reproșurile, le înțelegea foarte bine. Era atâta risipă cu toate aceste evenimente și recepții la care acum se presupunea că ar fi trebuit să atragă alte corporații și mari donatori. Oamenii se plângeau, justificat, că n-ar fi trebuit să doneze bani unei fundații finanțate de un miliardar. Iar Loci nu fusese niciodată în situația de a căuta fonduri externe; ShraderCapital acoperise toate costurile. Dar lucrul acesta se schimbase, inexplicabil; Emmett era presat din interior.

Așa că, în acest moment, Loci era un hibrid incomod. Faith se adaptase într-o oarecare măsură la secolul douăzeci și unu, dar ceea ce știa să facă cel mai bine erau lucrurile învățate la început. Începutul era pentru ea locul plin de profunzime, baza, rădăcina.

În ciuda apelor tulburi de pe Twitter sau din altă parte, reuniunile mergeau atât de bine, încât cei de la etaj le acordau tot mai multă importanță și derulau studii și grupuri focus. În urma rezultatelor astfel obținute, fundația fusese încurajată să invite mai multe celebrități; Lincoln observase acest lucru, și ca el observaseră și alții, începuse să se simtă o oarecare superficialitate. Prea mult din ceea ce se întâmpla la aceste evenimente era monden și atât; Faith își dădea seama de asta. La început rareori se întâmpla așa ceva.

O parte din echipă părea demoralizată. Cu luni în urmă, ca un doctor care-și face vizita de dimineață, Faith dăduse o tură prin birou, ca să ia pulsul angajaților, și constatase destul de repede că moralul era periculos de scăzut. Când a ajuns la biroul lui Greer Kadetsky, care era la Loci încă de la început, o găsise pe

[50] Joc de cuvinte intraductibil bazat pe semnificația numelui personajului („Faith” – credință; „faithless” – necredincios). (N.t.)

Greer, spre surprinderea ei, cu capul pe birou, dormind la ora 11 dimineața. De obicei, Greer era concentrată și atentă, cu toate că în ultima vreme lucrul ăsta nu prea se mai întâmplase. În ultimul timp o văzuse șușotind cu alții, nemulțumită de referatele care veneau de la etaj. Faith încercase să pretindă că schimbările de la Loci nu ajunseseră încă într-un punct mort, dar nu se mai putea preface și știa că nici n-ar trebui s-o facă.

— Bună dimineața, somnorici, a spus Faith încet, amintindu-și că așa-l trezea și pe Lincoln pentru școală, atunci când băiatul adormea după ce suna ceasul – era un fel de iritare ascunsă în cuvintele ei de atunci, dar și în cele de acum –, iar Greer s-a îngrozit.

— Faith, îmi pare foarte rău.

S-a ridicat iute în picioare și s-a repezit să se șteargă pe față.

— Să dormi la serviciu. Ceva neobișnuit. Atât de rău a ajuns să fie aici? a întrebat Faith, apoi a adăugat: Poate că este. Ia niște cafea și vino la mine în birou să vorbim, Greer.

Stând pe canapeaua albă și mijind ochii într-o fâșie de lumină, Greer a spus:

— Nu aveam mare lucru de făcut în dimineața asta. Cel puțin nu niște chestii care să aibă nevoie de atenția mea imediată. Așa au ajuns lucrurile pentru mine. Totul pare atât de corporatist în ultima vreme. Prea multă atenție la bani, acum când trebuie să începem să solicităm finanțări. Credeam că ShraderCapital plătește pentru tot. Îmi lipsește felul în care lucram odinioară, a spus Greer fără menajamente. Când eram mai mici. Îmi lipsește scrierea discursurilor pentru prânzurile acelea de lucru.

— Ai făcut treabă foarte bună atunci. Îmi pare rău că a trecut faza aia. N-a fost decizia mea.

— Și îmi mai lipsește și felul în care femeile acelea veneau pe la birou. Stăteam cu ele și cu micul meu reportofon și ajungeam să le cunosc, înțelegeam ce facem, înțelegeam lucrul ăsta; era chiar în fața mea. Era vorba despre viața cuiva.

— După cum știi, sunt de acord cu tot ce spui.

— Nu sunt sigură că noi mai facem ceva, Faith, a spus Greer. Îmi place să cred că da, a adăugat ea repede. Este greu de evaluat cât am făcut, cuantificabil. Nu avem un produs palpabil. Și știu că din punct de vedere financiar acum suntem un mare succes – iar când am pornit la drum nu eram. Dar simt că ne-am

blocat într-o rutină. Sau, cel puțin, eu sunt.

Faith nu-i dăduse decât un mic bobârnac, iar Greer îi spusese tot ce simțea; așa fusese ea dintotdeauna și așa era și acum, deși vorbise mai puțin poticnit. La fel ca toți ceilalți – sau cel puțin la fel ca aceia care erau aici de la început – lui Greer Kadetsky îi displăcea sclipiciul fundației, faptul că ea nu ajutase niciodată pe nimeni, în mod direct. Încă scria mult – Faith o considera un condei puternic –, dar numai pentru buletinul informativ sau pentru raportul anual, ceea ce-i consolida, în mod sigur, sentimentul corporatist pe care i-l descrisese.

— Și când am făcut ultima dată un proiect special? a insistat Greer. Proiectele astea dădeau oamenilor energie, pentru că vedeam că se întâmplă ceva în timp real. Unde se duc banii noștri, mai precis? Știu că Emmett a pus bazele fundației astfel încât ea să crească. Ca să fie diferită față de experiența ta de la *Bloomer.* Dar eu credeam că a fi un nume mare înseamnă să ai un impact, nu? Poți să-mi spui să mă opresc, Faith, dar cred că există câteodată un fel de autosuficiență în legătură cu toată treaba. Nu din partea ta. Nu din partea noastră. Ci din partea evenimentelor în sine. În prezent nu mai sunt ce trebuie. Poate că situația o să se schimbe, dar nu știu ce să zic. Așa că am adormit. Iartă-mă, a adăugat ea.

— Știu, a spus Faith. Chiar știu.

Și pentru că nu știa încă ce altceva să spună, și-a așezat mâna pe umărul lui Greer Kadetsky și a adăugat:

— Lasă-mă să mă ocup de asta.

∴

— Întoarce-te, domnișoară, s-a auzit o voce, iar Faith, adâncită în amintirile ei, a scos un mormăit, revenind brusc la prezent.

I-a luat o secundă ca să-și amintească unde era. Primul lucru de care și-a dat seama a fost mirosul uleiului pentru bebeluși. Apoi versiunea instrumentală a piesei *You Don't Bring Me Flowers.* Apoi a conștientizat că avea fața turtită într-un cadru învelit în vinilin, de pe care alunecase prosopul. Masajul o lăsase inertă.

S-a întors ascultătoare pe spate, iar unul dintre sâni i-a scăpat scurt de sub prosop. A deschis ochii și s-a trezit holbându-se, mult prea de aproape, la chipul maseuzei. A fost uimită să vadă cât de tânără era femeia. Aproape o copilă. Poate că asta și era,

o copilă. Poate că aici se exploatau copii. Iisuse Hristoase. Faith a simțit îndată cum i se contractă mușchii și și-a revenit din visare.

— Pot să te întreb câți ani ai? a spus Faith, calmă.

Femeia s-a uitat la ea.

— Nu sunt un copil, a spus ea. Am doi copii. Băiat și fată. Rămâi tânăr muncind din greu.

A râs inexpresiv, de parcă întrebarea îi mai fusese pusă de multe ori până atunci.

— Îți place să lucrezi aici? a insistat Faith, dar femeia nu i-a răspuns.

Aceasta era întrebarea care o preocupa acum. La o zi după ce Greer Kadetsky adormise la birou și apoi își exprimase frustrările legate de job, Faith convocase o ședință în sala de conferințe, iar aceasta se transformase într-o întâlnire lungă, de ore întregi, ca un fel de conștiință de grup trezită din vremuri apuse. Au stat cu toții în jurul mesei și au povestit pe rând de ce veniseră inițial la Loci și de ce acum se simțeau diferit. I-au expus grijile lor în legătură cu elitismul acelor reuniuni la vârf, unde plutea în aer sentimentul unui feminism de tipul „să ne simțim bine”.

— Îmi dau seama că feminismul nu poate fi numai de tipul „mă simt rău”, a spus una dintre noile angajate, o femeie trans foarte deșteaptă care lucra în IT, pe nume Kara. Dar este prea mult accent pus pe aparențe, și mai puțin pe acțiune.

Acesta era laitmotivul general, rostit în diferite moduri.

Altcineva a spus că-i lipsesc proiectele speciale și atunci au intervenit cu toții. Da, proiectele speciale care aduceau rezultate imediate. Într-un fel, după cum știa și Faith, un nou proiect special le-ar fi reamintit tuturor de ce se aflau aici. După asta, Faith a urcat un etaj, ca să se întâlnească cu Emmett. Nu putea să-i spună cât de nefericiți erau cei de jos – era riscant. Se temea că vreun șef de la ShraderCapital ar putea spune: „Dacă sunt așa de nefericiți, hai să punem capăt inițiativei”. I-a spus, în schimb, că are o idee interesantă pentru un proiect special.

— A trecut o vreme, Emmett, a început ea încet, dar încrezătoare.

Apoi i-a descris proiectul pe care-l avea în minte. De-a lungul timpului, primise la serviciu diverse buletine informative despre traficul de persoane, o chestiune în care se simțea legată de mâini și de picioare. Loci mai adusese vorbitori pe această

temă, dar acum venise timpul să se implice mai mult.

Iffat Khan, care nu mai era asistenta lui Faith, ci cercetător în cadrul echipei, îi arătase un material despre situația provinciei Cotopaxi, din Ecuador, unde femeile tinere – în multe cazuri niște fetițe – erau ademenite să plece de acasă și duse la Guayaquil, unde erau forțate să se prostitueze. Categoric se califica la categoria „urgențe”.

— Dacă reușim să le salvăm pe o parte din ele, categoric am aduce situația în atenția lumii întregi, a spus ea. Poate că și alte corporații și organizații de caritate vor dori să se implice. Ar putea deveni o misiune permanentă de salvare.

Shrader părea morocănos și nu prea convins, așa că Faith i-a expus și restul ideii.

— Mă gândeam că după salvare putem conecta aceste tinere femei cu niște mentori. Femei mai în vârstă care le-ar putea învăța lucruri utile. Să citească, în primul rând, dacă va fi nevoie. Și să lucreze pe calculator. Împreună cu o meserie. În industria textilă, poate. Ar putea învăța să tricoteze și să formeze, în cele din urmă… o cooperativă de articole textile. O cooperativă feminină.

Faith era incitată de propria ei idee, șlefuind aceste ultime trei cuvinte, pe fiecare în parte, pe măsură ce le spunea, dar Emmett se uita în continuare la ea, nu prea convins.

— Și apoi o putem chema pe una dintre ele aici, să vorbească despre asta, a spus Faith. Cum ți se pare?

— Cum adică, s-o aducem aici cu avionul?

— Da, de ce nu?

Emmett a făcut o pauză, ușor mai interesat, și a clătinat din cap, cântărind lucrurile. A promis să le vorbească despre asta celor mai importanți oameni de la etaj și, în iunie 2014, Faith a primit un memoriu în care i se spunea că proiectul a fost aprobat. Era foarte entuziasmată. Mentoratul era încă un concept foarte popular, toată lumea vorbea despre asta, iar ideea a fost surprinzător de bine primită. Cineva de la ShraderCapital găsise un contact locat în Quito. Alejandra Sosa era descrisă ca un lider dinamic, implicată în problemele drepturilor omului din țările în curs de dezvoltare; CV-ul ei era presărat cu acronime, numele ONG-urilor cu care lucrase. Toate acele majuscule scrise pe o foaie de hârtie aveau efectul unui zid de protecție sau al unui cod pe care-l putea sparge numai

cineva mult mai deștept ca tine.

A fost organizată ad-hoc o sesiune de discuții pe Skype. Cei de la ShraderCapital și echipa Loci din New York stăteau în jurul unei plăci de piatră – masa de conferințe de la etajul 27, în fața unui grup de femei aflate într-un birou modest din Quito.

— Faith Frank! a spus Alejandra Sosa. Asta este cea mai mare onoare dintre toate. Ai fost foarte importantă pentru mine, ca femeie.

Sosa avea patruzeci de ani și era încrezătoare și sexy. Faith a plăcut-o din prima. Au schimbat lejer câteva replici despre misiunea lor comună. Alejandra Sosa știa câteva femei mai în vârstă pricepute care puteau să fie angajate să lucreze cu sutele de femei tinere și fete după ce erau salvate și mutate. Să le devină mentori. ShraderCapital urma să vină cu finanțarea, iar agenția pe care Alejandra Sosa o controla în Quito urma să se ocupe de distribuirea banilor și de organizare. Era foarte încrezătoare și la final a spus:

— Este o mare bucurie să lucrez cu tine, Faith Frank. Ești o forță a binelui.

Faith le-a spus lui Emmett și echipei lui:

— Mi-a plăcut nespus de mult de ea, dar trebuie s-o verificăm, desigur. Știți despre escrocheriile care se întâmplă în acțiunile de binefacere pe care nu le poți supraveghea. Nu vreau să intru în nimic de genul ăsta.

— Sigur, trebuie s-o facem, a spus directorul de operațiuni, iar în fundal una dintre asistente a ciripit: „Nicio grijă”.

Cercetările făcute la etajul 26 au arătat că Sosa avea rezultate record. Secretarul comitetului executiv al UNICEF i-a trimis o scrisoare de recomandare plină de laude deșănțate, aproape dramatice. Apoi, câteva săptămâni mai târziu, a venit vestea că modesta misiune de salvare mersese bine și că o sută de tinere traumatizate fuseseră date în grija unor femei mai în vârstă. Tinerelor li se oferise obișnuita cazare într-un bloc de apartamente din Quito, unde își reveneau după trauma suferită și învățau o meserie, astfel încât să-și poată câștiga existența și să înceapă o viață nouă. Până la finalul anului, așa cum propusese Faith, una dintre tinerele salvate fusese adusă aici ca să fie prezentată pe scenă și să spună câteva cuvinte după discursul de încheiere de la reuniunea despre mentorat care urma să aibă loc curând în L.A.

Faith începuse deja să lucreze la discurs, dar acum, spre final de octombrie, stând întinsă pe masă, complet dezbrăcată sub un prosop, cu trupul frământat fără menajamente, s-a gândit: ar trebui să-i încredințez discursul de final lui Greer Kadetsky. S-o lase nu doar să-l scrie, ci și să-l rostească. Greer era progresistă, deșteaptă și plină de pasiune. Avea capacitatea de a asculta cum se cuvine și de a mobiliza oamenii; se conectau cu ea și aveau încredere în ea. Uite ce discursuri frumoase scrisese pentru acele prânzuri de lucru! În plus, Greer era pe punctul de a se desăvârși ca persoană și acest discurs putea s-o propulseze mai departe. Va scrie două discursuri, unul pentru tânăra din Ecuador și unul pentru ea însăși. În acest discurs, Greer va vorbi, în cele din urmă, în numele propriei persoane.

Faith înțelegea că Greer atinsese acea plafonare ce intervine după câțiva ani petrecuți pe același post. Avea nevoie de dovezi că munca ei contează, nu doar de o speranță încețoșată. Altminteri, se va simți din ce în ce mai descurajată și va fi în pericol să plece.

Dacă plecau cu toții? s-a întrebat Faith. Sigur că ar exista mereu cineva care să vină în locul lor; oamenii plecau și vor mai pleca. Helen Brand plecase luna trecută pe un post de reporter național la *Washington Post.* Nimeni nu era de neînlocuit și totuși, atunci când cineva pleca, mereu simțea un ghimpe, ca un fel de durere scurtă urmată de un restart ușor – aproape o creștere a ritmului respirației – atunci când venea cineva nou.

Dă-i șansa asta lui Greer, și-a spus ea. Faith și-a adus aminte o discuție cu Greer Kadetsky, din primele ei zile la serviciu. Greer o sunase plângând să-i spună că avusese loc o tragedie personală și nu poate veni chiar la prima reuniune, pentru care munciseră cu toții zi și noapte. Murise un copil, din câte își amintea Faith; fratele iubitului lui Greer? Dar trecuse atât de mult timp, încât nu-și amintea detaliile, ci doar vocea lui Greer la telefon, care spunea: „Faith?”, apoi lacrimile și felul în care Faith o consolase. Imediat ce a închis telefonul cu Greer a continuat cu un alt apel, în care se chinuise să găsească pe cineva care să-i preia îndatoririle. Asta însemna să conduci o fundație. Calmezi lucrurile într-o parte, te zbați și chiar țipi un pic în alta.

Și apoi, într-o zi, ceva mai târziu, Faith a auzit-o din întâmplare pe Greer vorbind cu cineva la mobil, cu voce

rugătoare. Faith venise spre ea, îngrijorată, și o întrebase dacă e totul în regulă. Greer ridicase privirea și dăduse din cap, dar nu arăta deloc prea bine. În după-amiaza aceea, Greer venise la ușa lui Faith – asta nu era o surpriză; toate femeile tinere apăreau până la urmă la ușa lui Faith –, intrase și se așezase pe canapea, apoi îi povestise totul. Se despărțise cam dur de iubitul ei, cu care era din liceu.

— Nu știu ce să fac, spusese Greer. Am fost împreună atât de mult timp și ar fi trebuit să dureze o veșnicie.

Apoi începuse să plângă într-un fel dezlânat, cu muci, care i-a amintit de departe lui Faith felul în care plângea Lincoln când era mic și avea laringită.

Faith a ascultat-o și, cu toate că nu i-a dat niciun sfat, i-a spus lui Greer că era binevenită să discute împreună ori de câte ori voia.

— Vorbesc serios, i-a spus ea, și chiar vorbea, pentru că Greer era una dintre fetele bune.

Venea de departe; era plămadă bună, loială, isteață și modestă – exact persoana pe care s-o angajezi și s-o promovezi. Dar acum Greer se moleșise și avea nevoie să i se reamintească de ce era aici la Loci, de patru ani întregi. Las-o pe ea să rostească discursul ăsta, s-a gândit Faith.

În plus, Lincoln avea dreptate: era obosită și epuizată. Avea șaptezeci și unu de ani și, cu toate că unii spun că șaptezeci este noul patruzeci, nu era așa. Avusese o nevoie disperată de masajul de azi. Ar fi voit să stea pe masă șase mii de minute, cu femeia asta pisându-i spatele și așezând o linie de pietre fierbinți pe coloana ei vertebrală, în sus și în jos, masându-i gâtul cu ulei de bebeluș. Faith era sătulă la culme de ritmul pe care-l susținuse atâta vreme și nu mai rezista să vorbească prea curând la un alt eveniment Loci. În niciun caz la tipul de evenimente în care se transformaseră reuniunile lor.

Fără mediumuri. Fără untură de pelican.

Las-o pe Greer să vorbească acum. Ar fi o notă simbolică.

La toate astea se gândea Faith când femeia s-a dus la capătul mesei și a început să-i maseze tălpile.

Sue a apăsat într-un punct anume de sub degetul mare, Faith a tresărit și a început să-și alcătuiască în minte o listă cu două subiecte:

1) Să aranjez o întâlnire cu Greer ca să discutăm despre L.A. Să aflu dacă Greer vorbește spaniola, ceea ce ar fi de ajutor.
2) S-o încurajez pe Greer Kadetsky în general. Are nevoie de încurajări. Cu toții avem.

Faith își amintea vag prima lor întâlnire, cea din campusul studențesc. Greer era atât de luminoasă și atât de plină de sentimente, dar dincolo de asta era și supărată pe ai ei. Desigur că Faith își aducea aminte că și ea fusese la fel, la vârsta aceea. Ambele perechi de părinți își trăseseră fetele înapoi, chiar dacă le iubeau. Faith fusese impresionată să vadă același lucru și la Greer și, cine știe din ce motive facem anumite lucruri, dar Faith îi dăduse lui Greer Kadetsky cartea ei de vizită, așa cum încă o mai dădea tinerelor femei, zâmbindu-le într-un fel pe care-l voia semnificativ. Și se pare că era, fiindcă Greer încă era aici, după atâția ani.

Și Faith, neîndoielnic deja o femeie bătrână, încă se mai gândea la mama și tatăl ei cu milă, în ciuda nedreptății pe care i-o făcuseră cu mai bine de o jumătate de secol în urmă. Atât se pricepuseră; erau oamenii timpului lor. Încă aproape că-i venea să plângă amintindu-și bunătatea lor, toate serile de mimă și cum ea și Philip alergau prin apartamentul din Bensonhurst proaspăt îmbăiați, chițăind și mirosind frumos, prinși în final într-un prosop ținut de mama în postură de toreador. Lăsau peste tot amprente umede de pași, dar acestea se uscau repede și fără urme.

Părinții ei o trăseseră înapoi, absolut înnebunitor, dar numai pentru o vreme. Fratele ei nu-i luase partea și la început îi purtase pică, dar apoi îi trecuse, fiindcă viața o luase pe sus – viața ei, foarte diferită de a lui; și în cele din urmă abia dacă mai păreau frați, cu atât mai puțin gemeni. Întinsă pe masa de masaj, și-a propus să-l sune ea prima de ziua lor, peste câteva luni, și nu invers. Să fie ea prima și să-l sune, să-l întrebe dacă el și Sydelle au în plan să vină spre est în viitorul apropiat. „Chiar mi-ar plăcea dacă ați veni”, să le spună ea. „Putem chiar să jucăm mima. Așa că apucați-vă să exersați”.

Dintr-odată, mâinile care îi alergau pe trup au început să bată mărunt, mișcându-se cu hotărâre în sus și în jos peste oasele acelea bătrâne, care fuseseră peste tot și poate că venise

vremea s-o lase mai moale.

— Gata! a strigat maseuza Sue și a plesnit-o pe Faith peste picioare cu mâinile ei puternice, cu un sunet triumfător.

NOUA

După-amiaza discursului de la reuniunea dedicată mentoratului din L.A. era moleșită de caniculă, în ciuda faptului că se aflau la început de decembrie. În L.A. era foarte cald, mult smog și gălăgie, dar niciuna dintre acestea nu se simțea (și nici nu se vorbea despre ele) în interiorul centrului cultural, care era un ecosistem separat. Canicula, smogul și zgomotul fuseseră înlocuite de o aromă subtilă de parfum și de inefabila senzație de răcoare. De asemenea, la eveniment nu au existat cozi lungi și obositoare, pentru că fuseseră deschise toate toaletele, inclusiv cele ale bărbaților. „Am murit și am ajuns în rai?”, a întrebat una dintre femei în dreptul uscătorului de mâini, care părea să vâjâie mai plăcut decât de obicei.

În lobby erau plimbate băuturi și apetitive; Bellini suple și tartar de ton asemănător pietrelor prețioase, acoperite de *yuzu gelée*[51]*.* Exista și un stand discret pentru manichiură, unde femeile stăteau cu degetele răsfirate; ici și colo, alte femei își alăptau copiii fără a se feri și fără să se uite cineva chiorâș. Mediumul feminist stătea șovăitoare într-un colț. Femeile de aici erau bogate și progresiste, credeau în egalitate, finanțau candidații de stânga sau de centru-stânga și cumpărau bilete la evenimente ca acesta, ca să vadă escadrila de vorbitoare, inclusiv actrițe și directoare puternice. Publicul era bine îmbrăcat; era un ocean de pasteluri mătăsoase și, din când în când, negrul de bază pentru că, deși aici era California, rădăcinile New York-ului se întindeau până departe. Umerii erau dezgoliți, bijuteriile subevaluate erau la vedere, iar conversația se desfășura pe un ton preocupat, întreruptă de chiotele familiare pe care le poți auzi la restaurant, venind dinspre o masă cu multe femei. Toată lumea de acolo știa acel chiot ce marca fericirea femeilor strânse laolaltă.

Greer Kadetsky și Lupe Izurieta stăteau alături, privind scena.

[51] Aspic făcut din fructul yuzu, o plantă citrică de culoare galbenă. (N.t.)

Veniseră cu avionul de la New York, în dimineața următoare sosirii lui Lupe din Ecuador. Lupe, drăguță, cam la douăzeci de ani, îmbrăcată într-o rochie galbenă, era epuizată de călătoria lungă și copleșită de numărul celor prezenți.

— Vrei să mănânci ceva? a întrebat-o Greer, încântată că-și poate exersa spaniola studiată la liceu în Macopee, și a îndrumat-o spre unul dintre bufetele desfășurate pe toată lungimea holului.

Dar mâncarea trebuie să fi arătat foarte straniu pentru această tânără femeie din Ecuador – și pentru Greer arăta la fel de straniu. Ultima modă, mâncare de fițe.

— Nu, a spus Lupe cu cea mai discretă voce din lume, care i-a amintit lui Greer de propria-i voce de la începuturile începuturilor.

Nu că acum ar fi vorbit mai tare, dar glasul îi suna diferit.

Un tip de la asistența tehnică le-a găsit și a spus:

— E momentul să vă atașăm microfoanele. Începem în cincisprezece minute.

În timp ce se aflau în sala de așteptare din culise, tipul de la tehnic a venit cu niște echipamente și le-a întrebat:

— Cine vrea să fie prima?

Greer a încercat să-i explice lui Lupe ce urma să se întâmple. Înainte de a termina ce avea de spus, tehnicianul băgase deja mâna pe sub gulerul rochiei lui Lupe ca să-i prindă microfonul, ceea ce a făcut-o să se încordeze și să tragă adânc aer în piept.

— Este în regulă, a spus Greer, cu toate că știa că pentru Lupe nu este deloc așa, iar omul se mișcase prea brusc.

Când și-a retras mâna, tânăra a respirat ușurată. Era cea mai speriată persoană pe care o întâlnise Greer vreodată; tăcuse tot drumul de la New York la L.A. Probabil că la fel fusese și în timpul zborului foarte lung de la Quito la New York, totodată prima ei călătorie cu avionul.

— Ești bine? a întrebat-o Greer încă o dată.

— Sunt în regulă, a spus Lupe, dar nu părea deloc așa.

Nici Greer nu se simțea prea bine. Nu voise deloc să rostească acest discurs. Când primise propunerea de la Faith, în octombrie, crezuse că aceasta glumește.

— Vino la mine în birou, spusese Faith.

Greer pătrunsese în spațiul acela alb și observase pereții decorați, bucată cu bucată, cu fotografii de fete și femei.

— Greer, a spus Faith. A venit momentul tău.

Îi explicase că ar vrea ca ea să meargă la L.A. și să urce pe scenă alături de una dintre tinerele din Ecuador, pentru a o prezenta, să-i scrie discursul și apoi să scrie și discursul final pentru reuniunea despre mentorat, pe care să-l și susțină.

— Nu pot face asta, a spus Greer, șocată.

— De ce nu?

— Eu nu susțin discursuri. Le scriu pentru alții. Sau, mă rog, le scriam. Unele scurte.

— Toți cei ce au rostit vreodată un discurs, a spus Faith, sunt niște persoane care, cândva, n-o făcuseră încă. Câți ani ai acum, douăzeci și cinci?

— Douăzeci și șase.

— Ei, bine. Categoric a venit momentul.

Greer se întreba de ce-i lasă Faith tocmai ei reprezentația asta. Și-a amintit ce spusese Faith cândva echipei: „Bărbații le-au acordat femeilor puterea pe care nu și-au dorit-o pentru ei înșiși”. Se referea la puterea de a conduce casă, de a gestiona problema copiilor, a prietenilor și a profesorilor acestora, de a lua toate deciziile referitoare la universul casnic. Poate că Faith, la fel ca acei bărbați, îi oferea lui Greer ceva ce nu voia neapărat ea însăși. Poate că Faith nu era interesată să susțină acest discurs și de aceea i-l dădea ei – ca să-i paseze o felie de putere de care voia să scape. În momentul acela, Greer a văzut-o pe Faith uitându-se la ceasul minimalist pe care-l avea pe birou, ca un terapeut care se apropie de sfârșitul timpului alocat unui pacient. Greer a început să se simtă nelalocul ei. De ce nu acceptase pur și simplu?

— OK, grozav, așa rămâne, a spus ea cu veselie forțată, împușcă-mă acum, a adăugat ea, ducând degetul la tâmplă și încercând să râdă.

Momentul neplăcut trecuse. Tot ce trebuia să faci pentru a depăși un moment neplăcut era să-ți dai consimțământul. Lucrul ăsta era valabil oricând în viață, deși atenția organizației Loci ar fi trebuit să se concentreze mai degrabă pe a *nu-ți da* consimțământul. S-a ridicat să plece, iar Faith a privit-o și a spus:

— O să fie un lucru bun, îți garantez.

În cele zece – douăsprezece ori când intrase în biroul acela, de-a lungul timpului, fără să aibă legătură cu munca, fusese fie

pentru că Faith văzuse că e ceva în neregulă și o chemase, fie pentru că Greer se simțise binevenită. Faith o încurajase să vină și să vorbească oricând voia. După ce, încă de la început, îi spusese lui Faith despre problemele ei cu Cory, Greer se reîntorsese la ea în birou câteva luni mai târziu, după un weekend petrecut în Macopee în timpul căruia Cory rupsese relația. „Te iubesc și o să te iubesc mereu”, îi spusese el țeapăn, ca într-o piesă jucată la școală, „și chiar nu vreau să te rănesc. Dar pur și simplu nu mai pot continua așa”.

Ca urmare, Faith o consolase și-i spusese că munca este cel mai bun lucru într-un moment dificil din viață.

— Munca te poate ajuta, îi spusese ea. Mai ales când suferi. Continuă să scrii discursuri pentru femeile acelea, Greer; continuă să-ți imaginezi viețile lor, grozăviile prin care au trecut. Vei constata că uiți de ale tale și te preocupă problemele lor. Îți va da o altă perspectivă. Și oricând vrei să vorbești cu mine, spune-mi.

De atunci trecuseră trei ani și jumătate. De când erau despărțiți, Greer și Cory vorbiseră din ce în ce mai rar, iar acum mai țineau legătura numai când mergea ea acasă, să-și viziteze părinții. Cu fiecare an care trecuse de la despărțirea lor, fiecare o apucase pe drumul lui, îndepărtându-se tot mai mult de celălalt. Iar Greer vedea, obiectiv, cum Cory se transformase într-un bărbat adult, înalt și slăbănog, care trăia în casa maicăsii, unde avea o canapea învelită în plastic, câteva jocuri video și o țestoasă. Sentimentul pe care-l avea ori de câte ori îl vedea acolo – pe el! –, trăind în felul acesta și transformându-se într-o persoană cu totul nouă și diferită, era la fel de puternic precum explozia simptomelor unei boli cronice.

De la despărțire, Greer avusese relații pasagere și combinații în cea mai mare parte decente, doar o dată sau de două ori de-a dreptul stânjenitoare. Uneori se întâlnea cu cineva pentru un pahar după serviciu, la un fel de bar unde erau cu toții tineri și lucrau pentru firmulițe progresiste, aflate la început de drum, sau pentru website-uri culturale, cu nume precum „Sol fertil”. La 26 de ani, Greer își definitivase, în sfârșit, înfățișarea. Șuvița albastră dispăruse cu câțiva ani în urmă, fiind înlocuită cu niște șuvițe blonde, dar îi rămăsese pofta de cunoaștere tocilărească, câteodată de-a dreptul sexy, acum pe deplin stilată. Erau la modă ochelarii cu rame groase. Îi purta și ea, adeseori alături de

o fustă scurtă, ciorapi viu colorați și ghete scurte, negre, indiferent dacă mergea la serviciu, participa la un eveniment Loci sau ieșea să bea ceva cu un grup de prieteni, seara.

Câteodată, petrecăreții se adunau la Skillet, o fostă barcă pentru petreceri amarată în mijlocul fluviului Hudson, în centrul orașului. În timp ce bea, vorbea tare și flirta, pământul de sub picioarele ei se mișca încontinuu. De când era singură, Greer se străduise să flirteze cu mai mult stil. Bărbații pe care-i întâlnea nu păreau însă deloc stilați. Nu aveau niciodată paturile făcute sau le aveau făcute prost, simțea când se așeza în ele. Nimeni nu avea încă timpul sau dorința de a se îngriji și nu era limpede dacă vor avea vreodată.

Cu două luni înainte de summitul din L.A., la bordul lui Skillet, Ben Prochnauer, colegul de la birou, s-a deschis în fața lui Greer ca un soi de floare îndărătnică. Stăteau unul lângă altul, așa cum el stătuse cândva lângă Marcella Boxman – ea plecase de mult de la Loci, pentru un post de profesor asociat la catedra de inovație socială de la Cambridge – și i-a spus direct:

— Deci. Te-ai gândit vreodată la mine în felul acela? a întrebat-o el.

— În felul acela?

Greer s-a lăsat pe spate și l-a privit. Lucrau împreună de atât timp. În primii ani flirtase cu ea, dar păruse doar un reflex. Acum, fără niciun avertisment, chiar se dădea la ea, pe bune. Chipul lui avea optimismul sclipitor al unei monede găsite pe jos. În noaptea aceea, Greer s-a culcat cu el pe o canapea extensibilă din studioul lui din Fort Greene. Cuplarea aceasta surprinzătoare era genul acela de eveniment despre care cei doi implicați cred că-l vor privi într-o bună zi, uitându-se în urmă, cu o afecțiune vagă, melancolică, trecând cu vederea tristețea care-i purtase într-acolo.

.·.

Când i-a venit momentul să urce pe scenă în ziua aceea, în L.A., Greer a înaintat, ușor tremurând și cu lavaliera montată, scrutând cu privirea în întuneric de parcă ar fi fost un peștișor auriu într-un acvariu nou, dincolo de care se deslușeau siluetele a o mie de femei invizibile. Alături de ea, pe scenă, stătea interpreta pentru limbajul semnelor, așteptând răbdătoare. Sala a rămas tăcută, doar cu ocazionale sunete de tuse feminină și cumva familiară, urmată de scormonitul în geantă după o

tabletă desfăcută din ambalaj într-o secvență rapidă de foșnituri.

— Vă rog să mă iertați dacă par un pic înfricoșată de moment, a început Greer. Cele mai multe dintre discursuri le-am ținut în capul meu. (Au urmat râsete de încurajare.) Nu m-aș fi aflat aici, a spus ea, dacă n-ar fi existat Faith Frank. (Aplauze.) Este cea mai bună și m-a lăsat pe mine să vin în locul ei. Știu că mai degrabă ați fi dorit s-o auziți pe ea vorbind, dar v-ați ales cu mine. Așadar. La început, Faith Frank m-a angajat fără nicio calificare. M-a adus în organizație și m-a învățat diverse lucruri și, mai mult decât atât, mi-a îngăduit să fac diverse lucruri. Cred că asta fac oamenii care ne schimbă viața. Ne dau voie să fim persoana care tânjeam de mult să fim, dar poate că nu simțeam că ne-ar fi permis. Multe dintre voi, din această sală – putem s-o numim sală? Este mai degrabă un teritoriu –, au avut probabil în preajmă pe cineva de genul ăsta, nu-i așa? (S-a auzit un murmur afirmativ.) Cineva care v-a dat voie. Cineva care v-a văzut și v-a auzit. V-a auzit vocea. Suntem foarte norocoase să avem o astfel de persoană lângă noi.

Apoi Greer a prezentat-o pe Lupe, vorbind despre încercările și curajul ei, și despre cât de mândră a fost fundația Loci s-o poată ajuta pe ea și pe restul tinerelor.

— Acum, luând-o de la capăt după o perioadă traumatizantă, a spus Greer, Lupe este în legătură cu propriul mentor. O femeie din tara ei care o învață tot ce trebuie să știe.

Lupe a apărut pe scenă și și-a ocupat locul, alături de Greer. A scos o bucățică de hârtie împăturită pe care se afla varianta spaniolă a cuvintelor scrise de Greer pentru ea. Lupe a îndreptat ușor hârtia și a chicotit în felul ei minunat; mulțimea, ca răspuns, s-a arătat caldă și înțelegătoare.

În cele din urmă, Lupe a început să citească tare, lent și cu atenție. Apoi Greer a citit același pasaj în engleză.

— Vorbesc astăzi în numele meu și al celorlalte femei din Ecuador alături de care am trăit o experiență îngrozitoare. Am plecat de acasă, dar nu a fost așa cum ne-au promis că va fi. Eram speriate. Nu ne-au lăsat să ne întoarcem acasă.

Au luat-o de la capăt, evocând povestea emoționantă a lui Lupe, care dusese o viață grea, ce nu părea că se va lumina vreodată. Lupe părea atât de speriată și necăjită amintindu-și prin ce trecuse, încât Greer a început să se simtă și ea la fel, la

fel cum se simțise și când scrisese acele discursuri pentru prânzurile de lucru. S-a întins instinctiv și a luat-o pe Lupe de mână, ținând-o așa cum i-o ținuse cândva și Faith pe a ei. În spaniola ei de liceu i-a șoptit lui Lupe să nu se grăbească, să nu-și facă griji pentru nimic. Publicul va aștepta. Nu pleacă nicăieri. Așa că Lupe nu s-a grăbit și, în cele din urmă, împreună, descurcând țițele poveștii, au ajuns la partea în care ea și celelalte fuseseră salvate și duse departe de cartierul din Guayaquil unde fuseseră obligate să trăiască. Și apoi a povestit cum, după ce se reechilibrase, a venit s-o cunoască o femeie mai în vârstă, care a îndemnat-o să învețe lucruri noi. Lupe a fost de acord să i se alăture; au mers împreună într-o clădire unde erau computere și persoane care să le predea engleza. „Acum învăț”, a spus Lupe în engleză și publicul a aplaudat. În clădire se mai afla și o încăpere plină cu mostre de echipament pentru fabricarea textilelor. Lui Lupe i s-a arătat cum să folosească un război de țesut și cum să tricoteze. Stătea într-un colț, la fereastră, alături de femeia care-i era mentor, și aceasta îi arăta diferite tipuri de cusături.

— Am început să mă pricep la asta. Mai târziu, a spus Lupe, vrem să ne formăm o cooperativă pentru femei, specializată în producția de textile.

Scurta ei intervenție luase sfârșit; Lupe reușise s-o ducă până la capăt. Greer a luat-o în brațe și lumea a izbucnit în aplauze.

Mai târziu, Greer a aflat că unele femei își scoseseră iPhone-urile ca să înregistreze discursul. Secolul douăzeci și unu ne-a învățat că vorbele tale le aparțin tuturor, chiar dacă, de fapt, nu le aparțin. Acel moment nu fusese atât de spectaculos, dar fusese special pentru cele aflate în sală. „Trebuia să fii acolo”, își vor spune probabil femeile una alteia, după ce arătau clipul filmat. Un moment prețios între două femei aflate pe o scenă la o reuniune feministă nu era așa mare brânză. N-a devenit viral, precum discursul susținut mai târziu de o actriță. Femeile de la întâlnire s-au ridicat toate în picioare și la începutul, și la finalul acestuia din urmă, aplaudând eroina australiană din *Gravitus 2: The Awakening,* care devenise celebră, într-o scenă din film, de-acum absurd de faimoasă, personajul ei, Lake Stratton, spusese unei găști de supereroi negativi corporatiști și lacheilor lor, care o luaseră peste picior pentru că era femeie: „Așa e: poate că n-am ouă”. Suspans. *„Așa că am împrumutat vreo două*”. Și chiar

atunci două bile enorme pentru demolări năvăliseră pe fereastra biroului din zgârie-nori, acolo unde avea loc confruntarea, ucigându-i pe loc pe eroii negativi.

Conținutul pueril al filmului nu era important. Aparent însă, pentru ca o femeie să beneficieze de un moment artistic de succes, ar fi fost bine să nu aibă un nume evident feminin și să fie o bunăciune agresivă și violentă. Ceea ce conta, de fapt, era faptul că filmul avusese încasări de 335 de milioane de dolari și poate că, în viitor, studiourile vor face mai multe filme în care personajele principale sunt femei.

Momentul lui Greer alături de Lupe, pe scenă, nu fusese așa. Fusese mai redus ca importanță și trecător, dar aplauzele duraseră foarte mult. După aceea, în lobby, au fost înconjurate cu entuziasm de un grup de femei, care le-au bombardat cu întrebări.

— Mi-a plăcut ce ai spus despre oamenii care ne dau voie să trecem la acțiune, i-a spus o femeie lui Greer. Știu ce vrei să zici, pentru că am avut și eu exact aceeași experiență.

Ceva mai încolo, o femeie de vârstă mijlocie a abordat-o pe Lupe și a scos ceva dintr-o sacoșă.

— Asta e pentru tine, a spus ea și a întins către Lupe un ghem de lână albă și o pereche de andrele de care atârna un început de pulover sau păturică. Și eu tricotez, a spus femeia un pic cam tare, ca și când asta ar fi făcut-o pe Lupe să priceapă mai bine. Dar vreau să primești asta din partea mea.

Lupe a luat andrelele și ghemul, dar Greer n-a mai știut ce s-a întâmplat în continuare, fiindcă a fost luată pe sus de un val de femei, iar Lupe de un altul.

Una dintre ele i-a spus lui Greer:

— Pentru mine, persoana aceea n-a fost un profesor. A fost o vecină. Doamna Palmieri. Aveam grijă de pisica ei când ieșea. Când era acasă mă invita să intru și vorbeam despre gătit. Mi-a dat o grămadă de sfaturi.

— A mea, a spus alta, a fost chiar bunicul. O persoană uimitoare. A fost mitralior în forțele aeriene în războiul din Coreea.

La terminarea evenimentului, Greer i-a spus lui Lupe:

— Ai fost grozavă. Te-au plăcut foarte tare.

Tânăra și-a ferit timid privirea; oare era încântată sau doar jenată? Greu de spus. Greer și-a amintit ceva ce spusese Faith

în discursul ei de la capela Ryland. Le spusese că dacă vor spune ceea ce cred cu adevărat, nu toată lumea o să le placă și o să le iubească.

— Dacă asta este o consolare pentru voi, spusese Faith, *eu* vă iubesc.

Să fi fost oare asta adevărat? Da, s-a gândit Greer, probabil că era, fiindcă acum simțea și ea un fel de iubire pentru Lupe Izurieta. Iar Greer o cunoștea pe Lupe la fel de puțin cât le cunoștea Faith pe ele atunci, în capelă.

După ce s-a golit clădirea, Greer și Lupe s-au întors în camerele lor de la hotel, conectate printr-o ușă pe care la început n-au deschis-o. Greer s-a întins în patul uriaș și a vorbit pe Skype cu Ben, la New York. Dormise la ea de două ori săptămâna trecută; relația lor n-avea niciun zvâc, dar era eliberatoare din punct de vedere fizic. Îi plăcea trupul lui lăsându-se peste al ei ca o pătură greoaie, mâinile și buzele generoase și mereu în acțiune.

— Cred că le-a plăcut, i-a spus ea.

El se apropiase de ecran, iar camera îl arăta ca într-un acvariu. Asta a făcut-o să se gândească la întâlnirile pe care le avusese cu Cory pe Skype de-a lungul timpului: la Princeton, cu dezordinea generală din jurul lui, apoi în Filipine, la miezul nopții, în timp ce soarele după-amiezii strălucea în America. Chipul lui Ben pe ecran nu-i era pe de-a-ntregul familiar, cu toate că se culcaseră deja împreună de multe ori.

— Bravo ție, a spus Ben. Am urmărit live cu Faith și câțiva de la etaj. Toți credem că ai fost grozavă. Și a fost foarte emoționant momentul cu fata.

Un pic mai târziu, Greer a primit un mesaj de la Faith.

„Te-ai descurcat de minune! Îți mulțumesc încă o dată.
Ești cea mai bună.
Xx
FF”

Peste ceva timp, Greer a bătut la ușa care separa camera ei de a lui Lupe. Și-a folosit spaniola stângace ca s-o întrebe dacă nu voia să împartă un Uber cu ea și să meargă în L.A. să ia cina. Au urmat o pauză lungă și reacția îngrozită a lui Lupe; poate că prefera să fie singură în seara asta.

— Sau putem să rămânem aici, a adăugat Greer repede.

Apoi cineva a tras zăvorul, ușa s-a deschis și s-au trezit față în față.

— Dar mă gândeam că putem sărbători, a spus ea. Ai fost grozavă azi.

Lupe făcuse ceva ce nu mai făcuse în viața ei: urcase pe scenă și vorbise în fața unui public. Fata a dat din cap, fără urmă de zâmbet.

— Pot să intru, este OK?

— OK.

Greer a intrat în cameră, care cu greu părea locuită. O valijoară portocalie stătea deschisă pe masă, dezvăluind o mică garderobă și câteva lucruri personale care făcuseră drumul până aici, de departe. Ar fi voit să-i spună să se relaxeze mai mult, să împrăștie prin cameră lucrușoarele acelea modeste, să ridice mai multe pretenții și astfel să capete mai multă însemnătate. Dar nu poți obliga pe cineva să fie într-un anume fel, mai ales după o viață întreagă de sărăcie și un an de-a dreptul traumatizant. Lumea o dezamăgise. Acum se întorcea roata. Nu fi tristă, ar fi voit Greer să-i spună, dar asta ar fi însemnat să-i ceară ceva, nicidecum s-o asculte.

Au comandat din meniu, ceea ce a fost un chin. Cine știe ce credea Lupe că și-a comandat? Apoi, când a sosit mâncarea, au mâncat uitându-se la un film despre colonizarea ostilă a Galaxiei Andromeda – a cărui intrigă era atât de îndepărtată de viețile amândurora, încât funcționa ca un egalizator. Niciuna nu-l înțelegea mai mult sau mai puțin decât cealaltă.

Greer a simțit, la un moment dat, că poate a stat cam mult. Lupe părea somnoroasă. Oare va putea să doarmă la noapte într-un pat străin? Ce părere avea oare despre toate acestea? Dacă i-ar fi cerut, Greer ar fi rămas așezată pe scaunul de la birou și ar fi așteptat-o pe Lupe să adoarmă. Dintr-odată, devenise foarte protectoare față de ea. Fuseseră împreună pe scenă, iar acum, într-un anume fel, simțea că fata se afla sub aripa ei.

În dimineața următoare au zburat amândouă înapoi la New York. În avion, așa cum se întâmplase și în zborul către L.A., Lupe a fost tot tăcută și, evident, speriată. În timpul turbulențelor, Greer a văzut-o făcându-și cruce repetat. La picioarele ei, pe podea, era așezată geanta și din ea ieșea o

spumă de lână albă și două capete arămii de andrele, darul spontan din partea acelei femei din mulțime. Tricotatul se presupune că te calmează. Greer a făcut un semn spre ghem, dar Lupe a clătinat din cap nefericită și a rămas cea mai mare parte a călătoriei cu privirea ațintită spre spătarul scaunului din față. În ziua următoare a plecat spre Ecuador.

Greer a petrecut weekendul la Ben acasă, unde a stat întinsă pe canapea, alături de el, butonând alene laptopul, în timp ce el îl butona pe al lui. Din când în când, unul dintre ei își închidea laptopul cu un pocnet, apoi și celălalt făcea la fel, cele două computere scoțând un sunet ferm, ca al portierelor de mașină închizându-se – o parte importantă a preludiului acelor zile. Duminică dimineață, în timp ce Ben dormea, Greer a trecut prin e-mailurile adunate peste noapte. În timp ce le frunzărea, a văzut un mesaj de la Kim Russo, care lucrase pentru directorul de operațiuni de la ShraderCapital până când, cu câteva luni în urmă, plecase la o companie de producție a energiei solare.

„Bună, Greer.
Aș vrea foarte mult să vorbesc cu tine, confidențial.
Am putea să ne întâlnim? Este destul de important.
Mulțumesc.
Kim Russo”.

Greer voia să-l întrebe pe Ben dacă știa despre ce e vorba, dar instinctul i-a spus că n-ar trebui s-o facă. N-a spus nimic, nimănui. Cele două femei s-au întâlnit a doua zi, înainte de a merge la serviciu, într-o cafenea din Brooklyn. Când lucra la ShraderCapital, Kim se îmbrăca în uniforma conservatoare a femeii corporatiste, dar de când era la noul loc de muncă hainele ei păreau mai relaxate. Dar Kim era tensionată; a dat din cap atunci când meniul a poposit pe masă și a comandat doar o cafea neagră, pe care a băut-o cu noduri.

— Uite, a spus Kim. Noi două nu ne cunoaștem așa de bine. Dar întotdeauna mi s-a părut că ție chiar îți pasă de ce faci.

— Este un loc de muncă bun, a spus Greer neutru, cu răbdare.

— Dar ShraderCapital a fost un drum firesc pentru mine după Wharton. Au fost foarte de treabă când m-au angajat.

Kim și-a plecat privirea și a rotit cafeaua din ceașcă.

— Ți-am văzut discursul. Mi l-a trimis cineva. Ai fost foarte

bună.

— Mulțumesc.

— Trebuie să-ți spun ceva.

— OK.

Kim a prins bine între palme cana cu cafea și s-a asigurat că Greer este atentă.

— Programul de mentorat din Ecuador este o mizerie, a spus Kim.

Greer a așteptat o secundă, din politețe, apoi a spus:

— Îți apreciez punctul de vedere. Știu că există o critică întemeiată în legătură cu proiectele la distanță. Știu că pare că oferim privilegii amestecându-ne în situația lor complicată. Dar nu e o mizerie. Le dă acestor femei o șansă.

— Nu asta voiam să spun. E un rahat, adică nu există.

Greer s-a mulțumit s-o privească și într-un final a spus:

— OK, asta chiar nu-i adevărat.

Cafeneaua vibra și răsuna de la zgomotele matinale ale zilei de lucru. Meniurile plesneau, aruncate pe mese, și ușa de sticlă se tot legăna, deschizându-se și închizându-se. Peste tot în jurul lor, se derulau, pe deasupra cafelei, tot mai multe conversații banale. Erau bărbați cu părul pieptănat pe spate, lucios și jilav, în haină și cu cravată la gât; femei parfumate, expansive, optimiste, îmbrăcate business din cap până în picioare; mame cu cărucioare, blocând ieșirea de incendiu.

— Este adevărat, a spus Kim.

— Mă îndoiesc foarte tare.

— Putem să ne tot învârtim în jurul cozii, dar trebuie să mă duc la serviciu și chiar cred că ai vrea să știi ce am de spus. Te-au trimis acolo, pe scenă în L.A., cu fata aia. Te-au trimis acolo, deși știau că nu-i adevărat. În lumea mea, asta este inacceptabil.

Greer nu înțelegea despre ce vorbea Kim, pentru că nu avea niciun sens pentru ea și nu știa ce să facă cu această informație. Era de parcă un câine i-ar fi adus un cadou din sălbăticie; o pasăre moartă, însângerată și grotescă, dar caldă încă, depozitată la picioarele ei.

— De unde știi? a întrebat Greer în cele din urmă.

— Am participat la ședințele de la etaj, cu câteva luni în urmă, când au planificat totul.

— Dar este ridicol, a spus Greer, auzind cum vocea i se

întretaie un pic.

— Poate, dar este adevărat. Chiar m-a deranjat mult felul în care au gestionat treaba atunci, dar când am plecat de la ShraderCapital nu m-am mai gândit la asta. Apoi, ieri, ți-am văzut discursul din L.A. Te-au lăsat să te duci acolo, Greer, și au mai expus-o și pe fata aia. Nu le-a păsat că nu-i adevărat.

— Dar ce nu este adevărat, mai exact? a reușit Greer să îngaime. Toată chestia?

— Salvarea a fost reală. Se pare că trupele de securitate au reușit să le salveze pe fetele alea.

— Ei, asta-i bine. E o ușurare.

— Dar programul de mentorat nu s-a întâmplat niciodată. Doar s-au prefăcut că l-au implementat.

— Dar de ce să facă așa ceva?

— A bușit cineva treaba, a spus Kim. Contactul lor din Ecuador.

— Alejandra Sosa.

— Nu, nu ea. Cea care a urmat. Credeam că știi.

— Cea care a urmat? Numai Alejandra a fost angajată. Faith a verificat-o. Cu scrupulozitate.

Kim a dat din cap.

— Ea era în regulă. Sunt de acord că și-ar fi făcut treaba până la capăt. Dar a existat o schimbare. Soția directorului de operațiuni cunoștea o femeie în regiune, pe care o plăcea; a dorit ca aceasta să preia operațiunile de zi cu zi. Așa că i-a cerut asta soțului ei, iar el i-a cerut lui Shrader, iar Shrader a spus „sigur, cum vreți voi”. Așa că Alejandra Sosa a fost trasă pe linie moartă și bănuiesc că nimeni nu i-a spus lui Faith. Oricum, persoana cea nouă a fost un dezastru. N-a găsit niciun mentor. Clădirea pe care am închiriat-o stă goală. În ea stau numai intruși. Soția directorului de operațiuni a fost îngrozită când a aflat și toată lumea nu vrea decât să lase în urmă chestia asta, pentru că pute rău. Nimeni nu vrea să vorbească despre ea.

— Persoana asta nu poate fi dată în judecată?

— Este mult prea târziu pentru asta. Dar nici măcar asta nu este problema. Nu cred că pricepi. Așa cum știi, am tipărit deja niște broșuri, prin care solicităm donații pentru a continua programul de mentorat. Donațiile au tot venit și poate vin în continuare. Și, odată ce a aflat adevărul, ShraderCapital n-a oprit finanțările, n-a făcut o declarație publică și n-a restituit

banii. Au hotărât că ar fi un PR teribil. Așa că au permis ca treaba să continue, ceea ce este, așa cum îți imaginezi, ilegal. Și bineînțeles că numele Loci apare peste tot în broșură.

Greer a închis ochii; a fost singurul lucru pe care a putut să-l facă. S-a gândit la Faith, la Emmett și la un cont bancar doldora de bani; și la un reportaj de la știri și, peste toate astea, la un proces de fraudă. Mintea ți-o poate lua razna într-o singură clipită. A simțit o presiune în piept și i-a venit în minte denumirea medicală pentru asta: *angină pectorală instabilă.* Nu am decât 26 de ani, s-a gândit ea, deși în acel moment vârsta ei nu părea deloc fragedă.

— Dar aș vrea să te întreb ceva, a spus Greer. Lupe Izurieta, cea care a venit cu mine la L.A. și a apărut pe scenă. Cu ea ce este? A fost de acord să citească declarația aceea în spaniolă despre mentorul ei, care a învățat-o toate acele lucruri. Computer. Tricotat.

— Corect, a fost de acord, a spus Kim. Cineva a scris-o pentru ea.

— Eu am scris-o, a spus Greer, șocată. Faith mi-a cerut-o.

S-a gândit la cât de speriată fusese Lupe și la faptul că ea presupusese că este așa din cauză că trebuie să țină un discurs public despre trauma ei. Dar poate că era așa fiindcă trebuia să stea acolo, în picioare, și să citească o minciună, așa cum i se ceruse. Greer a privit-o pe Kim, sperând să găsească o fărâmă de nebunie, imaginea unui fost angajat nemulțumit care voia să pedepsească firma unde lucrase. Dar Kim s-a uitat la ea cu o privire de neclintit, așteptându-i reacția, iar apoi Greer și-a mai amintit ceva. S-a gândit la Lupe în avion, cu ghemul de lână albă și cu andrele pentru tricotat ieșindu-i din geantă, neatinse. În avion își spusese că poate Lupe ar vrea să tricoteze pe timpul zborului, ca să nu se mai simtă așa speriată.

Poate că andrelele rămăseseră neatinse fiindcă fata habar n-avea, de fapt, să tricoteze. Poate că nici mentorul ei femeie nu știa să tricoteze, fiindcă nici nu exista.

∴

Când Greer a intrat în biroul ei, o jumătate de oră mai târziu, și a întrebat-o neutru dacă pot vorbi între patru ochi, chipul lui Faith a luat expresia aceea particulară pe care Greer o văzuse în diferite ocazii de-a lungul timpului: empatie și atenție. Faith a spus:

— Am o programare la coafor. Hai și tu acolo la ora douăsprezece.

— OK.

— Dar să nu mai spui pe-aici. Lucrul pe care-l urăsc cel mai tare când mă duc la coafor, mai presus și dincolo de suma de-a dreptul obscenă pe care o plătesc, este timpul pe care-l petrec acolo. Probabil că aș fi avut timp să înconjor pământul cu orele petrecute la coafor. Aș fi făcut lucruri mai interesante decât să stau pasivă într-un scaun, cu o cască de plastic pe cap, ca un supererou al nimicului. Oricum o să avem timp să vorbim. Mai târziu înregistrez un fragment pentru *Screengrab,* așa că trebuie să arăt decent.

Greer a găsit-o pe Faith îndărătul unui paravan care-i asigura intimitatea, rezervat pentru VIP, din spatele salonului Jeremy Ingersoll de pe Madison Avenue, o încăpere lungă și adâncă, plină cu flori; acestea umpleau locul și împrăștiau un parfum puternic care învingea mirosul de formaldehidă printr-o aromă tropicală; însă, cel puțin lui Greer, mirosul îi evoca moartea și descompunerea. Greer a așteptat agitată ca stilistul să termine cu foliile. Acestea licăreau și punctau scalpul lui Faith ca niște ambalaje de gumă. Stilistul a potrivit timpul și le-a lăsat singure pe cele două femei.

— Deci, a spus Faith zâmbind, dar serioasă. Se pare că avem exact treizeci de minute împreună. Spune-mi, Greer.

Era deconcertant cât de diferit arăta Faith sub cască și cu țeasta strălucitoare, cu scalpul cuplat nu la electrozi, ci la o conductă care îi asigura o infuzie de tinerețe și frumusețe. Faith a părut să observe felul în care Greer o privea, așa că a adăugat:

— Oh, știu, arăt ciudat. Dar dacă m-ai vedea cum arăt când las prea mult timp între programări, ai crede că de-abia aia e o ciudățenie. Sau poate că m-ai văzut deja.

— Nu, nu te-am văzut.

— Ei, vin aici atât de des, încât parcă aș fi dependentă de iarbă, iar Jeremy Ingersoll ar fi dealerul meu. Dacă n-aș face toate astea, aș fi foarte căruntă și nu mă înnebunesc după cum îmi stă culoarea asta. Și trebuie să mă simt bine când mă uit în oglindă.

— Normal.

— Vanitatea nu este ieftină. Și cu timpul devine tot mai

scumpă. Când am început să încărunțesc, m-am temut că, dac-o să las lucrurile așa, o să arăt ca o vrăjitoare. Și nu voiam deloc asta. Voiam să arăt ca mine însămi, asta era tot. Într-o zi, o să înțelegi despre ce vorbesc. Nu pentru mult timp, dar vei înțelege.

A privit-o pe Greer direct în oglindă, iar Greer s-a gândit la cât de des tânjise după astfel de momente de conversație personală cu Faith, de-a lungul anilor. Acum era unul dintre acele momente, iar ea o să-l distrugă spunându-i lui Faith ce-i povestise Kim Russo. Dintr-odată și-a dorit ca, în loc să repete acele informații, să-i poată spune ceva despre viața ei, despre viața ei amoroasă. Își dorea să poată divulga ceva vulnerabil și real.

— Deci ce ți se întâmplă? a întrebat-o Faith cu lejeritate.

Greer și-a privit mâinile, apoi a privit-o pe Faith în oglindă.

— Uite ce e. Se pare că în Ecuador nu există niciun program de mentorat.

A făcut o pauză, pentru ca Faith să aibă timp să proceseze informația.

— N-a fost niciodată un program de mentorat, a continuat ea, dar noi am spus că a fost, am luat banii oamenilor și încă îi luăm. Iar eu am urcat pe scenă în L.A. și am turuit despre mentori, i-am scris și lui Lupe un discurs ca să-l citească și nimic din toate astea nu era adevărat. Am aflat asta de la o sursă, Kim Russo de la etaj, și o cred.

Faith rămăsese cu gura căscată.

— Ești sigură?

— Da.

— Dar operațiunea de salvare? a întrebat Faith, agitată.

— Aia a fost reală.

— Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru asta. Dar, serios, niciun program de mentorat?

Greer a dat din cap. I-a explicat ce se întâmplase și de ce părea să fie adevărat. La început, Faith n-a spus nimic, doar a stat acolo cu buzele strânse într-o grimasă și, la final, a zis:

— *Căcat.*

— Știu.

— Nu pot să cred ce-au făcut ăștia de la ShraderCapital. De fapt, pot, a spus Faith. De multe ori o iau pe scurtătură. Dar de data asta au sărit calul.

Greer a simțit aproape chimic reacția de ușurare. Anxietatea i s-a transformat, a devenit ceva aproape incitant. Faith nu știuse. Greer nu se gândise că ar fi fost vreo variantă în care ea să fi știut, totuși... Și, mai mult decât atât, Faith era furioasă, iar Greer era furioasă alături de ea. Stăteau amândouă fierbând de mânie, trădate de cei de la etaj.

— Mi s-a spus că sunt credulă, știi, a spus Faith. Este o critică îndreptățită. Să crezi că aș putea lucra cu oamenii ăștia și că asta nu va fi o problemă.

Stăteau în aburul comun al intimității lor. Dar chiar atunci Faith s-a întins sprijinindu-se de blat și și-a răsucit scaunul astfel încât s-o poată privi pe Greer direct în față, nu în oglindă. Și i-a spus:

— Dar nu cred că înțeleg ce-ți imaginezi că obții dacă dai buzna aici să-mi dai veștile astea.

Greer a clipit, dintr-odată copleșită, lipsită de apărare, confuză. Fața, firește, i s-a încins și a spus înțepată:

— Păi m-am gândit că-ți spun adevărul, nimic mai mult.

— Bine. Deci suntem înconjurate de adevăr.

— Te porți de parc-ai fi furioasă pe mine, a spus Greer. Nu fi furioasă pe mine, Faith. Nu e vina mea.

Faith n-a spus nimic, doar a continuat s-o privească.

— Presupun c-o să vrem să luăm atitudine acum, a spus Greer după o clipă.

— Nu mai e nimic de făcut aici, Greer.

— Ba da, este. Ar putea fi.

— Ca de exemplu?

— Am putea să ne desprindem de ShraderCapital, a încercat ea, deși nu avea o continuare și doar bâjbâia.

În timp ce improviza, era încă șocată de ideea că Faith se înfuriase pe ea. Nu avea niciun sens. Trebuia s-o calmeze pe Faith, fiindcă amândouă fuseseră nedreptățite, iar Faith trebuia să înțeleagă lucrul ăsta. Dintr-odată, Greer s-a imaginat pe sine și pe Faith cu bocceaua în spate și cu toiege de vagabond, părăsind Loci și îndreptându-se spre un drum întunecat.

— Să ne desprindem de ei. Da, dar este atât de lipsit de perspectivă, a spus Faith. Unde altundeva o să găsesc bani ca să povestesc lumii întregi despre condiția femeilor de pretutindeni? Nu vrei să-mi dai tu câteva milioane de dolari, Greer?

— Nu…

— Și nici nu ne putem alătura altora, a spus Faith, cu voce tot mai alertă. Fac asta din vremea potopului. Am metodele mele și am limitările mele, așa cum o să-ți spună toată lumea. Există alte fundații, mai noi, cu o agendă mult mai progresistă. Și le admir. Sunt conectate la ceea ce se întâmplă în timp real. Dacă te duci acum în cele mai multe dintre campusurile studențești, ar fi bine să ai grijă la genul pronumelor. Am încercat să absorb cât de mult am putut din aceste lucruri, ca să pot rămâne în prima linie a evoluției lucrurilor. Și să-mi păstrez și relevanța. Dar cele mai multe organizații pur și simplu nu au banii pe care-i avem noi și șterpelesc de unde pot. Se luptă permanent pentru egalitate, făcând lucrurile în felul lor, iar eu făcându-le în felul meu.

A tras aer în piept.

— Iei ce ți se oferă. Să faci bine și să obții și bani nu se poate. Am știut asta toată viața mea de adult. Roțile trebuie să fie mereu unse.

Ăsta era un discurs dat naibii, și-a dat seama Greer, și odată ce a înțeles lucrul ăsta, totul a căpătat sens și a simțit că nu mai era mare lucru de spus, în afară de o întrebare generată de situație, care să răstoarne punctul acesta de vedere:

— Și o să accepți pur și simplu? a întrebat-o Greer într-un final.

— Nu, n-o să „accept pur și simplu”. O să încerc să stau cu ochii pe situație cât o să pot de mult, fiind pe deplin conștientă că nu pot fi atentă la toate. Fraudarea programului de mentorat din Ecuador mă dezgustă. Și mă înfurie foarte tare. Dar mai mult și mai mult, știi cum mă face să mă simt? Cel mai mult și mai mult mă deprimă. Și-mi reamintește ce anume trebuie să faci dacă încerci să realizezi ceva în lumea asta, iar cauza ta sunt femeile. Pentru că, uite, dacă acum patru ani spuneam „nu, Emmett, refuz să mă ating de banii tăi”, știi ce s-ar fi întâmplat cu mine acum? Stăteam acasă și făceam ikebana.

— Îmi pare rău, ce e ikebana?

— Arta japoneză a aranjării florilor. Asta aș fi făcut. N-aș putea face cunoscută miilor de oameni condiția grea a femeilor Yazidi din Irak. N-aș putea face cunoscute femeile cărora li se refuză avortul după ce au fost violate de tații lor. Dumnezeule, ascultă: nici măcar nu știu de ce tot aduc în discuție detaliul ăsta – tații.

Ar trebui să spun doar atât: femei cărora li se refuză avortul. Asta-i ideea. Sunt trupurile lor, viețile lor, în ciuda a ceea ce o să vă spună senatoarea aia din Indiana.

Faith s-a oprit preț de o clipă.

— Știu ce se vorbește despre fundație. Că biletele noastre costă prea mult și că atragem în special persoane albe, bogate, care vin să ne asculte invitații. „Femei albe, înstărite”, spun ei, ceea ce este o insultă. Știi bine că încercăm de fiecare dată să aducem public cât mai divers și să scădem costurile. Dar trebuie să-mi ajustez așteptările în funcție de ceea ce facem, și mai trebuie și să cânt și să dansez cum îmi comandă cei de la etaj. Vorbitori din rândul celebrităților. Mâncare de fițe, de care râde fiul meu. Și mediumul feminist, domnișoara Andromeda, cu predicțiile ei ridicole. Dar ca să faci într-adevăr o fundație pentru femei să se lanseze, Greer – pentru că fie și numai formularea „fundație pentru femei” va face ca mulți să nu rezoneze –, uneori trebuie să arunci în poveste și un medium.

— Deci care e alternativă, în locul plecării? a întrebat Greer. Pur și simplu ne întoarcem acolo și ne purtăm de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat?

Greer s-a gândit la ce spusese Faith în capela de la Ryland, din stranã, cu părul ei negru și cârlionțat și cu ghetele sexy, gri și înalte, și la încurajarea pe care o adresase tuturor din încăperea aceea. Și de încurajarea specială pe care i-o oferise apoi lui Greer. Faith o ajutase și se arătase interesată de ea, o pusese la treabă și pentru o lungă perioadă de timp simțise că munca aceea contează. Odată, în iarna anului trecut, Beverly Cox, muncitoarea de la fabrica de pantofi care avusese curajul să vorbească despre inechitatea salarială și hărțuirea pe care ea și colegele femei le suferiseră, o întâlnise pe Greer pe stradă și venise repede spre ea, spunând: „Stai un pic, te cunosc. Tu m-ai ajutat să-mi scriu primul discurs”. Apoi se întorsese către cei cu care era, aflați cu toții în vizită din provincie și încotoșmănați în paltoane groase de iarnă, și le spusese: „Vă amintiți că v-am povestit despre ea?” Prietenii au dat din cap. „N-am crezut niciodată că voi putea vorbi în fața oamenilor”, i-a spus Beverly lui Greer. „Nu m-am gândit vreodată c-ar vrea să mă asculte cineva. Dar tu m-ai ascultat”. Și a îmbrățișat-o, iar prietenii le-au făcut poze cu telefonul. „Pentru posteritate”, a adăugat Beverly și i-a dat lui Greer un pliant despre un eveniment al sindicatului,

în Oneonta, unde vorbea și ea, săptămâna următoare.

Faith o adusese pe Greer în mijlocul acestor lucruri. Conectarea ei cu aceste femei avusese o însemnătate și pentru ea, și pentru ele. S-a gândit la Lupe, dar nu cu emoție, ci doar cu durere, și știa că, dacă s-ar fi întâlnit vreodată pe stradă, Lupe n-ar fi fost fericită s-o vadă. Poate că Lupe ar spune ceva în spaniolă, ceva cu mult dincolo de înțelegerea lui Greer.

Dar nu aveau cum să se întâlnească vreodată pe stradă. Pentru că nu era nicio stradă. Lupe se întorsese în Ecuador. Ce făcea oare? Ce avea să se întâmple cu ea?

Poate că era tot lăsată în voia sorții, pierdută. Unde trăia? Ce făcea, de fapt, cu viața ei? Nu va face parte niciodată dintr-o cooperativă de textile formată numai din femei; atâta lucru știa și Greer.

Și acum Faith apărea ca un fel de marțian cu țeasta învelită în folie, vorbind liniștită despre rămânerea la fundație sub patronajul ShraderCapital, care pretinsese fără scrupule că supervizează un proiect de caritate inexistent, de pe un alt continent.

— Poate că nu e prea moral să lucrăm în continuare pentru ShraderCapital, a spus Greer, ridicându-și chiar bărbia, abia sesizabil.

— Chiar ți se pare că despre ei e vorba? a spus Faith. Crezi că până acum n-a mai trebuit să fac compromisuri? Toată viața mea profesională este un mare compromis. Chiar și când eram la *Bloomer.* N-am avut acces la sume importante de bani până la Loci, așa că nu i-am văzut niciodată la scară mare. Dar așa se întâmplă. Toți cei care lucrează pentru cauze bune îți vor spune asta. Pentru fiecare dolar donat în sprijinul sănătății femeilor din țările în curs de dezvoltare, de exemplu, zece cenți sunt șterpeliți de vreun corupt și despre alți zece n-are nimeni idee unde s-au dus. La pornire toți știu că donația, în sine, este de numai optzeci de cenți. Dar toată lumea vorbește despre un dolar, pentru că așa se face.

— Și ți se pare normal?

Faith s-a gândit o clipă.

— Am cântărit mereu lucrurile, a spus ea. La fel și cu Ecuadorul. Îmi este rușine pentru ce s-a întâmplat. Dar acele tinere sunt libere și probabil în afara oricărui pericol. Trebuie să cântăresc și asta, nu? Despre asta e vorba în viața asta. Despre

cum cântărești lucrurile.

Greer nu știa toate aceste lucruri despre Faith și nu știuse nici că Faith era considerată naivă. Pentru că, în ciuda faptului că lucra pentru ea, nu o întrebase niciodată prea multe lucruri despre ea. Se gândise că poate nu-i era permis; se gândise că nu-i treaba ei. Nu o întrebase, pe ton plângăreț, „Despre ce e vorba în viața asta, Faith?”, la care Faith să-i răspundă: „Despre cum cântărești lucrurile”.

— Tot nu prea-mi vine să cred că vrei să rămânem la Loci, având în vedere ce au făcut cei de la etaj, a spus Greer.

— Ei bine, am 71 de ani și iau Fosamax pentru densitate osoasă – mai bine zis pentru lipsa ei –, am gâtul înțepenit în cea mai mare parte a timpului în ciuda dependenței mele de masaje chinezești ieftine, sau poate din cauza lor. Poate c-ar trebui s-o las mai ușor, dar de luat de la capăt, n-o s-o iau. Motivul pentru care te-am rugat să ții discursul ăla a fost că mă simțeam epuizată. Trebuie să mă protejez, nu mai pot să alerg cum o făceam când eram de vârsta ta.

Apoi a adăugat, repede:

— Dar nu este singurul motiv. O meritai. Aveai nevoie de ceva mai important. Ceva real, care să-ți amintească de ce ai dorit încă de la început să lucrezi aici.

A făcut o pauză.

— Și ți-a ieșit foarte bine.

Greer a simțit cunoscuta furnicătură de satisfacție care apărea atât de ușor în prezența lui Faith Frank.

— Dar chiar îmi pare rău că ai urcat pe scenă în L.A., acum, că știu împrejurările, a spus Faith.

— Spui că nu poți merge în alt loc, dar poate că acolo ar exista o soluție mai bună, i-a răspuns Greer.

Faith și-a plecat ușor capul și scalpul i s-a zărit într-o suită de puncte ametitoare, lucitoare și roz. Folia a scos un foșnet vag, ca de paiete.

— Nu, a spus ea. Ți-am zis, nu există locul ăsta. Și chiar dacă ar fi, n-o să-l caut. Este alegerea mea, a adăugat ea. Și *eu sunt cea care decide.*

A rostit aceste cuvinte cu accent egal pe fiecare cuvânt, de parcă ar fi recitat un vers de undeva, dar Greer habar n-avea de unde.

— Ei bine, eu trebuie să cred în ce fac, a spus Greer.

— Și sper că vei continua să crezi. Acum, că mi-ai spus ce-ai aflat, ai putea să mă ajuți să-i presez mai mult pe cei de la etaj. Mi-ar trebui un partener pentru treaba asta.

Faith s-a oprit, privind-o direct.

— Oare tu vei fi acela?

Lui Greer i-a trecut prin minte, fără legătură, gândul că, dacă în salon ar izbucni chiar acum un incendiu, Faith Frank ar trebui să iasă în stradă împreună cu toate celelalte femei și toată lumea ar vedea-o așa, iar asta i-ar bulversa pe oameni. Faith Frank, faimoasa, sclipitoarea feministă, este (se pare) căruntă, fragilă și ciolănoasă ca oricine altcineva, la fel de muritoare, la fel de compromisă.

De după colțul mascat de paravan s-a ițit chiar atunci asistenta lui Faith, Deena Mayhew.

— Aici erai, a spus ea. Mai ai mult?

Faith, dintr-odată liniștită și firească, de parcă ea și Greer ar fi discutat lucruri lipsite de importanță, a mijit ochii spre cronometru.

— Nu pot să citesc fără ochelari, din păcate. Greer, te uiți tu?

— Șaptesprezece minute, a spus Greer egal.

— OK, bine, a zic Deena. Apoi ne întoarcem la birou, Faith, și Bonnie o să te pregătească pentru înregistrare.

Corect, și-a amintit Greer, Faith urma să apară mai târziu la *Screengrab.*

— Sunt câteva teme de discuție din preinterviu, a spus Deena. Și acum este o expunere excelentă, datorită programului de mentorat.

I-a zâmbit lui Greer și a adăugat:

— Tot aud lucruri foarte bune despre L.A.

Greer s-a uitat spre Faith.

— O să vorbiți și despre Ecuador la *Screengrab*?

— Posibil. Printre altele.

— Am adus o listă de subiecte, dacă vrei să te uiți, a reluat Deena.

Apoi, uitându-se iar spre Greer:

— Scuză-mă, pot s-o împrumut un minut? Este locul strâmt! Lasă-ne un pic, apoi ne întoarcem toate la birou.

Greer s-a dat într-o parte, permițându-i Deenei să vină mai aproape de Faith; au început amândouă să studieze un dosar, Faith mijind ochii și murmurând, Deena gesticulând cu vioiciune.

Greer a rămas deoparte, sprijinită de tejgheaua unde pieptenii atârnau într-o sticlă cu apă albastră, suspendați și păstrați ca niște adevărate trofee. S-a imaginat înșfăcând cu ambele mâini vasul greu și izbindu-l de perete.

Când a venit momentul ca Faith să fie clătită, șamponată și uscată, Greer a așteptat înțepată în timp ce Deena vorbea la telefon, lăsând funcția de recunoaștere vocală să identifice erorile care trebuiau corectate manual.

— Ia uite aici, i-a spus Deena lui Greer, ridicând telefonul și arătându-i o greșeală amuzantă. Eu am zis, de fapt, „rușine, grasule”, iar ăsta a interpretat drept „te ține, asule!”

În cele din urmă, Faith s-a întors la ele, în toată splendoarea. Părul îi strălucea, ghetele o făceau mai înaltă, și au trecut toate trei prin salonul Jeremy Ingersoll printre rânduri de cliente, toate bogate, toate femei, și cu toate astea fără nevoia de a avea un paravan VIP.

Femei, femei și iar femei, stând toate răbdătoare în vulnerabilitatea și vanitatea lor, cum numai femeile pot aștepta. Pentru că, și dacă îți pasă de problemele femeilor din lumea întreagă, tot îți dorești să arăți ca tine însăți, cum spusese Faith.

Ieșite pe stradă, doi trecători au recunoscut-o imediat și Faith le-a zâmbit, așa cum făcea mereu. Se pare că întotdeauna fusese vorba despre cântărirea lucrurilor.

∴

Când s-au întors, în birou era agitație mare și Faith a luat-o înainte, în timp ce Greer a rămas în urmă. Nu putea să stea la biroul ei; nu putea nici să meargă la bucătărie, să-și ia o cafea și să pălăvrăgească alături de colegi. Acum nu mai putea face sau spune mare lucru. Doar se fofila. Văzând-o, Ben a venit spre ea și a întrebat-o:

— Hei, unde te duci? Am auzit că te-ai întâlnit cu Faith în altă parte, nu la birou. Sper că plănuiți o petrecere surpriză pentru mine.

— Nici nu știu când e ziua ta, a răspuns Greer.

Era adevărat. Nu știa când e ziua lui, deși lucrau împreună de mai mult de patru ani. Sigur o știuse la un moment dat; trebuie să fi existat niște brioșe într-un anumit moment, în fiecare an, sau cel puțin în unii dintre ei. Dar Ben nu rezona cu ea în așa fel încât să simtă nevoia să știe, sau să creadă că știe, când era ziua lui de naștere.

— Arăți ciudat, a spus el, dar n-a primit răspuns.

Mult în față, Faith se îndrepta spre biroul ei. Greer a urmat-o și în spate l-a auzit pe Ben întrebând pe cineva din noii-veniți:

— S-a întâmplat ceva? Știi cumva ce se întâmplă?

Greer a mers mecanic până la ușa lui Faith și a ciocănit în toc, cu toate că ușa nu era niciodată închisă; biroul ei era ca rezerva de spital a unui bolnav. Dacă aveai nevoie să intri, intrai. Înăuntru se afla deja un grup de oameni. Faith, Iffat, Kara, Bonnie, Evelyn, Deena și o tânără asistentă pe nume Casey, recent angajată. Din ușă, cu vocea strangulată, Greer a spus:

— Faith, pot vorbi cu tine?

Faith a ridicat privirea, a dat din cap, a ridicat mâna și și-a fluturat degetele, făcându-i semn lui Greer să intre. Apoi s-au împrăștiat cu toții prin încăperea mare, politicoși, ca să-și continue conversațiile despre vreun summit sau minisummit sau sugestie de vorbitor care trebuia discutată.

— Chiar o să te duci la televizor și o să vorbești despre programul de mentorat? a întrebat-o ea încet pe Faith.

— Păi era în pregătirea pentru interviu. S-ar putea ca Mitch Michaelson să mă întrebe despre asta.

— Ai putea anula.

Greer s-a uitat în jur, ca să se asigure că nu asculta nimeni. Nu, nu ascultau.

— N-ar fi profesionist, a spus Faith. Și mai sunt și alte lucruri despre care pot să vorbesc și asupra cărora pot să atrag atenția. Este o oportunitate foarte bună. Avem nevoie de apariții în presă; mereu am avut nevoie. Știi și tu asta.

— Dar nu este vorba doar despre a apărea în presă, a replicat Greer, și mai repede. Haide, Faith, facem munca pe care o facem indiferent dacă atragem sau nu atenția. O facem pentru femei. Mereu ai pus accent pe asta.

Greer s-a oprit, pigulindu-și ceva de pe mânecă, apoi a ridicat iar privirea.

— La început n-am înțeles ce facem aici, a spus ea. Ci doar că voiam s-o fac. Mi-am dorit să lucrez aici. Să lucrez cu tine, a adăugat ea, cu voce tot mai gravă. Dar apoi n-a mai fost vorba doar despre tine. A fost despre ele. În continuare este vorba despre ele.

Tremura, gândindu-se că vorbele ei sună ca un discurs, și nu voia să țină un discurs, mai ales că era unul pe care nu-l

scrisese. Discursurile trebuie să fie muncite, editate, revizuite; acesta nu era.

— Iar acum, locul ăsta unde muncim noi nu mai este pentru mine. Așa că n-o mai pot face.

— Ce nu mai poți face?

— Să rămân la Loci. Nu mai pot, Faith. Nu e bine ce se întâmplă.

Faith n-a spus nimic, așa că Greer a adăugat, de formă:

— Okay, eu o să plec.

Faith o privea fără grabă. Greer s-a gândit: „N-o să aștept să-mi dea permisiunea să plec. Pur și simplu o să plec”. Dar s-a oprit pentru scurt timp, imaginându-și biroul ei cu toate pozele și caricaturile pe care le atârnase pe perete. De-a lungul anilor, caricaturile pe care le pusese deasupra biroului se îndoiseră. I-a venit în minte, pe neașteptate, imaginea lui Cory care renunțase la toate lucrurile din viața lui doar fugind de Armitage & Rist și de tot ce plănuise cu atâta grijă pentru el însuși.

Apoi a observat că toți cei din încăpere erau, în fine, atenți la ele. Se opriseră din discuții și priveau într-acolo, conștienți de schimbarea atmosferei din biroul lui Faith. Numai privind-o pe Faith puteau vedea transformarea dincolo de suprafața chipului ei, ca o furtună subterană de neuroni. Căci se isca o furtună. Oh, rahat, în Faith Frank se isca o furtună.

— Ei, atunci e OK, a spus Faith, în timp toți se uitau la ele. Cred că asta a fost tot.

— Așa cred.

Greer a simțit unul din jeturile acelea de fiere din fundul gâtului și l-a reprimat. Era de parcă vocea ei, de una singură, își dăduse demisia, vocea ei crescuse, luase decizia finală și rostise toată vorbăria aceea, în timp ce restul din ea pur și simplu ascultase și privise. Oare asta însemna să ai o voce care nu era mereu vocea interioară? Iese din ține de parc-ar fi purtătorul de cuvânt personal. Se întreba care era recompensa pentru că vorbise clar și răspicat, unde era starea de grație. Acum nu-i era decât rău.

Abia ajunsese la ușă, când Faith a spus:

— De fapt, e chiar caraghios, într-un fel.

Greer s-a întors spre ea.

— Ce-i caraghios?

— O faci să sune de parcă-ți pasă prea mult de ce faci ca să

poți rămâne aici. Că-ți pasă prea mult de femei. De apărarea și susținerea lor. Și totuși, uite ce-ai fost în stare să faci cu ani în urmă. Celei mai bune prietene. Nu-mi mai amintesc cum o cheamă.

— Ce vrei să spui? a întrebat Greer, deși nu voia cu adevărat să afle.

— Prietena ta voia să lucreze aici, a spus Faith. Ți-a dat o scrisoare pentru mine și într-o seară, la o băută, mi-ai spus despre ea și ai zis că nu voiai ca ea să lucreze aici, nu? Așa că nu mi-ai dat niciodată scrisoarea aia și ai mințit-o, spunându-i că mi-ai dat-o, nu? Și presupun că ești împăcată cu treaba asta.

Greer s-a gândit că era foarte posibil să leșine. S-a uitat în jur, neajutorată; cu toții păreau scandalizați și distanți. Nimeni nu putea s-o ajute. Faith nu greșea în legătură cu ce-i făcuse Greer lui Zee; descrisă în gura mare, fapta suna îngrozitor, iar gestul ei – de neiertat. Dar era atât de nedrept, s-a gândit ea, o răutate inutilă din partea lui Faith. Și totuși s-a gândit și că, poate, va exista un astfel de moment la final, cel puțin dacă Greer va pleca și va face ceva cu viața ei, în loc să fie un executant veșnic îndatoritor, o slujitoare, o fată bună care crede că primește suficient. Fetele bune pot ajunge departe, dar rareori pot duce lucrurile până la capăt. Rareori pot fi *excepționale.* Poate că Faith îi oferise această confruntare ca pe un dar. Dar cel mai probabil nu. Furia lui Faith se năpustise în cele din urmă și asupra ei; durase multă, multă vreme, dar se întâmplase. Poate că Faith avea dreptate să fie furioasă. Greer o lăsa să se descurce de una singură cu ShraderCapital; Greer îi spusese: *tu* să te descurci cu asta, eu nu pot. Și, totodată, Greer o criticase implicit și pe ea însăși pentru că rămânea acolo, știind ceea ce știa.

— Ce-ai făcut cu scrisoarea, Greer? a întrebat Faith. Ai aruncat-o la gunoi? Ai citit-o? În orice caz, ai decis să nu mi-o dai și să nu spui adevărul. Nu cred că a fost o mișcare prea inspirată.

Greer nu a leșinat. În schimb, a fugit.

PARTEA A PATRA

VOCILE EXTERIOARE

ZECE

Când și-a dat seama că e interesată de traume, Zee Eisenstat a urmat un curs numit „Evaluarea Naturii Urgenței” și, în timp ce instructorul descria diferite scenarii, Zee își umplea caietul cu însemnări sinistre despre diverse dezastre. Toate lucrurile învățate la cursul acela și mult din ce a ajuns să învețe mai târziu, la slujbă, se refereau la momentele acute, teribile, din viețile oamenilor. Era consilier pentru situații de criză, în Chicago, și lucrase în acest domeniu de când părăsise „Teach and Reach”, în urmă cu trei ani și jumătate. Mai întâi și-a luat o diplomă în consiliere, dar încă din școală a trecut la treabă fără întârziere. Cu cât mai gravă era criza, cu atât mai bine se putea concentra, dintr-un motiv necunoscut; Zee nu se fofila și nici nu dădea înapoi, așa cum fac unii la început.

Jobul ei o purta peste tot prin oraș. Apărea discret la ușa oamenilor atunci când se întâmpla ceva șocant: cineva se sinucisese; avusese loc o luare de ostatici; cineva trecea printr-un episod acut de psihoză. Se știa despre ea că este neobișnuit de talentată în ce făcea: pășea ușor, nu era intruzivă, se dovedea de foarte mare ajutor. Din când în când, la câteva săptămâni sau luni după traumă, primea vești de la familii. „Ai fost îngerul meu păzitor”, i-a scris un bărbat. „Nu știam cine ești, doar că ai apărut dintr-odată”. Alt bărbat i-a scris: „Acum vând cauciucuri și vreau să-ți ofer un set gratuit”. Zee ajunsese foarte apreciată în comunitatea de profil și, așa cum îi spusese cu mândrie lui Greer, fusese citată în *Jurnalul Internațional de Traumatologie.* „Știu că nu pare a fi o publicație reală, dar chiar este”. Greer dăduse comandă să-i fie livrat lui Zee, acasă, un tort vegan.

De fapt, Zee își obținuse certificatul în traumatologie urmând câteva perioade de practică în tranșeele unei agenții pentru

asistență socială. Nașterea copilului elevei ei, Shara Pick, fusese prima traumă la care asistase; Shara abandonase și nu se mai întorsese la școală, aparent crescându-și copilul împreună cu bunica și surorile ei. Apelurile repetate către ea rămăseseră fără răspuns. Dar experiența acelei traume încă trăia dureros în Zee, care era atrasă să caute și alte experiențe și să-și ofere sprijinul. Se pare că erau peste tot și de toate felurile, peste tot în sud și mai departe. Nu puteai rămâne subspecializat, cel puțin nu în programul cu certificare garantată în care se înscrisese Zee și pentru care judecătorii Eisenstat fuseseră cu amabilitate de acord să plătească. Trebuie să știi de toate atunci când vine grozăvia.

Primul caz la care a fost solicitată Zee pe parcursul pregătirii sale a implicat o bombă cu cuie trimisă prin poștă la Clinica pentru femei New Approach; bomba, detonată în sala de așteptare, a orbit-o pe recepționista Barbara Vang, angajată temporar. Mulțimea de femei venite după-amiază târziu așteptau să-și facă testele Papanicolau, primele examene pelvine din viața lor, avorturi, teste de sarcină. Pachetul cu bombă fusese deschis de angajată fără prea mult interes; ea își strecurase unghia sub banda de scotch care înconjura pachetul de-a lungul și de-a latul, făcând în același timp o programare la telefon unui bărbat care simțise sub sfârc un nodul cât un bob de mazăre. Oare îl primesc la clinică, deși este bărbat? Da, răspunsese ea, îl primesc. Trăsese banda și desfăcuse hârtia cu mâna, iar liniștea de după-amiază din sala de așteptare fusese astfel vaporizată. Când au fost chemați consilierii de reacție la situații de criză, Zee se afla printre ei.

Cei doi lideri ai grupului lor erau Lourdes și Steve, mai în vârstă, dar nu bătrâni, fiindcă probabil nu prea mulți oameni pot rezista în această muncă până la o vârstă înaintată. Amândoi, a reținut ea pe când cei doi ridicau pe o alee de lângă clinică un cort mic pentru ei și pentru cei câțiva martori, aveau un calm impresionant și stabil.

Lourdes și Steve practicau un fel de ascultare care însemna mult mai mult decât să fii atent și să dai din cap. De-a lungul timpului învățase și Zee s-o facă, dar în acea primă zi, aflată în cortul ad-hoc alături de femeia înlăcrimată care se aflase chiar lângă Barbara Vang când aceasta deschisese pachetul și-i explodase în față, Zee a stat deoparte și a ascultat

respectuoasă, privind cum supervizorii încearcă să ușureze suferința celor traumatizați, aducându-i într-o stare în care să suporte să trăiască mai departe.

— Trebuie să-i consolăm, spusese Lourdes. Nu le amplificăm niciodată stresul. Îi lăsăm să ne spună cum vor să fie tratați.

De atunci existaseră multe corturi improvizate, un întreg oraș de corturi ale punctelor de sprijin în situații de urgență organizate în diverse părți ale orașului Chicago. Acum, Zee ajunsese expert cu diplomă, conducea propria echipă de intervenție și organiza workshopuri pentru voluntari. Urma și un program de certificare suplimentar pentru noua metodă de tratare a stresului posttraumatic, care presupunea imagistică ghidată și tehnici speciale de respirație. Ceea ce făcea lucrurile suportabile era faptul că traumele care-i umpleau viața de zi cu zi nu îi aparțineau, așa că erau oarecum îndepărtate.

Atunci a sunat Greer.

— Mi-am dat demisia, a spus ea cu voce tremurată, ceea ce era înspăimântător în sine, fiindcă, în ochii lui Greer, Faith n-ar fi putut greși niciodată cu ceva.

Dar apoi, în lacrimi, Greer a continuat:

— S-a terminat nasol cu Faith. S-au întâmplat o grămadă de căcaturi.

— Uau. Ce s-a întâmplat?

— Îți spun când ne vedem. E complicat.

Apoi s-a auzit un sunet, ca și când și-ar fi suflat nasul.

— Pentru multă vreme am crezut că fac ceva frumos și cinstit acolo. Și știi că pe urmă a devenit cam de rahat, și erau tot mai puține lucruri de care să-mi pese, dar mi-am dat silința în continuare. Mi-a dat și un discurs să-l țin eu, și a mers atât de bine, Zee, eram atât de entuziasmată; a fost unul dintre acele momente definitorii despre care am vorbit noi. Dar s-a transformat în altceva. ShraderCapital a făcut niște nereguli și Faith acceptă să se prefacă că n-a văzut; ne vedem de treabă. Ba chiar i-am mâncat și *carnea,* a adăugat ea. În repetate rânduri.

— Cum adică, i-ai mâncat carnea?

— Lasă, nimic.

— Și ce-o să faci acum? a întrebat Zee.

— Habar n-am.

— Vino la Chicago.

Zee nu și-a putut aminti imediat ce avea de făcut în weekend; va încerca să facă niște aranjamente, să roage un coleg să-i țină locul. Jobul ei cerea multă flexibilitate, pentru că urgențele oamenilor nu se petreceau potrivit unui calendar anume.

După mulți ani de muncă, Zee învățase să se reorienteze cu mare viteză. Acum putea răspunde la telefon în mijlocul nopții și vocea să-i sune plină de viață. Putea să conducă abia ieșită de la duș, cu apa șiroind pe ea. Câteodată era trezită în zori și trebuia să ia trenul sub un cer trandafiriu și optimist, ca să se îndrepte spre scena unei sinucideri, a unui incendiu, a unui moment de incredibilă tristețe sau haos. În alte dăți conducea spre locul faptei la miezul nopții și, când pleca de acolo, se simțea atât de flămândă, încât încerca să găsească unul din acele locuri unde polițiștii se adunau în pauze. Stătea o vreme printre bărbații și femeile în uniformă, comandând ouă și cartofi prăjiți și pâine prăjită scăldată în unt – sperând că asta o va ajuta cumva să treacă peste ce văzuse.

Ea și Noelle trăiau într-un apartament de pe Clark Street, în Andersonville, unde locuiau numeroase lesbiene. În ciuda problemelor, Noelle rămăsese la școala din rețeaua Learning Octagon™ și acum era directoare, o figură înspăimântătoare pentru unii dintre elevi, dar în continuare un personaj fenomenal pentru Zee. În Andersonville, un loc unde ea și Noelle se puteau plimba uneori ținându-se de mână, se gândea la cât de clandestină se simțise în cele mai multe locuri prin care trecuse. Ca și când clandestinitatea îi era sădită în întreaga ființă.

De-a lungul timpului începuse să se autodescrie ca fiind de fapt stranie, nu gay. Pentru Zee, cuvântul *lesbiană* dispăruse, așa cum dispăruseră înregistrările pe casete. Spusese mereu că era militantă, însă, privind în urmă, își dădea seama că lucrul ăsta fusese mai degrabă o încercare de abatere a atenției; acum ducea o viață de militantă mult mai profundă și mai consistentă, considera ea, pentru că intrase în casele unor oameni chinuiți și văzuse cum trăiau aceștia. Ferestrele și avizierele cafenelelor și magazinelor din împrejurimi erau pline cu anunțuri pentru programe de voluntariat. Zee participa la acțiunile unui grup care se ocupa de tinerii fără locuință. Mereu era nevoie de ajutor și în grupurile pentru bolnavii de HIV și a fost fondat și un grup dedicat justiției rasiale. O cunoștință de-a lui Zee își dorise mereu ca aceasta să ia parte la niște întâlniri organizate în

subsolul unei biserici.

Zee nu voia să-și petreacă timpul liber în subsolul bisericii. La început și-a imaginat tavanele joase și mesele lungi, pe care erau sticle cu suc de mere. A văzut scaunele pliante și a auzit chiar scrijelitul picioarelor acestora pe linoleum, apoi scrâșnetul altor scaune desfăcute și pe cineva spunând: „Faceți loc, faceți loc”, și cercul devenind tot mai larg. Dar unele dintre aceste întâlniri au început să-i placă. Câteodată venea și Noelle, deși adeseori refuza, epuizată la final de zi, cu multe alte lucruri de făcut.

În momentul acela, după ce Zee a terminat convorbirea cu Greer, Noelle stătea așezată pe canapea, scriind scrisoarea săptămânală către părinți sau tutorii legali.

— Ia fii atentă aici, a spus Zee. Greer vine mâine. O să stea la noi. Sper că e OK, chiar dacă nu te-am anunțat dinainte.

Când Greer a sunat la ușă a doua zi, puțin după prânz, adusă de la aeroport de un Uber, Zee era gata pentru ea așa cum era întotdeauna gata pentru muncă. Era pregătită pentru urgența care i se întâmplase celei mai bune prietene. A așezat-o pe Greer pe canapea și i-a pus în mână un pahar cu apă foarte rece, pentru că hidratarea ajuta surprinzător de mult, așa cum îi spusese unul dintre instructori, iar apa era gratuită și se găsea oriunde. Nu poți rezolva problemele cuiva, dar poți să-l faci pe omul acela să-și amintească: sunt parte a acestei lumi reale, un om care ține în mână un pahar. Nu mi-am pierdut capacitatea de a face acest lucru. Câteodată, Zee se uita cum cel din fața lui ridica paharul și bea, și se simțea ușurată să vadă mișcarea mâinii, mișcarea segmentelor gâtlejului, să vadă participarea trupului, chiar și în aceste condiții.

Greer a băut recunoscătoare și când a terminat și-a ridicat privirea.

— Îți mulțumesc că m-ai făcut să vin încoace, a spus ea. Nu mă așteptam să rămân fără job așa, pe neașteptate.

— În regulă, a spus Zee. Ia povestește-mi.

Așa că Greer i-a spus povestea lungă și încâlcită a femeilor din Ecuador; salvarea reușită, cârpeala de după salvare. Însă când a terminat de vorbit n-a părut deloc ușurată. De fapt, așa cum a observat Zee, își frângea mâinile. Întotdeauna, când era cu oamenii pe care-i întâlnea, Zee se uita la mâinile lor; aveau pumnii strânși, le țineau ca pentru rugăciune sau exprimau un

fel de disperare?

— Și mai este ceva, a spus Greer.

— OK.

Greer a tras cu greu aer în piept și s-a ridicat în fața lui Zee de parcă urma să țină o mică prezentare.

— Nu voiam să ajung să spun vreodată asta, a început ea, dar acum cred c-o s-o fac. Acum trebuie s-o fac.

A închis ochii, apoi i-a deschis.

— Nu i-am dat niciodată lui Faith scrisoarea.

— Despre ce vorbești? Care scrisoare?

Greer a lăsat privirea în pământ și gura i s-a strâmbat ciudat, ca și cum ar fi făcut atac cerebral sau ar fi bușit-o plânsul.

— Scrisoarea *ta,* a spus ea și apoi s-a oprit, de parcă era evident ce voia să spună.

— Care?

— Scrisoarea *ta,* a încercat Greer încă o dată, mai agitată, suspinând un pic.

Apoi a întins mâinile, ca și când asta ar fi clarificat lucrurile.

— Cea pe care mi-ai dat-o acum vreo patru ani ca să i-o dau lui Faith, când voiai și tu să te angajezi acolo. O am încă. N-am deschis-o sau ceva de genul ăsta. Dar o am. Nu i-am dat-o.

Zee nu făcea decât să se uite la ea. A lăsat liniștea să se adâncească, încercând să priceapă ce însemna, de fapt, asta.

— Nu pricep, a spus Zee. Fiindcă mi-ai spus că i-ai dat-o chiar atunci, iar Faith a spus că nu erau joburi disponibile.

— Știu. Zee, te-am mințit.

Zee a lăsat ca acest moment să persiste, așa nasol cum era el. Ori de câte ori afla ceva șocant sau dezamăgitor despre cineva la care ținea, era luată prin surprindere. S-a gândit la oamenii cu care lucra și la cât de surprinși erau mereu de comportamentul persoanelor pe care le iubeau, ceea ce, văzut din exterior, nu părea așa de surprinzător. Un soț deprimat și-a luat viața. O bunică a cedat nervos. O fiică agitată a avut un episod psihotic. Clienții lui Zee erau mai mult decât surprinși de toate astea; erau șocați până la traumă.

Astăzi, Greer venise la Chicago în propria stare de șoc. Îi fusese devotată lui Faith, iar acum era surprinsă de trădarea ei. Greer nu fusese niciodată egala lui Faith și nici n-avea să fie vreodată.

Dar poate că nu era egalitate deplină nici între Greer și Zee.

Greer făcuse să nu fie și acum aveau și ele nevoie de o corecție. Uluitor era faptul că Greer și Zee, spre deosebire de Greer și Faith, chiar erau prietene. Fusese o prietenie adevărată, dar ia te uită, Greer i-o trăsese oricum lui Zee.

Era posibil ca Zee chiar să fi avut o șansă să lucreze pentru Faith atunci, la început, s-o ajute să avanseze cu fundația. Era posibil ca Faith să fi spus „da” după ce i-ar fi citit scrisoarea.

— Știu că e groaznic, spunea Greer. Adică sunt sigură că nu repar situația dacă-ți spun că nici măcar nu ți-ar fi *plăcut* să lucrezi acolo, dar așa e. La început a fost bine, dar apoi știi că totul a devenit impersonal și am încetat să mai întâlnesc femeile ale căror vieți încercam să le îmbunătățim. Era de parcă am fi turnat bani într-o firmă de vorbitori și atât. Și chiar m-am gândit, în repetate rânduri: Zee ar urî toate astea. În munca ta chiar ești pe teren, cu adevărat. Iar noi, la fundație, am evitat prea mult timp treaba asta. Îmi amintesc uneori acest lucru, de parcă, într-un fel, ți-am făcut un bine. Dar știu că asta nu repară lucrurile. A fost oribil din partea mea, a repetat Greer.

— Da, a fost, a spus Zee cu o voce mică, liniștită și plină.

Poate că Greer avea dreptate și ar fi fost nasol să muncească acolo. Dar conta oare? Lucrul care conta aici era că Greer o împiedicase să ajungă acolo, ceea ce era atât de ciudat, de dureros, și făcea ca tot ce fusese între ele să pară acum straniu și diferit.

— Dar de ce ai făcut una ca asta? a întrebat Zee. Eu am fost cea care ți-a vorbit despre ea. Eu am fost cea care te-a băgat practic în toată treaba asta. Abia dacă auziseși de Faith Frank.

— Cred că… a avut legătură cu părinții mei, a spus Greer. Cu dorința de a fi văzută și apreciată de cineva.

— *Eu* am văzut ceva în tine. Și Cory.

— Știu. Dar asta era altceva.

Greer s-a uitat în pământ; nici nu putea s-o privească în ochi pe Zee și poate că era mai bine așa. Aveau nevoie de o pauză de la ocheadele reciproce și intense. Zee se uita intens la oameni cât era ziua de lungă. Ochii îi obosiseră de la atâta privit, studiat, empatizat și scrutat; tot acel ajutor permanent, ajutor continuu, ajutor infinit.

Acum lui Greer îi era rușine, așa că las-o să-i fie rușine, și-a spus Zee. Greer chiar îi făcuse un rău, un rău adevărat.

Zee trecuse peste dezamăgirea aceasta în urmă cu patru ani

și avea o viață pe care Faith ar fi aprobat-o; era sigură de asta. Să lucrezi cu oamenii unu-la-unu, în loc să umpli săli. Avea un job care conta, de intervenție în situații de urgență, implicând adeseori probleme care le vizau pe femei. Dar, pe măsură ce se obișnuia cu adevărul faptei lui Greer, Zee simțea că lunga afecțiune pe care i-o purtase încă din facultate se subția și pălea. Se simțea epuizată și-i părea rău c-o invitase să rămână peste weekend. Vor continua să vorbească despre scrisoare și despre ce-i făcuse Greer, la nesfârșit?

Greer a venit mai aproape pe canapea și a prins-o pe Zee de încheieturi, ca un pretendent disperat.

— Zee, a spus ea. Sunt cea mai rea persoană din lume, știu că așa sunt.

Zee a tăcut mai departe, furioasă.

— Se pare că nu mi-am dat seama până acum că fac parte dintre acele femei care urăsc femeile, așa cum le spuneai tu. I-am mărturisit lui Faith încă de la început povestea cu scrisoarea. A reacționat de parcă n-ar fi fost mare lucru! Dar ieri, când mi-am dat demisia, era rănită și mânioasă și a spus-o în fața tuturor, din senin. *M-a dat în vileag.* A spus că am fost o prietenă rea. O feministă rea. O femeie rea. Și cred că are dreptate. Nu voiam s-o împart, nu voiam să te las să pătrunzi acolo. Sunt *cea mai mare pizdă* dintre toate, Zee. Sunt *o pizdă,* a spus Greer înverșunată. Chiar sunt, pe bune.

Zee era încă șocată și un pic bulversată, dar se simțea deopotrivă închisă în ea și lipsită de generozitate. Probabil c-ar fi trebuit să spună ceva de genul „nu, nu, Greer, nu ești deloc așa cum zici. Ai făcut o greșeală prostească. Femeile își fac uneori lucruri nasoale una alteia, așa cum fac și bărbații, și așa cum bărbații și femeile își fac unii altora”. Dar nu era convinsă că asta crede, și oricum nu voia s-o facă pe Greer să se simtă mai bine; nu voia să-și direcționeze pregătirea pentru gestionarea traumei înspre Greer, când putea să o direcționeze către cei care aveau cu adevărat nevoie de ea. Zee și-a imaginat că îi va spune totul lui Noelle seara, în pat, în timp ce Greer va sta întinsă pe canapeaua extensibilă din living. „N-o să-ți vină să crezi ce mi-a mărturisit Greer”, îi va șopti. Iar Noelle, bineînțeles, va fi furioasă pentru ce i se întâmplase iubitei ei.

— Ai făcut un lucru foarte egoist, a spus Zee în final.

Greer a dat din cap cu putere, ușurată.

— Puteai pur și simplu să-mi spui că nu-ți convine să lucrez și eu acolo. Ai fi putut să-mi spui lucrul ăsta.

— Știu.

— Și știi că am un trecut plin de trădări din partea femeilor, nu? a continuat Zee. Începând cu jurista aia de la cabinetul mamei care m-a pârât, îți amintești?

— Da, a spus Greer cu voce tremurândă.

— Și uite că ai făcut-o și tu.

Greer arăta îngrozitor, încinsă toată la față, distrusă și terifiată. O prietenă bună ar fi spus „da, da, te iert” și ele două s-ar fi îmbrățișat în felul în care o fac femeile. Femeile, care pot fi atât de lesne apropiate una de alta. Femeile, care sunt apropiate fizic și se îndrăgesc una pe alta chiar dacă nu sunt iubite și nu vor fi niciodată. Existase mereu o înțelegere nespusă, dar unificatoare, că două prietene vor avea mereu grijă una de alta. La acea emisiune stupidă pe care Zee și Noelle o urmăreau câteodată la televizor – cea în care câteva femei bogate din diferite cartiere luxoase și izolate petreceau un an împreună, într-o căruță cu coviltir –, protagonistele își spuneau, ori de câte ori reușeau să nu se bată și să nu-și înfigă ghearele unele în altele, „Ți-am ținut spatele”. Chiar și *acele* femei, acele femei ridicole în care se pompaseră colagen și bani, își țineau spatele una alteia, dar Greer nu i-l ținuse ei.

Zee s-a mutat spre celălalt capăt al canapelei, trăind propria ei mică dramă.

— Când Faith s-a arătat mai interesată de tine acolo, în toaleta femeilor, am simțit un ghimpe în inimă, a spus ea. Am simțit! Pentru că eu eram micuța activistă încă dinainte de facultate, în timp ce tu stăteai acasă citind romane și făcând sex cu prietenul tău. Ceea ce e OK; erau situații diferite. Dar voiam să te ajut. Ai avut experiența aia nasoală la petrecerea frăției. Și erai timidă. Dar cei cuminți vor moșteni pământul, nu-i așa? Pentru cineva care a fost mereu așa timid, Greer, și care nu știa cum să ceară lucrurile de care avea nevoie, tu, de fapt, ai dobândit toate lucrurile care ți-au fost necesare. Pe fond, tu ai avansat și ai obținut ce ți-ai dorit, te-ai făcut *cunoscută.* Tu ai ridicat mâna în seara aceea, în capela de la Ryland. Ai ridicat-o mai repede ca mine și tu ai primit răspuns la întrebare. Și apoi tu ai sunat-o pe Faith la telefon și ai primit un job alături de ea. Și chiar i-ai dăruit o tigaie. Asta cere tupeu. Și, bineînțeles, ai

ascuns scrisoarea mea de ea. Astea nu sunt acțiunile clasice ale unei persoane timide, Greer, zic și eu. Aparțin altcuiva. Cuiva viclean, poate.

Apoi Zee a adăugat cu răceală:

— Chiar știi cum să acționezi în fața puterii. N-am pus niciodată toate astea cap la cap, dar așa e.

S-a oprit și s-a uitat țintă la Greer:

— Știi ceva, nu aveam oricum nevoie să lucrez la fundația voastră, a spus ea. Am găsit ce-mi place să fac. Tu te-ai dus să lucrezi pentru Faith Frank, modelul, feminista, iar eu nu. Dar știi ceva? Cred că există două feluri de feministe. Cele faimoase și restul. Restul feministelor, care merg înainte și fac ce au de făcut și nu primesc prea mare recunoaștere pentru asta, și nu au pe cineva din afară care să le spună în fiecare zi ce treabă grozavă fac.

Zee s-a oprit, apoi a continuat:

— Eu nu am un mentor, Greer, și n-am avut vreodată. Dar am întâlnit în viață diferite femei în preajma cărora mi-a plăcut să stau și care, se pare, m-au plăcut și ele pe mine. Nu-mi trebuie aprobarea lor. Nu-mi trebuie permisiunea lor. Poate că mi-ar fi prins bine să am ceva mai mult din lucrurile astea; m-ar fi ajutat. Dar nu am avut și OK, bine, aia e, ai dreptate, sunt sigură c-aș fi urât să lucrez acolo și nu cred c-aș fi rămas pentru multă vreme. Dar mi-ar fi plăcut să am șansa de a afla asta pe pielea mea.

— Îmi pare foarte rău, a spus Greer.

— Vrei să știi de câte ori m-am gândit la faptul că n-am primit un job de la Faith Frank? Aproape niciodată.

— Serios?

Greer părea incredibil de ușurată să audă asta.

— Da.

— O să mă ierți? a întrebat-o Greer.

— Am nevoie de timp, a răspuns Zee.

UNSPREZECE

Nu-și dădea seama prea bine de ce se hotărâse să sune acasă în seara aceea, târziu, așteptând avionul în Chicago. Dar se

simțea prea singură ca să stea acolo în aeroportul O'Hare, cu CNN-ul turuind undeva deasupra capului ei, cu încă o oră până la zborul ei. A răspuns maică-sa:

— Ești bine? a întrebat Laurel, după un schimb plat de saluturi.

— De ce întrebi?

— E ceva ciudat în vocea ta.

— De fapt, nu sunt prea bine, a spus Greer. Sunt în aeroportul din Chicago. Trebuia să stau la Zee, dar s-a anulat. Plec la New York în seara asta, dar apoi nu știu ce-o să fac.

Vocea i s-a frânt.

— Vino acasă, i-a spus maică-sa.

∴

În biblioteca publică din Macopee era liniște și, cu toate că într-o bibliotecă se presupune că e liniște, aceasta avea aerul unui restaurant eșuat, în pragul falimentului. Încăperea era întunecată în ciuda luminii zilei de afară și, la biroul de predări, picotea o elevă de liceu, căci serviciile ei nu prea erau necesare. Dar în spate exista o sală denumită Sala pentru copii Emmanuel Gilland – naiba știe cine o fi fost acest Emmanuel Gilland. Era locul unde Greer găsise, în copilărie, *A Wrinkle in Time,* și unde stătuse la o masă de lemn de culoare mierie, complet absorbită în lumea desăvârșită a cărții. În apropiere stăteau împrăștiate câteva fotolii-puf din vinilin, din care curgeau bobițe de zăpadă artificială. În ziua aceea când Greer, pierdută și dezrădăcinată, a intrat în încăpere în urma mamei ei îmbrăcată într-un costum complet de clovn – cu nas și perucă, haine cu buline și pantofi mărimea 90 – a auzit freamătul părinților și copiilor aflați deja acolo în așteptarea spectacolului.

Greer își ținea respirația; maică-sa o rugase să vină cu ea pentru că se întâmpla ca zilele acelea să-și țină spectacolul în oraș. Iar Greer, care nici măcar nu-și dăduse seama de ce a acceptat când maică-sa i-a spus să vină acasă pentru câteva zile – să se-ntoarcă la căminul ei jalnic, în cea mai mare parte a timpului –, acceptase totodată să vină s-o vadă pe Laurel în rolul ei de clovn de bibliotecă. Dar îi era teamă că maică-sa i se va părea un dezastru.

Copiii s-au strâns pe covor și Greer s-a așezat într-un colț pe unul dintre fotoliile puf, cam instabil. În dansul particulelor de praf în lumină, Laurel a sărit în fața publicului și a spus:

— Bună ziua, doamnelor și viermilor.

Greer s-a uitat în altă parte cât de iute a putut, lăsând gluma asta naivă și stângace să treacă rotindu-se prin aer, printre celelalte particule de praf acrobate. Dar, uimitor, s-au auzit râsete.

— Ai spus *viermilor,* clovnule! a strigat un băiețel care nu avea mai mult de patru ani. Voiai să zici *domnilor*?

— Exact aia am zis! a strigat Laurel. Doamnelor și viermilor!

— IAR AI ZIS! a țipat băiatul și acum se prinseseră și alții în joc, strigând cu toții la mama-clovn a lui Greer, care avea pe față o expresie inocentă și care se ridica la înălțimea momentului într-un mod cu totul nou pentru Greer.

Dar nu era vorba doar despre prestația, se pare apreciată, a lui Laurel. La terminarea spectacolului – o oră bine planificată în care a folosit jucării stropitoare, baghete extensibile și jonglerii intenționat stângace, ba chiar și o căzătură în fund pe covor și apoi, la final, o „lectură” dintr-o carte cu poze, fără niciun cuvânt, intitulată *Fermierul și clovnul* –, copiii au rămas să-l cunoască pe clovnul de bibliotecă. Greer a văzut cum mama ei a luat pe genunchi deodată un băiețel și o fetiță.

— Mi-ar plăcea să mă fac clovn când o să fiu mare, a spus fetița.

— Și mie la fel, a spus băiatul visător, dându-și capul pe spate și închizând ochii. O să-mi zic… Clowny Clovnul.

Cum se făcuse, totuși, că Greer nu știuse niciodată că acelor copii le plăcea spectacolul mamei sale? Că-l priveau cu drag pe clovnul de bibliotecă și acesta însemna ceva pentru ei? Acum, Greer avea remușcări; situația o șocase și o copleșise.

— Mamă, ai fost grozavă, a spus ea când s-au întors în mașina parcată pe stradă. Habar n-am avut cum este spectacolul tău.

— Ei, acum știi, a spus maică-sa prudentă, băgând cheia în contact și pornind motorul. Nicio problemă.

— Nu, dar chiar a fost excelent, a spus Greer.

Apoi a întrebat pe ton plângăcios, în după-amiaza gri:

— De ce n-am știut asta?

— Ce, că pot să fac jonglerii? Sau că pot să folosesc o jucărie-stropitoare?

— Nu, nu asta. Apoi, plângându-și de milă, a întrebat: cum de niciodată n-ai jucat rolul ăsta și pentru mine, când eram mică?

Maică-sa a oprit motorul. Nasul și peruca fuseseră îndesate

într-o sacoșă, pe scaunul din spate; numai gulerul îi rămăsese sub haină, doar pe jumătate la vedere.

— M-am gândit că nu ți-ar plăcea, a spus ea în cele din urmă. Erai tăcută și atât de serioasă.

S-a oprit.

— Continuă, a spus Greer.

— Tatăl tău și cu mine am avut mereu impresia că ar trebui să stăm deoparte și să te lăsăm să faci ce aveai de făcut. Și asta a devenit și mai limpede în timpul relației cu Cory.

A șocat-o să-i audă numele spus aici, din senin.

— Vă consideram două rachete gemene, a adăugat Laurel. Îți amintești?

Greer își amintea. Nu voia să vorbească despre Cory cu maică-sa. Așa c-a spus:

— De ce tu și tata n-ați găsit niciodată ceva ce să vreți să faceți cu adevărat? Ceva în care să vă puteți adânci cu pasiune?

Laurel a rămas tăcută, cu gura un pic strâmbă, apoi a zis:

— Unii nu-și găsesc niciodată. Nu prea știu de ce.

A privit în depărtare:

— Niciodată nu ne-a fost ușor. Am fost amândoi genul care renunță. Totuși, am mai făcut câteva ceva. Și te-am avut pe tine. Asta e mare lucru.

Apoi expresia i s-a schimbat și a întrebat:

— Ce s-a întâmplat la New York, scumpo?

Așezată în scaunul din dreapta, alături de maică-sa, Greer a povestit cu poticneli despre falsul program de mentorat din Ecuador, despre Loci și despre Faith.

— A trebuit să plec. Nu mai puteam rămâne. Nu știu: sunt cumva prea puritană? Când i-am spus că plec, pur și simplu s-a răzbunat pe mine, mamă, nu mi-a venit să cred. A fost umilitor. Am fost distrusă.

— Nu, nu ai fost. Și *nu* ești. Dar trebuie să te fi supărat foarte tare; îmi dau seama.

— Și ea s-a supărat. Amândouă eram supărate.

Greer a dat din cap.

— Și acum ce-o să fac? a întrebat ea. Mamă, mi-am dat demisia.

Maică-sa a privit-o prelung.

— Trebuie să știm numaidecât ce vei face?

— Păi, nu.

— Ai pus niște bani deoparte? a întrebat-o Laurel, iar Greer a dat din cap. Atunci fă o pauză. Ia-o încet.

— Dar urăsc să fac asta.

— Ce? Să te relaxezi? De ce, care-i graba?

— Nu știu, a spus Greer. Nu sunt construită așa.

— Ce, ți-e teamă că dacă o iei încet o să ajungi ca tata și ca mine?

— N-am zis asta.

— Știu că n-ai zis. Dar nu vei fi niciodată ca noi; asta n-o să se întâmple. Și nu trebuie mereu să te simți constrânsă să faci ceva ce nu-ți place. Nimeni nu te va desconsidera. Acum nu mai primești note, Greer. Câteodată cred că uiți asta. N-o să mai primești note niciodată, în viața ta, așa că nu trebuie să faci decât ceea ce-ți dorești. Nu te mai gândi la ce cred alții. Gândește-te la ceea ce *este.*

Greer a dat iar din cap.

— Și să iau o pauză ca să mă gândesc să fac *ce,* acum? Nu am nimic de făcut.

— Exact despre asta e vorba, a spus Laurel. Cine știe? Nu trebuie să știi acum. Nu poți aștepta, să vezi ce se întâmplă?

Au rămas tăcute o vreme, apoi Greer a izbucnit:

— Dar nu este numai ce s-a întâmplat la New York. Mai este și Zee. Am trădat-o.

— Poftim?

— Nu știu de ce am făcut-o. Și nu știu cum să repar lucrurile, a început ea să suspine.

Laurel s-a luptat cu încuietoarea înțepenită a torpedoului, l-a deschis și a scos de acolo un pachet turtit de șervețele:

— Ia unul, a spus ea.

Greer și-a șters nasul timp îndelungat, până când probabil i s-a făcut roșu ca al unui clovn.

— O să faci eforturi, a spus Laurel. Muncești atât de mult pentru orice.

Au mers de la bibliotecă spre casă în tăcere și când au ajuns, iar Laurel s-a aplecat spre bancheta din spate, ca să ia sacoșa, Greer l-a văzut pe Cory. Ieșise pe ușa din față a casei. Știa c-o să-l vadă cât timp era aici; era doar o chestiune de timp.

Vederea lui o șoca și o sfâșia ori de câte ori venea în vizită acasă: faptul că era aici, dar rupt cu totul de ea. Că se maturizau separat, acum deja trecuseră de 25 de ani, aflați în

perioada marilor speranțe, care nu avea să dureze mult. Cory se schimbase fizic, treptat; cu cât era mai lungă perioada dintre vizite, cu atât mai evidentă devenea schimbarea. Era încă arătos, dar se maturizase și acum i se părea că arată ca un tânăr tată din suburbii. Slăbănog ca întotdeauna, îmbrăcat curat și simplu într-o vestă matlasată și jeanși. Era uluitor cum Cory se transpusese complet în viața pe care o avea aici și nu mai semăna cu cineva care se preface.

Mama lui Greer s-a dat jos din mașină, i-a făcut semn cu mâna și apoi a intrat în casă. Greer s-a dus către el și s-au îmbrățișat doar cu partea de sus a corpului, așa cum făceau de când se despărțiseră. Cory avea părul un pic mai lung decât și-l amintea. Asta e ceva nou, a dat ea să spună, dar poate că nu era nimic nou; poate că avea părul lung de ceva timp.

— Vrei să mergem undeva? s-a gândit ea să-l întrebe și el a părut că ezită, dar apoi a zis OK, doar un pic, fiindcă trebuia să ajungă undeva; și așa s-au îndreptat spre Pie Land.

Kristin Vells nu mai lucra aici sau cel puțin nu era tura ei. Cory a întrebat-o peste pizza și peste paharele de plastic cu suc:

— Deci, care-i treaba de ești aici? În vreo delegație?

— Nu.

El a privit-o mai atent, înclinându-și capul așa cum făcea și când vorbeau pe Skype.

— Ești bine?

— Nu chiar. Mi-am dat demisia.

— Oh, uau, a spus el. Vrei să-mi spui mai multe?

— Nu. Dar îți mulțumesc.

Fusese așa o ușurare să-i spună, o ușurare să simtă informația trecând de la ea la el, plantată în mintea lui.

— Spune-mi care mai e treaba cu tine, a spus Greer.

— Deviere. Deviezi foarte abil.

— Încerc.

— OK, a spus Cory. Am și eu unele noutăți. Lucrez la Valley Tek, magazinul de computere din Northampton.

— Îți place acolo?

— Îmi place, da. Și mai fac curat prin case.

— Ah.

— Ai fi uimită de cât de îngălați sunt oamenii. De-a dreptul *uimită*. Își leapădă pielea și fiecare etaj al fiecărei case este, practic, precum solul unei păduri. Fulgi. Pete. Știu, e o imagine

încântătoare. Dar este interesant. Și la Valley Tek este interesant. Fiecare zi este cam așa: oare cu ce problemă specifică, ciudată rău, o să mai vină cineva astăzi? Și unii dintre noi se adună după programul de lucru să bage niște jocuri video.

Apoi a adăugat, timid:

— De fapt, am scris și eu un joc. Un tip de la serviciu m-a încurajat și putem face dezvoltarea împreună. Este programator.

— Serios? Cu ce e?

Cory s-a gândit o clipă.

— Se cheamă SoulFinder. E un nume cam tâmpit, dar nu sunt bun la asta. Dar e cam așa, cauți să găsești persoana pe care ai pierdut-o. Dar nu pot să-l descriu prea bine. Nu este gata încă pentru consumatori. Nici nu știu dacă va fi vreodată, dar mi-ar plăcea să cred că da.

— Așa sper, c-o să fie. Ce face mama ta? a întrebat ea într-un final, când nu mai știa ce să spună. Cum merge treaba cu ea?

— Este OK, a răspuns Cory. Adică își ia medicamentele atunci când trebuie, ceea ce e foarte bine. O vreme nu a fost așa de ascultătoare și a fost greu de tot. Dar acum este destul de liniște în casă.

— Crezi c-o să rămâi aici pe termen lung? a întrebat Greer încet.

— Dacă nici ăsta nu-i termen lung, atunci nu știu ce este.

Greer știa că așa e. La 20 de ani simți că încă ești tânăr, dar temelia a fost pusă în modul cel mai serios, împletindu-se sub aparențe. Se așternea chiar și când dormeai. Ce făceai, unde trăiai, pe cine iubeai, toate erau precum piesele de urmărire montate la miezul nopții de cei care lucrează sub acoperire. Doar cu câteva zile înainte, Greer avea o viață foarte agitată în care credea și care o frustra. La 20 de ani, Cory era un băiat care venise să-și salveze mama distrusă și rămăsese aici.

— Dacă ajungi vreodată în oraș, i-a spus ea în trecere, când se ridicau să plece, poți veni să stai la mine, în Brooklyn. Am o canapea extensibilă.

— Mulțumesc, e drăguț din partea ta. S-ar putea să ajung.

— OK. Ne vedem când reușești, a replicat Greer, dar ar fi voit să-i spună: cândva eram două rachete gemene.

Au ieșit iar în stradă și au rămas în zona neutră dintre casele

lor.

— Ce face Slowy? a întrebat Greer brusc.

— Oh, e bine. Ei, adică nu știu de fapt dacă e bine. N-ai cum să-ți dai seama. Dar, oricum, e cam la fel.

Câteva zile mai târziu, în ultima ei noapte acasă, când s-a nimerit în același timp cu ai ei în bucătărie, pregătindu-se pentru cină – mâncau împreună în fiecare seară, fiindcă părinții ei înțeleseseră în sfârșit că Greer nu voia să mănânce singură –, tatăl ei a întrebat-o:

— Ce face Cory? Ceva noutăți de la el?

— Lucrează într-un magazin de computere din Northampton, a spus Greer. Și a inventat un joc pe computer sau ceva de genul ăsta. Dar pe fond, știți, locuiește tot cu maică-sa. Ba chiar face curat în câteva case unde lucra ea. Deci cred că asta-i cam tot ce-a făcut. Nu mare lucru.

— Greer, a spus Laurel, ce-ar trebui să facem, să te aprobăm și să spunem că n-a făcut nimic cu viața lui?

— Nu. Sigur că nu, a răspuns ea, dar obrajii îi luaseră foc, fiindcă își dădea seama că a fost pusă la punct.

— Mie mi se pare, a spus maică-sa, și asta chiar este în afara ariei mele de cunoștințe, din moment ce nu eu sunt cea care a lucrat la o fundație feministă, că este vorba despre un om care a renunțat la planurile lui atunci când i s-a destrămat familia. S-a mutat înapoi cu mama lui și are grijă de ea. Oh, și face curățenie prin propria casă și prin cele pe unde lucra ea. Nu știu, dar mi se pare că, nu-i așa, Cory e un mare feminist?

DOISPREZECE

Când a primit de la Faith Frank un e-mail prin care-l invita la ea acasă, Emmett Shrader s-a gândit să-i răspundă cu o glumă, cum că trecuseră 41 de ani de când nu mai fusese pe la ea. Apoi și-a dat seama că nu i-o ceruse niciodată până atunci. Dar cumva înțelegea din concizia, poate chiar răceala mesajului ei, că lucrurile nu erau în regulă. Trebuia să-i vorbească și nu voia s-o facă la birou. Și mai ciudat de-atât, întâlnirea trebuia să fie aranjată fără ajutorul asistentelor Connie și Deena, obișnuiții cerberi. Cu toate că de obicei oamenii veneau la Emmett și

niciodată invers, a acceptat imediat.

Așa se face că într-o duminică seara se afla în livingul mare, crem, al apartamentului lui Faith din Riverside Drive – un loc cam șters, și-a spus el. Pe fereastra mare se zărea fluviul Hudson, strălucind întunecat sub lumina lunii. Prin cameră erau împrăștiate mai multe vaze și, pe alocuri, cești de ceai uitate. Faith nu-i oferise nimic de băut. Era clar că era vorba despre ceva serios.

Emmett stătea într-un fotoliu și Faith în fața lui; ea i-a spus bățoasă:

— Sunt foarte furioasă pe tine.

Bărbatul a privit-o atent.

— Vrei să-mi spui de ce?

— Nu, vreau să-ți dai singur seama.

Emmett a încercat. I-au trecut prin minte, într-o serie de instantanee în buclă, diferite scenarii, dar niciunul nu părea plauzibil.

— Lupe Izurieta, a spus Faith în cele din urmă. Îți spune ceva?

— Poftim?

— Lupe Izurieta, a repetat ea, nedorind să-l ajute.

— Despre ce vorbești?

Emmett era atât de confuz, încât s-a gândit că la fel trebuie să te simți și când faci atac cerebral. *Luu-pee-i-zuuu-rii-ee-taaa,* își tot repeta în minte, rostogolind silabele iar și iar, dar nu căpătau niciun sens.

— Din Ecuador.

Atunci silabele s-au configurat corect și a înțeles ce spunea Faith: *Lupe Izurieta.* Corect, corect. Fata pe care o aduseseră ca să vorbească în L.A. Una dintre cele o sută pentru a căror salvare plătiseră o grămadă de bani.

— Oh, a spus el.

— Deci programul de mentorat chiar nu există?

El a făcut o pauză, vorbind apoi cu prudență:

— Ar fi trebuit să existe, a încercat Emmett. Chiar am avut toate bunele intenții. Asta contează vreun pic?

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Faith. Spune-mi și mie.

— N-o să mă crezi, Faith. Dar când s-a discutat povestea la etajul nostru, s-au zis multe. Mi-e rușine să mărturisesc, dar nu prea i-am dat atenție la vremea aia.

Atenția lui Emmett Shrader fusese dintotdeauna descrisă

drept eterică. Lasă-i să-și bată gura, își spusese el mereu; nu-i păsa. Dar încă i se părea greu să-și învingă plictiseala și ăsta era un lucru dificil. Câteodată, în timpul întâlnirilor cu clienții sau cu consiliul director se trezea căzând ca de pe o stâncă drept în nisipurile plictiselii. Făcea tot ce era posibil pentru a evita situații ca acestea. Fie se juca pe telefonul pitit discret în poală, departe de vederea celorlalți, aranjând cărămizi căzătoare, fie răsucind sculpturile de sârmă care se lăfăiau pe biroul lui negru din singurul motiv că decoratoarea le cumpărase pentru el de la un tânăr artist din Barcelona după cum îi povestise entuziasmată.

Abia dacă observase sculpturile până când nu se trezise într-o ședință că e plictisit de moarte, iar obiectele acelea așteptau acolo, gata să se joace cineva cu ele. În momentul ăla ar fi pupat-o pe decoratoare pentru că-i dăduse ocazia să-și țină mâinile ocupate. Și-o amintea mirosind dulceag, cu un piept spectaculos. Îi plăcea felul în care femeile, atunci când erau îmbrăcate, aveau *un* piept, o singură entitate, și atunci când se dezbrăcau aceasta se separa în două părți discrete, doi sâni, la fel cum poți separa o portocală pe jumătate băgându-ți degetele mari în centrul ei.

Când se sătura de jocurile de pe telefon și de sculpturile din sârmă, Emmett nu știa ce să mai facă. Adeseori își lăsa gândurile să-l poarte departe; se imagina făcând sex cu decoratoarea sau își imagina ce va găti Chef Brian pentru cina din seara aceea, sperând că nu va fi halibut în pergament. Pentru că în zilele noastre prea multe lucruri veneau învelite în pergament și desfacerea acelor pachețele era de fapt opusul sentimentului unui copil în dimineața de Crăciun.

Acum încerca să-și amintească secvența din acele ședințe despre Ecuador care se terminaseră cu un eșec și apoi cu o escrocherie. Mai întâi, Faith venise cu ideea de a face un proiect special care viza traficul de carne vie de acolo. Sigur că dorise să-i facă pe plac, așa că-l prezentase imediat celor doi asociați. Fusese angajată o persoană de contact în Quito și fusese implementat un proiect în două etape. În prima parte trebuia să aibă loc salvarea a o sută de fete forțate să se prostitueze în Guayaquil. Pentru asta fusese angajată o echipă locală de securitate, plină de curaj. Și a doua etapă, odată ce fetele erau salvate, trebuiau puse în legătură cu câteva femei mai în vârstă,

care să le fie mentori și să le învețe o meserie. Femei învățând de la alte femei, un proiect admirabil.

— Sună foarte bine, a spus cineva de la ShraderCapital. Ar trebui să facem mai multe astfel de proiecte.

Totul fusese pus la punct și gata de execuție. Dar de la a doua sau a treia întâlnire, când toate detaliile importante ar fi trebuit să meargă șnur, Emmett a început să asculte doar pe jumătate. Așa a fost și la ședința în care Doug Paulson, directorul de operațiuni, a spus că ar vrea să aducă ceva în discuție.

— Nu-mi place deloc să vin cu asta în al doisprezecelea ceas, a spus el, dar când am fost cu Brit și cu copiii în Galápagos, nevastă-mea a întâlnit o femeie, Trina Delgado, care gestiona proiecte de caritate în America de Sud. Brit crede că ea e cea mai bună variantă. Și când i-am spus despre ce facem în Ecuador, a sugerat c-ar fi grozav s-o aducem pe Trina în proiect.

— Cum adică, s-o aducem în proiect? a întrebat Monica Vendler, singura femeie de la acest nivel din Shraderlapital.

— Păi, mă întrebam dacă nu e prea târziu s-o trecem pe linie moartă pe cea angajată de Faith. Ar însemna mult pentru soția mea să putem lucra cu Trina.

— Dacă zici că e bună, a spus Greg Stupack.

— Nu știu ce să spun, a intervenit Monica.

— Brit chiar o place pe femeia asta, a repetat Doug. Credeam că sprijinirea femeilor este o parte centrală a misiunii Loci.

Așa că prima alegere a fost dată la o parte în favoarea celei de-a doua și s-a trecut la treabă. Dar la zile bune după misiunea de salvare a fost convocată brusc o întâlnire. Doug Paulson, de data asta ușor înroșit la față, a explicat poticnit că Trina Delgado, căreia îi plătiseră deja un onorariu exorbitant și nereturnabil, nu prea se pricepea la „concretizare”. Apoi a vărsat repede povestea.

— Se poartă de parcă a făcut tot ce-a putut, dar cred că este o nenorocită de impostoare, a spus el la final. Brit se simte mizerabil și eu la fel.

Trina nu angajase niciun mentor, dar luase banii de la ShraderCapital. Nu se făcuse nimic, absolut nimic.

— De ce nu sunt surprinsă? a întrebat acid Monica. Deci dacă nu avem mentorii, continuăm cu operațiunea de salvare?

— Este un aranjament bun, a spus Greg. Foarte bine cotat. În plus, am plătit în avans.

— Oricum, ce ar fi trebuit să fie învățate aceste fete? a întrebat Kim Russo, asistenta directorului de operațiuni, o tânără blondă, lată în umeri.

— Tot felul de lucruri, a răspuns o altă asistentă. Engleză. Să lucreze la computer. Și o meserie. Tricotat. Țesut.

Această ultimă remarcă a generat o conversație colaterală care includea un cuvânt chiar mai rău de-atât, țesătorii. Dumnezeule, țesătorii! Nu era nimic mai stupid pentru Emmett Shrader decât textilele și materialele. Gândul de a intra într-un magazin de materiale sau într-un magazin de produse meșteșugărești îl umplea de oroare.

— Știți ceva, putem să păstrăm prima parte a misiunii și să renunțăm la cea de-a doua. De continuare, a spus Greg.

— Și cum facem cu donațiile pe care le-am primit pentru programul de mentorat? a întrebat Monica. Am trimis o tonă de broșuri și oamenii lui Faith le-au împărțit tuturor la ultimul summit. Am avut un număr surprinzător de donații și banii stau aici. E prea târziu să-i returnăm. O să părem incompetenți.

— Păi nu putem face altceva cu ei, nu-i așa? a întrebat asistenta ei. Reprezintă o donație cu restricții.

— Putem să le găsim o utilizare bună, asemănătoare, a spus Doug, data viitoare când Faith o să vrea să facă unul din proiectele ei speciale. O să direcționăm fondurile astea într-acolo. Nu se pune problema să-i folosim în scop personal. Adică, Dumnezeule, n-o să ia nimeni un penny din ei. Toată treaba asta, toată susținerea noastră pentru Loci este pur caritabilă.

— Da, suntem niște sfinți, a replicat Monica.

— Ce vrei să zici?

— Este vorba și despre reabilitare, a spus ea. Știi foarte bine ce vreau să zic. Îți albește fapta. Ne spală rușinea.

Greg și-a încrucișat brațele și a spus.

— Trebuie să vă cer ca tot ce s-a discutat astăzi aici să fie discret.

— Ce vrei să zici? a întrebat Monica, enervată.

— Adică să rămână între noi.

S-au auzit câteva râsete vagi, jenate, apoi au votat scurt și au decis să meargă înainte cu planurile, chiar și în absența mentorilor. Să ducă la bun sfârșit operațiunea de salvare. Ceva mai târziu să invite în L.A. una dintre fetele ecuadoriene, așa cum stabiliseră. Să accepte în continuare donațiile pe care le

primeau, să le aloce următorului proiect și mai încolo să închidă discret strângerea de fonduri și să spună că programul a fost un succes, dar a fost închis pentru că și-a atins scopul.

— Dar ce facem cu Faith și cu toți cei de dedesubt? a întrebat Kim. Ce o să le spuneți?

Shrader se juca zornăind sculpturile de sârmă și atunci și-a dat seama că toți cei din încăpere se uitau spre el, așteptând. Fără nicio tragere de inimă, a lăsat să-i cadă din mână sârmele, magneții și bucățelele argintate, într-o micuță cascadă de obiecte zăngănitoare.

— O să las asta complet în grija voastră, a spus el.

Așa că misiunea de salvare s-a desfășurat în secret și a fost un succes. Restul proiectului, partea cu mentoratul, era în permanență „încă nepornită”, dar, în orice caz, fetele fuseseră eliberate și asta conta cel mai mult. Totuși, nimeni de la ShraderCapital nu știa ce se întâmplase cu ele de atunci și nici n-o preveniseră pe Faith asupra situației – așa că, într-adevăr, era în afara subiectului, din moment ce se pare că nimeni nu-i spusese, în primul rând, că persoana ei de contact fusese înlocuită cu cunoștința soției lui Paulson.

Acum de la misiune trecuseră deja câteva luni de zile și aproape că fusese dată uitării. Încă mai veneau donații, dar nu prea multe, din fericire. După o vreme se relaxaseră cu toții în privința asta și, cu puțin timp înainte de evenimentul din L.A., cineva primise sarcina de a invita una dintre fetele salvate. Agenția de turism aranjase totul și Greer Kadetsky o prezentase pe tânără la summit și-i scrisese discursul, ținuse și ea un discurs excelent și totul fusese perfect și nu sărise cu nimic în ochi până acum câteva zile, potrivit lui Faith, când lui Greer îi spusese cineva că programul de mentorat nu existase, de fapt.

— Spune-mi cine a vorbit, a spus Emmett, dar Faith a refuzat.

S-a gândit la primele zile ale fundației – cât de exuberant fusese. Era ca și cum ar fi fost din nou tânăr. Era de parcă ar fi făcut din nou sex cu Faith, iar și iar, fără să facă totuși. Era ca un fel de futai total, mental și trupesc. Se implicase cu întreaga ființă. De parcă ar fi reușit să fie atent la întreaga acțiune.

După ce semnase contractul cu Faith, Emmett o trimisese pe Connie Peshel jos, la etajul 26, ca să-i găsească un loc potrivit pentru ea.

— Să fie ferestre peste tot pentru doamna Frank, a instruit-o

el pe Connie.

— Nu pot să dau găuri în zid, domnule Shrader, se plânsese ea.

Ce prostănacă. Fusese alături de el de când fondase compania, în anii 1970. Nevastă-sa, Madeline, o plăcuse și toată lumea spunea c-o place pentru că era de-a dreptul urâtă: un gât gros, parcă prins cu șuruburi, și un chip ciuruit de ceea ce fusese, cu un milion de ani în urmă, acnee adolescentină, peste care, din vreun motiv necunoscut, femeia împrăștia un strat de fond de ten oranj, de culoarea alunelor glazurate vândute la circ.

Dar Madeline nu era neapărat păcălită de aspectul lui Connie. Nici măcar nu-i păsa dacă Emmett i-o trăgea sau nu secretarei lui. Știa că se culcase cu tot felul de femei pe parcursul mariajului lor. Așa era el construit și asta era parte din înțelegerea lor tacită. Dar această înțelegere stipula și că le-o poate trage numai celor pe care nu le respectă și nu le admiră, nu și celorlalte. Ecuația era simplă. În felul ăsta, nu exista nicio amenințare reală la adresa mariajului lor, pentru că, deși lui Emmett Shrader îi plăcea sexul cu tot felul de femei, nu era unul dintre bărbații aceia care să-și dea toată viața peste cap pentru vreuna neinteresantă intelectual.

Madeline pusese toate condițiile încă de la început, pentru că ea era bogată și el era sărac. Banii cu care pornise ShraderCapital veniseră toți de la familia ei. A fi căsătorit cu averea familiei Tratt din New York, în timp ce tu erai fiul unui lăptar din Chicago, presupunea un stres destul de mare. La toate evenimentele și ceremoniile din familia Tratt fusese tratat cu răceală. Nimeni nu voia să-i vorbească sau să-l privească. La începutul mariajului lor, încercând să-și arate presupusa indiferență față de bogăția ei, Emmett avea o slujbă tâmpită la Nabisco, iar Madeline făcea voluntariat la diverse organizații de caritate. Erau un tânăr cuplu plictisit care mergea din când în când în excursii prin Europa sau se ducea la Vegas pentru jocuri de noroc. Abia mai târziu, după nașterea lui Abby, casa lor s-a trezit puțin la viață. Madeline era o mamă bună, firească și plină de viață, dar pentru că fusese crescută cu bone, a angajat la rândul ei, reflex, o bonă pentru Abby, așa că avea în continuare foarte mult timp liber.

Iar Emmett era adeseori infidel. Nimic special; mulți dintre

bărbații pe care-i știa el aveau frecvent aventuri; le reîncărcau bateriile, asta era tot. Dar când s-a întors acasă, în noaptea aceea caldă din 1973, după o singură și colosală experiență sexuală cu Faith Frank, o tânără așa-zis feministă la acea nouă revistă pentru femei, care încercase să-i facă pe cei de la Nabisco să cumpere spațiu publicitar, a știut că ceva era diferit. Era atât de excitat și tulburat de ceea ce trăise, încât rămăsese o vreme în livingul întunecat al casei din Bronxville, vorbindu-și încet lui însuși și încercând să-și dea seama care o să fie următoarea mișcare. Sexul cu Faith fusese izbitor de dinamic, aproape revelator. Tânjise după el în timpul cinei de la Cookery și în taxi, pe drumul spre micul ei apartament; apoi, în patul ei, dorința fusese satisfăcută, penisul său lung atingându-i adâncimile, la fel de magistral pentru el precum atingerea degetului cu un alt deget în *Crearea lui Adam* de pe tavanul Capelei Sixtine. Nu fusese doar sex, fusese conectare. Să fii atașat cu toate terminațiile nervoase la substanța și trăirile celuilalt. Faith era independentă, ceea ce făcea cumva ca el să-și dorească să fie dependent de ea.

Dar atunci ea i-a spus lucrul acela, „Ești căsătorit”, ucigând rapid posibilitatea de a se revedea. Așa că, după noaptea aceea, Emmett venise acasă și se așezase în întuneric în scaunul lui din living, gândindu-se la trupul excepțional al lui Faith, la felul cum arăta și mirosea ea – „Cherchez”, așa-i spusese că se cheamă parfumul – dar era mai mult de-atât. Parfumul ei era amestecat cu miros de sare, care era amestecat cu un ceva anume al lui Faith. Și-a imaginat creierul umplându-i capul frumos, făcând-o curioasă, deșteaptă și extrem de atractivă.

Îi spusese c-o va suna a doua zi în legătură cu spațiul publicitar oferit de Nabisco, dar plănuia și s-o implore să se mai vadă o dată. *„Trebuie* să te întâlnești cu mine”, i-ar fi spus la telefon. Ar fi rugat-o, i-ar fi spus că el și soția lui duc vieți separate și că ei nu prea îi pasă, de fapt, chiar dacă nimic din toate astea nu era adevărat.

Madeline îl auzise venind și intrase în liniște în living, îmbrăcată în halatul ei de satin; se uitase la el și-l văzuse în starea aceea de prostrație, de emoție și frământare și știuse. Cum ar fi putut ști? Dar cumva, a știut.

— Cine este? a întrebat Madeline.

— Oh, a fost tot ce-a spus el, dezumflat.

— Pentru Dumnezeu, Emmett, spune-mi și gata. E mai bine să știu.

Fiindcă mințea prost și pentru că încă era captiv în cercul de sentimente puternice izvorâte de Faith, a spus:

— O femeie pe care am cunoscut-o la birou.

— Spune-mi cum o cheamă.

— Faith Frank.

— Lucrează la Nabisco?

— Nu. Voia să ne convingă să cumpărăm spațiu publicitar în revista ei.

— Deci este jurnalistă?

— Da.

— *Redbook? McCall's? Ladies' Home Journal?*

— *Bloomer.*

— Nu știu ce-i asta.

— Militante pentru drepturile femeilor, i-a explicat el, slăbit. Știi tu.

Soția lui a tăcut, privindu-l țintă.

— Îmi închipui că e mai frumoasă decât mine, a început ea. Dar este mai interesantă decât mine? Și este mai deșteaptă?

— Madeline, nu face asta.

— Tu spune-mi, Emmett.

El s-a uitat în jos, la palmele împreunate.

— Da.

— Care dintre ele? Mai interesantă sau mai deșteaptă?

— Ambele.

Soția lui a absorbit răspunsul. Întrebase și acum trebuia să-l asimileze, cu toate că fusese crud într-un fel în care el nu intenționase să fie.

— Este genul care va ajunge departe? a voit ea să știe.

— Așa mi s-a părut, da.

— Înțeleg.

Când o întâlnise pentru prima dată pe Madeline, o găsise sexy, spirituală și isteață, dar după câteva luni de căsătorie și-a dat seama că avea un repertoriu limitat de comentarii și că, atunci când le analizai mai atent, lucrurile pe care le spunea nu erau chiar așa de inteligente. Nu avea pasiuni și intelectul ei era limitat. Acum se plictisea alături de ea și Madeline știa asta; era o situație neplăcută și extrem de tensionată pentru amândoi.

— Îmi pare foarte rău, îi spusese Emmett. Nu știu care e

problema cu mine. Am dorit-o. Am dorit ceva ce era... incitant pentru toate părțile din mine. Știu că e rău. Dar, Madeline, mă simt foarte plafonat. Oamenii ăia de la nenorociții de biscuiți. Nu e nimeni cu care să vorbești, nimeni care să te provoace.

— Deci asta ai făcut cu ea? Te-a provocat?

— Într-un anume sens.

— Nu cred că sensul ăsta se află în *Webster's Dictionary.*

Apoi Madeline a tăcut, gândindu-se intens și încercând să găsească o soluție rezonabilă care să-i salveze căsnicia. În cele din urmă, a spus:

— În regulă. Uite ce am hotărât. N-o să te mai întâlnești în veci cu ea.

— Ai noroc. Așa vrea și ea, de fapt.

— Dar plănuiești s-o convingi cumva, nu? S-o *obligi* să se vadă cu tine. Și ești foarte convingător. Ești plictisit, Emmett. Cât timp vei fi plictisit, este un pericol pentru mine și pentru noi. Spune-mi, ce te-ar scoate din starea de plictiseală? Munca?

— Muncesc. Muncesc la Oreo și Lorna Doone și Chicken in a Biskit.

— Mă refer la genul acela de muncă cu adevărat pe placul tău, a spus ea. Unde mizele sunt mari.

— Nici nu-mi pot imagina așa ceva.

— Munca aceea care să te incite, să te provoace la fel de mult cum o fac femeile sexy și interesante, și care să implice oameni cu care să te poți înfrunta la birou, înțelegeri pe care să le poți face. De-ale mari, să mori sau să trăiești. Cum îți sună asta? E destul de palpitant pentru tine?

Își privise soția molcom, neutru:

— Ce spui acolo?

În săptămâna care a urmat, Madeline a vărsat o sumă enormă din banii familiei Tratt într-un cont pe numele lui, un gest împotriva înțelegerii pe care o semnaseră înainte de căsătorie, la insistențele scorțoșilor ei părinți. Era ca și când fusese luat prizonier de banii ei, bani pentru răscumpărare. Cu care fondase, în 1974, ShraderCapital. Nici nu se punea problema să nu-și folosească numele; avea nevoie ca „Shrader" să fie peste tot în treaba asta, deloc discret. Era o modalitate de a dovedi ceva părinților ei, lui Madeline și tuturor celorlalți. Mult mai târziu, firmele de investiții cu capital de risc și fondurile speculative au început să poarte nume care aminteau de

romanele de capă și spadă. Mansard Fund. Bastion Equity. Split Oak Trust. Scopul era să faci ca firma sau fondul cu pricina să pară o fortăreață care poate rezista tuturor armatelor invadatoare. În cele din urmă, aceste locuri au proliferat într-un asemenea grad, încât n-au mai *rămas* nici măcar cuvinte care să sune amenințător. Semăna cu modul în care scriitorii jumulesc toate replicile geniale din piesele lui Shakespeare ca să dea titluri romanelor lor, așa că formulările disponibile nu mai însemnau nimic. În curând, își spunea Emmett, oamenii vor scrie romane cu titlul *Intră, străjer.*

Pentru început, Emmett, un învățăcel rapid și nerăbdător, cu o memorie ieșită din comun, s-a înconjurat de finanțiști înțelepți care să-l sfătuiască. În curând, ShraderCapital a început să meargă incredibil de bine și, în timp, Emmett a făcut o avere exponențial mai mare decât cea a familiei lui Madeline. „Pot să mănânc familia Tratt pe pâine, la micul dejun, prânz și cină”, îi spunea el adeseori soției sale, căreia i-a fost veșnic recunoscător. Ea era încântată, dându-și seama că-și cam detesta părinții. Erau oameni extrem de prețioși. Uneori, tatăl ei purta monoclu.

Dar înainte de asta a mai fost ceva. În dimineața care a urmat acelei nopți de răscruce din livingul întunecat, când Madeline acceptase, în principiu, să-i dea lui Emmett suficienți bani ca să-și pornească propria afacere, soția lui adăugase ceva.

— Acum aș vrea s-o suni. Pe Faith Frank asta.

— Ce?

Erau la masă, la micul dejun, când ea venise cu ideea asta. Menajera le servea jumătăți de grape-fruit, iar Abby îi întreba: „De ce le zice grape-fruit dacă n-au deloc gust de struguri[52]?”

— Vreau să vorbesc cu ea, spusese Madeline.

Așa că fusese obligat să meargă în salon și să formeze numărul de telefon al lui Faith, apoi să i-o dea pe nevastă-sa și să stea acolo, umilit, în timp ce Madeline îi spunea lui Faith că Emmett nu era de dat. „A stat alături de mine la nuntă”, șuierase Madeline, iar Emmett își amintise nunta lor și cât de penibil se simțise în ziua aceea, stând lângă ea într-un costum simandicos. Din fericire, Faith închisese imediat, dar trebuie să fi fost și pentru ea la fel de umilitor. Multă vreme, Emmett s-a simțit vinovat că i-a permis lui Madeline s-o pună pe Faith în

[52] Joc de cuvinte intraductibil: în engleză, *grape* înseamnă *strugure.* (N.t.)

situația aceea. Fusese un moment ciudat, pervers, în care o femeie dorise să-și arate dominația față de alta, și asta în fața lui, iar el o lăsase. Fusese atât de slab, iar asta îl umplea de rușine.

După convorbire, Madeline se dusese direct în dormitorul de la etaj și nu revenise la micul dejun, dar Emmett da. Abby stătea de una singură, plescăind cu lingura în mâncare. Brusc, Emmett și-a amintit de ceva și s-a repezit spre haina pe care o lăsase seara trecută pe un scaun, lângă ușă. A pipăit buzunarele și apoi i-a arătat fetiței umbreluța de hârtie, spunând:

— E pentru tine.

— Oh, ce-mi place, tati, a spus ea. Este așa de micuță. Și păpușii mele, Veronica, o să-i placă.

Câteodată, deși nu foarte des, reușea să facă fericită câte o fată.

De aproape patruzeci de ani, Emmett Shrader nu mai avusese cu Faith nicio conversație importantă, care să aibă o semnificație. El devenise o figură importantă în lumea afacerilor și apăruse pe coperta revistei *Fortune,* iar ea devenise o eroină a femeilor, abordabilă și empatică. Cam o dată la zece ani se întâmpla să se nimerească accidental în aceeași sală enormă, cu tavane înalte, participând la același eveniment de mare pompă. Dar, invariabil, el era însoțit de Madeline, care peste timp luase înfățișarea uneia dintre acele figuri de pe corăbii, cu părul răsucit de parcă ar fi fost sculptat în lemn și cu rochiile ei regale, ascunzând un trup acum îngroșat, un trup pe care el îl dorise cândva, când era mult mai subțire.

Cu o regularitate rezonabilă, Emmett se culca cu femei care nu erau soția lui, dar pe măsură ce a îmbătrânit acest lucru a devenit mai degrabă un exercițiu fizic, de parcă cocoșelul lui avea nevoie de gimnastică aerobică, la fel ca și inima lui, oh, inima lui. Dar femeile cu care s-a culcat n-au mai fost dintre cele interesante; aceasta fusese condiția pusă de Madeline, iar el a ținut s-o onoreze fără abatere. Niciodată n-a mai fost vreuna ca Faith.

Pe de altă parte, pe măsură ce anii au trecut și ei s-au înstrăinat, Madeline însăși a devenit, în mod ironic, tot mai interesantă și, în mod cert, mai plină de compasiune. Tocmai compasiunea aceasta a făcut-o interesantă și a donat sume mari de bani pentru cauze progresiste care implicau adeseori

drepturile femeilor. Făcea parte din consiliile directoare ale muzeelor, dar și din cele ale clinicilor pentru femei din Bronx și Oklahoma. Și chiar și atunci când Emmett nu se număra printre participanți, cele două femei s-au trezit stând jenant la doar trei locuri distanță la o cină dedicată îngrijirii maternale în Africa. Niciuna dintre ele nu i-a adresat vreun cuvânt celeilalte. Imaginile proiectate pe ecran, cu chipuri agonizante de copile, fete care sufereau umilința fistulei – ce cuvânt oribil – blocau orice imagine de demult a tinerei Faith și a amintirii că Emmett se culcase cu ea și că din noaptea aceea începuse s-o iubească.

Dar apoi, în 2010, Madeline Tratt Shrader, un comandant rotunjor și dinamic al activității filantropice, în vârstă acum de șaptezeci de ani, îi ceruse lui Connie, asistenta lui Emmett, să programeze o cină pentru ea și domnul Shrader la „Gilded Quail”, un restaurant în Chelsea care avea atmosfera unui vagon privat din secolul al nouăsprezecelea. Ospătarul le-a adus farfurii mânjite cu mostre de gastronomie moleculară: hrean „aerat”, păstrăv în vid cu o „infuzie de rădăcini”, un shot de trei straturi de supe intens aromate care urcau de la rece ca gheața până la fierbinte, pe măsură ce le dădeai pe gât. Apoi ospătarul s-a retras cu atâta solemnitate, de parcă ar fi văzut o stafie: poate chiar fantoma prepeliței poleite de pe firmă, sub formă de hologramă, cu ochii strălucind aurii.

În spațiul îngust și întunecat, Emmett și-a privit soția ca de la o mie de ani distanță, gândindu-se la viața pe care o trăiseră împreună, gândindu-se la fiica lor, Abby, acum adultă și lucrând în domeniul finanțelor pe Coasta de Vest, mamă a doi băieți surferi, care spuneau neîncetat *frate.* Căsnicia Shrader era acum o cochilie rece de scoică, având un potențial și intangibil interior glazurat cu roz.

Madeline a ridicat o furculiță plină cu lăptucă ofilită, cu blândețe și cu un anume scop bine definit, a mestecat-o atent și apoi a spus:

— Emmett, trebuie să-ți spun ceva.

— În regulă.

— M-am îndrăgostit.

Primul lui instinct a fost să zâmbească, de parcă asta ar fi fost o glumă, dar bineînțeles că n-a făcut-o. Apoi a simțit stinghereala acestei seri – soția lui făcuse o programare oficială ca să-l vadă în privat. Nu mai luaseră de luni de zile cina doar ei

doi și nu mai împărțiseră dormitorul de zece ani.

— De cine? întrebase el neîncrezător, poate prea tare.

Unul dintre ospătari a crezut că fusese chemat și a pășit în față, apoi și-a dat seama de greșeală și s-a retras imediat.

— De Marty Santangelo.

— De cine?

— Furnizorul nostru. Și vrem să fim împreună.

Emmett s-a lăsat pe spate, scufundându-se în perna fotoliului său antic. Era *ofensat.* Se simțea rănit într-un fel pe care nu-l putea defini exact, în ciuda răcelii căsniciei lor. Poate era din cauză că Madeline era cea care făcuse totul posibil pentru el, la început. Poate pentru că merseseră împreună pe același drum prea mult timp și orice schimbare – chiar și una probabil binevenită – îl tulbura la început.

Lui Emmett Shrader nu-i plăceau schimbările decât dacă erau inițiate de el, și le iniția des, chiar și în privințe minore. Știa că oamenii îl descriau pe la spate ca având ADD și odată, la închiderea liftului, auzise pe cineva spunând: „Dați-i omului niște Adderall!”, apoi grupul izbucnise în hohote de râs. Poate că evaluarea era corectă, dar era șocat de ideea că Madeline și-ar putea dori schimbarea, și stând acum la masă, cu mariajul pe sfârșite, abia la al doilea fel din cele *opt* – încă șase rămase prin care avea de trecut cu viitoarea lui fostă soție! – îi venea să-și plângă în pumni.

Madeline s-a mutat de acasă curând după seara aceea. În primele zile ale neașteptatei și târziei sale vieți de burlac, Emmett s-a simțit atât de dezlănțuit în singurătatea sa cum nu se simțise niciodată. Cu Viagra la îndemână, a început să reguleze femei prin tot orașul, în apartamentele sau casele lor, în apartamentul lui, unde toți pereții erau de sticlă și panorama atât de ostentativă încât femeile exclamau „Oh!” și el aștepta nerăbdător ca momentul de uluire să se termine, și într-un apartament din hotelul Carlyle, apoi într-un *ryokan* din Kyoto și o dată într-un salon privat din avion în zbor spre Qatar.

Odată luase chlamydia de la logodnica tânără și frumoasă a unui blogger finanțist, dar a tratat-o ușor cu azitromicină. Adeseori îi cerea lui Connie să cumpere eșarfe Hermes pentru aceste femei, după consumarea faptei, ba chiar, câteodată, și câte o geantă Birkin după care femeile tânjeau atât de tare și de straniu, de parcă ar fi fost vreo necesitate darwiniană.

Și apoi, într-o dimineață, în același an ciudat și epuizant, Emmett a văzut în *New York Times o* foarte mică mențiune despre revista aceea, *„Bloomer,* celebră în zilele de glorie ale mișcării feministe, niciodată cu adevărat de succes, și cu toate astea publicată în continuare cu mare curaj”, care se desființa. Erau citate două dintre editoarele fondatoare ale revistei, una dintre ele fiind Faith Frank. Numele ei prezent pe pagina aceea i s-a părut tipărit cu litere îngroșate.

„Am făcut o mulțime de lucruri”, spunea Faith în citat. Shrader a simțit un nod în gât amintindu-și de Faith Frank și de singura lor noapte petrecută împreună. Dar nu-și amintea doar partida de sex. Își amintea și cât de mult și-o dorise în viața lui. Există unii oameni care au un efect atât de puternic asupra ta, încât și dacă petreci alături de ei foarte puțin timp, rămân *gravați* în tine și orice indiciu despre ei, orice pomenire întâmplătoare naște în tine o agitație subită.

Fiindcă Madeline băgase o grămadă de bani în cauzele femeilor, Shrader fusese privit de-a lungul timpului drept avocatul acestora. Câteodată se simțea vinovat că trăgea foloasele, când, de fapt, nu avea nicio convingere solidă în sensul acesta. Dar apoi s-a gândit că ajunsese, de fapt, să aibă astfel de convingeri; ele deveniseră reale. Oricare ar fi fost adevărul, nu apucase să petreacă prea mult timp în compania acelei susținătoare fără echivoc a drepturilor femeilor, Faith.

Acum, regula de a nu o mai vedea vreodată fusese în sfârșit abrogată, ridicată ca un blestem din povești. Madeline avea o viață nouă, alături de furnizorul lor. Era miezul nopții când Emmett a aprins veioza de pe noptieră și i-a cerut valetului s-o sune pe asistenta lui pe telefonul de acasă, în Flushing. Connie Peshel a răspuns cu voce înspăimântată:

— Domnule Shrader? Este totul în regulă?

— Totul e bine, Connie. Te rog s-o suni mâine pe Faith Frank.

— Cine? Feminista? Pe ea vreți s-o sun?

— Da, pe ea. Găsește-i informațiile de contact și stabilește o întâlnire la noi la birou. Spune-i că vreau să-i fac o propunere de afaceri.

Faith venise fără să ceară alte detalii. Apăruse la el în birou, în fața lui, și era încă elegantă, impecabilă și, din cât se vedea, foarte deșteaptă. Iar Emmett își dorea mult mai mult această variantă a ei mai în vârstă, dar cu un sentiment nou și incitant

care-i amintea că nu mai era tânărul director executiv de la Nabisco, cu părul lung și negru și haina Nehru, și că și ea se schimbase. În 1973, când se aflase cu ea în pat, își plimbase obrazul în sus și-n jos pe trupul ei și pe chipul ei cu un fel de disperare care însemna că nu vor mai face niciodată acest lucru împreună. O savurase de parcă ar fi fost ultimul lui prânz. Erau cu totul unul în altul; el mirosea a Cherchez, ea mirosea a lămâie verde. La final erau amândoi zăpăciți și terminați. El, cel puțin, se simțea amețit.

După acea noapte de demult, Faith își văzuse de ale ei și-și construise o carieră uluitoare, așa cum făcuse și el, cu tot felul de incursiuni și căutări, influențând atâtea alte vieți. Acum, după toate aceste decade de căutări, erau din nou alături. Cât de uimitoare era viața, cu toate aceste finaluri surprinzătoare. Deși acesta nu era un final. Poate că era un început. Nu știa cum vor merge lucrurile, ce se va întâmpla. Știa numai c-o vrea alături de el în fiecare zi.

— De ce m-ai chemat aici, Emmett? l-a întrebat Faith în după-amiaza în care s-au întâlnit la el în birou. Este a doua întâlnire a noastră?

El a mormăit de plăcere.

— Da, i-a răspuns. Dacă vrei.

— Păi, de obicei bărbaților le ia mai puțin de patruzeci de ani ca să sune iar o femeie, sau invers. Cred că pentru noi e un pic cam târziu.

— Ești sigură? Pot să-ți aduc un corsaj și ciocolățele Whitman. Ți le amintești? Fiecare ciocolată avea numele ei. „Aromă de melasă”. „Tărie de cireșe”. „Ciorchine de caju”. Arăți minunat, Faith. Îmi place stilul tău. Semeni la eleganță cu o femeie de stat din Europa.

— Nu sunt sigură că ăsta e un compliment, venind din partea ta.

— Ba este.

— Atunci îți mulțumesc, Emmett; și tu arăți excelent.

Își încrucișase picioarele lungi, încălțate cu ghete, apoi le încrucișase din nou și spusese:

— Hai să trecem peste faptul că tu și cu mine am avut odată momentul nostru.

— Un moment emoționant. Care s-a terminat cu adevărat trist. Soartă potrivnică, nu crezi?

Faith a zâmbit.

— Așa aș zice. Și poate acum îmi spui de ce m-ai chemat.

I-a expus tot planul și a chemat doi tineri asociați ca să-i arate bazele pe care le gândise pentru fundația dedicată femeilor pe care voia s-o înființeze.

— În principal va funcționa ca o platformă pentru cei mai fervenți vorbitori despre drepturile femeilor, i-a spus el.

Faith i-a comunicat imediat îndoielile ei:

— Fără supărare, nu știu dacă ar trebui să mă asociez cu o companie așa de ambițioasă ca a ta. Cum ar părea lucrul acesta?

— Ar părea o manevră deșteaptă, i-a răspuns Emmett. Toată lumea te-ar invidia că nu mai trebuie să cauți resurse, așa cum o făceai la revistuța ta. Cormer Publishing erau niște nefericiți. M-am uitat peste cifrele lor și niciuna dintre reviste n-o duce bine. Adică, *Figurine Collector, Empty Nester.* Cine are nevoie de revistele astea? Hai, lasă-mă.

Ea refuzase, dar apoi revenise cu o contraofertă care presupunea alocarea unor fonduri pentru niște proiecte speciale și astfel căzuseră de acord. O vreme, Loci făcuse în principal ce trebuia să facă, dar în ultimii ani cei de la ShraderCapital făcuseră presiuni asupra lui Faith să schimbe imaginea fundației, s-o facă mai sexy, așa cum se exprimase cineva. În felul acesta puteau încasa mai mulți bani și puteau fi mai prezenți în presă. Cântăreața aia, Opus – care devenise și star de cinema –, urma să vină în curând la adunările lor. Shrader știa că Faith detesta să depindă de celebrități, manichiură și mediumul pe care-l angajaseră, dar cum se putea ea împotrivi?

La una dintre reuniunile recente, domnișoara Andromeda, mediumul, anunțase că a văzut o femeie președinte, în viitor. Mulțimea a izbucnit în urale. Dar apoi mediumul, studiindu-și cărțile sau globul de cristal sau ce naiba folosea, se pare că spusese: „Din… Indiana”.

— Oh, rahat, spusese altcineva.

Se bosumflaseră toate, tăcute. Și-au imaginat momentul acela din viitor în care senatoarea Anne McCauley, care avea înfățișarea unei bunici blânde și toate vorbele la ea, câștiga alegerile prezidențiale și forța femeile să intre iar pe aleile dosnice ale avortului ilegal, arunca medicii în închisoare și creștea procentele adolescentelor care, împotriva voinței lor,

aduceau copii în această nouă lume lipsită de bunătate.

Bugetul de operațiuni îl îngrozise pe directorul financiar atunci când Emmett îl anunțase pentru prima dată despre planul de a sponsoriza o fundație pentru femei. Dar să fie al naibii dacă nu avea să meargă. Era bun pentru femeile dezavantajate, care erau în centrul atenției, și iată cum au început să curgă donațiile. Era bine și pentru ShraderCapital și imaginea lui, care avea nevoie să fie reparată constant, și era bine și pentru Emmett personal, care urma s-o vadă pe Faith în fiecare zi de lucru, după ce n-o mai văzuse atât de mult timp și după ce-i lipsise cu o melancolie stranie și persistentă.

Au existat zile, în acești patru ani, când ea urca la el în birou cam pe la ora cinci după-amiaza – sau venea el în biroul ei – și Emmett se delecta cu prezența ei acolo, în fața lui. Faith își scotea ghetele și-și masa picioarele, vorbind pe ton jos, radiind inteligență. Îi spunea ce făcuse în ziua aceea și el îi spunea cum îi mersese lui. Beau un Malbec de bună calitate și se înconjurau cu o tăcere lungă și fericită. Din când în când vorbeau despre copiii lor, Lincoln și Abby, unul serios și constant, excepțional pentru mama lui, fiindcă era *al ei;* cealaltă, vijelioasă și de mare succes. Emmett încă o considera pe Abby fetița lui și-și amintea sentimentul precis al iubirii ei nediluate oedipice, față de el: o fetiță în poala tatălui ei, toată numai crinolină și atingere caldă.

Câteodată, în timp ce stătea alături de Faith, îi spunea câteva vorbe despre vreo femeie cu care se culcase recent și felul în care asta îi oferise un debușeu fizic. Lucrul acesta însemna mult în prezent, când intra în terifianta arenă a bătrâneții, iar Viagra devenise la fel de importantă ca o cremă pentru protecție solară. Faith era o bună ascultătoare, nu-l judeca și câteodată îi împărtășea și ea mici detalii din viața ei, dar în mare parte era discretă. Vorbeau despre cunoștințele comune din trecut. El își descărca toată furia și frustrarea.

Și întotdeauna râdeau mult de tot. Faith avea cel mai grozav râs. Și cel mai frumos gât. Avea tot ce-i trebuie, așa credea despre ea. Dar acum, stând la ea în living după ce-i pierduse respectul și după ce-i stârnise furia și disprețul din cauza eșecului stupid al proiectului din Ecuador – acum era un chin.

— Mi se pare incredibil că ai permis să fim aruncați într-o cascadă de minciuni doar pentru că nu ai fost atent la o ședință, a spus ea. Știi bine că-i mai mult de-atât. Atenția este un

pretext. Poți fi atent; am văzut-o. La mine ești atent.

— Ar fi trebuit să ascult mai bine ce se vorbea în ședința aia și n-ar fi trebuit să-i las s-o schimbe pe femeia aia pe care o agreai; ar fi trebuit să încetez finanțarea și să anunț public ce s-a întâmplat. Pedepsește-mă, Faith. Dar nu mă trata cu răceală.

Faith a strâns buzele și, doar pentru o secundă, a arătat la fel ca oricare altă femeie de pe pământ înfuriată de un bărbat.

— O să te anunț ce decizie am luat, a spus Faith, și aș vrea să nu spui nimic. Vreau doar să asculți.

El a dat din cap și și-a împreunat mâinile în poală, într-un gest exagerat de ascultare atentă. Asta era o *super*-ascultare, de care sunt capabile ființele superioare pe care încerca acum să le imite.

— N-o să fac mare scandal, a spus Faith. Asta ar pune în pericol fundația și ne-ar împiedica să facem alte lucruri pe viitor. Și deși detest vidul moral care se pare că există la etaj, la ShraderCapital, nu pot pur și simplu să-mi dau demisia, pentru că unde altundeva să mă duc? O să-ți iau în continuare banii, Emmett, cu toate că nu aprob asta. O să-i iau și o să-i folosesc, și o să supraveghez totul cu atenție, fiindcă nu prea am de ales, de fapt.

A tăcut preț de o secundă, apoi a continuat:

— Cu toții venim pe lumea asta cu o menire, a spus ea. Eu m-am pus în slujba femeilor. Asta e menirea mea. Și vreau s-o îndeplinesc mai departe. Habar n-am dacă povestea cu Ecuadorul va deveni până la urmă publică. Dacă da, o să fie stânjenitor, poate chiar o să ne reducă la tăcere. Dar ideea este că nu plec nicăieri.

— Bine.

Emmett a răsuflat ușurat.

— Nu știu ce m-aș fi făcut dacă spuneai că demisionezi.

— Oh, ai fi fost foarte bine. Ești bogatul bogaților, cel mai tare din parcare.

— Mă plictiseam foarte tare până să vii tu aici, Faith. Cineva mi-a zis, odată, că sunt un „narcisist privilegiat”. Cred că este uneori adevărat.

Emmett s-a gândit, dar nu a spus-o, că oamenii ca ei au nevoie de cineva care să le reamintească să nu mai fie niște narcisiști privilegiați. Aveau nevoie de cineva ca Faith pentru asta.

Pradă unui impuls, a luat mâna lui Faith într-a lui și, timp de câteva secunde, ea nu și-a retras-o. Apoi și-a schimbat poziția și mâinile li s-au despărțit.

— Bine, atunci, a spus ea. Se face târziu.

S-a ridicat și s-a ridicat și Emmett.

— Mai știe cineva despre asta, în afară de această Greer Kadetsky? a întrebat el. Și persoana care i-a spus, oricare ar fi ea?

— Nu știu exact.

Au rămas tăcuți pentru o clipă.

— Ei, dar Greer nu va spune nimic, nu? a întrebat el din nou.

Faith a dat din cap.

— Mă îndoiesc. Dar și-a dat deja demisia. A fost un moment foarte neplăcut. Îmi plăcea de ea și eu am adus-o acolo.

— Da, în felul în care o faci tu. Arătându-ți interesul față de oameni.

— Faptul că-mi arăt interesul e doar un aspect, a spus Faith. Trebuie și să-i iei sub aripa ta, dacă pare că asta-și doresc. Dar mai este și altceva, anume că în cele din urmă trebuie să le dai drumul. Să-i azvârli! Îi azvârli din cuib. Fiindcă altminteri își imaginează că nu se pot descurca de unii singuri. Câteodată îi azvârli prea brutal. Trebuie să ai grijă.

A făcut o pauză.

— Oricum, și tu ar trebui să încerci să te arăți interesat de ei. De cei de la etaj.

— Așa o să fac, a spus el, plin de afecțiune; s-a gândit brusc la doi puști, un băiat și o fată, abia ieșiți din facultate, care fuseseră angajați în același timp la ShraderCapital.

Erau deștepți brici și pasionați, cu talente diferite și deosebite. Amândoi erau promițători.

— Realmente, nu faci cine știe ce eforturi, a spus Faith, și oamenii sunt foarte, foarte recunoscători. Încearcă să-și arate recunoștința. Uite și dovada, a adăugat ea, făcând semn din cap spre ceva din câmpul ei vizual.

Emmett s-a întors să se uite. Pe podea, la piciorul canapelei, era o cutie mare, deschisă, conținând diverse obiecte, unele încă pe jumătate învelite în ambalaj festiv, altele despachetate și deschise.

— Ce-i cu toate astea? a întrebat el.

— Daruri în semn de mulțumire, obiecte cu valoare

sentimentală și glume între câțiva oameni. Conexiuni personale.

— De la cine?

— Oh, de la toată lumea. Oameni pe care i-am cunoscut de-a lungul timpului. Chiar și oameni pe care i-am întâlnit o singură dată. Unele au ajuns prin poștă; câteodată mi le dau la reuniuni sau discursuri. Mereu se găsește cineva care să-mi spună că l-am ajutat în vreo situație anume și, dacă darul vine prin poștă, are și un bilet atașat, și câteodată habar n-am cine e cel care l-a trimis – numele de pe bilet nici măcar nu-mi sună cunoscut sau abia dacă-mi spune ceva – și totuși biletul sună de parcă am avea o legătură importantă. Și probabil că așa și e, fiindcă pentru omul acela a fost semnificativă. Lucrurile acelea au stat acolo prea mult timp, adunând praf. Asta e doar una din multele cutii. Vârful icebergului. Deena o să mă ajute să le desfac pe toate săptămâna asta. Obiectele au o altă importanță pentru mine acum, la șaptezeci și unu de ani. Nu mai pot colecționa lucruri. A venit vremea să le triez.

Emmett s-a aplecat, a tras cutia mai aproape și s-a uitat înăuntru, scormonind prin ea, căutând. Deasupra era una dintre acele pernuțe de dantelă care le plac femeilor, un săculeț. L-a dus la nas, dar nu mai avea niciun miros.

Uite și un breloc cu o ghetuță pe el, voind probabil să simbolizeze faimoasele ghete de piele întoarsă pe care le purta Faith.

Iată și trei borcănele diferite: unul era gol; unul cu vreun gem vechi, negru, probabil și cu niște spori de botulism; și unul conținând jeleuri. Cel cu jeleuri avea și un bilet atașat, pe care scria:

> „Faith, știu că probabil primești o mulțime de borcănele, nu-i așa, pentru faimoasa ta replică despre borcane? Sunt sigură că pe ĂSTA poți să-l deschizi! (De fapt, sunt sigură că poți face orice).
> xxx Wendy Sadler”.

Apoi venea la rând un tricou cu poza unui homar, apoi un exemplar dintr-o veche carte de copii, jerpelită, numită *The Bradford Twins’ Summer Surprinse.* Pe copertă, un băiat prost desenat și o fată înălțau un zmeu. A deschis-o și a văzut o dedicație:

„Dragă Faith,
Cartea asta era favorita mea când eram mică și vreau să ți-o trimit ție.
Cu dragoste,
Denise Manguso (de la cina aceea din Chicago!)”

— Deci cum a fost cina aia din Chicago? a întrebat el.
— Despre ce vorbești?
— Dedicația. Cine este Denise Manguso?
— Habar n-am.

Emmett continua să scotocească prin cutie. A găsit o brățară făcută din cânepă și mărgele. Apoi o navă spațială de jucărie, din plastic; pe o latură scria NASA și biletul atașat spunea:

„Dragă Faith,
Acum lucrez aici, la NASA, ca director adjunct pentru inginerie. Dacă vii vreodată în capitală, mi-ar plăcea să-ți arăt împrejurimile. N-aș fi ajuns aici fără tine.
Cu drag,
Olive (Mitchell)”

Uite și o cutie cu caramele de casă. Emmet a deschis-o și a constatat că acum aveau o suprafață ca de magmă, făcută din zahăr și nuci, numai bună de spart dinții, atât era de veche și calcifiată.

— Din ce an sunt astea, Faith?
— De unde să știu?
— Atunci din ce decadă?

Au urmat o pană de păun legată cu fundă și un stilou superb gravat cu niște cuvinte ciudate, potrivit cărora penița este mai tare decât penisul.

Și iată, la fel de ciudată, o tigaie nefolosită, cu eticheta încă pe ea. Ce reprezenta oare? O altă glumă cu circuit închis, a presupus el, pe care Faith poate și-o amintea, poate nu, chiar dacă expeditorul avusese impulsul de a ieși în oraș, de-a o cumpăra și de-a i-o oferi, în semn de iubire. Toate aceste femei aveau nevoie de o legătură cu Faith. Pentru ele, ea era o plasmă. Poate că era o legătură maternă, s-a gândit Emmett, dar poate că era și ceva de genul: vreau să fiu în locul tău. Erau atât de multe femei de felul acesta, atât de multe. Dar exista o

singură, unică Faith.

— Trebuie să fie o povară pentru tine să fii cea mai importantă persoană pentru oameni care nu sunt deloc importanți pentru tine, a spus el.

— Nu-s convinsă că sunt de acord cu interpretarea ta. Și eu primesc o grămadă din partea lor, adu-ți aminte.

— Ce primești? a întrebat el. Sunt curios.

— Păi, ei mă țin pe lume, a răspuns Faith și asta a fost tot ce-a binevoit să spună.

Se întreba în fața cui se deschidea Faith. Avea prietenele ei, femeile alea din timpuri trecute, inclusiv Bonnie, lesbiana cu păr zburlit, și Evelyn, femeia de lume îmbrăcată în costume în culorile Pez[53]. Știa că sunt prietenele intime ale lui Faith; fuseseră fotografiate împreună într-o perioadă complet diferită. Lui Emmett i-a venit brusc în minte o poză de-a lui Faith alături de celelalte, adunate în jurul unui birou. Locul arăta dezordonat, aglomerat. Dar cel mai bine își amintea cât de fericită era Faith printre femeile acelea, cât de relaxată și de mulțumită.

Dintr-odată, Emmett s-a întrebat de ce Faith nu-și găsise un bărbat care să fie alături de ea în toți acești ani, după ce rămăsese văduvă atât de tânără. De ce trebuia ca o femeie puternică să-și fie propriul scut? Sau poate că așa voia ea, pur și simplu, pentru că bărbații însemnau o distragere a atenției sau poate cereau prea multă atenție. Sau poate că a fi cu un bărbat era un pic cam prea mult. El și Faith s-ar fi putut iubi unul pe altul, se gândi el acum, când era mult, mult prea târziu.

— Am greșit cu totul! a spus Emmett, fără să se poată abține.

— Poftim?

Faith părea alarmată de această ieșire.

— Te-aș fi putut iubi. Aș fi putut face asta, Faith. Ne-am fi putut completa unul pe celălalt. Am trăit amândoi aceste vieți supradimensionate, ridicole. Sexul putea fi o eliberare și o revelație. Și toate acele conversații de după. Ți-aș fi făcut scrob de ouă la miezul nopții. Mă pricep bine la scrob-făcut-în-miez-de-noapte; fac pariu că nu știai asta. Dar am stricat totul și acum și tu mă consideri un neisprăvit.

Ea l-a privit drept în față, încă evident șocată, dar încercând să-și revină, masându-și ușor gâtul cu mâna, timp de o clipă. Tot

[53] Producător austriac de bomboane viu colorate și de distribuitoare individuale de mici dimensiuni pentru aceste bomboane. (N.t.)

ce a spus, în cele din urmă, a fost:

— Nu prea cred.

Se făcuse târziu și Emmett trebuia să plece acasă. Îl așteptau șoferul și mașina, și mai târziu el și Faith aveau să doarmă în paturi separate, în care era spațiu suficient pentru o altă persoană dacă așa ar fi ales, ceea ce nu s-a întâmplat în seara aceasta. Erau tot mai bătrâni și trebuiau să aibă grijă cum își împart intimitatea. Emmett a împins cutia la locul ei, unde o găsise; cutia asta care păstrase cadourile oferite lui Faith din partea unor oameni din viața ei, pe care-i cunoscuse și pe care-i influențase în drumul ei – oameni de care abia dacă-și mai aducea aminte –, dar nu conta dacă-și mai amintea sau nu de ei, pentru că se aplecase cu blândețe asupra lor, iar ei știau asta.

Emmett a încercat să-și imagineze ce fel de dar i-ar putea face el lui Faith ca să-i arate ce simțea. N-avea nicio idee ce i-ar putea oferi vreodată – ce anume ar fi avut o semnificație. Și apoi și-a dat seama că știa, fiindcă o făcuse deja. Îi oferise o fundație.

TREISPREZECE

Lui Cory Pinto nu-i venise dintr-odată ideea acestui joc, ci de-a lungul anilor. În timpul ăsta nici măcar nu știuse că-și imagina un joc video; doar își dăduse seama că jucase o grămadă de jocuri în timp ce se gândea cu intermitențe, intens și obsesiv, la pierderea fratelui său. Însă combinația dintre joc și obsesie îl făcuse, în cele din urmă, să-și observe trăirile interioare. Așa că povestea pentru joc, atunci când i s-a arătat, a venit aproape complet conturată.

Mult timp fusese preocupat de ideea că atunci când îți moare cineva drag îți poți petrece restul vieții căutând acel om prin lume și, cu toate astea, nu-l vei mai găsi în vecii vecilor, indiferent în câte locuri tenebroase vei merge, în câte caverne te vei strecura, câte cortine vei da la o parte, în câte case vei intra. Persoana aceea dispărută chiar nu mai există și, în timp ce partea științifică pare atât de simplă, era nemăsurat de dificil de acceptat atunci când murea o persoană iubită.

Dar adevărul era că, după moartea acestei ființe iubite, oamenii pe care încă îi *puteai* vedea – adică cei vii – ți se păreau

asemănători cu cel după care tânjești. Putea fi o senzație de asemănare, o străfulgerare a unei fețe cu o formă cunoscută sau un hohot scurt de râs, și te întorceai repede stânga-mprejur, doar ca să-ți dai seama că persoana respectivă nu era deloc cea pe care o căutai, de fapt. Și atunci trebuie să te întrebi: de ce era nevoie ca *acest* puști din fața ta, acest străin al cărui râs era atât de ostentativ, cu mutră grosolană, de ce el era în viață, iar frățiorul tău nu?

Și totuși, poate că, dacă ai fi căutat cu adevărat, suficient de sistematic și suficient de departe, ai fi putut găsi, în cele din urmă, persoana pe care o căutai. Poate, poate că Alby era încă undeva, pe lumea asta, la peste trei luni de la moartea lui. Poate că adevărul secret despre moarte este că cei care au murit au fost dezrădăcinați din viețile lor actuale și obligați să trăiască altundeva, departe de tot – un proces similar reîncarnării, care nu are loc însă în viitor, ci în prezent. Un fel de program de protecție a martorilor pentru morți. Și dacă reușeai să-i găsești, descopereai că arată așa cum îi știai. Numai dacă ai ști unde să-i găsești. Numai dacă ai ști unde să-i cauți.

Acesta era punctul de pornire în jocul lui Cory. El însuși se simțea naiv în incapacitatea de a accepta moartea lui Alby. Bineînțeles, în toate sensurile esențiale o acceptase, pentru că nu era atât de fragil mental ca maică-sa; era în stare să socializeze, să bea un pahar și să aibă o conversație și pe alte subiecte în afara morții, ba chiar era capabil să interacționeze cu clienții și cu alți angajați din Valley Tek, în răcorosul Northampton, la 25 de kilometri de Macopee. Magazinul părea să fie un loc plăcut, dar solicitant. Atașamentul clienților față de computerele lor era instinctiv și reclama urgență. Dădeau năvală înăuntru, cărându-și laptopurile precum cei care-și duc în brațe la veterinar animalele accidentate sau bolnave.

— Cu ce vă pot ajuta? întreba Cory cu amabilitate.

— Pur și simplu a crăpat. Chiar în mijlocul unui proiect incredibil de important.

— Ați reușit să salvați ceva?

— Păi nu, nu recent.

Apoi, defensiv:

— N-aveam de unde să știu c-o să crape.

— Haideți să ne uităm.

Cory se ducea în atelierul din spate cu acea mașinărie

decedată, pliată, care n-avea nimic de spus în apărarea ei. Lucrul dureros în final era că aceasta nu era decât o mașinărie. O puteai aduce la viață o dată, sau chiar de multe ori, dar în cele din urmă știai că proprietarii trebuiau s-o abandoneze și s-o înlocuiască, iar tu aveai să fii cel care să-i ajute în demersul acesta.

Tot prin intermediul acestui magazin, Cory a ajuns să-i cunoască pe cei din comunitatea de gaming online care, bineînțeles, nu formau chiar o comunitate, ci un agregat de oameni, uluitor de întins și amorf, oameni aflați în case diferite, pe meridiane diferite din întreaga lume, dornici să joace zi și noapte jocuri video. Uneori, câțiva colegi de serviciu jucau Dota 2 în echipă, fiecare de la el de acasă. Și după job, o dată pe săptămână, angajații magazinului se adunau în apartamentul din apropiere al masivului Logan Berryman, un tip de 30 de ani, care, pe lângă faptul că era programator și șeful comunității tehnice din Valley Tek, făcea parte și din deloc neimportanta comunitate de contradans[54] care se formase în jurul Pioneer Valley.

Logan și prietena lui, Jen, locuiau la etajul unei case de pe strada Fruit, alături de viorile lor, de pisica lor și de borcanele cu polen de albine care stăteau pe blatul de la bucătărie, cu granulele sale strălucitoare. Aici se relaxa seara echipa de la Valley Tek – Logan, Halley Beatty, Peter Wong și acum Cory –, bând bere și scoțând doar cu dinții boabele de edamame[55] din păstaia lor mică și păroasă, iar apoi jucau cu toții Counter-Strike timp de câteva ore minunate.

Lumea prezentă, fizică, a lui Logan și Jen, lumea progresistă din Northampton, Massachusetts, căminul facultății Smith, era formată din profesori de la facultate, psihiatri și câteva cupluri de lesbiene, precum și din cafenele și câini corciți, purtând bandane, și puști care păreau fugiți de-acasă, deși jumătate din ei erau copii de profesori și de psihologi – cei mai mulți adolescenți care se strecurau înapoi în casele lor ticsite cu cărți abia seara, la culcare. Era o lume luminată din punct de vedere sexual și presupus egalitaristă. La lăsarea serii, în apartamentul lui Jen și Logan erau femei și bărbați care se jucau liberi, plini de viață. Era ca un vis despre egalitatea de șanse, deși Cory știa că

[54] Dans american cu specific popular. (N.t.)

[55] Specie de soia. (N.red.)

lumea gamingului era împânzită de ură curată. În acea lume, femeile erau hărțuite și amenințate constant – o versiune miniaturală a lumii reale. Cory văzuse mesajele agramate trimise de troli, precum „MIAR PLACE SĂȚ TAI CAPU ȘI EȘTI O FOFOLOANCĂ”. Așa cum îi spusese Greer odată lui Cory, acum mult timp, după ce o întâlnise pe Faith Frank și devenise interesată de feminism: „Îmi spun mereu că limbajul care face referire la ciopârțirea unor părți ale corpului este un cod pentru: *nu știu ce să fac cu furia asta pe care o resimt.*”

Se imagina stând aici, în acest apartament, cu Greer alături de el; l-a străbătut o senzație răvășitoare numai la gândul că oamenii ăștia i-ar putea considera un cuplu. Apoi i-a venit gândul brusc, înrudit, că dacă Greer era parte dintr-un cuplu în New York, dacă se întâlnea cu cineva sau se combinase pe termen lung sau oricum ar fi descris ea treaba asta, poate că tipul o sedusese cu povești despre combaterea misoginismului. Asta ar fi o metodă bună de-a o cuceri pe Greer. Ideea a licărit scurt în Cory, apoi a dispărut. Acum nu mai avea nicio șansă să ajungă la ea, nici ea la el. Cu cât ești mai departe de cineva, cu atât viețile voastre se despart mai mult. Cory abia dacă putea pricepe cum de oameni care nu s-au cunoscut deloc înainte, cât mai devreme în viață, ar putea vreodată să formeze un cuplu. Cu cât avansezi în vârstă, cu atât dezvolți mai mult anumite ciudățenii. O femeie ar fi trebuit să fie dispusă să accepte circumstanțele existenței lui. Până la urmă, era un bărbat în toate firea care locuia cu maică-sa.

Ori de câte ori era întrebat unde stă, Cory nu spunea „locuiesc cu mama”, o propoziție care l-ar fi putut face să semene cu Norman Bates[56]. În schimb, spunea „locuiesc acasă”. În 2014, când economia se refăcea în cea mai mare parte, să locuiești acasă nu însemna neapărat un lucru sau altul.

În seara aceasta nu putea sta prea târziu, pentru că trebuia să-i prepare mamei cina și s-o ducă la culcare – nu c-ar fi fost nevoie să anunțe motivul pentru care pleacă. Poate că se gândeau că trebuie să ajungă undeva, să se întâlnească cu vreo femeie. Era un bărbat arătos; știa și el asta. Dar, de fapt, trecuse ceva timp de când fusese combinat cu cineva. Și dintre

[56] Norman Bates este un personaj fictiv, un psihopat care suferă de dublă personalitate, creat de scriitorul Robert Bloch și inspirat de Ed Gein, un criminal american. (N.t.)

toate femeile, aceea fusese Kristin Vells. Kristin era cineva despre care știa de atât de mult timp că există pe Woburn Road, încât nu se mai gândea la ea ca la o persoană reală. Era pur și simplu cineva față de care el și Greer se simțiseră mereu superiori. Ea jucase, începătoșat, rolul Fetei Proaste care Locuiește Pe Strada Noastră. Dar apoi, când Greer ieșise din viața lui Cory, iar Kristin locuia acasă și lucra la Pie Land, Cory a început să meargă la o pizza câteodată, după-amiaza târziu, în timp ce ziua se scufunda într-o apatie gri-violet.

Când intra își lua o felie de pizza și, dacă Kristin era acolo, începeau o conversație monosilabică ce înflorea sau nu. Așa au mers lucrurile pentru o vreme. Într-o zi s-a nimerit acolo la ora închiderii, așa că el și Kristin au plecat împreună, mergând în josul străzii umăr la umăr, ceea ce era total nou. Kristin Vells avea un corp bine alcătuit, iar mirosul de aluat ieșea din ea ca o briză dulce pe o fereastră deschisă.

— Vrei să intri? o întrebase el cu îndrăzneală pe această femeie care fusese cândva cu trei trepte mai jos decât el în grupul de lectură.

Frumusețea vieții de adult este că grupurile de lectură nu mai contează! Sau, cel puțin, nu te mai feresc de nimic. Poți să fii în cele mai tari grupuri de lectură de oriunde, exemplarul alfa, iar asta tot n-o să te ferească de moartea fratelui tău, de plecarea tatălui tău sau de faptul că persoana pe care o iubești nu mai face parte din viața ta.

Kristin a intrat în casa lui Cory pentru prima dată de când se știau, cu toate că locuiau de atât timp pe aceeași stradă. El și-a amintit ziua în care Greer venise aici pentru prima dată, cu aproape 20 de ani în urmă. Să intri în casa cuiva este ca și când i-ai intra în trup. Vezi din ce este făcut și ce a clocotit înăuntrul său în tot timpul ăsta.

Maică-sa se uita la televizor când Cory și-a făcut apariția alături de Kristin.

— Mamă, ai nevoie de ceva? a întrebat-o el, iar femeia a ridicat privirea din fotoliul în care stătea așezată adeseori pe timpul zilei.

— Sunt bine, Cory, a spus ea, dar a mijit ochii la Kristin, neliniștită. Cine-i fata asta?

— Kristin, din josul străzii, a ajutat-o Kristin. Familia Vells?

— Cei cu piticii de grădină?

— Noi suntem ăia. Dar piticii nu mai sunt, de fapt. Ni i-a furat cineva acum ceva timp.

Cory a dus-o pe Kristin sus, în camera lui, și a închis ușa. Fiind acolo cu ea, a fost nevoit s-o compare cu Greer. Era o înlocuitoare, un model mult mai puțin interesant, dar tot o femeie, parfumată și delicată, cineva care știa cum era viața aici, în Macopee, și nu-l chestiona pe Cory de ce alesese „să trăiască în felul acesta”. În plus, avea o gură catifelată, cu buza de jos despicată pe mijloc în două pernuțe moi. Au fumat împreună un joint, căci era singurul mod de a gestiona un astfel de moment. Iarba devenise un condiment în viața lui la puțin timp după scurta aventură cu heroină, alături de vărul Sab. Fumatul unui joint te domolea, în timp ce heroina te scotea de-a dreptul din joc, ca într-o tornadă, și trebuia evitată pentru totdeauna.

Așa că Kristin și Cory fumaseră împreună în liniște, apoi el își ridicase privirea și se trezise dintr-odată cu ea cățărată peste el, ca o macara. S-a ridicat ușor spre fată și chipurile li s-au atins. Când a deschis gura, bărbatul i-a simțit mirosul de fum și de rugină, ca și cum acolo, undeva, ar fi fost o pată de sânge. Sărutând-o pe Kristin Vells, Cory și-a dat seama că excitarea sexuală exista în diferite intensități, în diferite concentrații, dar dincolo de asta corpul nu judecă pe cine săruți. Oricum, trecuse mult timp de când se sărutase cu cineva, cu oricine.

— Erai un alintat simandicos când erai mic, i-a spus Kristin după ce sărutul s-a sfârșit și ei s-au îndepărtat un pic, să se privească. Cu hăinuțele tale curățele. Maică-ta îți călca mereu cămășile? Arătai mereu așa de îngrijit. Așa de curat. Ca băiețelul mamei.

— Da. Iar acum îi calc *eu* ei hainele. Quid pro quo.

— Ce?

— Nimic.

Nu-i venea în minte nimic altceva despre care să discute ei doi, așa că în loc să stea de vorbă s-a cățărat deasupra ei, folosindu-și toată concentrarea și interesul pe care le putea găsi în mintea lui.

Au rămas încurcați timp de o lună întreagă – lună în care au fumat iarbă și au zăcut în pat multe ore tulburi. Într-o bună zi, pe când stăteau așa, camera a fost brusc inundată de lumină, s-a auzit un *bang* și, când a ridicat privirea, Cory a văzut-o pe

maică-sa stând în prag, cu statura ei mică și bondoacă.

— Sunt constipată, a anunțat Benedita.

— Oh, scutește-mă dracului, în pana mea, a spus Kristin încet.

— Cory, poți să-mi aduci niște Dulcolax? M-am uitat pe-aici și nu-l găsesc.

— Da, mamă, așteaptă un pic, a spus el.

Maică-sa s-a retras, târșâindu-și picioarele. De-a lungul timpului se obișnuise cu târșâitul ăsta; acum, Cory era deja atât de obișnuit cu sunetul papucilor ei violet peste tot prin casă, încât pentru el era aproape mângâietor, ca lemnele care trosnesc arzând în șemineu. Dar Kristin l-a privit cu o furie posesivă la a cărei vedere s-a înfuriat și el, fiindcă femeia asta n-avea niciun drept de proprietate asupra lui, așadar de ce credea că are?

— Cât de scârbos este că maică-ta îți spune chestii din astea intime, a răbufnit ea.

— Păi, na, nu are cui altcuiva să le spună.

— Și eu stau cu mama, dar nu-mi spune toate tâmpeniile. Ceea ce-mi convine de minune.

Cory a ridicat din umeri și și-a dorit s-o vadă plecând. Îngrijirea mamei devenise parte din existența lui. Îi gestiona viața mamei sale, o făcea să nu fie mai dureroasă decât era. Kristin nu trebuia să intervină în această zonă; ea ar fi trebuit să ignore situația, nu s-o comenteze. Dar iat-o plângându-se, arătând cu degetul, dându-și cu părerea și, în momentul ăsta, toate lucrurile care, pentru scurt timp, fuseseră erotice la Kristin Vells – micul tatuaj cu o cușcă de cățel de pe glezna ei, părul ei lung și bine îngrijit și gura ei pasională – deveniseră o sursă de repulsie. Acum, Cory era complet neinteresat de tot ce avea legătură cu această persoană, pentru că depășise niște limite și-i insultase mama. Mai mult de-atât, îi insultase mama și pe el însuși. Ce erau ei unul pentru celălalt. Nu, de fapt îl insultase *pe el.*

— Kristin, tre’ să mă ridic, a spus el.

Când o avea prin preajmă, se trezea vorbind într-un fel care nu era al lui. *Tre’. Cre’.*

— Deci, cum, Cory, acu te-ai supărat pe mine pentru că m-am scârbit de maică-ta și de constipația ei?

— Ceva de genul ăsta.

— Să ți-o trag, Pinto.

— Vai, ce drăguț din partea ta să-mi zici asta.

S-a ridicat și și-a găsit pantalonii și cămașa și s-a simțit mai ușurat ca oricând să se știe îmbrăcat. Dar Kristin nu se mișca. Stătea întinsă la el în pat și trăgea de timp. A fumat o țigară, a butonat telecomanda, ca să vadă ce era la televizor și chiar a programat o reluare pentru *Boy Meets World*, de unde își luase Cory numele. Acel episod, în care Cory iese din reprezentația *Hamlet* pusă în scenă la el la școală, după ce află că trebuie să poarte colanți, fusese văzut de el de multe ori în copilărie, fascinat de cât era totul de american, atât de entuziasmat de toată povestea asta. Acum își dorea să-și poată schimba numele Cory la loc în Duarte; era gata să și-l însușească, mai puțin faptul că era și numele tatălui său, iar asta îi evoca o cu totul altă gamă de sentimente. Kristin a luat telecomanda și a dat sonorul mai tare, iar Cory și-a dat seama că plănuia să vadă tot show-ul.

Nu te grăbi, Kristin, și-a spus el și a plecat după Dulcolax. Era exact unde știa că este: pe un raft din baie, pe jumătate ascuns după o sticlă veche, aburită. A înșfăcat Dulcolaxul și i l-a dus mamei sale.

După ce a plecat Kristin în ziua aceea, ea și Cory au devenit inamici nedeclarați. Când o vedea pe stradă, îndreptându-se spre Pie Land, îi făcea semn cu mâna, cam în silă, iar ea scotea un sunet gutural, de genul „Faci mișto de mine?” și-și vedea de drum. În curând, Cory nu i-a mai făcut cu mâna. Acum nu doar c-o pierduse pe Greer, ci și pe Kristin.

În cele din urmă, pe măsură ce timpul se evapora, pe lângă îngrijirea mamei sale și curățenia pe care o făcea în două dintre casele unde făcuse ea menaj înainte, Cory a început să învețe de unul singur tot ce putea despre repararea computerelor și designul de jocuri. Cory învăța repede și astfel Valley Tek din Northampton l-a angajat și l-a instruit; curând a devenit priceput, înțelegând în mod natural slăbiciunile diferitelor mașinării. Era mulțumit cu locul lui de muncă, alături de colegii din magazinul acela sigur, minimalist. Seara venea acasă, făcea curat și pregătea cina, apoi juca jocuri video stând turcește pe patul lui Alby, cu Slowy alături. După câteva luni, Cory a început să socializeze cu jucătorii din magazin. Logan, în special, era cu ochii pe el și părea să-l fi luat sub aripa lui. Adeseori îl încuraja să vină cu o idee pentru un joc pentru care el, Logan, putea face

designul. Cory își dăduse silința.

La finalul serii petrecute în apartamentul lui Logan și Jen, Logan l-a condus afară și l-a întrebat, pe veranda din față:

— Ai reușit ceva?

— Oarecum.

— OK. Deci da. Lucrez și eu la un joc, i-a spus el. Chiar îmi place să construiesc sistemele și mecanica jocului. Dar tu nu trebuie să-ți faci griji pentru asta; e treaba mea. Chestia e că am găsit prin niște prieteni un potențial investitor. Locuiește în Newton și vine aici miercuri seara, ca să stăm de vorbă.

— Cu ce se ocupă?

— Chirurg stomatolog, foarte bogat. Este gamer, dar zice că n-are deloc imaginație și vrea să intre pe piața asta. Îi place ideea de jocuri dezvoltate independent, ca opere de artă. Zice că dacă-și scoate banii o să considere investiția un succes. Mă întâlnesc cu el la Hops, berăria de pe Masonic. Dacă vrei, poți să vii și tu să-i spui ce faci.

— Oh. Păi nu cred că sunt pregătit încă, a spus Cory.

— Ai timp până vineri. Cred că ai putea să-ți pui gândurile cap la cap până atunci.

Așa încât Cory a venit acasă de la muncă și s-a așezat la masa din living, cu maică-sa stând liniștită în fața lui. Într-unul dintre numeroasele caiete ale lui Alby, el a început să scrie niște note lizibile pentru jocul pe care-l structurase recent, dar pe care, de fapt, îl concepuse cu mult timp în urmă. Apoi, miercuri seara a intrat în fagurele de lemn lăcuit al berăriei Hops din centrul orașului. Mereu se simțea agitat când trebuia să meargă în locuri din astea șmechere, fiindcă îi aminteau de ce avusese odată, chiar și pentru puțină vreme – bogăția care-l înconjurase la Princeton și apoi la Manila, înainte de a renunța la tot.

William Cronish avea 35 de ani, o bărbie voluntară și era chirurg buco-maxilo-facial; își dorea foarte mult să pară de viță nobilă.

— Când eram mic eram cam sumbru și mai eram și obsedat să joc niște jocuri neconvenționale. Dar tata și bunicul au fost dentiști și, când a venit timpul să mă gândesc ce fac cu viața mea, m-am lăsat împins în direcția asta, pentru că nimic din ce mă interesa pe mine nu mi-ar fi asigurat traiul zilnic. Așa că acum am un cabinet senzațional, dar mă gândesc încă la cealaltă parte a personalității mele. Îmi place foarte tare să stau

la parter, adâncit în vreun joc șmecher. N-o să fac vreo avere din asta; o duc deja foarte bine. Dar sunt chiar nerăbdător să aud cu ce ați venit încoace.

Logan a vorbit primul.

— Vânătoare de vrăjitoare, a spus el rar, lăsând fiecare cuvânt să se așeze. Este un RPG[57]. Avatarul tău este o fată din Salem, 1692. Este o fată obișnuită. O adolescentă cu bonetă.

— Trebuie neapărat să fie fată? a întrebat Cronish. Nu poate fi un sătean?

— Săteanul poate fi și o fată, a punctat Cory.

— Așa e, a spus Logan. OK, hai să-ți descriu cum o să generez mediile de joc.

Cronish a ridicat mâna.

— Știi ceva, a spus el. Să ne oprim aici. Mi se pare un pic convențional. Și, de fapt, există deja câteva jocuri despre Salem. Așa cum ți-am spus, caut arta mai mult decât orice altceva.

Privirea chirurgului stomatolog s-a mutat spre Cory:

— Poate că ideea ta o să se potrivească mai bine?

Cory nu voia să-i ia fața lui Logan, care fusese atât de amabil cu el, chiar dacă dintr-o oarecare milă. („Nu poți să-l ajuți pe drăguțul ăla de Cory Pinto?” și-o imagina el pe Jen, în bucătărie, implorându-l pe Logan pe un ton plângăcios).

— Logan și cu mine suntem împreună în treaba asta, a început el. Ideea este a mea și eu o s-o scriu, dar el este designerul și programatorul. Eu nu știu nimic despre astea.

Logan a intervenit:

— Pot să-ți spun ce planuri am pentru asta. Când o să asculți ce are de spus Cory, s-ar putea să te gândești „uau, cum poate fi făcută treaba asta având în vedere numărul de medii de joc pe care trebuie să le creăm, dar…”

— Stai, a spus Cronish. Ajungem și la asta. Poate.

Apoi către Cory:

— Dar mai întâi, spune-mi cum o vezi.

Astfel încât Cory a început să vorbească despre „ideea” lui, nu în felul în care-și imagina că vorbesc designerii de jocuri despre ideile lor, ci în felul în care o văzuse el.

— Dacă ai fi în căutarea unei persoane pe care o iubești și care a murit? le-a spus Cory celor doi bărbați, pe ton scăzut. Chiar dacă știi că acea persoană pe care o iubești a murit și că,

[57] *Role-playing game*: joc de roluri. (N.t.)

din motivul ăsta, căutarea ta este lipsită de sens, totuși *trebuie* s-o faci, pentru că nu-ți vine să crezi că persoana aceea pur și simplu nu mai există. Adică, rațional, crezi, dar în adâncul sufletului tău, nu. Fără chiar s-o știi, cauți și cauți, încercând să găsești omul acela în vise, în alți oameni, într-un cerc nesfârșit de dureri și nostalgii, poate în droguri, poate în scurte aventuri sexuale cu persoane cu care nu te-ai fi gândit vreodată să faci sex. În orice ai putea găsi pe lume. Dar nu merge. Nu merge deloc. Cum ar putea? Persoana pe care o iubești a murit. Trupul ei a încetat să funcționeze, inima ei a încetat să bată, creierul ei nu mai este irigat de sânge. Nu are cum să mai existe. Însă în versiunea de joc, în versiunea *noastră,* pe care am denumit-o pentru moment Căutătorul Sufletelor, s-ar putea să ai totuși o șansă s-o găsești.

S-a oprit aici, dar fiindcă bărbatul nici nu-l întrerupsese, nici nu-i pusese întrebări, nici nu dăduse din cap și nici nu avusese vreo reacție, oricare ar fi fost ea, era imposibil să-și dea seama dacă o dăduse de gard sau avusese succes.

Cory a continuat să vorbească, fiindcă nu avea încotro.

— O să fie foarte, foarte greu, totuși, a spus el. Adică, aproape niciun jucător nu va putea vreodată să ajungă la final. Asta va fi o parte din tentație. Cei mai mulți cumpărători de jocuri nu experimentează de fapt niciodată ce speră să experimenteze. Dar, din când în când, câțiva dintre ei reușesc.

A tăcut, apoi a continuat:

— Oamenii vor vrea să știe: „Cum faci asta? Cum găsești persoana aceea?” Dar răspunsul nu va fi ușor. Va fi un joc foarte emoțional și intuitiv. Însă deopotrivă și contraintuitiv. Oamenii capabili să-și găsească morții vor deveni celebri în lumea gamingului, pentru că toată lumea va ști că poți reuși cumva. Doar că trebuie să încerci suficient de mult și de insistent ca să găsești persoana pe care ai pierdut-o și, în cele din urmă, poate că vei fi în stare să transformi dorul acela într-o abilitate. Desigur, cele mai multe dintre jocurile individuale nici nu vor avea vreodată capacitatea software de a-i localiza pe cei morți. Dar unele dintre ele o vor avea și, dacă ai unul dintre acestea, e ca și cum ai fi tras lozul norocos. N-o vei ști până nu-l vei testa luni și luni întregi, jucându-te cu el. Dar chiar și dacă vei avea unul dintre aceste jocuri, tot trebuie să faci toți pașii corect ca să-l găsești pe cel care a murit.

— Cum ai ajuns să te gândești la toate astea? a întrebat Cronish cu voce neutră.

Cory nu plănuise să intre în discuția asta, dar acum a spus încordat:

— Fratele meu mai mic a murit. L-a călcat o mașină și acesta a fost cel mai rău lucru care s-a întâmplat vreodată în familia mea. Un lucru pe care nu reușesc să-l uit de atunci încoace – a spus Cory, vorbind repede și fără să permită acel moment în care celălalt spune, de obicei. „Condoleanțe” – este că se poate întâmpla orice, oricând. Iar asta e o filosofie de viață destul de bună, atunci când încerci să creezi jocuri video. Toată treaba cu cele mai multe dintre jocuri, cel puțin acelea pe care le-am jucat eu și Logan, este surpriza, nu? Cade o stâncă. Lovește un fulger. Ambuscada. Te pregătesc pentru toate stâncile reale care pot cădea, pentru toate fulgerele care pot lovi, pentru ambuscadele care sunt… ornamentele decorative ale faptului că ești în viață.

De unde veneau toate cuvintele astea? Exact acum și-a dat seama. Veneau din diplomația învățată în scurtul lui stagiu acolo de la Armitage & Rist. Dar apoi drumul a virat brusc. O întoarcere amplă, la capătul căreia Cory ajunsese într-o altă formă. Fără consultanță, de data asta. Fără parteneriat într-un startup pentru finanțare, vreodată.

— Când moare cineva, spunem că l-am pierdut, a continuat Cory. Noi l-am *pierdut* pe Alby. Mie așa mi se pare; că oamenii ăștia trebuie să fie undeva, nu? Nu pot să nu fie nicăieri. N-are niciun sens.

Cory a întins mâna după rucsac și a scos de acolo cu grijă caietul lui Alby, l-a pus pe masă, puțin îngrijorat de faptul că suprafața era umedă.

— Am făcut o mulțime de însemnări, a spus el. Vă puteți uita peste ele acum, dar nu vi-l pot împrumuta sau ceva de genul ăsta, pentru că a fost al fratelui meu.

Cronish a început să-l frunzărească, de parcă ar fi studiat radiografia maxilarului cuiva. A rămas mut o bună perioadă de vreme. A trecut atât de mult timp, încât Logan s-a ridicat și s-a dus spre colțul cu ținta de darts, începând să se joace.

Cory i s-a alăturat, șoptind:

— Mie, unul, mi s-a părut că Vânătoare de vrăjitoare e grozav. Eu o să joc jocul tău.

— Nu-ți face griji, frate, a spus Logan, un bărbat masiv a cărui

întreagă concentrare și energie erau acum adunate în degetele sale strânse ca un clește.

La un moment dat, Cronish a venit spre ei, ținând în mână caietul lui Alby.

— M-am prins, i-a spus el lui Cory. Bunicul meu a murit de un atac cerebral masiv când aveam nouăsprezece ani și mi-a rupt sufletul. Aș face orice ca să-l regăsesc, să-i arăt ce am ajuns.

Ochii îi străluceau de încântare.

S-au așezat înapoi în separeul lor și au mai discutat un pic, avansând spre detalii. Fiecare jucător trebuia să poată personaliza un „suflet pierdut”. Urmau să existe multe opțiuni pentru acea persoană dispărută, nu doar genul, rasa și vârsta, ci și trăsături suplimentare speciale referitoare la personalitate și interese. Și, atunci când îl jucai pentru prima dată, exista o scenă în care puteai interacționa cu acea persoană îndrăgită, care în acest punct nu murise încă.

— Deci, practic, jocul este împărțit în „înainte” și „după” moarte, a spus Cronish. Asta vrei să zici?

Cory a dat din cap.

— N-o să arătăm scena morții, pentru că ăsta ar deveni momentul principal și nu vreau să fie așa. În plus, ar face jocul de-a dreptul convențional și inutil de explicit. Jucătorul se scufundă dacă vrea în amintiri, la care se poate întoarce oricând cu funcția Album, dar jocul este în principal despre căutarea unui așa-numit suflet pierdut. Căutarea te poate duce peste tot în lume, dacă acolo alegi să cauți. Sau te poți concentra asupra unei regiuni geografice despre care ai o presimțire. Sau chiar, știți voi, în mansarda cuiva.

— Ăsta e un concept foarte straniu, a spus Cronish. Dar totodată și foarte ambițios.

Acest cuvânt, *ambițios*, nu se mai aplica la nimic din ce făcuse Cory de mult timp încoace, dar era un cuvânt pe care-l auzise cândva constant, referitor la el și la Greer; adeseori așa se caracterizau chiar ei înșiși.

— Întrebarea este, firește, a spus Cronish, și acum, în final, ajungem la tine, Logan – se poate face?

Logan a lăsat jos paharul cu bere și a spus:

— Lasă-mă să-ți zic în cuvinte simple. Luăm un artist pentru mediile de joc, poate doi. Cred că putem face mai multe medii dintr-un număr relativ mic de piese componente. Sunt foarte

interesat să generez sisteme care învață computerul să facă lucruri mișto. Cred că aici ar putea fi ceva de genul ăsta. Cory o să scrie un metatext și ăsta poate fi adaptat pentru diferiți jucători. O să includă niște mesaje încriptate, dar acestea pot fi interpretate diferit, în funcție de cine le citește.

— Sună ca o piesă de teatru interactiv, a spus Cronish. Iar asta mă interesează foarte tare. De fapt, v-ați gândit să mergeți la New York la un moment dat, la una dintre producțiile acelea interactive? Pun în scenă *Muntele vrăjit* pe Roosevelt Island și am auzit că producția este excelentă.

Cory și-a amintit imediat de recenta invitație a lui Greer. „Poți să stai la mine”, îi spusese ea, și la gândul acesta a tresărit de plăcere. Dar poate că s-ar fi întristat când ar fi ajuns în apartamentul ei din Brooklyn, unde ar fi trebuit și el să locuiască și unde nu fusese de fapt vreodată în toți acești ani.

Chiar dacă acum se părea că au un investitor – înger păzitor, asta nu însemna că lui Cory îi era asigurat „succesul” pe viitor, o expresie care avea înțelesuri atât de diferite, în funcție de context. Ai succes dacă investește cineva în jocul tău video sau doar acesta va fi jucat de o mulțime de oameni? Și câți oameni, mai exact, trebuie să-l joace, ca să fie considerat un succes? Îl vor considera un succes și cei care cred că jocurile video sunt o pierdere de timp prostească sau, și mai rău de-atât, că sunt parțial responsabile pentru dispariția cititului și colapsul civilizației?

Pentru Cory nu prea conta dacă va avea succes sau nu. Și totuși, pe măsură ce viața lui a fost absorbită de conceperea jocului, au intervenit și alte schimbări. Într-o noapte, pe când era în apartamentul lui Jen și Logan, colega lui, Halley Beatty, l-a privit și i-a zâmbit diferit.

— Mai târziu vrei să vii pe la mine? i-a șoptit ea.

Halley era neobișnuit de palidă și de pistruiată; avea pistrui chiar și pe pleoape, a observat el în timp ce se afla în pat, alături de ea, în ferma pe care o închiriase în Greenfield.

Nu era nimic ostil între ei, așa cum fusese cu Kristin Vells. Nicio impresie de timp irosit, ca un ceas bătând tot mai tare în încăpere. După moartea lui Alby, Cory revenise la cavalcada pornografică cu o intensitate străină în adolescență. Pornografia, care îți dă mereu acea senzație cunoscută, la fel de satisfăcătoare, disponibilă și vulgară ca o pungă caldă cu

mâncarea de prânz în ea.

Masturbându-se pe ascuns în camera lui, alături de a maică-sii, de parcă era din nou adolescent, se uita la o imagine de pe laptop, gândind clar acest lucru: femeia asta nu este cu mine. Actrița asta porno nu este câtuși de puțin interesată de mine, ci o încearcă probabil un soi de milă. Nu că asta l-ar fi oprit. Avusese până acum câteva aventuri. Primele – Clove Wilberson, apoi Kristin – îl făcuseră să se displacă pe sine; cea mai recentă, Halley, îl făcuse să se simtă viu, reamintindu-i că această colecție de părți componente pe care le purta după el încă formau un trup tânăr de bărbat.

Într-o joi dimineață, pe când Cory se pregătea să plece spre casa profesoarei Elaine Newman, maică-sa a venit la el în bucătărie, gata îmbrăcată.

— Pot să vin și eu? l-a întrebat ea.

— Cum adică?

— Pot să vin și eu la profesoară acasă? A trecut multă vreme. Pot să te ajut.

Cory nu voia să arate faptul că era surprins. Cu toate că nu-și mai pigulea mânecile și nu mai susținea că l-a văzut pe Alby, trecuseră ani întregi de când maică-sa nu mai voise să meargă undeva sau să facă ceva și nu se aștepta ca de data asta să fie vreo schimbare semnificativă.

— Sigur, a spus el. Am aici toate materialele.

Au mers în tăcere și când au intrat în casa familiei Newman, maică-sa a rămas pe loc și a privit de jur-împrejur, cercetând camerele. A trecut un deget pe suprafața băncuței din hol și, când acesta a rămas curat, l-a privit aprobator.

— Drăguț, a spus ea. Folosești Pledge, nu chestii ieftine, nu?

El a dat din cap.

— Bine. E mai bun.

După ce maică-sa a inspectat camerele pe care le curăța în viața ei anterioară, Cory a luat o găleată cu materiale din debaraua de pe hol și i-a dat maică-sii o pereche de mănuși de cauciuc, apoi au trecut la treabă.

De multă vreme n-o mai văzuse pe maică-sa arătând un interes pentru un lucru anume, luând o decizie sau fiind complet distrasă de la suferința ei; n-o mai văzuse nici muncind de atâta vreme. Dar acum iat-o, în coate și genunchi în bucătăria profesoarei Newman, curățând gresia așa cum obișnuia s-o facă

săptămânal. Ai putea spune că a curăța casa cuiva este un job de rahat. Că este dezgustător să fii martor la obiceiurile și tabieturile cuiva, să găsești unghii tăiate – de la degetele de la mâini și de la picioare – și mici ghemotoace de păr, tuburi pe jumătate stoarse de cortizon sau chiar de lubrifianți, toate dovezi ale unei vieți la care nu prea vrei să te gândești.

Dar poți, de asemenea, și să spui că este o muncă și atât. Și că munca asta este admirabilă, chiar dacă este grea, neatrăgătoare sau subapreciată, sau adeseori prost plătită dacă ești femeie, așa cum obișnuia să-i reamintească Greer. Maică-sa nu era mai presus de munca aceasta. Poate că nu-i plăcuse cândva, dar acum o alina și o revitaliza. Pe parcursul acelei dimineți îi arătase diverse trucuri: cum să folosească oțet alb într-o grămadă de moduri istețe. Cum să împacheteze un cearceaf așa încât să stea ordonat pe raft, în dulapul cu lenjerie. Au deschis ferestrele, ca să aerisească.

— Ești foarte bun la asta, a remarcat ea.

Aceea a fost ziua în care mama lui a început să se vindece. A știut-o chiar atunci și a știut-o cu și mai multă certitudine mai târziu, privind înapoi. Munca este un tonic pentru oricine, dar pentru mama lui era o băutură vitaminizată. Și în cele din urmă, fiindcă nu mai fusese în stare să muncească după moartea lui Alby, munca era acum măsura recuperării sale. Dacă poți munci din nou, indiferent care este munca pe care o faci, înseamnă că te vindeci.

A ținut să vină cu el și data următoare, apoi încă o dată. Muncind în liniște unul alături de celălalt, ștergând de praf cărțile de istoria artei ale lui Elaine Newman și curățându-i podelele cu lichid Bona pentru curățat lemnul, cu mirosul acela artificial plutind peste ei amândoi, Cory a văzut-o pe maică-sa cățărându-se ca să iasă la lumină dintr-o văgăună. Nu voia s-o grăbească; nu voia nici măcar s-o întrebe în fiecare săptămână dacă dorea să vină cu el. Dar în curând ea a început pur și simplu să-l aștepte când venea vremea să meargă la treabă, purtând hainele pe care obișnuia să le poarte pentru menaj: o bluză veche, pantaloni de trening și pantofi sport.

Lui Cory începuseră să-i placă aceste drumuri alături de ea – mersul cu mașina în liniște, apoi orele petrecute împreună în casa aceea victoriană, pornind instalația audio ultimul răcnet și ascultând ce le pica la îndemână. Favoritul cuplului Newman era

Sondheim. Când a auzit versurile: *„Nu e o bogăție/Faptul că suntem o echipă?*" s-a gândit că da, ei erau *o echipă,* Cory și Benedita Pinto. Copilul imigranților ar fi trebuit să crească și să-și depășească părinții, dar, în schimb, ajunsese la nivelul mamei sale: într-adevăr, o echipă.

Ea se simțea din ce în ce mai bine și a devenit foarte grijulie în privința respectării tratamentului. Într-o zi, când Cory stătea în mașină așteptând-o să iasă din biroul asistentului social care răspundea de ea, mama sa s-a ivit în ușă și i-a făcut semn să intre. Cory, surprins, s-a conformat și s-a așezat pe un scaun în micul birou de acasă al Lisei Henry, femeia masivă și răbdătoare care avusese grijă de Benedita în toți acești ani.

— Mama ta și cu mine credem că astăzi ar fi un moment foarte bun să discutăm ceva cu tine, a spus Lisa. Am tot vorbit în ultima vreme despre cum ar fi dacă ar fi și ea mai independentă.

Mama lui Cory și-a ridicat privirea, agitată, a dat din cap și apoi a tăcut. Cory și-a dat seama că era rândul lui să vorbească.

— OK, a spus el. Independența este un lucru bun. La ce fel de independență te referi?

— Poate, a spus maică-sa, aș putea locui cu mătușa Maria și unchiul Joe.

— În Fall River?

— Acum au loc, de când a plecat Sab.

Ca un fel de mic miracol, vărul lui Cory, Sab, își luase inima în dinți și căutase ajutor la Drogații Anonimi, iar acum lucra pe post de asistent bucătar la Embers, în Deerfield. Mâinile acelea care mărunțiseră heroina și cocaina făceau acum *chiffonade*[58] de busuioc și o *brunoise*[59] de morcovi, țelină și ceapă. Numai ideea că Sab știa cuvinte ca astea, franțuzești, era surprinzătoare. Sab avea propriul set de cuțite cu care venea la muncă, un Wtisthof excelent și un neprețuit Shun, pe care noaptea le ținea încuiate într-un dulap acasă, ca pe niște arme de foc. Cu câteva luni în urmă se căsătorise cu o femeie mai în vârstă decât el, divorțată și cu două fiice, chef patiser la Embers. Acea epocă a scăldatului în heroină și a vânzării de diferite substanțe se sfârșise odată cu ultimele vestigii ale

[58] Termen ce desemnează o tehnică de mărunțire fină a diferitelor verdețuri. (N.t)

[59] Termen ce desemnează o tehnică de mărunțire a legumelor în pătrate cât mai mici și egale. (N.t.)

adolescenței sale. La fel ca primele tuleie de mustață, aceste urme fuseseră defrișate, și Sab începuse o viață nouă.

— Mătușa a vorbit despre asta cu mama ta, acum ceva timp, a spus asistenta socială. Știe că mama ta a început să te ajute la curățenie în casele foștilor ei clienți. Și că mintea ei este mai organizată, iar medicația își face treaba, că este mai responsabilă cu propria persoană și are grijă de ea. Totul pare că se îmbunătățește.

— Cred că așa este, a spus Cory, un pic uluit. Deci dacă procedăm așa, a întrebat el, ce se va întâmpla cu casa?

— Am putea s-o vindem, a spus Benedita. Am putea obține un preț rezonabil.

El a privit-o stăruitor.

— Cine te-a învățat să zici așa?

— Mama ta a sunat la Century 21[60], a explicat asistenta socială.

— Totodată, a adăugat Benedita timidă, joi seara, la ora zece, mă uit la *E vreun cumpărător pentru casa asta?*

Peste tot în jurul lui și fără știrea lui se întâmplau diverse lucruri. Nisipurile se mișcau, se agitau; Cory și-a amintit cum s-a simțit prima dată când a tras pe nas heroină alături de vărul lui. Podeaua se făcuse moale și se prăbușise, iar acum se întâmpla din nou același lucru.

Dar cu mine cum rămâne? s-a întrebat el.

Lisa Henry și-a dat seama la ce se gândea.

— Cory, a spus ea, nu vrei să vii altă dată să vorbim despre aspectele logistice?

Cory s-a uitat la maică-sa.

— Nu vreau să dau buzna aici, a spus el, dar ea a alungat ideea cu o fluturare de mână.

Așa că, în următoarea săptămână, s-a întors singur în biroul Lisei Henry, LCSW[61], dar nu ca să discute aspectele logistice, ci chiar viața lui. Vocea Lisei Henry era atât de blândă, încât aproape că l-a făcut să plângă.

— Cory? l-a interpelat ea. Vrei să-mi spui cum ai primit veștile despre planurile mamei tale?

---

[60] Una dintre cele mai mari companii pentru tranzacții imobiliare din Statele Unite. (N.t.)

[61] „Licensed Clinical Social Worker”: titlu profesional acordat psihologilor specializați în servicii sociale. (N.t.)

Instantaneu și violent, Cory s-a înfuriat pe ea pentru blândețea și înțelegerea pe care i le arăta, căci acestea îl făcuseră să tremure și să se emoționeze brusc. Nu știa dacă era și ea mamă, dacă avea copii mici sau dacă, în calitatea ei de terapeut, așa vorbea cu toată lumea – adresându-se copilului din clienții ei. Cory, ditamai bărbatul de 26 de ani stând într-un scaun prea mic, era aproape zdrobit de emoție.

— Sunt bine.

— Îmi imaginez că ești un pic cam copleșit. După accident ți-ai reajustat întreaga existență și acum poate că te gândești că trebuie s-o reajustezi din nou.

Nici măcar ceea ce spusese nu l-a făcut să simtă că se sufocă, ci faptul că-și făcuse timp și îi păsase s-o spună, cu capul ușor înclinat a îngrijorare. Să-i spună în felul ăsta, pe nume. I-a auzit vocea ca de la mare depărtare. Cory, spunea ea încontinuu. Cory? Era de parcă l-ar fi strigat cineva de la trei case distanță. Brusc s-a simțit nostalgic față de copilăria lui, care exista încă în propria casă îndepărtată, undeva adânc înăuntrul lui. Dar apoi și-a dat seama, în timp ce terapeuta continua să-l strige, că nu-i lipsea copilăria, ci nevoia de a se apropia de o femeie. Acesta era un detaliu de care nu se bucurase demult.

Și-a amintit de prima dată când frământase cu mâna trupul lui Greer, pe când aveau amândoi șaptesprezece ani. Fusese uluit de moliciunea ei. De parcă ar fi atins o materie ușoară, ca iarba. Părul fetelor trebuie să fie mai eteric ca al băieților; trebuie să existe acolo o deosebire de natură științifică. Și sânii ei erau supranaturali. Ca să nu mai spunem de piele și gură. Dar moliciunea ei nu era doar în zona tangibilă; avea și o anumită blândețe a vocii. Indiferent cât de tare vorbea, el putea vorbi și mai tare. La skanderbeg el o învingea întotdeauna, dar nu era neputincioasă. Fetele nu sunt neputincioase. Câteodată au o anumită moliciune, dar nu mereu. Oricum ar fi ele, îi erau complementare lui.

Se părea însă că, atunci când ei doi se despărțiseră, Greer devenise un fel de sârmă înnodată. Unde erau calitățile pe care le iubise la ea? Preluase el însuși unele dintre ele. Fiindcă, bineînțeles, fiecare avem o parte blândă și una aspră. Scheletul și pielea. Dar femeile își revendică teritoriile blândeții, pe care bărbații le reneagă. Poate că este mai ușor să spui că-ți place blândețea la o femeie. Dar, de fapt, să ți-o dorești să o ai și tu.

Cory trăgea șervețel după șervețel dintr-o cutie peste care fusese așezată o cutie și mai mare, făcută dintr-un metal auriu. Ce obiect trist era acesta, conceput să deghizeze șervețelele de care clienții Lisei Henry aveau nevoie mai mereu. Doar aflându-se în fața ei, oamenii aceștia deveneau probabil niște epave emoționale. Confruntați cu atenția ei, se sensibilizau și ei și începeau să plângă. Cory și-a șters nasul cu zgomot, de parcă ar fi încercat să preia controlul.

— Presupun că nu ești obișnuit să vorbești despre tine, a spus ea.

— Nu, nu sunt. A încetat să mai conteze pentru mine.

— De ce?

El a ridicat din umeri.

— O despărțire nasoală. Dar a fost cu ceva timp în urmă.

Lisa a închis ochii și apoi i-a deschis, ceea ce i-a adus aminte pe loc lui Cory de Slowy, care făcea adeseori așa. Oare și Slowy se gândea intens în momentele acelea sau se afla în derivă într-un univers reptilian?

— Nu sunt sigură că timpul te ajută mereu să accepți situația, a spus Lisa. Încă te mai gândești la această persoană?

— Da. La Greer.

— Cu Greer puteai vorbi despre tine însuți, adică despre ce simți. Și acum ai pierdut asta.

— Da. Asta și aproape orice altceva.

Cuvântul *pierdut* l-a făcut să se gândească la SoulFinder. Dar pe Alby nu mai avea să-l regăsească vreodată. Pe Greer o pierduse în cel mai banal mod: o despărțire. Rareori oamenii vorbeau despre o despărțire ca fiind ceva tragic; mai degrabă, despărțirile erau parte din viață. Atunci când te despărțeai de cineva, îl puteai căuta oriunde, poate chiar îl puteai găsi fizic, dar chiar dacă rămânea aceeași persoană, pentru tine nu mai era aceeași; nu-ți mai aparținea. Evaporarea iubirii era un fel de moarte. În mod sigur, Lisa Henry înțelegea lucrul acesta. Se uita la el cu o expresie care conținea atâta compasiune, încât i se părea că e străpuns de o mie de săgeți.

Timpul s-a scurs. Ea s-a ridicat, s-a ridicat apoi și el, s-au salutat, și Lisa a deschis ușa. Această unică sesiune fusese suficientă pentru el, după cum și-a dat seama ulterior. Fusese util să discute cu terapeuta, dar era destul. Cory a ieșit în stradă, unde după-amiaza pălea încet, ca și când ar fi fost

ștearsă ușor, în timp ce el se aflase înăuntru. Băiatul se întâlnește cu lumea[62], s-a gândit Cory, îndreptându-se spre mașină.

PAISPREZECE

Atunci când nu ai job, nu trebuie să treci în grabă prin zilele săptămânii, ci să le trăiești. Greer, acum șomeră, găsise oaze de soare, mici vârtejuri de vânt și o cafenea din Brooklyn cu o bună combinație de sporovăială și liniște. Își petrecea orele prin aceste locuri, citind romane așa cum făcea când era adolescentă, când nu avea nimic altceva de făcut, când nu trebuia să fie altundeva și nimeni n-o supraveghea. Citea într-un adevărat „abandon", așa cum ar fi putut fi numit, deși atunci când citești o carte nu abandonezi nimic; dimpotrivă, pui totul în ordine. După ce plecase de la Loci și o părăsise pe Faith într-o manieră atât de dramatică, găsise cărțile tot acolo unde le lăsase. Citea Jane Austen și citea *Jane Eyre;* cele două Jane confundate cândva de Zee. Citea un roman franțuzesc contemporan în care personajele erau disperate și în care nu erau ghilimele de citare, ci doar linii mici[63] care o făceau pe Greer să se simtă un pic aiurită, dar și un pic franțuzoaică.

Stătea în cafenea fără să se grăbească nicăieri și se gândea la cum se întrebase întotdeauna cine erau oamenii aceia care se aflau în cafenele în mijlocul zilei, iar acum știa. Unii dintre ei erau, la fel ca ea, șomeri, rătăciți. Stătea acolo simțindu-se foarte diferită de ea însăși. Avea suficienți bani pentru a supraviețui câteva luni, așa că nu trebuia să se grăbească să-și găsească alt job. Cu Loci o terminase și, mai mult decât cu Loci, cu Faith Frank. Cu Zee treaba era doar pe jumătate terminată; schimbaseră recent niște mesaje pe e-mail în care Greer încercase din nou să-și pună cenușă în cap, la început serios, apoi în glumă, iar Zee îi răspunsese cu câteva rânduri scurte și amuzate, așa că se părea că lucrurile încep să se dezmorțească.

---

[62] În original, „Boy meets world", aluzie la numele sitcomului american al cărui personaj principal este Cory Matthews. (N.t.)

[63] Aluzie la diferențele de punctuație dintre America și Europa pentru a marca un dialog: în literatura americană se folosesc ghilimelele, în cea europeană, linia de dialog. (N.t.)

Într-o după-amiază, pe când se afla acasă, picotind pe canapea, a sunat Cory.

— Greer, a spus el. Sunt Cory Pinto.

— Spre deosebire de care Cory?

— Poate că mai știi pe vreunul, a spus el. Ar fi posibil, îți amintești când mi-ai zis că aș putea să stau la tine dacă o fi să vin la New York?

— Sigur.

— Nu-i nicio problemă dacă retragi oferta. Dar o să vin acolo să văd o piesă. Teatru interactiv. Investitorul nostru vrea să merg și mi-a luat bilet. Mă gândeam să stau vreo două nopți, dacă nu te deranjez.

Cory s-a așezat la volan și și-a făcut apariția în New York joi seara, cu un rucsac în spate. S-au îmbrățișat stângaci în ușă. Greer a comandat imediat niște mâncare de la restaurantul thailandez, știind că așa va abate atenția de la această situație stânjenitoare. Au mâncat la măsuța din livingul lui Greer. În lumina palidă, cu toate cutiile cu mâncare deschise în jurul lor, Cory i-a povestit mai multe despre lenta și dureroasa creație a jocului, despre parteneriatul cu prietenul lui din Valley Tek, despre artiștii grafici pe care-i angajaseră și despre investitorul care plătea pentru toate astea.

— Nu este nicio garanție c-o să iasă ceva, a spus Cory. Jocul nu este deloc pentru consumul larg și piața este fluctuantă. Dar nu știu, este aiurea să zic că am niște mici speranțe?

— Nu. Cred că e grozav, a spus ea.

— Cât despre mama, nu credeam că situația s-ar putea îmbunătăți după atâta timp, dar se pare că așa se întâmplă. Nu cred că mai are nevoie de mine în aceeași măsură.

— Asta e grozav. Și ce înseamnă pentru tine lucrul acesta?

— Exact asta mă întreb și eu, a spus Cory. O să fiu bine, Greer, nu trebuie să-ți faci griji.

— Nu-mi fac griji, a răspuns ea, dar și-a amintit că numai asta făcuse după moartea lui Alby.

Își făcuse atât de multe griji că el se va pierde pe sine și că ea îl va pierde pe el. Dar el nu s-a pierdut pe sine. El a fost permanent cel care a rămas pe loc și a fost de mare ajutor. Greer nu văzuse asta.

— Îmi pare rău pentru cum m-am purtat, a spus ea. Cu tine.

— Păi și mie îmi pare rău. Pentru cum m-am purtat *eu,* vreau

să zic.

Cory a zâmbit.

— Dacă a existat vreodată o conversație mai generală și mai vagă decât asta, eu n-am auzit-o.

— Este ciudat, a spus ea, felul în care câteodată ești prezent în viața ta, dar alteori te uiți în urmă ca un spectator. Este de parcă ai merge înainte și-napoi, înainte și-napoi.

— Și apoi mori.

Ea a râs ușor.

— Da. Și apoi mori.

— Hei, ți-am văzut discursul, a spus el brusc.

— L-ai văzut?

Greer era șocată, tensionată; discursul era disponibil, putea fi găsit de oricine.

— Ai fost bună, a spus el. E mișto să mă gândesc la tine acolo, în fața tuturor.

— Eu și vocea mea exterioară, nu cea interioară, a completat Greer repede. Apoi a adăugat: ei, s-a terminat, oricum. Toată treaba cu Loci.

Vorbind despre Loci simțea, dincolo de anxietatea și furia ei, un ciudat și sufocant sentiment de suferință. Nu se putea compara cu suferința lui Cory, care te punea la pământ, dar o simțea totuși destul de apăsătoare. Suferința ei nu era pentru pierderea jobului – putea găsi altul. Poate că urma să țină și alte discursuri într-o bună zi, acolo unde ajungea să se angajeze, chiar și discursuri mai mici într-o sală de ședințe, în fața unei mâini de oameni. Și probabil mai existau și alte slujbe în care putea face fapte bune; alte spații de lucru cu birouri la care să stea și Greer, cu miros de minestrone sau *moo shu* pe la ora prânzului, cu mulți colegi care să fie uneori amabili, uneori certăreți. Oameni a căror respirație miroase a cafea și ale căror tabieturi personale le înveți, de parcă ați fi iubiți, nu doar niște colegi lucrând în același loc.

Suferința, scoasă acum la suprafață, așa cum se întâmpla adeseori când se gândea că și-a dat demisia, avea legătură cu Faith. Faith, care abia dacă era o persoană pe deplin realizată pentru Greer. Ea se simțea foarte bine și și-a spus: iată-mă, sunt gata.

— Chestia cu Faith Frank? i-a spus ea lui Cory. Lucrul la care mă tot gândesc? N-a fost chiar prietena mea. Categoric a fost

angajatoarea mea, dar nici asta nu este descrierea exactă. Ce a fost? Mi-au plăcut nespus lucrurile pentru care se lupta. Voiam să lupt și eu pentru ele. Și, în final, totul s-a sfărâmat în bucăți și ea s-a întors împotriva mea. Poate că a avut dreptate să se poarte astfel. Poate, chiar dacă o cheamă Faith Frank, are și ea dreptul la un moment nasol, când spune altcuiva lucruri nu prea frumoase. Doar că nu mi-a plăcut să fiu eu cea căreia i le spune. Dar nu sunt eu aia care să deschidă gura. I-am făcut un rău mare lui Zee.

Cory s-a uitat la ea, surprins.

— Așa am făcut, a continuat Greer. Știu, nu te așteptai la așa ceva. E ca și când oamenii nu se pot abține să le *facă diverse chestii* nasoale celorlalți. Încerc să depășesc momentul în relația cu Zee. E un oarecare progres. Dar Faith… Când mă gândesc la ea, am senzația asta îngrozitoare în piept și simt că n-o să-mi dispară niciodată.

— O să-ți dispară, a spus Cory. Și spun asta în cunoștință de cauză.

Chiar atunci a căscat și apoi, jenat, a încercat să mascheze.

— Ești obosit.

— Nu, sunt în regulă. Putem să mai vorbim.

Greer s-a dus la dulap și a scos de acolo un prosop pentru el.

— Uite-aici. O să trag canapeaua, să te culci.

Cory și-a luat mica trusă cosmetică în baie, în timp ce Greer așternea cearceafurile pe salteaua micuței canapele extensibile. Era o epocă a canapelelor extensibile adeseori desfăcute și făcute la loc; la vârsta aceasta, oamenii erau încă mobili, nu pe deplin așezați, având încă nevoie de locuri unde să stea uneori peste noapte. Făceau ce puteau, năvălind peste alții și plecând pe negândite. Destul de curând, ritmul urma să se accelereze și viața, în duritatea ei, avea să lovească. Destul de curând, canapelele extensibile aveau să rămână strânse.

Cory a ieșit din baie în timp ce Greer întindea pătura peste cearceafuri. Purta un tricou diferit, unul pentru culcare, și ea a simțit un miros necunoscut de loțiune sau de săpun; își schimbase tabieturile, s-a gândit Greer cu un fel de nefericire, ca și când ar fi trebuit să fie avertizată de această schimbare. Dar firește că trecuse mult timp de când văzuseră fiecare ce tipuri de produse folosește celălalt. Chestiunile private și chestiunile lumești, care devin împreună intimitate. Cory s-a

îndreptat spre canapea și s-a întins, fiind nevoit să-și plieze prea-înaltul trup ca să aibă loc; Greer a auzit protestul epuizat al arcurilor și a stins lumina, apoi s-a dus să se culce în patul ei din cealaltă parte a camerei.

Cu jaluzelele lăsate, apartamentul era scufundat într-un întuneric deplin și niciunul dintre ei nu s-a mai gândit prea tare la misiunea pe care o avea. Dimpotrivă, erau profund stânjeniți de situație și fiecare sunet care venea de undeva din încăpere părea exagerat, făcându-i să sară cât colo. Niciunul nu voia să-l sperie pe celălalt sau să facă vreo mișcare greșită, așa că stăteau liniștiți și respectuoși, ca și cum ar fi fost pacienți în același salon de spital și s-ar fi dat stingerea.

— Te simți bine acolo? l-a întrebat ea.

— Foarte bine, a spus Cory. Îți mulțumesc că m-ai primit la tine, Space Kadetsky.

Era atât de întuneric, că la început nu l-a putut vedea în partea cealaltă a camerei, ci doar l-a auzit reașezându-și membrele și apoi căscând, cu maxilarele trosnind din încheieturi, ținute larg deschise fără voia lor, apoi închizându-se. Era undeva acolo; atât știa. Pentru scurt timp nu l-a văzut deloc, dar apoi ochii i s-au obișnuit cu penumbra și atunci l-a deslușit în întuneric.

CINCISPREZECE

Era una dintre petrecerile acelea la care e posibil să nu-ți mai găsești deloc paltonul. Ceea ce probabil că nu era lucrul cel mai rău, pentru că nimeni nu voia să plece și să iasă în lumea largă, care se schimbase atât de mult. Nici măcar acum, după atâția ani, nu reușiseră să se obișnuiască; și conversațiile de la petreceri încă erau centrate în jurul faptului că nimeni nu văzuse catastrofa venind. Pur și simplu, nu le venea să creadă ce se întâmplase cu țara. „Marea oribilitate”[64], a spus o femeie înaltă, ciolănoasă și aprigă, directorul de marketing online al editurii care dădea petrecerea. Stătea sprijinită de perete, pe hol, sub o suită de fotografii ale Dianei Arbus, înconjurată de oameni.

[64] Aluzie la alegerea lui Donald Trump în funcția de președinte al Statelor Unite. (N.t.)

— Chestia care chiar mă termină, a spus ea, este că *cel mai rău* tip de bărbat, genul ăla cu care n-ai vrea să fii *niciodată,* pentru că știi că este periculos pentru tine, a fost lăsat singur cu noi toate.

Au râs sumbru, femeile și cei doi bărbați din acest grup, au băut din pahare și apoi au tăcut pentru scurt timp. Fuseseră martori la umilințe peste umilințe, asupra lucrurilor de care le păsa căzuseră constant lovituri de ciocan și ei mărșăluiseră, organizaseră manifestații și se înfuriaseră, dar ca un mijloc de apărare intraseră deseori într-o stare de autoconsolare, la care recurgeau de câțiva ani. Băutura devenise parte a acestei autoconsolări. Petrecerile deveniseră și ele ceva esențial, câteodată chiar garantat. Părea, o dată în plus, că lipsa speranței arăta acum cât de valoroasă fusese dintotdeauna lupta.

— Mereu am presupus că după un oarecare progres apare un ușor derapaj, știi? Și apoi iar un mic progres. În schimb, ne-a fost confiscată întreaga *idee* de progres, și cine știe când o vom recâștiga vreodată? spunea această femeie vocală.

În seara aceasta sărbătoreau faptul că *Voci exterioare,* cartea lui Greer Kadetsky, se afla de un an întreg pe lista de bestselleruri. Un an întreg în care arătase cu degetul marea oribilitate. Cartea, în mod sigur nu prima de acest gen, era un manifest viu și pozitiv care încuraja femeile să nu se teamă să vorbească răspicat, dar titlul avansa totodată și ideea că femeilor deseori nu li se oferă șanse.

Greer, acum la 31 de ani, susținuse discursuri peste tot prin țară în turneul cărții *Voci exterioare.* Vizitase închisori de femei, corporații, facultăți și biblioteci și mersese în școli publice unde fetițele se înghesuiau în săli de gimnastică, iar ea le spunea: „Folosiți-vă vocea exterioară!” Fetele se uitau emoționate spre profesorii lor, care stăteau sprijiniți de perete. „Este în regulă”, le șopteau profesorii, iar fetele țipau și strigau, la început timid, apoi în gura mare.

Voci exterioare fusese frecvent criticată, desigur. Lui Greer i se spusese că nu vorbea în numele tuturor femeilor. Multe dintre ele, cele mai multe, erau atât, atât de departe de privilegiile și deschiderea pe care le avea acum Greer Kadetsky. Totuși, ea știa de la femeile și fetele din întreaga țară care-i scriau, pe pagina personală de internet sau pe cea a cărții,

mesaje nevinovate, tandre sau entuziaste, ce însemnase această carte pentru ele. Au existat discuții despre o fundație Voci Exterioare, dar nu s-a concretizat nimic. Cartea încurajase femeile să rămână puternice și să se facă auzite. Și, în mod sigur, a rămâne puternică și a te face auzită erau niște amănunte absolut necesare.

Cu câțiva ani în urmă, la începutul marii oribilități, înainte de a trăi alături de Cory și înainte de nașterea Emiliei, după eliberarea de la Loci, Greer mersese la un Marș al Femeilor în capitală. Mărșăluise umăr la umăr cu o jumătate de milion de suflete și se simțise revigorată, cu obrajii roșii de frig, exaltată. Endorfinele îi fierbeau în sânge ca baloanele care se ridică în înaltul cerului. Starea aceasta de grație durase patru ore și jumătate în drum spre casă, într-un autocar încins. Continuase astfel niște săptămâni bune, pe jumătate stare de bine, pe jumătate disperare. Se întâlnise cu Cory în fiecare weekend, fie în Brooklyn, fie în Macopee, unde el locuia încă și o ajuta pe maică-sa să vândă casa și să se mute, iar în tot acest timp Greer lucra într-o cafenea, inhalând aburi de cafea, spumă de lapte și scorțișoară – „Am plămâni de scorțișoară”, îi spunea ea lui Zee – și în timpul nopții, în timpul liber, lucra la cartea ei.

Dar erau și momente când Greer, căzută într-un moment de panică din cauza epuizării sau a plictiselii în fața perspectivei de a repeta la nesfârșit mantra cărții sale, se întreba dacă nu cumva ceea ce scrisese, în ciuda succesului, era un pic ridicol. Până la urmă, îți poți folosi vocea exterioară și poți urla până îți ies creierii, fără ca acest urlet să fie auzit de cineva.

În această seară umedă, lipicioasă și rece, editoarea Karen Nordquist dăduse o petrecere în casa ei ca o expoziție, cu un living de două ori mai înalt decât majoritatea și cu un perete-bibliotecă, dotat cu scară. La un moment dat, mai devreme, Karen urcase pe scară pentru a ține un toast în onoarea lui Greer. Toată lumea o privise agitată cum urcă treptele cât mai sus, cu paharul de martini în mână, dar Karen era neînfricată. Odată ajunsă sus, s-a uitat spre ei, în jos, și a spus, un pic ametită:

— Uau, pot să vă văd tuturor cărarea din păr. Foarte bine aleasă.

Au râs cu toții.

— Văd cât de mult vă pasă tuturor de îngrijirea personală.

Dar, mai la obiect, văd cât de mult vă pasă tuturor de această carte uimitoare, acest fenomen, *Vocile exterioare.* Și la fel de mult îmi pasă și mie. Greer, te iubim!

De jos, de unde se afla, Greer a spus, prostește:

— Și eu vă iubesc pe voi.

Apoi s-a uitat în jur și s-a simțit copleșită. Nu de iubire, cu toate că, firește, în încăpere erau câțiva oameni pe care-i iubea – era acolo și Cory, ținând-o în brațe pe Emilia, și mai erau și câțiva prieteni buni –, ci era altceva. Era frapată de felul în care se uitau cu toții la ea, plini de așteptări. Oamenii își doreau unul de la altul să se întâmple *ceva.* Voiau pe cineva care să spună un anumit lucru pe care să-l poată asimila și să-i transforme în altceva. Un cuvânt care să se așeze într-un anumit fel; sau poate nici nu era vorba despre un cuvânt. Poate un gest sau un moment de ascultare. Platforma aceasta, cartea lui Greer, care fusese încurajată și adoptată la scară largă, nu era, după cum știa și ea, nici originală nici sclipitoare; platforma aceasta era în mod cert imperfectă. Iar Greer nu era vreo celebritate mobilizatoare. Niciodată n-ar fi putut fi așa.

— N-o să vorbesc mult, a spus ea și i-a văzut pe unii dintre cei prezenți răsuflând ușurați.

Nimeni nu și-a dorit vreodată ca un scriitor se vorbească necontenit la petrecerea dată în cinstea cărții sale.

— Ne aflăm astăzi, aici, în vremuri tulburi. Aceste vremuri tulburi și nesfârșite. Fiecare lucru nou care ne șochează nu este decât atât, un șoc. Dar, serios, nu este o surpriză. Succesul acestei cărți în miezul acestor vremuri, a spus Greer, a fost bulversant. Dar și bine-venit. Cu toate că, desigur, bietele mele timpane au avut de suferit. În această dimineață am vizitat o școală și un grup de fete de clasa a treia, iar fetițele acelea aveau fluiere. Încă mă dor urechile!

S-au auzit râsete.

— Niciodată nu am fost gălăgioasă, a continuat ea. Deja știți asta. Oh, deja știți totul despre mine.

Apoi a adăugat:

— O să citesc doar un mic fragment din carte. Un *amuse-bouche*[65].

[65] În franceză, în original. În traducere liberă, „încântarea gustului”. *Amuse-bouche* desemnează mici apetitive speciale servite la restaurant din partea casei, înainte de felurile principale. (N.t.)

A ridicat cartea cu copertă strălucitoare pe care se zărea imaginea de-acum ușor de recunoscut a unei guri deschise și a citit timp de exact un minut și patruzeci de secunde, apoi și-a încheiat intervenția. Au aplaudat cu toții și s-au întors la paharele cu băutură și la discuțiile serioase. Lui Greer îi ardea fața, așa cum i se întâmpla mereu când vorbea în public.

Cory a venit spre ea, cu Emilia ținându-l strâns de gât, cu toate că ochii îi străluceau un pic ciudat. La vârsta ei de un an și trei luni n-ar fi trebuit să fie trează la o oră așa târzie, dar, până la urmă, de ce nu?; mama ei fusese un an de zile pe lista celor mai bine vânduți scriitori. Emilia se învârtise poticnit în cerc toată seara, deloc stingherită de situație. Mai devreme încercase să urce două trepte pe scară, înainte ca bona ei s-o prindă de guler și s-o tragă înapoi. Acum, aceeași bonă, Kay Chung, o elevă de liceu în vârstă de șaisprezece ani care locuia împreună cu familia ei în Sheepshead Bay, stătea alături de Cory, cu mâna pe capul Emiliei. Kay era micuță, dar arăta ca un hidrant, îmbrăcată cum era, într-un pulover masiv cu croială nordică și cu o fustă scurtă. Greer o angajase la recomandarea unei prietene, iar Kay se dovedise a fi nu doar grozavă în grija față de bebeluș, ci și în general. Fata era, așa cum se descrisese ea însăși, fără ironie sau amuzament, radicală în multe aspecte, fără a se conforma totuși vreunei dogme anume.

— Deci ce vrei să spui, mai exact? o întrebase Greer într-o sâmbătă seara, târziu.

Ea și Cory tocmai se întorseseră de la o petrecere.

Stăteau în holul de la intrare al casei din cărămidă roșie unde locuiau acum, așteptând să vină mașina comandată care s-o ducă pe bonă acasă.

— Cred că sunt o persoană sceptică, a spus Kay. Presată mai mult, a încercat să descrie ce vrea să spună.

— Să știi că eu cred că *ești* grozavă, Greer. Chiar cred că așa ești. Și eu, și prietenele mele am citit toate cartea ta și sunt impresionate că am grijă de copilul tău, a spus ea, binevoitoare. Categoric trebuie să ne facem mai mult auzită părerea în lume, asta e complet adevărat. Dar m-am uitat la tot ce au făcut și au spus femeile din istoria recentă și cumva am rămas încă la nivel de omul peșterii. Iar răspunsurile noastre pur și simplu nu sunt suficiente, pentru că vechile structuri sunt încă la locul lor, nu?

Nu-i punea o întrebare lui Greer, voia numai să sublinieze

ceva. La ea la școală, Kay se implica permanent în organizarea unor adunări și a unor minimarșuri, precum și a ceea ce numea „Incendii pe Twitter”, în care folosea un ton vehement, pentru care nu-și cerea niciodată scuze. Ei și prietenelor ei nu le păsa de marionete, spunea disprețuitor, lideri de carton pentru o cauză, cum era în trecut. Aceste figuri nu erau necesare și nici măcar nu erau reale. „Nu trebuie să punem oamenii pe un piedestal”, spunea ea. „Oricine poate conduce. Oricine poate să se arate entuziast”.

Enunța aceste opinii de parcă ar fi fost ceva cu totul nou; plăcerea și încântarea din vocea ei erau incitante. Greer i-ar fi putut replica: „Da, știu toate lucrurile astea. Faith spunea că și femeile alea din anii 1970 ziceau aceleași lucruri”, dar n-ar fi fost frumos din partea ei.

N-ar fi trebuit să existe o ierarhie, spunea Kay, pentru că asta ducea mereu la supunerea cuiva și până acum fusese destulă supunere în istorie, așa că nimeni nu mai avea nevoie de așa ceva. Se presupunea că perspectiva albă, cisgender[66] și binară asupra tuturor lucrurilor era cea corectă, singura corectă, când de fapt nu era deloc așa. Am terminat pentru totdeauna cu asta, spunea ea. Și, oricum, continua Kay cu flecăreala ei incredibil de încrezătoare, nu mai era vorba atât de mult despre oameni, ci mai degrabă despre idei.

Greer nu știa ce să răspundă monologului bonei, în afară de a repeta ceva ce spusese deja în cartea ei, pe un ton mânios de încurajator. De când Kay venea să aibă grijă de Emilia, în weekenduri, Greer îi oferise fiecare obiect legat într-un fel sau altul de *Voci exterioare:* cartea, caietul de lucru, calendarul de birou și, cum spunea Cory, gustările. De asemenea, Kay spunea adeseori: „Dacă aveți să-mi dați ceva să citesc…” și Greer și Cory i-au dat cărți, o grămadă de cărți, romane și colecții de eseuri, ba chiar și unele din cursurile lor vechi de la facultate, subliniate din greu, plus cartea pe care Greer o împrumutase de la profesorul Malick și uitase s-o returneze. Greer nu înțelesese niciodată sensul acelei cărți, dar Kay i-a spus că era foarte interesant și chiar amuzant de-a dreptul să citească despre modurile alea de gândire cu totul demodate.

— Bona noastră este mai deșteaptă decât noi, îi plăcea lui

[66] Opusul „transgenderului”, definind acele persoane pentru care identitatea și rolul de gen sunt în acord cu sexul biologic. (N.t.)

Greer să le spună celorlalți. Mult mai deșteaptă. Ascultă ce-ți zic, o să ajungă departe.

Dar problema era că bona nu putea fi cocoloșită, nu putea fi păcălită de *Voci exterioare.* Micul triumf de a avea în lista celor mai bine vândute cărți un strigăt feminist coerent și bine intenționat nu părea să-i fie de ajutor acestei fete care știa că are un viitor adevărat, dar se temea că totul va fi făcut bucățele, la nesfârșit.

Venise momentul ca Greer să plece de la petrecerea dată de editoare în onoarea ei, dar petrecerea avea să continue. Cei mai în vârstă plecau, cei mai tineri rămâneau. Greer și Cory s-au oferit s-o ducă pe Kay cu mașina acasă, dar ea a spus nu, mulțumesc, se supărau dacă mai rămânea un pic? Bona cunoscuse câțiva stagiari. A pupat-o în fugă pe Emilia pe cap, spunând „La revedere, iepurico”, apoi s-a întors la grupul de stagiari, care a absorbit-o imediat.

— Nu mai suport expresia „voci exterioare”, i-a spus Greer lui Cory în mașină, în drum spre casă.

— Tu ești cea care i-a dat drumul în lume.

Ea s-a rezemat de el în spațiul strâmt, pentru că scaunele din mașină ocupau mult loc. Emilia închisese deja ochii, iar căpșorul ei drăguț stătea într-o rână, într-un unghi incomod. Mașina se hurduca pe străzile tăcute, îndreptându-se spre pod. Chiar la intrarea în Brooklyn se construia ceva. Mereu se construia ceva. Casa lor de cărămidă era în Carroll Gardens; aici locuiau de când începuse vânzarea cărții, urmată imediat de vânzarea pe piața internațională. Dintr-odată, Cory și Greer se treziseră cu bani și acest lucru i-a șocat pe amândoi și i-a făcut să se simtă stânjeniți. Erau gata să se apuce de renovat casa din cărămidă, când Cory a venit cu ideea s-o lase așa cum era; se locuia foarte bine în ea și poate că din banii pe care-i aveau era mai bine să le dea o alocație lunară generoasă mamei lui Cory și părinților lui Greer, cărora le-ar fi fost cu adevărat de ajutor. Și odată ce au făcut așa, a fost ușor și natural să ofere bani și altora, cu care nu erau rude. Niciunul dintre ei nu știa cât de mult vor dura banii; contul nu se alimentează singur la infinit. Greer scrisese un singur bestseller; nu era managerul unui fond de investiții și poate că nu va mai exista niciodată încă un bestseller, dar cel puțin făcuseră tot ce putuseră.

Când fusese în sfârșit lansat, SoulFinder nu devenise un

succes financiar, cu toate că deținea încă un locșor respectabil în lumea jocurilor video de nișă, fiind mai degrabă un triumf târziu. Cei care-l jucaseră deveniseră pasionați de el. Acum era planificat următorul joc al lui Cory și același investitor se arătase deja interesat. Cory se gândise să revină la microfinanțare după toți acești ani în care ar fi trebuit să fi făcut deja asta, dar procesul se schimbase și nu mai era la curent cu nimic din domeniu, iar treaba cu banii era mereu înșelătoare și era îngrijorat că ar putea s-o scrântească rău de tot. Nu reușise să se împlinească din punct de vedere profesional și cine știe dacă avea s-o facă, dar nu era vreo urgență în privința asta. Cory muncea cu implicare; de asemenea, făcea o mulțime de lucruri prin casă, pregătea crochete de pește pentru Emilia și mâncăruri vegetariene pentru Greer, fiind responsabil cu programul familiei. Își propusese s-o învețe portugheză pe Emilia. Ba chiar cumpărase un DVD cu niște cântecele și poezioare pentru copii, în limba portugheză. Și, în timp ce DVD-ul îl făcea să se gândească la maică-sa aflată acum în Fall River, unde-i mergea foarte bine, îl trimitea cu gândul și la tatăl lui, aflat la Lisabona; sau poate că, s-o spunem pe-aia dreaptă, se gândise mai întâi la taică-său și apoi cumpărase online acel DVD. Cory spunea că la un moment dat ar vrea să meargă în Portugalia, ca să-și vadă tatăl, în ciuda a ceea ce făcuse acesta. Să-l vadă și apoi să viziteze locurile alături de familia lui, cu toate că excursia trebuia să aștepte până când Emilia ar crește destul încât să înțeleagă ceva.

Ajunși acasă după petrecere, au pus-o pe Emilia în pătuțul ei și ea nici măcar n-a schițat vreo mișcare. În seara asta nu era nevoie de povești sau de apă, sau de mașinăria ce arunca pe tavan umbre dansatoare. Greer a văzut pe telefon că Zee îi trimisese un mesaj din Chicago. „Ți-am trimis un link”, o anunța ea. „Sună-mă. Vreau să-ți văd reacția în timp real”.

Așa că Greer s-a așezat comod și a sunat-o pe Zee; stătea fiecare în fața laptopului ei și Greer a apăsat pe linkul care ducea spre acel video, filmat tremurat cu un telefon. Peisajul era oarecum tropical. Mai întâi s-a văzut cum un bărbat cu început de chelie și tendințe de îngrășare a deschis ușa unui apartament cu grădină. Imediat după aceea, a primit direct în față o găleată cu gunoi zemuitor, iar camera s-a răsucit violent ca s-o arate pe cea care aruncase, o femeie tânără care a început să strige:

„Jeg ce ești, meriți mai rău de-atât”. Iar bărbatul, acoperit de gunoi chiar în prag, a părut la început șocat, iar apoi a spus: „Phoaaa, phoaa, să-mi bag picioarele”, dar apoi, în câteva secunde, a început să râdă, exuberant. „Așa, așa”, i-a spus el femeii, curățându-și gunoiul de pe față. „Continuă să arunci în mine, asta e agresiune, nu te lăsa”.

Greer a oprit filmul.

— Stai așa, de ce mă uit la chestia asta? a întrebat ea.

— Mărește ecranul, i-a răspuns Zee.

Așa că Greer a lăsat imaginea să umple tot ecranul laptopului și apoi s-a apropiat atât de mult, încât chipul ei aproape că a atins chipul încremenit al bărbatului. I-a studiat chelia, zâmbetul trândav, ochii depărtați, toate acestea fiind cumva cunoscute, dar încă foarte vag. Când te gândești la ceva anume, totul pare familiar. Fiecare poveste are propriile antecedente, la fel și fiecare persoană. Bărbatul acela râzând, acoperit de gunoi, și femeia plină de furie, filmați împreună într-un cartier rezidențial, undeva unde era cald. La început i-au fost familiari numai în familiaritatea poveștii lor, pentru că știi deja acest tip de istorii: femeia înfuriată și bărbatul indiferent, care ridică din umeri. Poveștile de tipul ăsta sunt vechi; Greer le auzise la Loci și în turneu cu *Voci exterioare*, dar le știa foarte bine și de dinainte. De când citea teatru grecesc, din copilărie. De la o mare și istovitoare distanță i-a parvenit bucata lipsă de informație critică. Greer a lăsat-o să se apropie; i-a așteptat liniștită sosirea, studiind chipul acela încremenit. Apoi și-a amintit.

— Tinzler? a întrebat cu voce subțiată de oroare.

— Da.

— Darren Tinzler? *Nu.* Unde ai găsit asta? Ce este?

— Cineva i-a trimis-o lui Chloe Shanahan și ea mi-a trimis-o mie, a spus Zee. Darren Tinzler a făcut un website porno pentru răzbunare, Ți-oMerițiTârfă.com. Acolo publică poze și filme cu femei și un link către contul lor de Facebook, apoi le pune să plătească o grămadă de bani ca să le scoată de pe site. Banii merg la o oarecare firmă de avocatură din Chicago, care de fapt nu există. Iar femeia asta a încercat să-l dea în judecată, dar nu poate, fiindcă identitatea lui este ascunsă. Și, oricum, legea încă e proastă. Așa că l-a urmărit, s-a dus la el la ușă și i-a aruncat gunoiul ăla în față, în timp ce prietena ei filma toată treaba. Planul era să posteze online, gândindu-se c-o să i-o dea peste

ochi și o să-l ruineze. Dar fii atentă: Darren Tinzler a postat-o deja pe Twitter. Nu poate fi făcut de rușine sau distrus. El crede că este amuzant și-atât.

Au tăcut amândouă, gândindu-se la toate acestea. În urmă cu 13 ani, Greer și Zee purtaseră pe tricouri fața lui Darren Tinzler, se uitaseră fix la el și la ochii lui depărtați. Și arăta cam la fel, mai puțin fața și faptul că-i dispăruseră șapca de baseball și aproape tot părul. Campania lor cu tricourile nu dusese nicăieri și în seara aceea, în toaleta femeilor de la facultate, Faith le avertizase că dacă-l vânează pe Darren Tinzler, „simpatia celorlalți se va îndrepta spre el”, dar poate că nu avusese dreptate. Poate că, dacă ar fi insistat în ce făceau, s-a gândit Greer, lui Darren i s-ar fi cerut în cele din urmă să părăsească școala și poate că ar fi rămas cu un raport la dosar care să-l urmărească ani întregi. Poate că ar fi fost monitorizat și supravegheat în loc să scape basma curată atâta vreme și să facă orice poftea.

— Este ca și când am tot încerca să folosim aceleași reguli, a spus Greer, iar oamenii ăștia ar continua să ne spună: „Nu înțelegi odată? Eu nu trăiesc după regulile tale”.

A tras aer în piept.

— Ei sunt mereu cei care stabilesc condițiile. Adică pur și simplu dau buzna și le *impun.* Nu cer voie nimănui, o fac și gata. Lucrurile astea încă se întâmplă. Nu vreau să tot repet asta, la nesfârșit. Nu vreau să trăiesc în continuare în clădirile făcute de ei. Și în cercurile desenate de ei. Știu că vorbesc prea mult, dar ai înțeles ce vreau să zic.

— Titlul următoarei tale cărți să fie *Cercurile desenate de ei.*

— Nu vorbesc despre chestiile astea la mișto. Nu vreau să rămână doar niște cuvinte sau să mă dau șmecheră. Nu știu dacă o să punem vreodată bazele Fundației Vocile Exterioare și nici măcar cu ce se va ocupa aceasta. Cu siguranță nu va urmări doar cum să ne simțim bine cu noi înșene, chiar și în nefericire.

— Nu știu ce să zic. Fundații? Ăsta e răspunsul? Uită-te la Loci.

— Nu, nu trebuie să fie ca Loci, a spus Greer. Toată treaba aia cu banii. Acum climatul s-a schimbat. Și tu ai putea să vii să mă ajuți s-o fac.

— Da, sigur. Eu rezolv toate problemele.

— Ai experiența la firul ierbii din Chicago, a spus Greer. Ești așa de bună la treburile astea. Noelle ar putea găsi o școală aici,

nu? Știu că sună un pic demonstrativ. Nu vreau să fie așa. Doar mă gândesc că ai putea fi parte din povestea asta, dacă se va transforma în ceva serios. Și îți datorez un job, a spus ea încet.

— Nu, nu-mi datorezi, a spus Zee. Serios, chiar nu.

Apoi a făcut o pauză.

— Și, oricum, Greer, mie-mi place mult de tot ce fac.

— Știu că-ți place.

Au tăcut amândouă, gândindu-se la Darren Tinzler. Un bărbat care umilea și amenința femeile te face să-ți dorești să acționezi în toate modurile posibile. Să urli și să țipi; să protestezi; să ții un discurs; să suni la Congres zi și noapte; să te îndrăgostești de un om cumsecade; să-i arăți unei tinere că nu-i totul pierdut, în ciuda evidenței; să-ți schimbi felul în care te simți ca femeie mergând noaptea pe stradă oriunde în lume, sau ca tânără venind de la KwikStop, în plină zi, cu o înghețată în mână. Nu voia să-și facă griji pentru sânii ei, indiferent cât ar fi crescut sau nu. Nu voia să se gândească la nimic fizic sau sexual în legătură cu ea însăși decât dacă ar fi fost propria alegere. Să se poată îmbrăca oricum dorește. Să se poată simți capabilă, liberă și în siguranță, ceea ce Faith Frank își dorise întotdeauna în numele femeilor.

Faith apărea din nou în momente ca acesta, luând brusc în stăpânire conversația. Mergând prin oraș, Greer mai vedea din când în când silueta unei femei elegante, mai în vârstă, poate flancată de alte femei, și se grăbea s-o prindă din urmă. Dar femeia se întorcea din profil, arătându-se, și nu doar că nu era Faith, ci în mod evident și rizibil n-avea cum să fie ea. Una avea 30 de ani. Alta era de culoare. Sau, o dată, femeia era bărbat. Sau, cel mai adesea, femeia era o persoană semănându-i vag lui Faith și ar fi putut să-i fie dublură la cascadorii: era adorabilă și părea împlinită. În timpul Marșului Femeilor, toată lumea fusese animată de sentimentul bunelor intenții, iar Greer era sigură că Faith se afla acolo, undeva – nu fusese printre vorbitori – și că poate o va vedea. Deși relația lor se sfârșise în cel mai rău mod, gheața putea fi spartă atunci și acolo și orice se întâmplase nu mai conta acum. Câteodată trebuie să-ți lași deoparte convingerile sau cel puțin să le relaxezi mai mult decât te-ai fi gândit vreodată că ai putea. Ar fi strigat-o: „Faith?” și, în mijlocul mulțimii de femei urlând, Faith ar fi întors capul și ar fi zărit-o. Lunga lor perioadă de despărțire s-ar fi terminat. Faith s-

ar fi întors la Greer ca o persoană pierdută din SoulFinder. Totuși, așa cum punctase Zee odată, în SoulFinder trebuie să cauți pe cineva pierdut pentru tine.

∵

Acum Faith se apropia vertiginos de 80 de ani. Încă lucra pentru fundație, cu toate că, în urmă cu trei ani, Emmett Shrader murise în urma unui atac de cord. Moartea lui, în sine, fusese o poveste de proporții, pe larg tratată în ziare și extinsă în pagina de business, alături de profilul complet și un necrolog laudativ; dar online existaseră și alte zvonuri despre cauza morții. Se pare că murise în patul unei tinere femei, după ce luase un medicament pentru disfuncții erectile. Nu că i s-ar fi spus să nu ia medicamentul; i se spusese, se pare, să nu mai facă *sex,* cel puțin nu tipul de sex care îi plăcea lui Emmett, adică activ, atletic, implicând tot corpul și zguduind inima din temelii.

Fundația va continua să existe, specificase Emmett în testament, cu toate că nu specificase la ce nivel. Cei de la etaj hotărâseră astfel să reducă bugetul operațional de la Loci, până când fundația devenise pe fond un forum de calitate scăzută pentru vorbitori modești. Ocupa în lume un loc similar celui ocupat de *Bloomer* la finalul lungii sale vieți.

Dar funcționa încă, iar Faith Frank încă era la conducere, cu un personal mult redus și cu un birou mult mai mic, la un etaj inferior din Strode Building. Nu s-a scurs niciodată nimic public despre programul de mentorat. Ben, care era încă la Loci, i-a spus lui Greer că Faith stă adeseori târziu la serviciu și, pentru că noul ei spațiu de lucru era mult mai mic, trebuise să taie câțiva centimetri de sus și de jos din biroului ei, ca acesta să poată intra în noua încăpere. Greer și-o imagina pe Faith stând acolo și privind ostilă cum vine cineva cu un fierăstrău și taie lemnul.

Loci nu mai organiza summituri, ci doar mici adunări de 25 sau 30 de oameni, cam de dimensiunea prânzurilor de lucru pe care obișnuiau să le deruleze în pregătirea reuniunilor la vârf. Foarte rar, Faith scria editoriale pentru *New York Times* și *Washington Post,* dar renunțase la cele mai multe dintre discursurile publice. Greer vedea din când în când poze de-ale ei; mai exact, le căuta online. Era tot Faith, în ciuda ridurilor adânci de pe față, ca o femeie-pescar sculptată în lemn. O Faith

cu zâmbetul ei, cu inteligența ei și mereu cu marca personală, ghetele sexy. Dar o Faith aflată într-un spațiu mai strâmt, cu un buget mai mic, în vremuri incerte. O Faith care încă muncea. Misoginismul luase cu asalt lumea sub forma unui raid total și nedeghizat.

Locul din senat al lui Anne McCauley, care se retrăsese și al cărei hobby de bătrânețe erau conservele de prune, fusese luat de fiica ei, Lucy McCauley-Gevins, ale cărei opinii despre drepturile reproductive erau chiar și mai vehemente decât ale mamei sale și care primise mai multă susținere și mai mulți bani. Loci era mic; senatoarea Lucy McCauley-Gevins devenea tot mai importantă; *Fem Fatale* își pierduse autoritatea în ultimii câțiva ani, dar existau alte site-uri care să-l înlocuiască, mai noi, mai proaspete, furnizând comentarii ascuțite, umor și un receptacul al furiei; *Ragtimes,* acea melodioară drăguță, era încă interpretată în teatre comunitare și licee din întreaga țară; și *Voci exterioare* nu dădea niciun semn că ar ieși din lista de bestsellere.

De asemenea, vechiul hit al lui Opus, „Cele puternice”, era acum cântecul unei celebre televiziuni comerciale, însoțit de imaginea unei mâini de femeie trăgând un șervet de hârtie care nu se rupea sau sfâșia. Unii apărau decizia lui Opus, spuneau că aduce un beneficiu artei, pentru că, cel puțin, puteai să încorporezi mesajul melodiei în apele amestecate ale culturii. Toată lumea știa că nu te poți opri niciodată, că trebuie să rămâi vigilent și, cu toate că nu era suficient să lucrezi încontinuu, nu aveai nici luxul de a înceta. Faith stătea în biroul ei mic până noaptea târziu, la lumina unei veioze, cu hârtii împrăștiate în jur.

Mult timp, Greer se gândise că, dacă ar lua vreodată legătura cu Faith, i-ar oferi ultimele noutăți din viața ei. I-ar scrie și i-ar spune:

„Uite care-i treaba, Faith. Am ajuns să mă căsătoresc cu prietenul meu din liceu, cel după care am plâns odată la tine în birou. La început am ezitat în legătură cu măritișul; nu eram sigură că vreau așa ceva. Dar știam că vrem să avem copii, așa că avea un sens, din punct de vedere financiar. Știam că-l iubesc, dar nu cred că toate relațiile de iubire trebuie să se termine cu o căsătorie. La început am avut sentimente contradictorii, dar apoi m-am hotărât.

Am făcut nunta pe un deal, aproape de locul în care am

crescut. La petrecere, mama a susținut numărul ei de clovn pentru copiii participanți. Tata a scrutat din priviri valea și a părut de-a dreptul fericit pentru mine, dar poate doar fiindcă se amețise nițel. Și prietena mea, Zee, s-a căsătorit cu partenera ei de multă vreme. Am glumit pe seama faptului că ea a fost mai hotărâtă decât mine în privința căsătoriei. Era înnebunită să se căsătorească; lucrul ăsta a făcut-o foarte fericită. Nu doar că ea și Noelle *au putut* s-o facă – că a fost ceva legal și obișnuit și progresele sunt uriașe –, ci mai ales pentru că *au făcut-o* așa cum trebuie. I-a plăcut mult de tot să fie implicată în fiecare aspect al nunții. Petrecerea. Aranjamentul scaunelor. Melodia pentru primul dans. Pur și simplu i-a plăcut nespus. Părinții ei, amândoi judecători, au oficiat cununia. Toată lumea a plâns.

Iar Cory și cu mine avem o fiică. Emilia, botezată așa după bunica lui Cory. Am stat în travaliu 23 de ore și când s-a născut am văzut că seamănă leit cu tatăl ei, de parcă eu n-aș fi avut nimic de-a face cu asta. Abia acum, mai târziu, încep să-mi fac simțită zdravăn prezența.

Principala treabă în legătură cu mine este că-s foarte obosită. Dar sunt obosită în parte deoarece cartea mea mă determină s-o promovez continuu. Ziua în care am vândut manuscrisul, ziua în care am primit acel telefon a fost atât de palpitantă. Câteodată îmi amintesc cât de încântată erai când i se întâmpla cuiva ceva grozav, important. Cum spuneai mereu că era bine pentru toată lumea să vadă cât mai multe femei făcând ceea ce le place. Cred că te-ai fi bucurat pentru mine. De fapt, am hotărât că te-ai bucurat. Dar știu că ai alte lucruri la care să te gândești, alți oameni care vor timpul tău, pe care știu că trebuie, probabil, să ți-l drămuiești cu mare, mare grijă, ca să te menajezi. Menajarea propriei persoane este la fel de importantă ca generozitatea. (Vorbesc un pic despre asta în cartea mea.) Fiindcă, dacă nu te menajezi, dacă nu păstrezi ceva și pentru tine, atunci cu siguranță nu ai nimic de oferit.

Ai văzut că ești prima menționată pe lista de mulțumiri? Mă întreb dacă ai văzut și dacă o să mă suni cumva sau o să-mi trimiți un mesaj în care să spui: «Ai pus punctul pe I!» Este adevărat că fără tine n-aș fi scris niciodată această carte și sper că știi asta. În ciuda a tot ceea ce s-a petrecut între noi. (Câteodată mă gândesc că poate regreți ce mi-ai spus la final, în biroul tău. Aleg să cred că regreți un pic.)”.

Dar, în ultima vreme, Greer își dorea să-i poată spune lui Faith cu totul altceva.

„Mi-ai deschis ochii atunci, în liceu, i-ar spune ea. Apoi, de-a lungul anilor, te-am văzut luând tot ce ai avut – forța ta, generozitatea ta, influența ta; și, firește, indignarea ta în fața nedreptății; toate acestea – și redirecționându-le spre alți oameni, de obicei femei. Niciodată nu le-ai spus acestor femei: OK, acum trebuie să pasați toate astea mai departe. Dar așa s-a întâmplat de cele mai multe ori: marea, lunga poveste a femeilor făcând schimb neîncetat de resurse interioare. Un reflex, poate, sau câteodată o obligație; dar întotdeauna o necesitate”.

La sfârșitul scrisorii, Greer ar spune: „Când m-am aflat pentru ultima dată în biroul tău și tu erai atât de supărată pe mine și m-ai dat în vileag pentru comportamentul meu, chiar și în acel moment foarte neplăcut a existat un fel de efect. Ai făcut ca pentru mine să fie absolut necesar să-i cer iertare prietenei mele și să-i spun adevărul; nu știu de ce n-am văzut că asta aveam de făcut. Adică n-am văzut-o ani de zile”.

Dar în timp ce-și imagina spunându-i lui Faith toate aceste lucruri, Greer încă nu știa dacă ar face-o vreodată. Poate că era prea multă informație. Poate că n-ar fi fost bine primită. Poate că ea și Faith se îndreptaseră dintotdeauna spre dezastru, și în cele din urmă chiar acesta fusese deznodământul. În momentul în care cea mai în vârstă o încurajase pentru prima dată pe cea mai tânără, poate că cea în vârstă deja știa că asta se va întâmpla, în cele din urmă. Ea știa, pe când cea tânără era neștiutoare și doar entuziasmată. O persoană o înlocuiește pe alta, și-a spus Greer. Așa se întâmplă lucrurile; asta facem, iar și iar.

Pe mine cine o să mă înlocuiască? s-a întrebat ea, la început șocată de idee, apoi găsind-o oarecum amuzantă și relaxantă. Văzuse diverse femei perindându-se prin casa ei, analizând locul pe toate fețele, simțindu-se ca acasă, răsturnând totul cum doreau. A găzduit o variantă mai în vârstă a lui Kay Chung, care-i scotocea prin lucruri. Kay se perinda pe acolo, curioasă, interesată, frunzărind diverse cărți de pe rafturi, găsind unele pe care Greer nu i le împrumutase, dar care arătau bine, apoi mâncând din rezervele ei de caju, șterpelind câteva multivitamine din sticla chihlimbarie, borcănată, de pe blatul din

bucătărie, ca și când acestea i-ar fi putut da energia, puterea și statura de care avea nevoie ca să meargă mai departe. Kay a mers în salon și s-a uitat la fotoliul moale de acolo, la lampa de citit înclinată de lângă el.

Așază-te pe fotoliu, Kay, s-a gândit Greer. *Lasă-te pe spate și închide ochii. Imaginează-ți că sunt eu. Nu-i așa grozav, dar imaginează-ți oricum.*

La Loci vorbeau cu toții cu prețiozitate despre putere, despre organizarea unor summituri în jurul acestei idei, de parcă era un lucru cuantificabil, care avea să dureze pentru totdeauna. Dar n-a durat și n-ai de unde să știi asta decât atunci când se întâmplă. Greer s-a gândit la Cory stând în camera fratelui lui, departe de orice legătură cu puterea, scoțându-l pe Slowy din cutia lui și așezându-l alături, pe covorul albastru. Slowy clipea, mișca un picior, întindea capul înainte. În cele din urmă, puterea ne scăpa din mâini, s-a gândit Greer. Oamenii fac ce pot, cum pot, până când nu mai pot. Nu mai era mult timp. În final, s-a gândit ea, era posibil ca țestoasa să le supraviețuiască tuturor.

virtual-project.eu

violin